ÎN DIRECT DIN AFRICA

DIN JURNALUL EXPEDIȚIEI ROMÂNEȘTI TRANSAFRICANE

Corespondență specială pentru „Magazin"

...12 IANUARIE — KANTCHARI

Drumul de la Ouagodongon spre Niamey nu ne-a oferit priveliști prea noi : aceeași brusă cu tufișuri și iarbă uscată, prin care își găsesc anevoie hrana turmele de cornute „zebu", aceeași pistă cu praf roșcat ce pătrunde în mașini ; din loc în loc, sate cu bordee, din lut, acoperite cu paie.

Am trecut prin Fada N'Gourma, localitate renumită prin dansurile și ritualurile voltaice, apoi prin Kantchari, unde un prichindel cu nasul cît un bumb era gata să meargă cu doctorul nostru în România.

La unul din locurile de campare, zoologul expediției, în permanentă căutare de insecte, păianjeni și reptile, a descoperit în timpul nopții că termitele emit un zgomot ciudat.

Cercetînd apoi cu atenție, am văzut cu toții cum aceste „bătăi" sînt însoțite de mișcări ritmice ale copacului. Bineînțeles, magnetofonul și aparatele de luat vederi au intrat în funcțiune...

...15 IANUARIE — NIAMEY

Nu poți uita intrarea în capitala Republici Niger, drumul ce trece printr-un cimp de palmieri și podul nou construit peste fluviul Niger, pe care îl întîlnim aici pentru a patra oară.

Orașul prezintă contrastele remarcate și în celelalte capitale africane : un centru administrativ și comercial cu edificii „stil" și magazine, cartierul vilelor moderne, elegante, înconjurate de verdeață și periferia cu specifice căsuțe cubice de lut. Pe străzile largi poți vedea măgari și cămile strecurîndu-se printre mașini, vînzători ambulanți cu carne friptă, țigări sau tot soiul de mărunțișuri, costume europene, „gram-bubu-uri" largi și turbane cu legătură sub bărbie, tineri cu tranzistorul pe umăr mestecînd obișnuitul curdint sau mușcînd cu poftă dintr-o trestie de zahăr.

Piața orașului — „grand marché" — o simfonie de culori, mirosuri și zgomote : legume și fructe de tot felul (unele necunoscute pentru noi), mirodenii și mîncăruri gata preparate, vase, semințe, articole de îmbrăcăminte și încălțăminte, cosmetice și artizanat. E destul să te oprești în fața unui negustor, chiar numai pentru a privi, că ești imediat asaltat de el și de vecinii săi cu oferte care te urmăresc încă mult timp.

...20 IANUARIE — KANO

Drumul de la Niamey pînă aici ne-a purtat prin locuri din ce în ce mai aride. Am trecut pe lîngă gospodării din împrejmuirile cărora răsar acoperișurile bombate ale bordeelor (ce aduc cu „iglu"-urile eschimoșilor) iar la marginea lor — hambarele — uriașe vase de lut de 2—3 m înălțime, ridicate pe suporturi de cărămidă sau lemn, acoperite cu un cap țuguiat de paie.

Pe marginea drumului prăfos întîlnim nigerieni cu înfățișare războinică, călări pe cai superbi sau pe cămile, înveșmîntați în costume multicolore și purtînd sabia sau sulița tradițională : femei în veșminte cernite, cărînd pe umeri un fel de cobilită cu vase, măgari supraîncărcați cu legături de lemne, procurate cu trudă prin incursiuni adînci în brusă.

În apropiere de Maradi — ultima localitate înainte de granița între Niger și Nigeria — am asistat la un tam-tam nocturn, sărbătoarea strînsului recoltei într-un sat de huasă.

La trecerea spre Nigeria, în vigilența deosebită a autorităților, simțin tensiunea ce plutește încă după recentul război civil. Pe șoselele de aici, băieții noștri de la volan se acomodează cu circulația pe partea stîngă. Aici, la Kano, unul din orașele mari ale Nigeriei, cu o mulțime de clădiri moderne aparținînd diferitelor societăți comerciale, am avut o întîlnire plăcută : într-un parc auto erau expuse cîteva „surate" ale mașinilor noastre și alte tipuri pe care România le exportă în Nigeria. Cu această ocazie ne-am refăcut rezerva de roți... Ne încearcă același sentiment de justificată mîndrie, ca atunci cînd vedeam încărcîndu-se în calele vasului cu care am venit în Africa, produse ale industriei românești.

...23 IANUARIE — FORT-LAMY

De la Maiduguri, localitatea de graniță a Nigeriei, am străbătut o pistă nisipoasă și accidentată care ne-a obligat să mergem destul de încet.

Prin Camerun, drumul trece printr-o regiune mlăștinoasă bogată în ochiuri de apă, cu vegetație acvatică și o mulțime de păsări. Bineînțeles, biologii noștri au luat cu asalt una din bălți, în care n-ai fi crezut că există viață.

O trecere cu bacul peste fluviul Chari și... iată-ne în Republica Ciad, la Fort-Lamy. Putem afirma deci că într-o singură zi am călcat prin trei țări : Nigeria, Camerun și Ciad.

Am găsit frumoasă capitală a Ciadului în pragul sărbătorii naționale, animată și bogat împodobită cu drapele multicolore.

Aici vom avea mult de lucru : explorarea lacului Ciad în plină zonă deșertică, suharianâ, contacte oficiale, filmări.

N-am mai scris nimic despre noi, cei opt. Nimic deosebit : ne-am acomodat de mult cu clima și terenul, cu hrana și somnul în condiții de exploratori. Muncim mult, fiecare kilometru parcurs ne aduce satisfacții. Sîntem toți sănătoși, veseli și optimiști. Ne putem lăuda că această viață ne-a intrat în sînge...

Capitala Republicii Ciad este așezată într-o regiune pitorească, la confluența riurilor Chari și Logone. De cum am pătruns în oraș, ne-a frapat curățenia, albul imaculat al clădirilor ce-și înșiră coloanele de-o parte și de alta a străzilor largi asfaltate.

Colegii noștri care au fost la lacul Ciad, în plină zonă saharianâ, au trecut prin adevărate aventuri. Au mers pe drumuri necunoscute, schimbînd mai mulți ghizi, au împins mașina peste dune nisipoase, au rămas fără benzină în plin deșert, au trăit și clipe plăcute cu barca pe lac sau asistînd la o vînătoare „locală", cu săgeți, dar mai ales au venit încărcați de materialul biologic adunat — o mulțime de pești și vestita algă Spirulina, atît de bogată în proteine, sursă de hrană a locuitorilor de pe malul lacului.

...1 FEBRUARIE — BOSSEMBELE

Am intrat în a patra lună a expediției noastre și a șaptea țară de pe traseu — Republica Africa Centrală. Contoarele mașinilor au marcat kilometrul 10 000.

Plecînd din Fort-Lamy ne-am îndreptat spre sud, unde stepa și deșertul sînt înlocuite treptat de savana cu ierburi înalte și zone împădurite ; se înmulțesc palmierii, frunzele sînt de un verde mai proaspăt, chiar dacă cele de la marginea drumului continuă să fie acoperite de obișnuitul praf roșcat.

Aici, în Africa Centrală, reliefu l a devenit mai accidentat, drumul trece peste dealuri și văi, peste mai multe riuri cu apă, prin păduri. Pămîntul, mai bogat, hrănește mai bine pe oameni ; s-au înmulțit culturile de manioc, bumbac, cafea. Tot aici am văzut, pentru prima oară în Africa , nori. Spre mirarea noastră, întîlnim foarte des bărbați, chiar în costume europene, purtînd lănci, arcuri și săgeți, arme cu care nu dau greș în fața nici unui animal.

Remarcăm o schimbare esențială în arhitectura caselor : colibelor cilindrice cu variantele lor din țările parcurse pînă acum, le-au luat locul căsuțe obișnuite cu streașină joasă și cerdac în fața caselor înșirate de-a lungul drumului, familii strînse în jurul oalei cu mîncare de pe foc, întinzînd manioc sau împletind rogojini și coșuri.

...3 FEBRUARIE — BANGUI

Iată-ne, în sfîrșit, în capitala Africii Centrale.

Spun „în sfîrșit" pentru că aceasta marchează o etapă importantă a expediției noastre : pînă aici am parcurs jumătate din traseul prin Africa, de aici va începe drumul spre zona pădurilor ecuatoriale, cu altă vegetație și alt climat, și mai ales la Bangui, găsim un colț de patrie la ambasada noastră.

Orașul se întinde pe malul drept al riului Oubangui (de partea cealaltă este Republica Democrată Congo), este înconjurat de coline și scăldat în verdeața palmierilor și arborilor de mango. În arhitectonica sa nu mai vedem clădirile în stil arab iar în îmbrăcămintea locuitorilor nu mai predomină burnusurile musulmane.

Ca orice capitală, are un centru comercial cu magazine și firme luminoase, blocuri și vile moderne, o piață mare unde poți găsi legume proaspete, pește și carne de maimuță, fierărie și obiecte de îmbrăcăminte.

...5 FEBRUARIE

Nevoiți să zăbovim mai mult în Bangui, în așteptarea vizelor pentru țările următoare, am folosit timpul în mod util : curățenie generală, corespondență și mai ales deplasarea într-o zonă locuită de pigmei, în plină pădure ecuatorială. Vizita în „satul" pigmeilor — cîteva colibe de nuiele și frunze — ne-a lăsat un gust amar. Oamenii aceștia, puțin mai înalți de un metru, aproape goi, sînt obligați să muncească pentru locuitorii mbaca din satul care-i stăpînește, fiind oferiți de căpetenia acestora, contra plată, curiozității turiștilor.

Această călătorie ne-a oferit primul contact cu desișurile de nepătruns ale pădurii ecuatoriale, în zona căreia vom călători de-acum înainte.

După aceste zile cînd ne-am simțit ca acasă în preajma personalului ambasadei noastre și a echipei de geologi români pe care i-am întîlnit aici, vom continua să ne îndreptăm spre sud, spre ecuator.

Valeriu CIMPOERU

Mașinile sînt trecute cu bacul

LENINGRAD — TREPTELE ISTORIEI

Insemnări de călătorie de Constantin CRIȘAN

Plecăm din metropola sovietică pe o căldură puțin obișnuită pentru moscoviți : minus 10 grade.

În taxi, în drum spre gară, îi spun șoferului că e mai frig decît în ultimele zile dar el îmi răspunde imediat, cu veselie „ocen tioplîi" (foarte cald). Puțin după aceea, în Expresul de Leningrad, respiram un aer moale și atît de cald, încît numai muzica săltăreață îmi reținea o neobișnuită poftă de somn.

Și totuși am adormit greu mă gîndeam cu emoție că dimineața voi face în sfîrșit cunoștință cu orașul legendar — Leningradul.

Descopăr Leningradul încă de la gară, în a cărei luxoasă, odihnitoare, sală de primire, ne întîmpină o imensă frescă murală, dominată de zimbetul cald al Omului care a condus Revoluția și a dat numele orașului.

Credeam că întunericul se păstrează numai în gară, în gara străucitoare de atîta lumină, dar îndată ieșit în stradă, constat, nu fără uimire, că noaptea continuă. E ora 8 și jumătate, și abia la hotelul „Moscova" am aflat, la recepție, că ziua leningrădeană începe, în decembrie, de fapt, la ora 11.

Evident, n-am așteptat să se facă ziuă, doream cu nerăbdare să văd Neva, să mă întîlnesc cu acel „Nevski Prospect", celebru în literatura lui Dostoievski și Cehov, îmbrăcat dacă îmi amintesc bine, mai întotdeauna în tuse tragice.

Se crapă de ziuă. Neva pare tot mai largă și mișcătoare, cu un luciu straniu, înșelător. Toată gheața care aveam impresia că stă pe loc, merge de fapt o dată cu apa. Mi-am dat îndată seama de aceasta cînd, pe istorica „Aurora", am aruncat o privire mai îndelungă spre apa de nepătruns. E frig. Cineva îmi spune că sînt 15 grade, am aflat apoi că în cursul dimineții au fost minus 25 de grade, dar cu tot vîntul rece nu știu ce îmbold m-a reținut mai mult pe puntea „Aurorei".

Privesc în cabina telegrafistului, primului telegrafist sovietic, căutînd să refac momentul ordinelor scurte din acea noapte, glasul celor care trebuiau să acționeze prompt, eroismul mitologic al celor care trebuiau să nască din sîngele lor, o lume nouă.

Privesc spre Palatul de larnă astăzi, unicul în lume „Ermitaj", îmi amintesc din nou temperatura zilei, și-mi sare în gînd o întrebare poate, banală, copilărească prin curiozitatea ei : oare atunci, în octombrie 1917, era frig ? ce timp va fi fost ? oare va fi fost în tot orașul măcar un meteorolog amator care să fi înregistrat exact clima acelei zile ? Negăsind un răspuns în memoria altor lucruri citite despre acest mare eveniment, mi-am spus că amănuntul în sine nu are pînă la urmă nici o importanță, că în cazul de față numai metafora mai poate să spună ceva. Nu, nu poate să fie frig în Leningrad, cînd fiecare pas înseamnă de fapt o întîlnire cu marele clocot de atunci.

Pe cele 600 de poduri care — nu numai ca număr — amintesc Veneția, pe străzile largi, pășește Istoria : la ieșirea din oraș ne întîmpină simbolul celei mai pilduitoare integrități a oamenilor de pe aceste meleaguri. Un cimitir imens adăpostește „viața" a 600 000 de oameni, care au fost la un loc pentru apărarea Leningradului, pe timpul invaziei hitleriste, și care au rămas la un loc — la datoria supremă.

Tancul acesta care răsare masiv în față la ieșirea din cimitir, în drum spre Peterhof, ca semn al oririi ultimului cotropitor nazist, înseamnă încă o legătură cu istoria, o istorie care, acolo, la Peterhof, la 30 km de Leningrad, a apărut mai înainte dar mai ales o dată cu Petru cel Mare, al cărui zîmbet înțelept și dîrz îți se desprinde din fiecare tablou prezent în muzeu.

Iată cîteva lucruri, care mi-au stăruit tot timpul în minte în timp ce vizitam Leningradul modern de azi, și inedit la fiece pas. Cu oameni primitori, stăpîni ai unei cetăți în care viața pulsează astăzi ca niciodată în trecut, în care Istoria urcă mereu, dezvăluind sensul tainic și niciodată uitat al trecutului.

DE PRETUTINDENI

Anna Maria Lumini în vîrstă de 16 ani din Voghera (Italia) a fost operată la ochiul stîng cu care nu vedea, primind corneea unui donator anonim. Operația a reușit pe deplin și după o convalescență impusă de medici, ea s-a putut întoarce acasă. Iat-o în fotografia de mai sus primind vizita unui prieten.

ÎN MUZEUL din Grenoble este expus un tablou uriaș. El a fost pictat de francezul Jean Devasne. Tobloul are o lungime de 150 metri și o înălțime de 8 m. Artistul a avut nevoie pentru crearea lui de circa 300 vopsele.

●

PE ORNITOLOGI i-a interesat cîtă energie pierd porumbeii în timpul zborului. Ei au realizat această măsurătoare, constatînd că într-o oră de zbor neîntrerupt porumbelul pierde 0,2 grame din greutate.

LABORATORUL lui International Telephone and Telegraph Corporation de la Esslingen (R. F. a Germaniei) a pus la punct un sistem de televiziune care permite transmiterea unor emisiuni în 12 limbi deodată. Această nouă tehnică prezintă un interes sporit pentru țările și regiunile unde se vorbesc mai multe limbi sau dialecte.

În mod normal, fiecare imagine de televiziune este însoțită de un comentariu într-o singură limbă. Un post de televiziune dotat cu noua aparatură funcționează astfel : lăsîndu-se deschise 12 linii, la fiecare schimbare a imaginii se obțin 12 canale sonore. Telespectatorul nu va avea altceva de făcut decît să folosească selectorul său de limbi, atît timp cît imaginea rămîne pentru toată lumea. Asemenea posturi de televiziune vor fi folosite mai ales în țările africane, unde, în prezent, se desfășoară o amplă campanie de înlăturare a neștiinței de carte.

●

UN RECORD tipic englez l-a obținut Marian Tindell din Barton, în vîrstă de 53 ani. El a reușit să bea în fața aparatelor de luat vederi ale televiziunii britanice (B.B.C.), în curs de 6 ore 78 cești de ceai, repurtînd astfel victoria în dauna concurentei June Blacker, care a abandonat după „numai" 72 cești.

●

CEA MAI modernă școală din Londra denumită „Pimlico school" este modernă nu numai din punct de vedere arhitectonic, dar și prin întreaga ei concepție. Școala dispune de terenuri de baschet, volei, tenis, un mare bazin, o bibliotecă cu 7 000 volume de cărți și un întreg complex muzical cu 26 piane. În această școală cîteva clase sînt special amenajate pentru studiu individual, fiecare elev dispunînd de mese separate de studiu. Școala este frecventată de 1725 elevi

●

ÎN S.U.A. se experimentează un nou sistem electronic, ce va permite companiilor de apă, gaze și electricitate, observarea directă, de la distanță, fără aportul agenților, a consumului fiecărui abonat. Grație unui dispozitiv special, ordinatorul, cuplat la numărul de telefon al consumatorului, „citește", la anumite intervale de timp, contorul, fără a stînjeni desfășurarea normală a convorbirilor. Plata se face, totuși, direct...

●

GHEȚARII din alpii austriaci se întind pe o suprafață de aproximativ 30 miliarde metri cubi. Pe aproape 600 km², din aceștia munți înalți sînt ghețari și zăpadă veșnică. Cea mai mare suprafață și grosime o are ghețarul Posterze și Gross Glockner unde gheața ocupă o suprafață de 20 km² și are o grosime de 250 metri.

Aceasta este constatarea geologilor austriaci care măsoară ghețarii în cadrul deceniului hidrologice internaționale (1965—1975) proclamată de U.N.E.S.C.O. Urmează să fie constatate și rezervele mondiale de apă dulce. În Austria se află peste 600 ghețari din care 20 vor fi măsurați pînă în anul 1975.

●

Ceea ce vedeți este o mostră de anvelopă fabricată de firma americană Goodreack. Exemplarul reprodus cîntărește aproximativ 5 tone și pare să fie cel mai voluminos reprezentant al „neamului" anvelopelor.

Gaspare Navicella ar fi murit cu siguranță dacă Tilly, amicul fidel, nu l-ar fi scos din zăpada înaltă de un metru și nu l-ar fi tîrît cale de un kilometru pînă acasă la Trisobbio (provincia Alessandria — Italia).

STICLA DE WISKY CU BUCLUC

INTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Toți treceau pe rînd să sărute mireasa. Călătorii din sala de așteptare priveau cu plăcere. Cînd îi veni rîndul bătrînului Rob G. Marchi înlînse geanta de piele nepotului Calogero Delano Marchi, mirele, recomandîndu-i : „Să n-o pierzi din ochi, Cal". Și îmbrățișă afectuos mireasa. Amicii rîdeau cu hohote, convinși că replica se referea la soție. Cal în schimb nu rîdea : își încleștă degetele transpirate de minerul servietei care conținea 100 mii de dolari, o parte din prada unui furt. „Luna de miere o veți petrece la cascada Niagara — stabilise unchiul Rob. Un spectacol unic în lume, chiar dacă acum au devenit un șuvoi. O dată ajuns în Canada vei da geanta cui știi. Soția ta să nu afle nimic ! Aveți grijă să luați un autobuz de linie. Ajunși la Buffalo folosiți cursa locală. La graniță polițistul face cu ochiul tinerilor căsătoriți. Vei trece servieta fără greutăți".

Atunci cuvintele unchiului îl liniștiseră, acum cînd soția își găsise un loc exact în spatele șoferului, Cal începu să se îndoiască de reușită.

— Mi-e rău în autobuz — îi spuse soția. În față mă simt mai bine.

El ar fi preferat două locuri mai în spate dar n-avea încotro.

Autobuzul porni. Cal se ridică și așeză servieta în plasă, iar deasupra aruncă geanta soției. Privi pe fereastră. Dincolo de autostradă se zărea Houston. Încearcă să se relaxeze. Degeaba. Mîinile îi tremurau, gura îi era uscată. Sticluța de wisky se afla în servieta de piele. Cînd soția se duse la toaletă — autobuzele firmei „Greyhound", au tot ce le trebuie — sări în picioare, deschise servieta luă sticla și trase o dușcă. După cîteva clipe se mai liniști.

Acum afară, după Houston, se vedea Mohawk. Se întreba cum va cheltui cei 15 mii dolari ciți i se cuveneau. Numai să nu ajungă la ocnă ! În oglinda retrovizoare întîlni privirea severă a șoferului. Se agită în scaun. Privi spre soție care se chinuia să nu vomeze.

Frumos voiaj de nuntă ! Șoferul îl observa din nou prin oglindă. Ce nu-și vedea de treabă ? Întoarse capul și privi afară. Se întuneca. Cînd autobuzul se opri la Syracusa, soția sa coborî și el repetă operațiunea cu sticluța. Își șterse buzele cu dosul palmei și coborî să-și dezmorțească picioarele. Șoferul era cu ochii pe el. Îngheță.

După puțin porniră din nou. Cal își turti nasul de geam cufundat în tot felul de gînduri. Cînd coborîse il spionase pe șofer. Ca să vadă ce face acesta, lăsase servieta în plasă. Șoferul nici un se uitase înîr-acolo.

În sfîrșit ajunseră. Autobuzul se opri sub luminile peronului. Cal înșfăcă servieta și coborî în urma soției. Pe trotuar șoferul îl aștepta în compania unui polițist.

— Geanta ! — spuse acesta.

Cal simți că-i îngheață sîngele în vine. Încredință servieta. Polițistul continua să-l privească cu neîncredere — în timp ce o mînă apăsă clapa și scoase sticluța.

— Este interzis să beți băuturi alcoolice cînd călătoriți pe această autostradă — spuse sever. Este valabil și pentru călători. Pedeapsă cu 90 de zile închisoare. De data asta te las.

Îi întinse servieta deschisă. Cal, paralizat de frică, întinse cu greu mîna. Luă servieta dar cu tot efortul nu reuși să-și retragă brațul parcă de lemn. Servieta se legănă apoi se răsturnă lăsînd să cadă pe trotuar o ploaie de bacnote. Mai înainte ca agentul să-și revină din uluială, Calogero dispăruse.

— Oh, nu, Cal ! — hohoti soția.

— Nu disperați, doamnă — o încurajă agentul — nu ajunge el departe.

S-a petrecut pe autostrada New York—Buffalo

(Din „Domenica del Corierre")

ULTIMUL DUEL CU JAGUARUL

● SALTUL DE PESTE CINCI METRI ● CÎINELE SALVATOR ● UN ADVERSAR CARE NU VOIA SĂ PĂRĂSEASCĂ CÎMPUL DE LUPTĂ

De-a lungul unei bogate cariere de aproape 48 de ani, Sasha Simmel a trecut prin multe momente tulburătoare, dar cea mai cumplită amintire a celebrului vînător este ultimul său duel cu un jaguar, despre care povestește în paginile revistei „Outdoor Life".

„Într-o bună zi, primesc o scrisoare de la prietenul meu din Mato Grosso, care se plîngea că ranch-ul său era atacat de un jaguar cum n-a mai pomenit — fioros, inteligent, viclean. „Ucigașul" scăpa din toate capcanele, ucidea cîinii, iar vitele le ataca din simpla plăcere de a ucide, nu pentru hrană. Și ce era curios, a atacat în plină zi și cîtiva cowboy pe care i-a măcelărit, fapt nemaiauzit, pentru că, se știe, jaguarii nu atacă ziua și mai ales, nu atacă neprovocați. Nici un vînător n-a acceptat să se arunce în luptă cu acest cumplit „ucigaș". În această situație mă rugă să mă duc neîntîrziat să-l ajut. Se înțelege că n-am rezistat unei asemenea tentații, deși mă decisesem să mă retrag din viața zbuciumată a junglei. Mi-am luat cîinii și sulița — pentru că aceasta este arma pe care o prefer la vînătoare de fiare — și am pornit spre Mato Grosso.

Eram nerăbdător să întîlnesc jaguarul. O dată cu ivirea zorilor, am pornit în căutarea lui. După numai 15 minute, cîinele meu Raviros a dat de urma unui jaguar, de unde am dedus că fiara se afla prin apropiere. Lătratul cîinilor mi-a dat de știre că ei au descoperit-o și că va urma o luptă necruțătoare. M-am grăbit să-i ajut. Înaintam destul de greu, cînd am observat surprins în desiș petele unui jaguar. Am înțeles că cel urmărit de cîini era altul, iar ucigașul căutat mă pîndea pe mine. Minutele care au urmat au fost cele mai grele din cariera mea de vînător. M-am retras rapid, căutînd un loc cît de cît favorabil, pentru a mă apăra cu sulița. Jaguarul se apropia ca o umbră cînd dintr-o parte cînd din alta, calculînd cel mai nimerit moment pentru atac. Se pare că Raviros și-a înțeles greșeala și după lătratul lui mi-am dat seama că mă căuta. Dar și jaguarul a auzit apropierea cîinelui și era grăbit să mă lichideze. Jaguarul nu atacă niciodată dintr-o singură direcție, ci din toate direcțiile. El se învîrtește ca un titirez și schimbă direcțiile cu cea mai mare ușurință. Din acest motiv, vînătorul trebuie să fie iute ca fulgerul și să-l străpungă fie cît se află în aer, fie în clipa cînd atinge pămîntul. E ca o luptă dintre doi boxeri care caută punctul slab al adversarului, pentru a-l lichida cu o singură lovitură. De fapt, lupta dintre jaguar și un vînător cu sulița seamănă cu un vechi joc magic, cu un joc mortal. De la primul salt am reușit să-l ating, dar asta l-a înnebunit și mai mult. Manevrînd abil cu sulița, am reușit să găsesc un loc mai potrivit, fapt care mi-a fost de ajutor în luptă. Jaguarul nu mă părăsea nici pentru o fracțiune de secundă, încercînd să mă atace cînd dintr-o parte, cînd din alta. Piciorul drept îi singera. Rezistența și reflexele mele nu mai erau cele de odinioară. Deodată, într-un salt de la vreo cinci metri, jaguarul a sărit spre mine. Am reușit să-i înfig sulița în corp, dar lovitura n-a atins nici un organ vital și fiara a căzut peste mine cu toată greutatea ei, prinzîndu-mi cu gheara umărul sting, din care a țîșnit sîngele. În timpul căderii, am scăpat sulița din mînă, moment suficient pentru jaguar ca să se elibereze de ascuțișul ei. Cine știe ce s-ar fi ales din mine dacă în secunda aceea nu apărea cîinele meu Raviros. Simțind un nou pericol, jaguarul s-a întors spre cîine, iar eu am putut să reintru în posesia suliței. Deși Raviros era unul din cei mai buni cîini, antrenat special pentru vînătoare de jaguari, el nu atingea gradul de virulență al acestui „ucigaș". Fiara știa că trebuie să lichideze mai întîi cîinele și apoi să se arunce din nou asupra mea. Așa că a început să se retragă în desiș, unde cîinele se descurca mai greu și unde nici eu nu aveam posibilitatea să intervin. Printr-o manevră fulgerătoare, el a sărit pe cîine, înfigîndu-și colții în spatele acestuia. Urlînd, cîinele a fugit spre mine, dîndu-mi astfel posibilitatea să înfig virful suliței în gîtul jaguarului. Dar, de teamă să nu ating și cîinele, lovitura n-a fost mortală și jaguarul s-a salvat din nou, deși era însîngerat tot. Eram sleit din cauza pierderii de sînge și voiam să termin cît mai repede lupta. Aproape în toate duelurile mele cu fiarele, ele se retrăgeau cînd vedeau că în fața lor se află un partener puternic. Ei bine, de data aceasta, aveam de-a face cu un adversar care nu vroia să plece de pe cîmpul de luptă. De cîteva ori a încercat să atace cîinele retras chiar lîngă mine, dar l-am împiedicat cu sulița. Lupta a ținut cîteva minute, dar eu aveam impresia unei veșnicii. Puterile mă lăsau, simțeam amețeală și în fața ochilor, vedem, parcă, mai mulți jaguari, Salvatoare a fost venirea celorlalți cîini care s-au repezit la fiară turbată. Dintr-o lovitură, un cîine a fost strivit, dar, în furia lui, jaguarul m-a uitat pentru o clipă și atunci l-am străpuns. Cînd mi-am revenit, eram la ranch-ul prietenului meu. M-au găsit datorită lui Raviros care s-a dus să ceară ajutor. A fost ultima mea luptă, dar cea mai grea".

D. CRISTEA

Tema unui dialog cu Ilie CONSTANTIN

SCRIITORUL MULTILATERAL — EXCEPȚIE SAU REGULĂ?

de Boris BUZILĂ

Debutul în 1960 cu volumul de versuri „Vîntul cutreieră apele" prefațat de Al. Philippide. În același an, tot în colecția „Luceafărul", publicau întîia lor carte Nichita Stănescu și Cezar Baltag. La 32 de ani (împliniți la 16 februarie) fișa de autor a lui Ilie Constantin numără șase volume de versuri („Vîntul cutreieră apele", „Desprinderea de țărm", „Clepsidra", „Buna Vestire", „Fiara", „Coline cu demoni"), două cărți de proză, „Tinerii noștri bunici" și „Cîinele înlăcrimat", numeroase traduceri din italiană (scriitorul este italienist, prin formație universitară): versuri de Eugenio Montale și Umberto Saba, studiul „Avangarda artistică a secolului XX" de Mario de Micheli. Vorbim despre volumul de versuri recent apărut.

— „Coline cu demoni" — îmi spune Ilie Constantin — a fost apreciat de unii critici drept o mișcare înainte a poeziei mele și, într-un anume sens o modificare în structura acesteia. Este o apreciere pe care, acceptînd-o (cu plăcere!) în principiu sînt îndemnat să o privesc cu multă prudență, în sensul că, și din propria mea experiență de comentator literar, mi-am putut da seama că într-un destin artistic nu există de fapt salturi, schimbări la față, ci o continuare în plan superior, că orice modificare trebuie judecată cu mare atenție. „Coline cu demoni" reprezintă cred pentru mine un volum din pragul maturității, presupunînd că nu sînt încă pe deplin matur, cu o agravare a obsesiilor fundamentale din poezia mea, cu adîncirea neliniștii de bun augur pentru poezie, fiindcă o stare de seninătate permanentă poate duce la rezultate fastidioase, la o anumită plafonare a simțirii.

— V-ați referit la experiența de comentator literar. În adevăr, cine vă urmărește activitatea constată o disponibilitate pentru cele mai diverse preocupări artistice: poezie, proză, critică literară și de film. Considerați această multilaterală activitate rezultatul unei predispoziții de moment sau a unui „program" urmărit cu deliberare?

— Cred foarte mult în scriitorul total. Am impresia că nu a existat niciodată un scriitor riguros specializat, ca să spunem așa, numai și numai într-un singur gen. Marii scriitori ai lumii au atacat toate genurile. Dacă aș cita numai cîteva nume ar fi de ajuns: Goethe, Pușkin, Victor Hugo; în cazul literaturii române, Eminescu, cel mai mare poet al nostru, este și primul mare prozator român și care, după cum se știe, a scris dramaturgie, a făcut traduceri strălucite, eseistică, gazetărie politică și încă multe alte lucruri. Dacă stăm să ne gîndim, cazurile de autori care au scris numai într-un singur gen sînt mai degrabă singulare. Poate Bacovia... Dar Bacovia a scris și proză! Matei Caragiale? Nu, a scris și poezie. I.L. Caragiale este și el autor de versuri. Creangă? Ne-a lăsat cîteva poezii. Treaba devine mai complicată decît ne așteptam! Să luăm nume din generația mai nouă. Nichita Stănescu este un strălucit eseist, a făcut foarte bune traduceri, a scris pagini de critică literară de mîna întîi, care odată adunate, vor atesta această valență a lui. Mi se pare că a scris în secret și proză, care face deliciul prietenilor; dar despre asta nu sînt sigur. Grigore Hagiu a publicat de curînd teatru. Lui Cezar Baltag urmează să-i apară un volum de eseuri. Ca să nu mai vorbim de Marin Sorescu sau de Ana Blandiana care și-au dovedit în scris de atîtea ori polivalența. Velea ar fi un caz, dar el face acum sub pseudonim, în pagina întîi la „Luceafărul". o excelentă muncă

de publicist literar. Așa că, dacă e să revenim strict la cazul meu, presupun că el este unul foarte obișnuit, înlesnit poate de o anume disponibilitate stilistică.

În general este o eroare să credem că un scriitor descoperă genurile la mare distanță, unul după altul. În realitate, un scriitor, așa cum îl doresc eu, adică total, începe cam cu toate în același timp. În cazul că v-ar interesa cum procedez eu, ca să pot împăca modalități diferite am să vă spun cu toată sinceritatea că, de obicei, ele se exclud și că lucrînd la una dintre ele nu pot face nimic în celelalte. În vreme ce traduceam pe Montale, un poet foarte mare după părerea mea și a multora, nu am putut timp de 7—8 luni să lucrez altceva. A trebuit să mă dăruiesc în întregime traducerii. Vă mărturisesc un lucru care poate părea grav și care n-aș vrea să fie considerat numai din punctul de vedere frivol, anecdotic; apucîndu-mă acum opt luni de rubrica de critică a poeziei la „România literară" nu am mai scris poezii... Cînd îi comentezi pe poeți trebuie, se pare, să te dăruiești cu totul acestei activități...

— În cîteva rînduri ați recunoscut caracterul *amatoristic* al celeilalte rubrici pe care o susțineți, cea de film din „Luceafărul". Ce v-a făcut să afirmați aceasta?

— Am recunoscut în adevăr în numeroase rînduri că fac o treabă strict veleitară, *că practic, mă pricep la filme ca orice spectator. Dar asta este de fapt mîndria mea. Eu privesc filmul din mijlocul unor oameni care nu se pricep mai mult decît mine și nici eu mai mult decît ei, decît cu unele vizionări și lecturi în plus.*

— Vi s-a întîmplat ca punctul dv. de vedere să intre în conflict cu cel al specialiștilor?

— Au fost cîteva ocazii în care, situat cum spuneam pe poziția omului din sală, m-am simțit obligat, deși poate prețuiam și eu unele găsiri strict stilistice, să iau apărarea spectatorilor care doresc ca filmul să respecte linia lui esențială, aceea a poveștii, a istoriei narate. Spectatorii gustă mai puțin filmele fără linie epică.

— Totuși se cunosc nu puține filme care au obținut recunoaștere pe plan estetic deși nu narează...

— Am scris acum vreo două numere despre un film premiat la Cannes, ale cărui merite stilistice le recunoaștem, dar care plictisea în mare măsură spectatorii. Mulți dintre ei părăseau sala la jumătatea filmului, sau mai devreme. E o eroare să le reproșăm neapărat acestor oameni faptul că pleacă. Am spus adesea că filmul nu este o artă și țin la această opinie; eu îl consider un frumos joc pe baze industriale... Desigur, aceasta este o mulțime față de film, dar nu una prea mare! Filmul acela păcătuia, ca și multe altele, prin absoluta dezinteresare față de reacția de plăcere, de urmărire cu satisfacție a poveștii din partea publicului. Faptul că filmul este o identitate artistică sau nu, interesează mai puțin; trebuie arătat însă că el este în orice caz o identitate socială, de primă importanță, pe care o recunosc cu toată plăcerea, de aceea scriu despre filme. Comentariul de film este pentru mine o îndeletnicire plină de satisfacții. Pe cît de greu îmi este să scriu poezie; aici firește trebuie să aștepți inspirația; ea dictează totul, în rest nu poți să faci în poezie decît mici jocuri stilistice. Poezia adevărată e probabil o acumulare lăuntrică care își găsește exprimarea prin explozie.

— Spuneți-mi, după o frecventare asiduă a comentariului critic de poezie, cum vă simțiți în postura de critic?

— Postura de critic nu este una foarte nouă pentru mine. Am făcut încă din universitate comentarii pe marginea unor texte, am scris recenzii, am susținut rubrica „Atelierul lui Hefaistos" în „Ramuri" și apoi în „Scînteia tineretului". De aceea am primit cu bucurie anul trecut propunerea „României literare" de a prelua cronica săptămînală a poeziei. Am ținut-o vreme de opt luni. A fost pentru mine o experiență foarte bogată, cu dezamăgiri și cu satisfacții. Satisfacțiile țineau de impresia, poate subiectivă, că îmi făceam datoria, că munceam serios, cu franchețe și cu cinste asupra textelor pe care le citeam. Dezamăgirile țin de atitudinea scriitorilor, a poeților, dintre care foarte mulți confundă opinia literară cu raporturile de viață. Mi se întîmplă adesea ca mulți dintre cei despre care nu exprimam neapărat rezerve, ci opinii mai ponderate, elogii moderate, așa cum mi se părea că merită textul, ori să nu mă mai salute, ori să se arate foarte nemulțumiți. Nu mai vorbesc despre cei care nu erau prea lăudați... Mă simțeam foarte întristat, că nu puteam face o separare firească între viața noastră literară și comportarea personală, strict urbană. V-o spun însă fără ipocrizie, că asemenea fenomene sînt totuși foarte limitate; în linii mari am constatat cu plăcere că scriitorii noștri, în speță poeții, sînt receptivi la critică, cu excepțiile pe care le-am pomenit.

Vida Geza în lagărul din Gurs (Franța) lîngă statuile lui Horia, Cloșca și Crișan, sculptate în lemn în vara anului 1939. (Imaginea din stînga).

Placa comemorativă în amintirea lui Iosif Clisci (casă situată în Clichy, rue de l'Abreuvoir, 2). (Imaginea din dreapta).

NOI, DESPRE FILMELE NOASTRE

BALADĂ PENTRU CEI CĂZUȚI

Un film de Pompiliu GÎLMEANU

— Știu că realizați un film despre luptătorii antifasciști români căzuți în Spania sau Franța, subiect ce mi se pare captivant.

— Într-adevăr, pentru că, din punct de vedere al cineastului și al spectatorilor, tema este nouă; pînă acum nimeni nu a căutat să adune din filmotecă materialele cinematografice existente despre participarea prestigioasă în afara granițelor țării, a luptătorilor români antifasciști.

— Deci, documentul istoric scris va deveni imagine vie.

— Din păcate nu avem documente cinematografice care să-i reprezinte pe acești eroi.

— Și cum gîndiți reprezentarea lor?

— Prin fotografii, reconstituire prin mărturii, prezentarea locurilor unde au trăit, au luptat și s-au jertfit pentru o cauză dreaptă. De asemenea, vom folosi imagini din filme documentare devenite celebre pentru acea epocă, în care spre norocul nostru am recunoscut, împreună cu unii dintre participanții la acele evenimente, momente și locuri ce interesează filmul nostru. Vida Geza și Gheorghe Adorian (consultantul științific al filmului), ambii luptători în Spania, au recunoscut în filme ca „Granada, Granada, Granada mea" de Roman Carmen și „Să mori la Madrid" de Rosif, locuri din Spania (Brunete, Elbru, Podul din Toledo), unde cei peste 500 de voluntari români au luptat în cadrul brigăzilor internaționale.

— Unde filmați?

— Majoritatea materialului va fi cel găsit în arhivele de filme, la care se vor adăuga imagini filmate acum în țară și în străinătate. La Paris, vom filma, printre altele, și locuri legate de activitatea „Frontului Național Român", organizație a românilor antifasciști, înființată în 1943 și condusă de savantul român Traian Vuia.

— Cum ați conceput filmul?

— Răspunsul îl constituie însuși titlul. Deci: ca o baladă dedicată celor care, aflîndu-se departe de pămîntul patriei, au luptat și s-au jertfit în numele acelorași idealuri pentru care au luptat și comuniștii din țară: înfrîngerea fascismului, eliberarea țării, așa cum Nicolae Cristea scria într-o epistolă: „Noi sîntem convinși că luptînd pentru independența Spaniei, am luptat în același timp și pentru independența țării noastre". Citatul din scrisoarea lui Nicolae Cristea constituie însuși miezul filmului meu.

— Cine vă sînt colaboratorii?

— Paul Holban, care semnează imaginea actuală. O colaborare importantă i se datorează Aurorei Roșca de la scenariul căreia s-a pornit la realizarea filmului.

Florica ICHIM

Albumul iubitorilor de muzică ușoară

• *FESTIVALUL și Concursul internațional „Cerbul de aur" de la Brașov va avea loc, după cum se știe, între 2 și 7 martie. Circa 32 de concurenți își vor disputa marele premiu. „Lotul" nostru este format din Corina Chiriac și Ruxandra Ghiață. Vedetele invitate să apară în cadrul galelor „hors concours»: Sergio Endrigo (Italia), Maria Toldi (Ungaria), Massiel (Spania), Lola Iovanovici (Iugoslavia), Charles Trenet, Alain Barrière, Enrico Macias, Dalida (Franța) Therese Steinmetz (Olanda). și cunoscutul cîntăreț de culoare O. C. Smith, (S.U.A.), interpret al marelui succes „Son of Hickory". Publicul nostru îi cunoaște bine pe: Sergio Endrigo („specialist" al Festivalelor de la San Remo, unde a triumfat, acum doi ani, cu „Canzone per te", și a impus, anul trecut, „l'Arca di Noe"), Maria Toldi (în egală măsură actriță de film), Massiel (acum trei ani, la Eurovision, l-a depășit cu numai un vot pe marele favorit, Cliff Richard, Enrico Macias și Dalida (din turneele interprinse la noi,), Charles Trenet, Therese Steinmetz („aurul" de anul trecut). Jacques Hustin, așteptat de mulți pe scenă, va fi prezent în ... juriu. Dintre concurenții străini, cei mai cunoscuți sînt Dickie Roc — Irlanda (lansat în 1963 împreună cu grupul The Miami, Roc a înregistrat numeroase discuri de succes — „There's Always Me", „Come Back To Stay", „When My Train Comes In" — reprezentînd țara sa în 1966 la Concursul Eurovision, iar în 1967 la Festivalul de la Sopot), Zsuzsa Koncz — Ungaria (numeroase discuri și filme muzicale, fie singură, fie alături de formația Illés), Dova — Spania (participantă la Festivalul „Orfeul de aur" de la Slantcev Briag), John O'Hara — Scoția, Olivia Molina — R.F. a Germaniei, Helena Vondrackova — Cehoslovacia (cunoscută și dintr-un film muzical care a rulat pe ecranele noastre, o feerie în care era partenera lui Vaclav Neckar), Kiki Dee — Anglia. Se mai așteaptă o decizie definitivă din partea organizatorilor asupra vedetelor noastre (de ales dintre Angela Similea, Margareta Pîslaru și Doina Badea). Festivalul s-a bucurat și în acest an de sprijinul neprecupețit al organelor locale de partid și de stat din Brașov. Prezentatori ca și anul trecut vor fi Valeria Gagialov și Andrei Magheru, iar Orchestra acompaniatoare, a Radioteleviziunii, va fi dirijată de Sile Dinicu. Euroviziunea și-a inclus Festivalul în planul său de transmisii.*

• *LA CANNES a avut loc a V-a ediție a tradiționalului Festival M.I.D.E.M. Pe scena de la Palais des Festivals au apărut, printre alții, Eric Burdon and War (care au perturbat programul, depășindu-și cu mult timpul afectat), Mungo Jerry, Marmalade, Cat Stevens, Elton John (Anglia), Robert Carlebois (Canada), naistul Gheorghe Zamfir (România), Julien Clerc (Franța), Brook Benton, Ike and Ina Turner, Spanky Wilson, Richie Havens, Buffy Sainte Marie (S.U.A.), Valentin Baglaenko (U.R.S.S.), Sandro (Argentina), Jair Rodrigues (Brazilia), Massimo Ranieri (Italia), Katja Ebstein (R.F.G.).*

• *MARINA VOICA (în foto), prima dintre cîntărețele noastre care a realizat filme TV în culori (în R.D.G.) este invitată pe data de 2 martie la Televiziunea din Leipzig.*

Octavian URSULESCU

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 21 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 9.00 Matineu pentru copii. 10.00 Viața satului. 11.30 Albumul compozitorilor români: Tudor Ciortea. 12.00 De strajă patriei. 12.30 În reluare, interpreți preferați de muzică ușoară: Tom Jones, Rika Zarai, Hary Belafonte și formația „Mondial". 13.15 Hochei pe gheață: România-Elveția. 15.00 Emisiune în limba maghiară. 16.30 Studioul „N". 18.00 Cîntare patriei. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 România '71 — Județul Olt. 20.30 Film artistic: „Key Largo" cu Edward G. Robinson, Lionel Barrymore, Laurren Beccal, Humphrey Bogart. 22.10 Un oaspete al „Cerbului de aur" — 1971: Charles Trenet. 22.20 Telejurnal. 22.40 Duminica sportivă.

PROGRAMUL II. Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii. 20.30 Momente din baletul „Romeo și Julieta". 21.30 Buletin de știri. 21.35 Carnet bucureștean. 21.45 Actualități literare. 22.10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 22 FEBRUARIE

18.00 Scena și ecranul. 18.45 Eu doinesc, codrul răsună... 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 19.50 La încheierea Congresului al IX-lea al U.T.C. 20.05 România '71 — Județul Prahova. 20.30 Roman foileton: „Thérèse Desqueyroux". 21.20 Steaua fără nume. 22.30 Telejurnal și telesport.

MARȚI 23 FEBRUARIE

10.00—11.00 Teleșcoală. 18.00 Actualitatea muzicală. 18.20 Rămîneți pe recepție... 18.30 Toate pînzele sus! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 România '71 — Județul Satu Mare. 20.30 Premieră teatrală T.V.: „Stafeta nevăzută" de Paul Everac. 22.30 Recital: Connie Francis. 22.50 Telejurnal.

MIERCURI 24 FEBRUARIE

18.00 „Ex-Terra '71". 18.30 Cadran internațional. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cincinalul 1966—1970 în cifre și imagini. 20.20 Telecinemateca: „Circul". O producție a studiourilor sovietice. 21.50 Poșta TV. 22.05 Emisiune de știință. 22.30 Cîntă Mario del Monaco. 22.50 Telejurnal.

JOI 25 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 18.00 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Mult e dulce și frumoasă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 România '71 — Județul Sălaj. 20.30 Film serial: Videoca (XII). 20.55 Conferința de presă TV cu tovarășul Ion Cosma, ministrul turismului. 21.45 Film documentar: Planeta se grăbește. 22.20 Telejurnal. 22.30 Campionatele mondiale de patinaj artistic de la Lyon.

PROGRAMUL II. 20.00 Concert simfonic. 20.40 Univers XX. 21.25 Buletin de știri. 21.30 Reportaj anchetă prin sindicatele din Capitală. 21.45 Istoria filmului.

VINERI 26 FEBRUARIE

18.00 Căminul. 18.45 Campionatele mondiale de patinaj artistic. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 România 71 — Județul Sibiu. 20.20 Film artistic: Domnul Pipelet, cu Michel Simon, Louis de Funès, Gaby Morlay. 21.45 Handbal masculin: Steaua—Partizan Bielovar (Repriza a II-a). 22.15 Dinamica societății românești. Exigențe ale perfecționării democrației. 22.45 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 27 FEBRUARIE

PROGRAMUL I. 17.00 Emisiune în limba germană. 18.15 Bună seara, fete! Bună seara, băieți! 19.00 România '71 — Județul Suceava. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Teleenciclopedia. 21.00 Romanțe vechi și noi. 21.20. Incoruptibilii. 22.10 Telejurnal. 22.20 Campionatele mondiale de patinaj artistic.

PROGRAMUL II. 20.00 Cîntece și jocuri populare. 20.30 Reflector. 20.45 Microrecital: Ninetta Gusti. 20.55 Buletin de știri. 21.00 Seara melomanului. 21.55 Reportaj din țară. Despre natura lucrurilor. 22.25 Film serial: Aghiotantul excelenței sale (V).

Clepsidră

FRUMOASĂ EȘTI, O ȚARĂ!

de Constantin VIȘAN

Admir cu nestăvilită mîndrie spectaculoasa țesătură de furnale și retorte, de stîlpi de înaltă tensiune și blocuri care îmbracă pămîntul românesc.

Pretutindeni te întîmpină imaginea noilor construcții ale cincinalului. O extraordinară materializare a unei politici clarvăzătoare, a inteligenței acestui popor hotărît să-și împlinească visul său de prosperitate și fericire.

Cincinalul este epoca unui ritm de industrializare fără precedent. În anii aceștia, poporul român a cunoscut procesul unor mari împliniri. În 1970 s-a realizat în numai 22 de zile o producție echivalentă cu cea a anului 1938.

„Aici nu se întîmplă niciodată nimic. Aici fatalitatea supune totul sub viscolul cenușiu", nota într-un jurnal al desnădejdei un locuitor al tîrgușoarelor de provincie de altădată.

Trepidantul ritm al înnoirilor a alungat de pretutindeni monotonia, lîncezeala. Cele circa 1 500 de capacități și obiective industriale care au intrat în funcțiune în cincinal, de la Mare pînă la Maramureș, de la meterezele Sucevei, pînă la noua cetate a luminii de la Porțile de Fier vorbesc cu argumente de-o tulburătoare elocvență despre adevărata democrație economică înfăptuită de Partidul Comunist Român. Toate județele țării sînt antrenate deopotrivă în acest ritm al progresului. Înflorirea economică constituie platforma cea mai fertilă pe care se dezvoltă armonios întreaga populație a țării, chemată să-și spună cuvîntul, să-și desfășoare energiile și aspirațiile fără deosebire de naționalitate.

Frumoasă ești, o țară!
În măestrita-ți ie
Cu flori albastre, roșii
Și galbene o mie.

Așa exclama poetul în anii cînd frumusețea țării o dădeau doar minunatele ei priveliști naturale.

Ne iubeam patria și atunci, în anii cînd peste munții din care se scotea aur domnea o sărăcie lucie, lineară, în anii cînd îndrăzneala de a cere dreptate era plătită cu gloanțe... Dar ne iubim cu nemărginită patimă, cu luciditate și mîndrie, cu demnitate patria de azi zidită cu mîinile noastre, modelată după planul comuniștilor, apărată de inimile a 20 de milioane de fii.

Ne plimbăm înfiorați privirile peste chipul ei.

Pretutindeni se înalță coloanele nesfîrșite ale viselor noastre.

N.R. La articolul din nr. 697 Profiluri de pelican, rîndul unu, din paragraful cinci, se va citi corect: **Fixați-vă bine pe retină imaginea acestor fosile vii, înrudite,** conform manuscrisului

ECOURI

JOVAN GLIGOREVICI, prim bariton al Operei din Belgrad, personalitate artistică remarcabilă a vieții muzicale din Iugoslavia, va susține săptămîna viitoare două spectacole la București. Cunoscutul artist iugoslav a mai fost oaspetele Capitalei noastre, în toamna trecută, cînd a făcut parte din juriul de canto al ultimei ediții a Concursului Internațional „George Enescu".

Cîntăreț cu mari resurse vocale, cu o bogată experiență scenică și cu un vast repertoriu, Jovan Gligorevici cîntă în mod frecvent pe cele mai importante scene lirice din Europa, în special în Italia.

Marți 23 februarie el va interpreta rolul Amonastro din spectacolul „Aida", sub vagheta dirijorul cehoslovac Bohumir Liska.

Vineri 26 februarie Jovan Gligorevici va întruchipa personajul Scarpia din „Tosca" alături de Marina Krilovici, Ion Buzea și Constantin Gabor.

Seria oaspeților străini începe chiar de astă seară prin prezența la pupitrul spectacolului „Carmen" a dirijorului Bohumir Liska de la Opera Națională din Praga și se continuă cu dirijorul Zeljko Straka de la Opera Comică din Berlin, cunoscut publicului din aparițiile sale anterioare la București și Cluj. Dirijorul Zeljko Straka va conduce spectacolul „Fidelio" din ziua de 21 februarie.

•

„NIMIC CARE SĂ SEMENE cu filmele mele anterioare. Este o experiență... afirmă Pierre Etaix. Aprecierile cunoscutul actor se referă la ultimul său film „Le Pays de Cocagne", cu scene realizate pe viu, abordînd probleme acute ale timpului nostru, un film comic cu investigații inteligente în realitate.

•

PIERRE YATES a ales drept cadru pentru filmul său „Murphy's Ward", al șaselea la număr, cel de al doilea război mondial. Doi mari și cunoscuți actori, Peter O'Toole și Philippe Noiret dezbat tema favorită a lui Yates: omul singur, față în față cu el însuși.

•

„ULTIMA CURSĂ" este titlul filmului pe care-l turnează John Huston avîndu-i ca protagoniști pe Tina Aumont și Tony Musante.

•

GERALD THOMAS a terminat luna trecută o comedie de factură polițistă, după cum sugerează și titlul, „Cheamă-mă mîine, astăzi trebuie să mor", avîndu-i ca interpreți principali pe Harry Al. Corbett, Keneth Williams și Joan Sims.

Un spectacol pe săptămînă

„FATA CARE A FĂCUT O MINUNE" (Teatrul Mic)

de Al. CORNESCU

Foarte contestat acest spectacol al Teatrului Mic cu piesa „Fata care a făcut o minune" de William Gibson. Autorul este același care, cu ani în urmă, a obținut, pe scenele noastre, un mare succes cu „Doi pe un balansoar". De ce atunci da și acum nu? De fapt, ambele piese merg pe aceiași structură, a melodramei, dar „Doi pe un balansoar" constituia o noutate, o modă iar acum moda s-a trecut și Gibson apare în adevărata sa postură de fabricant de piese lacrimogene, chiar pentru cei care cîndva îl admiraseră fără măsură.

Așa stînd lucrurile, nu se poate neglija faptul că „Doi pe un balansoar" continuă să reziste la public iar noul spectacol, deși nu este încă posibil un pronostic, atrage și el publicul în sala din Sărindar. Iar dacă ar fi să judecăm drept, „Fata care a făcut o minune" are, față de precedenta, meritul de a aduce pe scenă un fapt de viață real, emoționant în sine, are deci, pe undeva, caracterul de documentar. Cine e de vină dacă însuși cazul fetiței care a izbutit să depășească cele mai grave infirmități cu putință este atît de melodramatic? Și cine e de vină că melodrama comunică încă unui număr atît de mare de spectatori, tot atît de mare, dacă nu mai mare, decît dramaturgia absurdă? Există o jenă generală, atunci cînd este vorba de o comedie sau o dramă absurdă, să critici, pe cînd la o melodramă drumul este liber, defrișat și bătătorit: dă cît poți de tare, nimeni nu va protesta!

Desigur, nu este inutilă întrebarea dacă, din dramaturgia universală, chiar în acest gen, Teatrul Mic nu putea face o alegere mai bună. Mă rog. Dar alegerea a fost făcută și nu putem să trecem cu vederea că piesa, cu toate carențele ei, reale, se adresează acelora din sentimentele noastre care ne înnobilează. Și, mai cu seamă, trebuie să recunoaștem că sub conducerea regizorului Ion Cojar, echipa de actori de la Teatrul Mic a tratat această dramă cu o seriozitate cu mult mai mare decît autorul însuși. Mă refer la asemenea actori ca Leopoldina Bălănuță, Olga Tudorache, Ionescu-Gion, Dan Nuțu și alții, al căror joc este mai presus de textul pe care-l interpretează. De asemenea, micuța Dalila Gall, copil minune, care, sperăm că-și va păstra pînă la maturitate talentul cu care a înzestrat-o natura. Oricum ar fi piesa, la Teatrul Mic, ea este, așadar, rescrisă magistral de cîțiva din remarcabilii noștri actori de dramă.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

CLIMATOLOGIE

UNDE NE SÎNT ZĂPEZILE DE ALTĂDATĂ?

Clima se va răci sau dimpotrivă? Cum a evoluat temperatura atmosferei terestre în ultimii o sută de mii de ani? Pe ce se bazează previziunile? Sînt întrebări la care specialiștii încearcă să ne răspundă.

Trebuie să recunoaștem: nu mai înțelegem nimic. Vechile „tipare" ale anotimpurilor nu se mai potrivesc. Genar nu mai seamănă cu el, nu mai vine cu mustăți de țurțuri, cu degerături și nămeți. În luna lui cuptor nu ne mai plîngem de căldură mare! Da, iarna de acum nu mai este ca cea „de altădată", iar pe alte meleaguri ale Europei a năvălit „ca niciodată"! Și între toate întrebările pe care ni le punem, una în deosebi revine cu încăpățînare: cum va evolua clima? Se va răci sau dimpotrivă? Climatologii s-au împărțit în două tabere, și fiecare aduce argumente. Specialiștii americani și danezi, așa cum ne relatează Jacqueline Giraud în revista L'Express, își sprijină punctul de vedere, bazîndu-se nu pe observarea prezentului ci printr-o extrapolare a trecutului, un trecut pe care l-au descifrat într-o uriașă carotă de gheață, lungă de 1 400 m și lată de 10 cm, din Groenlanda. Pătura de gheață s-a format aci din zăpezile căzute succesiv de sute de mii de ani. Or, fiecare strat anual oglindește temperatura din momentul cînd acesta s-a depus. Vaporii de apă care dau naștere precipitațiilor conțin doi izotopi de exigen: oxigen 16 — preponderent — și oxigen 18. Proporția acestuia din urmă este cu atît mai scăzută cu cît temperatura era mai coborîtă. Ca atare, cantitatea de oxigen 18 din fiecare strat al carotei „desenează" o curbă precisă a temperaturilor eșalonate pe o perioadă de timp de o sută de mii de ani. **Adevărate arhive ale climei.** Analizîndu-le, trei cercetători danezi, W. Dansgaard, S. J. Johnsen și M. B. Clausen și un american, C. C. Langway au identificat existența unor cicluri climatice. Orientîndu-se și după cele patru mari glaciațiuni clasice care s-au succedat în decurs de un milion de ani, au descoperit un ciclu de 1 300 de ani care atingea maximum de căldură acum aproximativ 6 000 de ani, atunci cînd Sahara nu bănuia că va deveni un deșert, bucurîndu-se de umiditate și umbra pădurilor. Se poate astfel prevedea un maximum de căldură în anul 9 000, iar, între timp, prin anul 3 000 un... „maximum" de frig! Este fără îndoială interesant, dar curiozitatea noastră nu tinde și nu se întinde atît de departe! Vrem să știm ce va fi în viitorul imediat? S-a observat

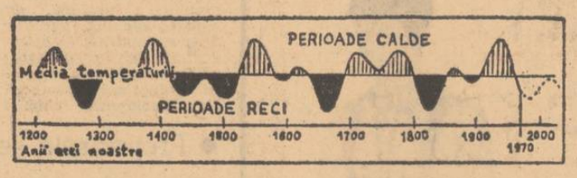

și un dublu ciclu, mai scurt: perioade calde ce se succed la fiecare 180 de ani, și care sînt „separate" de „valuri" de frig, acestea la 80 de ani o dată. Ultimul val de frig a fost la sfîrșitul secolului al XIX-lea. Dacă, bineînțeles, viitorul climatic se conformează trecutului, curba temperaturilor va cobori pînă la sfîrșitul acestui secol, după care va crește ușor, va cobori iarăși și își va lua avîntul cu mai multă hotărîre către anul 2 100, adică aproximativ după 180 de ani de la ultima „culme" a căldurii de care au profitat anii 20.

Unanimitate de păreri în ce privește această regularitate a ciclurilor scurte? Nu, desigur nu este vorba de așa ceva. Mulți se întreabă cum este posibil să

În ghețurile polare se află adevărate arhive climatice

desfaci o carotă lungă de 1 400 de m. în 100 000 de straturi anuale și să le poți analiza cu precizie. Cu toate acestea, observă alții, curba climatică stabilită prin dozarea oxigenului 18 pare bună, devreme ce prezintă cu exactitate perioada caldă care, de la anul 500 la 1 100 a îngăduit vikingilor să se instaleze în Groenlanda și apoi, din cauza frigului survenit să plece precum și „mica eră de gheață" care s-a abătut asupra Europei în sec. XVI și XVII...

„În orice caz, pînă acum, remarcă prof. Louis Libourty, directorul laboratorului de glaciologie al Centrului național de cercetări științifice de la Grenoble, nimic nu ne îndreptățește să conchidem că există o extindere a ghețarilor. Dimpotrivă, cei din regiunile temperate descresc ca volum de un secol încoace. În Alpi, suprafața înghețată a descrescut cu 40% față de 1870. Iar pe de altă parte se arată, mișcările ghețurilor din regiunile temperate nu contează în bilanțul total. Să nu uităm că 99% din apa dulce a Terrei este imobilizată în ghețuri, 90% compun platoul antarctic, 8% Groenlanda și doar 1% tot ce există „înghețat" în regiunile temperate. În plus ghețurile „temperate" sînt sensibile la cele mai ușoare creșteri de temperatură. Nu există decît o singură soluție pentru a verifica asemenea previziuni fundamentate pe întîmplările din trecut: să se studieze evoluția ghețurilor polare. Chiar o constatare privind coastele Groenlandei, care se retrag, nu dovedește că masa totală scade. Este nevoie, așadar, să se măsoare grosimea, timp de mai mulți ani, într-o multitudine de puncte. Și aceasta cu atît mai mult cu cît acum a intervenit un fapt nou. Este vorba de acțiunea omului asupra climei. Și în această acțiune vastă, importantă, se înscrie și poluarea. Efectele poluării nu sînt încă foarte bine cunoscute, dar o multitudine de cercetări încearcă să stabilească dacă și în ce măsură contribuie la încălzirea atmosferei sau la răcirea ei. Se pare, că, după caz, se întîmplă și una și cealaltă. Totul este să se știe ce este preponderent, dominant. Și în acest caz, cercetătorii vor trebui să exploreze arhivele glaciare, pentru că doar ele păstrează cu multă exactitate bilanțul poluărilor anuale. Dovadă? Carotele prelevate în Groenlanda au dezvăluit că proporția de plumb în atmosferă, legată de consumarea carburanților, este astăzi de 5 ori mai mare decît era în secolele trecute. Totodată ele oferă o contabilitate prețioasă a radioactivității existente, ca urmare a exploziilor nucleare.

În concluzie? Cercetările întreprinse de echipele Uniunii Sovietice, Statelor Unite, Australiei și Franței ne vor spune peste cîțiva ani dacă „Cireșarul" era cîndva mai călduros.

FARMACOLOGIE

SĂNĂTATEA DV. ...ÎN PILULE

Lupta împotriva bolilor presupune o strategie bine pusă la punct, care să anihileze sau să oprească atacurile unui inamic perfid, ce se perfecționează și el continuu. Această armă — medicamentul — trebuie să mai îndeplinească o condiție, să nu se întoarcă împotriva a ceea ce apără: organismul uman.

Iată de ce, cercetarea farmaceutică din țara noastră a fost axată pe mai multe direcții importante: privind controlul complex al medicamentelor, privind realizarea de noi forme farmaceutice moderne, încercîndu-se obținerea de noi medicamente și valorificarea plantelor medicinale indigene. O parte importantă a eforturilor, în fiecare din aceste domenii, a fost dirijată spre asimilarea și generalizarea unor metode și produse moderne, destinate să situeze cercetarea din țara noastră cît mai aproape de nivelul mondial actual și să creeze posibilitatea unei adaptări cît mai rapide la progresele permanente ale terapeuticei.

ELENA AITEANU, *farmacist, secretar științific al Academiei de științe medicale, secția de cercetări farmaceutice, ne prezintă cîteva din realizările remarcabile obținute de specialiștii români.*

— Nu voi putea da, într-un spațiu atît de restrîns, decît cîteva dintre acestea, dar ele pot oferi o imagine expresivă a efortului și rezultatelor originale de înaltă calificare a cercetătorilor din țara noastră. Lista poate părea abruptă, aridă, nu însă și semnificația ei.

Au fost elaborate metode originale de control fizico-chimic al medicamentului, cum este de pildă METODA DE DOZARE NITRITOMETRICĂ, **realizată de un colectiv condus de** dr. farm. R. VASILIEV. **Și poate este interesant de arătat că metoda sa a fost introdusă și în farmacopeea U.R.S.S., este citată în tratate străine, iar autorul ei a fost recent invitat în Franța pentru un ciclu de conferințe. De altfel, ansamblul metodologiilor și** metodelor inscrise în Farmacopeea Română o situează pe aceasta la nivelul celor mai bune și exigente farmacopei din lume, **cum sînt socotite cea britanică și cea americană.** S-au realizat, de asemenea, etaloane și substanțe de referință, **astfel că în prezent sîntem încă singura țară socialistă care își realizează propriile sale standarde pentru controlul medicamentelor, în special de origină biologică. Este un fapt de prestigiu și în același timp s-a putut astfel renunța la importul de standarde străine, obținîndu-se mari economii de valută. Dar pe lîngă acestea,** au fost introduse în țara noastră forme farmaceutice moderne, **între care comprimatele cu acțiune prelungită, cu largă răspîndire în străinătate. De ce? Un medicament introdus în organism produce, firește, un șoc, acțiunea lui nu este constantă și ideal este ca medicamentul, util, indicat, să aibă o eficiență prelungită, să nu fie nevoie să fie prea des repetat, așadar să se obțină o menținere a nivelului sanguin constantă timp de 8-12 ore, deci 1-2 comprimate în 24 de ore în locul a cinci sau zece în același interval de timp. Este de altfel și mai comod pentru pacient. Studiile teoretice consacrate acestei noi forme au permis** realizarea unui procedeu original semnat de **prof. P. Ionescu-Stoian și colaboratorii, și al cărui brevet a fost cumpărat în Anglia și Canada, fiind solicitat în alte patru țări. Se scontează introducerea în terapeutica din țara noastră a unor asemenea comprimate cu: Trinitrin, Bergofen, Codenal etc.**

Tot printr-un procedeu original brevetat s-a obținut de la aceiași autori citați mai sus, realizarea de microcomprimate pentru antibiograme, destinate testului de sensibilitate al microorganismelor față de diverse antibiotice. **Nu credem că mai trebuie să subliniem ce înseamnă astăzi această posibilitate de testare. Poate este evident faptul că** brevetul a fost cumpărat pînă în prezent de șapte țări, **iar cercetările specialiștilor continuă pentru a se extinde gama testelor aplicabile prin aceste microcomprimate.**

Tot ca test, de data aceasta pentru stabilirea **acțiunii anticanceroase a substanțelor se înscrie utilizarea celulei vegetale. Să spunem și aci că ansamblul cercetărilor și rezultatelor obținute în acest domeniu de prof. dr. Gr. Constantinescu și colectivul său de lucru au adus acestuia consacrarea Academiei franceze de științe care i-a decernat prestigiosul premiu Foulon.**

Se știe importanța plantelor medicinale. Valorificarea lor este în atenția specialiștilor din țară, atît pentru depistarea bazinelor naturale valoroase de pe întreg teritoriul țării cît și în ce privește îmbogățirea în principii activi a unor plante cu valoare terapeutică, izolarea acestor principii pentru a se ajunge în final la punerea la punct a proceselor tehnologice destinate obținerii industriale a substanțelor medicamentoase respective. Și putem cita realizarea de sparteină, colhicină, tartrat de ergotamină etc.

Dar alături de cele menționate pînă aci nu vom putea să nu amintim măcar un domeniu de mare importanță: obținerea de medicamente noi românești. Unele au ajuns într-un stadiu avansat de experimentare pentru a se prevedea introducerea lor în terapeutică. Și lista lor nu este deloc mică.

Dacă privim sunetele

Este vorba de o nouă metodă: holografia acustică. Poate în viitor ea va concura radiografia și radiologia. Dacă această nouă tehnică va realiza ceea ce promite, vom putea privi în interiorul globului terestru, vom primi imaginea unor obiecte inaccesibile astăzi unei observații optice obișnuite.

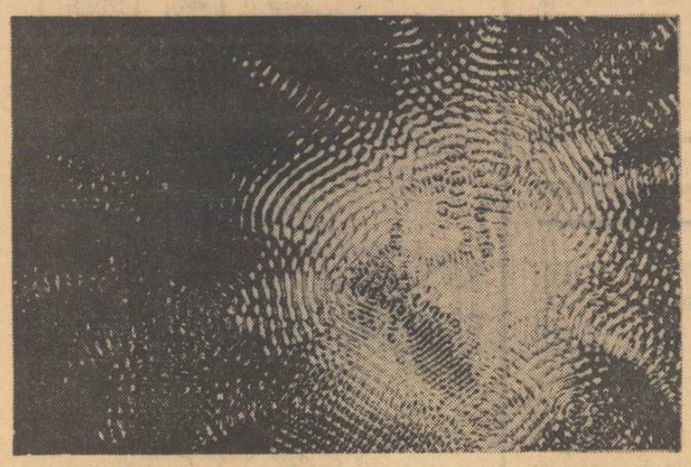

Dacă pînă acum cinematograful ne-a obișnuit cu acompaniamentul sonor al imaginilor, s-ar putea în viitor ca o simfonie sau un concert să aibă un „acompaniament vizual". Iată de pildă cum s-ar vedea Toccata în re minor pentru orgă de J.S. Bach, măsura a 28-a.

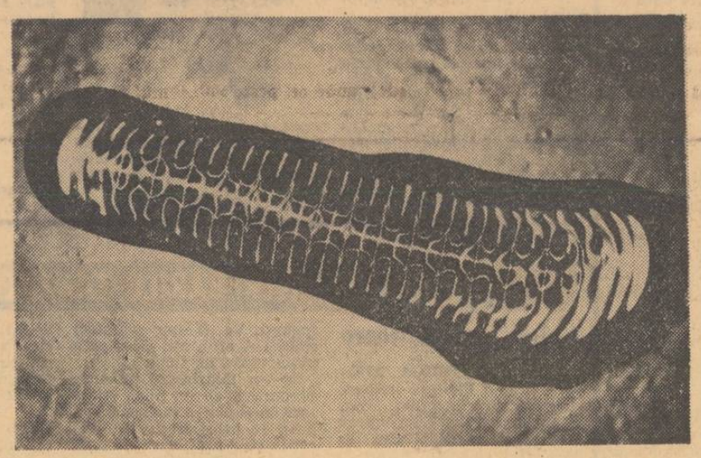

Nu este un schelet de pește — ci... rezultatul acțiunii ultrasunetelor asupra unei pelicule fine de glicerină.

Înghețul în sprijinul minerilor

În apropierea gurilor fluviului Lena (Siberia), la o depărtare doar de cîțiva metri de apele reci ale oceanului, se află „Sogo", cea mai nordică mină din U.R.S.S. și singura, de acest fel, în lume. Geologii sovietici au descoperit în aceste locuri un bazin carbonifer unic din punct de vedere al rezervelor de cărbuni. El este atît de bogat și ușor de exploatat, încît cantitatea de cărbuni extrași anual de fiecare miner ajunge aici, la 1 300—1 500 tone. În mină nu există nici un fel de susțineri, ele fiind înlocuite de înghețul veșnic. Această împărăție subterană uimitoare nu se dărîmă. Ea rămîne pentru totdeauna așa cum o lasă minerii.

ANTROPOLOGIE

CÎND AU APĂRUT PRIMII OAMENI PE CONTINENTUL AMERICAN?

Istoria „omului american" a constituit întotdeauna una dintre problemele fierbinți ale antropologiei din Lumea Nouă. De cîteva decenii discuțiile continuă. Noi descoperiri oferă imagini surprinzătoare.

Există totuși două certitudini: mai întîi că America n-a avut „șansa" de a fi trăit marea aventură a apariției și evoluției omului și apoi că ea a fost cucerită relativ „recent" de grupuri de vînători și pescari asiatici. Dar cînd? Faptele sînt relativ puține și ipotezele, firește, numeroase. Descoperirile făcute în ultimii doi ani, sumarizate și comentate de doi cunoscuți antropologi: Haynes, profesor la Universitatea din Dallas și Bryan, profesor la Universitatea din Alberta, aruncă o nouă lumină asupra unuia dintre acele interesante evenimente din istoria umană.

Să începem cu... sfîrșitul. Este sigur, sau aproape sigur, că mareele umane asiatice s-au terminat acum 11 000 de ani. Atunci a avut loc ultima mare glaciație, care a ocupat Alaska, Canada și o bună parte din Statele Unite și care a blocat toate trecerile din Siberia spre Alaska și apoi din Alaska spre sud. Grupele de vînători care ocupaseră pînă atunci nordul continentului american pătrund adînc în America Centrală. Începutul rămîne însă o enigmă. Cel mai vechi craniu găsit în S.U.A., într-o mică peșteră, Marmes, din statul Washington, nu are decît 13 000 de ani. Cele mai vechi unelte de piatră descoperite în statul Idaho au însă 14 500—15 000 de ani.

Surprinzător, însă, în peșterile și adăposturile din California și Mexic s-au găsit numeroase resturi de animale și numeroase „unelte" care au aproximativ 30 000 de ani. Vechimea acestor documente este certă. Dar nu la fel de sigură este și origina „uneltelor". S-a presupus că ele ar fi creația naturii. Haynes este însă sigur că sînt opera omului. Dacă n-ar fi așa, ar fi imposibil să ne explicăm prezența lor în mare număr în același loc.

Așadar, admițînd ipoteza lui Haynes, cei mai vechi indieni cuceriseră Mexicul acum 30 000 de ani. Apoi au pătruns mai departe spre sud și, în urmă cu 10 000 de ani, erau în Peru și Chile.

Ne reîntoarcem acum la „început". Cînd au pătruns „indienii" în America? Datele antropologice și arheologice lipsesc. Singura explicație o poate aduce, evident cu multă aproximație, doar geologia. După numeroase cercetări s-a ajuns la concluzia că cel mai favorabil moment pentru trecerea din Asia în America a apărut acum 37 000 de ani. Atunci clima s-a mai îndulcit, ghețarii au început să se topească și la est de Munții Stîncoși, singura cale spre sud, s-au format drumuri libere. Tot atunci s-a născut și o platformă între peninsula Chuhcki și peninsula Seward.

S-ar putea ca alte grupe de vînători să fi preferat un drum mai lung, din insulele Kurile în Kamciatka și de aici de-a lungul insulelor Aleutine spre Alaska. Orice alt drum este cu totul improbabil. Nimeni nu acceptă ipoteza că America a fost colonizată și de populații din Pacific. Se pare astfel că migrarea spre America a avut loc mai mult sau mai puțin sincron cu cucerirea Australiei.

După Haynes, colonizarea s-a făcut relativ rapid. Din primele valuri de vînători s-a constituit lumea precolumbiană. După terminarea ultimei glaciații, au pătruns noi valuri de emigranți, dar ei au rămas în nordul înghețat. Este greu de spus dacă primii cuceritori aveau aceeași origină sau dacă nu cumva ei proveneau din regiuni diferite și împinși de aceleași nevoi n-au ajuns cam în același timp pe coastele Americii. În orice caz diversitatea lingvistică a populațiilor amerindiene contemporane — se cunosc vreo 1 200 de dialecte — și deosebirile fizice dintre triburile contemporane demonstrează că istoria umană a Americii a început de mult.

După toate probabilitățile, indienii actuali seamănă foarte bine cu cei care trăiau în urmă cu 15 000 de ani și se deosebesc puțin de primii coloniști. Dacă această presupunere este corectă, atunci omul s-a format cu alte zeci de mii sau cu alte sute de mii de ani mai înainte. Unde? Cum? Nu știm. La aceste întrebări va răspunde antropologia de mîine.

Fiecare plantă are un anotimp al ei — un timp de lumină și căldură „propriu" ei ca să crească și să înflorească. Și în această privință intervenția omului pare să rămînă cu totul ineficientă. Înfloresc pomii la timpul lor și un val de frig distruge totul. O toamnă ploioasă poate compromite o recoltă. Agricultura pare să rămînă supusă hazardului vremii. Dacă s-ar fi putut ca pomii să înflorească după ce valul de frig anunțat de meteorologi ar fi trecut! Dacă s-ar fi copt lanul mai curînd, înainte ca ploile toamnei să le prindă?! Și iată, speranțele par să se împlinească. Recent, doi specialiști în fiziologia vegetală, L.G. Paleg și D. Aspinall (de la Universitatea din Adelaide, Australia), au reușit să ofere un scurt anotimp în plus, după dorință. Cu ajutorul unei raze laser. Se știe că plantele se ghidează ca și animalele de altfel, după intensitatea de lumină. Luminînd un cîmp de volubilis — zorele — cu un fascicol de raze laser — situat la aproximativ 400 de metri distanță, plantele s-au înșelat asupra anotimpului. Crezînd că e plină vară, n-au înflorit, ele înflorind toamna, cînd lumina scade. Luminînd un cîmp de orz, care obișnuiește să înflorească tocmai cînd lumina crește, în primăvară, orzul a înflorit. Bineînțeles, lumina este una dintre coordonatele importante, dar nu singura. Oferind un soare fals nu este suficient pentru a convinge, de pildă, căpșunile că nu sînt în decembrie ci în mai. Dar cît este de important pentru agricultură să ai la dispoziție cîteva zile la îndemînă pe care să le adaugi sau să le scazi, ca să nu te surprindă înghețul tîrziu sau ploile prea timpurii?! Aceasta poate echivala cu „o recoltă întreagă a putut fi salvată".

CUM SE POT OBȚINE CÎTEVA ZILE ÎN... PLUS!

TEHNICĂ

MARELE NECUNOSCUT EMAILUL

Emailul se aplică la obiecte de uz casnic, la aparatură industrială, la izolări electrice, după cum se cunosc emailuri translucide și emailuri pictate. Unele tehnici de fabricare a emailului datează din timpuri străvechi. Dar v-ați pus vreodată întrebarea de ce sare smalțul de vas fără a-l fi lovit, sau de ce nu vă place vasul cumpărat? V-ați întrebat cum se produce emailul și mai ales ce este emailul? De zeci de ani îl importam. Acum am reușit să-l elaborăm noi.

— Acum avem și noi secretele noastre, ne spune **inginerul chimist, VALER FLOREA,** șeful laboratorului uzinal de la „Emailul Roșu", omul care și-a dedicat 13 ani de viață descoperirii secretelor emailurilor. Și tot el ne spune, acum, cînd perseverența și inteligența și-au vădit rezultatele: — După primul meu contact cu producătorii străini de emailuri, în 1956, am rămas cîteva zile ca amețit. Îmi dădeam seama că este aproape imposibil să-i ajungem din urmă, să le dezlegăm secretele. Secrete, adăugăm noi, care determină cele mai mari firme producătoare din lume să ocolească pînă și birourile de brevete și invenții, lucru cu totul neobișnuit în țările capitaliste.

De ce oare? Pentru că această substanță asemănătoare sticlei, rezultă din combinația subtilă a 40—50 materii prime (materiale refractare, diferiți fondanți, substanțe opacizante etc, etc) topite la temperaturi înalte de 1 300° și apoi măcinate și amestecate, în proporții rămase necunoscute, cu oxizi metalici (de cobalt, mangan, plumb, titan), caolin și altele. Dificultățile cu care au avut de luptat ing. Valer Florea și tovarășii lui erau numeroase dar două dintre ele le-au dat multe nopți nedormite. Ele porneau de acolo de unde stratul de email (care rămîne după ardere) trebuie să aibă și luciul care-i conferă de fapt frumusețea dar și o structură poroasă obligatorie și care-i determină stabilitatea, rezistența la șocurile termice, gradul de transmisibilitate a căldurii etc, etc. Echilibrarea acestor două proprietăți, una estetică, cealaltă funcțională, constituia de fapt secretul rețelei.

În acest turn de 40 m. înălțime iau naștere emailurile românești.

Cu deosebire se arătau încăpățînate grundurile, adică prima peliculă de email ce se aplică pe tablă și care trebuie să aibă înainte de toate un înalt grad de aderență. Numai că tabla are în structura ei bule microscopice de hidrogen și atunci cînd vasul este supus arderii, aceste bule caută să migreze și astfel apar în stratul de email „solzii de pește", neregularitățile care-i strică aspectul. Soluția cea mai comodă ar fi desigur un grund poros prin care tabla să poată „respira" dar în acest caz nu se mai obține luciul atît de căutat de cumpărător.

2 500 de rețete au topit și încercat cercetătorii de la Mediaș pentru a stabili o rețetă fundamentală de grund. Zeci de mii de combinații, probe de ardere, de dilatare și de luciu, sute de mii de analize termodiferențiale, polarografice, fotometrice. Acum laboratorul uzinei prepară singur emailurile și astfel uzina a realizat, în 1970, o economie de 18 milioane de lei, din renunțarea la importul de emailuri.

În acest proces complex al cercetării, ing. Florea a descoperit el alte proprietăți ale emailului, secretele **lui** de astă dată, secretele cercetătorilor și producătorilor români. Care reușesc, între altele, performanța de a adapta rețetele de grunduri de email în amestec pentru tabla laminată la rece, tablă mult mai înclinată către defecte.

Acum, pe lîngă laborator au fost construite o stație pilot și un micropilot, dar mai ales turnul de topire a feritelor, a cărui înălțime (echivalînd cu cea a unui bloc de 10 etaje) domină uzina la propriu dar și la figurat. Pentru că în acest turn se fabrică 85 la sută din necesarul de email, pentru că nu mai sîntem tributari străinătății, pentru că fondul de rețete de grunduri de email a ajuns la 50, pentru că acum cercetătorii își pot pune problema elaborării unor emailuri noi care să elimine și restul de 15 la sută pe care-l mai importăm.

M. RADIAN

AERUL CURAT AL LOCUINȚELOR NOASTRE

de dr. Elena BARNEA

cercetător la Institutul de igienă și sănătate publică

Aerul pe care-l expirăm conține mai puțin oxigen și mai mult bioxid de carbon față de aerul inspirat, deoarece arderile din organism care produc energia necesară vieții consumă oxigen și pun în libertate bioxid de carbon. S-a constatat prin experiențe, că o persoană adultă închisă într-o cameră perfect ermetică modifică cifra de oxigen de la 21 la sută și bioxidul de carbon de la 0,03—0,04 la sută — cît este normal — la 15 la sută și respectiv la 1,2 la sută.

În locuință, această situație nu poate fi întîlnită în mod curent, deoarece oricît nu s-ar deschide geamurile și ușile, o cantitate de aer din exterior pătrunde prin porii materialelor de construcție și neetanșeitățile dintre tîmplărie și zid. Nu înseamnă însă că aerisirea este suficientă. În camere mici, aglomerate și neventilate, oxigenul scade destul de mult iar bioxidul de carbon crește.

Dar chiar abateri mici de la concentrația normală a acestor gaze nu rămîn fără efect asupra organismului, atunci cînd depășesc anumite limite. Studii medicale relativ recente au doedit că variațiile mici de oxigen sînt un stimul sau un inhibitor al proceselor de ardere din țesuturi și în special din sistemul nervos, care este cel mai sensibil.

Scăderea concentrației de oxigen asociată cu creșterea bioxidului de carbon, așa cum se întîmplă în urma procesului de respirație, produce iritabilitate sau apatie, dureri de cap, insomnii etc. **Organismul încearcă să compenseze reducerea oxigenului din aer prin inhalarea unei cantități de aer mai mare și intensificarea circulației sîngelui. În consecință, respirația devine mai frecventă, inima bate mai puternic, crește frecvența pulsului. Ca indicator al modificării compoziției aerului datorită prezenței omului într-o încăpere, este luat bioxidul de carbon a cărui concentrație nu trebuie să depășească 0,07 la sută, ceea ce nici nu se întîmplă într-o încăpere bine aerisită.**

Pe lîngă schimbarea compoziției chimice normale a aerului, mai intervine căldura, umiditatea ca și unele substanțe rău mirositoare degajate de corpul omului — toate aceste modificări constituind ceea ce se numește vicierea aerului.

Obișnuința de a locui în camere cu temperaturi ridicate, ca urmare a extinderii încălzirii centrale face pe unii să recurgă din ce în ce mai puțin frecvent la aerisire. În acest fel, atmosfera locuinței se viciază pe nesimțite și poate acționa dăunător asupra oamenilor din încăperi. Caloriferul carbonizează praful depus pe el, producînd funingine și gaze care impurifică atmosfera locuinței și murdăresc zidurile, perdelele, mobilierul.

În bucătării, în urma procesului de ardere incompletă a focarelor de la aragaze, ceea ce se întîmplă cînd sînt reglate la presiune mare și aerul este insuficient, se produce, — pe lîngă bioxid de carbon — și oxid de carbon, un gaz deosebit de toxic. **Acesta împiedică transportul oxigenului de către globulele roșii ale sîngelui la țesuturi și scade procesele de oxigenare din organism. Celula nervoasă din creier este cea mai sensibilă, semnele nervoase ca : dureri de cap, somnolență în cursul zilei, insomnii în timpul nopții, tulburări de memorie etc. fiind cele mai precoce în intoxicația cronică cu oxid de carbon. Mirosurile degajate atît din bucătării, cît și din baie și toalete, cînd acestea nu sînt aerisite și curate, înrăutățesc de asemenea aerul din locuință.**

Presupunînd că aerul are o concentrație normală a constituenților lui naturali și nu conține substanțe toxice, el nu mai este corespunzător dacă prezintă substanțe mirositoare chiar în cantități mici. Substanțele mirositoare din aer acționează prin intermediul organelor de simț (mucoasei nazale) asupra scoarței creierului, producînd modificări ale unor funcții ale acesteia.

În timpul zilei, plantele de apartament, datorită procesului de asimilație clorofiliană, pun în libertate oxigen și consumă bioxid de carbon avînd un rol pozitiv în menținerea purității aerului din încăperi. Noaptea însă, ele contribuie la alterarea aerului, eliminînd bioxid de carbon și reținînd oxigen.

Este de menționat că și fumatul reprezintă o sursă de impurificare a aerului locuinței cu diferite substanțe dintre care cele mai nocive sînt nicotina, oxidul de carbon și hidrocarburile cancerigene. De asemenea, praful și microbii din aer pot dăuna sănătății în cazul cînd nivelul de igienă al locuinței lasă de dorit.

Sursele de alterare a compoziției aerului din locuință pot fi mult mai numeroase. De pildă, atunci cînd se practică diferite activități care necesită substanțe chimice care pun în libertate vapori toxici (ca fotografiatul, vopsitul și depilatul părului etc.) se folosesc sisteme de ardere improvizate ce degajă fum și oxid de carbon, atmosfera locuinței poate fi mult compromisă. Vom face, deci, cîteva recomandări pentru păstrarea purității aerului din apartamente.

1. SĂ SE PĂSTREZE UTILITATEA SPAȚIULUI LOCUINȚEI : pentru odihnă și refacerea capacității de muncă, creșterea copiilor, protecția bătrînilor și eventual a bolnavilor ; locuința să nu fie transformată în atelier, locuri de aglomerare etc.

2. SĂ SE PĂSTREZE IGIENA LOCUINȚEI : curățenia, întreținerea bucătăriei, a băii. După folosire și cît este posibil și în timpul funcționării, acestea să fie bine aerisite. Mașinile de gătit cu gaze sau alt combustibil să fie așezate la geam și corect exploatate.

3. CAMERELE DE LOCUIT NECESITĂ O AERISIRE FRECVENTĂ, DE MINIMUM 3—4 ORI PE ZI **cîte 5—10 minute prin deschiderea geamurilor și ușilor (este indicată părăsirea de către persoanele sensibile a încăperii pînă ce temperatura aerului se reîncălzește). Fumătorii să nu impurifice toată atmosfera apartamentului și mai ales a camerelor unde sînt persoane sensibile : copii, bătrîni, bolnavi. După fumarea unei țigări, de preferat într-un colț mai retras, să se aerisească imediat.**

4. CALORIFERUL SĂ NU FUNCȚIONEZE LA TEMPERATURI FOARTE RIDICATE **(să nu depășească 70—80° C) adică să fie cald și nu fierbinte. În felul acesta, nu se depășesc nici limitele optime de 21—22° ale temperaturii aerului din încăperi și nici carbonizarea prafului nu se produce așa de intens. Este bine să acoperim caloriferele, în partea lor superioară, cu bucăți de pînză umezite frecvent, care reține praful și contribuie într-o oarecare măsură și la umiditatea aerului încăperii.**

5. PLANTELE ÎN CAMERELE DE ZI SÎNT **nu numai decorative, dar și utile primenirii aerului.** NU SÎNT RECOMANDATE ÎN DORMITOARE, **mai ales dacă acestea sînt mici.**

Autentica frumusețe a modei de inspirație populară

Se scrie mult despre prospețimea și originalitatea modei „folk". Motivele, cusăturile tradiționalelor costume populare au fost transpuse în moda zilei. Cu mare succes. Cu deosebit rafinament. Moda folk se plimbă pe stradă, face față foarte onorabil la concerte sau la teatru. Este îndrăzneață, dar de o autentică frumusețe. Este simplă, dar pretențioasă la purtat.

Ne-au promis, deopotrivă, Ministerul Comerțului și UCECOM-ul că vom găsi în magazine astfel de pardesie, jachete, ansambluri, veste etc. Am început să le găsim. Nu chiar la gradul de varietate pe care l-am dori, dar oricum, piesele sînt frumoase și la prețuri convenabile. Așteptăm, firește, mai multe modele, în raport cu promisiunile. Să încercăm să răspundem acum pe scurt, unei probleme ridicată de mai multe cititoare. Cum, în ce ansamblu vestimentar punem în valoare aceste piese de inspirație populară ?

Accesoriile pretind o supremă calitate : sobrietatea în privința liniei, modelului, culorii. Vom alege la un pardesiu un ansamblu — fustă și jachetă, fustă și vestă sau pantalon și jachetă — pantofi, poșetă și mănuși într-o singură culoare, de preferat alb sau negru. Poșeta poate fi și o traistă țesută sau una de piele cu motive românești. Cataname, mulți nasturi, lucitori sau multe franjuri nu pot decît să banalizeze o îmbrăcăminte de acest fel.

Bluza unui ansamblu va fi într-o singură culoare, din pînză, cu un discret și în același ton, model popular, din maramă sau orice material uni alb, negru, roșu sau verde. Ne-ar place bluza simplă stil cămașă sau gen iie. O iie poate înlocui o foarte elegantă bluză de seară. O purtați cu o fustă neagră lungă. Vreți să purtați bluze de lînă ? Le alegeți, în acest caz, în culoarea stofei sau a ornamentelor, cu cel mai simplu model tricotat. O beretă, simplu croșetată, o căciuliță de miel sau pur și simplu o băsmăluță, tot de inspirație populară, completează ansamblurile. Nu uitați machiajul : discreția va fi din nou la loc de cinste. Și nici nu disprețuiți un amănunt cum ar fi, de pildă, ochelarii de soare. Prea mari sau într-o culoare prea țipătoare, ochelarii vor distona foarte neplăcut cu o astfel de ținută. Cu alte cuvinte, nu cumpărați o rochie, un pardesiu sau o jachetă de inspirație populară fără să vă gîndiți la toate obiectele care-i vor servi drept accesorii.

Fotografii de Mihai POPESCU

UTIL ȘI PRACTIC

• Îngrijirea pielii hipersensibile

Cum recunoaștem o piele hipersensibilă ?

Ea „trage" după folosirea săpunului, sau chiar după simpla folosire a apei. În contact cu anumite creme, epiderma se încălzește și se înroșește. Unele regiuni ale obrazului se cojesc — apărînd scuame aproape invizibile. O astfel de piele mai prezintă dezavantajul că se înroșește cu ușurință fie în mod trecător, fie pentru o perioadă mai lungă cînd prezintă pericolul de-a se putea transforma în cuperoză.

Pielea hipersensibilă suferă din cauza frigului dar și din cauza unei atmosfere prea uscate, a vîntului, a prafului, nu suportă săpunul, loțiunile prea concentrate în alcool etc. Există posibilitatea să fie sensibilă la anumite produse cosmetice conținînd coloranți chimici sau parfumuri. În acest caz putem vorbi de alergie. Această sensibilitate anormală are diferite cauze cum sînt lipsa de apărare datorită constituției epidermei, stratul cornos fiind prea puțin dens, impregnarea insuficientă a celulelor superficiale cu sebum etc.

Cum îngrijim o astfel de piele ? Se recomandă curățirea pielii cu un bun demachiant (apa și săpunul fiind contraindicate). În locul apei obișnuite se va folosi o infuzie de mușețel. Se aplică apoi o cremă hidratantă care să restabilească echilibrul pielii în apă și în corpuri grase. Atît demachiantul cît și crema vor fi aplicate pe față, fără a freca. O cremă hidratantă și protectoare este indispensabilă sub machiaj.

Ludmila COSMOVICI

• Prețioasele servicii ale unui cîrlig de... rufe

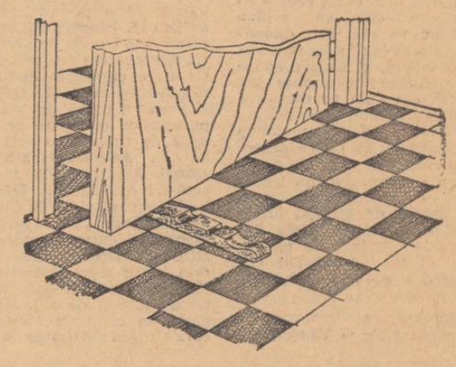

Fig. 1. Poziționarea unei uși deschise se poate face dacă introduceți sub ușă, cu partea înclinată, o jumătate dintr-un cîrlig.

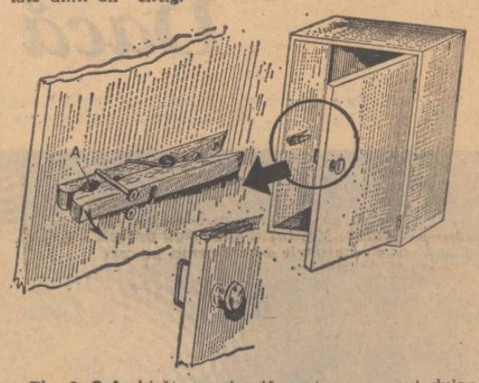

Fig. 2. O închizătoare simplă pentru ușa unui dulap se poate realiza cu un cîrlig și cu șuruburi pentru lemn (holțșuruburi) în interiorul dulapului. Bateți pe ușă, în dreptul cîrligului, un cui îndoit în formă de U. Prin închiderea ușii, îndoitura cuiului va intra între brațele cîrligului, poziționîndu-se în zona A a acestuia, menținînd ușa închisă. La deschiderea prin tragerea ușii, îndoitura cuiului iese din cîrlig.

Fig. 3. Filele unei cărți, așezată înclinat pe masă, se pot ține cu ajutorul a două cîrlige.

Ștefan NICULESCU

Obiecte decorative

Cîteva obiecte decorative făcute din altele vechi sau scoase din uz pot căpăta noi întrebuințări :

— Dintr-un glob pămîntesc de birou, degradat sau nefolositor, se poate face un foarte bun suport de oglindă dacă în locul sferei introducem oglinda într-o ramă rotundă subțire, de lemn. Stativul se vopsește alb, ramaalbastru. În loc de oglindă sau pe spatele acesteia, se poate pune o fotografie de familie.

— Tot pentru oglindă — un cadru foarte original din două evantaie identice, desfășurate, care formează astfel un cerc complet. Evantaiele — de preferat din dantelă — cu un diametru mult mai mare decît oglinda respectivă, intră în contrast cu suprafața netedă perfectă a oglinzii, dînd naștere unui inedit obiect decorativ. Drept completare pentru acest decor, un lorgnon atîrnînd, legat cu șnur de mătase.

— Dacă aveți un butoiaș de țuică nefolosit puteți face din el o veioză folosindu-l drept corp pentru aceasta. Deasupra, veți pune un abajur fie din împletitură din pai de orez, fie, prin contrast cu butoiașul (și poate mai interesant), din mătase cu franjuri sau pasmanterie de dantelă (de găsit la magazinele de decorațiuni interioare). În armonie cu acest obiect stil „vapor", o machetă de corabie, o busolă, o sticlă de gin sau de rom.

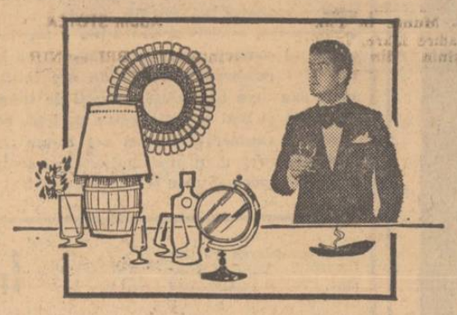

— Un mic ceas solar, cu rost în primul rînd decorativ, va fi așezat pe peretele cel mai expus la soare, aproape de fereastră (în care caz cadranul are cifrele dispuse altfel decît în mod obișnuit) sau orizontal, pe o măsuță. El este alcătuit dintr-o bucată pătrată de placaj îmbrăcată în material în dungi. În loc de cifre, are cartonașe pe care se pun halbele de bere, piese de domino sau orice altă „serie".

Arh. M. KROCHMALNIC

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

Sfatul unei cititoare

Cititoarea **FLORICA EPUREANU** din **Ploiești**, întreba, cu citva timp în urmă, cum trebuie conservată carnea de porc atunci cînd locuim în bloc. Reproducem răspunsul trimis de altă cititoare, **ELENA SPÎNU** din **Vaslui :**

Carnea va fi tăiată fișii și sărată potrivit. Cu această sare va sta 2—3 zile fără să înghețe. Va fi ușor afumată (cam 1—2 ore), atît cît capătă puțin miros de fum.

Se vor tăia bucăți bune de preparat și se vor pune într-o tavă la cuptorul încins. Se va prăji ca orice friptură. Bucățile bine prăjite vor fi așezate în borcane, iar grăsimea din tavă va fi turnată în borcane peste carne. Borcanul va fi plin cu grăsime pentru a se forma un strat protector.

Carnea astfel preparată poate fi folosită cu succes în plină vară, are gust minunat, se păstrează fără să i se schimbe gustul și se gătește oricum dorim.

Pensia de invaliditate și cea pentru limită de vîrstă

NICOLAE DUMITRESCU din București, pensionar de invaliditate gr. I, dorește să afle dacă la împlinirea vîrstei de 60 ani are dreptul să i se stabilească pensie pentru limită de vîrstă și mai poate beneficia de indemnizația de îngrijire de 300 lei lunar.

„Dispozițiile legale în vigoare prevăd că pensionarii de invaliditate de orice grad pot cere transformarea pensiei de invaliditate în pensie pentru limită de vîrstă, dacă îndeplinesc condițiile de vechime în muncă și de vîrstă stabilite de lege pentru acordarea unei pensii pentru limită de vîrstă. Potrivit actualelor reglementări în materie de pensii, bărbații pot solicita acordarea pensiei integrale pentru limită de vîrstă după împlinirea vîrstei de 60 ani, dacă au 25 ani vechime în muncă. Pensionarii de invaliditate de gradul I au dreptul să primească indemnizația pentru îngrijire de 300 lei lunar și în cazul în care primesc cuantumul pensiei pentru limită de vîrstă (art. 7, 26 și 50 Legea 27/1966). Așadar dv. veți putea cere să vi se acorde pensia integrală pentru limită de vîrstă fără a pierde dreptul de a primi indemnizația de 300 lei lunar".

Concediul de odihnă în cazul unei incapacități temporare de muncă

DRAGOMIR TUDOR din municipiul Tg. Jiu vrea să știe care e durata concediului de odihnă pentru un angajat care s-a aflat în concediu pentru incapacitate temporară de muncă pe o durată de 12 luni.

„Potrivit dispozițiilor legale privind acordarea concediului de odihnă al angajaților, cei care au fost în incapacitate temporară de muncă întregul an calendaristic nu au dreptul la concediu de odihnă pentru acel an.

Dacă perioada de incapacitate temporară de muncă a fost de 12 luni sau mai mare și s-a întins pe 2 ani calendaristici consecutivi (de exemplu 1 septembrie 1969 — 31 august 1970), angajații beneficiază de un singur concediu de odihnă, acordat în anul reînceperii activității, în măsura în care nu a fost efectuat în anul în care s-a produs pierderea temporară a capacității lor de muncă. Aceasta înseamnă că în exemplul nostru, dacă angajatul a primit concediul de odihnă în anul 1969 nu mai primește un concediu în anul 1970".

Amatorilor de pește le recomandăm:

Crapii vii din bazinele magazinelor alimentare, peștii sărați, afumați, conservați în ulei sau sos de roșii, semipreparatele din pește oceanic de la bufetul „Gospodina" sînt tot atîtea posibilități să ne îmbogățim meniurile, tot atîtea invitații să ne amintim că valoarea nutritivă a peștelui poate ușor rivaliza cu a cărnii.

Dieteticienii estimează că 100 g de carne pot fi înlocuite, în ceea ce privește proteinele, cu 100 g de pește (carne slabă = 20 la sută proteine, pește = 18 la sută).

E vorba de greutatea netă a peștelui, adică fără cap, solzi, aripioare și oase. Bogăția sa în fosfor și iod e bine știută, dar și în ceea ce privește celelalte săruri minerale (calciu, potasiu etc.) peștele e mai bogat decît carnea. Aportul de vitamine este de asemenea însemnat. El întrece carnea în conținutul de vitamină C și are un însemnat procent de vitamină A, D, B_6 și B_{12}.

Gospodinelor dornice să înscrie peștele printre felurile pe care le vor aduce la masa familiei le reamintim cîteva rețete.

SALATĂ DE SCRUMBII

Se curăță și se taie solzișori 1 kg de ceapă. Se călește pe foc, în puțin ulei amestecat cu oțet potrivit de acru. Ceapa trebuie să se înmoaie, nu să se rumenească. Se lasă să se răcească.

Se curăță de piele și oase 2-3 scrumbii desărate de cu seara, se taie în bucăți potrivite și se amestecă cu ceapa. Se adaugă foi de dafin și boabe de enibahar. La nevoie, se mai adaugă oțet și untdelemn. Înainte de a fi servit, amestecul trebuie să mai aștepte 5-6 ore. Se dă la masă acoperit cu smîntînă (circa 400 g).

BUDINCĂ DE PEȘTE

Se poate prepara din orice fel de pește. Se curăță carnea de pește de oase și se trece prin mașina de tocat. La aproximativ 1 kg de tocătură se adaugă o lingură de unt, 2 cepe tocate și ușor rumenite în puțin unt, circa 300 g miez de franzelă, muiat în apă și bine stors, sare, piper și 2-3 ouă. Se amestecă totul bine, se pune într-un șervet, i se dă forma unei mingi, se leagă șervetul de coada unei linguri de lemn și se cufundă într-o oală cu apă clocotită. Se fierbe cam un ceas. Se scoate din șervet, se așază pe platou, se servește fierbinte (cu unt topit) sau rece (cu maioneză).

Aceeași compoziție poate fi îmbrăcată în foaie de plăcintă și coaptă la cuptor.

CRAP CU SMÎNTÎNĂ

Se curăță, se spală, se sărează și se piperează un crap potrivit de mare (circa 1 kg). Într-o tavă, care merge la cuptor se pune la încins puțin ulei, se așază peștele înăuntru. De jur-împrejur se pun cartofi curățați, spălați și tăiați în sferturi (cam 500 g). Deasupra lor se toarnă 500 g smîntînă, se presară sare și piper, se dă tava la cuptor încălzit din timp și se lasă să se rumenească.

Cînd cartofii sînt gata, se scoate mîncarea din cuptor și se servește fierbinte. La dorință, poate fi însoțită de sferturi de lămîie servite separat.

ALTFEL DE CRAP LA CUPTOR

Se încinge fundul unei tăvi cu un amestec de unt și pătrunjel verde. Se așază deasupra peștele (spălat și sărat în interior și pe din afară). Peste pește se așază bucățele de unt, se presară cu piper și puțin pesmet și se dă tava la cuptor cam 30 minute. Se scoate și se stropește cu un pahar de vin alb (100 g) și se mai dă la cuptor 15 minute.

Separat, se rumenesc în unt felioare subțiri de franzelă. Se așază sub pește, se toarnă deasupra 200 g smîntînă, se mai dă puțin la cuptor și se servește fierbinte.

PEȘTE CU SOS DE OUĂ și IAURT

Se alege un pește frumos, care să cîntărească cel puțin 1 kg. Se curăță, se spală, se sărează ușor. Se încinge puțin ulei într-o tavă, se pune peștele în ea și se dă la cuptor să se frigă.

Între timp, se bat ca pentru omletă 4 ouă, se adaugă o linguriță bună de verdeață mărunt tăiată, puțin piper, sare după gust și totul se amestecă cu 300 g iaurt (un borcan mare).

După ce peștele s-a fript, se toarnă deasupra sosul preparat. Se pot așeza pe pește și felioare subțirele de lămîie. Se dă tava din nou la cuptor, încă 10-15 minute.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

— Nu somnifer îți trebuie, ci o asigurare la ADAS. (5267)

Doctore, de ce mă doare capul?

O întrebare ce revine în multe scrisori trimise redacției

Cefaleea (denumirea științifică a durerii de cap) este un simptom care nu trebuie niciodată neglijat, deoarece cauzele sale sînt multiple și pot semnala adesea, o afecțiune serioasă. Bolnavul îl va ajuta pe medic informîndu-l asupra caracteristicilor durerii, localizării ei, datei apariției, periodicității, a împrejurărilor în care apare și asupra altor semne care o însoțesc. De asemenea, în acest caz sînt implicate atît antecedentele patologice ale bolnavului și ale familiei sale, cît și condițiile de viață și lucru ale bolnavului.

Există *cauze* ușor de descoperit : afecțiuni infecto-contagioase : gripă, febră tifoidă, afecțiuni inflamatorii ale creierului (meningite, encefalite), accidente vasculare cerebrale. Traumatisme craniene recente pot fi însoțite de dureri de cap violente apărute în momentul accidentului sau după un interval de timp — ele pot semnala un hematom extra sau subdural. Intoxicațiile acute sau cronice cu oxid de carbon — gaze emanate de motoare —cuptoare (în cazul unor profesii: șoferi, bucătari), abuz de alcool, tutun sau de unele medicamente se pot trăda prin aceste semne. Hipertensiunea arterială paroxistică, arterita temporală pot constitui și ele o cauză frecventă. În cazul unei dureri de cap fără cauze aparente doctorul se poate gîndi și la o tumoră cerebrală.

Sînt necesare o serie de investigații: *electroencefalogramă, radiografie de craniu, examenul acuității vizuale și a fundului de ochi*, pe care le va recomanda medicul neurolog după un examen clinic minuțios.

Cefaleea poate avea și *cauze extracraniene*, afecțiuni ale nasului, sinusurilor, amigdalelor, urechilor, dinților, ochilor și ale coloanei cervicale. De asemenea, afecțiuni digestive — hepatice, renale, cronice pot fi însoțite de cefalee.

Există dureri de cap cu anumite caracteristici speciale denumite migrene : vom vorbi despre ele cu altă ocazie.

Pentru a îngriji corect durerile de cap, trebuie să descoperim în primul rînd cauzele care le determină.

Dr. Ana MURGULEȚ

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Eclipsă totală de Soare

Pînă acum, nimeni, nici chiar cosmonauții care au păsit pe Lună, nu a avut prilejul să urmărească acolo o eclipsă totală de Soare. Se poate însă oare prevedea, cum s-ar prezenta o astfel de eclipsă, sau, mai bine zis, cam ce ar putea vedea un observator de pe Lună, într-o asemenea împrejurare? Cunoștințele științifice actuale permit să se facă o astfel de previziune, cu suficientă precizie, rămînind ca verificările experimentale ulterioare, să o confirme. **Dv. v-ați pus această întrebare?**

Socoteala leneșului norocos

Cititoarea noastră, tovarășa CORNELIA DOBRE, contabilă din București, ne trimite printr-o scrisoare, subiectul unei întrebări amuzante, pe care v-o prezentăm cu această ocazie, dîndu-i titlul de mai sus, pentru că, după cum veți vedea, este vorba, totuși, de un elev leneș, ce nu învățase tabla înmulțirii.

Elevilor din clasa a II-a li s-a dat să scrie tabla înmulțirii fiecare avînd de făcut însă înmulțiri numai cu cîte un număr. Unuia dintre elevi, i-a revenit să scrie tabla înmulțirii cu 9, pe care nu prea o cunoștea. Pentru ca profesorul să nu observe că nu știe chiar nimic, el s-a apucat și a scris totuși ceva, în modul următor:

9 × 1 = 9
9 × 2 =
9 × 3 =
9 × 4 =
9 × 5 =
9 × 6 =
9 × 7 =
9 × 8 =
9 × 9 =
9 × 10 = 90

Se vede că nu cunoștea decît rezultatul înmulțirilor lui 9 cu 1 și cu 10. Totuși, ca să nu prezinte foaia goală, a mai făcut unele socoteli, care... din greșeală, au dus la un rezultat corect și complet, pentru care ulterior, a și fost felicitat de profesor.

Vă imaginați cam ce a făcut leneșul cel norocos?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Copii precoci

Se cunosc destule cazuri de copii precoci, care au devenit ulterior, valoroși oameni de știință, compozitori etc. Este interesant de remarcat că această precocitate s-a manifestat îndeosebi în domeniile științei sau artei. Printre cazurile cunoscute, pot fi citate următoarele:

TRAIAN VUIA (1872—1950), primul om din lume care a reușit să se desprindă de la sol, pe un avion conceput și realizat de el, folosind propriile mijloace de bord. Încă de mic copil el a construit multe zmee cu ajutorul cărora urmărea deplasările curenților de aer și a născocit o morișcă de vint, care bătea toaca, cu doi nasturi.

AUREL VLAICU (1882—1913) realizatorul primelor avioane românești, a urmărit cu deosebit interes, pe vremea cînd nici nu era la școală, zborul insectelor și al liliecilor, ba chiar a înhămat patru bondari, legați cu ață, la o bucată de ceară, pe care aceștia au reușit să o salte în văzduh. Mai tirziu, a dovedit deosebite înclinații pentru mecanismele de ceasornic, pe care le repara cu multă ușurință.

HENRI COANDA (născut în 1886) părintele primului avion cu reacție din lume și realizatorul multor altor invenții, nici nu împlinise 14 ani, cînd a imaginat și construit o secerătoare-treierătoare, un gen de combină, acționată de aripile unei mori de vint. La 19 ani a înfăptuit macheta unui avion propulsat de o rachetă primul aparat de acest gen.

BLAISE PASCAL (1623—1662) mare matematician, fizician și filozof francez, la vîrsta de 12 ani, fără să fi studiat vreun manual de geometrie, a formulat singur principiile fundamentale ale geometriei lui Euclid. La 16 ani a scris un tratat despre secțiunile conice, iar la 18 ani a inventat prima mașină de calculat din lume.

THOMAS YOUNG (1773—1829) fizician și fiziolog englez, care, pe lîngă altele, a explicat fenomenul interferenței luminii, a învățat să citească la vîrsta de 2 ani. La 6 ani cunoștea geometria, la 14 ani vorbea foarte bine limbile franceză, italiană, ebraică, persană, și arabă iar la 22 ani a absolvit facultatea de medicină.

NORBERT WIENER (1894—1964) matematician american părintele ciberneticii, subiect despre care publică prima sa lucrare în 1948, a început să se intereseze de știință de la vîrsta de 5 ani. La vîrsta de 9 ani era coleg de clasă cu elevi de 18 ani, iar la 12 ani, a intrat la colegiu primind primul titlu științific la 14 ani.

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756—1791) ilustrul compozitor austriac, la vîrsta de 6 ani a cîntat la clavecin, timp de o oră întreagă, în sala oglinzilor a palatului din Schönbrunn, în fața împărătesei Maria Tereza și, la aceeași vîrstă, a compus prima sa sonată.

RICHARD STRAUSS (1864—1949) cunoscut compozitor german, a învățat să cînte la pian la 4 ani, iar la 6 ani a făcut primele încercări de compoziție.

Știți cine a fost?

Numele faimosului căpitan din Köpenick a fost WILHELM VOIGT. Întîmplarea aceasta a constituit subiecte de inspirație pentru romancierul Wilhelm Shafer care a scris în anul 1930 romanul cu titlul „Căpitanul din Köpenick" și pentru dramaturgul Carl Zuckmayer, care în anul 1931 a scris o piesă de teatru, cu același titlu. Pentru isprava sa, beneficiind totuși de simpatia publicului, care se simțea astfel răzbunat față de birocratismul și stupiditatea disciplinei militare prusace, Voigt nu a primit drept pedeapsă decît 4 ani de închisoare. El s-a născut în 1849, la Tilsit și a murit în stare de libertate, ca actor ambulant, în 1922, în Luxemburg. Întîmplarea cu „căpitanul" s-a petrecut pe vremea cînd avea 57 ani, iar pînă atunci, mai executase peste 20 de ani de diverse condamnări, cu termene variabile.

POȘTA CITITORILOR

La diferitele întrebări sau probleme puse în rubrica noastră, ne-au trimis răspunsuri următorii cititori: **Valeria Răbăcel**, studentă din Brașov; **Dobre Cornelia**, contabil din București; **Violeta Păsăroiu** de la CEIL-Pitești; **Levința Lupașcu** din comuna Bălășești, jud. Galați; **Dinu Rătescu Hatmanul** din Buzău; **Tatinu Sogard**, elev din București, **Emilian Brădean**, constructor din Timișoara, și **B. Iacob** din Zăbu, jud. Sălaj.

Răspunsurile au fost bune. Succes și pe viitor!

Ing. Liviu MACOVEANU

IMPORTANT

ECONOMIC, PRACTIC, CONFORTABIL

COOPERATIVA „TEHNO METALICĂ"
București, Str. Vinători nr. 4 sector 6. Telefon: 31.19.81 — 31.47.89

EXECUTĂ PENTRU POPULAȚIE
INSTALAȚII DE ÎNCĂLZIRE CENTRALĂ
PENTRU APARTAMENTE ȘI VILE

PRINCIPIU DE FUNCȚIONARE: termosifon
AGENTUL TERMIC: Apa caldă
COMBUSTIBIL: Combustibil lichid calorifer sau gaze naturale
Pentru salariați se execută și cu plata în 24 rate lunare.

PENTRU SOLICITANȚII DIN PROVINCIE
LIVRĂM LA CERERE: Cazane cu suprafață de încălzire pînă la 11 m.p.; Boilere pentru prepararea apei calde de menajere de 200—300 l; Vas expansiune pentru capacități de 60—80—100 l.

(6076)

TAȚI DEZERTORI, PLĂTIȚI-VĂ MĂCAR DATORIILE!

de Mihai STOIAN

GURIER SĂPTĂMÎNAL

„Dragă redacție,

Mă numesc Maria Cănciu, locuiesc în orașul Zimnicea, str. 23 August nr. 98, jud. Teleorman. Sînt contabilă la cooperativa meșteșugărească „Dunărea" din Zimnicea. M-am căsătorit în anul 1963 cu tehnicianul agronom Alexandru Cănciu, născut în comuna Lisa, jud. Teleorman, din părinții Ion Cănciu și Ecaterina, în ziua de 5 noiembrie 1935.

Credeam, cum era și firesc, că vom fi fericiți! Eram lipsiți de grija zilei de mîine, avînd amîndoi servici și locuind cu părinții mei, care, tineri fiind, munceau și ei și se îngrijeau de tot ce era necesar, pentru a trăi în condiții bune.

Soțul meu, neavînd nici o grijă, a început să lipsească de acasă seară de seară, ori să vină în stare de ebrietate, cheltuind tot salariul, fără să se întrebe cu ce se fac cheltuielile zilnice din casă. Mergea seară de seară la băutură, sub motiv că nu poate să refuze cînd i se face frumoasa invitație „Hai, șefule, să bem ceva!"

La 4 septembrie 1964 s-a născut Gilda, gingașe și firavă cum este, de altfel, și acum. Credeam că ea, cu drăgălășenia ei de copil nevinovat, va reuși să facă ceea ce eu n-am reușit. Speram să trăim în armonie, speram că va dispare situația anormală din casa noastră. Credeam din tot sufletul că copilul va fi acela care va cimenta căsătoria noastră. Îmi doream acest lucru pentru Gilda, pentru mine, pentru Sandu. Voiam să fim alături la bine și la rău, însă la numai 3 luni după nașterea fetiței, adică în decembrie 1964 ne părăsește fără să știu unde a plecat. În martie 1965 se întoarce la mine, după ce delapidase de la Combinatul de îngrășăminte chimice Tr. Măgurele suma de 1 700 lei. Eram încadrată la I.A.S. Zimnicea, unde se încadrează și el la 1 mai 1965. La două luni după ce i s-a dat decizia de încadrare, i s-a desfăcut contractul de muncă, după ce primise mai multe avertismente și fusese retrogradat. În acest timp i se deschide proces la Tr. Măgurele și este condamnat la 1 oct. 1965 la 7 luni închisoare corecțională. În decembrie 1965 deschid acțiune de divorț, însă la 13 ianuarie 1966 vine din pușcărie și cu lacrimi în ochi îmi spune că trăiește numai pentru copil. M-a înduioșat și am renunțat la divorț. Ce-a urmat? Din nou nopți pierdute, o imputație de 9 000 lei, televizorul vîndut fără a ști și fără a fi cel puțin achitat, pentru că era cumpărat în rate, împrumuturi la banca de credit și altele. În clipa în care s-a terminat plata imputației și a televizorului vîndut, și-a părăsit din nou copilul și soția, vrînd să fie liber. Astfel, din 7 oct. 1968 trăiesc singură alături de fetiță, care s-a făcut mare, merge la școală și care a uitat cum arată tatăl ei. În martie 1969 am introdus acțiunea de divorț și, concomitent, cum era și firesc, am cerut să mi se facă încredințarea copilului, conform dosarului civil, și tot în martie am introdus acțiune pentru pensie alimentară. Judecătoria Alexandria a fixat 300 lei lunar, dar cine s-o plătească, pentru că, de atunci, soțul meu a dispărut, alergînd din întreprindere în întreprindere, din județ în județ, pentru a nu da ceea ce i se cuvine copilului.

Acum îl caut pretutindeni, precum Vitoria Lipan, pentru că, în afara faptului că nu plătește pensia alimentară, autoritatea tutelară nu-mi încredințează copilul, pînă nu se face ancheta socială necesară stabilirii condițiilor de viață ale tatălui. Dacă această anchetă este atît de necesară, și dacă acest „bun tată" fuge de colo, colo, și-i de negăsit, uitînd că are niște îndatoriri firești, omenești, ce trebuie să mă facă eu și copilul meu?

Cu stimă,
MARIA CĂNCIU"

Și iată altă scrisoare, pe o temă identică:

„Vă scriu deoarece soțul meu a părăsit domiciliul din 22 decembrie 1968, lăsîndumă în casă cu o fetiță de un an și trei luni. Cum era și normal, m-am adresat tribunalului Caransebeș pentru fixarea pensiei alimentare, i s-a pus poprire pe salariu din ian. 1969, dar după două luni a plecat din localitate la Deva. Cu ajutorul uzinei „Oțelul Roșu" am reușit să-l găsesc, dar a plecat și de la Deva, fără să lase vreo adresă. Cu ajutorul Comisariatului militar Deva l-am descoperit tocmai la Constanța, unde m-am deplasat personal. La 18 septembrie 1970 alt proces, la Caransebeș, pentru a intra în drepturile pensiei alimentare din urmă, s-a prezentat și el, a plecat la Constanța și iarăși i-am pierdut urma (ultimul loc de muncă: Șantierul Energo-montaj Palas-Constanța). Cum să-l mai regăsesc?.

ANA MIRIVITSKY
salariată Of. PTTR Oțelul Roșu"

Prima corespondentă mi-a trimis și poza fugarului (dar și a drăguței Gilda). Deși ar fi de răspuns la două scrisori, de astă dată sînt puține cuvinte de așternut pe hîrtie. Din nefericire, asemenea specimene există și acțiunile lor nefaste nu se clocnesc, chiar întotdeauna, de măsurile hotărîte, prompte, ale celor în drept. Dincolo de „motivele" care pot determina un părinte să-și părăsească familia, soția și copiii (oricum, act reprobabil!) aceștia și-ar putea spăla măcar a mia parte din vină, îndeplinindu-și *exemplar* datoriile materiale (pe cele afective le-au trădat). Dar, după cum se vede limpede, omul e o *unitate* suficient de închegată, atunci cînd e cum e, adică lipsit de răspundere, necinstit, aventurier, toate defectele sale capitale se exercită pînă și în sfera propriei familii, lovind în proprii copii, răpindu-le acestora o parte din piinea lor zilnică, din laptele ce li se cuvine, din dulciurile atît de mult rîvnite.

— Se aude, acolo unde vă ascundeți pentru a „ciupi" două, trei sute de lei Gildei sau celeilalte fetițe al cărei nume mama nu mi-l dă?

Și, mai ales, se simte poate *ceva* în partea stîngă, un fior de ultimă oră, o tresărire, la dumneata, Alexandru Cănciu, și la dumneata, Adolf Mirjvitsky. Să așteptăm... (dar nu cu mîinile încrucișate: organele în drept să-și facă datoria, legea să fie aplicată, cei vinovați să fie pedepsiți). La urma urmei, acestora nu li-e milă nici măcar de progeniturile lor... Și ca ei mai sînt.

★

P.S. pentru *IOAN CIUP* a venit la redacție tovarășa MARINESCU LUCIA din partea colectivului Serv. C.T.C. și cercetări de la Combinatul Petrochimic Pitești, aducînd textul scrisorii reprodusă aici, precum și un impresionant dar:

„Dragul nostru Ioan Ciup,

Am citit cu toții scrisoarea dumitale și ne-a impresionat adînc situația ingrată în care te afli, precum și felul în care îți descrii soarta atît de potrivnică. Încrederea pe care ne-ai arătat-o nouă, împărtășindu-ne supărările, ne-a determinat să-ți trimitem, prin intermediul „Curierului", un dar modest, rugîndu-te totodată să nu te superi pentru gestul nostru, pornit din inimă și din dorința fierbinte de a-ți înfrumuseța, fie măcar o clipă, anii zbuciumați ai tinereții dumitale. Îți dorim tărie sufletească".

Spicuim din scrisoarea corespondentului TIBERIU VRÎNCEANU, din *Buzias:*

„Citind — în familie — scrisoarea lui Ioan Ciup publicată de dv. în nr. 695 din 30 ianuarie a.c. m-a mișcat foarte mult. Ieri 7 februarie 1971 am făcut — personal — o vizită lui Ioan Ciup. L-am găsit exact, dar absolut exact cum mi-l imaginam din cele ce reieșeau din scrisoarea lui.

Cînd m-am prezentat, au apărut vizibile marile emoții (emoții care de altfel — mărturisesc sincer — nici pe mine nu m-au iertat). Cum era și firesc, încet încet ne-am liniștit, ne-am „așezat" și a început discuția. Mai mult de trei ore a durat discuția noastră, care (cred) a fost fructuoasă.

Ceea ce m-a impresionat însă în adevăratul sens al cuvîntului, mai mult chiar am ajuns să fiu cuprins de emoții ce le-au depășit pe cele de mai sus, a fost numărul de scrisori primite, ca urmare a articolului publicat de dv. Menționez că acesta este adevăratul motiv pentru care vă scriu: în plus, mai arăt, că o fac cu asentimentul lui Ioan Ciup. I-au scris fel de fel de oameni: bărbați, femei, tineri, bătrîni, salariați, muncitori, studenți, soldați, ofițeri (chiar superiori) elevi etc., etc. din toate colțurile țării.

Vă rog dacă se poate să publicați scrisoarea mea și pentru faptul că prin mine Ioan Ciup mulțumește din inimă tuturor celor ce i-au venit în ajutor și îi roagă să-l ierte că nu va putea răspunde curînd tuturor.

Din spirit de respect față de toți cititorii revistei Magazin, ai rubricii Curier — rog să-mi fie permis a-mi exprima și eu respectuoase mulțumiri față de toți cei ce i-au scris și expediat coletele lui Ioan Ciup (tot cu permisiunea acestuia — în treacăt — mi-am notat numele expeditorilor a trei colete ce le-a primit chiar în prezența mea și care sînt: Bozian Nicolae, Codru Cosminului 7 — Brașov, Ciobanu Emilia — str. Socola 104 Iași, Filip Gh. str. Letea, Bacău) față de toți cei ce au înțeles că a da o mînă de ajutor unui om suferind, înseamnă pentru acesta un imbold în viață, un însemnat sprijin moral, tocmai ceea ce i-a lipsit lui Ioan Ciup care, cu voința demnă de orice laude pe care o are, va face o cotitură în viața lui, va deveni un om ce va intra în societate".

De asemenea, corespondenta *EMILIA VASILIU din Șos. Giurgiului nr. 63—65 București*, ne comunică: *„Am să merg personal să-i fac o vizită, prin luna martie, lui Ioan Ciup, atunci cînd plec la băi, un mic ocol nu înseamnă nimic pentru mine și pentru el, poate, va însemna o bucurie".* (E. V. e pensionară).

UMOR STRĂIN

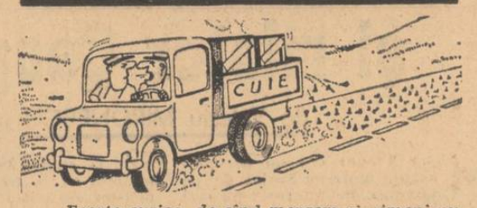

— Foarte curios, de cînd mergem și nimeni nu ne-a depășit... *(EXPRESS)*

— Mă bucur din tot sufletul că ați venit la noi în vizită!... *(QUIZ)*

— Da, de acord... dar e mai bine să fim prudente. *(L'EUROPEO)*

REBUS

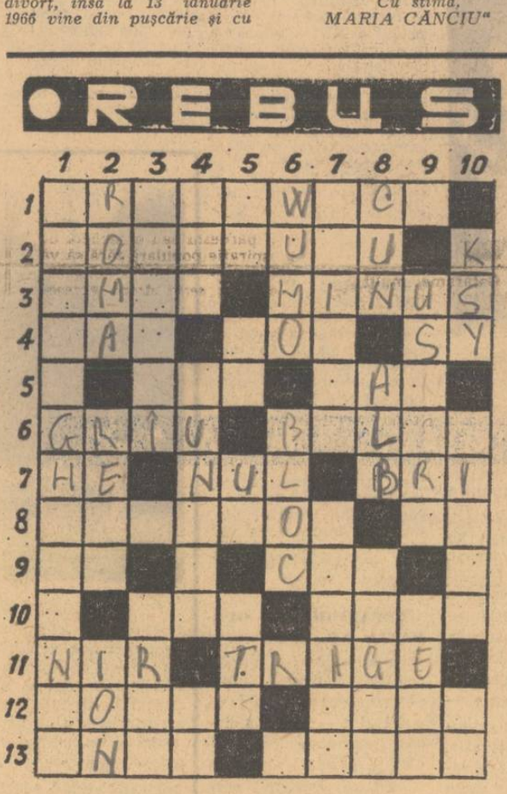

„Zero"

ORIZONTAL: 1. Meridianul „zero". 2. Oraș în insulele Hawai, unde ora zero corespunde orei 12 la București. 3. Eroul nuvelei „Trei la zero" de D.R. Popescu. — Temperatură sub zero grade. 4. Regiune în Ardeal. — Se aude cînd formăm zero, la unele telefoane interioare. — Sheila York. 5. Punct cardinal. — Precum... zero! 6. Formează lanurile aurii... — Eroul povestirii „Doi la zero" de Ion Istrati (volum. „La fîntîna cu găleată"). 7. Horia Elenescu. — Egal cu zero. — Localitate în Suedia. 8. Țara de la paralela zero. — Antemeridian. 9. Cămașă cu flori... — Cifru. 10. Mult sub zero grade... — 100 + 1 + 0 + 100 !! 11. Localitate în Japonia. — A degaja. 12. Trenă. (fig.) — Elevă din piesa „Nota zero la purtare" (Virgil Stoenescu și Octavian Sava). 13. Cele scurte au o lungime de 0-50 m. — Părăsit.

VERTICAL: 1. Parașutist român, recordman mondial, aterizînd de la 1 000 m. la punctul fix de zero metri (două cuv.) 2. Capitală europeană. — Sub zero grade. — Alt personaj din nuvela „Trei la zero". 3. Fluviu în Siberia. — Zero sus, în dreapta valorilor. (sing.) 4. Vînt mitologic. — Zvonire. (fig.) — Unde! 5. Non licet. — Parte! — Plouat. (fig.) — Hainăă.. 6. Munte în Pakistan. — Clădire mare. 7. Personaj feminin din filmul „Dragoste la zero grade". — Se înseamnă la șah, cu doi sau trei de zero. 8. Localitate în R. P. Ungară. — Scor de zero la zero. — Generator de curent electric. 9. Cîntărește puțin. (fem.) — Altă eroină din filmul „Dragoste la zero grade". 10. Antiparticulă. (tehn.) — Zero... — Învinge la zero...

Adam STOICA

Cuvinte rare: BRI — NIR — WUMO — CUN — KSY

Bate și...

ORIZONTAL: 1. Bate la box... — Bătut la rugbi (fig.). 2. Bate ritmul vieții... — Piele bătută. 3. La peniță! — Bate secundele... 4. Unul care l-a bătut pe dracul... — Pe la ureche... 5. Bat drumurile deșertului. 6. Face bătătura... — Bat toba. 7. Locul unde se pocnește bine (pop.) — Bătut în cap — Dumitru, dar... mai pe scurt. 8. Pielea, după bătăi repetate... 9. Bătut de metronom (od.) — Sufix latin — Margini de tobă! — Textilă care... se bate. 10. Bate recordurile — Zboară în bătaia puștii (cînd sînt sălbatice! N.R.). 11. Se afirmă în bătălii (pl.) — O friptură bine bătută.

VERTICAL: 1. Autorul poeziei „Bătăi la poarta lunii". 2. Minge bătută... pe la noi — Joc la care poți să bați (sau să mănînci bătaie! N.A.). 3. Bine! — Udrea Constantin — Curge! — La motor! 4. Aparat ce se aplică după o bătaie zdravănă... (adj.) — Tangaj (tehn.). 5. Bate tactul (pl.). 6. Strămoșul cîntăreților din nai (mit.) — AA!! — Tudor Șoimaru. 7. Sare la bătaie pentru tine... 8. Bate orice carte — Bate celelalte cărți — Bat pe oricine... 9. Șir de coloane — Necesar în bătălii... 10. Un infinitiv lung cu bătaie... — Fac parte și din urzeală, și din bătătură... 11. La bătaie! — Pantof de odinioară.

Nic. VARGA

Cuvinte rare: OTO — RULI

Mister Tooper şi mister Cooper

de Valeriu MIRONESCU

Mister Tooper era un personaj hazliu dintr-un serial de pe vremuri. Pe interpret nu mai ţin minte cum îl chema, de altfel rolul principal îl avea Cary Grant şi asta era de ajuns. Cary juca un rol ciudat, un fel de jumate om, jumate fantomă, fiindcă de fapt murise, iar din asta rezultau momente de amuzament nemaipomenit, maşinile goneau nebuneşte fără conducători, căţei uimiţi se trezeau în braţele poliţailor uimiţi, uşile se deschideau şi se închideau singure, cucoanele leşinau, bărbaţilor înamoraţi li se desprindeau bretelele cînd nu era cazul etc., etc. Viaţa simpaticului domn Tooper se transformase în calvar din cauza fantomelor care voiau, încurcînd mai rău lucrurile, să-l impace cu nevastă-sa. Aşa a fost cu „Mister Tooper şi fantomele", film comic, vechi de vreo trei decenii. Singurul neadevăr scris în rîndurile de mai sus este acela că l-am ortografiat pe Toper cu un „o" în plus, ca să-mi iasă poanta cu Mister Cooper.

Mister Cooper, un cercetător cumsecade care o fi ştiind despre fotbal cît ştiu eu despre base-ball, poate şi mai puţin, a fost distribuit într-un serial de aventuri fotbalistice ajungînd în scurt timp celebru la nume ca Jimmy Ringo, cel iute de pistol. N-am habar cine e pe post de Cary Grant, încurcă lume, posibil Nicky Petrescu, posibil altul cu multe succese în pregătirea echipelor şi jucătorilor. Or, vreun doctor de la federaţie, priceput numai în fotbal, nu în alte ramuri, fiindcă dr. Gabriel Cherebeţiu mi-a zis că testul n-are legătură cu sportivii şi doar asta le-ar mai lipsi voleibaliştilor. Totuşi, filmul comic se derulează în serios, cu test şi fantome, în curînd vom avea fotbalişti pregătiţi fizic, pentru ce anume, nu se ştie precis, probabil pentru un joc fără minge, sau triplu salt, cunoscîndu-se cît este de util ca Dumitrache şi Dobrin să sară cum sare cangurul. La „Mister Toper şi fantomele" se amuza publicul amator de cinema, nu de fotbal...

Cică în limba engleză toper înseamnă beţiv iar cooper = dogar. Chestia cu doaga. Fiindcă veni vorba de limba engleză, mi-aduc aminte că l-am întrebat pe Cornel Drăguşin, atunci cînd s-a întors din Anglia : — Ce fac dom'le, englezii, la antrenamente ? — Ce să facă, stau liniştiţi pe teren şi-şi pregătesc schemele tactice pentru viitorul meci. — Cum, nu aleargă nebuni, ca băieţii lui Herrera, vreme de 60 de minute şi pe urmă se duc să se culce ? — N-aş zice, se vede treaba că la rezultate mari se poate ajunge pe mai multe căi, diverse, totul e să cunoşti drumul bine, unul, oricare ar fi el. Noi nu-l găsim nici cu busola, că nu prea avem englezi. — Dar, ca pregătire fizică, în principal, ce fac la antrenamente ? — Ce să facă, fug în jurul cîmpului de joc, cîteva ture în viteze variabile. Dacă vreunul nu-i sîrguincios, îi mai dă antrenorul un supliment de 3—4 ture. — N-au progresat deloc englezii. Păi, aşa făcea prin '947 Cibi Braun, la U.T.A....

De la glumă, la ton serios, reamintesc că în trecut, nu începea nici-un antrenament fără cuvenita alergare în jurul terenului. Se făceau atîtea ture cîte considera antrenorul că sînt necesare într-o situaţie dată, uneori în raport de fiecare jucător ; sancţiunea severă, chiar şi pentru întîrzieri, tot alergarea era. De ce s-a renunţat în fotbalul nostru, la acest procedeu principal în asigurarea condiţiei fizice, procedeu atît de bine verificat ca fiind rezultativ încît echipele din Anglia îl practică perseverent pînă în ziua de azi ? Eu cred că au fost şi sînt două cauze. Prima nu este specifică numai fotbalului. Nevoia de a progresa în toate ramurile sportive impune îmbunătăţirea continuă a metodicei de antrenament, descoperirea unor forme noi prin mijloace proprii sau adoptarea şi adaptarea unor soluţii practicate cu succes peste hotare sau transferarea unor metode dintr-o ramură într-alta, presupunîndu-se în totalitatea cazurilor utilizarea mijloacelor moderne pe care ni le pune la dispoziţie ştiinţa şi tehnica. Dar, în lumea sportului nostru, pe lîngă inovatori veritabili, apare o puzderie de pseudospecialişti şi pseudometodişti, oameni care nu cunosc, în fond, o ramură de sport sau alta, „teoreticieni" buni de gură şi de referate care în viaţa lor n-au obţinut un singur rezultat remarcabil cu vreun sportiv sau vreo echipă, vînători de mode care impuşcă un test dintr-o revistă străină cum şi-ar agăţa la git o cravată mare cu flori şi mai mari. Din păcate, adeseori aceşti „pseudo" obţin pentru moment cîştig de cauză chiar asupra practicilor utile, îndelung experimentate. Aşa s-a întîmplat şi cu alergările în jurul cîmpului de joc, izgonite cu biciul ca fiind demodate. Iar acum, ne trezim cu un testişor, cam nevinovat în comparaţie cu rezultatele pe care le furnizau turele de teren, folosite cu multă regularitate la fiecare antrenament.

A doua cauză ce a contribuit la desfiinţarea pregătirii fizice regulate prin fuga fotbaliştilor în jurul propriului lor cîmp de joc, a fost apariţia pistelor de atletism. Ce administrator te mai lasă să alergi cu bocancii pe pistă ? Iar, pe teren, se toceşte gazonul...

De fapt, sînt de părere că ambele pricini sînt relativ uşor de înlăturat. E nevoie doar ca mister Tooper sau mister Cooper de la federaţie să nu-şi închipuie că funcţia i-a transformat în deţinători ai secretului de a construi şi pregăti mari echipe. (Secretul acesta nu-l deţine nimeni. Ramsey, Schön, Zagalo, ştiu ceva mai mult, dar nici pe departe totul). E nevoie ca „misterii" respectivi, să nu-i înveţe pe Traian Ionescu, Valentin Stănescu, Nicolae Dumitrescu, Virgil Mărdărescu şi pe alţii, nici să sancţioneze pe vreunul fiindcă nu le respectă instrucţiunile metodice. Care instrucţiuni n-ar fi în drept să le formuleze nici Herrera, fiindcă în fotbal, fiecare echipă e o operă aparte, foarte trecătoare, imposibil de realizat după reţetar, precum mezelurile.

INTERMEZZO...

PE GHEAŢĂ

de Ioan CHIRILĂ

La 23 noiembrie 1947, un prieten al meu primea o plachetă pe care era scrisă şi titulatura donatorului : „Sindicatul ziariştilor". Îmi amintesc că în rîndurile „celor 44" de candidaţi se aflau Petschovschi şi toţi ceilaţi călifari de la I.T.A., Bazil Marian şi Filote, doctorul Mircea Luca de la „U", Eugen Iordache, juventistul şi mulţi alţii... Îmi amintesc, de asemenea, că peste cîtva timp l-am vizitat pe posesorul plachetei, care îmi spunea privindu-şi trofeul : „Vezi, acesta e avantajul plachetei. Ziarele se rup. Se îngălbenesc. Fotografiile se îndoaie. Mai se pierd prin camioane. Ştii bine : cine se mută de două ori, a trecut printr-un incendiu. În schimb, placheta rămîne. E un certificat în bronz. Cu o semnătură grea. Nu a unei persoane fizice. Persoană juridică, stimabile, ceea ce e cu totul altceva..."

La o lună după primirea plachetei acordate „celui mai bun jucător al „cuplajului maximus" în fotbalul românesc, prietenul meu, internaţionalul de fotbal, îmbrăca tricourile şi zalele mult mai complicate ale „naţionalei" de hochei.

Mi-am amintit de toate acestea miercurea trecută, cînd l-am întîlnit pe MIHAI FLAMAROPOL pentru că el e posesorul plachetei şi fostul internaţional de hochei (ca şi de fotbal).

— Ce e nou, Mişule ?

— *Încerc iarăşi marea cu degetul.*

— Adică ?

— *Adică revenirea în B, la hochei.*

— E foarte nostimă această eşalonare a hocheiului mondial în trei divizii. Aţi găsit o formulă interesantă, un fel de perpetuum mobile, în care puteţi juca la infinit.

— *Nu fii rău. În fond, calificările la fotbal sînt tot un fel de divizie B. Dacă vrei să ştii, n-ar fi rea o eşalonare pe trei divizii şi la fotbal. În orice caz, ascensiunile şi căderile ar depinde mai puţin de hazard.*

— Cum explici căderea noastră în C ?

— *Am prea mulţi ani de sport adevărat pe umeri ca să recurg la formula comodă şi... curentă a blamării fostului antrenor. Echipa a fost bine pregătită, dar n-a avut adversari care să o solicite în ultimele trei săptămîni premergătoare startului.*

— Ce noutăţi îmi aduci ?

— *Nu poate fi vorba de noutăţi. Am încercat echilibrarea psihică a jucătorilor... De asemenea, privind lotul, constat cu plăcere că au mai apărut cîţiva tineri şi că „polul frigului" nu mai e singura sursă a echipei naţionale, ca acum cîţiva ani.*

— Care ar fi „pilcurile" de astăzi ?

— *Primul ar fi Varga, Scheau-Pană, Calamar, Szabo. Al doilea: Tureanu (marea mea speranţă, de numai 17 ani), Făgăraş—Fodorea, Huţanu, Başa. Al treilea: Ioniţă, Zgincă II — Gheorghiu, Iordan, Ştefanov. Portarii sînt aceeaşi: Dumitraş, Crişan.*

— Ce spui de adversari?

— *Francezii sînt buni tehnicieni. Ungurii joacă în mare viteză. Francezii au un excelent antrenor canadian, Păt La Liberté şi au făcut vreo două naturalizări spectaculoase. Nu e lipsit de semnificaţie nici faptul că i-au învins pe bulgari mai uşor decît am făcut-o noi.*

— Ce pronostic îmi dai?

— *Ţi l-am dat: voi încerca marea cu degetul fără să uit că Marea Nordului e rece. Voi fi mult mai optimist dacă vom obţine o victorie — una singură — asupra Elveţiei.*

— Ce reprezintă Elveţia ?

— *Ieri, 7 — 1 cu România. Astăzi Elveţia rămîne o echipă selecţionată din 10 000 de jucători, în timp ce noi încercăm să o facem din vreo 500. Nu uit, însă, că asemenea raporturi cantitative sînt deseori eronate. Chiar şi în... fotbal.*

— Tot la fotbal ţi-e gîndul Mişule ?

— *Asta nu se uită... Să ştii că am citit intermezzo-ul tău cu Wetzer, pe tema şutului. Are dreptate decanul. Totul e în repetiţie. Îmi aduc aminte că la noi, la Juventus, Făţu, Iordache şi Naciu trăgeau mereu (şi marcau) de la 25 de metri. Eu, nefiind un mare şuter, mi-am antrenat precizia. Şi am ajuns goalgetter... Totul e în repetiţie...*

— Ce zici, Mişule, de campionatul de hochei al grupei A ?

— *Un campionat fără Canada e ca fotbalul fără Brazilia.*

Din lumea tenisului

PRONOSTICUL NOSTRU ÎN CUPA DAVIS '71

Examinînd cu minuţie tabelul integral al Cupei Davis '71, care ne-a parvenit acum cîteva zile, aforismul **„valoarea unei echipe constă în putinţa de a cîştiga trei puncte prin două meciuri de simplu şi meciul de dublu"** capătă tălmăcirea următoare: reprezentativa ţării noastre are toate şansele nu numai să redideze „cei şapte paşi spre Salatieră", din 1969, ci, de astădată, să realizeze şi pasul următor: cîştigarea faimoasei cupe. Excluzînd surprizele, să trecem succint în revistă această posibilitate.

Startul semifinalelor grupei B a zonei europene de la 11 iunie ar alinia (în ordinea tabelului) : reprezentativele R.F.G., Poloniei, a învingătoarei întîlnirii Italia—Iugoslavia, precum şi formaţia României, cîştigătoare certă în confruntările cu Olanda şi Israel. Este puţin probabil că o echipă Panata-Marzano (nr. 1 şi nr. 8 în clasamentul pe 1970 al Italiei) va putea întrece o formaţie Franulovici-Spear-Iovanovici, chiar şi în ipostaza participării lui Pietrangeli (37 de ani). Ca urmare, Năstase şi Ţiriac se vor întîlni cu adversarii lor de anul trecut, de astădată pe centralul de la Progresul. Vom asista, aşadar, la plata poliţei acelui scor tenebros de la Maribor.

În finala zonei am avea de susţinut întîlnirea cu reprezentativa R.F.G. prezentă anul trecut la Cleveland în Challenge Round. Desigur, întrecerea va fi dificilă, dar team-ul nostru are toate posibilităţile să învingă o echipă Bungert-Kuhnke, chiar şi în potcoava stadionului de la Düsseldorf, pe un teren de ciment.

Trecuţi de acest obstacol, pe Năstase şi Ţiriac i-ar aştepta o deplasare la Poona, un orăşel lîngă Bombay, pentru a întîlni, pe un teren cu iarbă, cîştigătoarea zonei asiatice, desigur India. Victoria va fi obţinută greu, nu atît din pricina valorii echipei gazdelor, Lall-Mukerjea, ci a unui public care s-a dovedit dificil de stăpînit de către arbitrii principali în toate ocaziile similare.

În fine, finala înterzone. Adversară probabilă: reprezentativa Cehoslovaciei. Team-ul Kodes-Kukal ar avea mai multe şanse decît formaţiile U.R.S.S., Spaniei (fără Santana) şi Franţei (cu Pierre Barthees *) să cîştige grupa A, a Zonei europene şi apoi una dintre semifinalele înterzone, întîlnirea cu Brazilia (aceiaşi Koch-Mandarino), probabil învingătoare în Zona americană. Indiscutabil, meciul cu reprezentativa Cehoslovaciei va fi greu dar avem toate atu-urile să cîştigăm cele trei puncte, fie la Bucureşti, fie la Praga... ca, de altfel, şi la Cleveland, la finele lui august, într-o reîntîlnire cu formaţia S.U.A., de astădată fără Ashe, Lutz şi Pasarell.

Relatările elogioase ale agenţiilor de presă despre ultimele evoluţii ale lui Năstase ne dau tentaţia să spunem că, avînd o echipă Nasty-Ţiriac, incredibilul pas, „cu Salatiera în avion, spre Bucureşti" nu este doar o înşiruire de vorbe eufonice.

Paul CERNESCU

**) „Cazul participării lui Barthées în Cupa Davis" a fost rezolvat în mod favorabil pentru partea franceză. Pentru a forţa evenimentele, biroul F.F.L.T. a decis reintegrarea acestui jucător exprofesionist în clasamentul jucătorilor francezi pe anul 1970, şi anume pe locul al doilea, ex aequo cu Jauffret şi Chanfreau. Ca urmare, forul francez a anunţat că reprezentativa sa va fi compusă din : Goven (nr. 1), Barthées, Chanfreau, Rouyer şi Proisy.*

Pe culoare şi în cabine

de Eftimie IONESCU

E MIREILLE MATHIEU ? A-ţi încerca şansa şi pe podiumul de concert, în acelaşi timp cu mările încercări ale stadionului (vezi cazurile celebrilor fotbalişti Pele şi Radenkovici, ale schiorilor Duvillard şi Tony Sailer, al săritorului de obstacole Pessaoa sau mai ştiu eu al cui), iată o tentaţie căreia nu i-a rezistat nici cunoscuta atletă Heide Rosendahl, deţinătoarea recordului lumii la săritura în lungime, rivala de pe pista de concurs, dar buna sa prietenă în toate celelalte momente, a campioanei noastre olimpice, Viorica Viscopoleanu.

Cum s-a produs debutul ei ? La marea gală a sportivilor vest-germani, organizatorii au inclus în program şi un micro-recital Heide Rosendahl. Fotogenica recordmenă s-a bucurat de un succes real, nu de unul datorat faimei sale sportive ; au acompaniat-o ghitarişti, baterişti, saxofonişti şi trompetişti din diferite loturi

O cîntăreaţă plină de antren — Heide Rosendahl, recordmena lumii la săritura în lungime

olimpice ale Republicii Federale a Germaniei. Şi, iarăşi observaţie măgulitoare, între solistă şi orchestranţi nu s-au înregistrat neconcordanţe. Cele trei bucăţi prezentate de Heide Rosendahl au fost înregistrate. Asemănarea timbrului ei cu al lui Mireille Mathieu, a făcut pe unul dintre redactorii muzicali ai radioului din Frankfurt să prezinte, într-un program, aceste înregistrări punînd ascultătorilor întrebarea dacă este cu adevărat celebra cîntăreaţă franceză. Bineînţeles că lucrurile s-au lămurit foarte rapid ; nu atît prin risipirea confuziei oferită de ingeniosul redactor ci, mai ales, prin aceea că în difuzoarele aparatelor de radio Mireille Mathieu cînta în limba germană...

ECHIPA POLONEZĂ DE FOTBAL GORNIK ZABRZE a fost decorată cu ordinul „Meritul sportiv". Ministrul de externe, prezent la solemnitate, a declarat că succesele lui Gornik au reprezentat — pe plan internaţional — un preţios aport la cunoaşterea Poloniei şi a sportului său.

FOTBALUL TRĂIEŞTE ÎN 1986 ? De pe acum s-a deschis o luptă acerbă pentru obţinerea organizării ediţiei campionatului mondial din acel an. Cu 15 ani înaintea deciziei, îşi dispută dreptul de a găzdui a XIII-a ediţie a întrecerii supreme, următoarele ţări, cu candidaturi oficial anunţate la F.I.F.A. : Australia, Iugoslavia, S.U.A., Columbia şi Japonia. Dar să vi le reamintim şi pe organizatoarele de pînă în 1986 : în 1974 — R.F. a Germaniei ; în 1978 — Argentina ; în 1982 — Spania.

CINE VORBEŞTE DE BĂTRÎNEŢE ÎN FOTBAL ? Să-l întrebe pe suedezul Hamrin care nici nu vrea să audă de aşa ceva. La 37 de ani, „veselul Kurt", cum îl alintă coechipierii, jucînd sub culorile lui A.C. Napoli, a marcat al 189-lea gol, sub cer italian, devenind al cincilea golgeter absolut al fotbalului peninsular. Îl preced : Amadei (încă) cu 190 de goluri, Meazza 218 goluri, Nordahl 220 goluri şi, pe un piedestal ce pare de neajuns, Piola cu 290 goluri la activ !

ASPARUHOV — OPERAŢIA NR. 5. Jucătorul cel mai popular al Bulgariei, Asparuhov (Gundi pentru suporteri şi amici), a suportat — recent, a cincea intervenţie chirurgicală la glezna piciorului sting ; un accident care i-a produs nu numai atroce dureri dar şi absenţa din naţională sau din echipa lui de club, Spartak Levski. Ultima operaţie i-a făcut-o chirurgul austriac Jelinek. La Viena, Asparuhov a mers însoţit de actualul său antrenor, cehoslovacul Vytlacil, care i l-a recomandat de altfel pe specialistul din capitala austriacă.

JEAN CLAUDE KILLY, fostul campion olimpic la schi, se află în S.U.A. unde poate fi urmărit în diferite ipostaze. Prezentator de modele noi automobilistice, agent de publicitate la televiziune, Jean Claude Killy participă săptămînal la un concurs de schi cu formula handicap în care întîlneşte diferiţi concurenţi. Miza întrecerii : 10 000 dolari pentru cine reuşeşte să-l învingă !...

Închipuiţi-vă un joc sportiv care la origine s-ar compune din elemente caracteristice următoarelor discipline : volei, badminton şi tenis de masă. Este vorba de un nou sport inventat în Franţa, care se bucură de un succes din ce în ce mai mare. Se joacă pe un teren aproximativ asemănător celor de volei, dar mai mic, împărţit în două părţi egale, cu o plasă la mijloc. Echipele formate din cîte trei jucători folosesc un model de palete mai mari decît cele obişnuite la tenis de masă, iar mingea de cauciuc, de mărimea celei de tenis are mai multe aripioare, de circa 15 cm. Mingea se poate pasa între aceleaşi echipe (limitat) şi trebuie trecută peste plasă, în terenul advers.

Denumit în Franţa, „Cognebolet", acest sport a fost creat în 1955 de J. Bourrat.

În fotografie : Aspect de la un meci.

AUTOMOBILISM

Trecerile pentru pietoni

Dintre numeroasele aspecte ale circulaţiei rutiere ne oprim, din nou, asupra unuia care ni se pare deosebit de important, dar care încă n-a fost rezolvat aşa cum trebuie. În noile reglementări legale, **la articolul 41 se prevede obligaţia conducătorilor de autovehicule de a acorda prioritate pietonilor la trecerile prevăzute cu indicatoare sau marcaje.** În caz de nerespectare a acestor prevederi legale se dau sancţiuni aspre, printre care, suspendarea pe timp de două luni a permisului de conducere auto.

Practica circulaţiei rutiere demonstrează că aceste prevederi nu sînt respectate decît într-o mică măsură. Chiar în oraşele mari, pe arterele cele mai aglomerate, sub ochii agenţilor de circulaţie, automobilele trec în viteză mare peste locurile destinate pietonilor, obligîndu-i pe aceştia să fugă înspăimîntaţi pentru a nu fi loviţi. S-au întîmplat şi multe accidente despre care am mai scris. Dar de ce trebuie să aşteptăm numai accidente pentru a se aplica prevederile aspre dar drepte ale legii ? De ce nu se iau aceleaşi măsuri exemplare la orice abatere, pentru a se curma o dată această lipsă de respect elementară pentru cetăţeni ?

Cerînd să se pună ordine în această privinţă prin sancţionarea celor ce nu respectă legea, mai cerem totodată ca organele ce au atribuţii în ce priveşte circulaţia rutieră să pună pe străzi la trecerile pentru pietoni ce nu sînt la intersecţii dirijate, indicatoare vizibile, luminoase. Uneori se fac numai marcaje (zebrate) dar acestea nu sînt vizibile decît din apropiere, cînd uneori este greu pentru un conducător auto neprevenit să mai oprească, mai ales iarna sau pe vreme nefavorabilă.

Deci, ca să putem fi fermi în aplicarea şi respectarea legii să luăm toate măsurile menite să asigure condiţii optime de circulaţie!

Tramvaiul aerian

Circulaţia auto din Wuppertal (R.F.G.) nu este „deranjată" de tramvai. Precum vedeţi din fotografie, aici tramvaiul este suspendat. El este unic în lume şi împlineşte la 1 martie 70 de ani. De la inaugurarea sa acest original tramvai a străbătut fără accidente 220 milioane kilometri şi a transportat circa un miliard de persoane pe traseul lung de 13,3 kilometri. Dată fiind aglomerarea oraşului şi îngreunarea circulaţiei auto, tramvaiul aerian se va moderniza. Un computer va ghida noile vagoane cuplate pe cale electronică, fără vatman şi fără încasator.

Expoziţii auto ce vor fi organizate în '71

După „Salonul automobilistic", ce a avut loc la Bruxelles, între 19—31 ianuarie 1971, şi cel de la Amsterdam (deschis între 11—21 februarie) vor mai fi organizate în acest an următoarele mari expoziţii auto :

Geneva : 11-21 martie
Belgrad : 17-25 aprilie
Barcelona : 24 aprilie—4 mai
Frankfurt A/M : 16—26 septembrie.
Paris : 7-17 octombrie
Londra : 20-30 octombrie
Torino : 3-14 noiembrie

Balul automobiliştilor

Tradiţionalul „Bal al automobiliştilor" are loc şi în acest an — în organizarea Automobil Clubului Român—la sfîrşitul lunii februarie, la Sinaia, în Saloanele Casei de Cultură.

Ca şi în anii trecuţi „Balul automobiliştilor" va prilejui o întîlnire plăcută pentru membrii Automobil Clubului Român din toate colţurile ţării. Şi-au anunţat de asemenea, participarea membri ai Auto Cluburilor din mai multe ţări.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. Atlanta — Bari	1 x 2
2. Palermo — Brescia	x
3. Pisa — Catanzaro	1
4. Arezzo — Mantova	2 x
5. Cesena — Livorno	1
6. Como — Monza	1 2
7. Novara — Massese	1
8. Perugia — Modena	1 (la pauză)
9. Perugia — Modena	1 2
10. Reggina — Casertana	1 (la pauză)
11. Reggina — Casertana	1
12. Taranto — Ternana	x
13. Taranto — Ternana	1 2

ŞAH • ŞAH • ŞAH • ŞAH • ŞAH • ŞAH

Partide... gemene

Există posibilitatea repetării unor partide de şah ? Matematicienii sînt de părere că o asemenea posibilitate este foarte improbabilă, întrucît alternativele pe care le oferă jocul de mijloc sînt de ordinul miliardelor. Totuşi, în istoria jocului pe tabla cu 64 de pătrate sînt cunoscute asemenea cazuri curioase.

Maestrul englez Harry Golombek a consacrat partidelor-gemene un articol apărut în ziarul londonez „Times", articol în care sînt reproduse şi două partide faimoase de acest fel.

Prima partidă şi-a cîştigat, de mai mult de un secol, o celebritate mondială. Ea a fost disputată de Paul Morphy împotriva a doi adversari care jucau în consultaţie — într-o lojă a Operei din Paris, în anul 1858. Morphy, cu albele, a cîştigat strălucit : **1. e4, e5 2. Cf3, d6 3. d4, Ng4 4. d :e5, N : f3 5. D : f3, d : e5 6. Ne4, Cf6 7. Db3, De7. 8. Cc3, c6 9. Ng5, b5 10. C : B5 ! c : b5, 11. N :b5+, Cbd7 12. O—O—O, Tad8 13. T : d7 ; T : d7 14. Td1, De6 15. N : d7+, C : d7 16. Db8+, C : b8 17. Td8 mat.**

După şapte decenii, maestrul britanic Sergeant, care a scris o carte despre creaţia lui Morphy şi a cunoscut partidele acestuia şi mai ales partidele scurte, celebre, a avut surpriza să constate, cu prilejul unui concurs, că adversarul său joacă aceiaşi variantă pe care Morphy a combătut-o la Opera din Paris. Sergeant a urmat calea faimosului jucător american şi a încheiat partida cu acelaşi mat la mutarea a 17-a !

Un caz mai recent de partide-gemene a fost înregistrat la Olimpiada din Lugano (1968). În runda a noua, marele maestru sovietic Geller a obţinut avantaj în întîlnirea sa cu polonezul Adamski printr-un pseudo-sacrificiu la mutarea a 11-a, după cum se poate vedea rejucînd partida. (Geller a jucat cu negrele) **1.d4, Cf6 2.e4, g6 3.Cc3, Ng7, 4.e4, d6 5.Ne2, 0—0 6.Ng5, Cbd7 7.Dd2, e5 8.Cf3, c6 9.0—0, e : d4 10.C : d4, Ce5 11.f3, C : e4 !**

12.C : e4, C : e4 13.f : e4, N : d4+ 14.D : d4, D : g5 15.D : d6, De3+ 16.Tf2, Ne6 17.Df4, D :f4, 18.T : f4, Tad8 19.Nf1, Td4 20.Tc1, Tfd8 21.Tf2, T : e4 22.b4, Ted4 23.a4, Tdl 24.Tfc2, Td8-d2 25.a5, Rf8 26.b5, c5 27.T : d2, T : c1 28.Rf2, Re7 şi albul a cedat.

Numai două runde mai tîrziu, Efim Geller a avut negrele în partida cu danezul Holm. Spre surprinderea marelui maestru, Holm a jucat aceeaşi variantă din apărarea indiană, inclusiv mutarea a 11-a a albului ! În primul moment, Geller a crezut că adversarul său găsise un răspuns favorabil. A mai analizat o dată poziţia şi luarea pionului e4 i s-a părut la fel de justificată. A efectuat mutarea şi, curios, a aşteptat să vadă ce va răspunde danezul. Acesta a rămas pe gînduri, apoi... a cedat. Pur şi simplu nu cunoscuse partida cîştigată de Geller la Adamski !

U. VĂLUREANU

Soluţia studiului din numărul trecut : 1.Dg5 Re6+ 2.Rg1, R : d7 3.Cc5+ Rc8 4.Na6+, Rb8 5.Dg3+ Ra8 6.Nb7+, N : b7 7.Cd7 Dd8 8.Db8+, D : b8 9.Cb6 mat.

AUTOTURISME MOSKVICI 408 CU RADIO ŞI RULOTĂ - FIAT 850 ŞI PREMII ÎN BANI

Concurs excepţional
PRONOEXPRES

21 FEBRUARIE 1971 SE ATRIBUIE

- **Excursii în U.R.S.S. cu avionul (cca. 18 zile) ;**
- **Excursii în AUSTRIA — cu avionul (cca. 8 zile) ;**
- **Premii în bani de valoare variabilă ;**
- **Premii fixe în bani.**

Se efectuează 5 extrageri de cîte 8 numere din 45. În total se vor extrage 40 de numere.

Cu variante de 15 lei participaţi la toate extragerile cu şanse mari de cîştig.

Sîmbătă 20 februarie 1971, ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor. (6104)

— Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poştal 33, căsuţa poştală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV 699 — SÎMBĂTĂ 27 FEBRUARIE — 1971 8 PAGINI 1,50 LEI

GIGANȚI AI MĂRILOR PE CALELE ROMÂNEȘTI

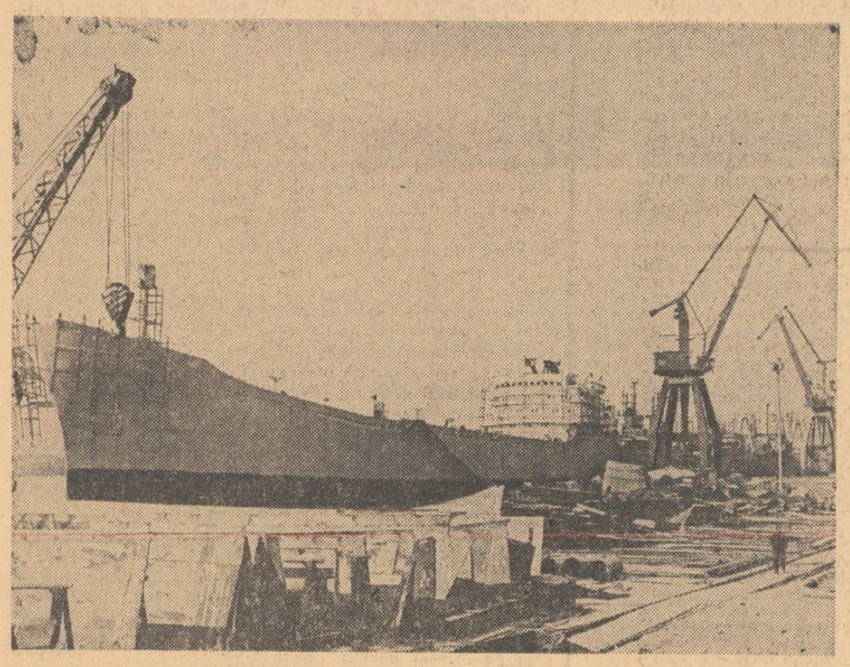

● DE LA CARGOURI DE 4 500 TONE LA MINERALIERE ȘI PETROLIERE DE 150 000 TONE ● CONSTANȚA PREIA ȘTAFETA CONSTRUCȚIEI DE NAVE DE MARE TONAJ ● AMPLE LUCRĂRI DE INVESTIȚII LA CONSTANȚA, GALAȚI, BRĂILA, GIURGIU ȘI OLTENIȚA ● ECHIPAMENTE DE FABRICAȚIE ROMÂNEASCĂ ÎN DOTAREA NOILOR VASE.

Citiți amănunte în pag. a 2-a

DIALOG FRUCTUOS

Ca și săptămînile anterioare, numeroase manifestări de o deosebită importanță caracterizează ampla, bogata viață politică a țării noastre. Un dialog continuu, o largă consultare a colectivelor de oameni ai muncii, specialiști, oameni de știință, de cultură și artă, dezbateri în jurul unor proiecte de legi ce urmează a fi votate de Marea Adunare Națională, atrag, practic, unanimitatea cetățenilor țării, fără deosebire de vîrstă, profesiune sau naționalitate, la acțiunile inițiate de partid pentru continua îmbunătățire a conducerii vieții economice și sociale. Ele definesc în modul cel mai concret ideea de democrație reală a orînduirii noastre și relevă cu tărie însemnătatea teoretică și practică a metodei de lucru a conducerii partidului nostru, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a se consulta permanent cu masele, de a veni în mijlocul lor, de a le asculta părerea și a lua măsurile corespunzătoare.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

DACII și lumea celților

Convorbire cu prof. univ. dr. docent Dumitru BERCIU

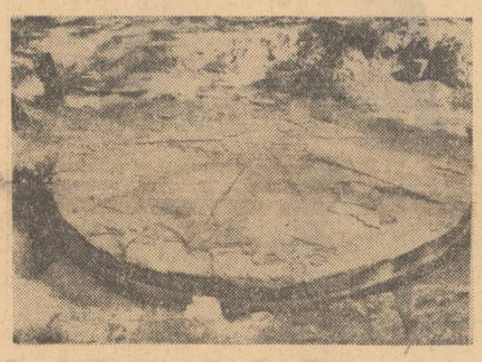

„Soarele" din andezit de la Sarmisegetuza.

Fragment din calendarul descoperit la Coligny.

Mai există enigme?

● Simbioza celto-dacă și rezultatele influențelor reciproce dintre cele două popoare.

● Există o legătură între calendarul lunisolar al cetăților descoperit la Coligny și cel dac de la Sarmisegetuza ?

● Expediție spre Cercul Polar acum... 2 300 de ani !

● Senzație în lumea specialiștilor : tezaurul din mormîntul unei prințese celte.

● Secvențe din grandioasa epopee a celților ai căror urmași trăiesc și astăzi, păstrîndu-și obiceiurile de pe vremuri, într-o țară din nordul Europei.

Relatarea în pag. a 2-a

LA SCARA 1:1000

Noul cartier Berceni din București

Fotografia : N. DUMITRESCU

„CERBUL DE AUR"
LA A IV-A EDIȚIE

În pagina a 4-a publicăm programul Concursului și festivalului internațional precum și alte amănunte privind desfășurarea acestora

„Succesele se datoresc în primul rînd materialului folcloric pe care îl prezint"
ne declară FLORICA BRADU
(Pagina a 4-a)

MODA PENTRU TOATE GUSTURILE
(Pagina a 6-a)

Monolog interior despre...

OSTENTAȚIE

de Victor BÂRLĂDEANU

Fie exuberantă și gălăgioasă, fie insinuantă și „discretă", ostentația — această hipertrofie a atitudinilor afișate, această stare de continuă exaltare, această veșnică dorință de a frapa și a epata, această soră geamănă a snobismului — mi-a dat întotdeauna nu atît o senzație de iritare, cît una de nereținut hohot lăuntric. Spuneți și dumneavoastră, cum să nu rizi cînd cineva cheltuiește eforturi inimaginabile pe tărîmul fragil al artificiului, cînd își contorsionează firea în tot fe-

CONTINUARE ÎN PAG. 4

GIGANȚI AI MĂRILOR PE CALELE ROMANEȘTI

Aflăm adesea din ziare despre marșurile pe mările și oceanele lumii ale „orașelor", „apelor", „munților" românești. Citim că petrolierul „Argeș" a sosit în portul Kharg Island din Golful Persic, că mineralierul „Lupeni" se îndreaptă spre Japonia, că traulerul „Marea Neagră" și-a terminat pescuitul în Atlantic, că cargoul „Suceava" a încărcat laminate în Belgia. În două decenii România și-a creat o flotă maritimă modernă, cu o capacitate totală de peste jumătate milion de tone, cunoscută și apreciată în porturile tuturor continentelor. Flotă care, în cea mai mare măsură, este creația proiectanților și constructorilor noștri de nave îndeosebi a celor din Galați. **În decursul cincinalului care s-a încheiat am avut deseori prilejul să consemnăm botezul apei la o serie de nave cu performanțe superioare, la nivelul tehnicii mondiale: minelalierele de 12 500 tdw, cargourile de 4 500 tdw (la Galați), cargourile frigorifice de 2 000 tone (Tr. Severin), motonavele fluviale de 5 000 tone (la Oltenița), diverse tipuri de ambarcațiuni la Constanța, Giurgiu și Brăila. Progresul construcțiilor navale românești rezultă pregnant din faptul că în perioada 1966—1970 producția a sporit în acest sector industrial de 2,4 ori.**

Realizare incontestabilă. Și totuși, nu pe măsura ritmului general de dezvoltare a economiei românești, a dinamismului acesteia, atita timp cît majoritatea transporturilor de mărfuri din și spre porturile noastre nu se face încă cu flota proprie. Or, în actuala conjunctură economică internațională, existența unei flote naționale capabilă să-și asume sarcina prelucrării celei mai mari părți din exportul și importul de mărfuri se dovedește a fi deosebit de eficientă și de rentabilă. Ca, de altfel, și livrarea peste hotare a unei părți cît mai importante din producția de nave.

De ce? Ce factori determină cererile tot mai mari de vase? Este vorba despre rapida intensificare a schimburilor de mărfuri dintre țări și, în mod deosebit, între state situate la mari distanțe una de alta. Or, traficul naval rămîne pentru multă vreme încă singurul mijloc de transport eficient pentru mărfuri de mare volum și pentru distanțe mari. Această situație a determinat intensificarea, în multe țări, a eforturilor pentru construirea unor nave de capacități tot mai mari și cu viteze mereu sporite. Pe plan mondial, costul navlurilor (chiria percepută pentru transportul mărfurilor pe apă) și implicit al vaselor crește necontenit, făcînd ca industria construcțiilor navale să devină o ramură economică dintre cele mai rentabile. **O industrie navală românească tot mai puternică înseamnă deci, pe de o parte, economisirea unor importante fonduri valutare ce ar trebui cheltuite prin închirierea unor nave sub pavilion străin, iar pe de altă parte asigurarea posibilității de export a unor produse de valoare mare, cu un preț de revenire avantajos.**

Sesizînd importanța pe care o prezintă pentru economia noastră națională dezvoltarea puternică a industriei navale, conducerea de partid a pus această problemă printre preocupările prioritare ale actualului cincinal. **„Este necesar**, spunea tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU** la ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a guvernului din 25 noiembrie 1970, **să elaborăm un program special pentru dezvoltarea construcțiilor navale, care să prevadă o creștere mult mai substanțială a producției de nave în perioada 1971—1975 față de realizările din actualul cincinal".**

La cîteva luni de la data cînd au fost date aceste importante indicații există de acum creat cadrul general pentru asigurarea unei impetuoase dezvoltări a producției românești de nave. Eforturile vor fi îndreptate, în acest sens, în mai multe direcții. Prima, **efectuarea unor ample lucrări de investiții.** Șantierul naval din Constanța, pînă acum relativ modest dotat și profilat în special pe reparații de vase va deveni, treptat, principalul constructor al vaselor oceanice de mare tonaj. Într-o primă etapă se vor realiza aici nave de 50—60 000 tdw, iar ulterior pînă la 150 000 tdw, pentru transport de minereu și petrol. Lucrările de dezvoltare a șantierului constănțean vor merge mînă în mînă cu cele de lărgire a portului, astfel încît el să poată adăposti asemenea vase-gigant. În marile porturi dunărene, Galați și Brăila, șantierele navale vor fi supuse, de asemenea, unor vaste lucrări de modernizare. În mod deosebit cel din Brăila, actualmente mai puțin dezvoltat, care va prelua de la vecinul său construcția cargourilor de 4 500 tdw și va trece la fabricarea cargoului de 7 500 tdw. În același timp, la Galați se va trece și la fabricarea unor nave de tonaj mediu — cargoniere de 15 000 tdw, primele urmînd să fie livrate încă în cursul anului 1972. Accentul ce se pune pentru dezvoltarea flotei maritime și oceanice românești este întregit de **preocuparea pentru creșterea numărului navelor noastre fluviale.** Explicabil dat fiind faptul că Dunărea, în special după încheierea lucrărilor de la Porțile de Fier, oferă o excelentă cale de transport spre inima Europei. Șantierele navale desemnate să realizeze acest deziderat sînt cele de la Giurgiu și Oltenița. La primul se vor construi remorchere de diferite puteri, șlepuri, vase de pasageri și de agrement, iar la Oltenița motonave mixte, fluvial-maritime, de dimensiuni pînă la 5 000 tdw. **În total se prevede asimilarea în țara noastră a 20 tipuri de nave pînă în 1975 și a circa 25 pentru perioada 1975—1980.**

Evident, crearea unei baze materiale mai puternice, mai moderne, nu este decît o primă condiție pentru **realizarea dezideratului major al fabricării unor nave românești de un nivel tehnic ridicat.** Într-adevăr, în condițiile avîntului mondial al construcțiilor navale, vasele de creație românească trebuie să întrunească indicatori de calitate care să le asigure competitivitatea. Este sarcina pe care și-a asumat-o Institutul de cercetări și proiectări navale din Galați care și-a propus elaborarea unor tehnologii noi, în măsură să reducă timpul de execuție a navelor pe cală, paralel cu îmbunătățirea continuă a caracteristicilor tehnice ale vaselor aflate în construcție. În aceeași măsură cercetătorii și proiectanții noștri sînt preocupați de asimilarea și fabricarea în țară a cît mai multor subansamble și repere. Problemă cu atît mai actuală cu cît în prezent circa 35 la sută din valoarea unui cargou o reprezintă încă materialele și echipamentele importate. La uzina constructoare de mașini din Reșița, Uzina de mașini electrice și uzina „Electroaparataj" din București, ca și la alte întreprinderi din țară, specialiștii depun eforturi substanțiale pentru a asigura cît mai operativ creșterea cotei de participare a gîndirii tehnice românești la realizarea noilor nave.

Asadar, în zorii acestui nou cincinal industria românească de nave pornește la drum cu „toate pînzele sus". Iar anii viitorului apropiat vor consemna prezența pe mări și oceane a unor vase de tonaj tot mai mare purtînd pavilionul patriei.

Paul MARIAN

SECVENȚE

Ceramica lui Costel Badea

COSTEL BADEA „Zburător"

Ceramica lui Costel Badea nu suportă o formă perfectă, depășește obișnuința simetriilor multiplicate, artistul tinde să creeze un nou echilibru între perfecțiune și spargerea ei, el indică un moment din acel tulburător perpetuum mobile al materiei, implică o idee. Efectele de culoare încorporate în lucrările sale au de cele mai multe ori o aură stranie, de ecou venind dintr-un punct vag perceptibil, dar niciodată acestea nu insultă privirea, nu bruschează spațiul. Minunat mi se pare faptul de a fi obligați să privim urmînd o anumită rotație, altfel spus, urmînd un fel de horă aparținînd unui ritual plin de noblețe: ceea ce exprimă o față, sporește printr-o nouă argumentare unghiul următor; ceea ce într-un anumit plan era doar suprapunere de enunțuri, se împlinește și „explică" în alt unghi mai expresiv, mai sensibil...

Arta tînărului artist se revendică dintr-o acută nevoie de mișcare, mai exact, din nevoia de a descoperi mișcarea, căci materia sa — argile, argile cu oxizi, glazuri — caută, cum bine observă cineva, triumfal forța de viață, expresia particulară, în condițiile lipsei de tradiție așa zis cultă. Cîteva Cîntece ale pietrei, *un excepțional* Miraj, *o* Dimineață *a rodului vin să recomande o remarcabilă vocație, manifestată original...*

Găzduit la expozițiile de artă românească de peste hotare (Köln, Orly, Tel-Aviv, Varșovia), precum și la expozițiile internaționale de prestigiu (Faenza, Stuttgart, München, Londra, Istanbul, Milano, Lausanne), participant la concursurile internaționale de ceramică de la Peruggia și Vallauris, în fine premiat cu Premiul tineretului de către Uniunea Artiștilor Plastici, pe anul 1969, Costel Badea, artistul care și-a făcut din riscul implicat, lumină, poate evolua surprinzător...

Ne luăm îngăduința de a încheia această schiță de profil cu observația că arta sa, gîndită și prin însemnele de perspectivă ale urbanisticii, ne invită spre o nouă dimensiune — ceramică monumentală, prin sugestii largi, care mărturisesc un timp deschis...

Ion ȚUGUI

Colecție valoroasă

Profesorul-pictor **Eugen Șerbin** din București, a realizat o performanță demnă de invidiat: a pictat cu detalii constructive toate tipurile de ambarcațiuni navale cunoscute pe Terra, de la monoxila primitivă la navele cu propulsie nucleară. Pe lîngă detaliile tehnice riguros respectate (inclusiv coloritul navelor specific zonelor geografice, redat în peisaj adecvat) picturile miniaturale ale lui Eugen Șerbin se remarcă printr-o extremă valoare documentară privind istoricul navigației.

Performanța profesorului actualmente pensionar a necesitat o muncă de documentare și realizare de-a dreptul titanică, reflectată de altfel de cele peste 5 000 tipuri de nave pictate și înglobate în „istoria navigației în imagini", care nu reprezintă decît o parte din opera fecundului artist. Pictorul a realizat, de asemenea, un excepțional album intitulat: „Cîntare României în imagini", care cuprinde cele mai pitorești peisaje din România, o colecție de peisaje marine, studii peisagiste etc., dar pasiunea lui a rămas tot marea.

Lucrările sale au fost expuse în numeroase expoziții și achiziționate de muzee. Numai la Muzeul Marinei din Constanța se găsesc peste 400 de lucrări achiziționate de la pictor.

I. IVANICI

Prof. Eugen Șerbin

AGENDA săptămînală

DIALOG FRUCTUOS

URMARE DIN PAG. 1

Cititorii au aflat din relatările presei cotidiene de desfășurarea, la sfîrșitul săptămînii trecute, în prezența conducerii de partid și de stat, a plenarei Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană, de cuvîntul participanților și de concluziile trase de secretarul general al partidului. Rezolvarea în spirit marxist-leninist a problemei naționale în țara noastră a găsit în această manifestare o ilustrare dintre cele mai grăitoare, subliniată, de altfel, în cuvîntul participanților, care au exprimat adeziunea deplină a oamenilor muncii de naționalitate germană față de politica partidului și statului nostru, înaltul lor patriotism și hotărîrea de-a munci, alături de români și de celelalte naționalități, împreună cu care trăiesc de veacuri pe acest pămînt, pentru continua înflorire a României socialiste. Cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o amplă și cuprinzătoare analiză științifică a modului cum a fost înfăptuită de către orînduirea noastră rezolvarea problemei naționale, a condițiilor existente pentru afirmarea multilaterală a cetățenilor, fără deosebire de naționalitate. Lectura acestei cuvîntări dă o imagine concludentă nu numai a vieții din ce în ce mai bune de care se bucură toți oamenii muncii români sau aparținînd naționalităților conlocuitoare, dar și a realității din patria noastră, potrivit căreia toți cetățenii țării — români, maghiari, germani sau de alte naționalități — strîns uniți sub conducerea partidului, își închină capacitățile lor creatoare înfăptuirii programului de dezvoltare socialistă multilaterală a patriei comune.

Vizita de lucru pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut-o într-o serie de întreprinderi ale industriei alimentare din București, constituie o nouă demonstrare a grijii manifestate permanent de conducerea partidului și statului pentru dezvoltarea economiei naționale, pentru continua ridicare a nivelului de viață. Peste tot, secretarul general al partidului s-a interesat îndeaproape de condițiile de producție, de calitatea produselor, de condițiile de viață ale oamenilor muncii, indicînd totodată măsuri concrete, practice pentru dezvoltarea în continuare și îmbunătățirea muncii în acest sector atît de strîns legat de satisfacerea necesităților populației. Cititorii ziarelor au putut, astfel, afla cu satisfacție despre lărgirea în viitor a unor spații de producție, a unor spații frigorifice, de îmbunătățirea unor tehnologii, de ridicarea calității produselor alimentare și de lărgirea sortimentelor, măsuri cu importante repercusiuni asupra vieții fiecăruia. Și cu prilejul acestei vizite de lucru, cei ce muncesc în întreprinderile respective, cetățenii cartierelor pe unde a trecut tovarășul Nicolae Ceaușescu au ținut să-și afirme calda lor dragoste față de partid și conducerea sa, adeziunea față de politica internă și internațională a partidului și statului, hotărîrea de a munci cu abnegație pentru a da viață programului de dezvoltare stabilit de Congresul al X-lea al partidului.

În prima parte a acestei săptămîni s-a desfășurat Consfătuirea de lucru a conducătorilor centralelor industriale și ai celorlalte unități cu statut de centrală, urmată de Consfătuirea pe țară a lucrătorilor din întreprinderile agricole de stat, consfătuiri ce se înscriu, de asemenea, pe linia promovată de conducerea partidului și statului de a organiza periodic consultarea largă a specialiștilor din diferite sectoare ale economiei naționale, în legătură cu activitatea desfășurată și căile prin care pot fi puse în valoare cît mai chibzuit și deplin rezervele de creștere a producției și a eficienței economice. Concluziile acestor consfătuiri sînt de o deosebită importanță pentru economia națională. „Realizarea tuturor sarcinilor trasate de Congresul al X-lea al partidului — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu adresîndu-se, în cuvîntarea sa, participanților la una din aceste consfătuiri — va apropia și mai mult țara noastră de statele cu economie dezvoltată, va crea noi condiții pentru creșterea în continuare a veniturilor tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate, a salariului real, a cheltuielilor social-culturale, pentru ridicarea generală a nivelului de trai al poporului — țelul suprem al întregii politici a partidului și statului nostru".

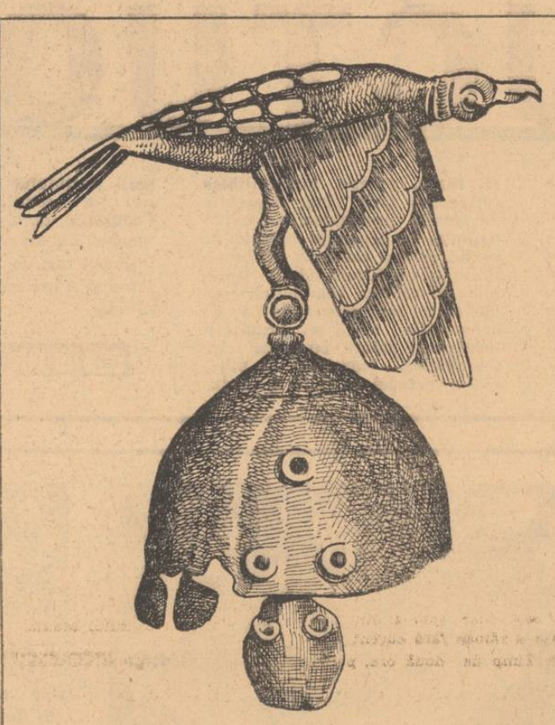

Coiful celtic descoperit la Ciumești

DACII ȘI LUMEA CELȚILOR

Cercetările arheologice din ultimii 10—15 ani au aruncat noi fascicule luminoase asupra unei perioade mai puțin cunoscute din preistoria dacilor, din epoca conviețuirii lor cu alte popoare. S-a relief at un aspect inedit, bogat în conținut, care conturează existența unei simbioze daco-celtice pe teritoriul țării noastre. Amintind izvoarele istorice care începînd din secolul al VI-lea înaintea erei noastre consemnează prezența a peste 150 de neamuri celtice pe aproape întreaga suprafață a Europei, și rolul de prim ordin jucat de acest popor antic în dezvoltarea civilizației, am subliniat importanța rezultatelor la care au ajuns specialiștii întru scrutarea memoriei pămîntului românesc. La aceasta se referă subiectul convorbirii pe care am avut-o cu **prof. dr. docent DUMITRU BERCIU, decanul Facultății de istorie de la Universitatea din București.**

MILENARA EPOPEE

— Primele izvoare literare privitoare la celți — și-a început expunerea interlocutorul nostru — ne apar în cele cîteva fragmente care s-au mai păstrat din lucrarea „Europa" lui Hecateu din Milet, unde se amintește nu numai de întemeierea coloniei grecești Massalia (Marsilia de astăzi) la sfîrșitul secolului al VI-lea î.e.n., ci și de regiunea învecinată Keltiké, regiune locuită de celți. Herodot îi menționează și el de-a lungul teritoriului pe unde curge Dunărea. Atrase de bogatele ținuturi ale Italiei, Portugaliei, Angliei și Irlandei expedițiile organizate de uniunile de triburi celtice s-au îndreptat apoi spre Dunărea de Jos, Grecia și Egipt, imensul spațiu fiind presărat cu numeroase așezări, morminte și tezaure descoperite de arheologi. Vijelioasele migrații, invazii și lupte purtate timp de cîteva secole sînt consemnate de istorie, rămînînd celebre războaiele lui Caesar cu galii — așa cum îi numeau romanii — relevîndu-se episoadele cuceririi Romei (390 î.e.n.) sau cel al jefuirii altarului de la Delphi (279 î.e.n.) De altfel, popoarele francez și englez îi socotesc pe celți drept strămoși iar irlandezii le păstrează pînă astăzi tradițiile.

O IPOTEZĂ INTERESANTĂ

— Care este, după părerea dv. cea mai valoroasă descoperire celtică din străinătate care are contingență cu un monument antic găsit în țara noastră?

— După cum se știe în străvechea capitală a dacilor, Sarmisegetuza, din Munții Orăștiei, s-a descoperit un monument care mult timp a constituit o enigmă. Este vorba despre relicvele unui templu dacic

al timpului, un adevărat calendar solar. Compus din 210 stîlpi din andezit așezați în 30 de grupuri egale, fiecare grup avea cîte un stîlp diferențiat ca înălțime și grosime, iar în imediata lor apropiere, montate simetric, erau două șiruri de stîlpi de lemn — primul circular, al doilea în formă de potcoavă. Existența acestui milenar calendar atestă afirmația scriitorului antic Jordanes despre avansata civilizație a dacilor care aveau cunoștințe despre astronomie. O descoperire din Franța readuce în actualitate problema acestui ciudat monument milenar. La Coligny, s-a găsit un alt tip de calendar, de origină celtică și, cu acest prilej, mi-aș permite să emit o ipoteză, care ar putea părea hazardată. Avînd în vedere rezultatele la care a ajuns cercetarea arheologică românească cu privire la simbioza celto-dacă într-o anumită perioadă, n-ar fi deloc exclus ca descoperirea calendarului celtic să ne poată ajuta la explicarea unor elemente rămase încă necunoscute asupra monumentului găsit în Munții Orăștiei. Aflat acum în Muzeul din Lyon, calendarul de bronz înalt de 1,48 m și lat de 0,80 m are gravat pe el cinci ani, trei cu cîte 12 luni și doi cu 13. În dreptul numelui lunilor se află cuvintele ATENOUX — care semnifică lună plină — și NOUX — noapte — iar GIAMON — rece — și SAMON — cald — arată împărțirea anului în două anotimpuri. Avem deci de-a face cu un calendar luni-solar, care mai prezintă încă destule enigme, deoarece cercetătorii n-au reușit să identifice toate însemnările de pe el.

O altă descoperire, care a produs senzație în rîndul specialiștilor, a fost aceea de la Vix, tot în Franța. În mormîntul unei tinere prințese celte, înhumată acum aproximativ 2 500 de ani sub o movilă uriașă, s-a găsit un car cu patru roți pe care erau așezate osemintele femeii. Pe cap ea purta o diademă de aur în greutate de 480 grame. Capetele acestei podoabe întruchipează niște cai înaripați, simbol care denotă, după părerea mea, că piesa poate fi legată de lumea tracică sau de siginii, tribul dac care făcea legătura între centrul și sud-estul Europei cu vestul îndepărtat, unde atunci se ridica lumea celtică. Pe lîngă alte obiecte prețioase aici s-a găsit o piesă rarisimă: un crater (vas cu două torți) uriaș de bronz, înalt de 1,46 m și în greutate de 208,6 kg. El servea la amestecarea vinului cu apă, un obicei al celților. Friza de pe gîtul vasului are sculptată imaginea a șapte pedestrași greci alături de opt care de luptă iar pe capac este o figurină întruchipînd o femeie cu un șuriș atît de enigmatic încît arheologul R. Joffroy l-a asemuit cu... cel al Giocondei!

Și pentru că am intrat în domeniul epopeelor antice, relev temerara expediție spre Cercul Polar realizată între anii 323 și 323 î.e.n. de celebrul navigator Pytheas din Massalia, expediție relatată într-un periplu massaliot și care are contingență cu nordul Europei și teritoriile insulare locuite atunci de celți (Anglia de astăzi).

CELȚII ȘI DACII

— Vă rugăm să faceți o scurtă incursiune asupra rezultatelor cercetărilor arheologice de la noi din țară cu privire la prezența celților pe teritoriul dac.

— Apariția la Carpați și Dunărea de Jos, spre sfîrșitul secolului al IV-lea și începutul secolului al III-lea î.e.n., a marilor migrațiuni ale celților, prezintă unele caracteristici interesante. Astfel se constată că vestigiile celtice aparținînd primelor mărturii ale pătrunderii lor în spațiul carpato-dunărean lipsesc în Cîmpia Română, în sudul Moldovei și în Dobrogea, cu toate că s-au găsit unele obiecte de proveniență celtică la Govora Sat, Sărata Monteoru, Tinosu și valea Jijiei. Faptul se explică prin existența, în această perioadă, a unei puternice formații politice și militare getice condusă de Dromichete, care a stăvilit înaintarea celților spre Gurile Dunării și litoralul Mării Negre. Descoperirile arheologice atestă că celții au pătruns în Dacia pe văile Mureșului, Someșului și Tîrnavelor, pînă în Oltenia de vest. Ei nu s-au putut menține însă mult timp acolo fiind asimilați de populația locală, iar în zonele de contact de la granița de vest a Daciei s-a ajuns la o simbioză. Se confirmă astfel remarca lui Vasile Pîrvan care a intuit faptul că rezistența împotriva iureșului celtic a fost purtată de către daci, care n-au putut fi alungați de pe pămînturile lor.

— În ce a constat simbioza dintre celți și daci?

— Conviețuirea cu celții a dus la influențe culturale, materiale și spirituale reciproce și, pe alocuri, la o adevărată simbioză, deosebit de interesantă. Fenomenul istoric al unei asemenea simbioze denotă **gradul înalt de civilizație la care ajunseseră dacii, care au jucat în această parte a Europei un rol poate mai însemnat decît acela al celților în centrul continentului.**

După părerea mea, celții n-au fost în Dacia o pătură stăpînitoare, deoarece pînă în prezent nu s-a descoperit vreo urmă de cetate construită de ei. Totuși, merită remarcat faptul că în perioada cînd celții se aflau la granițele Daciei, pe la începutul secolului II î.e.n dacii și-au ridicat și ei fortificațiile. În acest sens, relev raportul dintre arta construcției cetăților dacice și cele ale celților, între murus dacicus și murus gallicus, pentru că la un moment dat se credea că murus dacicus este un fel de zid celtic, însă din descrierile lui Caesar, din descoperirile din Occident și cele de la noi reiese că **dacii au avut un sistem original de construcție a cetăților,** desi se resimte o influență celtică. În ceea ce privește contribuția celților la răspîndirea cunoștințelor tehnologice se constată o anumită influență în domeniul meșteșugurilor de toate felurile: metalurgie, dulgherie, monetărie etc. Dacii adoptă unele tipuri de unelte și podoabe de la celți, însă le dezvoltă într-o manieră originală. Dar și celții sînt influențați de civilizația dacilor, atît în ce privește meșteșugurile, fapt constatat prin prezența cuțitului curb — sica — întîlnit în mormintele din Oltenia, cît și prin obiceiul de incinerare preluat de la daci, așa cum îl aflăm la Mediaș și Glăvănești Vechi. De asemenea, în diferite obiecte celtice se remarcă influența artei geto-dace, ca de exemplu la coiful descoperit la Ciumești (jud. Satu Mare) sau la cazanul de argint de la Gundestrup (Danemarca).

— Care este, după părerea dv., cea mai importantă descoperire celtică din țara noastră?

— Am pomenit-o mai sus. La Ciumești, într-un mormînt celtic, s-a găsit un splendid coif de paradă care are forma unei căști militare moderne. Realizat din fier, cu aplicații de email, de virful său țuguiat este prins un vultur cu aripile desfășurate și cu corpul aplecat înainte, piesă unică printre descoperirile rămase de la celți. O singură reprezentare asemănătoare se poate vedea pe scena sacrificiului, imagine aflată pe placa internă a cazanului de argint de la Gundestrup, unde un războinic poartă pe cap un coif aidoma. De aici s-a ajuns la concluzia că meșteșugarii care au făurit vasul din Danemarca ar fi fost influențați de arta geto-dacă.

O problemă care se evidențiază cercetînd cărțile medievale ale irlandezilor este religia celților, religie unde am găsit multe puncte de sprijin pentru înțelegerea religiei geto-dacilor. Într-adevăr, în religia celților, cunoscută mai bine, se relevă rolul aristocrației preoților în viața spirituală și politică. Se pare că dacii au avut și ei o religie artistocratică și, fapt interesant, marele preot al lui Burebista, Deceneu, a dat la un moment dat un ordin ca să nu se cultive vița de vie, un ordin asemănător fiind dat și de druizi, șefii religioși ai celților.

★

Făuritori ai primelor pluguri cu brăzdare de fier, prevăzute cu roți și trase de animale, ai coaselor asemănătoare cu cele de azi, ai fertilizării solurilor cu îngrășăminte minerale, celții au potcovit pentru prima oară caii, meșteșugarii lor atingînd o înaltă măiestrie în prelucrarea fierului, metal care la un moment dat devenise și monedă de schimb. Simbioza acestor adevărați „inventatori ai antichității" cu dacii, reflectă un moment inedit petrecut pe teritoriul țării noastre în urmă cu peste două milenii, moment evidențiat cu numeroase dovezi științifice de prof. Dumitru Berciu în lucrarea „Lumea celților", operă care se citește cu deosebit interes.

Simion SAVEANU

IMPORTANT

DORIȚI CA AUTOTURISMUL DVS. SĂ FIE ÎN SIGURANȚĂ ȘI APĂRAT DE INTEMPERII?

Comandați un garaj demontabil la cooperativa „TEHNO METALICA" Str. Vînători nr. 4, sector 6. Telefon 31.19.81

Se poate executa și cu plata în rate.

— DORIȚI CA ÎN GRĂDINA DVS. SĂ OBȚINEȚI LEGUME TIMPURII?

— Folosiți solariile executate de cooperativa „TEHNO METALICA" Str. Vînători nr. 4, sector 6, București. Telefon 31.19.81.

(60.33)

ÎNTREPRINDEREA DE COLECTARE A METALELOR

achiziționează de la populație, prin unitățile sale următoarele:

— acumulatoare auto uzate, din plumb, în stare nedezmembrată — 2,5 lei/kg

— deșeuri și metale vechi feroase ușoare (tablă, cutii de conserve, recipienți, sîrmă, fier beton, cablu și strujituri) nepregătite și pregătite — 0,20 lei/kg

— deșeuri și metale vechi neferoase (ambalaje, capace, tuburi de pastă și alte deșeuri din folii de aluminiu) — 3,00 lei/kg. 6069

Cel mai scump tablou din lume va poposi la New-York

În numărul 690—691 din 26 decembrie 1970, revista noastră a relatat in extenso despre neobișnuita licitație desfășurată în ultimele zile ale lui noiembrie trecut la galeriile de artă „Christie's" din Londra. In urma licitației, care a durat... trei minute ,tabloul „Portretul lui Juan de Pareja" operă de artă remarcabilă aparținînd pictorului spaniol Diego Velasquez, a fost adjudecat de către galeria newyorkeză „Wildenstein", pentru suma exorbitantă de 5 544 000 dolari. Insă acest final neașteptat al actului de vinzare-cumpărare nu insemna că tabloul lui Velàsquez poate fi considerat, in mod automat, proprietatea galeriei „Wildenstein". Pentru ca „Sclavul cel mai scump din lume" să poată căpăta ultima „viză" de traversare a Atlanticului și a îmbogăți, astfel, numărul operelor de artă din orașul zgirie-norilor, trebuia să mai depășească un obstacol. Despre ce este vorba? Nici mai mult nici mai puțin decit de embargoul impus de guvernul britanic — pînă la 23 martie a.c. —, asupra scoaterii definitive din țară a celui mai scump tablou de pe mapamond. In situația în care „National Gallery" ar putea, pînă la expirarea termenului stabilit pentru achiziționarea definitivă, să răscumpere tabloul vindut de contele de Radnor, atunci el ar rămîne în patrimoniul britanic.

In scopul găsirii surselor financiare necesare răscumpărării — echivalentul sumei cu care a fost adjudecat tabloul in cadrul licitației — a fost constituită o comisie „ad-hoc". Toate incercările ei in această direcție și care nu au fost puține, s-au dovedit, pînă la urmă, infructuoase. Guvernul britanic a făcut cunoscută, recent, hotărirea sa: subvenția solicitată de „National Gallery" nu va fi acordată. Termenul pentru recuperare prevăzut pentru un cumpărător englez, care trebuia să expire la 23 martie, fiind suspendat de către comisie, cea de a doua posibilitate a dispărut și ea. Ba mai mult, galeriei newyorkeze i-a fost acordată licența de export pentru tabloul cumpărat. Cu toate că vinzarea acestei opere de artă de mare valoare a suscitat, săptămini în șir, vii emoții in rindul cercurilor de artă engleze, intrucit colecția „Velàsquez" de la „National Gallery" era sortită amputării, cel mai scump tablou din lume va părăsi, totuși, Marea Britanie.

*

***Știri transmise** de către agențiile internaționale de presă anunță că la Londra se pregătește scoaterea la licitație a unei noi pinze de mare valoare: „Moartea lui Acteon", lucrare aparținînd pictorului venețian Tizian. Retrasă de curînd de către contele de Harewood de la „National Gallery", unde timp de un deceniu a putut fi admirată, pictura a fost incredințată spre valorificare oficiului londonez de vinzare a operelor de artă. Incă de pe acum se incearcă unele pronosticuri in legătură cu suma la care va fi cumpărată această pictură. In rindul experților se consideră că este posibil ca actualul record — 5 544 000 dolari — stabilit prin vinzarea „Portretului lui Juan de Pareja" să fie depășit.*

PE FIRUL EVENIMENTELOR

De la un exercițiu la altul

de Nicolae LUPU

Recent deputatul conservator Enoch Powell declara că între 70 și 90 la sută dintre englezi ar fi impotriva intrării in Piața comună. Reiese că 70 la sută au in mod cert această poziție și restul de 20 la sută mai mult sau mai puțin. Nu știm pe ce mijloace de investigație își bazează domnul Enoch Powell aprecierile, dar am vrea să ne ocupăm în rindurile de față de cei 10 la sută care ar fi comunitari convinși. Ei au tras concluzia că trebuie desfășurată o campanie mai eficientă în favoarea candidaturii. In consecință mișcarea europeană britanică a dat startul unor acțiuni de lămurire a opiniei publice printr-o adunare organizată cu participarea a 100 deputați din cele șase țări membre ale Pieței comune la care au luat cuvîntul principalii oameni politici favorabili candidaturii.

Dar nici n-a început bine campania că unele ziare engleze, ca să nu mai vorbim de cele din țările Pieței comune au început să se intrebe: care este obiectivul? Răspunsul firesc ar trebui să fie: mobilizarea opiniei publice engleze în favoarea candidaturii. Domnul Heath a insistat în discursul său asupra necesității ca Anglia să obțină „condiții acceptabile pe termen scurt și vizibil profitabile pe termen lung". Ministrul de finanțe Barber a cerut să fie primite cererile engleze respinse de Piața comună spunînd că așa trebuie înțelese cuvintele „condiții acceptabile". Fostul premier Wilson a vorbit textual despre „briganzi care așteaptă călătorul britanic spre Europa" subliniind că nimeni în Anglia, „nu este gata să accepte condiții umilitoare care ar impune țării, în schimbul adeziunii, să se așeze în genunchi". Nu este de mirare că după un asemenea entuziasm pro-comunitar corespondentul ziarului „Le Figaro", Daniel Norman, participant la intrunire, consemna: „Greu de crezut că astfel de discursuri vor reuși să convingă opinia publică mai mult decît n-au reușit în fața ascultătorilor prezenți. Marile fraze despre perspectivele ce se deschid ca urmare a intrării în Piața comună sînt de fapt aproape anulate de tot felul de «dacă» și «doar» ce apar imediat ce este abordată tema negocierilor în curs". Așadar, se pare că restul de 10 la sută sînt cei puțin neconvingători, dacă nu neconvinși. Confuzia a fost incurajată și de cearta dintre liderii laburiști Crossman și Brown, cu privire la atitudinea reală a membrilor fostului cabinet, atunci cînd el a inaugurat actualele tratative cu Piața comună. Domnul Crossman dezvăluie că deși cabinetul Wilson căzuse de acord să înceapă negocierile, nu a discutat niciodată problema centrală a utilității și necesității intrării în Piața comună. De ce? Crossman afirmă că unii membri ai Cabinetului considerau că „acest exercițiu (al negocierilor — n.n.) va arăta pur și simplu că nu este posibilă intrarea".

Ar fi interesant de aflat cum vor arăta statisticile domnului Powell atunci cînd actuala campanie pro-comunitară va lua sfîrșit.. Nu este exclus ca noi procente ale opiniei publice să conchidă că exercițiul nu duce nicăieri.

Un elev excepțional

Oleg Ciurbanov, elev în clasa întîi la o școală din orașul Kemerovo (U.R.S.S.) a devenit un nume cunoscut la numai 7 ani. Pasiunea sa este chimia, bineînțeles aceasta neinsemnînd că celelalte materii sînt neglijate. Totul a pornit de la răspunsurile sale orale și în scris, în timpul orelor de curs. Pusă în fața unei realități cu totul și cu totul ieșite din comun, învățătoarea lui Oleg a convocat de urgență o comisie specială care să examineze acest elev excepțional. In urma testului, consiliul pedagogic al școlii a hotărît trecerea lui Oleg în clasa a 2-a. Și aceasta nu a fost totul. Date fiind calitățile sale deosebite pentru studiul chimiei — cunoaște bine teoria, rezolvă probleme destul de grele — lui Oleg i s-a permis să frecventeze lecțiile de chimie din clasa a 7-a.

RAVAGIILE PRODUSE DE VIOLENTUL URAGAN

CARE A BÎNTUIT LOUISIANA ȘI MISSISSIPPI

Un uragan de o violență rar întîlnită, a devastat duminică spre luni nord-estul statului Louisiana și vestul statului Mississippi, (S.U.A.) semănînd teroare și moarte de-a lungul a peste 150 km. Bilanțul provizoriu al victimelor este de 90 de morți și peste șase sute de răniți. Mii de oameni au rămas fără adăpost. Pagubele materiale au fost evaluate la aproximativ 8 milioane dolari. Potrivit declarațiilor oficialităților americane, viteza vîntului a atins, în unele puncte, peste 160 km pe oră, forța sa destructivă fiind asemuită cu acțiunea unui buldozer uriaș care mătură totul în calea sa.

Cel mai greu încercate au fost localitățile din regiunea deltei fluviului Mississippi, unele dintre ele practic distruse. Inverness, un tirgușor cu 1 600 locuitori, situat la 150 km nord de Jackson, capitala statului, a fost aproape ras de pe fața pămîntului. Potrivit informațiilor furnizate de agențiile de presă, centrul comercial a fost distrus în proporție de 90 la sută, iar cartierul rezidențial de 75 la sută. Din cele 50 de clădiri ale cartierului Pugh City, numai șapte mai rămăseseră în picioare după trecerea uraganului. Au mai fost aproape complet distruse o mare uzină, o biserică, o cazarmă de pompieri. Un tată între două vîrste descria astfel sosirea uraganului: **„M-am pomenit cu copiii țipînd — uraganul, uraganul! Am privit pe fereastră și am văzut țigle și scînduri zburînd prin aer ca fulgii de nea. Am luat repede copiii și i-am adăpostit sub pat".** Un alt cetățean din aceeași localitate, a cărui casă vibra sub rafalele violente ale uraganului, a culcat copiii și soția în pat și a așezat peste ei saltele și perne, sub care s-a adăpostit apoi și el. Inițiativă salutară pentru că — după cum avea să povestească mai tîrziu — peretele de care se rezema patul s-a năruit curînd. Au scăpat toți cu viață.

In Mississippi, orașul cel mai greu lovit de uragan, au fost distruse sute de automobile, unele dintre ele pur și simplu înfășurate în jurul copacilor nedezrădăcinați. Intr-o localitate rurală din apropiere de Delhi, Louisiana, șase persoane au fost ucise în urma prăbușirii locuinței. Martori oculari au declarat că rămășițele casei — țigle, scînduri, tocuri de uși și ferestre — au fost împrăștiate pe o distanță de aproximativ 200 metri. Fayetteville, o localitate cu 60 000 de locuitori, situată în Carolina de nord, a suferit pagube însemnate. S-au înregistrat doi morți și mulți răniți. 30 de persoane au fost rănite mai grav și spitalizate. Multe dintre acestea provin dintr-un orfelinat, distrus în parte de furtună. La un moment dat situația răniților a fost gravă, întrucît unul dintre cele două spitale din localitate a rămas fără curent electric. Timp de două ore, personalul medical a acordat îngrijirile necesare la lumina electrică furnizată de propriile generatoare ale spitalului, prevăzute pentru cazuri de urgență.

• 90 de morți, peste 600 de răniți, mii de oameni rămași fără adăpost — un bilanț preliminar care și-ar putea dubla cifrele • Inverness aproape ras de pe suprafața pămîntului • Automobile înfășurate în jurul copacilor și saltele salvatoare • Drumul teribilului uragan

In majoritatea localităților afectate de uragan, liniile telefonice au fost întrerupte, astfel că informațiile despre adevăratele proporții ale dezastrului au parvenit cu mare întîrziere. Echipele de salvare trimise să cerceteze ruinele localităților situate pe linia uraganului, la est și vest de valea Mississippi, au intrat cu mare întîrziere în legătură cu centrul de salvare. Veștile transmise au fost alarmante: în urma uraganului au rămas ruine asemănătoare celor provocate de un cutremur violent. Purtătorul de cuvînt al serviciului de apărare civilă, însărcinat cu coordonarea măsurilor de salvare, a declarat că „este greu să se stabilească exact numărul morților și răniților". Aceasta întrucît sub dărîmături mai sînt, fără îndoială, multe victime. Toate acestea l-au determinat pe guvernatorul statului Mississippi, J. Williams, să mobilizeze garda națională pentru degajarea dărîmăturilor și ajutarea răniților și sinistraților. In localitățile cu mulți răniți, au fost instalate spitale de campanie și unități mobile de chirurgie.

Președintele Nixon a proclamat statul Mississippi regiune de dezastru. Această hotărîre, luată la cererea guvernatorului Williams, va permite deblocarea unor fonduri federale în vederea acordării de ajutoare miilor de sinistrați.

Uraganul care a devastat delta fluviului Mississippi, apreciat ca cel mai puternic din ultimii 30 de ani, s-a deplasat spre estul S.U.A., atingînd și statele Alabama, Georgia, Tennessee și Florida. Intensitatea sa a scăzut, însă, în comparație cu cea de apogeu, atinsă duminică noaptea spre luni. Potrivit aprecierilor serviciilor meteorologice din New Orleans, devastatorul uragan are la origină prezența unei zone ciclonice alimentate de mase de aer extraordinar de cald pentru acest anotimp, provenind din regiunea Golfului Mexic.

George NICOLESCU

remember • remember • remember

köln (I)

La Köln am venit pe Rin, coborînd de la Wiesbaden și Mainz printre munții nu prea înalți ai Renaniei, intunecîndu-se in plină zi de toamnă tirzie, cu strigoi, castele de o măreție sumbră, Le vent du Rhin ulule avec Fous les hiboux *(Apollinaire* — Rhénane d'automne)... *vint inalt și metalic, de culoarea apelor și a cerului unde pindeau primele zăpezi, peisaj static dar amplu și majestuos, deschizîndu-se mereu pînă cînd orașul își înălțase in zare vestita lui catedrală aproape neagră, masivă ca o cetate inexpugnabilă. De pe puntea vasului toate clădirile par infime și neverosimile alături de această gigantică stîncă neagră, înaltă de o sută și șaizeci de metri, cu turnurile ca niște brazi pietrificați, rămași din plăsmuirile unei mitologii necunoscute. Imi pare bine că e un sfîrșit de noiembrie cu vînt și nori ce se duc o dată cu apele Rinului mai departe spre cîmpiile olandeze și spre Marea Nordului. Orașul e mai aproape acum de el insuși, de spiritul lui sever, de geometria lui interioară așa cum mi-o imaginasem, și chiar de o anumită melancolie stranie care se desfășoară in inima lui sub cerul acesta inalt și cenușiu, in vîntul metalic al Rinului, alcătuindu-se — fantomă a catedralei — pe nevăzute schele muzicale înălțate de Johann Sebastian Bach.*

Portul și gara orașului sînt în plin centru unde găsesc și un mic hotel in Heumarkt, o piață lungă dreptunghiulară, deasupra fluviului și avînd într-o latură, peste clădirile refăcute după război, aceeași imagine obsesivă a Domului; nu-l voi cerceta însă decît mult mai tîrziu, avînd sentimentul că mi-ar handicapa orice posibilitate de cunoaștere a orașului dacă in această descindere la Köln aș debuta cu Domul. Nu pentru că rezumă orașul ci pentru că il absoarbe și-l anulează prin dimensiunile lui, printr-o absurdă și brutală magnificiență de Turn Babel așa cum îl vedeau in imaginația lor un Brueghel, un Valckenborch, construcție în sine, redusă la ideea sondajului misterelor abisale cerești, căreia peisajul din jur nu-i poate fi decît un fundal anodin. Pretutindeni e bine să incepi cu străzile, cu piețele care singure îți pot da o idee a orașului mai inainte de a fi sesizat de monumentele lui, de unicatele orgolioase ce neagă nu o dată orașul ca atare și refuză disciplina ansamblului. Și aici ca și aiurea în Germania apuseană, strada are o materialitate foarte acuzată, o energie care te contaminează. În lumina rece, dură, clădirile par tăiate în piatră, volumele au o masivitate care le augmentează sugestiv dimensiunile, contururile sînt nete, tranșante ca într-un peisaj expresionist și exclud, în conviețuirea lor cu spațiul, orice echivoc al hotarelor. Privelișteа e haotică și eteroclită. Războiul a făcut ravagii și impetuozitatea impresionantă a reconstrucției, a ignorat adesea exigențele ideale ale urbaniștilor... clădirile au răsărit peste noapte, blocuri mari și solid zidite, cu acea seriozitate tipic germanică demnă de invidie, monumentele au fost restaurate vertiginos și ireproșabil, pavajul refăcut perfect, singele a năvălit în toate arterele dinamizînd orașul, imprimîndu-i un ritm de fier, o nouă pecete a vitalității. Pe alocurea au rămas spații goale, asimetrice, au crescut copaci, a apărut o bancă plină de frunze căzute, o clădire mai veche pătrunde în lărgimea străzii, un edificiu recent finisat pare să aștepte viitoarea magistrală... piatră, beton masiv și sonor, un colț intim cu o statuie veche și o mică fîntînă ascunsă, o fațadă barocă pe suprafața căreia curge lumina amestecată cu vagi fire de cerneală violacee, prelinse din cerul întomnat și enigmatic sau din crengile goale resfirate de cițiva arbori... porumbei cenușii, vrăbii, corbi răsucindu-se-n vînt pe deasupra superbelor biserici romanice risipite pe întinderea vechii incinte a Kölnului medieval pe care-l halucinau pictorii Sfintei Ursula.

Nu mai e senzația de confort placid și burghez pe care o ai la Frankfurt. Aici se simte un aer de noblețe hanseatică, vîntul bate dinspre miază-noapte și apus ridicînd himerele corăbiilor de odinioară, orașul e angular și în sobrietatea lui geometrică mai tresar uneori reflexele aurii ale odăjdiilor purtate de cei trei magi călători în stele, patronii Köln-ului imperial așa cum îi zugrăvise, pe la 1400, Stephan Lochner în marele său triptic. Se simte și apropierea Franței și, mai cu seamă, a vechii Flandre, chiar și a Flandrei lui Ruysbroeck prea fericitul ce preamărea, pe la o mie trei sute și ceva, puterea contemplației ca formă superlativă a existenței, și dădea fervorilor medievale un sens poematic. Ochii îmi rătăcesc prin turle de biserici care răsar pretutindeni... e o profuziune de temple în acest oraș ce pare la prima vedere foarte profan, excesiv betonat, cucerit de volume agresive... dar încă din prima zi presimt în atmosfera lui valori secunde, silabe ale unui grai ce se perpetuiază din legendara Renanie hagiografică, nestemat labirint pentru rătăcirile duhului. Căci fiecare oraș are mai multe suflete dintre care unul singur sălășluiește în piatră.

a. e. baconsky

AL 128-LEA STAT MEMBRU AL O.N.U.

Recent, Consiliul de Securitate a recomandat Adunării Generale primirea in rindul membrilor Organizației Națiunilor Unite a Bhutanului, micul regat situat în partea estică a munților Himalaia, care a făcut o cerere în acest sens. Primirea in organizația mondială va avea loc la viitoarea sesiune a Adunării Generale, Bhutanul devenind astfel al 128-lea stat membru al O.N.U.

Inglobat altădată în imperiul colonial britanic, care recunoștea însă domnia maharadjahului local, Bhutanul se bucura, de la obținerea independenței Indiei, de autonomie internă. Pe plan internațional, micul regat — a cărui suprafață nu depășește 50 000 kmp — este reprezentat de India, în sfera căreia graivtează și din punct de vedere economico-financiar. Din 1968, funcționează un parlament — Tsodzonul — ai cărui membri sînt în parte aleși, în parte numiți. Cu toate acestea forțele conservatoare și cercurile clericale din Bhutan păstrează încă numeroase privilegii.

Cei aproximativ 800 000 de locuitori ai Bhutanului se ocupă cu agricultura — mei, porumb și orez — acesta din urmă cultivat la altitudini deosebit de ridicate. Profilul solului este extrem de accidentat, cu masive muntoase depășind 7 000 m (Chomo-Lhari: 7 293 m). Clima tropicală de munte, cu influențe musonice, favorizează pădurile tropicale. Această importantă bogăție a țării este însă pusă în valoare într-un procent extrem de mic. Abia în ultimii ani s-a lărgit intrucîtva exploatarea intinselor păduri de stejar, totdeauna verzi, ca urmare a umidității intense, și a celor de conifere care urcă pînă la 3 500 m. Centru administrativ al țării este orașul Punakha. De remarcat că Punakha este capitala țării numai în timpul iernii. Pe timp de vară de acest privilegiu se bucură Rashi-Cho-Dzong, oraș în plină dezvoltare.

Presa indiană a comentat favorabil cererea Bhutanului de a intra în organizația mondială, subliniind hotărîrea puterii protectoare de a ajuta micul regat atît pentru edificarea independenței sale politice, cît și economice.

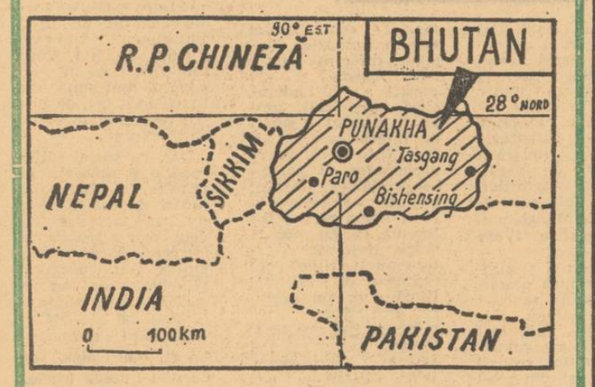

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

UN CAZ PUȚIN OBIȘNUIT

Mamă grijulie...

S-a petrecut de curînd la grădina zoologică de la Coucy Les Eppés, din Franța. Intr-o noapte, din punctul unde erau cazați tigrii și leii s-au auzit răgete prelungi și înfiorătoare, răgete care, cutremurau chiar și pe cei obișnuiți cu... asemenea zgomote. Imediat, personalul științific al grădinii a dat alarma. Ce se întîmplase? Leoaica Olga, faima grădinii, intrase în durerile facerii și nimeni nu putea să-i dea un cît de mic ajutor... Răgetele au continuat ore în șir iar îngrijitorii, disperați, dădeau mereu tircoale cuștii unde se afla leoaica însă, de teamă, nu încercau nici măcar să se apropie de gratii ..

Medicul, perplex, se frămînta și căuta o soluție, căci își dădea seama că fără intervenția lui leoaica ar continua să se zbată încă multe ore și nu era exclusă chiar pierderea ei. Și, atunci, îi veni ideea salvatoare, idee legată însă de riscuri enorme. Chemă imediat în jurul lui pe ceilalți oameni de știință din colectivul grădinii și se sfătui asupra mijloacelor care ar putea să ducă la rezolvarea cazului. Apoi se trecu la operația propriu-zisă. Cu ajutorul unui pistolet doctorul aruncă asupra leoaicei o seringă ce conținea o puternică doză de narcotic și, în scurt timp, animalul adormi. Cu precauțiuni, încet, încet, au deschis gratiile cuștii și au dus leoaica pe masa de operație din cabinetul medical , legînd-o. Sosise momentul hotărîtor. Medicul îi făcu animalului o tăietură lungă în piele, apoi urmă alta perpendiculară și așa reuși să pipăie, cu precauțiune, primul pui de leu. Trăia !... In tot acest timp leoaica Olga se afla în nesimțire, sub acțiunea puternicei narcoze și nu exista pericolul că s-ar putea trezi, deoarece în piciorul posterior sting era înfiptă siringa, care-i picura în singe narcoticul.

Medicul scoase primul pui la lumină și exclamă fără să vrea: „Asta-i bună ! Acum e clar de ce Olga răgea atît de înfiorător". Puiul era atît de mare încît dacă nu s-ar fi intervenit chirurgical, „mama" ar fi decedat. După aceea, au fost scoși alți trei pui. Operatorul îi apucă cu mîna dreaptă iar în stînga ținea clema cu ajutorul căreia închise cordonul ombilical. In final, chirurgul a realizat cusăturile rănii, operația durînd cîteva ore...

Dintre cei patru pui numai unul n-a supraviețuit. Trezindu-se din narcoză, leoaica Olga era prea slabă pentru a-și hrăni puii și de aceea ei au fost dați în „ingrijire" pisicii sălbatice Amme, care-i primi lîngă ea cu dragoste. După un timp, Olga își văzu progenitura printre gratii iar cînd se însănătoși complet sosi și momentul cînd puii păsără lîngă mama lor care-i îngrijește acum cu duioșie... Grădina zoologică intrase în posesia unui nou punct de atracție pentru vizitatori...

Cei trei pui de leu.

DE PRETUTINDENI

LOCATARII unui bloc dintr-o suburbie a Parisului, Bagnolet, au reclamat că un apartament de la etajul V presupus a nu fi locuit, este inundat și că apa se scurge la etajele inferioare. Pompierii au găsit în apartamentul nelocuit, cinci copii care se amuzau copios în locuința transformată de ei, în lipsa părinților, într-o veritabilă piscină.

•

UN GRUP de oameni de știință englezi speră ca, în curînd, să poată întocmi harta exactă a Antarcticei. In scopul materializării intenției, ei au hotărît să-și mute, pentru cîtva timp, „cartierul general" la bordul unui avion, cu care vor efectua zboruri deasupra teritoriului amintit. Radarul montat pe aparatul de zbor va permite, susțin ei, „străpungerea mantiei de gheață", făcînd posibilă „descoperirea" profilului adevărat — cu munți și văi, în mod normal ascunse privirilor — al Antarcticei.

•

CU OCAZIA lucrărilor de construire a unei noi hidrocentrale pe fluviul sovietic Circik, la poalele munților Ciatkal (Uzbekistan), au fost scoase la iveală ruinele unei vechi cetăți. Arheologii au stabilit că e vorba de o construcție ce a făcut parte din străvechea așezare Ardlanket, care, în perioada sa de înflorire, între secolele IX și XII, se intindea pe o suprafață de aproape 16 hectare.

•

UN VETERAN englez, Charlie Gray, o invitase pe domnișoara Daisy Reading acasă la el pentru a-i arăta medaliile obținute în primul război mondial. O invitație inocentă ce se termină cu o căsătorie. El are 87 ani, ea 80.

•

UN TĂRAN suedez a primit într-o zi 11 834 scrisori ! Anchetîndu-se cazul s-a putut constata că toate scrisorile aveau același conținut și același expeditor: Adresantul, era invitat să-și achite abonamentul la ziar. Răspunzător pentru acest „belșug" s-a dovedit un computer al administrației ziarului cu pricina, care a adresat aceluiași abonat toate somațiile de achitare a abonamentului !...

•

CE SÎNT FILATELIȘTII știe toată lumea. Dar știți cum sînt numiți colecționarii de etichete de pe cutiile de chibrituri? — Filumeniști. Dar fromologiștii? Aceștia sînt cei ce string etichetele de pe ambalajele brînzei topite. Există și colecționari de bilete de tren — peridromofiliștii...

•

CU CEI 142 M ÎNĂLȚIME și cele 32 de nivele, hotelul „Lafayette", ale cărui lucrări de terasament au început în acest an, va fi cea mai înaltă construcție de acest gen din capitala Franței. Acest hotel turn va dispune de 1 000 camere și o sală pentru conferințe de 4 000 locuri, urmînd a-și deschide porțile în decembrie 1973. Dacă „Lafayette" va deține supremația înălțimii, hotelul „Méridién", al companiei „Air France", se va situa, cu cele 1 023 camere ale sale, pe primul loc în ceea ce privește capacitatea. „Meridién" va fi dat în folosință în primăvara lui '72.

•

LA MOSCOVA există un adevărat depozit frigorific unde sînt păstrate blănuri prețioase: de vulpe albastră și argintie, de vidră, de lutru, de ghepard etc. Acest depozit primește spre păstrare toate blănurile colhozurilor crescătoare de animale și de la punctele de predare, unde vînătorii profesioniști aduc pieile trofeelor lor. Funcțiile acestui inedit depozit sînt: sortarea și trimiterea blănurilor la fabricile de confecții, la magazine și la licitații. Și un ultim amănunt: capacitatea celor 10 camere frigorifice ale depozitului este de cîteva sute de mii de piei.

•

COMERCIANTUL francez Rene Gotart venise la maternitatea urbei sale, Reims, unde îi născuse soția. Nu știa că este fericitul tată a trei gemeni. Cînd sora i-a prezentat cei trei prunci, Gotart îi cercetă cu atenție și se decise: Îl iau pe cel din mijloc...

•

ARTISTUL PLASTIC englez Ben Banny a reclamat poliției londoneze că o lucrare a sa „Visul de pe planeta Saturn" ar fi dispărut din sala expoziției unde se afla expusă. Deplasați la fața locului detectivii au constatat că lucrarea compusă din 15 bile metalice și un glob mare din oțel, adică întreaga operă artistică, se afla... în lada de gunoi ! Ajunsese acolo prin zelul unei femei de serviciu care credea că este vorba de niște resturi inutile.

•

POTRIVIT datelor recensămîntului din 1970, cea mai bătrînă locuitoare din Brazilia este Gliceria Ferreira da Silva din Menteir, în vîrstă de 125 de ani. Ea face încă treabă în gospodărie, o îngrijește și pe sora ei mai „mică" de 116 ani. Nu poartă ochelari și reușește să bage ața în ac. La întrebarea unui reporter — ce ați face dacă ați începe viața din nou? — longeviva a răspuns: — Aș învăța neapărat să citesc. Un om cu carte găsește mai ușor de lucru.

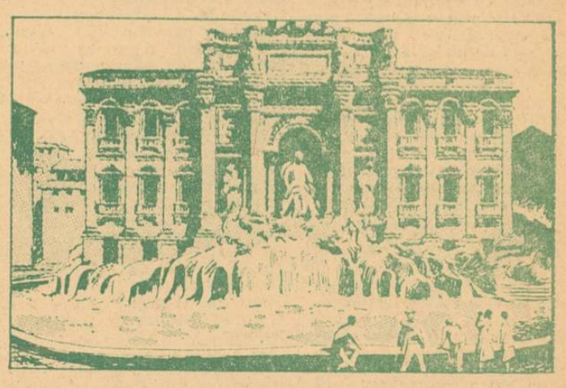

Faimoasa Fontana di Trevi din Roma a cărei construcție, sub conducerea arhitectului Niccolo Salvi a durat 19 ani, este alimentată și astăzi cu ajutorul apei care sosește pe un canal subteran, lung de 20 de kilometri.

Marin SORESCU:

„AM CREZUT ÎNTOTDEAUNA CĂ POEZIA ASCUNDE UN SENTIMENT REAL, CĂ NU EXISTĂ VERS ÎN CARE SĂ NU INTRE O FĂRÎMĂ DE SUFLET"

de Boris BUZILĂ

Că Marin Sorescu este prezent în librării cu trei cărți apărute cam în același timp, este un adevăr, dar și o inexactitate. Un adevăr, pentru că la rubrica noutăților literare am văzut consemnată apariția volumelor „Paraclisierul", „O aripă și-un picior", „Unghi", ultimul din ele cuprinzînd poeziile din „Poeme", „Moartea ceasului", „Tinerețea lui Don Quijote", carte despre care autorul ne spunea că oferă imaginea definitorie, adevărată a poeziei sale cu obsesiile, reluările, temele noi, celelalte fiind numai niște *secvențe* a ceea ce poate să însemne această poezie. Un neadevăr pentru că, practic, aceste cărți n-au fost văzute în librării : s-au epuizat din prima zi. Marin Sorescu este un răsfățat al publicului... Între timp, scrisul său a făcut și o frumoasă carieră internațională. Volume tipărite în Iugoslavia, Polonia, Cehoslovacia, R. F. a Germaniei, piese jucate la Paris și Freiburg, Zürich. Ne propunem însă ca discuția să îmbrățișeze și alte lucruri decît noutățile de ultimă oră de pe „șantierul" scriitorului.

— Marin Sorescu, cînd v-am citit prima dată, acum șapte-opt ani, erați critic și redutabil polemist. Debutul editorial vi l-ați făcut cu volumul de parodii „Singur printre poeți". Mă întreb cu nostalgie : unde este polemistul de altădată ?

— Sincer vorbind, întrebarea nu-mi displace, mă gîndesc cum v-aș putea răspunde. Cred că, în mod deliberat am urmărit să las în umbră polemistul pentru că, intrînd eu însumi în sfera creației, nu mi-aș mai fi putut asigura dramul de obiectivitate necesar chiar și într-o polemică. Pe de altă parte am impresia că, în linii mari, ceea ce am făcut în continuare se menține, în cimpul magnetic al ripostei, al ripostei la acele tendințe în literatură cu care nu am fost niciodată de acord. Evident, replica încerc să o dau pe planul creației... După cum spuneați, la început am scris critică. După doi-trei ani aveam senzația că mă simt bine în această ipostază. Mai tîrziu, nu știu cînd anume, aș vrea să revin la această frumoasă și acrișoară îndeletnicire.

— Parafrazîndu-l pe un autor care spunea că nu face altceva decît să rescrie aceeași carte, dumneavoastră procedați la fel ?

— Vrînd-nevrînd, tot la o carte rămîi, fie că o dai în fragmente sau ai răbdarea să o scrii pe îndelete, să o publici mai tîrziu. Cred că cei ce reușesc să se *găsească*, o dată, să ajungă la o tensiune reală a creației lor nu pot și nici nu trebuie să scrie *altceva* și nici *altfel*. La noi se confundă mai întotdeauna stilul cu maniera. Dacă la Blaga întîlnim o modalitate constantă, dacă în versurile sale se simte aceeași vibrație, aceeași lungime de undă, toată opera lui poetică nefiind decît o lungă respirație, aceasta nu înseamnă că Blaga este „manierist", ci că și-a creat un stil al său, după care poți să-l recunoști, că are un univers din care nu poate ieși, — universul său structural. În critica noastră se face abuz de cerința de a-ți „inventa" mereu alte universuri. Or acest lucru este cu neputință. Pot să inventeze noi universuri numai cei care nu-și găsesc niciodată un univers al lor. În fața unui critic mediocru, ei par a progresa mereu, sînt mereu *alții* deși niciodată nu sînt *ei înșiși*.

În ceea ce mă privește, nu am de gînd să mă schimb nicicum, fie că scriu teatru sau poezie. Vreau să rămîn eu însumi, indiferent de formula artistică. Mai cred că poetul autentic trebuie să fie un obsedat. Vrînd, nevrînd, unele idei revin, mai mult sau mai puțin stăruitor, într-o altă formă. Nu trebuie să ne pripim cu aprecieri asupra unei opere atîta timp cît ea este în devenire. Uneori privind de aproape o apă, Dunărea bunăoară, poți rămîne cu impresia că un val este aidoma celuilalt ; fluviul își dobîndește măreția abia atunci cînd îl privești în perspectivă, de la distanță. Un poet care vine cu o notă distinctivă din primele momente ale afirmării sale nu trebuie judecat în grabă ; abia după zecedouăzeci de ani se va putea vedea dacă se constituie sau nu într-un „fluviu". Nu-l poți judeca după o poezie-două, după o carte, două. Va fi cu atît mai bine, dacă va reveni asupra unor obsesii care sînt numai ale lui, asupra unor procedee proprii.

— S-a reproșat cîndva poeziei dumneavoastră un anume anecdotism *care nu și-ar mai găsi legitimitatea artistică în condițiile în care poezia s-ar îndrepta din ce în ce mai mult spre un geometrism purificat de elemente figurative, desprins de reprezentări. Ce răspundeți acestei critici reluată, de altfel, de mai mulți comentatori ?*

— Acționează la unii critici un fenomen de mimetism. O prostie sau o răutate lansată de unul este preluată de alții, dilatată și diluată în fel și chip. În ceea ce mă privește, eu nu cred că poezia se îndreaptă spre geometrism, spre hiperabstractizare. Este adevărat că, la noi și aiurea, s-au experimentat asemenea formule, care îndepărtează poezia de cititor. Există cărți ce se trag într-o sută de exemplare dintre care optzeci le cumpără autorul. De altfel, pe autor nu-l interesează ceea ce spune, el nu face altceva decît să „experimenteze" la modul cerebral, să mestece cuvintele ca pe niște cilți, fără să creadă în rezultatul acestor combinații. Eu nu sînt pentru o asemenea modalitate. Am crezut întotdeauna că poezia ascunde un sentiment real, că nici o mașină n-ar putea-o fabrica, nici cea mai perfecționată mașină electronică, și că ea reprezintă o neliniște, că nu există vers în care să nu intre o fărîmă de suflet. Dacă, în versurile mele, formula este, uneori, n-aș zice anecdotică ci parabolică, nu cred că aceasta poate fi un neajuns în sine. Chiar dacă la anumite întorsături de vers, se poate ride, sensul mare al parabolei este de factură serioasă, uneori chiar tragică, și că pînă la urmă zîmbetul încremenește.

Aș dori ca gîndurile mele să se propage în cercuri din ce în ce mai mari. Unii se pot opri la primul cerc, alții care dispun de antene mai sensibile pot să prindă cercurile cele mai îndepărtate. În eventualitatea că există. Încerc să fac o poezie care să fie adevărată față de mine, să nu roșesc rostind un gînd pe care nu l-am trăit, cu adevărat.

— Cum se simte Marin Sorescu în ipostaza de poet citit, popular ?

— A fost o surpriză pentru mine să mă văd comentat, citit, uneori criticat. Credeam că pot să stau liniștit și să-mi văd de treabă. Prin firea mea nu sînt supus vanităților pe care le-ar putea atrage după sine popularitatea, pot, adică, să rămîn neschimbat, fie că sînt primit cu laude, fie că sînt hulit sau contestat cu vehemență. Nu vreau decît să-mi văd de drumul meu, pînă la capăt.

— Cum ați ajuns la teatru ?

— Tot de la poezie mi se trage... Structura poemelor mele este foarte apropiată de monolog; nu-mi mai rămînea decît să fac trecerea de la monologul interior la monologul scenic sau la dialog. A fost interesant și pentru mine să încerc acest examen. Așa am scris „Există nervi", „Iona", „Paraclisierul" și încă două piese: „Lupoaica" și „Pluta meduzei". În prezent mă preocupă problema trecerii la o piesă de mase, dacă se poate spune așa, cu foarte multe personaje în care să intruchipez — cuvîntul este cam uzat dar, momentan, nu găsesc altul — o epocă istorică. Vreau să scriu și eu teatru istoric după ce a trecut moda... Este vorba de perioada lui Vlad Țepeș în care Țara Românească a ținut piept oștilor lui Mohamed al II-lea, care după ce cuceriseră Constantinopolul, se îndreptau spre inima Europei. Mi se pun mereu alte probleme, nu știu dacă o să le rezolv, dar mă pasionează.

— Filmul nu vă atrage ?

— Deocamdată nu. Cinematograful este o industrie în care nu ești niciodată sigur de ce faci. Sînt prea multe mîini prin care trebuie să treacă ideea pornită de la tine ; chiar dacă ajungi să semnezi, nu te mai recunoști. Poate mai tîrziu.

Foto : E. POPPER

„SUCCESELE SE DATORESC ÎN PRIMUL RÎND MATERIALULUI FOLCLORIC PE CARE ÎL PREZINT"

ne declară Florica BRADU

— Pentru a fixa de la început o coordonată necesară oricărui interviu de felul acesta : cînd ați debutat ?

— Cu prilejul ultimei ediții a „Dialogului la distanță".

— Un cronicar muzical scria la apariția primului disc despre Florica Bradu ca fiind „interpretă ideală a cîntecului bihorean, înzestrată cu o voce de un real dramatism în doine, de o spontaneitate sclipitoare în interpretarea cîntecelor de joc și întotdeauna de o autenticitate excepțională". Aceste calități au fost remarcate de iubitorii de folclor de vreme ce ați obținut succese și popularitate într-un timp relativ scurt de activitate...

— Succesele cred că se datoresc în primul rînd materialului folcloric pe care îl prezint. M-am născut și trăiesc într-o zonă folclorică cu particularități care au atras atenția și unor compozitori de valoare mondială, ceea ce vorbește de la sine. Versurile multor cîntece bihorene sînt cuprinse în culegeri prestigioase. Nu se poate ca un astfel de folclor să nu te pasioneze, să nu i te dăruiești cu tot ce ai mai bun în tine. Popularitatea ? Radioul, televiziunea și discul o asigură din plin.

— Vă culegeți singură cîntecele ?

— Unele le știu din copilărie, altele le-am auzit în vremea din urmă. Cele mai multe însă le cunosc de la tatăl socru, Ion Bradu, care le-a adunat în 40 de ani de activitate.

— Aveți un repertoriu în exclusivitate bihorean ?

— Pentru a fi interpret de folclor și nu un artizan, trebuie să te preocupe o zonă pe care o cunoști perfect, pe care o ai în sînge, cum se spune. O singură excepție cunosc în această direcție, Maria Tănase, care dă însă putere de lege acestei reguli.

— Unde ați trăit trei din cele mai emoționante momente ca interpret ?

— Primul : în Olanda, într-o sală din Rotterdam, unde peste 200 de tineri au învățat cîntecul bihorean „Alunar cu creanga-n cui". Al doilea : în Turcia, cu prilejul unui festival la care am participat în cadrul unui ansamblu studențesc. După ce am fost rechemată la bis, am cîntat un cîntec turcesc pe care abia îl învățasem, „Alah, dă ploaie pe cortul meu". Spectacolul se desfășura într-o grădină de vară imensă, pe o căldură teribilă. De cîteva săptămîni nu plouase. Cînd am început să cînt, printr-o coincidență fericită pentru mine, au început să cadă stropi de ploaie... În sfîrșit, al treilea moment, pentru că mi-ați cerut trei, cînd m-am văzut pentru prima dată la televiziune. E ciudat să fii și spectator și interpret în același timp...

— Aveți interpreți preferați ?

— Aș vrea să mă limitez doar la zona mea folclorică, amintindu-i cu un respect deosebit pentru întreaga lor activitate, pentru tot ceea au făcut pentru folclorul bihorean, pe Sofia Popa, Ana Balaci, Teodor Rogozan, Elisabeta Pavel. Și, bine înțeles, toți colegii de generație...

— Ce vă doriți pentru activitatea viitoare ?

— Să nu contrazic afirmațiile cronicarului muzical amintit de dv. la început...

B. ȘTEFAN

„CERBUL DE AUR" LA A IV-A EDIȚIE

Marți 2 martie, la orele 20, în sala Teatrului Dramatic din Brașov vor răsuna primele acorduri ale binecunoscutului semnal al Concursului și festivalul internațional „Cerbul de aur". 31 de concurenți din 26 de țări se vor întrece pentru cucerirea Marelui Premiu, iar un număr de 12 cunoscute vedete vor apare în cadrul galelor „hors concours". Sîntem în măsură să vă prezentăm, astăzi, programul Festivalului :

MARȚI 2 MARTIE (orele 20): Deschiderea, prezentarea concurenților și a juriului, prima seară de concurs ; recitaluri susținute de Doina Badea și Alain Barrière (Franța).

MIERCURI : Seară de concurs ; recitaluri — Lola Iovanovici (Iugoslavia) și Charles Trenet (Franța) ;

JOI : Seară de concurs ; recital — Enrico Macias (Franța) ;

VINERI : Seară de concurs ; recitaluri — Massiel (Spania) și Sergio Endrigo ;

SÎMBĂTĂ : Micro-recitaluri susținute de Angela Similea, Doina Spătaru și Therese Steinmetz (Olanda) ; recital — O. C. Smith (S.U.A.) ;

DUMINICĂ : Gala laureaților ; recital — Dalida (Franța) ; închiderea Festivalului. Programul se încheie în fiecare seară la ora 22,30 și va fi în întregime televizat.

● **DIN JURIUL** internațional (prezidat de Valeriu Răpeanu, vicepreședinte al Comitetului de Radiodifuziune și Televiziune), fac parte o serie de personalități ale vieții muzicale din țările Europei : Kenneth Baynes — Anglia (director B.B.C. 2), Heikki Annala — Finlanda, Kevin Roche — Irlanda, Dick van Bommel — Olanda, (toți șefi ai departamentelor de muzică ușoară), regizorul-realizator Julio Herrero — Spania, George Sbârcea — România, precum și cunoscutul interpret și autor Jacques Hustin — Belgia.

● **DUPĂ CUM SE ȘTIE,** țara noastră va fi reprezentată în concurs de trei tinere interprete : Corina Chiriac, Ruxandra Ghiață și Cătălina Marinescu, care s-au pregătit timp de mai bine de trei luni sub supravegherea unui consiliu artistic condus de Ion Dumitrescu, președintele Uniunii Compozitorilor.

● **ACOMPANIAMENTUL** va fi asigurat de orchestra Radioteleviziunii, dirijată de Sile Dinicu (o serie de vedete și concurenți vor veni însă cu dirijori proprii). Scenografia a fost asigurată de un colectiv condus de arh. Virgil Luscov. Regizorii Festivalului sînt : Alexandru Bocăneț (artistic) și Paul Urmuzescu (muzical). Prezentarea va fi asigurată de către Valeria Gagialov și Andrei Magheru.

TREBUIE SUBLINIAT în mod special sprijinul și concursul acordat de către organele locale din Brașov, care au pregătit pentru oaspeți un program deosebit de atractiv și interesant. Printre altele : o plimbare inedită la Muzeul etnografic în aer liber de la Bran și vizitarea castelului din aceeași localitate. De asemenea, va fi vizitată, la Schei, seculara tiparniță a diaculul Coresi, precum și școala, una din primele din țară cu predarea în limba română. În sala „Arta" din Brașov va fi deschisă o expoziție cu vînzare cuprinzînd minunate obiecte de folclor românesc. Pe data de 1 martie, un prim contact cu folclorul românesc : ansamblul „Poenița" din Brașov, laureat al mai multor festivaluri internaționale, va prezenta un program cu mostre reprezentative din folclorul nostru

● **O ÎNSCRIERE DE ULTIMĂ ORĂ** în concurs : Belgia va fi reprezentată, pe lîngă Nicole Jacqmain, și de către Lili Cartell. De menționat că reprezentantul în juriu al Belgiei, cîntărețul Jacques Hustin, sosește direct dintr-un lung și fructuos turneu în Canada. Pe lîngă Belgia, vor mai prezenta cîte doi concurenți și Austria (Chris Eklund și Erich Spree Spitzer) și Portugalia (Lenita Gentil și Maria Valejo).

CÎTEVA DINTRE MELODIILE alese de concurenții străini din caietul cu 80 de piese românești, pus la dispoziția lor : „Nici o lacrimă" de Ion Cristinoiu, „E vîrsta întrebărilor" de George Grigoriu, „Vîntule" și „Glasul tău" de Alexandru Mandy, „Ora cîntecului" de Florin Bogardo, „Ploaia și noi" de V. Vasilache junior, „Ionel Ionelule" de Claude Romano, „Of, inimioară" de Edmond Deda. Un amănunt inedit : cîntăreața belgiană Nicole Jacqmain va interpreta compoziția lui Jacques Hustin „Le sang de la Rose".

Octavian URSULESCU

ECOURI • ECOURI

„Vino să iei o cafea la noi" se intitulează ultimul film al lui Alberto Lattuada. În imagine : Ugo Tognazzi și Milena Vukotic.

REALIZATORUL Todor Stoianov și operatorul Victor Citciov au terminat de curînd ultimele secvențe din filmul bulgar de spionaj „Straniu duel", pe un scenariu de Dinko Gocev. Filmul răspunde la o întrebare crucială a epocii noastre : pace sau război ? Straniul duel între adepții celor două antagonice puncte de vedere se dispută pe plan psihologic.

●

„CONFORMISTUL" lui Bernardo Bertolucci are pe generic alături de Stefania Sandrelli pe Dominique Sanda și Gastone Moschin.

●

„FIICA LUI RYAN" de David Lean cunoaște un imens succes de public. Poveste de dragoste plină de prospețime, filmul întrunește pe generic o serie de foarte populari actori : Robert Mitchum, Trevor Howard, Christopher Jones, John Mills, Leo McKern și Sarah Miles.

ÎN FRUNTEA genericului de la „Vrăjitorii ucigași" de J. Frank Monera se află Maria Schell alături de care întîlnim pe Christofer Lee, Hans Hass, Maria Rohm, Margaret Lee.

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 28 FEBRUARIE

PROGRAMUL I: 9.00 Matineu duminical pentru copii; 10.00 Viața satului; 11.30 Sabin Drăgoi; 12.00 De strajă patriei; 12.30 Cantonissima; 13.15 Fotbal: F.C. Sao Paolo — Dinamo București; 15.00 Emisiune în limba maghiară; 16.30 Rapsodia română; 17.00 Spectacol pe gheață; 19.00 Județul Teleorman; 19.20 1001 de seri; 20.00 Filmul „Jane Eyre"; 22.05 Festivalul de la San Remo; PROGRAMUL II: 20.00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii; 20.30 „Traviata"; 21.35 Carnet bucureștean; 21.45 Seară de romanțe; 22.10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 1 MARTIE

18.00 Scena și ecranul; 18.30 Muzică populară; 18.50 Avancronică la returul campionatului național de fotbal; 19.20 1001 de seri; Agendă politică; 20.00 Județul Timiș; 20.30 Therese Desqueyroux (II); 21.25 Ocolul țării în 8 luni.

MARȚI 2 MARTIE

10.10—11.00 Teleșcoală; 18.00 Steaua polară; 18.50 Județul Tulcea; 19.20 1001 de seri; 20.00 Concursul și festivalul internațional „Cerbul de aur"; 21.25 Rondel pentru orașul de „porțelan"; 21.45 Partea a II-a a Concursului și festivalului „Cerbul de Aur".

MIERCURI 3 MARTIE

10.00—11.30 Cultura lucernei; 18.00 Universal șotron; 18.20 Cadran internațional; 18.45 Județul Vaslui; 19.20 1001 de seri; 20.00 Concursul și festivalul „Cerbul de aur"; 21.00 Poșta TV; 21.15 „Cerbul de aur": recital Iovanovici și Charles Trenet.

JOI 4 MARTIE

PROGRAMUL I: 10.00—11.30 Lîzecile de sămînțoase; 18.00 Emisiune în limba maghiară; 18.30 Poșta ex-terra; 18.40 Romanțe și muzică populară; 18.50 Județul Vîlcea; 19.20 1001 de seri; 20.00 „Cerbul de aur"; 21.25 Drumurile; 21.35 Imagini din Brașov; 21.45 „Cerbul de aur": recital Enrico Macias; PROGRAMUL II: 20.00 Revista operetei (II); 20.40 Din lumea științei; 21.10 Destry.

VINERI 5 MARTIE

10.00—11.30 Pentru lucrătorii din agricultură; 17.00 Teleșcoală; 17.50 Un cămin... cu și despre femei; 18.20 „Tineretul și contemporaneitatea"; 18.45 Județul Vrancea ; 19.20 1001 de seri; 20.00 „Cerbul de aur" ; 20.55 Guașă ; 21.10 „Cerbul de aur": recital Massiel și Sergio Endrigo.

SÎMBĂTĂ 6 MARTIE

PROGRAMUL I: 17.00 Emisiune în limba germană; 18.15 Bună seara fete ! Bună seara băieți ! ; 18.45 Municipiul București; 19.20 1001 de seri; 20.00 „Cerbul de aur"; 21.15 Telesport; 21.35 „Cerbul de aur": recital O. C. Smith; PROGRAMUL II. Filmul „Sînt un evadat" cu Paul Muni; 21.35 Seară de romanțe; 22.00 „Aghiotantul Excelenței sale" (VI).

Monolog interior despre...

OSTENTAȚIE

Sub orice formă și pe orice tărîm s-ar manifesta, oricare i-ar fi „aria de iradiere", ostentația dă mereu impresia — uneori poate, injustă — a nesinceritățiii. Nu tăgăduiesc, e posibil ca în unele cazuri la temelia unor vederi sau atitudini ostentative să se afle convingeri autentice. Dar modul de a le proclama, insistența în a le impune cu tot dinadinsul și celorlalți, amețitoarea stăruință pisăloagă sfîrșește prin a arunca o umbră de suspiciune chiar și asupra celor mai pure intenții. Ca să nu mai vorbim de faptul că în destul de multe cazuri ostentația se asociază nemijlocit cu ipocrizia.

Nu de mult un tînăr îmi destăinuia dramatica dezamăgire pe care o încercase cînd a aflat că un personaj care se străduise ani de-a rîndul să pară prototipul inexpugnabil al moralității absolute, se făcuse vinovat de niște fapte infamante. În orice împrejurare, discrepanța dintre vorbă și faptă iscă amărăciune, dar ea e cu atît mai dezolantă, mai generatoare de imprevizibile repercusiuni psihice, cînd se grefează pe rigidități ostentative. Prăbușirea unui asemenea soclu, chiar dacă e vădit artificial (la vîrsta interlocutorului meu artificiul se descoperă mai greu), dă naștere uneori unor goluri ireparabile. De aceea, detectarea și darea în vileag a ostentației ipocrite joacă rolul unei profilaxii necesare împotriva acelei tumori care se numește deziluzie.

Întotdeauna convingerile reale și profunde n-au avut nevoie de cîrja îndoielnică și șubredă a ostentației. Ele și-au validat existența — eficiența prin fapte. Este unicul atestat valabil al sincerității autentice, necontrafăcute.

Victor BÎRLĂDEANU

URMARE DIN PAG. 1

lul de acrobații verbale sau comportamentale numai ca să pară ceea ce nu este și, mai ales, ceea ce nu-i cere nimeni să fie ? Cum să reziști unui asemenea spectacol ilariant ?

La fel de ridicolă — și, în orice caz, la fel de contrară bunului simț — ca pe tărîm vestimentar este ostentația moralizatoare a pedagogilor improvizați, care întepenesc adesea ore întregi cu arătătorul îndreptat pedant spre cutare sau cutare hibă, detectabilă mai curînd în imaginația lor decît în modul de a se purta al persoanei incriminate. Cel mai des ținta diatribei patetic-sfîșietoare este cutare sau cutare tînăr care n-are altă vină decît aceea de a dori — în chip firesc, după umila noastră opinie — să semene mai mult cu generația din care face parte pedagogul improvizat. De aici pînă la generalizările amare cu privire la „tineretul de azi" nu e decît un pas — și apoi să te ții lamentări, să te ții invocări de precepte sacrosancte, de canoane și scheme. Totul, desigur, udat cu apa de trandafiri a lui „pe vremea mea" sau „ehei, cînd eram eu tînăr". Omul a uitat de păcatele tinereților sale și își metamorfozează subita amnezie într-o sursă de imagini edulcorate pe care le oferă drept model.

Clepsidra

PRIMĂVARĂ

de Constantin VIȘAN

Dacă m-ar întreba cineva, cînd arată mai frumos Bucureștiul, aș răspunde fără ezitare : Primăvara, cînd înfloresc magnoliile ! Florile acestea exotice și în același timp atît de bucureștene dau capitalei noastre un aer pur, grav, poetic.

Cînd înfloresc magnoliile, pare că umblă Eminescu pe străzile orașului... zgomotele dispar, lăsînd locul cîntecelor, muzicii.

Nu sînt deloc oazele cu magnolii, dar explozia lor de alb și roz conferă întregului oraș o aură de vis și meditație. Magnoliile amintesc de Bălcescu, de Luchian, de Nicolae Labiș. Parcă sînt ochii lor, magnoliile !

Nu cred să existe poeme mai inspirate și picturi mai frumoase decît magnoliile Bucureștiului... Decît aceste ediții speciale pe care în fiecare primăvară le împrăștie natura ca pe niște manifeste ale bucuriei. Vreme de cîteva zile explozia lor de gingășie domină orașul, îl înfioară, îl împodobesc cu nestemate.

Cu toate că nu încurcasem filele calendarului, cu toate că văzusem fulgii de zăpadă așternîndu-se peste acoperișurile orașului, la sfîrșitul săptămînii trecute m-am îndreptat spre locul unde se află magnoliile cele mai frumoase din București.

Știam că e imposibil să fi înflorit, dar pașii m-au dus spre ele. Le-am găsit sărăcăcioase, lipsite de strălucire, nebăgate în seamă de trecători. Dar cine ar fi putut să aibă ochi pentru ele ? Chiar dacă fruntea și gîtul și brațele lor ar fi fost împodobite de nestematele florilor ?

Căci toate străzile din preajma parcului cu magnolii erau pline de flori. De ghiocei și de garoafe. De gherghine și violete, de dalii și crizanteme, de hortensii și maghiran, de busuioc și micșunele, de trandafiri și anemone. Flori în februarie. Flori vii, flori suple. Venite din toate grădinile, de pe toate plaiurile țării.

Flori tinere, pline de exuberanță. Se îndreptau spre Sala Palatului. Spre întîlnirea celor mai tinere mlădițe ale pămîntului românesc. Spre viitor.

Florile cîntau. Printre ele erau și magnolii.

Căci în 1971, primăvara a venit mai devreme în București. Au adus-o delegații la cel de-al 9-lea Congres al Uniunii Tineretului Comunist.

Un spectacol pe săptămînă

„ZADARNICE JOCURI DE IUBIRE" (Teatrul Mic)

de Al. CORNESCU

Un spectator la ultima premieră a Teatrului Mic spunea că Shakespeare rămîne genial chiar și în piesele sale mai slabe. Se referea la „Zadarnice jocuri de iubire" și avea, bineînțeles, dreptate, căci, fără a se număra printre marile opere ale dramaturgiei shakespeariene, comedia este plină de sevă, de observații spirituale, de situații a căror dezlegare este condusă magistral.

Spectacolul, regizat de Sorana Coroamă, este totul culoare și grație. Regizoarea pare că pictează în nuanțe vii și luminoase un tablou de epocă, un tablou vesel cu personaje care se amuză de însuși jocul lor. Chiar scenele care, dintr-un motiv sau altul, trenează oarecum, sînt umplute firesc de fantezia compunerii mișcării în cadru, de verva majorității actorilor, de momentele muzicale (Ștefan Mangoianu) sau coregrafice (Vera Proca).

Refuzîndu-și gimnastica scenică practicată de unii regizori la modă, Sorana Coroamă și-a îndrumat interpreții spre valorificarea artei rostirii cuvîntului și, din acest punct de vedere, spectacolul este dintre cele mai plăcute. Desigur, diferențe între actori există și ele merită a fi notate. Căci, între felul profund, nuanțat, subtil de interpretare al lui Dan Nuțu și cel puțin declamator al colegilor săi Mihai Dogaru, Nicolae Pomoje și Jean Lorin este o diferență ce nu poate scăpa, deși nici acestora nu li se pot face reproșuri de calitate. După cum am preferat jocul degajat, de o inteligență aparte al Doinei Tutescu, deși Ileana Dunăreanu, Irina Petrescu sau Monica Ghiuță, au fost, la rîndul lor, întru-totul fermecătoare. După cum, în sfîrșit, comicul lui Dinu Ianculescu, Dumitru Furdui, Tudorel Popa sau Vali Cios mi se pare de mai bună calitate decît cel, de pildă, cam chinuit, al lui Dorin Varga.

Dar, cu toate diferențele și scăderile amintite, „Zadarnice jocuri de iubire" este un spectacol dintre cele mai agreabile. Și aș greși dacă, printre cei ce i-au asigurat reușita, n-aș aminti cadrul plastic admirabil realizat de Ștefan Hablinschi (decorurile) și, mai ales, de Mioara Buescu (costumele).

ACUSTICĂ

ÎN URMĂRIREA BANG-ULUI SONIC

de conf. dr. ing. Florin ZĂGĂNESCU

Zgomotul aeronautic este dăunător și greu de atenuat. Edilii orașelor sînt preocupați de protejarea monumentelor, iar specialiștii — de bolile create de zgomot !

Nu de mult, în București s-au ținut lucrările celei de a III-a „Conferințe internaționale de combatere a zgomotelor și vibrațiilor". Cu această ocazie, prof. P. Lienard (Franța), personalitate de seamă în aeronautică, a apreciat în mod deosebit locul ales pentru aeroportul internațional Otopeni, la o distanță corespunzătoare de capitală, pentru a nu o polua acustic. Totodată, specialistul francez a arătat că deși în Franța Comisia de apărare împotriva zgomotelor aeronautice (condusă chiar de dînsul (n.r.) a obținut rezultate frumoase în problema atenuării acestor zgomote, el este bucuros că are locuința în acea parte a Parisului care este opusă locului fixat pentru noul aeroport parizian...

Desigur, părerile sînt încă divizate dar, deoarece „poluarea sonoră" este o realitate a zilelor noastre, lupta pentru combaterea zgomotelor aeronautice nu poate fi în nici un caz neglijată.

Se știe că, în domeniul frecvențelor audibile (20—16 000 herți), urechea umană este deosebit de receptivă la frecvențele cuprinse între 800 și 8 000 de herți (1 herț = o oscilație pe secundă). Teoretic, nivelul unei game de frecvențe poate fi exprimat în foni, dar în viața de toate zilele sîntem obișnuiți, cînd definim tăria unui zgomot, să ne referim la numărul de decibeli. Acesta se obține, de fapt, calculînd nivelul intensității zgomotului prin măsurarea presiunii. De exemplu, șoapta are o „valoare" de 2 dine/metru pătrat, iar zgomotul dureros poate ajunge la o cifră de 1 milion de ori mai mare !... Să nu ne speriem : trebuie un milion de dine pe cm. pătrat pentru a obține o atmosferă !

Odată cu exploatarea avioanelor supersonice a apărut un nou factor generator de zgomote : undele de șoc produse de aceste aparate, care formează un fel de con imens, cu vîrful în avion ; urma pe sol a acestor unde este o bandă lată de 25—80 km, în care este percepută, în momentul respectiv, variația brutală a presiunii pe care unda de șoc o are ca o caracteristică principală. Manifestarea acustică este acea „detunătură sonică", sau bang (în limba engleză — boom). Intensitatea bang-ului depinde de mulți factori, printre care forma, greutatea, viteza și altitudinea la care zboară aparatul. Relația fiind semiempirică, rezultatele sînt controversate, experiența fiind chemată să aprecieze. Spre exemplu, bang-ul produs de avionul supersonic „Concorde" ar fi — după documentația care i-a servit specialistului englez Daryl May pentru ciclul său de articole din „Flight International", — de numai 10 kg/m² ; pe cînd James Hey Stevens apreciază că aceste valori ar oscila între 89 și 112 kg m/², deci de peste zece ori mai mult. Cîcare ar fi justă dintre cele două aprecieri, determinant este faptul că acest zgomot este foarte brusc și deci supărător pentru oameni și dăunător pentru edificii etc. Desigur, nu a trebuit să apară avionul supersonic de pasageri pentru a se protesta contra bang-ului, sau a fi cercetat de specialiști. El se cunoștea de cînd există avioanele supersonice militare. Ca urmare au și fost făcute unele teste. În America, deasupra orașului Oklahoma, timp de 6 luni au fost zilnic cîte opt bănguri ; rezultatul : costul operației 0,8 milioane dolari ; 12 588 de telefoane și telegrame de protest, 8 335 reclamații pentru distrugeri de bunuri ș.a. Francezii, mari păstrători de edificii medievale, sînt amenințați de aceste detunături ; printre altele, turnul vechi din sec. XV al castelului Landal, un alt castel din sec. XVI din Dordogne, celebra catedrală din Strasbourg sînt numai cîteva monumente amenințate. Ca urmare, în Franța au fost înregistrate anual peste 2 000 de plîngeri. Acum, coproducția „Concorde" face necazuri locuitorilor din Marea Britanie. Pe „coridorul bang-ului" din Scoția pînă în Cornwall, locuitorilor li se sparg geamurile caselor cînd trece, în probe, „Concorde" ; sînt avariate acoperișurile, se sparg ouăle în cuibare, sînt perturbați oamenii angajați în activități intelectuale sau în producție...

Se fac multe teste, în diferite laboratoare (în simulatorul de la Farnborough se reproduc efectele bang-ului), sînt recrutați subiecți care noaptea, sub observație medicală, sînt supuși la efecte simulate, asemănătoare cu zgomotul bang-ului (la centrul de cercetări Stanford, doi studenți suferă noaptea niște zgomote similare bang-ului — de fapt lovituri în perete —, și li se înregistrează electroencefalogramele) și altele.

Rezultatele acestor studii și a numeroase altele, prezentate la diferite conferințe internaționale, sînt concretizate într-o foarte bună cunoaștere a fenomenului.

Atenția care este acordată în aeronautică acestei probleme permite să se aprecieze că se vor obține și în continuare rezultate interesante în lupta dusă pe diferite planuri contra „poluării" acustice, în special cea provocată de avioane...

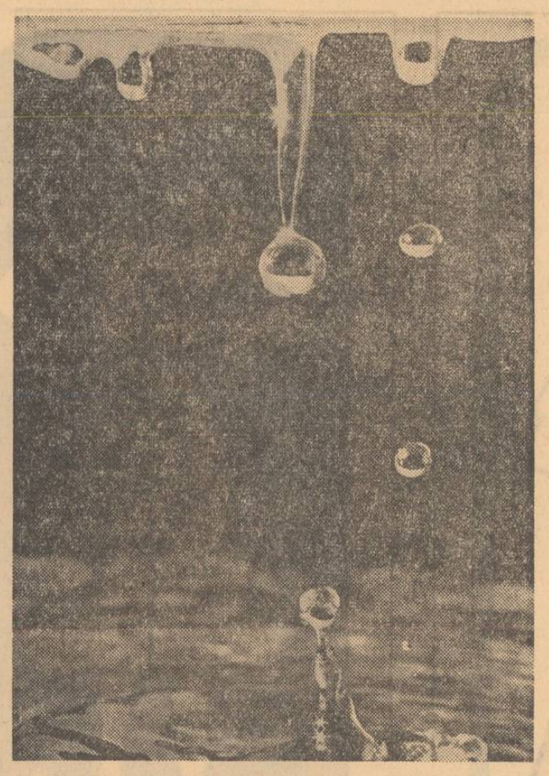

Incoloră dar siropoasă. Se comportă „anormal" și totuși e... apă

CHIMIE

A FOST DESCOPERITĂ SUPER-APA !

„Simplă ca apa". Chimia modernă infirmă expresia. Se cunosc astăzi 34 de forme diferite de apă și 9 forme de gheață. Și există zeci de modele pentru a argumenta această complexitate. Nu de mult a fost descoperită „apa anormală". Fierbe la + 400 grade, îngheață la — 40 grade și, se pare, joacă un rol important în mecanismele vieții.

In 1966 savantul sovietic B.V. Derjaguine anunța descoperirea unei ape „anormale". Și cum s-ar fi putut califica altfel comportarea atît de neobișnuită a unei ape care are densitatea de 1,4, fierbe la 400 grade și îngheață la —40 grade ?! Noutatea era atît de surprinzătoare încît a fost un moment de derută. Dar imediat, în lumea științifică occidentală au început cercetările, experimentările. Abia începînd din vara lui 1969 au venit vești din laboratoarele engleze apoi americane, confirmînd descoperirea chimiștului sovietic. Astăzi existența „apei anormale", „super-apei", „poliapei" sau cum a fost în cele din urmă numită „apa polimerizată" este un fapt experimental verificat. Anul acesta poate vom afla explicațiile și implicațiile. Este într-adevăr atît de diferită de apa obișnuită ! Și atît de greu de înțeles pentru noi misterul pe care-l ascunde această moleculă în aparență atît de simplă : unirea unui atom de oxigen cu doi atomi de hidrogen ! Este un lichid, se va replica. Și într-un lichid, moleculele păstrează o mare libertate de mișcare și interacțiune. Structura materiei este în evoluție continuă, respectînd însă o anumită ordine în așezarea atomilor. J.D. Bernal spunea: „Un lichid nu are o singură structură ci nenumărate. Toate sînt la fel de probabile și într-o evoluție constantă de la una la alta". Formula acestei ape stranii nu este H_2O, ci OH_2 n. Superapa apare siropoasă și incoloră. Nu seamănă cu apa transparentă a fîntînilor. Cercetătorul sovietic arăta că a obținut acest ciudat lichid din minuscule tuburi de cuarț cu un diametru de cîțiva microni, prin care făcea să treacă apa distilată.

Nu vom intra în amănunte. Aplicațiile posibile ale acestei descoperiri încă nu se pot întrevedea. Și totuși o întrebare revine, firesc. Intervine oare această apă polimerizată în chimia vieții ? S-ar putea ca apa să se polimerizeze în membranele celulare și atunci întreaga biochimie bazată pe proprietățile apei ar trebui refăcută, meditează François de Closets într-un articol consacrat acestei probleme. Cum să nu faci legătura între faptul că în lumina ultimelor teorii și rezultate obținute, apa trece printr-o fază de tranziție între 30 și 40 grade și faptul că organismele vii care conțin 90% apă se mențin, tocmai la aceste temperaturi !?! Fără îndoială că „temperatura normală a corpului" nu este datorată unui hazard. Și este sigur că structura particulară a apei la aceste temperaturi joacă un rol decisiv în procesele biologice. Așadar, aceste cercetări fundamentale, ar putea, în cele din urmă, să aibă consecințe considerabile asupra înțelegerii mecanismelor biochimice. Nu trebuie uitat că nimic ce e în legătură cu apă nu este străin vieții. Nimic, nici chiar apa polimerizată.

MEDICINĂ

EROUL UNUI ROMAN POLIȚIST: UN ANTIGEN

Crima în discuție este hepatita, numele savant al gălbinării.

Istoria antigenului Australia seamănă cu un roman polițist și Rosie Maurel ne-o povestește ca atare în săptămînalul francez „L'Express". De la început, vinovatul este cunoscut, motivele pentru a-l bănui nu lipsesc, dar a știut atît de bine să încurce pista că pînă la ultimele pagini ale romanului ne întrebăm dacă se va găsi și proba capitală a acuzării. Crima, în dezbatere, este hepatita, numele savant al gălbinării. O maladie gravă. Anul trecut, la Edimburg a ucis 11 persoane, pacienți și medici, contaminați prin transfuzie sanguină în spitalele orașului. Chiar după ce a dispărut, bolnavul rămîne slăbit multe luni și adeseori prezintă leziuni ale ficatului care pot să degenereze în ciroză.

Nu există niciun tratament specific, nici un mod de a preveni și este din ce în ce mai frecventă în țările industriale.

Tot ceea ce se știa, încă de mult, este că e o boală contagioasă. Prin metode indirecte de filtraj s-a reușit să se determine talia agentului infecțios. Cu toate acestea, nici unul din nenumăratele laboratoare care lucrează în acest domeniu nu a reușit vreodată să vadă și, bineînțeles, nici să izoleze acest virus.

O echipă de cercetători din Filadelfia, sub conducerea dr. B. S. Blumberg căuta să descopere, în serul sanguin, noi combinări ereditare ale substanțelor lipoproteice. În 1965 a constatat, de pildă, că serul recoltat de la un aborigen australian reacționa la contactul cu sîngele bolnav. Substanța responsabilă de această reacție era o proteină fără nici o legătură cu cele studiate pînă atunci de dr. Blumberg. Era vorba de un antigen, altfel spus, de o substanță care provoacă automat o reacție de apărare cînd acestea pătrund în organism. Din cauza „originii" sale, antigenul a fost numit Australia. Echipa din Filadelfia a început să-l urmărească, să vadă unde ar mai fi asociat. Aproape trei ani de „pîndă". Nenumărate experiențe. Începînd de la congresul internațional de anul trecut, la München, se știe că antigenul Australia este mereu întîlnit „împreună" cu hepatita virală sau, în orice caz, este de cîte ori boala e într-o formă gravă. A fost găsit în sîngele și celulele ficatului în 98 la sută din bolnavii de hepatită. Este vizibil în perioada de incubare și în faza acută a bolii. După vindecare, antigenul dispare fără urmă sau este înlocuit de anticorpi specifici. Cu alte cuvinte, acest antigen se comportă ca un virus. Mai mult, s-a putut observa, la microscopul electronic, particule cînd alungite, cînd sferice și care au exact dimensiunea atribuită virusului hepatitei. Numai că un antigen nu este un virus. Este o moleculă inertă, incapabilă să se reproducă lipsindu-i acidul nucleic, substanța care servește de suport ereditații în lumea vie. Din această cauză și controversele. Ultimul capitol al romanului polițist nu poate fi încă scris. O echipă de cercetători polonezi anunță, la începutul lui februarie, în revista engleză „Nature New Biology" descoperirea în proteina antigenului Australia a unui procent infim de acid nucleic. În acest caz nu ar putea fi acesta chiar virusul ? Răspunsul ferm la această întrebare este de o importanță capitală. Pentru că este evident, cît timp nu s-a izolat virusul hepatitei nu se poate vorbi de posibilitatea preparării unui vaccin contra hepatitei. În plus, sînt lucrări care presupun că antigenul Australia nu este asociat doar hepatitei. Același virus, în contact cu alte țesuturi poate provoca și alte boli, și anume reumatismale.

În orice caz, încă de pe acum, avînd în vedere tot ceea ce se știe, împun un cu totul alt punct de vedere asupra mijloacelor de prevenire a hepatitei. Pînă acum, pentru transfuzii era refuzat sîngele celor ce au suferit de hepatită. Astăzi, se știe că o dată ce a dispărut din sîngele lor, bolnavii nu mai sînt contagioși. În schimb pot transmite boala oamenii sănătoși. S-a observat că aproximativ 0,3 la sută din oameni adăpostesc antigenul fără ca aparent să fie incomodați. După cum se poate conchide, există aci o legătură excepțională de strînsă între cercetarea fundamentală și măsurile de igienă practică.

O descoperire în microunivers

Fizicienii au primit știrea cu emoție. Este vorba de o antiparticulă a particulei omega-minus descoperită la Brookhaven în 1964. Pentru a fi observat-o, d-na Janet Allard (Universitatea din California) a examinat cincisute de mii de fotografii. Anti-omega minus, care face parte ca și omega-minus, din „familia" baryonilor, are o „longevitate" egală cu a 15-a miliardimea parte dintr-o secundă. Pentru a înțelege mai bine care este durata el de viață, gîndiți-vă că dacă ne-am închipui că secunda înseamnă 500 de ani, față de acest timp, ea trăiește... o secundă !

„Intelectualii mării"

Omul le-a acordat delfinilor cea mai înaltă „distincție", suprema apreciere. După părerea lui, „Sînt la fel de inteligenți ca omul. Drept recompensă, specialiștii reflectează să le ofere limbajul uman. Este studiat comportamentul lor. Sînt „ascultate" convorbirile pe care le poartă între ele aceste animale cu omul, sentimentale și cu un înalt simț al demnității. În imaginea de sus este de altfel schematizarea unor forme a diferitelor tipuri de semnale analizate în cursul unui dialog. Motivele pe care pot să le aibă cei care nu ne-au tradus și pentru noi toți ceilalți schimbul de replici, surprins — nu le știm. Cum delfinii însă învață foarte repede — într-o singură lună au memorizat 18 semnale diferite și în limba engleză fac reale progrese — este de așteptat să ne spună singuri despre ce este vorba. Dar să nu uităm că au și simțul umorului. Să sperăm totuși că, în contact strîns cu oamenii, vor păstra o bună impresie. Doar sînt atît de inteligenți !

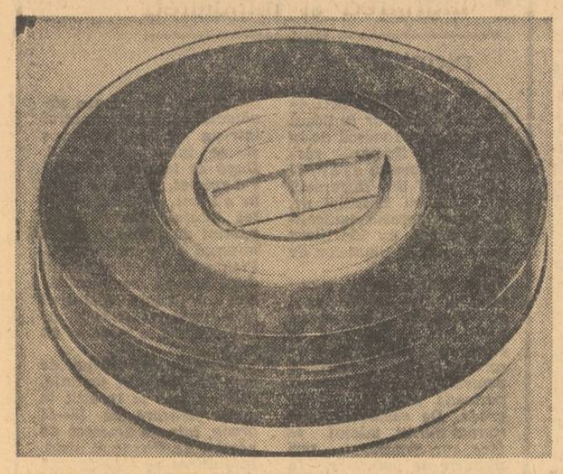

Pachetul de discuri cu o capacitate de memorizare de 7 milioane de caractere pe care sînt memorate datele introduse de la tastatura alfa numerică.

TEHNICĂ

PE DISC ȘI NU PE BENZI!

Doi tineri cercetători români, unul la 3 ani după absolvire, al doilea, cu cîțiva ani mai mare decît primul, au înregistrat o invenție menită să sporească gradul de eficiență al calculatoarelor.

Ce știm noi, de fapt, despre calculatoare ? Puține lucruri. Atît de puține încît fantasticele performanțe ale acestor mașini au creat în jurul lor un adevărat mit.

Orice calculator electronic are nevoie de o cantitate uriașă (aproape incredibilă la prima vedere), de programe și date aferente. Ea se ridică uneori pînă la ordinul milioanelor dacă avem în vedere gestiunea unei întreprinderi (materii prime, materiale, încărcare pe mașini, salarii ș.a.m.d.). Toate aceste date trebuie introduse în sistemul de calcul. În prezent metoda cea mai răspîndită pentru această operație este cea care folosește ca prim suport cartelele perforate. Drept care fiecare mașină de calcul dispune de o stație de perforat și verificat cartele, cu zeci de echipamente, fiecare echipament fiind deservit de o operatoare.

O dată perforate, cartelele sînt „citite" de un „cititor" automat după care sînt trecute în memoria centrală a calculatorului. Numai că această memorie e limitată în capacitatea lui, din considerente de viteză și de preț, drept care datele respective — sînt înmagazinate în așa numitele unități de memorie externă dintre care cel mai frecvent utilizate în prezent sînt benzile și discurile magnetice. În acest mod, calculatoarele au posibilitatea înmagazinării practic nelimitate a datelor, se pot constitui biblioteci de date, operatorului nerămînîndu-i altceva de făcut decît să selecționeze după nevoi banda sau discul de care are nevoie și să-l introducă în mașină.

Un progres realizat în ultimii ani constă în înlocuirea cartelelor prin introducerea datelor în calculator direct, pe benzi magnetice. Fiecare operatoare are în fața ei o claviatură alfanumerică (numită astfel pentru că poate bate cifre, litere și caractere speciale), datele se înregistrează direct pe bandă și nu rămîne decît ca, la nevoie, rola de bandă înregistrată să fie fixată pe unitatea de bandă din sistemul de calcul și... calculatorul își poate începe activitatea.

Se părea că s-a ajuns la un punct limită. Numai că tinerii sînt totuși... tineri, nu se lasă impresionați de mituri și îndrăznesc acolo unde alții consideră că nu mai e nimic de făcut. Așa s-au întîmplat lucrurile și cu tinerii ingineri electroniști ALEXANDRU OPRESCU și DANIEL DRAGOȘ de la Institutul de cercetări electronice și tehnică de calcul. Ei au plecat de fapt de la o constatare simplă — dar nu sînt oare multe invenții rezultatul unor idei de o simplitate uluitoare ? — și anume avantajele rapidității pe care le prezintă, în raport cu benzile magnetice, discurile magnetice, accesul la informațiile înregistrate pe acestea din urmă putîndu-se face în sutimi de secundă în timp ce, pentru a se ajunge la informația înregistrată pe bandă e nevoie de cîteva minute.

Așa s-a născut invenția lor, dispozitivul de introducere a datelor direct pe disc. Subliniem, pe disc, și nu pe benzi. Avantajele s-au dovedit a fi deosebit de importante : economie de timp la accesul datelor memorate și, mai ales posibilitatea de a conecta la un singur disc (deocamdată) 32 operatoare, cu claviatura respectivă. În acest fel 32 operatoare pot lucra simultan, spre deosebire de sistemul cu benzi în care fiecare operatoare trebuie să dispună singură de o unitate de bandă.

În plus dispozitivul lor este astfel conceput încît unitatea de discuri este legată de sistemul de calcul care are în acest mod accesul direct, instantaneu, la informația înregistrată, conversația om-calculator putîndu-se astfel efectua nemijlocit.

Să mai adăugăm că unitățile de discuri magnetice se realizează în țară, că se elimină echipamentele de perforat și verificat cartele ca și cartelele însăși care se aduceau din străinătate, și vom avea cît de cît o imagine a valorii invenției.

Cît despre cei doi tineri, poate că n-ar fi total lipsit de interes să arătăm că atunci cînd s-au apucat de invenția lor, nu apăruseră încă în S.U.A. dispozitivele de introducere pe bandă. „Libertatea de creație și sprijinul de care ne-am bucurat aici în institut, combinate cu entuziasmul nostru, au dus la realizarea acestei invenții, ne declară modest tînărul inginer Oprescu. De altfel, acum lucrăm la perfecționarea ei în continuare.

M. RADIAN

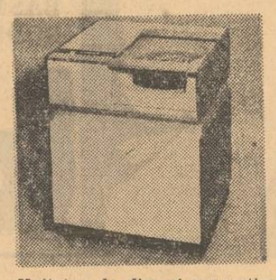

Unitatea de discuri magnetice utilizată în dispozitivul realizat de inginerii români.

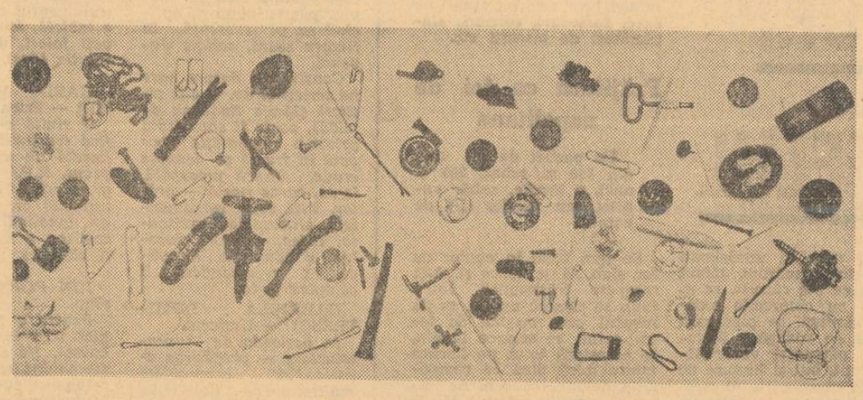

„Colecționarii" sînt în vîrstă de 4 ani !

Colecția este neobișnuită, deși formată din cele mai obișnuite obiecte. Un chirurg din Chicago a avut curiozitatea să adune tot ceea ce a extras din gîtul, esofagul, plămînii și intestinul copiilor în cariera sa de 30 de ani. Ace de cusut, de siguranță, tîrbușoane, medalii vechi și noi, fluiere, rulmenți, bile, chei, creioane, un ochi de păpușe și chiar un glonte de revolver. Toate au fost înghițite de copii. Majoritatea acestora aveau vîrsta de 4 ani. În foarte multe cazuri aceste obiecte au traversat tubul digestiv fără să lezeze nimic. Nu arareori însă s-au ivit complicații grave. O concluzie care merită toată atenția părinților : cazurile de mortalitate la vîrstă foarte fragedă, demonstrează că unul din șase sînt datorite înghițirii unor astfel de obiecte. *Imaginea de sus : o parte a „colecției".*

CEI CARE AU VĂZUT FARFURII ZBURĂTOARE

Singurul raport oficial asupra acestui subiect, publicat în 1968 de către profesorul Edward Condon, de la universitatea Colorado stabilește că din douăzeci de americani, unul a văzut „cu proprii săi ochi" fie o navă interplanetară, fie vizitatori extratereștri, fie un obiect zburător neidentificat. Fapt cu atît mai tulburător cu cît martorii a căror bună credință a fost recunoscută, vin din toate regiunile țării, din toate mediile, fără distincție de sex, rasă, avere sau educație. Cel puțin așa stau lucrurile la prima vedere. Un sociolog, dr. Donald I. Warren, reluînd cifrele raportului Condon, a arătat recent într-un articol al revistei „Science" că în marea lor majoritate acești vizionari au un punct comun : nu se simt la largul lor. Cu cît dezechilibrul este mai accentuat, cu atît sînt mai numeroși martorii oculari ..

Într-un grăunte de nisip

Se pare că nu este atît de mic, pe cît ne-am închipui, ca să nu adăpostească bacterii, alge albastre sau brune... În imagine, colonii de bacterii — acele pete negre — încap într-un grăunte de nisip. În partea de sus, detaliul unei colonii compuse din... 80 de bacterii.

Pardesiu din jersey sau stofă de lînă cu tighele aparente. Poate fi purtat cu cordon din piele.

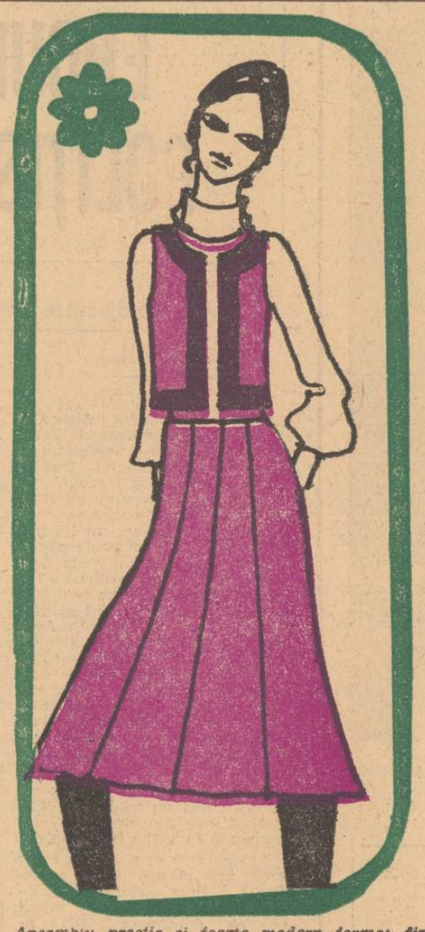

Ansamblu practic și foarte modern format din bolero larg cu bordură unt și fustă din clini sau cloș. Alegeți o stofă ușoară dar care să cadă bine, uni sau chiar imprimată.

Rochie de primăvară sau vară din stofă subțire sau mătase naturală imprimată. Fusta are șapte sau opt clini.

MODA PENTRU TOATE GUSTURILE

Ce ne declară Georgeta BUCUR

cîștigătoarea unei diplome de onoare a Academiei internaționale de cupă Vauclair-Darroux

Hotărît lucru, primăvara aceasta moda și-a pierdut complet capul. Sleită de puteri după înfruntarea dintre mini și maxi, ea a renunțat cu nonșalanță capricioasă la beneficiile victoriei, a aruncat cît colo fustele ce băteau carimbul gizmei, s-a plictisit și de tivurile midi, și s-a oprit, obosită și cuminte, cam pe-acolo unde o doreau mințile rezonabile : în jurul genunchiului. Dar nebunia a început abia de-aici încolo : toate casele pariziene de modă s-au întrecut, în aceste zile, în care s-au prezentat colecțiile de primăvară-vară, în a-și stupefia spectatorii. În a-i șoca. În a le displace chiar. Stau de vorbă cu creatoarea **GEORGETA BUCUR**, proaspăt întoarsă de la Paris, cu o diplomă de onoare a Academiei internaționale de cupă Vauclair-Darroux în buzunar, și comentăm împreună tocmai acest spectacol, uneori amuzant, alteori de-a dreptul absurd, îndeobște însă cabotin, pe care l-au oferit colecțiile '71 ale celebrei „Haute-couture" pariziene.

— Uneori gesturile marilor creatori par de-a dreptul de neînțeles — îmi spune. **Exact atunci cînd se smulseseră aprobarea pentru tivurile lungi, exact atunci au lansat șortul : nu fustița mini, nu rochia tinerească lăsînd să se vadă generos picioarele (frumoase !) ci pantalonașii aceia scurți, purtați de obicei pe munte, diminea-ța, și pe care acum și Courrèges și Dior, și Ives Saint Laurent l-au decretat ținută elegantă pentru toate orele...**

— Cum vă explicați, tovarășe Bucur, dv. care ați fost în mijlocul „virtejului" în zilele în care moda pariziană își pregătea această schimbare la față, cum vă explicați că tocmai Dior a lansat, pentru primăvara '71, moda aceea urîtă și masculinizantă a anilor '40—42, moda pantofilor ortopedici, a umerilor pătrați, a taioarelor cu gulere mari și ascuțite ?...

— Nu uitați și moda buclișoarelor, și a gurii inimioară, și a sprîncenelor pensate, și a pălăriilor stil bărbătesc, cu boruri mari... Într-adevăr oribilă modă. Greu de înțeles cum de și-au întors creatorii privirea, în acest început de deceniu, spre o pagină cu care istoria modei nu se va mîndri niciodată. Moda revine mereu de unde a plecat, specialiștii se întorc adesea la garderoba bunicii, la lada cu zestre a străbunicii, ei se „inspiră" destul de des din tomurile de istorie a modei, dar cel puțin o fac cu grație, cu personalitate, cu inspirație. Cred că intenția creatorilor a fost în acest an de a șoca, de a surprinde.

— Au reușit, ce e drept.

— Se pare însă că cel mai puternic a nemulțumit, în această primăvară, colecția lui Ives Saint-Laurent, pînă mai ieri favoritul nr. 1 al modei pariziene, răsfățatul, preferatul marilor vedete.

— Și el a greșit tot în direcția anilor '40 : turbanele lui au fost considerate de-a dreptul ridicole, și credeți-mă, sînt ridicole, taioarele dizgrațioase, pantofii greoi, asemeni unor copite. **„Mi-e teamă** — scria un ziarist de la „Combat" — **că se va găsi pînă la urmă vreo persoană pe oraș ori pe județ, vreo persoană cu mințile ușor rătăcite care se va îmbrăca precum o sfătuiește Laurent. Știți poate tipul acesta de femei de 70 de ani care se îmbracă ca puștancele... Este hidos. Este rușinos. Saint Laurent ? Nu îl mai cunosc !"**

— Îl vor recunoaște, la următoarea colecție, putem fi siguri... Nu e totuși o treabă serioasă să te mulțumești a șgudui lumea modei, cită vreme moda e un business, și încă foarte gras, iar creatorii francezi știu bine lucrul acesta... Adevărul e că, dincolo de extravaganțele și excentricitățile lansate pentru primăvara aceasta, moda se anunță destul de potolită, cumsecade și feminină, conciliantă cu toate gusturile, siluetele și lungimile, relansînd taiorul clasic, fustele ample — în pliuri sau cloșuri, imprimeurile, volanele.

— Spuneți-mi, pentru ce ați primit această impresionantă „Diplome d'honneur" cu care am spus eu că ați venit în buzunar, dar care e atît de monumentală încît a atras toate privirile cînd a fost etalată în vitrina Casei de modă, unde lucrați ?...

— Pentru înalt profesionalism. Pentru cupă modernă. Pentru rigoarea construcției. Pentru execuție ireproșabilă. Îmi pare rău că trebuie să-mi prezint singură calificativele, dar mi-ați cerut-o și de altfel sînt aprecieri făcute la adresa întregii școli românești de croitorie. Să știți că meșterii români care au trecut la specializări prin străinătate au fost întotdeauna elogiați pentru excelentul lor meșteșug, pentru precizia și eleganța execuției. Rămîne doar să ne formulăm un punct de vedere mai ferm, mai îndrăzneț și în ce privește orientarea noastră în creație. Cred că nu vom întîrzia prea mult nici în această direcție.

Să sperăm...

Silvia FLORIAN

Colaboratoarea noastră, DOINA LEVINȚA *vă prezintă, în desenele de mai sus, cîteva modele pentru zilele de primăvară.*

Confecționat din stofă în carouri bleumarin cu alb sau bleumarin cu roșu, care se găsește în magazine, acest taior are revere lungi și decolteul în formă de V.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

„VREAU SĂ DEVIN RADIOAMATOR"

Cititorul nostru LUCIAN MIHALACHE din Brăila, dorește să devină radioamator. Dînsul ne întreabă cum poate obține autorizația și certificatul de radioamator. Am solicitat în acest sens, răspunsul tov. prof. NICOLAE BĂTRÎNEANU :

„Radioamatorismul, această disciplină aflată la tangența dintre sport și tehnică, îmbănunchează numeroase activități : construirea, instalarea și folosirea stațiilor de radioamatori sau efectuarea de studii și experimentări în benzile alocate radioamatorilor. Dar partea cea mai pasionantă a acestei activități o constituie atît realizarea de legături radio cu alți radioamatori din țară și străinătate cît și participarea la diferite competiții sportive interne și internaționale.

Prin codificarea limbajului obișnuit, folosind alfabetul Morse, în telegrafie, sau o limbă de largă circulație, în fonie, radioamatorismul oferă posibilitatea comunicării, prin bandă, între pasionați, indiferent de limbă sau așezare geografică.

Comunicarea este posibilă, dar cu condiția de a poseda, în primul rînd, un vast și solid bagaj de cunoștințe din domeniul electrotehnicii, fizicii, matematicii, geografiei, limbilor străine

Odată îndeplinite aceste condiții primordiale „pasionatul cititor al revistei" poate deveni și un... pasionat radioamator. Nu înainte însă de a răspunde afirmativ și condițiilor formulate în „Regulamentul de radiocomunicații privind activitatea radioamatorilor din Republica Socialistă România".

Astfel, activitatea de radioamator este permisă numai persoanelor care posedă o autorizație din partea Ministerului Poștelor și Telecomunicațiilor. Autorizațiile se eliberează cetățenilor români care au împlinit virsta de 18 ani și sînt membri ai unui radioclub aparținînd Federației române de radioamatorism.

Certificatele de radioamatori (începători și avansați) se obțin în urma susținerii și promovării examenelor organizate de Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor. Examenele constau în probe scrise și practice la electrotehnică și radiotehnică, regulamente (legate de activitatea radioamatorilor), protecția muncii, transmiterea și recepția semnalelor Morse, transmiterea și recepționarea corectă a mesajelor radiotelefonice. Avansații susțin o probă și la una din limbile străine folosite de radioamatori în transmiterea mesajelor : engleză, franceză, rusă, germană, italiană sau spaniolă.

Apoi, fiecare radioamator primește un indicativ. Stațiile din țara noastră sînt identificate prin indicative de apel compuse din: literele YO, reprezentînd unul din prefixele atribuite nouă pe plan internațional, o cifră indicînd zona geografică în care funcționează stația și un grup de două sau mai multe litere sau cifre caracteristice fiecărei stații (de exemplu Y03KPA).

După construirea aparaturii necesare stației urmează stabilirea legăturilor, participarea la diferitele concursuri organizate și de multe ori laurii — cupele și diplomele — cuvenite învingătorilor.

Problema procurării prăsilei, este destul de greu de rezolvat dat fiind faptul că crescătoriile existente sînt încă în perioada extinderii. Vă puteți totuși adresa Întreprinderii agricole de stat Prejmer-Brașov sau Complexului agro-silvic Scroviștea, comuna Periș-Ilfov. V-am trecut și adresa în speranța că unii crescători amatori, în special din județul Mureș, vă vor scoate din încurcătură, făcîndu-vă oferte în acest sens.

VREM SĂ ȘTIM

GHEORGHE SUCII, din **com. Sărmașu, str. Republicii nr. 25, jud. Mureș,** se interesează cum se prepară vinul din mere.

POȘTA

A. BODEA — com. Tinca, Bihor. După ce ați terminat liceul puteți încerca să dați examen la Institutul de artă dramatică și cinematografică din București sau din Cluj.

MIHAI PLATON din **București, str. Bateriilor nr. 14, tel. 31 19 49,** posedă colecția revistei „Magazin" de la apariție și pînă la zi și o pune la dispoziția celor interesați.

Ce credeți, sînt fotogenică ?

Fotografie trimisă de cititorul **ION COSTACHI** din București

CUM SE POATE ORGANIZA O MICĂ CRESCĂTORIE DE NURCI

IOAN ST. DUMITRESCU, pensionar din Moreni (str. V.I. Lenin 35) ne împărtășește dorința de a organiza pe lîngă gospodărie, o mică crescătorie de nurci. Și fiindcă ne solicită cîteva sfaturi în această privință ne-am adresat colaboratorului nostru TH. MARCAROV. Iată răspunsul primit :

Ne întrebați dacă aveți șanse de reușită ? Desigur. Și ne permitem să citîm concluzia la care au ajuns autorii **(I. Croitoru, I. Albulescu și C. Petriu)** cuprinzătoarei lucrări „Nurca", apărută nu demult în editura „Ceres" : **„Crescătorile noastre de la Tîrgu Mureș, Cluj, Prejmer etc. au făcut experimentări valoroase privind problema adaptabilității nurcilor de proveniență străină în țara noastră. Cercetările au confirmat adaptabilitatea deosebită a nurcilor la condițiile climatice ale țării noastre, avînd ca rezultat producții de blănițe valoroase atît la mată, cît și la produsii rezultați, iar prezența nurcii sălbatice din Delta Dunării verifică, ca fenomen natural, rezultatul concluziilor experimentale".**

Cîteva sfaturi în legătură cu ceea ce intenționați să faceți. Ar fi bine ca pentru crescătoria proiectată să aveți o curte mai mare sau chiar o grădină, bine împrejmuită. După aceea, va trebui să vă gîndiți la procurarea unor cuști sau să încercați să le confecționați singur. În mod obișnuit, la construcția cuștii se folosește plasa de sîrmă, avînd însă grijă ca să nu existe capete mobile care să deprecieze blana sau chiar să rănească animalele. Fiecare cușcă va avea în mod obligatoriu două porțiuni, care la nevoie pot fi izolate ; padocul și cuibarul. Pentru a feri animalele de intemperii, cuștile vor fi așezate într-un șopron pe două rînduri, la o anumită distanță pentru a se putea circula în vederea administrării hranei. Iată furajele la care se apelează în crescătoriile din țara noastră pentru hrănirea nurcilor : carne de vacă ieftină (care din diferite motive nu se poate da în alimentația publică), deșeuri de abator, pîine, pesmet, morcovi, cartofi, făina de pește sau oase, drojdie de bere uscată etc. Femelelor în perioada de gestație sau alăptare li se va administra, suplimentar, lapte proaspăt, ouă fierte, salată verde și altele.

UTIL ȘI PRACTIC

• Îngrijirea și înmulțirea plantelor de aloe

ING. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman, răspunde cititorului ȘTEFAN PLUGARU din București, str. Căderea Bastiliei nr. 72, care dorește indicații în legătură cu îngrijirea și înmulțirea plantelor de aloe.

„În timpul iernii, plantele de aloe se păstrează în încăperi luminoase, bine aerisite, departe de sursa de căldură. Temperatura cea mai potrivită pentru creștere în această perioadă este de 8—10 grade. De asemenea, în timpul iernii udatul se face rar pentru a feri plantele de putrezire. În cazul cînd plantele se înmoaie și își schimbă culoarea datorită udării lor prea abundente se poate proceda astfel : se taie tulpina pînă la partea sănătoasă, se trece ghiveciul într-un loc mai călduros și se întrerupe udatul. După ce tăietura tulpinii s-a zvîntat, planta se mută în alt vas, într-un amestec alcătuit din o parte pămînt de țelină, o parte mraniță și o parte nisip. Planta va fi udată numai după ce s-au format rădăcini noi. O dată cu sosirea primăverii, cantitatea de apă folosită la udat se va mări.

Înmulțirea plantelor de aloe se face prin semințe, care se pun la încolțit la o temperatură de 15—18 grade, într-un amestec de pămînt de frunze și nisip. Înmulțirea se face și prin despărțirea lăstarilor care cresc la baza plantei (dragoni). Aceștia, după separare, se pun la înrădăcinat în nisip, într-o încăpere încălzită.

Pe teme culinare

DIN TOCĂTURI ȘI PIREURI DE TOT FELUL

Chiftele de fasole albă

250 g. fasole boabe, 100 g. miez de pîine albă, 1—2 cepe, pătrunjel verde tocat, sare, piper, un ou, făină, untdelemn pentru prăjit.

Se fierbe fasolea pînă ce boabele sînt bine înmuiate. Se scurge. Se trec boabele prin sită. Pireul obținut se amestecă cu miezul de pîine muiat în apă și stors, se adaugă un ou, sare și piper după gust. Se fac chiftele potrivit de mari, se dau prin făină, se prăjesc în ulei încins. Se servesc cu sos de roșii picant sau cu murături.

Budincă de carne cu cartofi

1 kg. de cartofi, 25 g. unt, 1 dl. lapte, sare; 750 g. carne de tocat (vită sau porc) 3-4 cepe, o lingură de pătrunjel verde tocat, un ou, un cățel de usturoi, sare, piper ; untură sau untdelemn.

Se pregătește un pireu de cartofi bine legat. Se dă carnea prin mașina de tocat. Se taie ceapa mărunt și se pune la înmuiat în puțină untură sau untdelemn. Se adaugă tocătura de carne și se ține pe foc potrivit, amestecînd mereu pînă ce carnea își schimbă culoarea (circa 5 minute). Se dă deoparte. După ce s-a răcorit se adaugă oul, pătrunjelul verde, usturoiul pisat, sare și piper. Se amestecă totul bine.

Se unge cu grăsime o tavă care merge la cuptor. Se întinde pe fundul ei pireul de cartofi în strat egal, se repartizează deasupra tocătura de carne și se presară cu cașcaval ras. Se dă la cuptor să se rumenească. Se servește fierbinte, tăiată în pătrate, Smîntîna se aduce la masă în sosieră. Budinca poate fi de asemenea însoțită de o salată de sezon sau murături.

Pîrjoale din ciuperci

250 g. ciuperci, o ceapă, 1 ou, o lingură cu vîrf de făină, sare, piper, verdeață, ulei pentru prăjit.

Se taie partea nisipoasă de la piciorul ciupercilor, se spală, se scurg, se zvîntă într-o cîrpă curată de bucătărie, se trec prin mașina de tocat carne. Separat, se rumenește ușor în untdelemn încins ceapa mărunt tăiată și după ce s-a răcorit, se amestecă cu ciupercile tocate. Se sărează, se piperează tocătura, se adaugă o linguriță de pătrunjel verde tăiat mărunt, oul și lingura de făină. Se amestecă totul ca să se omogenizeze, se fac pîrjoale potrivit de mari, se dau prin făină și se prăjesc în ulei fierbinte. Se servesc întocmai ca cele din carne cu garnitură de cartofi prăjiți sau cu pireu și o salată preferată

Bomboane „Hocus-pocus"

Cozonacul pe care îl dați copiilor s-a uscat și nu mai este mîncat cu plăcere ? Recurgeți la următoarea soluție: Opăriți-l cu puțin sirop bine legat și parfumat cu vanilie. Sfărîmați-l cu furculița și amestecați-l cu nuci răsnite. Faceți din această compoziție bile mari cît nucile, tăvăliți-le prin cacao amestecată cu zahăr tos. În mijlocul lor, puteți pune o vișină din dulceață sau din vișinată.

În același fel, puteți proceda cu resturi de ori ce fel de prăjituri uscate. Puteți chiar strînge și păstra firimituri, colțuri, bucățele de chec, fursecuri, cornuri, sfărămături de biscuiți etc.

Prăjitură cu foi de napolitane

Un pachet de foi (100 g.), 500 g. rahat, 200 g. nuci, o lămîie, zahăr vanilat sau vanilie (1/4 de baton).

Se pun foile în cuptor cu foc slab, să se usuce și să-și recapete frăgezimea. Între timp se rîșnesc nucile, se dă rahatul prin mașina de tocat carne, se stoarce lămîia, se amestecă totul pe flacăra foarte mică pînă ce compoziția devine omogen. Se adaugă vanilia mărunt tăiată sau praful de zahăr vanilat. În loc de rahat, se poate folosi o marmeladă densă: de gutui, de mere. Se unge o foaie, se acoperă cu a doua. Se unge o altă foaie și de asemenea se acoperă cu o foaie neunsă. Se suprapun, se așază deasupra un fund curat de bucătărie și, chiar, o mică greutate. Se taie în pătrate sau dreptunghiuri, de preferință a doua zi.

Olimpia STEFANESCU

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

EMANUELA P., Str. Mircea Basarab 31 — Brașov.

Acneea poate fi tratată. Veți păstra igiena locală spălînd fața cu săpun pentru copii și aplicînd cu perseverență, în fiecare seară, soluția Juvenal.

Constipația despre care ne scrieți și dv. și alți cititori (Maria Sudeanu de pildă), poate fi combătută printr-o alimentație bogată în fructe și legume crude, brînză proaspătă, lapte, carne fiartă — grătar. Veți evita condimentele, alimentele excitante, cafea, cacao, ciocolată și băuturile alcoolice. Vă recomandăm B complex forte.

GABRIELA DUMITRESCU — Urziceni.

În perioada de suprasolicitare — pregătirea examenelor — recomandăm multiglutin — fiole de băut, cîte una în fiecare dimineață și vitamina B6 — o tabletă pe zi, timp de 15 zile. Veți învăța temeinic, planificînd din timp materialul și rezervînd și zile pentru recapitulare.

Verificîndu-vă cunoștințele, veți avea mai multă încredere în forțele dv., tensiunea emotivă va diminua și veți obține rezultate bune la examen.

T. CONSTANTIN, com. Cristești jud. Iași.

În cazul transpirațiilor abundente legate de emotivitate deosebită — credem că veți beneficia de tratamentul cu Bergonal o tabletă, seara, iar local, veți folosi, după spălare, soluția Ideal.

MARIA V. DRAGOMIR — București.

O rinită cronică atrofică crustoasă va fi ameliorată de următorul unguent. R.P./ mentol 0,10 gr, camfor 0,10 gr, enealipt 0,10 gr, vaselină 10 gr., lanolină 10 gr, hidrocortizon o fiolă, vitamina A uleioasă.

ION POPESCU — Buzău.

Pentru o faringită cronică vă recomandăm Inhalant. 1/4 din cantitatea flaconului se toarnă într-un vas cu 1 l. apă fierbinte. Vaporii care se degajă sînt inhalați sub un prosop cu care se acoperă vasul. Inhalațiile se fac seara. În cursul zilei se vor evita expuneri la diferențe mari de temperatură a aerului. Seara, veți lua o tabletă de NILFAN, iar în cursul zilei vitamina A uleioasă.

Dr. Ana MURGULEȚ

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG

RÎNDURI PENTRU „OTHELLO"

CURIER SĂPTĂMÎNAL

de Mihai STOIAN

La redacție ne-a sosit următoarea scrisoare pe care o publicăm, respectînd dorința corespondentului nostru (firească de altfel) de a semna doar cu inițiale.

„Am citit rîndurile unei soții și mame din „Magazinul" nr. 696 — 6 februarie 1971 — în articolul „În atenția unui Othello" și am trăit retrospectiva unei situații familiale similare, ce mi s-a întîmplat cu circa 15 ani în urmă. M-am despărțit de mama copilului meu, cînd acesta avea vîrsta de 5 ani. Am luat copilul să-l cresc eu, deoarece condițiile mele materiale erau mai bune decît ale soției. Astăzi, copilul meu este student la o facultate tehnică, învață bine și îmi dă satisfacții sufletești și prin comportarea sa.

Ca tată, mă adresez unui tată, căruia îi spun din toată inima să nu renunțe la fericirea celor dragi lui, însă în primul rînd, la propria-i fericire.

Anii vor trece, timplele vor începe să capete ghiocei, copilul va crește, însă structura lui sufletească va avea de suferit.

Vei suferi și dumneata ca tată, cînd copilul, despărțit de mamă, o va dori, o va căuta. Oricît vei căuta să-i înlocuiești căldura mamei, așa cum am încercat și eu — nu vei reuși. Nu pot uita clipele în care, copilul meu, simțind nevoia unei mîngîieri, se lipea de mine, mă lua de gît, mă săruta și mă ruga : „Tăticule, stringe-mă în brațe mult de tot, mingiie-mă, că mi-e dor de tine !". Aceste cuvinte mi le spunea la vîrsta de 8 ani, deși nu lipseam deloc de-acasă, în afara orelor de serviciu. În același timp, aveam o femeie bătrînă care făcea menajul și-l îngrijea cu deosebită atenție.

Deși fiul meu este la vîrsta de 20 ani, lipsa mamei i-a creat o sensibilitate sufletească deosebită. Deși în aparență dă dovadă de multă maturitate în gîndire și în comportare, totuși, ca tată, îi simt sensibilitatea sufletească care citeodată explodează pe ascuns, într-un vers, nu lipsit de conținut.

Cele de mai sus le adresez dumitale ca tată, în intenția de a te împiedica să faci vreun pas negîndit, pe care îl vei regreta din ce în ce mai mult, cu cît vor trece anii și cu cît copilul va crește. Te rog să mă crezi — și-ți spun cu toată sinceritatea — vei suferi și dumneata, alături de copilul dumitale.

Astăzi, sentimente aamnci vă leagă pe toți trei. Cînd gingășia copilului vostru vă leagă inimile, de ce vrei să năruiești o fericire care se clădește atît de greu ?

Rîndurile acestea sînt scrise de un tată care își iubește mult singurul lui copil și se adresează unui alt tată, care — sînt sigur — își iubește tot atît de mult copilul. Atîta vreme cît nu există motive care să pună în dubiu sentimentele soției față de dumneata, lucru de fapt exprimat cu atîta sinceritate și căldură de dînsa în scrisoarea adresată redacției, atîta vreme cît un copil vă unește sufletele, este o tragedie să destrami firul care a început să țese căldura unui cămin fericit.

C.I."

Considerăm că orice comentarii ar fi de prisos.

P.S. E. GEORGE — Lugoj. Am primit scrisoarea pe care ne-ați expediat-o la adresa exactă. Așteptăm următoarea scrisoare.

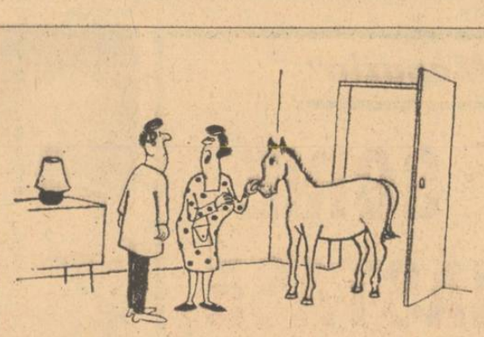

—De cîte ori fac cumpărături, ai cîte ceva de obiectat...

L' EUROPEO

Rezultatele concursului de maximafilie

Concursul republican de maximafilie, ajuns la a V-a ediție, a atras și-n acest an numeroși participanți — realizatori și colecționari de ilustrate maxime. Mărcile poștale emise în cursul anului 1970 — cu o tematică variată, au permis realizarea unor reușite ilustrate maxime, folosindu-se cărți poștale ilustrate în culori (editate în țară sau străinătate), adesea în mai multe variante.

Ștampilele poștale au fost aplicate în localități ce au legătură cu subiectul ilustratelor maxime, ceea ce oferă, pe lîngă o condiție indispensabilă și o satisfacție deosebită pentru realizatori.

În CATEGORIA : „Cea mai frumoasă ilustrată maximă românească a anului 1970" s-au acordat :

— Premiul I : dr. Jose Esra (București) pentru ilustrata maximă „Camille" (soția pictorului) de Claude Monet ;

— Premiul II : dr. Tănase Danelius (Iași) pentru ilustrata maximă „Domnitorul Al. I. Cuza" : cu 3 variante.

— Premiul III : Gheorghe Văduva (Bacău) pentru ilustrata maximă „Pavilionul Expoziției naționale", cu 4 variante.

În CATEGORIA : „Cea mai reușită serie" s-au acordat :

— Premiul I : ing. Gheorghe Musceleanu (București), pentru seria „Cai", cu cîte 2 variante.

— Premiul II : Constantin Dumitru (București), pentru seria „Trandafiri", cu cîte 3—4 variante pentru unele valori.

— Premiul III : Ion Ungureanu (București), pentru seriile „Campionatele mondiale de hochei pe gheață" și „Mexic '70".

În CATEGORIA : „Selecțiuni din colecții" s-au atribuit :

— Premiul I : Nicolaie Munteanu (Timișoara) pentru ilustratele maxime cu tema „Pictura franceză".

— Premiul II : Vasile Pănescu (Focșani) pentru „Olimpiade" pe ilustrate maxime.

— Premiul III : Liviu Moldovan (Tîrgu-Mureș), pentru ilustrate maxime „Polonia".

Colecția „Sculptura" a ing. Vasile Boghiu (București) a primit o mențiune.

DE 1 MARTIE

— Și ca să nu mai fii supărată c-am uitat de mărțișor, poftim, te trec la primă și luna asta !!!

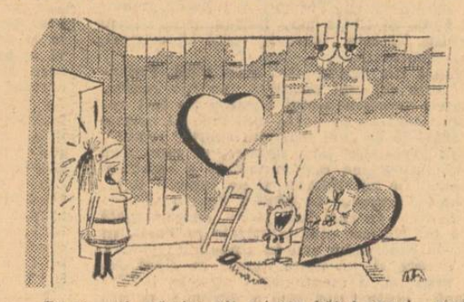

— De-ai ști mămico cît mi-am bătut capul pînă am găsit felul în care să-ți ofer mărțișorul ăsta !!!

— Auzi, dragă cică n-a avut timp dumnealui, să-mi cumpere un amărît de mărțișor !!!

Desene de Adrian ANDRONIC

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Populația Bucureștilor

După ultimele date statistice, nu peste mult timp, populația capitalei va atinge 2 000 000 locuitori.

V-ați gîndit însă cam **cîți locuitori număra orașul București doar cu 100 de ani în urmă ?**

Supermaxi-jupe ?

Lupta între modă mini și maxi-jupe este în plină desfășurare. Unii afirmă că va învinge moda maxi, alții, dimpotrivă, mini. Dacă privim problema din punct de vedere al sănătății, foarte probabil că, pentru perioada de iarnă, este mai avantajoasă moda maxi, întrucît apără mai bine de frig. Din punct de vedere economic însă, moda maxi este costisitoare, pentru că, oricum, la confecționarea unei astfel de rochii se folosește mai mult material.

Dar, dacă se tinde totuși către moda maxi, de ce nu s-ar ajunge și la o „supermaxi" ?

Trebuie să spunem însă că, în materie de modă, istoria se repetă. Să nu uităm rochiile purtate cu cîteva decenii în urmă și, mai cu seamă, pe cele cu trenă. Probabil că și pe acea vreme au existat partizane ale unor... supermaxi. **Știți care a fost rochia cea mai „supermaxi" purtată vreodată, și de către cine ?**

Cîte secunde ați trăit pînă acum ?

Dacă v-ar întreba cineva, să-i răspundeți repede, dacă ați trăit pînă în acel moment un bilion de secunde, i-ați răspunde afirmativ sau negativ ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Eclipsă totală de Soare

În cazul unei eclipse totale de Soare pe Lună, ar trebui ca Pămîntul să se găsească interpus între Soare și Lună. În această situație, Pămîntul ar acoperi total discul solar. Razele Soarelui, trecînd prin atmosfera terestră vor fi parțial absorbite spectral, în special regiunea radiațiilor albastre. În consecință, vor predomina radiațiile roșii, ceea ce va face ca Pămîntul să apară sub forma unui disc negru, înconjurat de o intensă aureolă roșie, spectacol cu totul deosebit și probabil, foarte frumos.

Socoteala leneșului norocos

Elevul cel leneș, a început să numere de sus în jos și vadă cîte rezultate nu cunoaște, notînd aceasta în dreptul semnelor „egal", astfel : 1... 2... 3... etc.

9 × 1 = 9	9 × 6 = 5
9 × 2 = 1	9 × 7 = 6
9 × 3 = 2	9 × 8 = 7
9 × 4 = 3	9 × 9 = 8
9 × 5 = 4	9 × 10 = 9

Nefiind prea sigur de numărare, a mai făcut-o o dată, de data aceasta de jos în sus, scriind iarăși cifrele obținute : 1... 2... 3... etc.

9 × 1 = 9	9 × 6 = 54
9 × 2 = 18	9 × 7 = 63
9 × 3 = 27	9 × 8 = 72
9 × 4 = 36	9 × 9 = 81
9 × 5 = 45	9 × 10 = 90.

Se observă că, din greșeală, rezultatele erau bune ! Cu această ocazie, mulțumim tov. Cornelia Dobre pentru materialul trimis și o invităm ca și pe viitor, dacă, mai are altele, interesante, să ni le expedieze. Le vom publica cu plăcere.

POȘTA CITITORILOR

● Tovarășa **Constanța Constantinescu, din Craiova,** ne sesizează că în unul din numerele noastre s-ar fi strecurat o eroare și anume că nu Moise, ci Noe este personajul cu corabia de pe vremea potopului biblic. Aveți perfectă dreptate, dacă într-adevăr a existat bătrînul Noe, dar aceasta o știam și noi. Întrebarea a fost pusă intenționat greșit, ea făcînd parte dintr-un test de perspicacitate. De altfel, răspunsul „corect" a fost dat în numărul imediat următor, spre bucuria venerabilului Noe, căruia nu i s-a uzurpat astfel nicidecum prioritatea.

● La două dintre întrebările din unul din numerele trecute, ne-a răspuns și cititoarea **Mariana Iacobescu,** elevă în clasa a VIII la Școala generală nr. 6 **din Hunedoara.** Unul din răspunsuri este corect. Celălalt, nu-i complet. Totuși e lăudabil Mariana că pentru nivelul de cunoștințe pe care le poate avea o elevă de clasa a VIII-a, ai abordat probleme de fizică atomică.

● Cititorului nostru **Alexandru Năstase,** tehnician la Rafinăria Brazi, **din Ploiești,** preferăm să-i publicăm în întregime scrisoarea pe care ne-a trimis-o, în loc de orice comentariu. De ce ? Pentru că, după cum veți constata și dv., este foarte amuzantă. În orice caz, vă mulțumim... și vă rugăm să mai reveniți cu noutăți.

Stimate domnu' Murphy,

Deși nu sînt un pesimist convins îmi place legea dv. Deoarece nu solicitați răspunsuri la „articolele" legii dv. publicate în nr. 693 al revistei „Magazin", voi încerca doar să vă conving că și în domeniul meu de activitate legea dv. poate fi aplicată.

1. Dacă dintr-o reacție așa-zisă „reversibilă" dorești la început să obții niște compuși chimici, dar apoi te răzgîndești și dorești să recuperezi în totalitate substanțele inițiale, nu vei reuși niciodată, sau le vei recupera, dar cu pierderi.

2. Ori cîte impurități ai scoate dintr-o substanță, nu vei reuși niciodată obținerea ei în stare pură.

3. Cu prilejul unui control inopinat, dintr-un lot de mostre oprite pentru verificare, va fi depistată întotdeauna mostra neconformă, indiferent dacă ai fost anunțat sau nu despre data la care va fi efectuat controlul.

4. Folosind oricîte procedee de deshidratare a unei substanțe, nu vei reuși niciodată eliminarea ultimului atom de apă.

5. Cu timpul se va reuși obținerea artificială a oricăror substanțe din natură, dar ele nu vor avea niciodată caracteristicile celor naturale ; în plus, omul le va obține la un preț de cost întotdeauna mai mare decît natura.

6. Într-un sistem frigorific oricît de perfecționat, omului îi va mai trebui întotdeauna o fracțiune de grad pentru a atinge zero absolut.

7. Dacă, fiind grăbit sau nervos, împingi prea brusc sertarul în care îți aparatura de laborator, cu siguranță că obiectul cel mai prețios nu va pierde ocazia să se spargă.

8. Dacă pentru o experiență de laborator îți este absolut necesară o substanță chimică, cu siguranță că nu o vei găsi la magazie ; în plus îți va fi imposibil să găsești în timp util o altă substanță cu aceiași formulă structurală, chiar trecînd tu în locul magazionerului.

9. Sistemul automat de alarmă în caz de incendiu va înceta să funcționeze tocmai cînd va fi mai multă nevoie de el și pentru aceasta nu vei putea învinui pe nimeni.

Orice nelămurire din partea dv. nu-mi va produce decît plăcere.

Dacă doriți să colaborăm, eventual pornind de la un alt principiu de bază, vă stau la dispoziție cu cea mai mare plăcere.

Ce-ați zice de principiul de dată această ultraoptimist : „Dacă ceva merge bine, va merge bine" ?

Ing. Liviu MACOVEANU

Mărțișoare

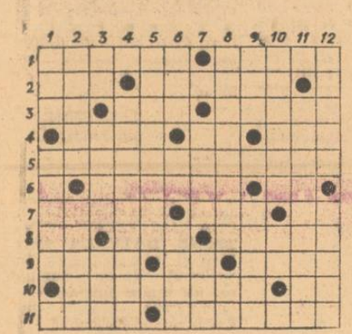

ORIZONTAL : 1. O scrisorică de la drum... (pl.) — Un pantofior pentru „stăpîna casei". 2. Exclamație de entuziasm — Un cămin primitor pentru tineri căsătoriți. (dim. pl.). 3. Jean Teodoru — Pentru — A reuși. (fig.). 4. Strugurii vulpei... — Paul Constantinescu — Riu în Thailanda. 5. Mărțișor cu un număr „norocos". 6. Fără simț moral — Theodor cel mic... 7. Hornarul cu... noroc — Iese din țigară... — Educație fizică. 8. În miezul mărțișorului : — Localitate în Franța — Alt număr care poate fi „norocos". 9. O pisicuță cu fundă la gît — Radu Vasile — Culoare de... Trabant. 10. Cadou de 1 Martie — Cîțiva lei ! 11. Citeva pe portativ, pentru o muzicantă. (sing.) — Florile primăverii pentru persoana iubită.

VERTICAL : 1. Sănătate... de cutie, pentru accentuarea frumuseții — O furculiță și un cuțit, pentru o persoană cu... poftă mare. 2. Arbore — Localitate în Italia. 3. În vacanță ! — Un deșteptător, pentru... un somnoros — Tot. (pop.). 4. Sezonul mărțișoarelor. 5. Felicitări pe hîrtie... 6. Pe gene în Africa orientală — Pere ! — Pleacă o dată cu iarna... 7. Pulbere — Abreviație medicală. 8. Un animal... aducător de noroc. (dim.) — ...și alte animale, fără acest cașet. 9. Pentru ac... — Prefix științific. 10. Piine pisată. (pop.) — În prag ! 11. Mănunchiuri de flori pentru EA... (dim.). 12. Un cățel mai... mare — Primesc mărțișoare...

Jeny FLOREA

Cuvinte rare : MUN — VIG — OSIMO — SAO — VSH — MACRO.

„Cerbul de aur"

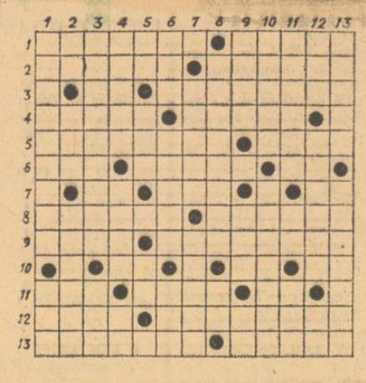

ORIZONTAL : 1. „Cerbul de argint"-1970. — A pronunța cuvîntul de deschidere al Festivalului. 2. Cel „Dramatic" din Brașov este sediul Concursului și Festivalului. — Concurent din R.F. Germană, ediția 1970. 3. Lei ! — „Cerbul de bronz"-1970. 4. A copia. (fig) — Colaborator... fie chiar artistic. (fig.) 5. Concurentă din U.R.S.S. — mențiune 1970. — Prenumele dirijorului orchestrei Radio-televiziunii. 6. Riu în Irlanda. — Imagine bună de televizor. — Afiar Efim (concurentă din Turcia—1970). 7. Alfa și Omega. — Insulă din Mediterana.—Pazeltova Hanja (Cerbul de argint-1969). 8. Membru al juriului din R.P. Bulgară-1970. — Face parte din orchestra Festivalului. 9. Festivalul se compune din cinci... (sing.) — Piesă optică folosită la cercetarea stării de polarizare a unui fascicul de radiații. (tehn.) 10. Ulpian Jipescu. — „1971" ne oferă a patra ediție a Festivalului. — Șerban Radu. 11. Tîrg în Egiptul antic. — Ziua inceperii Festivalului... (pl.) — Urmează după luna Festivalului... în romani. 12. Loc rezervat la Festival. — „Trecea fanfara..." — (pl.) 13. „Vocea de aur a Spaniei", — recital de gală în ediția 1970. — Premiul „Uniunii Compozitorilor din România"-ediția 1970.

VERTICAL : 1. „Cerbul de Aur"-1970. — Asociația Studenților din România. 2. Bluză rurală. — „Viața e prietena..." (melodie interpretată de Birte Cjaer — Danemarca). — Aceasta. (pop.) 3. Compozitor român, cu mai multe melodii cîntate la Festival. — Conducător. (fig.) 4. Apărută pe neașteptate. — Ores în Noua Zeelandă. — Lucian Haralambie. 5. Louis Rou (membru al juriului din Elveția-1970). — Mască la mijloc ! — Joe Dollan (Premiul de popularitate-1970)6. Interjecție. — Școlărită. — S-a întors Ema ! 7. Srisorică. — Coautor al compoziției „Scrisorile tale", interpretată la Festival de Man Cristiana-Italia. 8. Interpretă din R.S. Cehoslovacă, care a oferit un recital în ediția 1970. — Dînsul. 9. Bărbierîți. — Refren popular. — La bis ! 10. Component al... „Fanfarei militare". — Melodie cîntată în gen... doină. 11. Țara reprezentată la Festival de Roddie Mc. Neill. — La haz și la necaz ! — Confuz. (fig.) 12. Literă elină. — Bolnav care odinioară... se izola. — Portativul Festivalului... 13. Nostime. — „Premiul special al juriului"-1970.

Valer PETRIC

Cuvinte rare : MAE — ESO — ASC — OKAU — EUH — ILA.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ZERO

ORIZONTAL : Greenwich — Honolulu — K —Emil — Minus — Oaș — Ton — Sy — R —Est — Cao —Grîu — Balan — He — Nul — Bri — Ecuador — Am — Ie — R — Cod — I — A — Ger — Cioc — Nir — Emana — Coadă — Dana — Unde — Ramas.

BATE ȘI...

ORIZONTAL : Gong — Placat — Inima — Toba — En — Pendula — Faust — E — Oto — T — Caravane — It — Toboșari — Mir — Nit — Dem — Îngroșată — I — Ut — Um — Ta — In — Atlet — Rate — Eroi — Sniței.

Jocul soarelui

de MAURICE LEBLANC

REZUMAT

Acțiunea începe în chip ciudat. Din reflectarea unei raze de soare pe fațada casei vecine, Lupin descoperă un adevărat cod cifrat, din care reieșea că cineva este în pericol. Pe alt plan, aflăm că baronul Repstein a oferit un mare premiu pentru găsirea soției sale care dispăruse cu trei milioane și bijuteriile prințesei de Berny.

Semnalele luminoase îl conduc pe Lupin spre casa intendentului baronului. Acesta însă este mort. Ajungînd la baron Lupin îl acuză pe acesta de omor...

Baronul avea o voce emoționată și ochii săi triști păreau mujați în lacrimi. Lupin începu să aibă îndoieli. Dacă se înșelase ? Dacă ipoteza sa era falsă ? Deodată, îi atrase atenția un amănunt: la răscroiala vestei zări vîrful acului înfipt în cravată și constată astfel lungimea cu totul deosebită a acelui ac. Tija de aur era triunghiulară, dîndu-i înfățișarea unui pumnal foarte fin, foarte delicat, dar de temut în mîini experte.

Și Lupin nu se mai îndoi că acul, impodobit cu minunata perlă, fusese arma care-i străpunsese inima bietului Lavernoux. Murmură :

— Ești foarte șiret, domnule baron !

Celălalt, grav, păstră tăcerea ca și cum n-ar fi înțeles, ca și cum ar fi așteptat explicațiile la care avea dreptul. Și, în ciuda oricăror aparențe, această atitudine impasibilă îl derută din nou pe Lupin.

— Da, foarte șiret — continuă el jucînd ultima carte — întrucît baroana n-a făcut decît să asculte de ordinele dumitale, realizînd acele valori ba chiar și impruntindu-se pentru a putea cumpăra bijuteriile prințesei. E de asemenea evident că persoana care a ieșit din palatul dumitale, cu o valiză în mînă, nu era nevasta, ci complicea dumitale, amanta dumitale, probabil, care s-a lăsat vînată de bunăvoie prin toată Europa de bietul nostru comisar Ganimard. Combinația mi se pare grozavă. Ce riscă această femeie dîndu-se drept baroana căutată ? Și cînd te gîndești că ai făgăduit 100 000 de franci celui care-ți va găsi nevasta... O lovitură de maestru, zău așa !

Baronul nici nu clinti. Îl privi lung pe Lupin și-l întrebă flegmatic.

— Cine ești ?

Lupin izbucni în rîs.

— Ce interes poate avea acest lucru în împrejurarea de față ? Să presupunem că sînt un trimis al destinului și că răsar din umbră ca să te nimicesc ! Se ridică brusc de pe scaun, îl prinse pe baron de umeri și continuă : Sau ca să te salvez, baroane! Ascultă-mă : cele 3 milioane ale nevestei dumitale, bijuteriile prințesei, banii pe care i-ai strîns din vînzarea cailor de curse și a imobilelor, totul, totul e colo, în casa aceea de fier. Fuga îți e pregătită. Iată, în dosul acestei draperii, îți zăresc valiza de piele. Hîrtiile din birou îți sînt în ordine. În noaptea asta o vei șterge englezește. În noaptea asta, deghizat ca să nu te recunoască nimeni, luîndu-ți toate precauțiile, te vei întîlni cu amanta dumitale, cea pentru care al ucis, Nelly Darbel, desigur, pe care Ganimard o urmărește prin Belgia. Un singur obstacol nepreväzut : poliția, cei 12 agenți pe care destăinuirile lui Dulâtre i-au postat sub ferestrele dumitale. Ești necăjit, te cred ! Ei bine, sînt gata să te salvez : un simplu telefon și, spre trei patru dimineața, 20 dintre prietenii mei înlătură piedica, îi îndepărtează pe agenți fără surle și tobe. Condiția ? Un fleac pentru dumneata : să împărțim pe din două milioanele și bijuteriile. Hm, ce zici ?

— Încep să înțeleg — murmură baronul — e vorba de un șantaj...

— Șantaj sau nu, spune-i cum vrei, dar asta-i situația. Punga sau viața !

Cu un gest brusc, baronul scoase revolverul și trase de două ori. Dar Lupin prevăzuse atacul, văzînd cum, pe măsură ce vorbea, fața interlocutorului său își schimba încet trăsăturile pierzîndu-și siguranța, sub imperiul fricii și al furiei, chipul baronului căpătase o expresie feroce, aproape bestială, care vestea revolta atîta vreme reprimată. Lupin se aruncă la pămînt și, răsucindu-se, îl prinse pe baron de picioare : făcîndu-l să-și piardă echilibrul, îl trînti la pămînt. O secundă și iată-i pe cei doi înlănțuiți într-o luptă corp la corp, înverșunată, crîncenă, sălbatică. Dintr-o dată, Lupin simți o durere ascuțită în piept.

— Ah, canalie ! urlă el. Acul ! Vrei să mă omori și pe mine ca pe Lavernoux ? Își desprinse cu un efort uriaș mîinile și-l apucă pe baron de gît. Imbecilule, dacă nu te-ai fi dat de gol era cît pe-aci să pierd partida ! Ai o mutră de om atît de cinstit !

Izbutind să se ridice pe jumătate, îi trînti baronului, în stomac, unul din acei formidabili pumni ai săi. Criminalul, năucit, căzu grămadă. Lupin îl scotoci prin buzunare, îi găsi cheile, se asigură că în valiza ascunsă în spatele draperiei nu se aflau nici bani, nici bijuterii și se îndreptă spre casa de bani. Dar în acel moment se opri brusc. Undeva se auzea un zgomot. Servitorii ? Imposibil! Mansardele lor se aflau la etajul al III-lea. Ascultă atent. Zgomotul venea de jos. Dintr-o dată pricepu. Auzind cele două detunături, polițiștii băteau în poartă fără să mai aștepte zorile.

„Drace ! — își spuse el — am băgat-o pe mînecă ! Și chiar în clipa în care ne pregăteam să culegem rodul laborioaselor noastre eforturi ! Haide, Lupin curaj ! În fond despre ce-i vorba ? Să deschizi, în 20 de secunde, o casă de bani despre al cărui cifru habar n-ai. Și-ți pierzi capul numai pentru atîta lucru ? N-ai decît să afli secretul... Cîte litere are cifrul ? Patru...". Continuă să gîndească, vorbind de unul singur, ascultînd în același timp zgomotele tot mai puternice de afară. Încuie de două ori ușa anticamerei, apoi reveni la casa de bani. Cine dracu ar putea să-mi dea o mînă de ajutor ? Cine? Cum cine ? Lavernoux, la naiba... Acest biet Lavernoux cu telegrama lui luminoasă... Doamne, cît sînt de timpit !". Numărînd calm, pînă la zece, îngenunche în fața casei de bani și începu să minuiască cu atenție deosebită, cele patru butoane. Pe urmă examină teancul de chei, alese una dintre ele și încercă în zadar s-o introducă în broască. „A treia oară voi izbuti", murmură el, introducînd în broască cea de-a treia cheie. „Victorie : Asta se potrivește ! Sesam, deschide-te !". Broasca funcționa. Ușa se deschise încet. „Ale mele-s milioanele !" — strigă el. Dar dintr-un salt sări îndărăt, apucat de un sughiț de spaimă. Chiețle, ciocnindu-i-se în mînă, începură să sune ciudat. Picioarele i se muiară de spaimă. Timp de 20, 30 de secunde, în ciuda vacarmului pe care-l făceau în tot palatul soneriile electrice, el contempla mut, cu ochii rătăciți, unul din cele mai cumplite spectacole : trupul pe jumătate despuiat al unei femei, îndoit, îndesat că un pachet în casa de bani... și pletele blonde care-i atîrnau... și șingele care se închegase... „Dumnezeule ! Baroane ! — gemu el. Monstrule !". Și cuprins de furie se repezi spre baron și începu să-l lovească : „Na ! Ține ! La eșafod cu tine ! Mizerabile !". Deodată Lupin auzi pași grăbiți care urcau scara. Era timpul s-o șteargă. Trecu în camera de alături care dădea în grădină. În clipa în care agenții pătrundeau în odaia unde se afla baronul, Lupin încăleca balconul lăsîndu-se să alunece de-a lungul unui burlan gros. Înconjură iute grădina. Ajunse la un zid străjuit de copaci. Se puți în dosul lor și după vreo cîțiva pași descoperi o portiță pe care o deschise cu speraclul; de acolo trecu într-o curte, străbătu veranda unui pavilion pustiu și, cîteva clipe mai tîrziu, se afla pe Saint Honoré. Bineînțeles că poliția habar n-avusese de acea ieșire.

— Ei bine, ce mai ai de spus de domnul baron Repstein ? — mă întrebă el a doua zi dimineață, după ce-mi povesti toate amănuntele acelei nopți tragice. Ptiu ! Ce personaj dezgustător ! Și-ți jur că avea aerul celui mai cinstit om din lume !

— Dar milioanele ? Bijuteriile prințesei ? Ce s-a făcut cu ele ?

— Erau în casa de bani... Îmi amintesc că am și zărit pachetul...

— Atunci ?

— Sînt și acum acolo...

— Nu se poate !

— Pe cuvîntul meu ! Ai putea crede că mi-a fost frică de poliție să mă vîr într-o afacere atît de delicată. Nu... Adevărul e mult mai simplu și mai prozaic: n-am putut să iau acei bani !

— Cum ?

— Da, dragul meu, n-am putut... Mirosul ingrozitor care se răspîndea din casa de bani, mai bine zis din sicriul acela de fier... Cadavrul baroanei... Ei bine, n-am putut ! O secundă mai mult și mi-ar fi venit rău. Nu-i așa că-i idiot ? Dar n-am avut ce face. Din toată expediția mea nu m-am ales decît cu acul ăsta de cravată. Perla face vreo 30 000 de franci...

— Încă o întrebare... Cum ai descoperit cifrul casei de bani ?

— O, foarte ușor. M-am mirat chiar că nu mi-a venit în minte mai de mult. Era cuprins în mesajul lui Lavernoux.

— Adică ?

— În greșelile de ortografie.

— Drace ! Cum așa ?

— Da. Greșelile erau făcute intenționat. De altfel ar fi fost și imposibil ca un secretar al unui baron, un om cu pregătire, să facă astfel de greșeli : ALEESE cu doi E, ATTACURILE cu doi T, cuvîntul DUȘMANE scris DUȘMAE, deci fără litera N, iar PRUDENȚA fără A: asta m-a frapat imediat, am adunat cele patru litere și am obținut cuvîntul ETNA, numele faimosului cal...

— Și acest singur cuvînt a fost de ajuns ca...

— Ca să mă lanseze pe pista afacerii Repstein despre care vorbeau toate ziarele și pe urmă, pentru a face să se nască în mintea mea ipoteza că ăsta era și cifrul casei de bani, pentru că pe de o parte Lavernoux cunoștea conținutul ei macabru, iar pe de alta, îl denunțase pe baron.

— O, cît a fost de simplu !

— Foarte simplu. Întîmplarea dovedește o dată mai mult că în descoperirea crimelor există ceva net superior examinării faptelor, observațiilor, deducțiilor, raționamentului și altor trăsnăi de felul ăsta : intuiția și inteligența. Și Arsène, fără să se laude, nu-i lipsit nici de una, nici de cealaltă....

Traducere de Teodora POPA-MAZILU

— Sfîrșit —

6108

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

INTERMEZZO DESPRE

„FOTBAL CU PÎINE...!"

de Ioan CHIRILĂ

Pentru un reporter — am mai spus-o, cred — orice intîlnire cu antrenorul emerit Emerich Vogl este un fel de reîncărcare a acumulatorilor, mai ales de cînd „papa Ciogli" s-a retras din „consiliul" echipei naționale, pierzînd și ultimele rămășițe de subiectivism.

— Cum explicați recenta evoluție a Rapidului în Brazilia ?

— Nu e foarte complicat. Un Rapid cu un Răducanu pus pe șotii, un Rapid fără Dan și cu Neagu convalescent, n-ar fi putut face mult mai mult. De aici, însă, și pînă la a invoca scuza „turneului de pregătire" — cum spun unii suporteri giuleșteni — ni se pare o exagerare. E cel puțin ciudat să susții că te duci doar să te pregătești, în țara lui Pele, cînd publicul brazilian îți onorează toate cheltuielile de deplasare.

— Credeți că e o diferență atît de mare între Dinamo și Rapid ?

— O diferență de valoare există, desigur. Dar mai există și o altă diferență. „Soliștii" lui Dinamo se bat mai mult decît cei ai Rapidului pentru o firmă internațională. Și asta contează enorm.

— Au apărut în presă două declarații cel puțin contradictorii. Cea a lui Bărbulescu, în care se afirmă că există în Brazilia 1 000 de jucători ca Dumitru sau Lupescu, și cea a unui ziarist brazilian, care susține că jucători ca Dinu, Dumitrache, Nunweiller VI sau Lucescu ar putea juca în orice echipă braziliană. Unde este adevărul ?

— Prima, în cazul în care nu a fost făcută la o ruletă, este, poate, o lipsă de tact. A doua are anteconfirmarea Guadalajarei, unde un Dinu sau Nunweiller, pe de o parte, și un Dumitru sau Lupescu, pe de altă parte, au jucat deseori de la egal la egal, și nu cu jucătorii nr. 999 sau 1 000 ai Braziliei, ci cu absolut primii 11. În orice caz, să tragem două învățăminte din acest „duel". În primul rînd, un antrenor-pedagog trebuie să fie mai circumspect în declarațiile sale, iar noi, pe de altă parte, să nu plutim de bucurie la gîndul că un ziarist brazilian ne-a făcut un compliment, chiar dacă acest compliment este aproape de adevăr.

— Ce părere aveți despre felul în care s-au pregătit, de astă dată, echipele noastre pentru campionat ?

— Asta o să se vadă mai tîrziu. Pot spune că a existat, în mod sigur, o preocupare mai mare pentru „întîmpinarea" campionatului. Nu-mi plac, însă, judecățile simpliste. În fotbal, a lucra mult nu înseamnă întotdeauna și a lucra bine.

— Cine va cîștiga campionatul ?

— Iată o problemă care nu mă interesează.

— De ce ?

— Mă interesează doar ca echipa campioană să joace mai bine decît campioanele de pînă acum. Altfel, decernarea tricourilor de campioni nu este decît primul pas pe drumul Golgotei, care se numește Cupa Campionilor.

— Vă rog să satisfaceți, totuși, curiozitatea cititorilor.

— Fie. Dar n-am să spun o noutate. Dinamo e favorit ca întotdeauna. Cei mai periculos adversar ar fi tot U.T.A.

— Credeți ?

— Da, U.T.A. Arădenii au un mare avantaj. Foarte multă lume spune despre U.T.A. că e o echipă modestă. Și această poziție le convine de minune băieților lui „Coco".

— Ce părere aveți despre valorile individuale ale arădenilor ?

— Dat fiind că mă aflu în fața unei echipe de oameni foarte serioși, sînt convins că nimeni n-o să se supere dacă n-am să reușesc să identific vreo valoare internațională. Aș spune chiar că antrenorul Nicu Dumitrescu III a avut ca jucător cam o clasă peste tot ceea ce are astăzi U.T.A.... Cu atît mai mare însă, meritul echipei, care reprezintă, în mod cert, o școală de calm și echilibru... Îmi aduc aminte, regretatul Petschovski, cînd juca în compania mult mai tinerilor săi coechipieri, le spunea : „Nu izbiți mîngea. Mîngea plînge... Mîngea trebuie mîngîiată..." Dintr-o asemenea filozofie s-a născut, cred, școala de la U.T.A.

— Cum vedeți sezonul internațional al „tricolorilor" ?

— Dificil. Din cîte aud, cehoslovacii vor pune pe picioare echipa de la Guadalajara, a cărei sete de revanșă nu poate fi subestimată.

— Și „tricolorii" ?

— Ar putea obține mai mult dacă ar crește numărul jucătorilor care „mănîncă fotbal cu pîine". Pentru mine, doar Dinu, Nunweiller VI și Dembrovschi fac parte din această categorie.

— Cînd spuneți „fotbal cu pîine" m-aș gîndi și la Dumitrache, la Dobrin...

— M-ai interpretat greșit. Pentru mine, „fotbal cu pîine" înseamnă în primul rînd acea fervoare care te împinge să dai totul pentru echipă. Dumitrache, din păcate, are pauze prea mari în joc, iar Dobrin, tot din păcate, are impresia că scopul vieții unui fotbalist e să subjuge, cu o fentă, Pitești...

— V-aș pune, în încheiere, încă o întrebare. Am vorbit despre jucătorii care mănîncă „fotbal cu pîine". La ce rezultat am ajunge dacă am aplica formula „fotbalului cu pîine" în sectorul antrenorilor ?

— Nu vreau să-mi apăr colegii, dar, crede-mă, e foarte greu să lucrezi cu jucători care au doar obligații formale, și împotriva cărora sancțiunile, oricît ar fi de severe, sînt tot, de multe ori, numai formale...

În exclusivitate pentru „Magazin"

ION ȚIRIAC NE SCRIE DESPRE... ILIE NĂSTASE

Acum e seară la New-York... Pe masa camerei noastre de hotel lumina lămpii de abajur cade pe hîrtiile cu en-tête... Năstase e culcat pe spate. Are ochii închiși, dar îmi dau seama că nu doarme. Privesc din nou filele albe de hîrtie mată : **„National Indoor tennis Ltd.".** Și hîrtia mă îndeamnă să scriu despre Ilie Năstase, care încearcă să doarmă, fără să izbutească...

„...Despre Ilie Năstase s-a scris mult. Probabil că este cel mai cunoscut sportiv român. Rezultatele tennisman-ului Năstase au fost recunoscute cum nu se poate mai bine în marele event 1969—70 de „cel mai bun sportiv român". În afara granițelor țării noastre, el este, fără îndoială, figura cea mai cunoscută a sportului românesc. De ce Năstase și nu Iolanda Balaș sau Aurel Vernescu, de pildă ? Pentru simplul motiv că timp de zece luni pe an, aproape toate jocurile lui Năstase sînt televizate la Paris, în Haway, la Stockholm sau în Honolulu ; pentru că, în fiecare zi, un mare număr de ziare din lumea întreagă, îi menționează numele, indiferent dacă a cîștigat sau dacă a pierdut ; pentru că, în fiecare seară, la posturile de radio ale Tenisului, noul „imperiu în care soarele nu apune niciodată", toți crainicii rostesc numele lui „Nasty".

Nu vreau să fac biografia lui Năstase și nici să-i prezint palmaresul. Doresc numai să vi-l prezint pe Ilie așa cum este el și sper ca această... indiscreție să nu-l supere.

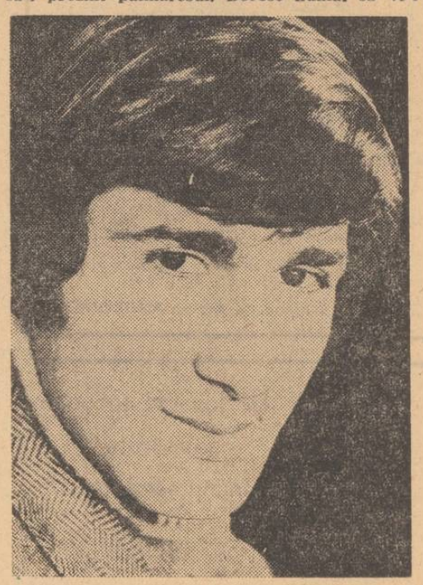

...Se împlinesc șase ani de cînd timp de aproape 11 luni pe an împart cu Năstase terenul de tenis, camera de hotel, masa de prînz sau cea de seară. Și așfel, am ajuns să-l cunosc pe Năstase mult mai bine decît se cunoaște el pe sine. Așa stînd lucrurile, sper să nu vi se pară curios faptul că Ilie Năstase, cel care, greșind o minge, aruncă racheta în slăvile cerului sau se ceartă cu arbitrul, este una dintre cele mai timide făpturi din cîte am avut prilejul să cunosc vreodată... În același timp, însă, el este omul pe care umorul nu-l părăsește niciodată mai mult de cinci minute. Dacă pierde un joc mare, chiar și după ce a avut, să zicem, două match-ball-uri, înfrîngerea îl afectează doar cîteva clipe. Cînd învinge și este asaltat de ziariști, reporteri radio sau tele (și asta se întîmplă de ani de zile), Ilie e mereu speriat, iar răspunsurile lui sînt de o modestie pe care nu o poate bănui nimeni din cei care îl văd jucînd.

Sezonul a început, după cum bine știți. În cîteva zile, Ilie a bătut aproape toată crema tenisului mondial : Richey, Gimeno, Pasarel, Newcombe, Ashe. „New York Times" din 11 februarie spune că, privind în ansamblu, Năstase este astăzi singurul rival al lui Rod Laver. De altfel, el este jucătorul după care profesioniștii aruncă lasso-ul în fiecare săptămînă, pentru a-l face să semneze contractul.

Cînd, la Richmond, a trecut greu de Pasarel (6—7, 7—5, 7—5), mi-a mărturisit că e mulțumit că nu a pierdut în primul tur. I-am dat toate argumentele pentru a-l convinge că poate cîștiga concursul, în ciuda prezenței lui Newcombe, Rosewall, Ashe. A rîs cu poftă. După ce, în semifinală, l-a învins pe Newcombe, care, înainte de joc, îi promisese o „lecție de tenis" (nu au fost și nici nu sînt buni prieteni), i-a strîns mîna și mi-a spus că nu-i prea merge jocul, că e prea lent... În sfîrșit, după ce a cîștigat acest mare concurs open, mi-a șoptit la ureche că a fost „un mare norocos"..

Ilie Năstase este de o modestie pe care nu am întîlnit-o la niciunul din sportivii de talia lui (poate, doar, Rosewall). Astăzi, la noi acasă, popularitatea lui Dinu sau Răducanu e mai mare, dar în afara țării, Năstase nu are rival.

Sosind în S.U.A., am telefonat unor prieteni din Los Angeles, gîndindu-mă să le fac o surpriză. Dar nu am apucat bine să pronunț „Alo", că am și auzit în receptor : „Ce mai faci, Ion ?" Foarte mirat, i-am întrebat cum de și-au dat seama că sînt eu. Răspunsul a fost simplu : „Ieri seară l-am văzut pe Ilie jucînd cu Newcombe și știam că sînteți împreună". (De la Richmond la Los Angeles sînt 5000 de kilometri).

...Cred că Ilie a adormit. Va trebui să trag storurile. Reclamele luminoase clipesc enervant. Am să trec în vestibul ca să citesc ziarele, Sper să vă scriu din nou cît de curînd...

Ion ȚIRIAC

New York, 13 februarie 1971"

VĂ PREZENTĂM

Patinoarul acoperit din Miercurea Ciuc

Deoarece pentru unii cititori ar putea naște semne de întrebare ideea construirii la Miercurea Ciuc, oraș cu doar 20 000 locuitori, a unui patinoar artificial acoperit, care întrece prin modernele sale instalații pe cele din Capitală și din Galați, se cuvine de la început o precizare. Orașul de la poalele Harghitei, situat în apropierea „polului românesc al frigului", are o mare tradiție a sporturilor de iarnă și în special a hocheiului, un adevărat „sport național" al localnicilor. Echipele „Voința" și apoi „Avîntul" au dat țării jucători de talie internațională, printre care frații Iuliu și Geza Szabo, Ștefan Takacs, Varga, Ferenczi și alții. Dacă adăugăm că la recentul turneu internațional de hochei din acest oraș sala patinoarului (circa 4 000 locuri) a fost arhiplină, că pe toate bălțile și lacurile din împrejurimi sute de copii se joacă cît e ziua de mare cu crosele, socotim că am argumentat suficient motivele alegerii Miercurii Ciuc ca gazdă a unui frumos patinoar olimpic. Construcția, începută în trimestrul II 1969 (după proiectul arhitectului Ion Rădăcină din Brașov) a fost de curînd, în linii mari, încheiată, o dată cu „probele tehnologice" prilejuite de turneul internațional de care aminteam.

Inginerul Naghi Czabo, șeful șantierului, are amabilitatea de a ne conduce la masiva sală, expunîndu-ne principalele caracteristici ale acestei noi baze sportive a țării. Privim impecabila pistă de gheață pe care cîțiva tineri purtînd tricoul clubului „Avîntul", se antrenează de zor. Are dimensiuni olimpice: 60x30 metri. Sala, lungă de 72 metri și lată de 30 metri a fost ridicată pe un teren mocirlos, fapt ce a provocat mari dificultăți constructorilor. Sute de piloți de beton armat au fost implantați la mare adîncime pentru a susține această impunătoare construcție. Realizarea patinoarului a adus și cîteva premiere tehnologice. Aici a fost folosit și primul compresor de mare capacitate produs în țară, la Tehnofrig — Cluj. O altă noutate : instalația de refrigerare, creată de inginerul Vlad Munteanu, care asigură o eficiență ridicată, în condiții de mare economicitate. În sfîrșit construcția propriu-zisă a sălii a fost realizată tot după o soluție originală, cei 88 stîlpi prefabricați care susțin sala avînd deschideri libere de cîte 50 metri. 96 de lămpi foarte puternice asigură iluminarea perfect omogenă a sălii, condiție esențială pentru buna desfășurare a concursurilor.

Desigur însă că pe sportivi și pe spectatori asemenea date cu caracter tehnic îi interesează mai puțin. Pentru ei vom aminti că patinoarul, prevăzut cu instalații automate de reglare a gheții și cu aer condiționat, va funcționa în condiții perfecte 10 luni pe an, permițînd practic o desfășurare aproape neîntreruptă a unei activități sportive pînă nu de mult considerată strict sezonieră. Vom mai aminti că în etapa a 2-a, în curs de desfășurare, complexul se va îmbogăți cu noi anexe unități de alimentație publică, vestiare, cabinete medicale, dotări care vor spori gradul de confort pentru patinatori și spectatori. În apropierea sălii este în curs de amenajare o pistă de viteză. Și, ceea ce este deosebit de important, în imediata vecinătate se află într-un stadiu avansat de execuție un modern hotel turistic de 8 etaje, cu 200 locuri. Conceput ca o anexă indispensabilă a patinoarului, hotelul va putea găzdui în perfecte condiții de confort pe sportivii români și străini care vor participa la diferite competiții, precum și pe turiștii atrași de frumusețile naturale ale Harghitei.

Miercurea Ciuc, mtcul oraș transilvănean se înscrie astfel printre localitățile cele mai bine dotate din țară cu baze sportive, devenind unul dintre importantele centre românești ale sporturilor de iarnă.

I. DELEANU
M. PAULIAN

MOZAIC

• *Instituția înființată în R.F. a Germaniei în urmă cu doi ani pentru a sprijini din punct de vedere material Comitetul de organizare a Jocurilor Olimpice din 1972 de la Milnchen, a anunțat că în anul 1970 a realizat 7 milioane de mărci. Această sumă a fost obținută prin organizarea a diferite serbări și întreceri sportive, vînzări de discuri și cărți precum și prin subscripții publice.*

• *Surprinzător, dar adevărat: în Franța rugbiul feminin cîștigă un număr din ce în ce mai mare de simpatizante. Numărul echipelor și respectiv al jocurilor crește neîncetat. și poate că în curînd se va putea discuta și despre un campionat. Pînă atunci, pentru data de 28 martie, la Toulouse se anunță un meci între două selecționate regionale.*

• *Din istoria boxului : la 27 ianuarie 1929 la Paris, campionul mondial Al. Brown l-a învins pe Gustave Humery prin K.O. după numai 12 secunde de la începerea meciului (în aceste 12 secunde este inclusă și numărătoarea arbitrului !).*

• *Fostul recordmen mondial, halterofilul Leonid Jabotinski a anunțat că se retrage (la vîrsta de 33 ani) din activitatea competițională.*

• *Atletul american de culoare Bob Beamon, recordmenul mondial la săritura în lungime (8,90 m.) traversează o perioadă critică. După ce a încercat (fără succes) să încerpă o carieră de jucător de baschet amator, el a fost eliminat din universitate pentru nesusținerea examenelor. Cum apariția sale pe terenurile de atletism sînt sub orice așteptări, Bob Beamon se gîndește să treacă la profesionism.*

• *John Carlos, unul dintre cei mai buni atleți americani, care a trecut la profesionism, a făcut cerere de reamatorizare. Cererea sa i-a fost însă respinsă de către forurile de specialitate.*

Pe culoare și în cabine

de Eftimie IONESCU

„FIOLELE MACRI". Aș vrea să-l cunosc pe acela care ne poate da *acum* un răspuns garantat despre ce va face Tache Macri în tentativa salvării C.F.R.-ului timișorean din ghearele retrogradării. Știu însă cu siguranță că îndărătnicul fost giuleștean încearcă totul și toate în acțiunea A". Despre severitatea și volumul antrenamentelor de la Predeal s-a scris atît că v-aș plictisi dacă aș reîncepe și eu povestea raniților umplute cu nisip și pietre și cărate pe Timpa sau pe Cioplea de Bojin, Speriosu, Corec et co.

Altă dovadă a seriozității cu care își urmărește elevii fostul internațional rapidist aș vrea însă să vă furnizez : cînd a plecat spre orașul de pe Bega, în valiza lui Tache Macri se aflau și cîteva zeci de fiole depistatoare ale consumului de alcool, din acelea care fac spaima automobiliștilor cu musca pe căciulă cînd apar în mîinile agenților de circulație. Înainte de fiecare antrenament are loc o veritabilă operație de control anti-coniac sau anti-șprit sau anti-turț, sau cum vreți să o numiți. Prin tragere la sorți, asemenea comisiei care lucrează de ani de zile (contra dopingului) în campionatul italian, după ce efectuiază primul, chiar el. operațiunea de verificare, proaspătul antrenor din Timișoara controlează „comportarea" jucătorilor lui. Mulți au zîmbit cînd au auzit povestea. Pentru mine ea reprezintă încă un argument al convingerii (pe care o am) că Macri nu umblă cu jumătăți de măsură, numai cu predici și sfaturi de viață sportivă. O duce el, exemplar, o pretinde (și controlează, nu cu vorbe) și jucătorilor săi.

UN FAULT LA TRIBUNAL... 10 ianuarie, anul acesta. Milano. Meci între roș-negri și Bologna. Pe San Siro, Romeo Benetti, 25 de ani, fundașul dreapta al lui A. C. Milano, „forța naturii", cum este supranumit pentru alura, dar și pentru potența cu care își controlează adversarul, se angajează cu atîta îndîrjire într-o luptă pentru minge cu Francesco Liguori, încît îi provoacă bolognezului o dublă fractură. Accident grav, firește, dar nu de neîntîlnit în sport. Ei bine, parcă i-a fost dat acestei nefericite întîmplări să provoace numai conflicte, ruperi de prietenii, amenințări.

După un moment cînd se părea că sportivitatea va învinge — o delegație a lui A. C. Milano, cu președintele Carraro antrenorul lui Rocco, căpitanul echipei — Rivera și „înculpatul" Benetti în componență, a zburat cu avionul personal al celebrului editor milanez Rizzolli pînă la Lyon, unde Liguori a fost operat de profesorul Trilat, pentru a-i prezenta urări de grabnică însănătoșire — atmosfera grea a revenit asupra cazului. În vreme ce Liguori își petrece convalescența la Bologna, la tribunalul orașului a fost depusă o plîngere a clubului său împotriva „numitului Benetti, pentru grave prejudicii corporale produse în luptă, pe stadion, reclamantului Liguori". Un fault în fața tribunalului. E greu de prevăzut la ce concluzie vor ajunge magistrații. Ziarele se întreabă însă mereu, cu îngrijorare, ce va deveni meciul-retur ? Pot intra Benetti sau chiar A. C. Milan pe „Stadio Comunale" din Bologna la 9 mai ?

LA 17 MARTIE unul dintre cei mai mari centri atacanți pe care i-a avut fotbalul nostru (pentru mulți, mai mare ca Baratky) — Rudy Wetzer — ajunge la frumoasa virstă de 70 de ani. Pionier al fotbalului românesc, pildă de sportivitate și corectitudine, de modestie și bună cuviință, omul care a condus liniile de atac ale României, Chinezului, Ripensiei, Juventusului, internaționalul care interesa marile cluburi din Apus, merită — socotim — omagiul nostru, și nu numai atît în acea zi. Am scris aceste rînduri mai ales cu adresa : Federația Română de Fotbal, strada Vasile Conta nr. 16 — București.

O TELEGRAMĂ și telefoane în șir l-au solicitat, din nou, pe Octavian Popescu la clubul turc Mersin, unde a mai jucat în ediția 1968/69. Fostul rapidist, „U"-ist clujean, dinamovist se află iarăși în campionatul turc, alături de Datcu, Barbu, Sasu și de antrenorii Teașcă și Dincă Schileru.

ECHIPA ÎNTREAGĂ, a lui Atletico Madrid, a luptat, între 8 martie 1953 și 14 februarie 1971, să realizeze încă 1000 de goluri după prima mie din întreaga activitate a sa. De notat că golul nr. 2 000 a aparținut unei rezerve, unui necunoscut jucător, foarte tînărul atacant Orozco. Alta, tot despre goluri... Sanchis, reputat fundaș la Real Madrid, a înscris recent primul gol sub culorile celebrului club. Unde joacă de șapte ani !

ȘAH

CEA MAI VECHE ATESTARE A „ȘATRANGELUI" ÎN ȚARA NOASTRĂ — 1765!

Cu cîtva timp în urmă, consultînd materialul documentar pentru cuvîntul „șah" din cartotecile specialiștilor care alcătuiesc Dicționarul limbii române, am găsit o informație interesantă. Într-una din fișe se afla un citat extras din lucrarea lui Cipariu „Crestomație sau analecte literare" — Blaj, 1858, datat 1824, în care era vorba despre șatrange. **„Se poate pentru tineri** — se spunea în citatul amintit — **multe feluri de jocuri ca acesta a se născoci, precum șatrangele, damele și altele".** După cum se știe, șatrangele este numele sub care a fost cunoscut înainte jocul de șah — termenul aparînd, de pildă, în romanul „Ciocoii vechi și noi" — 1838, într-o descriere a unor scene de epocă din 1817 Interesul deosebit pe care îl prezenta citatul utilizat de Cipariu rezidă în faptul că el ar fi constituit cea mai veche atestare scrisă despre jocul de șah în țara noastră ! Căutînd sursa citatului, am avut însă o surpriză mai puțin plăcută : trimiterea exista în „Analecte"...

Încercînd, de curînd, să descifrez „enigma" acestui citat, — tentativă neizbutită din păcate — am intrat în posesia unor alte date, prezentînd un interes deosebit pentru istoria șahului în țările românești. Astfel, datorită tovarășului Cornel Moraru cercetător la Centrul de lingvistică din Iași, membru al unui colectiv care redactează o parte din Dicționarul limbii române, am intrat în posesia **PRIMELOR A-TESTĂRI DESPRE ȘATRANGE DATÎND DIN VEACUL AL 18-LEA !** Pînă acum, se considera că nu există nici un document mai vechi decît secolul al 19-lea care să se refere la șah sau șatrange (articolul lui Sergiu Samarian din „Revista de șah" nr. 7 din 1957) În afară de citatul din romanul lui Nicolae Filimon mai sînt cunoscute localizarea lui Mihail Kogălniceanu din „Alăuta Românească" — tot 1838 — în care se fac referiri la „eșec", precum și un manuscris datînd din același an, traducere a unui manual de șah, în care este folosit atît termenul „giocul șatrancei" cît și „pravilele șahului".

Mențiunile despre șatrange datînd din secolul al 18-lea au fost extrase din culegerea de „Studii și documente cu privire la istoria românilor" a lui Nicolae Iorga, precum și din lucrarea lui Lazăr Șeineanu „Influența orientală asupra limbei și culturii române". În toate citatele, cuvîntul discutat apare sub forma locuțiunii „în șatrange", cu sensul de „în carouri", în „pătrățele". **CEA MAI VECHE MENȚIUNE DATEAZĂ DIN 1765** și este cuprinsă în volumul XI, la pagina 61. Ea apare într-un document din „colecția d-lui Cantacuzino-Pașcanu" în care se face descrierea unor obiecte, între care și **„1 roch belacuosi verde în șatrange cu hîdu".** În același volum la pagina 267, între alte documente muntene este amintită și o foaie de zestre din 29 august 1772, în care se arată că Mariuța Stuboaica primește de la mama ei și **„o giubea de atlazu cu flori de fir în șatrange", precum și „rochie de atlaz cu flori de fir în șatrange..."** În sfîrșit în volumul al VII-lea din „Studii și documente", la pagina 225, într-un „catastih" cu toate lucrurile Saftei Cont Bănias, este notat un **„rînd de strae atlaz în șatrange cu samur".** Catastihul a fost întocmit în octombrie 1773. În lucrarea lui Șeineanu (în pagina 336) este citată expresia **„blană întrea-în șatrance"** datînd din 1794 !

În legătură cu evoluția termenilor șatrange-șah, mi se pare că unele indicații interesante le oferă două dicționare francez-român, apărute pe la mijlocul secolului trecut. În „Dictionaru Franceso-Românu", editat în 1841 la București de P. Poenaru F. Aaron și G. Hill între alți termeni șahiști traduși se află și verbul **„pionner"**, cu tălmăcirea: **„a piona, a lua mulți pioni în jocul șatranciu"** După 18 ani, Theodoru Codrescu a publicat la Iași un dicționar „după ediția nea domnilor P. Poenaru, F. Aaron și G. Hill" „sporitu și adaugitu cu latinește de pe dicționarului lui Boiste". Or, în ediția „sporită și adăugită", la traducerea aceluiași verb francez „pionner" se dă explicația: **a piona, a lua mulți pioni în jocul șatranciu șahului".** Cu alte cuvinte, pentru a preciza definiția sa, autorul a simțit nevoia să completeze numele jocului, adăugînd, după șatrance și noul termen „șahului" care, probabil începuse să se încetățenească.

Să citățm, în încheiere, și alți termeni savuroși din dicționarele epocii, în afară de verbul „a piona" despre care am pomenit : „împotrivnic" = adversar ; „rigă" = rege ; „pedes" = pion ; „cavalier figura al cărui drum este de a merge de la albu la negru și de la negru la albu, sărindu piezișu lăsîndu unu locu între două" = cal ; „curieru" = nebun ; „rescina" = regină...

U. VĂLUREANU

• CÎND MARIUȚA STUBOAICA PRIMEA ZESTRE „O GIUBEA DE ATLAS CU FLORI DE FIR..."

• „ENIGMA" UNUI CITAT DIN „ANALECTELE" LUI CIPARIU.

• COMPARÎND DOUĂ DICȚIONARE.

• ȘTIȚI CE ÎNSEAMNĂ A PIONA ?

AUTOMOBILISM

Bogat program de excursii

După cum am aflat zilele trecute, Automobil Clubul Român, prin filialele sale din țară, a pus la punct organizarea unor excursii individuale cu servicii plătite, în Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria, Polonia și Uniunea Sovietică, pe trasee alese de automobiliști. De asemenea, pentru membrii A.C.R. se organizează și excursii în grup, cu durată determinată, în scopul vizitării unor țări precum și pentru participarea la anumite evenimente internaționale : tîrguri, expoziții, manifestări sportive etc. pe următoarele itinerarii:

UNGARIA — CEHOSLOVACIA — POLONIA — R. D. GERMANĂ (Strasbourg — Marea Baltică) : 19 zile, în a III-a decadă a lunii iulie ;

R. D. GERMANĂ : Leipzig (Tîrgul de Toamnă) — 11 zile, în prima decadă a lunii septembrie ;

UNIUNEA SOVIETICĂ : Chișinău-Odesa, 5 zile în a III-a decadă a lunii august ;

BULGARIA : Varna (Nisipurile de Aur) oricînd sînt solicitanți individuali sau în grup, pe toată durata sezonului de vară.

UNGARIA : Budapesta — cîte 5 zile — cu ocazia unor meciuri de fotbal ; vizitarea Expoziției mondiale de vînătoare de la Budapesta — 5 zile, plecarea la 10 mai.

UNGARIA — BULGARIA : plecarea la 27 septembrie 1971 ;

UNGARIA : plecarea la 27 octombrie.

UNIUNEA SOVIETICĂ — POLONIA : Lvov, Varșovia, Krakovia, 12 zile, în a III-a decadă a lunii august.

UNGARIA — IUGOSLAVIA : Budapesta-Belgrad, 6 zile, plecarea în fiecare a III-a decadă a lunilor iunie, iulie august, septembrie.

BULGARIA : Sofia, 3 zile, în fiecare a III-a decadă a lunilor iunie, iulie, august, septembrie.

În afară de aceste excursii se primesc în continuare înscrieri pentru **ITALIA** în vederea formării celui de-al doilea grup, cu plecarea în perioada iulie — august și a celui de al treilea grup în perioada august — septembrie.

Pentru detalii, automobiliștii se pot adresa filialelor A.C.R. din Capitală și din țară.

Cînd automobilul merge... înapoi

Specialiștii americani au realizat o instalație care permite detectarea obstacolelor din spatele mașinii aflate la o distanță de pînă la 3 m. Atunci cînd se ivește pericolul de a lovi obstacole nepreväzute (bineînțeles cînd automobilul merge înapoi) intră în funcțiune instalația de avertizare ; un semiconductor montat pe automobil în partea posterioară emite raze infraroșii. Conducătorul auto este sesizat prin semnale acustice sau luminoase.

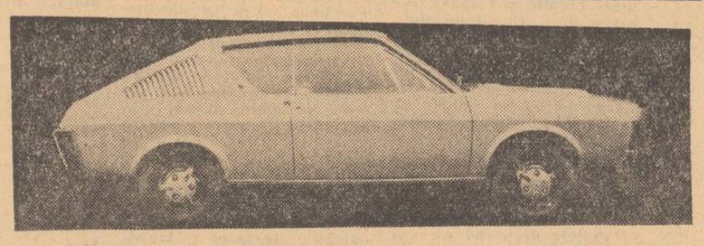

Renault 17 prima noutate a anului

În exclusivitate pentru cititorii noștri, am obținut date și o fotografie privind noul model „Renault 17". După cum se vede și din fotografie este vorba de un model „coupé" cu două uși ; tracțiunea în față, caracteristici sportive. Noul tip este dotat cu un motor de 1567 cmc. După cum ne informează uzinele constructoare, noul tip va putea fi vîndut în Franța cu începere din luna octombrie a acestui an. Apoi va fi și exportat.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. Bologna — Foggia	1
2. Cagliari — Inter	1 x 2
3. Catania — Sampdoria	1
4. Milan — Juventus	1 x
5. Napoli — Fiorentina	1
6. Roma — Varese	1 x
7. Torino — Lanerossi	1
8. Verona — Lazio	1
9. Livorno — Atalanta	x 2
10. Massese — Cesena	x
11. Monza — Novara	x
12. Reggina — Brescia	1
13. Casertana — Pisa	x

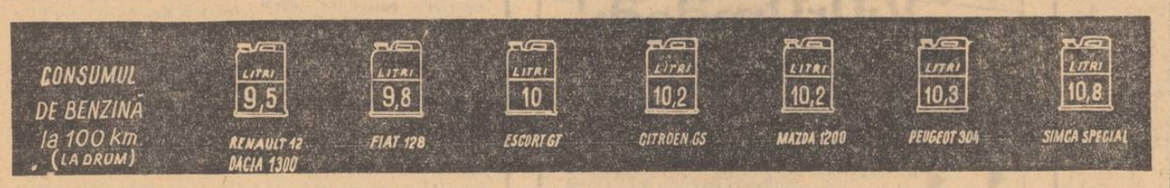

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XV 700 — SÎMBĂTĂ 6 MARTIE 1971 — 8 PAGINI 1,50 LEI

Agendă săptămînală

ACTIVITATE INTENSĂ ÎN TOATE DOMENIILE

Și această săptămînă putem spune că s-a caracterizat printr-o intensă activitate politică, printr-o puternică efervescență creatoare în toate domeniile de activitate. Un dialog viu, dinamic a continuat să se desfășoare între conducerea de partid și oamenii muncii, un dialog constructiv oglindind cu deosebită forță unitatea de voință, de țel a poporului nostru și a conducerii sale, unitate ce-și dovedește plenar și zi de zi tăria în toate sectoarele și-n plenitudinea vieții noastre sociale.

Manifestarea dominantă a săptămînii, care a evidențiat continuitatea, consecvența și forța stilului de muncă al conducerii partidului nostru, a secretarului său general, a constituit-o Conferința Uniunii Arhitecților care și-a început lucrările joi în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu. În acest for de dezbatere a unui vast, complex și important domeniu de activitate, cuvîntul secretarului general al partidului a constituit un viu îndemn pentru activitatea creatoare, de largă perspectivă, la o activitate constructivă, demnă de epoca noastră, capabilă să exprime crezul nostru despre om, despre viața sa, departe, în timp, generațiilor ce ne vor urma. Opiniile profesionale ale arhitecților participanți la dezbateri au cunoscut o puternică însuflețire datorită orizonturilor largi ce li se deschid, a marilor răspunderi prezente și viitoare înfățișate de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ca și cu prilejul altor cunoscute întîlniri — cu puternic ecou în rîndurile oamenilor muncii — și această întîlnire a conduce-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

„Fiul meu a învățat mai mult ca mine... Nu mă sfiesc să-i cer părerea..."

Despre tradiția unei familii muncitorești — ne vorbește maistrul Mihai Z. Andrei de la Uzina de utilaj chimic Griviția Roșie

De multe ori, profesia devine, perpetuată din tată în fiu, tradiție. De multe ori, repetarea unui talent într-o familie, creează o tradiție. Un tată nu urmărește neapărat ca fiul să-i îmbrățișeze meseria, dar e fericit, tare fericit, cînd se întîmplă așa !

Tradiția în profesie este obișnuită. Dar imensa voință de a învăța și de a avea o ridicată utilitate socială, setea nesățioasă de a citi, dorința fierbinte de a trăi cinstit, îndemnul înflăcărat al inimii de a fi modest, imboldul neastîmpărat al conștiinței de a avea un simț înalt al răspunderii, oare toate acestea, sintetizînd, de fapt, un fel de a gîndi viața, nu pot fi elemente capabile să inițieze o tradiție, s-o formeze ?

„Toate fac parte, veți spune, din îndatoririle unui om demn, unui cetățean folositor societății !" Firește, așa e. Totuși... Totuși... Germenii unei astfel de tradiții există și se dezvoltă. Un tată — un fiu — un nepot — și peste 25 de ani sau poate mai puțin, tradiția aceasta

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Corespondență specială pentru „Magazin"

146 de zile și nopți pe mări și oceane

● Punct final în traseul urmat de traulerul „Galați" ● „Cape Town — Lagos — Gibraltar — Din acest ultim punct al traseului am primit corespondența pe care o publicăm ÎN PAGINA A 3-A.

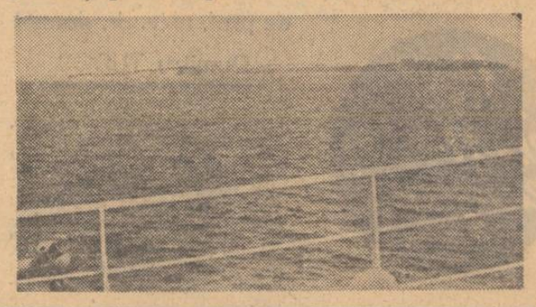

Foto : Octavian STĂCESCU

O ZI ÎN CARE TOATE FEMEILE PRIMESC FLORI

(Pagina a 6-a)

Mai există enigme?

O CĂLĂTORIE ÎN DACIA, ACUM 1750 DE ANI

Împărăteasa romană Iulia Domna (193-211 e.n.)

- **Vizita împărătesei romane Iulia Domna și a fiului ei Caracalla atestată de numeroase urme arheologice**
- **Temple ale zeiței cartagineze Tanit, asociată cu cultul Iuliei Domna, descoperite la Sarmisegetuza, Micia, Napoca și Porolissum.**
- **Bustul de bronz poleit cu aur al lui Caracalla găsit la Porolissum.**
- **Despre adevăratele cauze ale vizitei imperiale în Dacia și elucidarea unor elemente necunoscute privitoare la această călătorie ne relatează în pagina a 2-a** prof. univ. dr. docent DUMITRU TUDOR.

Peste 48 de ore la Madison Square Garden răspuns la întrebarea :

CASSIUS CLAY sau JOE FRAZIER?

(Amănunte în pagina a 8-a)

NAUFRAGIAȚII DE PE MONT BLANC

● **DOI ALPINIȘTI FRANCEZI BLOCAȚI DE FURTUNĂ TIMP DE 15 ZILE ȘI 15 NOPȚI LA 4 000 DE METRI ALTITUDINE**

(Pagina a 3-a)

LA SCARA 1:1000

Corespondență din Paris de la Ioan GRIGORESCU

ADIO DON CAMILLO!

(Pagina a 4-a)

CARTEA

PETRU POPESCU :

„Ceea ce mă interesează este modul în care istoria evoluează în conștiința tinerilor"

(Pagina a 4-a)

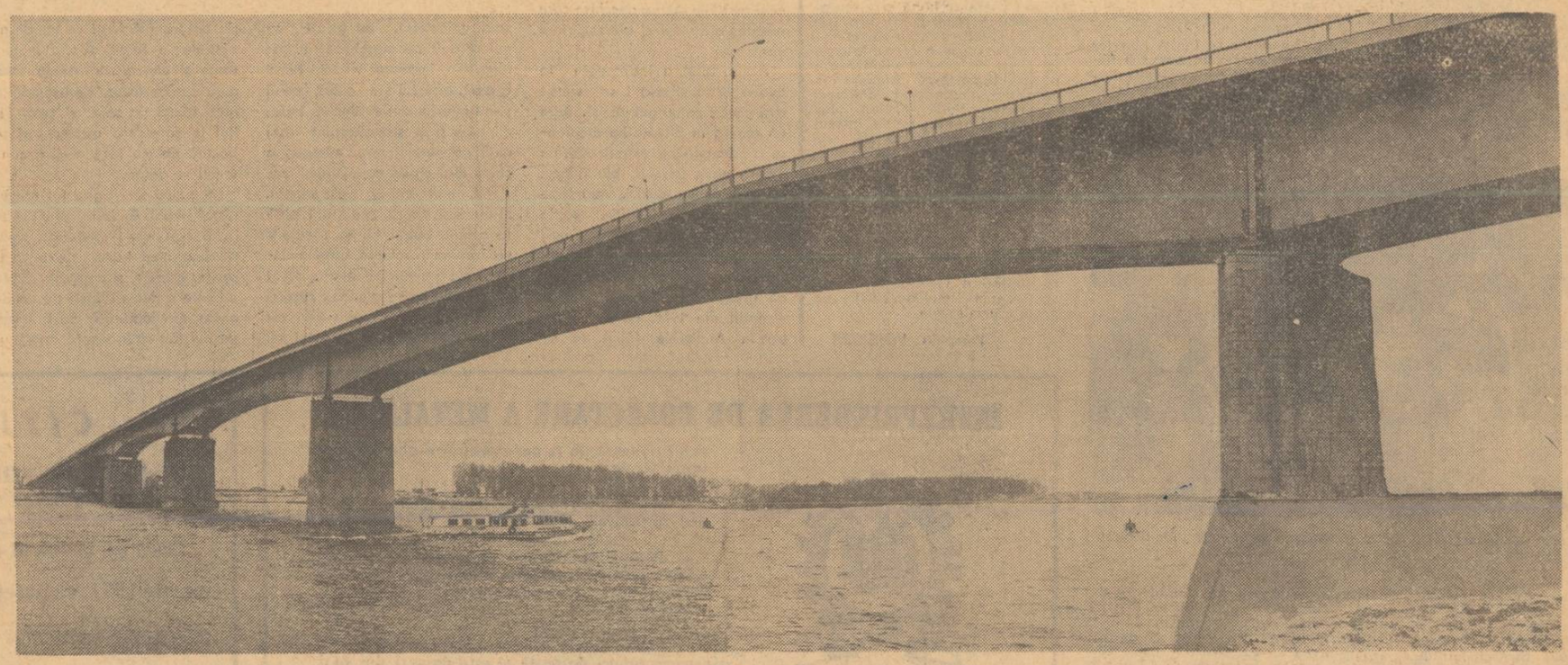

Impunătorul pod peste Dunăre de la Giurgeni —Vadul Oii (Vedere parțială)

Fotografia : Nicu VASILE

O CĂLĂTORIE ÎN DACIA ACUM 1750 DE ANI

Mai există enigme?

de prof. univ. dr. docent Dumitru TUDOR

Istoricii moderni se străduiesc să lămurească o serie de elemente necunoscute în legătură cu vizita împăraților romani Caracalla și mama sa Iulia Domna în Dacia, la începutul secolului III era noastră. În ce an au venit ei în Dacia ? Care a fost itinerariul călătoriei ? Ce acțiuni de natură administrativă și militară au realizat în provincie ? etc. sînt întrebări la care, parțial, răspund astăzi descoperirile arheologice și unele izvoare literare antice.

Despre această vizită imperială romană, puțin cunoscută, despre cauzele ei, voi căuta să lămuresc pe cît posibil evenimentul în rîndurile de mai jos.

ZGUDUITOAREA DRAMĂ DIN FAMILIA LUI SEPTIMIUS SEVER

După o domnie glorioasă de 18 ani, murea în ziua de 4 februarie 211 e.n., la Eburacum (York), în Britania, bătrînul împărat Septimius Severus (193—211), creatorul monarhiei de tip militar și al absolutismului monarhic. La căpătîiul muribundului se aflau soția sa, Iulia Domna, cu fiii lor, Caracalla și Geta. Pace între cei doi urmași nu a fost. După un an de domnie comună, Caracalla și-a ucis fratele cu o cruzime nemaipomenită, în momentul cînd acela căuta scăpare în brațele mamei sale. Crima a făcut o impresie zguduitoare în Roma, fapt ce l-a determinat pe brutalul fiu al lui Septimius Severus să plece din capitală. Împărăteasa Mamă primi atunci de la fiu importante atribuții în ce privește conducerea administrației imperiului, avînd grijă, în primul rînd, de partea financiară. Astfel, Iulia Domna conducea cu energie treburile de stat, pe cînd Caracalla se interesa numai de problemele militare.

O PROBLEMĂ ISTORICĂ CONTROVERSATĂ

Caracalla și Iulia Domna părăsiră Roma la începutul anului 213 e.n. pentru a merge pe Rin, în inspecții. De acolo ei plecară în Retia (Austria de astăzi), apoi în Pannonia (Ungaria), provincii amenințate de invazii. După ce au pus ordine în administrația civilă și în taberele garnizoanelor celor două provincii, împărații se pregătiră să plece de la Dunărea mijlocie, direct în Orient, pentru un război cu parții. Dar un biograf al lui Caracalla scrie : **„Apoi pe cînd făcea pregătiri pentru expediția spre răsărit, el a părăsit itinerariul și a zăbovit în Dacia".** Despre prezența în Dacia a celor două capete încoronate, mai amintesc laconic istoricii antici Dio Cassius și Herodianus.

O vizită imperială făcută într-o provincie romană, pe vreme de pace, se anunța din timp. Ea se desfășura după un program și un protocol care numai bucurie nu aducea gazdelor.

Că totuși vizita lui Caracalla și a mamei sale în Dacia fusese anunțată rezultă din faptul că în anul precedent evenimentului (adică în 213 e.n.) se luaseră o serie de măsuri pentru întîmpinarea lor cu multă grijă și fast. În ceea ce privește data acestei călătorii, părerile istoricilor și arheologilor sînt divizate. Unii opinează pentru anul 213, alții pentru 214 e.n. Cei mai mulți specialiști cred că prezența împăratului și a mamei sale la nord de Dunăre s-a desfășurat în prima parte a anului 214 e.n. Apoi ei au plecat în a doua parte a aceluiași an în Moesia, Thracia, Macedonia și mai departe, peste Hellespont, oprindu-se să petreacă iarna anului 214—215 în orașul Nicomedia din Asia Mică. Într-adevăr, în anul 213 e.n., Caracalla și Iulia Domna nu puteau ajunge și în Dacia, deoarece au avut un program de călătorie foarte încărcat. Mai întîi ei s-au dus în Gallia, apoi în Retia și Pannonia, purtînd și războaie cu unele triburi germanice. Tot în același an, în toamnă, au făcut și o vizită la Roma. **Prin urmare, despre o călătorie a lor în Dacia poate fi vorba numai în primăvara anului 214 e.n. cînd ei veneau din Pannonia.**

Un singur istoric este de părere că suita imperială escortată de o puternică armată ar fi plecat din Pannonia, anume de la Aquincum (Budapesta de astăzi), direct spre răsărit, prin cîmpia iazigilor, pentru ca să pătrundă în Dacia de nord. Un atare itinerar ridica însă mari dificultăți de călătorie. În afară de asentimentul iazigilor, convoiul trebuia să folosească drumuri și poduri pregătite din timp peste Dunăre și Tisa — lucrări care n-au fost atestate arheologic că ar fi existat. Deoarece împăratul avea misiunea să inspecteze taberele de pe granița dunăreană, sîntem convinși că s-a ales drumul pe apă, mai comod și mai sigur. O escadră de nave din flotila fluvială de război a guvernatorilor celor două Pannonii i-a putut transporta pe toți pînă la frontierele bănățene și oltene ale Daciei, oprindu-se în locurile unde, pe malul drept al Dunării, se găseau mari castre de legiuni.

Ca loc de debarcare pe țărmul dacic al fluviului, favorabil pentru a se pătrunde în interiorul provinciei pe șoselele imperiale, îi stăteau la îndemînă lui Caracalla porturile din fața Lederatei (Ram — Iugoslavia de astăzi), cel de la Dierna (Orșova Veche), cel de la Drobeta (Tr. Severin) și cel de la Sucidava (Celei — Corabia). Primul și ultimul se exclud din cauza ocolului mare și altor inconveniente pe care cortegiul imperial trebuia să le evite. **Știm sigur că cele două capete încoronate au vizitat Sarmisegetuza, metropola provinciei, la care se ajungea pe actualele drumuri : Orșova—Mehadia—Caransebeș—Poarta de Fier a Transilvaniei și pe la Tr. Severin—Bumbești—Petroșeni—Valea Hațegului.** Opinăm pentru primul itinerar, mai scurt și indicat de un document epigrafic. **La Băile Herculane s-a găsit o inscripție închinată zeului Hercule** (patronul stațiunii) **pusă de către administratorul financiar al Daciei, Iulius Paternus, în cinstea lui Caracalla și a Iuliei Domna.** Monumentul putuse fi înălțat cu ocazia trecerii împăraților prin acel loc.

AMINTIREA UNOR SERBĂRI MILENARE

Deși dispunem de puține știri, credem că la Sarmisegetuza mama și fiul au fost întîmpinați cu atenția cuvenită. Acolo se va fi organizat pentru ei spectacole în marele amfiteatru al orașului.

Fragment din chipul împăratului Caracalla, din bronz aurit, descoperit în castrul de la Porolissum. Tot aici s-au găsit și alte fragmente din statuia ecvestră a împăratului, precum și un bust al Iuliei Domna

Templele zeiței cartagineze Tanit de la Sarmisegetuza, Apulum, Micia, Napoca și Porolissum și semnificația lor

iar în curtea palatului Augustalilor li s-au adus jertfe și rugăciuni pentru sănătatea lor, pe altarul împărătesc al provinciei. Probabil, tot acum, pentru adularea împărătesei, sclavul imperial Nemesianus, din aparatul fiscal al Daciei, construiește cu banii săi un templu închinat zeiței Virgo Caelestis Augusta. Se știe că sub acest nume se ascundea zeița cartagineză Tanit, asociată în Dacia cu cultul Iuliei Domna. Ca o deosebită atenție pentru Caracalla, orășenii din metropola Daciei l-au ales în conducerea coloniei lor, ca primar cu puteri depline pe cinci ani **„praefectus quinquennalis"**, demnitate onorifică și exercitată prin delegație de fruntașul local, M. Comitius Quintus.

Din Sarmisegetuza, cortegiul imperial a coborît, pe valea Mureșului, la Micia (Vețel, lîngă Deva), pentru inspecția marei garnizoane ce apăra provincia împotriva invaziilor triburilor iazigice ; apoi a urcat pe riu pînă la Apulum (Alba Iulia), cel mai important oraș al Daciei, sediul legiunii a XIII-a Gemina și al guvernatorului general al provinciei. Despre activitatea împăraților la Apulum știm prea puțin. Exista și acolo, ca la Sarmisegetuza, Micia, Napoca (Cluj) și Porolissum (Moigrad, jud. Sălaj), un templu al zeiței Tanit. Toate aceste sanctuare din Dacia s-au ridicat în grabă, de îndată ce s-a aflat în provincie că va veni împărăteasa în inspecție. Un edil local, ridică și el cu ocazia trecerii împăraților o inscripție dedicată zeului frigian Sabazius, pentru sănătatea augușților călători.

Caracalla și Iulia Domna au inspectat apoi orașele și garnizoanele din Potaissa (Turda) și Napoca urmînd apoi calea imperială ce ducea la Porolissum. Trecerea lor pe acest itinerar ne este confirmată de un stîlp de șosea (**milliarium**) descoperit la Vișlea (jud. Cluj), a cărui inscripție (mutilată) amintește de repararea drumului respectiv pe timpul domniei lui Caracalla.

Treburi spinoase și numeroase îl așteptau pe Caracalla pe granița nordică a provinciei Dacia. Pentru buna lor rezolvare, împăratul cu mama sa și-au fixat cartierul la Porolissum, important bastion strategic și economic din nordul Daciei. Istoricul Dio Cassius, contemporan acestor evenimente, ne spune că împăratul a reușit atunci să bage zizanie între triburile germanice ale vandalilor și marcomanilor, apoi a chemat la judecată pe Gaiobomarus, regele cvazilor, pe care l-a condamnat la moarte pentru necredință față de Roma. Ca să-și asigure colaborarea triburilor dacilor liberi, din afara provinciei, el a luat ostateci de la căpeteniile acelora.

Din analiza acestor evenimente deducem că în nordul Daciei era o mare fierbere printre triburile germanice și ale dacilor liberi, agitație provocată de presiunea goților ce începuseră a se cobori de la Marea Baltică spre Marea Neagră. Prin acțiuni diplomatice și tratative duse în condiții de forță, poate și în urma unor demonstrații militare, Caracalla a reușit să impună, din castrul de la Porolissum, ascultarea acestor popoare față de Roma.

Paralel cu aceste acțiuni diplomatice și militare, împăratul s-a preocupat de fortificarea temeinică a sistemului defensiv de pe granița nordică și estică a Daciei. În legătură cu aceasta dispunem de multe documente epigrafice, descoperite în castrele de la Porolissum, Bologa, Cășei, Inlăceni etc. Sînt inscripții datate din anul 213 e.n., premergător vizitei imperiale, toate puse în onoarea lui Caracalla și a Iuliei Domna, de către garnizoanele locale cu ocazia refacerii castrelor. Trupele își exprimă gratitudinea și devotamentul pentru drepturile și ajutoarele acordate lor de împărați.

Era și firesc ca cele mai numeroase atari monumente să fie înălțate la Porolissum, unde împărații au stat două-trei luni. Tot acolo s-au descoperit și resturi din statuile lor, turnate în bronz aurit, în mărime naturală. Împăratul era înfățișat călare, iar mama sa în bust.

Vizita lui Caracalla și a Iuliei Domna au pus la respect pentru mult timp neamurile vecine care amenințau granițele Daciei, s-au consolidat fortificațiile și această călătorie a prilejuit împărătesei ocazia de a verifica sistemul de funcționare a administrației civile, financiare și juridice.

AGENDĂ săptămînală

Activitate intensă în toate domeniile

URMARE DIN PAG. 1

rii de partid și de stat cu arhitecții va avea o puternică înrîurire asupra muncii de viitor. Ea a demonstrat încă odată, că partidului nostru, conducerii sale, nu-i este străin nici un sector de activitate, de creație materială sau spirituală, că pretutindeni partidul e prezent, suflet al vieții noi, conștiința lucidă a înfăptuirilor noastre, a planurilor noastre de viitor. Această inegalabilă forță, de dimensiuni istorice, își are izvorul în legătura trainică, indisolubilă a partidului nostru cu poporul, legătură mereu mai puternică, mereu mai vie, mereu prezentă în toate domeniile de activitate.

În cursul acestei săptămîni, la scurtă vreme deci după Consfătuirea cadrelor de conducere ale centralelor industriale, au avut loc, la nivel de județe, consfătuiri de lucru ale activului de partid cu cadrele de bază din industrie, construcții, transporturi.

La aceste consfătuiri au participat și au luat cuvîntul în deschiderea dezbaterilor tovarășii din conducerea partidului. Consfătuirile — care continuă și-n cursul săptămînii ce urmează — au relevat hotărîrea fermă a tuturor celor ce lucrează în industria noastră socialistă de a pune întreaga lor capacitate de muncă, inițiativa și priceperea în slujba înfăptuirii politicii economice a partidului.

Analizînd cu spirit de răspundere sarcinile importante care stau în fața întregului popor în noua etapă a construcției socialiste în patria noastră, indicațiile cuprinse în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea cadrelor de conducere ale centralelor industriale, participanții la dezbateri au subliniat justețea măsurilor preconizate de partid pentru îmbunătățirea întregii activități economice, pentru ridicarea continuă a eficienței ei, arătînd că acestea vor contribui la accelerarea perfecționării organizării conducerii unităților industriale, la ridicarea pe culmi tot mai înalte a economiei noastre. Spiritul analitic, exigența și combativitatea principială au caracterizat dezbaterile în cadrul consfătuirilor. Ele au dovedit cît se poate de convingător, înaltul sentiment de răspundere, propriu activului de partid, cadrelor de bază din economie, care au dat glas și cu acest prilej hotăririi lor de a contribui la realizarea exemplară a sarcinilor puse de Congresul al X-lea al partidului, pentru dezvoltarea economică a patriei.

O săptămînă bogată, o săptămînă de activitate intensă, sub semnul dialogului neîntrerupt între conducerea partidului și popor. Așa poate fi caracterizată și această săptămînă care se integrează prin eforturile noastre în vastul, în complexul proces de perfecționare pe care întreaga noastră societate îl trăiește din plin.

Expresie a acestei energii descătușate, a acestei voințe de perfecționare devenite caracteristici sînt și dezbaterile publice, care în această săptămînă au continuat, pe marginea proiectelor de legi privind perfecționarea profesională și comerțul exterior cît și pe marginea activității sindicale. Ele oglindesc maturitatea politică, spiritul de înaltă răspundere caracteristic omului societății noastre care se simte din ce în ce mai mult, nu numai părtaș la ceea ce se face azi, dar și participant activ la proiectarea actelor noastre în viitor. Acest simțămînt îl trăim plenar, îl regăsim în certitudinile noastre, în hotărîrile noastre, în stima și dragostea pe care le nutrim față de partidul nostru, conștiința vie, ardentă a epocii de înălțare pe care o trăiește întreaga țară, întreaga noastră națiune socialistă.

„Fiul meu a învățat mai mult ca mine... Nu mă sfiesc să-i cer părerea..."

Mihai Andrei

URMARE DIN PAG. 1

făurită din setea de cunoaștere, din dorința de a trăi cinstit, corect, modest, folositor, responsabil, se va consolida, va aparține unei alte generații a vremurilor de atunci. Calitățile de acum ale bunicului, ale tatălui se vor transmite dar întărite de puterea omului de a ține pasul la uriașa propulsie a viitorului, de a răspunde la cerințele sociale, transformate de curajul său de a păși pe căile mereu deschise spre progres ale vieții și ale societății noastre.

Acum, tatăl a intrat abia în aceea vîrstă căreia i se spune mai poetic „amurgul vieții". Este un amurg în plinătatea creatoare a priceperii, a experienței, un amurg privit deschis, bărbătește, în față, fără temeri, aproape fără regrete. În definitiv, poate că pe MIHAI Z. ANDREI nu-l deosebește mare lucru de alți muncitori de vîrsta lui din Uzina de utilaj chimic Grivița Roșie. Amintiri, din 1928, de cînd a intrat în Atelierele C.F.R. de acum cîteva secole.

Pompiliu VOICULEȚ

SECVENȚE

Arcada de la Cașin

În apropierea orașului Gh. Gheorghiu-Dej la 5 km de acesta, se află satul Cașin, cunoscut în documente încă din anul 1410, avînd în mijlocul său fosta mănăstire Cașin, clădită în 1665.

Arcada de la intrarea în casa domnească de la Mănăstirea Cașin

Puternicele și înaltele ziduri de incintă au rămas întregi, cu meterezele din care se trăgea în năvălitorii de odinioară, cu masivul turn-clopotniță, acoperit cu plăci de piatră, pe sub bolta căruia este intrarea în curtea fostei mănăstiri. În mijlocul acesteia se înalță biserica, de mari proporții, avînd 3 turle, cu pereții de asemenea acoperiți cu plăci de piatră, împodobiți cu pilaștri terminați cu frunze de acant.

În partea dinspre miazăzi de biserică era pe timpuri o altă clădire, din care nu au mai rămas decît ziduri ruinate, care mai arată însă că aceasta avea un cat scoborît, peste care se înălța catul de sus. Dar din această clădire a rămas întreagă intrarea, încadrată cu doi stîlpi din piatră sculptată uniți printr-o arcadă în semicerc, cu un diametru de aproape 2 metri, de asemenea din piatră sculptată. Stîlpii au cîte 3 motive ornamentale, vegetale și geometrice sculptate în relief pe cîte un dreptunghi cu laturile de 20 și 25 cm., iar arcada este formată din nouă arcuri masive, ce se sprijină pe un bloc-cheie de boltă. Fiecare arc este împodobit cu 5 sculpturi, pe cîte o suprafață în relief de forma unui trapez. Dintre acestea, trei au bogate motive vegetale, iar pe două se repetă un vas, împodobit de asemenea cu vegetale. Pe piatra-cheie de boltă este sculptat, frumos stilizat, un cap de bour — stema Moldovei — avînd deasupra o coroană, ceea ce arată că această clădire era o casă domnească. Anume, a ctitorului, domnitorul Moldovei Gheorghe Vodă Ștefan. Nu ne-au mai rămas multe intrări de locuințe din trecut atît de bogat împodobite și cu asemenea mărime de arcadă sculptată. De aceea, această piesă unică prin proporțiile și frumusețea sa merită văzută de turiști iar fosta casă domnească, ale cărei ziduri sînt în mare parte încă în picioare, dar năpădite de ierburi, ar putea fi reconstruită, amintind vizitatorilor stilul arhitecturii moldovenești de acum cîteva secole.

Pompiliu VOICULEȚ

ÎNTREPRINDEREA DE COLECTARE A METALELOR

achiziționează de la populație, prin unitățile sale următoarele :

— acumulatoare auto uzate, din plumb, în stare nedezmembrată — 2.5 lei/kg

— deșeuri și metale vechi feroase ușoare (tablă, cutii de conserve, recipienți, sîrmă, fier beton, cablu și strujituri) nepregătite și pregătite — 0.20 lei/kg

— deșeuri și metale vechi neferoase (ambalaje, capace, tuburi de pastă și alte deșeuri din folii de aluminiu) — 3.00 lei/kg. 6069

CITITORI !

V-AȚI REÎNNOIT ABONAMENTUL PE TRIMESTRUL II/1971 ?

Dacă nu ați făcut-o încă, pînă la data de 16 martie 1971, vă puteți adresa factorului poștal, oficiilor și agențiilor P.T.T.R., difuzorilor de presă din întreprinderi și instituții.

Pavel Andrei

a bunicului ? Cine poate să răspundă de pe acum ? Important este însă că i se vor lăsa moștenire toate acele calități pe care tatăl le-a apărat o viață întreagă, pe care fiul le păstrează în inimă și le apără pentru ca, la rîndul său, și fiul lui să le primească, să facă din ele un crez de viață. Dorința de a învăța, de a progresa, cinstea, corectitudinea, responsabilitatea, modestia sînt calități ce vor putea fi dezvoltate în orice direcție, atunci cînd Dan va avea 18 ani și va trebui să-și aleagă profesia. Tradiția aceasta va constitui un un bagaj foarte prețios, pe viață. Va fi un dar pe care l-a primit și pe care-l va da mai departe, copiilor săi.

Lucia MANOLESCU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

UITE COLINA, NU-I COLINA

de Nicolae LUPU

Nu știu cîte coline se află în Laos, în orice caz nu mai puțin de 31. Pentru că în această săptămînă s-a vorbit foarte mult despre luptele pentru colina 31 ocupată pînă marți de trupe speciale ale regimului de la Saigon. Aflată la circa 8-10 kilometri în interiorul Laosului, colina în cauză, care figurează în telegramele agențiilor de presă însoțită de cuvîntul „faimoasă" a fost luată încă de la începutul intervenției în stăpînire de ofițerii și soldații Saigonului. Au instalat artilerie, elicopterele americane creaseră un adevărat pod aerian, aducînd provizii, muniții, tehnică militară. Greu de știut de aici ce calități ar avea colina asta de se bucură de atîta atenție. Probabil că nu din considerente turistice deși colinele oferă mai totdeauna prilej de observații încîntătoare. După patru zile de lupte înverșunate saigonezii au fost alungați, decimați. Ce declară ziariștilor, un purtător de cuvînt militar de la Saigon : „Retragerea — spune el — nu reprezintă o înfrîngere. Colina nu merită să mai fie apărată".

Așadar, după bătaie au descoperit că nu merită. De ce ? A dispărut colina în focul luptelor ? Evident nu orice retragere înseamnă înfrîngere într-o bătălie, dar dacă printr-o astfel de operație nu reușești nici măcar să-ți salvezi grosul forțelor angajate — și purtătorul de cuvînt a refuzat să răspundă ziariștilor ce pierderi s-au înregistrat — atunci e greu de găsit alt calificativ.

Dar nici măcar în aceste conferințe de presă saigonezii nu sînt originali. Au de unde învăța. Încă de la începutul intervenției în Laos s-a spus că unul din obiective este capturarea localității Tchepone, considerată la Washington, după cum arată corespondentul ziarului Le Monde „unul din punctele extrem de importante a cărui capturare ar reprezenta o încununare a invaziei din Laos, sfărîmînd adversarul". Or, au trecut mai bine de trei săptămîni și Tchepone, aflat la 45 de km de frontieră, n-a fost capturat.

Purtătorul de cuvînt al Pentagonului, Friedheim, a început să schimbe placa. Un ziarist mai insistent a întrebat : „Vreți să spuneți, că luarea localității Tchepone nu a fost unul din obiectivele invaziei ?". Friedheim a răspuns : „Exact" Sau cum spune Le Monde : „Azi vechile considerații sînt uitate și importanța strategică a localității Tchepone a dispărut".

Menționînd aceste fapte nu vrem să sublinieam că Tchepone n-ar putea fi capturat de invadatori. Într-o astfel de luptă ca cea din Laos și Vietnamul de Sud criteriile de apreciere a înfrîngerilor sau victoriilor nu pot fi reduse exclusiv la ocuparea sau neocuparea unor localități. Nevoia însă de a spune într-o zi una și în zilele următoare cu totul altceva, apoi asta constituie un indiciu sigur de înfrîngere. Este evident că această practică începe să se nască acolo unde între proiectele inițiale contrare intereselor păcii și progresului și realitățile care cer respectarea dreptului popoarelor de a-și hotărî singure soarta se manifestă o prăpastie greu de umplut. Din fericire călcîiul lui Achile în acest caz este capacitatea opiniei publice de a sesiza adevărul chiar cînd el nu e spus : intervenția armată împotriva libertății popoarelor indochineze este o politică retrogradă sortită eșecului. Și de fapt toată practica urmărește tocmai inducerea în eroare a opiniei publice. Dar de schimbat realitățile de pe teren nu se vor schimba chiar dacă versiunile publicate sînt elaborate cu meșteșug.

● Revelion în legănarea oceanului ● Întîlnirea cu mineralierul „Oltul" și cu traulerul „Constanța" ● Bilanț bogat : aproape 100 vagoane pește congelat ● O specie de meduză deosebit de periculoasă pentru om ● Din 152 zile de călătorie, doar șase pe uscat.

Corespondență specială pentru „Magazin"

146 de zile și nopți pe mări și oceane

În Cape Town, am stat doar două zile*), în care vreme, am realizat un rapid tur al orașului ce se pregătea pentru sărbătorirea Anului Nou. Pajiștele de la poalele munților se vedeau ca pe un ecran panoramic. Ceasurile arătau aceeași oră ca la București.

Ne-am plimbat pe „Heerengracht", principală arteră, cu vitrine ademenitoare, am intrat în nouă și superba gară, apoi în impunătoarea clădire a poștei și am admirat într-o „market" fascinanta artă africană. Cu un „taxi" — numai pentru albi — am făcut un tur al orașului.

Revelionul l-am petrecut după 48 de ore, în legănarea oceanului. Cu toată gățeala „fabricată" special, cu toate bunătățile de pe mese, cu tot „plugușorul marinăresc" a fost un revelion straniu, aproape treal, fără zăpadă, fără aromitoare cetini de brad, fără cei dragi. Muzica și glumele inginerului frigotehnist Ilie Voiculescu (întotdeauna plin de vervă) au destrămat, pînă la urmă, melancolia ce s-aciuise pe alocuri. A doua zi, soarele cald împrăștia mahmureala, făcea să rodească speranțele în noul an.

După amiaza lui 3 IANUARIE. Reîncepem tralările. Se prinde destul de bine, ceea ce dispune oamenii. Poate vom pleca mai repede acasă. Curentul rece al Benguelei ne zgribulește, alungîndu-ne de pe covertă. O ciorbă fierbinte pescărească ne adună la o masă comună. Nu ne mai săturăm sorbind această bunătate.

**) Vezi „Magazin" nr. 693 din 16 ianuarie a.c.*

Peste puțină vreme, aveam să-i ducem dorul.

Mai trec opt zile insignifiante. Ne întîlnim cu mineralierul „Oltul". Vine din Japonia și se duce la Constanța. Sirenele celor două nave s-au înghinat cu țipătul perscărușilor apoi mineralierul s-a-nfundat în picle le dimineții cenușii.

Ultimele zile, ultimele lansări, ultimele ore și, în sfîrșit, fluierul final. În seara de 25 IANUARIE a.c. terminam pescuitul. A fost un drum anevoios, cu multe căutări și obstacole. Pînă la urmă, am învins. **Bilanțul : aproape o sută de vagoane pește congelat, 17 vagoane făină și 2 vagoane ulei,** toate pe fondul unei munci susținute, tenace, continue, de zi și noapte, a întregului echipaj.

Primim o telegramă prin care ni se indică să urmăm ruta Apapa—Lagos. Ca atare, ne-ntindem imediat, la drum. Se face curățenie generală, se verifică instalațiile electrice.

Ne apropiem de Ecuator și au început căldurile. În sala mașinilor, un adevărat cazan al Satanei. Lumea a ieșit la plajă, se îmbăiază la furtun, vede filme la „grădină", se veselește...

În dimineața de 2 FEBRUARIE, am aruncat ancora în rada portului Lagos din Golful Benin. Cîteva cargouri adăstau venirea „pilotului. Ne-am pus și noi pe așteptat. Din radă, se observă vreo 3—4 clădiri mai importante și o lizieră de pădure.

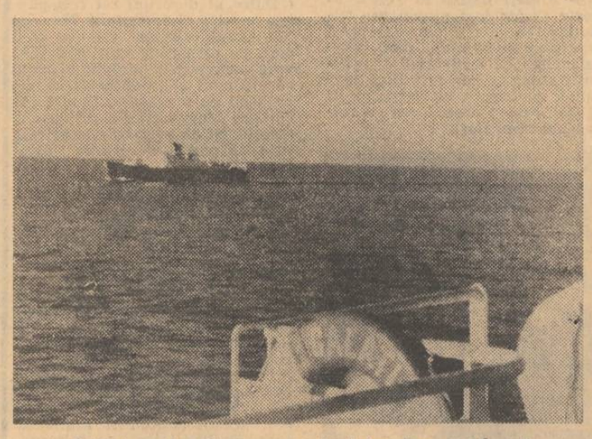

Întîlnirea, în plin ocean, a două traulere românești

După trei zile de mars, spre mare tonaj. Arhipelagul e format din insule de origine vulcanică, în parte nelocuite ; țărmuri cu mangrove și pericole ascunse în adîncurile din preajma lor. Unul din aceste pericole ascunse pare a fi o înspăimîntătoare specie de meduză capabilă să ucidă un om în 30 secunde.

După Bijouga, Dakarul și „Cap Verde", asemănătoare unui cioc de răpitoare. În vecinătatea vărsării fluviului Senegal ne-am revăzut cu traulerul „Constanța" care pescuia de vreo săptămînă prin acele locuri. Se pare că va merge în Atlanticul de Sud. Ca deobicei s-a lăsat o barcă la apă, cu care se duc și vin oamenii din ambele echipaje, un fel de vizite între familii apropiate. Ca și altădată, s-au adus din țară pachete, scrisori și diverse lucruri de trebuință bunului mers al vasului. Este interesant și plăcut acest fel de a ne ajuta pe mare, această „poștă" ambulantă. Întîlnirile de acest soi au fost mereu prilej de bucurii care ne-au făcut să nu ne mai simțim singuri, să nu ni se mai pară că sîntem atît de departe de casă.

Lagosul (665 200 locuitori, capitala Nigeriei) este așezat pe-o insulă. Dincolo de ea, o lagună bogată în pește. Rezidiile scoase de maree din această lagună se împrăștie pînă la zece mile de la coastă, dînd apei o culoare aparte. Așteptăm... așteptăm... E cald și umed. Așteptarea ne deconcertează. Seara urmărim programul de televiziune NBC, transmis pe canalul 10. În sfîrșit, după atîtea luni vedem o emisiune TV (limba oficială — engleza). Filmul „Păginul iubit" cu Gregory Peak și vocea onctuoasă a lui Tom Jones au adunat, în fața micului ecran, aproape tot echipajul. Am așteptat trei zile în ancoră, după care am plecat spre țară.

Trecem pe lîngă țărmuri cu nume de basm : „Coasta sclavilor", „Coasta aurului", „Coasta fildeșului", „Coasta piperului", ținînd alături de paralela 4° Nord. Urcăm apoi, ușor, apropiindu-ne tot mai mult, de teribila „dorsală medio-atlantică", acel lanț muntos submarin care a făcut să se rupă, cu zeci de milioane de ani în urmă, America de Sud de Africa

În vremea aceasta pe punte se desfășoară o vie activitate. Cei care mai înainte au pescuit ori au prelucrat peștele, lucrează, acum, de zor, la îndepărtarea ruginei ; vopsesc, repară plasele, matisesc parîme și springuri. Nava seamănă cu un șantier.

Ocolim arhipelagul Bijouga și intrăm în drumul navelor de mijază-noapte vremea s-a răcit și oceanul s-a înăsprit. Valuri mari, din prova, lovesc burta navei. Se cască văi, se ridică dealuri lichide. Vasul tremură, scîrțîie, se cațără pe creste de spumă, se prăbușește-n hăuri. Vîntul suflă puternic, soarele rînjește batjocoritor. Nici un nor pe cer, iar pe mare, prăpăd. Cu toate acestea, munca nu s-a întrerupt. Oamenii muncesc cu sîrg pentru terminarea lucrărilor de întreținere. Stropi grei izbeso fețele acestor temerari. Așa a ținut vreo 70 de ore, pînă ce-am ajuns la adăpostul insulelor Canare. Dar trecînd de ele, stihiile s-au năpustit parcă și mai înverșunat. Calvarul a durat pînă luni 22 FEBRUARIE, cînd în fine am pus piciorul pe țărmul mult visat : Gibraltarul. De aici de unde am posibilitatea să expediez aceste rînduri, încă o săptămînă și vom fi în apele teritoriale românești.

E necesar să spun (ca o mică adendă a bilanțului), c-am petrecut 146 de zile și nopți numai pe mare și doar șase în porturi (cîte două, la fiecare escală). Cine pătrunde adînc, în miezul acestor cifre, își va da seama, cu adevărat, ce va însemna pentru noi revederea peste puțină vreme a pămînturilor natale, a celor dragi. Deci, pe curînd...

Eugen ACASANDRI

MONUMENTE ÎN PERICOL

Regiunea siriană situată în jurul localității Tabka, în nordul țării, zonă ocolită multă vreme de suflul vieții moderne, cunoaște, în zilele noastre, semnele unor importante prefaceri. Introducerea ei în contemporaneitate se datorează construcției barajului de pe fluviul Eufrat. Lucrările la acest sistem hidroenergetic, începute în martie 1968, au intrat în cea de-a doua etapă. La încheierea lor — spre sfîrșitul anului 1973 — barajul va avea o înălțime de 80 de m și o lungime de 2 200 m, iar lacul de acumulare care va lua ființă se va întinde pe o suprafață de 690 km pătrați și va dispune de o capacitate de 30 miliarde metri cubi.

Pe locul viitorului lac de acumulare se găsesc, în prezent, importante vestigii ale diferitelor civilizații care s-au succedat, de-a lungul mileniilor, pe malurile Eufratului. Monumente aparținînd diferitelor perioade, de la epoca neolitică la cea musulmană tîrzie, și 30 de poziții arheologice. Ele sînt amenințate să fie înghițite de ape. Salvarea acestui însemnat tezaur de cultură, care reprezintă geniul și străduința unor oameni din vechi timpuri istorice, se impune. Însă transferarea lor la distanțe apreciabile, pentru a fi ferite de furia apelor, cere mari eforturi financiare. Și națiunea siriană, fără un ajutor internațional, nu se poate încumeta să atace un asemenea proiect costisitor.

În acest scop, U.N.E.S.C.O., prin directorul său general, René Maheu, a lansat, recent, un apel în care invită comunitatea internațională să contribuie la salvarea monumentelor siriene aflate în primejdie. Este de așteptat ca acest S.O.S. lansat lumii întregi să primească răspunsul cuvenit, dat fiind că solidaritatea internațională s-a manifestat întotdeauna cînd a fost solicitată în asemenea acțiuni. Astfel, lucrările de realizare a unui nou sălaș pentru templele siriene, amenințate de puhoaiele apelor, ar urma să înceapă în scurt timp.

DE PRETUTINDENI

Un constuctor... original

În localitatea Mlyny din voievodatul Zielona Gora (Polonia) locuiește un constructor autodidact și foarte inventiv. Înaintea celui de-al doilea război mondial el avea să impresioneze pe concetățenii săi cu un model de automobil confecționat din... lemn. După război, el a realizat un prototip de motocicletă cu șase viteze, din piesele unui avion. Acest mijloc de transport putea atinge o viteză de 200 km pe oră. Ultima lui creație este tot o motocicletă, din aluminiu. Cele mai multe piese și subansamble îi aparțin ingeniosului constructor. Interesant este că acest model a fost conceput fără ca în prealabil să dispună de un proiect sau desene tehnice.

Imaginea surprinde singurul flaut — bas din lume pe care se poate sufla nota sol de jos. Instrumentul, o capodoperă a constructorului de instrumente Werner Wetzel, din R. F. a Germaniei, este confecționat din alpaca, în mai bine de 150 ore de lucru. Ulterior, instrumentul lung de 1,23 metri a fost argintat. Comanda pentru această execuție specială a fost dată de un muzician din orchestra simfonică din Viena, care vrea să utilizeze uriașul flaut pentru a cînta din el la concerte dodecafonice. Mecanismul este același ca și la flauturi obișnuite.

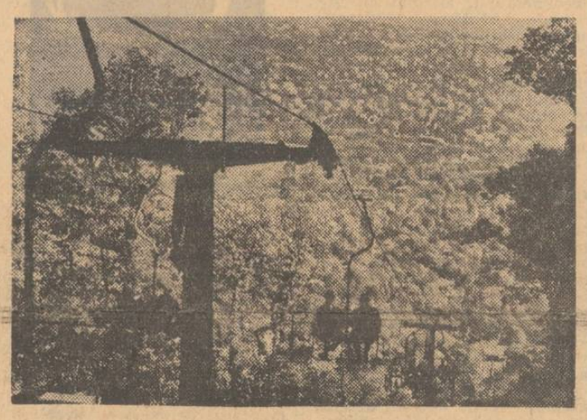

La Budapesta, muntele își dă întîlnire cu bătrînul Dunubiu, ceea ce oferă acestei mari așezări urbane un farmec specific de stațiune montană și port fluvial. Pentru a admira „de la înălțime" vasta panoramă a orașului, edilii budapestani au pus la dispoziția locuitorilor și turiștilor un teleferic cu scaune suspendate. În fotografie, noua instalație în plină activitate.

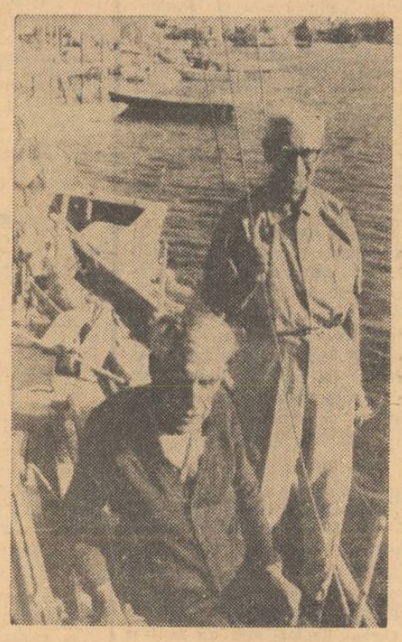

Doi bătrîni marinari, căpitanul Ian Campbell de 69 de ani și ajutorul său Robert Munroe de 81 de ani, se odihnesc la Hopetown (Bahamas) după ce au reușit o spectaculoasă traversare a Atlanticului în 123 de zile. Ei au parcurs 5 700 mile cu ambarcațiunea „Pajova" lungă de aproximativ nouă metri, plecînd de la Glasgow. În fotografie : Cei doi navigatori la sosirea în insulele Bahamas.

● CELE 26 DE GROTE descoperite în anul care a trecut în Austria de sus constituie o realizare importantă a speologilor din această provincie a țării. Ele au fost înregistrate în „Cadastrul grotelor", lucrare începută în urmă cu 10 ani. Pînă în prezent numărul grotelor reperate în Austria de sus atinge suma impresionantă de 963. Pe întregul teritoriu cifra este de 4 000. În fiecare an adăugîndu-se, în medie, alte 100. În Austria de sus, 386 sisteme de galerii subterane sînt explorate în toată lungimea lor. Iar 287 sînt cunoscute doar parțial. Restul de 290 grote figurează doar ca niște pete albe pe hărțile speciale ale speologiei.

● CÎND toate locurile de la cimitirul din Bourg (Franța) au fost ocupate, Consiliul comunal s-a adresat cetățenilor, cu următoarea rugăminte : „Nu încărcați în mod inutil serviciul de pompe funebre cu solicitările Dv. Așteptați, vă rugăm, deschiderea noului cimitir".

● *SÎNT INGRATE, egoiste și nu-și iubesc stăpînul. Așa se spune despre pisici. Că nu-i întotdeauna adevărat a demonstrat un pisoi de patru luni care, făcut cadou unei familii, a alergat opt zile ca să ajungă la prima stăpînă, trecînd peste trei cursuri de apă și o diferență de nivel de peste o mie de metri.*

Stare excepțională în „țara cafelei"

La sfîrșitul săptămînii trecute, în Columbia a fost decretată starea excepțională. Această hotărîre a fost determinată de incidentele care s-au produs în orașul Cali, între participanții la o demonstrație antiguvernamentală și poliție. Un bilanț publicat joi, anunța că s-au înregistrat 15 morți și 47 de răniți. Măsurile excepționale includ instituirea restricțiilor de circulație în timpul nopții, percheziționarea de persoane și autovehicule, interzicerea grupurilor mai mari de patru persoane, transferarea către tribunalele militare a proceselor privind sechestrele și atentatele teroriste etc.

AȘEZATĂ ÎN NORD-VESTUL AMERICII DE SUD, în apropierea Ecuatorului, străjuită de apele Pacificului la vest și ale Atlanticului la nord. Columbia ocupă o suprafață de 1 138 388 km. p. Populația se apropie de cea a României și se află concentrată în depresiunile și văile dintre cele patru lanțuri muntoase care străbat țara de la sud spre nord : Serrania de Baudo, Cordilierii de Vest, Centrali, și de Est. O parte a suprafeței sale, situată spre frontiera cu Brazilia — continuare a Amazoniei — este acoperită de savane și păduri virgine. A doua arie — a înaltelor podișuri andine, — este zona cea mai populată a Columbiei conținînd nu numai importante bogății minerale (aur, platină, pietre prețioase), dar fiind și o bogată regiune agrară (porumb, cafea, trestie de zahăr). Tot aici se cultivă grîul, uneori la altitudini de peste 3 000 m. Ultima mare zonă o formează regiunea de coastă, de-a lungul căreia se întind luxoase stațiuni balneare, dar și sărăcăcioase sate de pescari.

NUMELE ȚĂRII este legat prin tradiție, de cafea — renumita cafea columbiană — situînd țara pe locul doi din lume, cu o producție anuală de aproximativ o jumătate de milion de tone. Plantațiile de cafea sînt situate la o altitudine de 2 000 m, în așa numita „Tierra Templada". Deși adusă pe aceste meleaguri cu numai 90 de ani în urmă, cafeaua a devenit, în scurt timp principalul produs de export, asigurînd țării anual 60 la sută din totalul încasărilor provenite din export. În zona de coastă a Atlanticului, se acordă, în ultimii ani, o atenție deosebită culturii bumbacului, bananelor și arborilor de cauciuc. Alături de trecerea la exploatarea sistematică a unor bogății ale subsolului, petrolul a declanșat și în „țara cafelei" multe speranțe, îndreptate, în special, în zona platformei continentale a Mării Caraibilor și spre regiunea orientală, unde au fost semnalate noi zăcăminte, alături de cele vechi de circa patru decenii situate de-a lungul rîului Magdalena.

BOGOTA, capitala țării a fost înființată în 1538 de coloniștii portughezi. Este situată în munții Anzi, la peste 2 000 m. altitudine și numără aproximativ 2,5 milioane de locuitori.

LOCUITA în vechime de triburi indiene, Columbia a fost ocupată, în sec. al XVI-lea, de conchistadorii spanioli care au început s-o colonizeze exterminînd populația indigenă. Între anii 1819—1830 a format, împreună cu Venezuela, Peru și Ecuador o republică federativă sub președinția lui S. Bolivar. S-a retras apoi din federație, constituind un stat aparte. Populația este formată din metiși (58 la sută), mulatri (14 la sută), albi (20 la sută), creoli și indieni, ca rezultat al amestecului dintre indieni, cuceritorii spanioli negrii aduși din Africa și imigranții europeni veniți mai tîrziu.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

NAUFRAGIAȚII DE PE MONT BLANC

Alarma s-a dat în momentul cînd postul de radio a doi temerari alpiniști a încetat să emită vești despre soarta expediției. Timp de nouă zile și nouă nopți drama care se petrecea la 4 000 de metri altitudine a umplut de emoție și neliniște miile de iubitori ai acestui sport din Franța și Italia. Din cauza furtunii care învăluise masivul, eșua orice încercare făcută de echipajele elicopterelor de a se apropia de cei doi naufragiați suspendați pe crestele flagelate de vijelia de zăpadă și gheață. Pe zi ce trecea salvarea eroilor, putința de a-i mai găsi în viață, devenea incredibilă. Și, totuși, miracolul s-a întîmplat, deși muntele și-a primit o jertfă... Dar mai bine să redăm filmul acestui adevărat coșmar.

Aventura a început miercuri 10 februarie. René Desmaison, celebru cățărător al Alpilor, de 41 de ani, și tînărul său coleg Serge Gousseault, de 24 de ani, s-au angajat pe fața nordică a Marilor Jura dorind să realizeze „premiera integrală" a virfului Walker (4 208 metri) pe un nou traseu. În primele zile de ascensiune coarda progresa normal, alpiniștii comunicînd prin radio noutățile.

Duminică, 14 februarie, cortul roșu al cățărătorilor a fost reperat de o recunoaștere aeriană, însă în aceeași seară timpul s-a stricat, a început să ningă și alpiniștii și-au încetinit urcușul.

Luni 15 februarie. La prînz ei anunțau : **„Este dificil, dar continuăm drumul. Ne aflăm la 250 metri sub virful Walker".**

Marți 16 februarie. Dimineața, René anunța soției sale : **„Nu te neliniști. Totul decurge bine. Te voi rechema la ora 16".** Și, de atunci, postul de radio și-a încetat emisiunile...

Miercuri 17 februarie. Alarmată, d-na Desmaison cere să se facă tot posibilul pentru salvarea celor doi oameni aflați în pericol. În aceeași zi un elicopter reperează corzile alpiniștilor la 150 m. de virful muntelui.

Joi 18 februarie. Timpul este din nou nefavorabil.

Vineri 19 februarie. Condițiile atmosferice nu permit nici un fel de cercetări aeriene.

Simbătă 20 februarie. Pilotul unui elicopter îi observă pe cei doi naufragiați la 100 de metri depărtare de virful muntelui, făcînd semne.

Duminică 21 februarie. S-a făcut frumos, însă o recunoaștere aeriană n-a dat nici un rezultat. Și postul de radio tot nu emite...

Luni 22 februarie. Neliniștea crește și d-na Desmaison cere din nou ajutoare.

Marți 23 februarie. Condițiile atmosferice nu permit apropierea elicopterelor de versantul muntelui. Totuși, spre prînz, s-a observat că unul din alpiniști agita un hanorac roșu, semnalul de ajutor...

Miercuri 24 februarie. Se iau vaste măsuri de salvare. S-a observat din nou S.O.S.-ul alpiniștilor.

Joi 25 februarie. Pe ambele versante ale muntelui, francez și italian, echipajele elicopterelor încearcă să aterizeze pe virful Walker, dar nu reușesc Spre prînz, un elicopter aduce o echipă de salvare compusă din cinci alpiniști (trei francezi și doi italieni) și îi depune la 100 metri înălțime peste bivuacul naufragiaților.

— Cînd René Desmaison m-a văzut, a început să plîngă" — și-a început relatarea unul din membrii echipei de salvare. Ei mi-a spus : „N-am mai crezut că voi scăpa. Sărmanul Serge a murit de frig, oboseală

René Desmaison

și lipsă de hrană. De șase zile n-am mîncat nimic. Eu sugeam bucăți de gheață sau zăpadă. Am fi atins virful muntelui dacă colegului meu nu i-ar fi înghețat mîinile și picioarele."

René Desmaison a fost apoi readus cu elicopterul la Chamonix. Coborînd din aparat el s-a aruncat plîngînd în brațele soției. Avea o barbă stufoasă și trăsăturile extrem de obosite în urma odiseei de 15 zile și 15 nopți petrecute suspendat pe versantul abrupt al muntelui...

Petru POPESCU :

„Ceea ce mă interesează este modul în care istoria evoluează în conştiinţa tinerilor"

de Boris BUZILĂ

— Cînd am început să citesc noul dumneavoastră roman, „Dulce ca mierea e glonţul patriei", am avut impresia, stimate Petru Popescu, că întindeţi cititorului o cursă ; mai întîi m-a încercat un sentiment de dezamăgire gîndindu-mă că ar putea fi vorba, pur şi simplu, de evocarea lunilor de stagiu militar pe care le trăieşte un absolvent de facultate, cartea putînd deveni cu uşurinţă un roman de atmosferă şi culoare. Pe măsură ce înaintam în lectură, mi-am dat seama că milităria, aşa cum o trăieşte protagonistul cărţii, interesează mai puţin prin realitatea ei directă, cît prin ceea ce a fost sau ar putea deveni real şi, mai ales, prin gîndurile pe care le deşteaptă în conştiinţa eroului. Credeţi că am dreptate ?

— Într-un fel, este adevărat că întind cititorului o cursă. Am început acest roman cu evocarea vieţii de cazarmă, tocmai pentru că voiam să descriu un caz de conştiinţă. Folosindu-mă de cadru şi de acţiunile pur concrete, — în citeva capitole am cultivat chiar un anume behaviorism — am vrut să ajung la atmosfera interioară a unui tînăr din ziua de astăzi. Cu atît mai mult, a unui tînăr care este absolvent al Facultăţii de istorie, adică, a cărui responsabilitate este, în fond, trecutul, şi să leg această atmosferă morală de un moment din formaţia oricărui tînăr, moment care-l face să gîndească intens. Eu cred, spre deosebire de opinia mic-burgheză curentă, că stagiul militar nu este un moment pitoresc, fie neplăcut al formării unui tînăr, ci este o confruntare acută cu anumite noţiuni, care din abstracte şi ipotetice devin foarte serioase şi foarte concrete. Pentru mine, de pildă, armata a fost o mare revelaţie constituind şi o foarte bună cunoaştere a României, prin una din ideile fundamentale care definesc o naţiune — naţiunea înarmată, naţiunea gata să se apere pe sine, să-şi apere independenţa, demnitatea. Din punct de vedere pur tehnic, acest roman este un roman analitic ba chiar şi un „bildungsroman" în măsura în care putem considera că un „bildungsroman" poate „începea" în citeva luni de zile, cît durează acţiunea cărţii, în sensul că romanul descrie formarea şi îmbogăţirea sufletească a unui tînăr prin confruntarea sistematică cu evenimente trecute şi cu o generaţie anterioară. Este generaţia care a participat la cel de-al doilea război mondial şi oamenii cu care se întîlneşte acest tînăr, unii dintre ei rude cu el, sînt, fireşte, absolut deosebiţi ; înţii de toate pentru că au luat parte la una din marile experienţe europene, apoi pentru că au altă virstă, altă formaţie, pentru că bătrineţea şi efectele experienţei lor i-au schimbat în mod fundamental. În fond, vreau să reliefez cazul de conştiinţă al generaţiei tinere faţă de alte generaţii. Mă slujesc de ultimul război pentru că eu consider că a fost una dintre cele mai zguduitoare experienţe europene, şi că România a trăit ultimul război într-un mod exemplar pentru Europa, fiind, după opinia mea, una din naţiunile cele mai victimizate şi, în acelaşi timp, una din naţiunile care au reuşit, în condiţiile cele mai ingrate ale istoriei şi ale geografiei sale, să se „răscumpere", să iasă demnă din război şi chiar să hotărască, într-o anumită măsură, soarta acestuia. Pe de altă parte, ceea ce mă interesează este modul în care istoria evoluează în conştiinţa tinerilor, modul cum se schimbă, cum se transformă, cum se transfigurează şi, pînă la un punct, cum se falsifică şi se pierde. De aceea, în acest roman detaliile şi părţile concrete, care, în aparenţă, pot părea amănunte de tehnică literară, au un rol foarte serios. Eu cred că, în ultimii treizeci de ani a existat într-un mod foarte interesant o viaţă a obiectelor, nu numai a oamenilor, pentru că această epocă a fost una în care omul a trebuit să adopte atitudini nu numai faţă de sine, faţă de istorie, faţă de patrie, ci şi faţă de obiecte. Uneori, chiar faţă de obiectele cele mai concrete. În loc să se producă o *reificare* a omului, cum se spune în filozofia contemporană, s-a produs o *umanizare* a obiectelor, foarte interesantă, pe care am încercat să o urmăresc.*

— În adevăr, s-a spus despre dumneavoastră că sînteţi un partizan fervent al romanului citadin, un romancier (programatic !) al Bucureştiului. Cînd introduceţi în carte descrieri de străzi, instituţii, imobile cu o mare voluptate a detaliilor, o faceţi din comoditate — este mult mai uşor să descrii aidoma decît să fantazezi ! — sau dintr-un impuls deliberat ?

— Descrierea de străzi, imobile, instituţii din Bucureşti, cu mare voluptate de detalii este, în cazul meu, un impuls deliberat. Eu cred că Bucureştiul este o foarte interesantă „filozofie vie", nu numai a României ci chiar a Europei, prin contrastele sale, prin sinteza sa, prin incompatibilităţile sale care se văd la tot pasul, prin faptul că aici se ceartă istoriile, geografiile, gusturile, arhitecturile, mentalităţile... Bucureştiul este, cred, un oraş enciclopedic, cum nu există nicăieri în Europa. N-am călătorit prea mult, dar pe cite mi-am putut da seama, pe cite am aflat de la alţii, un oraş ca Bucureştiul nu mai există. Însă trebuie să ştii să-l vezi. De aceea calcanul unei case, colţul unei străzi, unghiurile unei pieţe pot fi uneori teribil de revelatoare, şi numai deschiderea ochilor pe o stradă bucureşteană poate echivala cu o, cum se spune, „prise de conscience". Am făcut acest lucru nu pentru că-mi este uşor să descriu Bucureştiul, cunoscindu-l, ci pentru că vreau să introduc o *conştiinţă a Bucureştiului* într-un roman. Am avut, în acest sens, o atitudine afişată, programatică, şi în polemica literară, despre necesitatea *citadinismului* şi, să zicem, a *bucureştenismului* în proza actuală. Bucureştiul ca civilizaţie, este una plină de semnificaţii, este *gînd viu* prin tot ce are.

— Sînteţi născut în 1944 ; în carte se fac însă numeroase trimiteri — uneori cu excelentă intuiţie a concretului situaţiei — la întîmplări aparţinînd trecutului apropiat, mai cu seamă războiul, pe care nu l-aţi trăit direct. Puneţi acest lucru pe seama „documentării" ?

— Nu este vorba de documentare, în ce priveşte evocările istorice, deşi, mărturisesc că sînt pasionat de istoria ultimului război mondial şi, în genere, mă pasionează toată istoria europeană de la 1900 incoace, inclusiv istoria României, cu atît mai mult aceasta. Dar am citit imens de multe cărţi, am căutat materiale, am văzut filme, într-un efort de retrăire şi înţelegere a acestor timpuri din care decurgem, din care decurg eu însumi. Pe de altă parte, familia mea a participat prin reprezentanţii ei „fizici", foarte angajat la istoria României în ultimii cincizeci de ani. Am norocul să mă trag dintr-o familie care s-a găsit în miezul acestor evenimente. O bună parte din familia mea, de pildă, au luat parte la ultimul război în calitate de combatanţi, în cazul acesta nefiind vorba de o „documentare" ci de atmosfera sufletească în care m-am născut, în care am trăit. Sentimentul unei responsabilităţi faţă de aceste evenimente l-am avut încă de mic. Pentru mine, în fond, ultimul război, evenimentele care l-au precedat şi l-au urmat sînt nişte lucruri foarte actuale; uneori am senzaţia că le retrăiesc. Faulkner, un scriitor care şi-a întemeiat toată literatura pe retrăirea trecutului, şi nu e singurul, fireşte, mă gîndesc bunăoară la Proust, a făcut o filozofie a *paseismului* în literatură. În ceea ce mă priveşte, eu cred că nu e vorba numai de o nostalgie a unui timp anume, pentru că nu am nostalgia timpului aceluia. Consider că epoca pe care o trăim este la fel de pasionantă, mai pasionantă chiar, mai preţioasă, ca experienţă şi ca revelaţie. Totuşi, într-un sens, ceea ce trăim noi acum decurge de atunci. Mă pasionează acea epocă, aşa cum pe unii oameni de ştiinţă îi pasionează numai sursele, numai izvoarele.

— Cum aţi ajuns la titlul, cu rezonanţe de aforism antic, („Dulce et decorum est pro patria mori") al romanului ?

— Titlul conţine un mic secret, pe care n-aş vrea să-l divulg aici, pur şi simplu pentru că am avut şi intenţia să atrag cititorul cu o enigmă. Dar, cred că dacă cineva citeşte cartea cu atenţie, îşi dă seama de la prima sută de pagini despre ce este vorba.

— „Căzusem din nou prins" — spune la un moment dat protagonistul romanului. Este o simplă coincidenţă sau o aluzie la „Prins", romanul precedent ?

— Nu, nu este o coincidenţă. Metafora individului „prins" este pentru mine un motiv literar foarte important. Mă obsedează chiar, pentru că, în fond, societatea modernă, de orice tip ar fi ea, este o societate care prin însuşi specificul ei, „prinde" individul, îl clasează, îl aşează, îl structurează, şi prin însuşi aceste acţiuni îi limitează oarecum libertatea de mişcare. Mai bine zis, nu libertatea, pentrucă de aceasta omul poate uza după plac ; ii exclude într-un fel posibilitatea de surprinză şi de aventură. Fiindcă trăim într-o societate raţională, ştiinţifică, bogată, clasificată, şi aşa este firesc să fie o societate modernă, o societate în care obiectul proliferează, în care funcţiunile sînt decise pînă la amănunt. Între specializare şi pluricalificare este tot timpul un joc de nuanţe, uneori dureros prin precizia lui. Este natural ca individul să nu mai aibă aceeaşi senzaţie de mister despre existenţă, şi viaţa lui însăşi să fie previzibilă, să aibă pînă la un punct un anumit sentiment de captivitate. O captivitate care — şi aici este aspectul cel mai interesant — nu devine tragică ; poate cel mult să creeze sentimente de înstrăinare, de frustraţie ş.a.m.d. Problema este ca într-o existenţă riguros organizată, programatică, sistematică, omul să-şi regăsească libertatea conştiinţei. Aici este marea încercare a societăţii moderne şi noblefea ei, faptul că îi oferă omului posibilitatea ca, într-o lume precisă şi riguroasă, „funcţională", cum se spune astăzi, să-şi recapete şi să-şi asigure libertatea conştiinţei, ba chiar îl impinge la aceasta. Ne impinge să ne regăsim pe noi în fondurile noastre libere, să ne îmbogăţim spiritul, să avem aventuri în spiritual. Mie personal mi se pare un lucru pasionant şi de mare preţ.

Clepsidra

Florile pămîntului

de Constantin VIŞAN

Sala Palatului. Prima Consfătuire pe ţară a lucrătorilor din intreprinderile agricole de stat.

S-au adunat la acest Forum al agriculturii aproape 3.000 de muncitori, tehnicieni şi ingineri agronomi şi zootehnişti, conducători de ferme, directori de intreprinderi, medici veterinari, mecanizatori, profesori universitari, lucrători din minister, activişti de partid.

Freamătă sub bolta uriaşului amfiteatru marea de aur a Bărăganului peste care pluteşte, vara, alba flotilă a combinelor. Şi grădinile de piersici ale Dobrogei... Viile Moldovei şi ale Transilvaniei.

Privesc cu atenţie înfăţişarea delegaţilor. Dacă n-ai şti că vin de pe ogoare, dacă n-ai ţine seama că vorbesc despre grîu şi porumb, despre struguri şi legume, aceşti nu prea indepărtaţi urmaşi ai lui Ion al Glanetaşului ar putea fi confundaţi după înfăţişare şi după limbajul folosit, cu nişte reprezentanţi ai oricărei profesiuni intelectuale. Şi în fond, asta sint : specialişti agricoli, savanţi ai pămîntului, recordmeni ai recoltelor, amelioratori ai raselor de animale, neliniştiţi căutători ai comorilor ascunse în cernoziom, în lina de aur a oilor, în vitaminele fructelor şi legumelor, în proteinele din lapte, ouă şi carne.

Ei reprezintă condiţia nouă, modernă, a muncii agricole, detaşamentul cel mai avansat al agriculturii româneşti.

„...In condiţiile României socialiste, spunea la Consfătuire secretarul general al partidului, agricultura reprezintă — alături de industrie o ramură de bază a economiei noastre, că numai dezvoltarea armonioasă — atît a industriei cit şi a agriculturii poate asigura progresul intregii noastre societăţi socialiste, ridicarea bunăstării poporului nostru".

Convinşi de adevărul şi fertilitatea acestei idei, participanţii la amplul colocviu agro-zootehnic au dezbătut şi stabilit, în spiritul substanţialei democraţii care caracterizează viaţa intregii noastre ţări, măsurile pentru folosirea cit mai raţională a fondului funciar, a mijloacelor mecanice, a forţei de muncă. S-a pledat cu argumente ştiinţifice, cu spirit critic şi autocritic, cu pasionantă dorinţă de autodepăşire, pentru perfecţionarea continuă a muncii pămîntului şi a creşterii vitelor, pentru productivitate sporită, pentru rentabilitate.

Cei mai buni dintre ei se află în aula Sălii Palatului. Mi-i imaginam pe participanţi în amfiteatrul muncii lor de fiecare zi, pe vastul ogor al patriei. Au venit aci să raporteze despre succesele obţinute pînă acum, să descifreze impreună cum să lucreze mai bine pe viitor. Cuvintul lor era străbătut de responsabilitate, de nemărginită dragoste pentru pămînt şi soare, pentru lanuri de grîu şi porumb, pentru cirezi de vaci, pentru piersici şi prune, pentru floarea-soarelui şi orez, pentru cartofi şi roşii, pentru bunăstarea intregului popor.

Privindu-i, ascultîndu-i, mi-am amintit de Darie,desculţul din Omida. El visa la ziua cînd oamenii vor deveni adevărate fiori ale pămîntului. Ziua aceasta a venit. Cei aproape 3.000 de soli ai intreprinderilor agricole de stat reuniţi in prima Consfătuire pe ţară, erau o demonstraţie vie, convingătoare, că în patria noastră oamenii sînt florile pămîntului.

FAUSTI (Luxemburg)

MIMI IVANOVA (Bulgaria)

CĂTĂLINA MARINESCU (România)

Desene de Neagu RĂDULESCU

ÎN URMĂRIREA CELUI DE AL IV-LEA „CERB DE AUR"

Prin telefon de la Doina MOGA

LA BRAŞOV a căzut zăpadă în ajunul inaugurării celui de al **IV-lea Concurs** şi Festival Internaţional „Cerbul de aur", adăugînd ospitalităţii oraşului hlamida albă care-i conferă farmecul hibernal. Aşa că oaspeţii — prestigioase personalităţi ale vieţii muzicale europene, concurenţii, vedetele — au poposit în Braşovul îmbrăcat sărbătoreşte, veşmintele-i firesti fiind împodobite cu însemnele festivalului, din vitrine îţi zîmbesc, din mari fotografii, vedetele. Azi, în ajunul evenimentului, aşteptat cu nerăbdare o săptămînă — desemnarea cuceritorilor invidiatelor trofee — un succint remember, un tur de orizont în măsură să definească personalitatea Ediţiei a IV-a a Festivalului Internaţional al Cîntecului de la Braşov, care din an în an se dovedeşte mai prestigios.

ÎN AVANPREMIERA CONCURSULUI au fost, ca totdeauna, repetiţiile care însă, de astă dată au prefigurat cu fermitate o competiţie foarte strînsă. Majoritatea concurenţilor au determinat prin evoluţiile lor de acomodare cu orchestra şi scena, discuţii vii încă din prima şedinţă a juriului. Cei ce vor hotări soarta cerbilor se şi vedeau puşi în dificultatea de a avea mai mulţi pretendenti valoroşi decît trofee. De fapt, această situaţie aparent dificilă, demonstrează un lucru îmbucurător. După trei ediţii, Cerbul şi-a cîştigat notorietatea, şi, în consecinţă, televiziunile europene au ţinut la începutul primăverii '71 să trimită la Braşov concurenţi de înaltă clasă.

ARGUMENTE ALE VALORII CERBULUI DE AUR : • Azi printre membrii juriului, Jacques Hustin şi-a început ascensiunea cu patru ani în urmă călătorind prin Europa cu primul Cerb de aur în bagaj, cerb ce s-a dovedit o excelentă carte de vizită. • Într-un singur an, între două ediţii —, Thérèse Steinmetz, posesoarea celui de al treilea Cerb de aur, a devenit din concurentă, vedetă. Sosită la Braşov în compania unei echipe de filmare a televiziunii olandeze, cîntăreaţa declară că în foarte desele ei turnee după Festivalul '70, i se solicită în repertoriu muzică românească.

FESTIVALUL E, DECI ŞI UN EXAMEN AL CREAŢIEI ROMÂNEŞTI. Pentru actualul „Cerb", caietul cu selecţia pieselor propuse pentru alegerea concurenţilor a fost mai bogat întocmit. În consecinţă, cîntăreţii au putut opta pentru cîntece de facturi diferite, reprezentative pentru creaţia compozitistică românească. Chiar prima seară a competiţiei a demonstrat

cum o piesă — prin inventivitatea orchestratorului şi originalitatea interpretării — poate căpăta noi valenţe. Exemple edificatoare : „Nici o lacrimă" de Ion Cristinoiu tălmăcită de Dova sau „Pentru nimic în lume" de Mişu Iancu filtrată prin sensibilitatea lui Derek John Tilley.

EMOŢIILE CONCURENTELOR NOASTRE sînt, deci, îndreptăţite de stacheta ridicată a competiţiei, sesizabilă din prima seară, dar, după cum au declarat Corina Chiriac, Ruxandra Ghiaţă şi Cătălina Marinescu, trofeul cel mai preţios este posibilitatea de a asculta interpreti buni, de a se confrunta cu ei, de a cîştiga experienţa marilor festivaluri. Dacă la aceasta, se va adăuga şi un trofeu...

VEDETELE ÎNAINTE DE A INTRA ÎN SCENĂ. Un public avantajat al festivalului îl constituie, desigur, ziariştii. Dacă nu pentru altceva, măcar pentru faptul că au prilejul să asculte vedetele nu numai cîntînd ci şi confesîndu-se în cadrul unor interesante conferinţe de presă ce preced recitalurile. Aşadar, după ce am aflat de la el însuşi că, la o virstă fragedă, Alain Barrière alerga 100 de metri în numai 11 secunde, ne-a fost dat să ştim gîndurile despre poezie şi cîntec ale acestui neoromantic trubadur, rătăcind cu sau fără chitară, prin lumea încărcată de zgomot a secolului.

Aşadar, **Barrière** constata :

— că a ajuns la cîntec pornind de la poezie ;

— că, alături de cîntecul confesiune, compune şi muzică „la, la, la", de loc condamnabilă, chiar dacă e fredonată în timpul bărbieritului în baie ;

— că publicul nu poate strica un cîntăreţ, dar un cîntăreţ o poate face, în ce priveşte cîntecul.

Să-i dăm cuvîntul lui **Charles Trenet,** care a rostit fără gravitate lucruri foarte serioase. De pildă celebrul şansonetist este de părere că „o poezie perfectă nu e un perfect suport pentru cîntec". A compune pe versurile lui Aragon, i se pare o aberaţie, după cum afirmă că propriile-i texte muzicale nu-şi găsesc valoarea citite independent, ci numai în armonioasa îmbinare cu sonorietăţile cîntecului.

OPINII ÎN FOAIER :

Valeriu Râpeanu, vicepreşedinte al Radioteleviziunii Române, preşedintele juriului internaţional : „Totul, dar absolut totul transformă această competiţie internaţională într-o plăcută întîlnire a mesagerilor cîntecului. Totul, dar absolut totul, face ca cei veniţi aici să se dăruie muzicii, să se simtă prieteni, să aibă sentimentul că sînt aşteptaţi, că munca şi talentul lor sînt răsplătite aşa cum se cuvine".

Richard Österreicher (Austria) : „Dintre cele 15 festivaluri şi concursuri internaţionale de muzică uşoară din Europa, cel mai serios şi mai sigur în ce priveşte calitatea, prin însuşi faptul că nu se bazează pe criterii comerciale, este neîndoios „Cerbul" braşovean. Nu este o Olimpiadă" a cîntecului urmărind scopuri pecuniare, ci o sărbătoare de calitate a artei — prezentă şi în acest gen de muzică".

George Sbârcea: „Emoţia şi spaima pe care juriul le-a trăit încă în prima seară, după prezenţa celor dintîi aspiranti la cerbi, este fără precedent în istoria acestui concurs. Dacă următoarele seri vor merge în acelaşi crescendo, vom avea mari şi complicate probleme de conştiinţă profesională pentru a putea adjudeca trofeele".

Jean Milhaud (unul dintre cei mai influenţi impresari francezi) : „Nu mă aflu aici nici pentru prima dată, nici întîmplător. Meseria mă obligă să vin la Braşov, să fiu foarte atent, mai ales la concurenţi, căci în Europa a început să se ştie că **Cerbul de aur este un festival cu greutate".**

Corespondenţă din Paris

de la Ioan GRIGORESCU

ADIO DON CAMILLO!

Şi iată Parisul plingînd la moartea unui om care, toată viaţa lui, nu i-a făcut pe oameni decît să rîdă. Cunoscîndu-i viaţa, mina acestei zăludе neghioabe şi oarbe, care îşi tot şuieră coasa pe deasupra capetelor noastre, cred că a tremurat, şi din găvanul ochilor fără lumină i-a picurat o lacrimă.

Fernandel era un personaj ca Ivan Turbincă, ar fi trebuit să-şi ademenească moartea într-un sac, să-i lege gura şi s-o azvîrle undeva pe pustii, căci el mai avea ceva treabă de făcut pe pămînt, oamenii abia învăţaseră să zîmbească. Francezii l-au supranumit „Le marchand de bonheur" (Negustor de fericire) şi l-au iubit copilăreşte. Ca pe Edith Piaff sau pe Bourvil. Despre el însuşi Fernandel spunea : „Sînt urit, certăreţ şi mofturos, îmi plac cravatele stridente şi calamburile. Am un mic creier de birocrat într-o ţeastă de cal, dar puţin îmi pasă". Ultima dată cînd l-am văzut — era cu Henri Colpi după premiera filmului Fericit cel ce ca Ulisse... I-a spus : „Uită-te la „moaca" mea. Mă vezi în Cyrano de Bergerac ? Şi totuşi aş vrea să-l interpretez. Dar cred că lumea se va tăvăli de ris în faţa suferinţelor mele sincere de înamorat pe versuri, rostind impecabilele rime ale lui Rostand. Să vorbim odată despre tragicul comediei sau tragicul comicului. Totdeauna cînd am suferit, pe ecran, lumea a rîs. Cred că va rîde şi cînd mă va duce la groapă". Asta era acum vreo opt luni. Şi zilele trecute, pe o vreme zgribulită de iarnă, miile de parizieni veniţi să-l conducă pe ultimul drum îşi uitaseră zîmbetul în sălile de cinematograf.

Cu citiva ani în urmă, la premiera filmului său Vaca şi prizonierul, el a ţinut să se urce pe scenă cu tovarăşa peripeţiilor sale, o cornută blîndă şi lacrimogenă, care îl urma docil, ca un ciine credincios. Sala se zguduia de ris, iar el o învăluia cu zîmbetul lui cabalin întrebînd cu naivitate : „Dar voi ce faceţi aici, oameni buni ?" Asa îl aşteptam luni, să apară, de după vreun colţ al străzilor pe care se scurgea cenuşiu şi monoton convoiul funerar. Să întrebe : „Dar voi ce faceţi aici, oameni buni ?". „Îl îngropăm pe Fernand Contandin",. „Asta cine mai e ?". Evident nu putea fi Fernandel. Omul cu numele acesta a fost doar o părere, o lacrimă săpată în hohote de ris, o stare de spirit. Îşi va supravieţui propriei morţi, căci aceasta este marea forţă a artei pe care a servit-o : se păstrează intact reconstituindu-se din umbre şi lumini spre delectarea nepoţilor şi strănepoţilor.

Ne-a lăsat 143 de filme. Printre ele citeva capodopere ale comicului, citeva excepţionale reuşite ale umorului francez, toate însă, de la primul „Alb-Negru" pînă la ultimul ...Ulisse, străbătute de o bonomie, o generozitate, o inimitabilă vervă, sensibilitate rareori întîlnită. Fernandel rămîne „monstrul sacru" al dragostei de viaţă, al bunătăţii stingace, uneori nătînge dar mereu sincere, al candorii şi purităţii, al nostalgiei după omenie, al poeziei risului. Rectific, el n-a fost niciodată un „monstru sacru" în sensul comercial al cuvîntului, stridenţa publicităţii l-a stinjenit totdeauna, preceptele fabricării mitului de vedetă i-au repugnat ; el n-a făcut decît să practice prin intuiţie magia cinematografului, în tot ce acesta are mai sincer şi mai bun.

Succesul lui comercial a fost implicat creaţiei, neconstituind niciodată pentru artist un scop în sine. Fără a fi contaminat de filistinism, spunea despre rentabilitatea filmelor sale : „Trei valori sînt mereu sigure la bursa din Paris : Creuzot, Pechiney şi Fernandel". Avea dreptate, dar asta nu contează. O singură valoare are perenitate : locul cucerit în sufletul oamenilor, trăinicia amintirii, nevoia întoarcerii la întîlnirea cu un suflet neuitat.

Şi cînd ne va fi dor de zîmbetul lui „cabalin", vom scoate din cutiile cu role pelicula, vom stinge lumina în săli şi vom da drumul la avaratul de proiecţie. Iar Don Camillo ne va întreba sugubăţ : „Dar voi ce faceţi aici, oameni buni ?". „Rîdem cu Fernandel, cu un om care a trecut cu o lacrimă de haz pe chipul Franţei, lăsînd în urma lui o dîră lungă de umbre şi lumini...".

Paris, martie 1971

ECOURI • ECOURI

CELEBRA CARTE a lui Jules Verne „Mihail Strogoff" a fost ecranizată în studiourile italiene de Eriprando Visconti cu Mimsy Farmer şi John Philip Law.

•

S-A STABILIT lista candidaţilor la premiile Oscar pe anul 1971, listă din care, la fiecare categorie, va fi selecţionat un singur premiat. Pentru „cea mai bună actriţă" **au fost reţinute numele lui Jane Alexander („Marea speranţă albă"), Glenda Jackson („Femei îndrăgostite"), Ali McGraw („Poveste de dragoste"), Sarah Miles („Fata lui Ryan"), Carrie Snodgras („Jurnalul unei casnice nebune").** Dintre interpreţi, **pe listă figurează : Melvyn Douglas („Nu i-am cîntat niciodată tatălui meu"), James Earl Jones („Marea speranţă albă"), Jac Nicholson („Cinci piese uşoare"), Ryan O'Neal („Poveste de dragoste") George Scott („Patton").** Pentru cel mai bun film al anului 1970 **candidează : „Aeroport", „Cinci piese uşoare", „Poveste de dragoste", „Patton"** şi altele. Pentru „cel mai bun film străin" **sînt pe listă : „Prima dragoste" (Suedia), „Hoa Binh" (Franţa), „Anchetă despre un cetăţean deasupra oricărei bănuieli" (Italia), „Pace pe toate cimpiile" (Belgia)** şi **„Tristana" (Spania).** La selecţia regizorilor **se vor înfrunta Federico Fellini pentru „Satyricon", Arthur Hiller pentru „Poveste de dragoste", Franklin J. Schaffner pentru „Patton", Ken Russell pentru „Femei îndrăgostite"** şi **Robert Altman.**

•

DUPĂ ATÎTEA şi atîtea pastişe de western, „Barquero", regizat de Gordon Douglas, este salutat ca o reuşită în gen. Succesul se datorează în bună măsură şi interpreţilor specializaţi : Lee Van Cleff, Warren Oates, Forrest Tucker.

•

PRIN „Scara de incendiu", încă un regizor de televiziune, Roger Kahane, s-a consacrat pe marele ecran. Filmul său cuprinde în distribuţie pe Régine, Jacques Richard, Claude Giraud, François Billetdoux. Producător : Alain Delon.

•

FRANÇOIS BEL şi **GÉRARD VIENNE** au realizat unul dintre cele mai frumoase filme cu animale : „Teritoriul celorlalţi".

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 7 MARTIE

9.00 Matineu pentru copii. 10.00 Viaţa satului. 11.30 Albumul compozitorilor români: Achim Stoia. 12.00 De strajă patriei. 12.30 În reluare, la cererea telespectatorilor: „Maramureş, ţară veche". 15.00 Emisiune în limba maghiară. 16.30 Box: Gală de selecţie pentru Campionatele Europene de la Madrid. Înregistrare de la Sala Sporturilor Floreasca. 18.00 „Muzgurel de cîntec românesc". 18.50 România '71; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal.

PROGRAMELE 1 ŞI 2. 20.00 „Cerbul de aur". Gala laureaţilor. 21.30 Imagini din Braşov. 21.45 „Cerbul de aur". Partea a II-a. Recital Dalida. 22.45 Telejurnal. Sport.

LUNI 8 MARTIE

18.00 Scena. 18.15 „Astăzi e ziua ta...". 18.45 Revista economică TV. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. Agenda politică. 20.00 Romanele lui Mauriac: Sfîrşitul nopţii (I). 21.05 Cincinalul 1966—1970 în cifre şi imagini. 21.25. Steaua fără nume (muzică populară). 22.25 Telejurnal. 22.35 Telesport.

MARŢI 9 MARTIE

10.00—11.00 Teleşcoală. 18.00 Ateneu — emisiune de actualitate muzicală. 18.30 Toate pînzele sus. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cincinalul 1966—1970 în cifre şi imagini. 20,20 Seară de teatru: Hedda Gabler de Henric Ibsen. 21.45 Expediţia românească transafricană. 22.00 Telejurnal. 22.10 Box : Cassius Clay — Joe Frazier. Înregistrare de la New York.

MIERCURI 10 MARTIE

18.00 Ex-Terra '71. 18.30 Economie, ştiinţă, conducere. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Telecinemateca : Gustul mierii cu Rita Tushingham. 21.45 Poşta TV. 21.55 Cadran internaţional. 22.30 Laureaţi ai concursurilor muzicale internaţionale (Interviziune). 22.50 Telejurnal.

JOI 11 MARTIE

PROGRAMUL I. 18.00 Emisiune în limba maghiară. 18.30 La volan. 18.50 Mult e dulce şi frumoasă. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Film serial: Vidocq (XIII — ultimul episod). 20,30 Prim plan: Nicolae Hudiţeanu, Erou al Muncii Socialiste. 21.00 Planeta se grăbeşte. 21.35 Moment folcloric cu Florica Ungur. 21.45 Imagini din Danemarca. 21.55 Telejurnal. 22.10 Fotbal : Gornik Zabrze-Manchester City.

PROGRAMUL 2. 20.00 Concert simfonic al Orchestrei Radioteleviziunii. 20.45 La vînătoare — film documentar. 21.00 Buletin de ştiri şi sport. 21.10 Univers XX. 21.40 Intermezzo muzical. 21.55 Istoria filmului.

VINERI 12 MARTIE

18.00 Căminul. 18.40 Lumea copiilor. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cincinalul 1966—1970 în cifre şi imagini. 20.20 Mai aveţi o întrebare ? „Cercetări noi în boala ulceroasă". 21.20 Film artistic: Lunga vară fierbinte. Premieră pe ţară. 23.15 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 13 MARTIE

PROGRAMUL 1. 17.00 Emisiune în limba germană. 18.15 Bună seara, fete ! Bună seara,băieţi ! 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Tele-enciclopedia. 20.50 Tele-recital Carmen Stănescu. 21.45 Film serial: Incoruptibilii. Cîntăreţul de jazz. 22.35 Telejurnal. 22.45 De la o melodie la alta. 23.05 Campionatele europene de atletism în sală. Înregistrare de la Sofia.

PROGRAMUL 2. 20.00 Seară de teatru: Bărbaţi aleşi (reluare). 21,30 Studio dans. 21,50 Buletin de ştiri. 22.00 Intermezzo de muzică uşoară. 22.30 Film serial : Aghiotantul Excelenţei sale (VII).

Un spectacol pe săptămînă

„PLAY STRINDBERG" (Teatrul „Bulandra")

de Al. CORNESCU

Între „Dansul morţii" a lui Strindberg şi adaptarea prezentată sub titlul „Play Strindberg" a lui Dürenmatt diferenţa constă, mai ales, în concizie, dar şi în transformarea dintr-o dramă a familiei burgheze, într-o comedie despre aceeaşi familie burgheză, în care eroii îşi aruncă în faţă adevărurile cu tot cinismul de rigoare. În plus, Dürenmatt, om de teatru cu o bogată experienţă, a apropiat piesa de cei ce o interpretează, calculînd fiecare situaţie şi fiecare replică în raport cu cadrul scenic şi cu actorul care le dă viaţă. El a împărţit lucrarea nu în acte sau tablouri, ca de obicei, ci în reprize, ca la întîlnirile sportive, căci cele trei personaje îşi aplică reciproc lovituri, — la figurat bineînţeles — cîştigînd sau pierzînd, la puncte, avantajul faţă de parteneri.

Mi se pare că meritul versiunii lui Dürenmatt este şi de a apropia piesa de spectatorul contemporan, mai puţin dispus să asiste la zbuciumul dramatic din „Dansul morţii" şi gata oricînd să zîmbească cu superioritate faţă de drama ce macină inutil viaţa personajelor respective. Dürenmatt a privit eroii lui Strindberg cu intenţia de a satiriza, a dat întregii întîmplări o tentă de parodie şi, cu o mînă priceputâ, ne-a servit, în locul dramei, comedia. Modalitatea e discutabilă dar rezultatul nu e rău deloc.

Ciudat, la Teatrul „Bulandra", rolurile au fost încredinţate unor interpreţi care joacă, deobicei, în dramă : Liviu Ciulei (care semnează şi regia şi decorurile), Clody Bertola şi Victor Rebengiuc. Ciudat numai la prima vedere, deoarece efectul este cu atît mai puternic. Desigur, teatrul dispune de o excelentă echipă de comedie, care ar fi putut să facă sala să se cutremure de ris. Regizorul propune, însă, un joc mai reţinut, mai subtil, în care ne solicită participarea şi ne răsplăteşte cu un zîmbet.

Ca actor, în această piesă, Ciulei poate că va fi contestat ; ceea ce face el aci mi s-a părut însă, într-un fel, o performanţă deosebită în ce priveşte îmbinarea unui comic grotesc cu drama pe care o trăieşte personajul, drama destrămării, a decăderii de care se apără cu mijloace de canalie. Clody Bertola, cu un suris dulce-ironic pe buze, îşi poartă rolul parcă într-un dialog permanent şi în deplină complicitate cu spectatorii. Al treilea interpret, Victor Rebengiuc şi-a construit personajul cu un soi de umor sec ; replicile sale, rostite intenţionat incolor, punctează momentele de mare haz ale piesei.

Trei remarcabile personalităţi artistice ale scenei noastre, într-o comedie de bună factură, menită să pună în valoarea calităţile lor actoriceşti — aceasta este **„Play Strindberg" la teatrul „Bulandra".**

ASTRONAUTICĂ

SUB OCHII NOȘTRI ADEVĂRATE MINUNI ÎN CIBERNETICA SPAȚIALĂ

de ing. colonel Dumitru ANDREESCU
membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

Avanposturi în Cosmos. O întîrziere de... 14 secunde pe ruta Terra—Venus. Temperaturi de... 500 grade Celsius și presiuni de 80—100 atmosfere.

Atît de multe evenimente astronautice s-au succedat în ultimele luni, încît au scăpat atenției interesante semnificații ale unora dintre ele, fapt ce ne-a și sugerat de altfel comentariul de față.

Iată de pildă o împrejurare consemnată în fugă într-o notiță de ziar, deși are sensuri cu totul deosebite, demne de menționat : În decembrie trecut, în ziua de 10, marile observatoare terestre specializate în cercetarea Soarelui au semnalat dezlănțuirea unei serioase protuberanțe la suprafața astrului, fenomen confirmat curînd și de sateliții artificiali destinați acestei supravegheri. **S-a trecut deci în stare de alertă științifică.**

Și acum, partea extraordinară a acțiunii : în acele zile un cercetaș cibernetic, aflat de mai multe luni în misiune de explorare pe tărîmul interplanetar dinspre Soare, se apropia decis de planeta Venus — țintă adevărată a excursiei sale. Pămîntul dispunea deci de un important avanpost, situat la „numai" 90 milioane km depărtare de furnalul atomic sideral în erupție (față de 150 milioane km, cît era atunci distanța Terra-Soare), care în orice caz trebuia folosit pentru precizarea alertei. Ca urmare, s-a luat imediat legătura cu cercetașul cosmic în cauză — pe numele său propriu, „Venus"-7 — și i s-au cerut date asupra situației de radiații. Cele raportate confirmau creșterea torențială a fluxurilor corpusculare emanate de astrul luminii. Se dovedea utilă, așadar, extinderea operației, mai ales că asemenea fenomene ca dezlănțuirile solare exercită puternice influențe active asupra stării atmosferei terestre, îndeosebi asupra ionosferei, determinînd condiții cu totul noi în propagarea undelor radio, deocamdată cu caracter perturbator (se întrerup sau se îngreuiază legăturile radio, apar anomalii magnetice care pot afecta navigația, se declanșează violent procese meteorologice imprevizibile etc.).

La acea dată hărnicea docilă pe suprafața Lunii o altă creație cibernetică a minții umane : faimosul „Lunohod". Acesta mărșăluia între două cratere cînd, la Centrul sovietic de legături cosmice, s-a transmis decizia savanților responsabili ai programului spațial ca robotul să fie oprit și angajat imediat în misiunea considerată.

Împrejurarea menționată este într-adevăr plină de semnificații. Ea descrie real cadrul actual de investigație la care omul apelează pentru cunoașterea naturii, pentru autentificarea unor cunoștințe și aflarea altora. Și mai arată aceeași împrejurare că se dispune astăzi de o tehnică a automatelor atît de bine pusă la punct, încît nu mai constituie obstacole în calea cercetării nici radiațiile pătrunzătoare din spațiul cosmic, nici alți agenți socotiți pînă nu de mult de nebiruit. Așa, de pildă, este surprinzător cît de frumos s-a comportat lunohodul sovietic după patru nopți petrecute în „gerul" selenar, în timpul cărora materialele structurii sale s-au răcit pînă la minus 150 grade Celsius, și după tot atîtea zile toride, cînd temperatura acelorași materiale a atins 135 grade Celsius ! Sub roțile sale simple, dar robuste, s-au croit drumuri kilometrice prin pulberea lunară, laboratorul iscodind cu migală metru cu metru, palpînd, măsurînd și analizînd materia Lunii, observînd configurația solului și dantela orizontului, cercetînd metodic cerul îndepărtat (robotul, cu al său telescop a privit adînc în imensa împărăție a galaxiilor, demonstrînd posibilități cu totul noi pentru astronomie).

Bineînțeles, înapoia lui erau piloții și controlorii — cei 5 membri ai echipajului pămîntean care supraveghează robotul și-i dau ordine. Ca o paranteză, reținem din relatările responsabililor programului că cei cinci invocați sînt de vîrste diferite (între 30 și 40 ani) și nici unul dintre ei nu are carnet de șofer. Încă de la recrutarea operatorilor s-a pus aceastăcondiție, pentru ca să nu fie influențați în acționarea lunamobilului de vreo deprindere a șoferiei terestre, radical deosebită de conducerea vehiculelor pe Lună.

Dar să revenim, pentru a consemna și alte aspecte ale ideii în discuție.

Menționam, mai înainte că la 10 decembrie stația automată

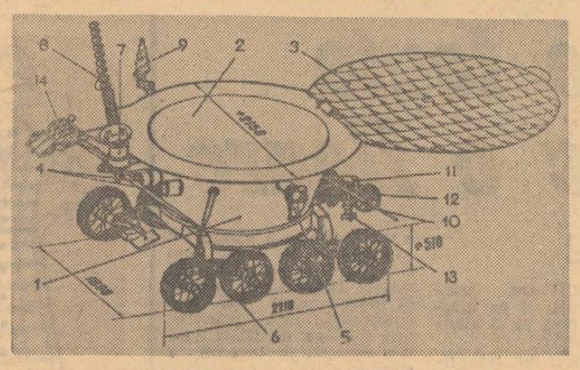

Vehiculul cibernetic selenar „Lunohod" — 1, într-o descriere tehnică simplă, dar îndeajuns de sugestivă pentru a evidenția ingeniozitatea construcției. Observați dispunerea interesantă a panoului cu celulele bateriei solare. Pe timpul nopții, panoul închide ca un capac laboratorul și protejează în același timp această componentă sensibilă. Se mai disting : camerele T. V. (5), proiectoarele din față (4), antenele (8, 9 și 10), sursa de încălzire nocturnă cu radioizotopi (11), dispozitivul pentru determinarea proprietăților fizico-mecanice ale solului (13) și reflectorul laser (14).

„Venus"-7 se îndrepta fără ezitări spre planeta învecinată al cărei nume i-a fost atribuit, cînd i s-au cerut informații despre situația de radiații solare. Și în citeva ședințe de legătură ulterioare robotul s-a conformat întocmai ordinelor primite, furnizînd datele cerute.

În a 120-a zi de zbor, la 15 decembrie orele 7,58 minute și 38 secunde (ora Moscovei) stația a largat în atmosfera venusiană un conteiner anume organizat pentru continuarea investigației. Raportat la graficul de zbor întocmit pe bază de calcul, cu luni în urmă, momentul respectiv prezenta o întîrziere de... **14 secunde !** Ar mai fi oare ceva de adăugat ? Evident, **am pășit de acum definitiv în epoca preciziei fantastice.**

Robotul pătruns pe domeniile enigmaticei Venere avea să demonstreze și el această realitate. Reducîndu-și treptat viteza, prin frînare aerodinamică, mai întîi de la 11,5 km la 200 m. pe secundă, iar ulterior sub această valoare, la orele 8,34 minute și 10 secunde descindea lin pe solul venusian. Planeta vecină se găsea atunci la 60,6 milioane km depărtare de Pămînt, iar acolo departe, pe suprafața ei, ascunsă sub draperiile grele noroase ale atmosferei, „respira" tehnic o creație a genialității umane. Prin spațiu răzbeau pînă la noi și erau captate de uriașele antene ale stațiilor din Crimeea, semnale purtătoare de știri. **Timp de 23 minute robotul a transmis fără încetare datele înregistrate.** Așa s-a aflat că în locul cu pricina „aerul" dogorea ca într-un cuptor fierbinte, temperatura măsurată apropiindu-se de 500 grade Celsius, iar presiunea la suprafața planetei era enormă : 80—100 atmosfere, întocmai ca în abisul oceanului la 800—1000 m adîncime.

Se afirmă o cale avantajoasă, economică și larg disponibilă pentru extinderea și perfecționarea activităților cosmice pe Lună și pe planetele învecinate. Și deocamdată calea cea mai rațională pentru prioritate, cel puțin pînă către anul 1980, cînd se vor fi realizat stații orbitale permanente în jurul Pămîntului, navete spațiale și rachete cu propulsie nucleară.

GRAFOMETRIE

SCRISUL NE TRĂDEAZĂ ?

Convorbire cu dr. Nicolae DAN
șeful laboratorului central de expertiză criminalistică al Ministerului Justiției
și dr. Lucian IONESCU
expert principal

Cîți oameni atîtea „scrisuri". Fiecare literă sau cifră se poate exprima în miliarde de variante, cu caracteristici proprii. În fața tehnicii moderne nici un text nu rămîne... anonim.

Diversitatea scrierilor este de-a dreptul formidabilă. După J. Crépieux-Jamin, singura trăsătură a unui bastonaș poate ajunge la 8 549 000 de variante iar cifra 1 (sub diverse forme caligrafice și tipografice, ținînd cont și de eventualitatea legăturii cu alte litere sau cifre) are 857 560 902 216 027 392 000 000 000 de variante !

Astăzi auzim din ce în ce mai mult de grafologie, de grafometrie (metoda măsurării literelor), de grafografie (stabilește după metoda Malespine „greutatea" unui scris — în jur de 200—300 g — fiecare individ avînd curba sa grafografică).

— Ce deosebire există între o expertiză criminalistică a scrisului și una... grafologică ?

— Este vorba de două discipline net deosebite. Grafologia urmărește să descrie personalitatea, caracterul unei anumite persoane în funcție de scrisul ei, în timp ce prin expertiza grafică se identifică autorul unui scris a cărui paternitate este incertă.

Prin urmare, este adevărat că în ambele cazuri se analizează caracterele scrisurilor, dar scopurile și metodele cercetării diferă.

— Oare ne trădează scrisul ? Identificarea persoanei după scris are un temei științific ?

— Fără îndoială că ne trădează deoarece fiecare persoană posedă un ansamblu grafic propriu, irepetabil la alte persoane întocmai ca amprentele digitale. Explicația constă în aceea că modul de elaborare a scrisului este extrem de complex, fiind direct influențat de particularitățile strict individuale ale tipului, de activitatea nervoasă superioară, asociate cu particularitățile anatomice și funcționale ale sistemului osos, nervos și muscular ale brațului și mîinii. Dacă baza fiziologică și psihologică a deprinderii de scriere reprezintă factorul fundamental, la individualizarea scrisului concură și alți factori, și în primul rînd modul de cristalizare a acestuia în cursul învățării și a evoluției sale ulterioare. Practic, individualitatea unui scris se materializează în combinarea tuturor caracteristicilor generale (viteză, dimensiune, înclinație, presiune etc.) și a caracteristicilor speciale (construcția literelor, forma trăsăturilor de legătură etc.). Pe de altă parte, scrisul este un proces stabil ; este drept că pot interveni cîteodată schimbări relative datorate stării de bătrînețe, unor boli, beției sau condițiilor nepotrivite de scriere (în tren, fără ochelari, pe ger etc.), dar expertul este în măsură să aprecieze toate „devierile" de la modelul obișnuit, să ajungă totuși la identificare. Iată deci că se înșeală cei care cred că „niciodată nu scriu de două ori la fel", așa cum am auzit spunîndu-se de multe ori.

— Ce metode se folosesc într-un laborator de criminalistică pentru identificarea persoanei după scris ?

— Metoda de bază constă în compararea scrisului contestat (chitanțe, inventare, note și state de plată, librete C.E.C., testamente, scrisori anonime etc.) cu scrisul de referință provenind de la una sau mai multe persoane bănuite. Adesea se pun probleme foarte dificile cum ar fi scrisurile deghizate intenționat, cele executate cu mîna stîngă sau cu mînă purtată, ori semnăturile pe care falsificatorul încearcă să le imite cît mai fidel sau pur și simplu le copiază. Grafismele rezultate din asemenea operații vor fi întotdeauna „impregnate" de numeroase elemente de contrafacere care vor demasca neautenticitatea scrisului. Trebuie arătat că examinările grafice propriu-zise sînt adesea însoțite de un studiu tehnic al acelor respective, prin care se pun în evidență ștersăturile și se reconstituie scrisul inițial, introducerea unor adăugiri, determinarea falsificării ștampilelor, refolosirea timbrelor, identificarea mașinii de scris etc. În acest scop, dotarea laboratorului nostru cu o aparatură de o înaltă tehnicitate, permite utilizarea celor mai moderne procedee de cercetare, cum ar fi razele ultraviolete și infraroșii, cromatografia, microscopia, fotografia alb-negru și color, analize chimice etc.

Astăzi îți trebuie mult „curaj" sau mai bine zis o imensă ignoranță ca să te mai gîndești să falsifici inscrisuri !

— Puteți să ilustrați cele relatate mai sus cu un caz din practica de expertiză ?

— Cu plăcere. În primul facsimil aveți un fragment dintr-o scrisoare anonimă iar în al treilea scrisul obișnuit al persoanei bănuite de către primitorul scrisorii. Desigur că aspectul lor diferă mult la prima vedere, dar găsirea de către expert, în primul scris, a „stigmatelor" folosirii mîinii stîngi a determinat recoltarea unor probe grafice de la cel acuzat, realizate tot cu stînga. Pe baza examinărilor comparative s-au putut constata suficiente asemănări caracteristice, în ciuda deformărilor existente, care au condus la identificarea anonimografului (o femeie) care credea că prin modul în care a procedat nu va fi descoperită niciodată.

Cornel MILITARU

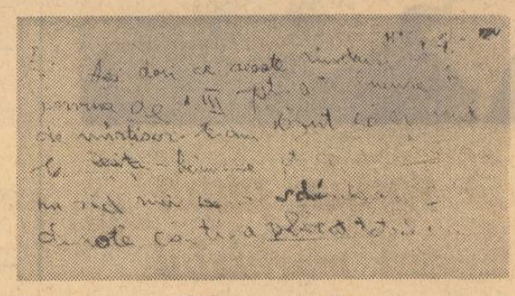

Scrisoare anonimă.

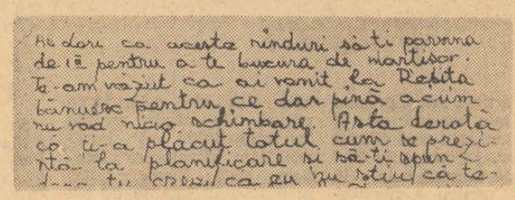

Scris cu mîna stîngă.

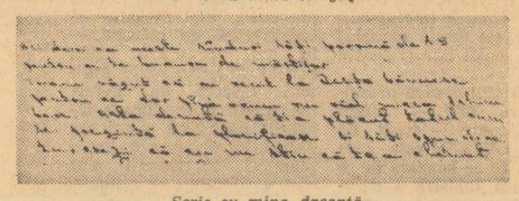

Scris cu mîna dreaptă

ZOOLOGIE

VIAȚA MODERNĂ A ZBURĂTOARELOR

Sînt păsări care preferă viața zgomotoasă a orașelor în loc de liniștea cîmpului și produsele tehnicii moderne celor „clasice". Adaptarea lor la era industrială pune într-o nouă lumină problema evoluției.

Vrăbiile care populează pomii de pe bulevard ne-au intrigat. La început. Acum au devenit un fapt obișnuit. Și în alte orașe s-au mutat în centru. Se presupune că hotărîrea lor a fost determinată de nevoia de securitate și hrană. Specialiștii observă că adaptarea zburătoarelor la viața citadină, trepidantă, plină de zgomote și lumini le-a modificat comportamentul. Dar să notăm cîteva din observațiile făcute de specialiști. Își aleg cuiburile în locurile cele mai surprinzătoare. Pe aeroportul din Bretigny, de pildă, niște vrăbii și-au făcut cuib în antenele radarului care, fiind în continuă mișcare, obligă adesea pe stranii locatari să pîndească în zbor momentul propice de a pătrunde în „dormitor". O codobatură și-a ales „loc de casă" pe un șantier de construcție, altă pe o macara... O colonie de ciori s-a instalat în încrengătura metalică a Turnului Eiffel... Cît despre pițigoi, ni se afirmă că ar fi mai simplu să enumerăm locurile pe care nu le întrebuințează încă. Iar în ce privește materialele de construcție, pare să fie preferată celei clasice, tehnica modernă ! Vată de sticlă pentru cuib, arcuri și rotițe de ceas (nu ni se semnalează marca preferată), fire de nylon, sîrmulițe... Un cuib de pițigoi a fost găsit la Paris, construit din confetii. La Geneva, un cuib de turturele era compus din pilitură de fier și capete de sîrmă colectate din curtea unui atelier. Un fenomen deosebit de interesant în ce privește adaptarea la viața zgomotoasă a orașului a fost semnalat de către un pasionat colecționar pe bandă al cîntecelor păsărelelor. Mierlele pariziene și-au schimbat tonalitatea. Și cîntă și noaptea în orașele puternic luminate. Un caz iarăși celebru la Cassel. O mierlă a trebuit ucisă pentru că, instalată într-o gară, imita fantastic semnalele de manevră ale trenurilor și risca să provoace accidente. Resursele de hrană ale orașelor au modificat și alimentația și au stimulat ingeniozitatea. Au fost de pildă surprinși niște pițigoi „destupind" capsulele de la sticlele de lapte și vrăbiuțe desfăcînd ambalajul metalizat al pachetelor de unt ! Vînătoarea de insecte, pe de altă parte, a devenit un sport de performanță foarte apreciat. Pentru vrăbiile ce și-au ales domiciliul în jurul gărilor pare pasionant să-și ia insectele proaspăt sosite din diferite colțuri ale țării de pe locomotivele care intră în viteză... Alte păsări preferă musculițele prezente la meciurile în nocturnă...

Profesorul englez H. B. D. Kettlewell a întreprins studii atente asupra fluturilor, în special a unei anumite specii, falena mesteacănului. În regiunea Manchester, în Anglia, acești fluturi aveau în mod obișnuit, în urmă cu peste 100 de ani (1848), aripile de culoare deschisă, confundîndu-se ușor cu peisajul. Cu aripi negre, erau cei care făceau excepție, destinați să piară căci din cauza culorii contrastînd cu peisajul puteau fi ușor reperați și vînați ! 50 de ani mai tîrziu, 99% dintre ei erau negri. Zona industrială care se formase aci era și ea... neagră. Colorația neagră care era cîndva un handicap, o tară, devenise o soluție de supraviețuire. Așadar, selecția naturală. Să revenim însă la păsări. Este vorba de selecție naturală ? Într-un sens foarte larg, desigur. Dar utilizarea noilor materiale care nu existau în mod normal în natură — arcuri de ceas, confecții, vată de sticlă etc. — nu pledează total pentru o mutație, o modificare ereditară. Celebrul ornitolog Konrad Lorenz, supranumit și „părintele anti-instinctivismului" ar spune : unele evenimente care își pun amprenta pe viața animalului și pe care le credeam înnăscute, transmise „din instinct" pentru totdeauna nu sînt de fapt decît rezultatul unei observații atente a comportamentului părinților. Dacă dintr-un motiv sau altul, aceștia își modifică atitudinea, fără ca ereditatea să intervină, generațiile următoare pot să copieze această atitudine atîta timp cît se menține motivul și posibilitățile de exercitare a acestui nou obicei. Autorul unui articol asupra acestei probleme, J. J. Barloy, observă că în această nouă concepție, care nu este împărtășită de toți specialiștii, nu adaptarea se transmite printr-o mutație ci facultățile cerebrale de ingeniozitate și de curiozitate a unora, ce ar fi transmise „clasic". Iată așadar o problemă de evoluție dintre cele mai pasionante pentru știință.

Un ou fiert pentru bolnavii de ficat ?

O asemenea recomandație poate să scandalizeze, pentru că... „toată lumea știe că oul face rău la ficat". Medicina modernă afirmă însă că ceea ce „știe toată lumea" este doar o prejudecată. Profesorul Marcel Cachin, care conduce serviciul de gastroenterologie de la spitalul Cochin din Paris, după cum ni se relatează în revista L' Express, declară recent că oul nu are nici cea mai mică nocivitate hepatică. „Migrenele, vărsăturile, diareele, pe care le antrenează consumarea ouălor nu exprimă în realitate decît o alergie la albuminele oului, cu atît mai puternică cu cît oul este consumat crud. Hepatologii pun o singură condiție : să se fiarbă oul, și așa el devine baza regimurilor alimentare în hepatitele virotice și în ciroze. E drept,în unele forme de ciroză oul este contraindicat dar din cauza sării care favorizează retenția apei. Un ou de 50 g conține 60 mg de sodiu. Mai mult decît atît. Pînă de curînd medicii nu-l recomandau bolnavilor de ateroscleroză, din cauza colesterolului (250 mg într-un ou de 50 g). Cercetările recente demonstrează că cu cît organismul ia din alimentație mai puțin colesterol, cu atît se „ambiționează" să și-l fabrice singur. Dar oul nu este doar absolvit de acuzațiile aduse. Medicina modernă demonstrează că are multe calități ce merită să fie bine cunoscute. Între acestea se numără acțiunea lui în cazurile de contracție a vezicului biliare. În țările nordice, de altfel, este obiceiul să se mănînce dimineața un ou tare pentru funcția sa... ușor laxativă. Prin urmare, aproape toate contraindicațiile pe plan medical, în ce privește oul fiert sau răscopt, au fost ridicate. Nu mai rămîne de înlăturat decît prejudecata noastră și de obținut avizul medicilor.

Și totuși se fumează. De ce?

Deși afirmațiile celor mai reputați clinicieni sînt categorice, deși statisticile apar îngrijorătoare, demonstrînd că pentru marii fumători alternativele sînt : cancer sau infarct... se fumează. Aproape fiecare adolescent care prezintă un infarct de miocard este fumător. Reziduurile combustiei ce se inhalează sînt cancerigene... Dar, se fumează. De ce ? **„Efectul fiziologic al țigării,** ne explică specialiștii, **se produce în două faze distincte : 1. Încetinirea bătăilor inimii și hipotensiune. 2. Accelerarea ritmului cardiac întovărășit de o netă hipertensiune. Așadar, un proces difazic continuu, provocat de nicotină care, în timp, suprăîncarcă capacitatea cardiacă și determină — prin schimbările de ritm impuse — leziuni cardiace foarte greu reversibile. Nevoia de a fuma ar corespunde, se pare, căderii presiunii arteriale. Iar concluzia e fermă : dacă marele fumător persistă, va avea „surpriza" unei hipertensiuni și, fără aviz prealabil — a infarctului !"** O.M.S. — Organizația Mondială a Sănătății — a început ofensiva împotriva tutunului printr-o largă campanie de informare a publicului. Aceasta pentru a ne preveni : dulcea aromă a tutunului are un mic gust... de moarte.

FIZIOLOGIE

CĂLĂTORIILE SÎNT „EMOȚIONANTE"

Animalele vaccinate la trei ore după transportul cu automobilul, au reacționat cu 90 la sută mai slab decît un lot de animale martor, netransportat.

Lucrările prezentate la Sesiunea științifică din 18—19 februarie a.c. a Institutului „Dr. I. Cantacuzino", de către soții Olinescu și colaboratorii, sugerează într-un fel necesitatea administrării de tranchilizante la șoareci. Animalele de experiență, scoase din ambianța lor obișnuită nu mai reacționează la stimuli externi, cu capacitatea lor maximă. Animalele, speriate de modificările condițiilor de trai suferă o serie de tulburări neuro-endocrine și o reducere a capacității de răspuns imunologic, ceea ce în termeni de specialitate se numește „stare de stress". Gradul de modificare a reactivității animalelor în urma transportului din crescătorie în laboratorul de experiență a fost exprimat în cifre de către cercetătorii români. Pentru aceasta, experimentatorii au scos 720 șoareci albi din borcanele în care s-au născut, au crescut și au devenit maturi, au fost puși într-o ladă, urcați într-un automobil și transportați pe o distanță de 22 km. După 3, 24 și 72 ore de la sfîrșitul călătoriei, animalele au fost vaccinate iar după 13 zile s-au titrat anticorpii apăruți în ser. De abia după trei zile de la transport, titrul anticorpilor apăruți în serul animalelor se apropie de valorile lotului martor. Femelele sînt mai puternic influențate de această scoatere din ambianță. Sau exprimînd altfel, masculii sînt mai curajoși. La lotul martor, femelele s-au dovedit a fi mai rezistente la o infecție experimentală.

Lucrarea prezentată a stîrnit mult interes, atrăgînd atenția oamenilor de știință asupra necesității carantinării animalelor în condițiile în care vor avea loc experiențele. Cum s-ar putea reduce intensitatea acestor fenomene de „stress" ? Administrarea de tranchilizante înaintea transportării s-ar părea să fie o soluție.

Dinu STAVRI

O zi în care toate femeile primesc o floare

de Tania LOVINESCU

Știu ce o să spună sculptorii. Că de milenii au modelat femeia în piatră și în marmură. Că de milenii maternitatea, fertilitatea, înțelepciunea și dragostea au fost prezentate sub formele calde, tulburătoare ale trupului ei.

Eu cer ceva mai simplu. Infinit mai simplu. O femeie modelată în lut, care să ne reprezinte pe noi, cele de azi, cele ce nu trăim în umbra cetății, în umbra soțului, a copiilor.

Cer lut, pentru că el trăiește și moare, pentru că el poate lua orice formă. În lut poți topi durerea și bucuria, în cele din urmă în lut îți găsești odihna. Dar, va putea lutul să dea mișcare, să sintetizeze trepidanta noastră viață? Să încercăm. Și pentru că am avut îndrăzneala de a propune, să merg până la capăt, să vă sugerez modelul, sau mai multe, sau oricare din ele...

Dacă 8 martie e zi de bilanț, atunci să-l facem cu răspundere. N-am să vă vorbesc despre gingășie, despre aripi de fluture și marame de mătase. Chiar dacă soarele poleiește în această zi toate bălțile și le dăruie albastru și aur. O zi în care se topesc anotimpurile, în care toate femeile merită — și primesc — o floare. Primele brînduse, îndrăznețe cupe viorii, ce se ivesc în panerul încă înghețat al pădurii, le păstrez pentru acele mîini obosite și neobosite care într-o după-amiază de noiembrie 1970 în orașul greu încercat — Satu Mare, înlăturau ultimele urme ale inundației. Era duminică după amiază, și în loc de a se retrage în colțul atît de odihnitor al casei, unde fiecare din noi își are un ungher, cumva neștiut, lucrau tăcute într-un parc desfrunzit, după ce săptămîni și luni de-a rîndul făcuseră minuni. Dacă nu le dau numele, o fac din decență, din teama de a nu jigni pe celelalte, care în aceeași măsură (o măsură nouă a umanismului și eroismului anonim) o merită.

O dată cu ele, și împreună cu ele, o vorbă bună celor ce în imensa rețea împletită de noi deasupra apelor, au făcut să treacă peste acest pod viu, piinile și jucăriile, medicamentele și hainele, urările de sănătate și bilețelele strecurate în buzunarele rochițelor albastre.

Minunate făpturi, mamele... În prezența mamei Veronica te simți nevolnic. Poartă pe chipul mare, cu trăsături parcă săpate, în privirea iscoditoare, ceva, o măreție, o lumină pe care o au doar cei ce s-au realizat deplin în viață.

Cînd își așează, peste basmaua neagră, ochelarii legați cu un șiret și urmărește ușor încruntată rîndurile scrise, simți că ai putea rămîne acolo nemișcat, oricît vreme, ca să o ai alături, respirînd egal, mama din toate timpurile, a noastră, a tuturor.

Are 10 copii VERONICA CORUNDAN din Santău, județul Satu Mare. Unul la Carei, altul la Lipova, unul la Arad și altul la Păuliș. S-au risipit după cum au avut meseriile, ori și-au întemeiat familii. Numără mama Veronica 18 nepoți și 2 strănepoți. În acele luni de încordare, de luptă cu apele, mama Veronica, asemeni unui general pe cîmpul de luptă a fost pe la copii ori i-a întrebat pe fiecare de sănătate cu poșta. Și cînd i-a aflat pe toți bine, n-a mai luat seama de mărunte pierderi, ci a hotărît: Nu-i nimic. Le facem toate la loc.

...Cei ce trăiesc în apropierea naturii n-au nevoie de buletinul meteorologic. Cel puțin aici la Putineu (Teleorman) în serele umede și calde femeile care alegeau răsadurile după semne numai de ele cunoscute, m-au asigurat că președinta cooperativei agricole, ȘTEFANIA IONESCU are, printre alte daruri, și pe acesta de a ști cum va fi dimineața următoare.

Iată-mă deci în fața tinerei femei pe care obștea satului a pus-o în fruntea unei cooperative mari, cu întindere de peste 3 000 hectare, cu nenumărate sectoare de activitate, cu o complicată contabilitate în care intră deopotrivă culturile de grîu și construcția noului sediu pentru grădinița de copii, livrările de legume, reparațiile la camioane, grija pentru înființarea unui dispensar „și în satul nostru"...

Nu pare de loc impresionată de greul răspunderii și ca să înțeleg că prin vrednicie și încăpățînare se poate obține orice, mă lasă să urmăresc în grafice și documente dinamica acestei gospodării. Argumente fără putință de tăgadă. S-a dublat producția la grîu în anul în care și-a început activitatea, a sporit mult rodnicia pămîntului... Iar cei vrednici n-au avut de ce să se plîngă.

În alt colț de țară, în vechiul și frumosul Arad, am încercat să schițez în virful peniței portretul EMILIEI LUCA. Sînt pe lume asemenea oameni al căror destin este de a dărui celor din jur fărîme de soare, fără ca soarele ce-l poartă undeva în adînc, să se micșoreze. Emilia Luca este de 12 ani un cunoscut personaj al spitalului de copii din Arad. Numele ei nu figurează pe statul de plată dar toată suflarea de pe întinsul teritoriu al spitalului o respectă, o caută, îi cere o părere, îi împărtășește un gînd. Din cite forme de activitate obștească sînt chemate femeile să îndeplinească, cea mai omenească, mai potrivită, mai aproape de ființa lor este aceasta, de ocrotire a copiilor.

Am văzut-o în camerele celor mici, în dialog cu medicii, la sfat cu administratorul și am înțeles că acest chip foarte oarecare, al femeii de virstă mijlocie, cu toate frumusețile și cusururile obișnuite, se transfigurează îndată ce trece pragul unei încăperi în care poate aduce puțină bucurie...

★ ★ ★

Ciudată este această zi de 8 martie. Lucrurile au un contur nou, o culoare în care descoperim și ne redescoperim, cu sentimentul că totuși, efortul nostru este luat în seamă, străduința noastră este utilă cuiva, munca noastră, adesea anonimă primește o lumină.

În acest veac tumultuos și grăbit, al marilor prefaceri și al marilor încleștări este atît de trebuitoare, atît de reconfortantă această zi... Cît sîntem de modeste dacă un semn de carte sau cîteva capete albe de floare, plecate peste buza paharului ne pot ferici! Cît sîntem de modeste dacă e de ajuns o zi — e drept o zi cu puteri tainice — pentru a ne simți mai tinere, mai frumoase...

În fiecare din noi trăiește Ioana d'Arc și fiecare din noi poate păstra, cu prețul vieții flacăra cea care arde înalt în numele celor mai sfinte năzuințe. Să credeți că în fiecare din noi trăiește Ioana d'Arc.

ÎN AȘTEPTAREA PRIMĂVERII

Cîteva din scrisorile ultimei săptămîni sînt adresate rubricii noastre de modă. Ce vom purta în primăvară? Este întrebarea ce revine frecvent în aceste scrisori. Răspunsul ni-l dă colaboratoarea noastră DOINA LEVINȚA, prin modelele de mai sus. (De la stînga la dreapta):

Două piese din homespun. Fusta este închisă cu nasturi la fel cu jacheta, a cărei lungime este pînă la talie.

Fustă cu o cută dublă sau fustă pantalon, foarte modernă în acest sezon, însoțită de o bluză cu platcă și mînecă bogate.

Taior din stofă, fusta cu două cute adînci și jachetă cu platcă ce poate fi și din material în altă culoare. Taiorul se poartă cu un cordon din piele.

La o fustă ecosez din bie, o jachetă lungă, sport, avînd în talie un cordon lat din piele.

Vesta lungă uni purtată peste o rochie din mătase imprimată este foarte practică pentru rochiile care au rămas prea scurte.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

V.R. — Negrești, Satu Mare. *Pentru durerile de la nivelul coloanei vertebrale vă recomandăm să vă examineze specialiștii clinicii de ortopedie din Cluj.*

TEMISTOCLE GRIBIZ — Bacău. *De obicei, alegem pentru sfatul medicului subiecte care interesează un număr mare de cititori. În cazul dv., după un infarct miocardic intervenția chirurgicală nu este indicată. Fistulele vor fi îngrijite de medicul chirurg de la policlinica teritorială.*

LAVINIA C. — Pitești. *Scrisoarea dv. oglindește o autoanaliză minuțioasă — un spirit de observație viu, pătrunzător, îmbinat cu multă sensibilitate. Calitățile dv. nu sînt compatibile cu următorul citat din scrisoarea dv.: „rămîne doar un drum pietruit cu iluzii pierdute, cu regrete amarnice, singurătate și chiar teamă. Multor oameni nu le place decît perfecțiunea" (vă referiți la aspectul fizic). Nu sîntem de acord cu dv. Examinînd analitic multe fizionomii constatăm că trăsăturile lor sînt departe de perfecțiunea clasică și totuși în ansamblu par frumoase. Expresia fizionomiei, a ochilor, proiectează în exterior alte frumuseți — cele spirituale. Pe acestea le căutăm și ele stau la baza marilor prietenii care ne leagă pentru toată viața. Veți renunța la plăcerile solitare, veți deveni mai sociabilă, înțelegătoare față de cei din jur. Vă recomandăm excursii în grup, pentru a cunoaște frumusețile patriei noastre. Ne interesează evoluția stării dv.*

M. DUMITRU — Bîrlad, jud. Vaslui. *Vă mulțumim pentru aprecierile adresate rubricii noastre. O unghie încarnată care recidivează și în prezent supurează vă produce multe necazuri, vă înțelegem. Vă recomandăm să vă adresați specialiștilor clinicii de chirurgie din Iași. Pînă veți reuși să vă deplasați, folosiți local Saprosan.*

MARIETA CIOCAN — Craiova. *Sforăitul este favorizat de dormitul pe spate și provocat de căderea limbii. Pentru a-l preveni nu se folosesc medicamente, se va evita o obosealâ excesivă în cursul zilei și se va dormi pe o parte.*

J.P. — Bacău. *Nu fiți îngrijorată. Dragostea și înțelegerea cu care vă înconjoară familia dv. o să vă ajute să suportați ușor perioada menopauzei.*

GHEORGHE POPESCU — București. *În ultimul timp, am primit un număr impresionant de scrisori, iar răspunsurile apar în ordinea sosirii și în limitele spațiului rezervat. Vă recomandăm Meprobamat, Hematodin și Vitamina B 6 tablete.*

PAUL A — Aiud. *Mulțumim pentru aprecieri. Vă recomandăm: epifizan — injecții i.m. — la două zile cîte două fiole, o serie de 20 și Clordelazin — o tabletă seara.*

S. OLGA — Maramureș. *Punctele negre se pot elimina. Vă adresați unui cabinet cosmetic din localitatea apropiată. După naștere, musculatura abdominală rămîne uneori flască și cu un bogat strat de țesut adipos. Vă sfătuim să purtați centură elastică, să faceți exerciții de gimnastică și masaj la nivelul regiunii respective.*

IOSIF N. — Călărași. *Dacă tratamentul urmat nu v-a ameliorat cistita, este obligator să faceți o urocultură, un examen de urină și examenul secreției.*

MATEI V. — București. *Pentru fetița dv. vă recomandăm o consultație la serviciul neuropsihiatrie.*

VIOLETA — București. *Pentru urticarea rebelă pe care o prezentați vă sugerăm să vă adresați serviciului de alergologie de la spitalul Carol Davila — Calea Griviței.*

Dr. Ana MURGULEȚ

LA SUGESTIILE CITITORILOR

Să vorbim puțin despre machiajul modern

Poșta ne-a adus, printre altele, un plic de la cunoscuta casă **Christian Dior.** Informațiile căpătate pe această cale le folosim pentru a răspunde unor cititoare, care ne-au cerut amănunte în legătură cu secretele unui machiaj discret, reușit dar și foarte modern.

„Machiajul pentru primăvara-vară 1971 — aflăm din scrisoare — creat de SERGE LUTENS este monocrom. El se bazează pe o ingenioasă folosire a culorilor într-un degrade al aceluiași ton".

Deducem astfel că ochii și buzele sînt colorate alternativ. Atunci cînd buzele sînt viu colorate cu rujuri ale căror nuanțe au intensitatea și luminozitatea vitraliilor, pleoapele sînt foarte puțin machiate, în nuanțe de roz sau ametist. Cînd însă pleoapele sînt fardate — bineînțeles, cu măsură — în bleu, verde sau brun, buzele sînt machiate mult mai discret, cu rujuri transparente, luminoase. Obrazul păstrează o culoare deschisă; albă sau pe cea a piersicei, iar pomeții sînt ușor evidențiați cu o nuanță de roz. Genele sînt accentuate cu rimel, sprîncenele subțiri. Se subliniază cu creion gri sau maro, în special pleoapa inferioară.

IMPORTANT

DORIȚI CA AUTOTURISMUL DVS. SĂ FIE ÎN SIGURANȚĂ ȘI APĂRAT DE INTEMPERII?

Comandați un garaj demontabil la cooperativa „TEHNO METALICA" Str. Vînători nr. 4, sector 6. Telefon 31.19.81

Se poate executa și cu plata în rate.

— DORIȚI CA ÎN GRĂDINA DVS. SĂ OBȚINEȚI LEGUME TIMPURII?

— Folosiți solariile executate de cooperativa „TEHNO METALICA" Str. Vînători nr. 4, sector 6, București. Telefon 31.19.81.

(6033)

ȘCOLI DE SPECIALIZARE POSTLICEALĂ

NICOLAE CAZACU — str. 8 Mai nr. 178 bis, Oltenița. Pentru a răspunde dorinței dv. revista „Magazin" s-a adresat Ministerului Învățămîntului. Iată ce ne-a comunicat Direcția generală a învățămîntului profesional și tehnic din minister:

Există mai multe școli de specializare postliceală în ramura care vă interesează:

a) Școala de specializare **postliceală de arhitectură** și construcții din București, str. Occidentului nr. 10—14;

b) Școala de specializare postliceală pentru industria construcțiilor de mașini din București, str. Zborului nr. 7—9;

b) Școala de specializare postliceală energetică din Buftea, jud. Ilfov șos. București— Ploiești km. 21.

În cursul lunii mai a.c. veți putea consulta la orice școală de specializare postliceală îndrumătorul de admitere pentru anul școlar 1971/1972, care conține condițiile de admitere, adresele școlilor și specialitățile pregătite.

Cursurile de specializare postliceală de scurtă durată se pregătesc în întreprinderi, care aduc acest lucru la cunoștința celor interesați, prin presă sau prin mijloace locale de informare.

CUMULUL PENSIEI INTEGRALE CU SALARIUL

La întrebarea cititorului **H.C.** din **municipiul Tecuci,** pensionat la cerere în 1968 cînd avea vîrsta de 60 de ani, **dacă împlinind la 27 ianuarie 1971 vîrsta de 62 de ani va putea cumula pensia integrală cu salariul și pe ce perioadă,** consultantul nostru juridic răspunde: Dispozițiile legale referitoare la **cumulul pensiei cu salariul** prevăd că pensionarii cu pensii integrale pentru limită de vîrstă au voie, după împlinirea vîrstei de 62 de ani, să primească, pe timpul cît lucrează, pe lîngă salariu și pensia în întregime, în următoarele situații:

a) dacă sînt angajați în posturi cu pînă la o jumătate normă inclusiv;

b) dacă încheie contracte de muncă pe durată determinată de cel mult 4 luni, într-un an calendaristic.

Așadar, dv. veți putea cumula pensia cu salariul, după data de 1 februarie 1971.

POȘTA

Profesorul **M. CHICIU** din **Sinaia** ne semnalează apariția unei greșeli în explicația la o fotografie apărută în pagina a II-a a numărului din 20 februarie a.c. precum și în corespondența „În direct din Africa" din același număr.

Redacția vă mulțumește pentru semnalarea acestor greșeli. Într-adevăr, nu este vorba despre o locomotivă Diesel-electrică ci de o locomotivă electrică. Ne pare rău pentru greșelile strecurate în corespondența „În direct din Africa", dar ele provin din manuscrisul primit prin poștă. Ne vom strădui să nu mai avem de făcut astfel de rectificări.

VASILE DIMANA, Mediaș. Sesizarea dumneavoastră este într-adevăr justă. Vă mulțumim pentru rîndurile trimise. Greșeala din fotografia ce înfățișează uzina Emailul Roșu din Sibiu se datorește colaboratorului care ne-a asigurat atît materialul cît și fotografia.

GRĂDINA DIN BALCON

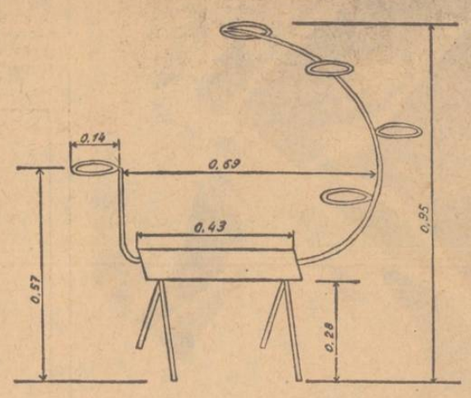

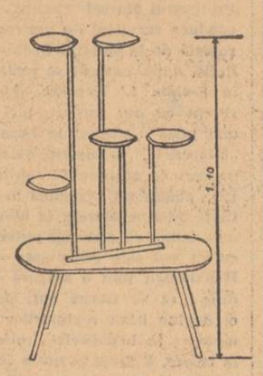

Un mare iubitor de flori ne îndeamnă să ne pregătim din vreme micile noastre grădini din balcon. Cititorul nostru, inginerul EUGENIU LUBAN din București însoțește acest îndemn de două schițe ale unor jardiniere ce pot fi confecționate din fier forjat, fier beton vopsit, aluminiu, material plastic etc. Ele vor fi împodobite cu ghivece de plante decorative cum ar fi: Sansiviera, Aspidistra, Maranta, Croton, Platycerium sau ghivece cu plante înflorite ca: Ciclamen, Primule, Hortensii, San Paula. De asemenea, se recomandă și plante decorative cu port-pendulă (care atîrnă): Coleus Hero, Asparagus, mușcate tiritoare, călțunași, tradiscanți, Jasminium.

PE TEME CULINARE

Mai săracă în legume și fructe proaspete, luna martie este destul de vitregă cu gospodinele și le dă de furcă atunci cînd e vorba de întocmit meniul.

Am selectat un număr de rețete, care îmbină produsele proaspete ale sezonului cu inepuizabila sursă a alimentelor conservate pentru a înlesni gospodinelor ce ne-au scris, alegerea unui meniu cît mai variat.

Sufle din mălai

50 g unt, 40 g făină, 1 litru lapte, circa 250 g mălai, 4 ouă, 150 g cașcaval ras, sare, piper, 200 g smîntînă.

Din unt, făină și 3 dl de lapte, faceți un sos alb. În restul de lapte, fierbeți o mămăliguță pripită nu prea moale. Luați-o de pe foc și amestecați-o cu sosul alb. Incorporați pe rînd gălbenușurile și cașcavalul ras. Piperați după gust. Amestecați totul ușor cu albușurile bătute spumă tare. Ungeți o formă rotundă cu unt, turnați compoziția înăuntru și coaceți-o 35—40 minute la foc potrivit în cuptor încălzit dinainte. Serviți sufleul imediat, însoțit de smîntînă acrișoară.

Legume cu afumătură

O cutie mică (500 g) de mazăre sau un pachet de mazăre congelată, 500 g morcovi, 500 g țelină, 250 g piept sau costiță afumată, puțin untdelemn, sare, piper.

Tăiați costița în felii groase de 1 cm. Rumeniți-le ușor, pe ambele părți, în puțin ulei încins. În același vas înăbușiți morcovii curățați și tăiați în rondele. Cînd sînt pe jumătate gata, adăugați țelina tăiată în felii potrivit de groase. După cîteva minute, adăugați mazărea pe care între timp ați scurs-o. Sărați, piperați după gust.

Dacă folosiți mazăre congelată fierbeți-o separat în apă și adăugați-o în mîncare de abia după ce s-a înmuiat.

Tocană cu macaroane

500 g carne de gătit (de vită sau porc), 2—3 cepe, un dl. de untdelemn, sare, piper, o rămurică de cimbru, o foaie de dafin, 1 căței de usturoi, o lingură pastă de roșii, 250 g paste făinoase mărunte (melcișori, spirale, macaroane tăiate etc).

Se taie ceapa mărunt și se pune la înmuiat în ulei încins. Cînd a devenit sticloasă se adaugă carnea tăiată în bucăți și se rumenește ușor pe toate părțile. Se sărează, se piperează, se adaugă foaia de dafin, cimbrul, și unadouă linguri de apă. Se lasă la înăbușit pe foc potrivit pînă ce se frăgezește carnea, adăugînd din timp în timp cîte o lingură de apă.

Se desface bulionul cu puțină apă, se amestecă cu usturoiul bine pisat și se toarnă peste carne. Se mai lasă să dea în cîteva clocote.

Separat, se fierb pastele făinoase în apă cu sare. Se scurg și amestecă cu tocănița preparată. Mîncarea se poate reîncălzi dar se va adăuga înainte puțină apă.

Jambon cu praz

1 kg de carne de porc afumată (jambon), 1 kg de praz, 1—2 cuișoare, o rămurică de cimbru, o foaie de dafin, sare, piper, 1/8 litru vin alb sec, puțin unt sau untdelemn, 1 kg de cartofi.

Rumeniți carnea în unt sau untdelemn. Adăugați prazul curățat și tăiat în bucăți de 4—5 cm, cuișoarele, cimbrul, dafinul, sarea și piperul. Turnați deasupra vinul și lăsați pe foc mic să fiarbă înăbușit două ore. După ce carnea e moale, scoateți-o pe un platou ținut la cald, tăiați-o în felii, așezați de jur împrejur prazul. Amestecați sosul din cratiță cu o lingură de muștar bun și turnați-l deasupra. Serviți imediat cu cartofii fierți între timp, în apă cu sare.

Supă de griș

1/8 litru de apă, 1 vîrf de cuțit sare (5 g), 120 g zahăr, o lămîie, 80 g griș. Pentru cremă: 1/8 litru lapte, 4 linguri de zahăr, 2 gălbenușuri, 1/4 baton de vanilie, 1 linguriță amidon alimentar, fructe din dulceață.

E un desert ieftin, ușor de preparat, foarte gustos, dar cere puțină răbdare.

Puneți la fiert apa cu sarea, zahărul, zeama și coaja rasă de lămîie (numai partea galbenă, altfel spuma va fi amară).

Cînd dă în clocot, turnați în ploaie 80 g griș și amestecați pînă ce grișul devine sticlos. Luați vasul de pe foc, turnați fiertura într-un castron destul de adînc și bătuți-o cu telul pînă ce devine spumoasă. Aici aveți nevoie de răbdare căci bătutul durează cam 30 de minute. Turnați apoi spuma în cupe sau într-o compotieră și decorați-o cu boabe de vișine sau alte fructe din dulceață.

Serviți-o foarte rece cu cîteva linguri de cremă preparată astfel: puneți laptele la fiert cu vanilia tăiată în două de-a lungul. Bateți gălbenușurile cu zahărul, adăugați puțin cîte puțin laptele clocotit mestecînd într-una. Desfaceți amidonul în puțină apă rece și incorporați-l în cremă. Puneți vasul pe foc și continuați să amestecați pînă începe să fiarbă. Nu lăsați crema să clocotească căci riscați să se taie. Serviți-o de asemenea, rece.

Cornuri cu marmeladă

500 g făină, 100 g unt sau margarină, două ouă, 100 g zahăr, 2 dl. lapte, 25 g drojdie, un praf de sare.

Se desface drojdia în puțin lapte călduț și îndulcit. Se amestecă cu două linguri de făină așa ca să obținem o cocă moale. Se lasă la crescut. Cînd și-a dublat volumul se amestecă cu făina, ouăle, sarea, untul și restul de lapte în care s-a dizolvat zahărul rămas. Se frămîntă totul bine. Se împarte aluatul în 4—6 bucăți. Din fiecare se întinde o foaie rotundă, care se împarte în patru prin două diametre perpendiculare. Pe fiecare sfert se pune o linguriță de marmeladă, se rulează dinspre bază spre vîrf. Se curbează în formă de corn. Se ung cornurile cu albuș și se coc la început cu foc moale, în cuptor încălzit dinainte, apoi focul se întărește.

Sînt excelente pentru micul dejun al copiilor sau pentru gustarea de la ora 10.

Olimpia STEFANESCU

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Cum a fost măsurată înălțimea obeliscului ?

După cum se știe, Thales din orașul Milet a fost unul dintre marii geometri și matematicieni ai antichității. Ce-i drept, nu cunoștea el calculul diferențial sau integral și nici algebra booleană dar era un om cu multă perspicacitate și imaginație creatoare.

Se povestește că într-o zi a primit poruncă din partea stăpînirii să măsoare înălțimea unui obelisc, care se găsea în Milet. Obeliscul, foarte înalt și îngust, fusese construit cu mult timp înainte și nimeni nu-i mai cunoștea exact înălțimea. Dacă se putea urca cineva pînă în vîrful obeliscului, n-ar fi fost deloc greu să i se măsoare înălțimea cu ajutorul unei funii. Facem o mică paranteză aici, precizînd că în vremurile acelea nu serveau ca unități de măsură metrul și multiplii sau submultiplii săi, ci altele, precum degetul, cotul, piciorul, prăjina etc.

Indiferent de unitățile de măsurare, obeliscul trebuia măsurat dar nimeni nu se putea sui pe el, pentru că era prea alunecos și nu se cunoșteau atunci nici actualele mijloace de cățărare întrebuințate, de exemplu, de alpiniști. Cu atît mai puțin era capabil de o asemenea ascensiune Thales, om în vîrstă.

Mulți au crezut că stăpînirea a vrut să-și bată joc de Thales, încercînd să-i dovedească neputința sa. Totuși, fără ca să se urce pe obelisc, Thales a reușit să-l măsoare suficient de precis.

Vă imaginați în ce mod a procedat ?

Știți să numărați ?

Dacă v-ar pune cineva o asemenea întrebare, presupun că ați răspunde foarte prompt „Da". Sînt de acord, dat fiind faptul că oricine a învățat la cursurile elementare aritmetica, iar în plus, în viața de toate zilele, aproape permanent, cu o ocazie sau alta, numărăm. Da, numărăm de pildă cîte ouă am primit în pungă de la vînzătorul de la „Alimentara" (și nu e deloc rău s-o facem, nu din alte motive, dar s-ar putea să nu fi avut note prea bune la aritmetică ! ?). Numărăm restul primit de la încasatorii autobuzelor, tramvaielor etc., etc. Numărăm... numărăm. Dar dacă v-ar propune cineva să numărați pînă la un bilion, ați putea să o faceți ? „Desigur", veți răspunde... Eu, unul, totuși mă îndoiesc.

Bănuiți de ce, deși sînt convins că ați învățat bine la aritmetică ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Populația Bucureștilor

În urmă cu o sută de ani, populația orașului București număra aproximativ 195 000 locuitori.

Supermaxi - jupe ?

Împărăteasa Ecaterina a II-a a Rusiei cu ocazia încoronării sale, a purtat cea mai „supermaxi" rochie cunoscută pînă azi. Trena acestei rochii măsura nu mai puțin de 70 m lungime și 7 m lățime, demnă aproape de o cometă. Nu mai spunem că, pentru a nu se freca de pămînt, fapt ce ar fi dus la ruperea ei, trena era susținută de 50 de paji. Cum există și o lege a progresului, se poate spera, oare ca amatoarele de „maxi" să depășească și aceste dimensiuni ? Vă gîndiți ce probleme de circulație ar ridica...

Cîte secunde ați trăit pînă acum ?

Dacă ne-ar întreba cineva dacă pînă în acest moment am trăit sau nu un bilion de secunde, deși secunda este foarte scurtă în raport cu infinitatea timpului, ar trebui să-i răspundem categoric „nu", chiar dacă am avea vîrsta lui Matusalem. Un bilion de secunde reprezintă cam... 30 000 de ani și se pare că nici chiar Matusalem nu a trăit atît !

POȘTA CITITORILOR

La unele din întrebările puse în numerele anterioare, au dat răspunsuri bune următorii cititori : **Orz Ioan,** din Uileacu de Beiuș, jud. Bihor; **Olteanu Paul Valentin,** elev la liceul Tudor Vladimirescu, din București, și **Dumitru Ion,** sudor din Leșul Ursului, județul Suceava.

Toate felicitările lui Paul, care a dat o serie de răspunsuri foarte bune și extrem de documentate. Este amuzant ce ne scrie însă tov. Dumitru Ion referitor la întrebarea. „De ce ?" din numărul nostru datat 23. 01. 71 în legătură cu paznicul ce a dormit noaptea, în post. Ne scrie : astfel :

„Paznicul a fost eliminat din serviciu, fiindcă a precizat că a visat. Fiind paznic de noapte nu are voie să doarmă. Dacă s-ar da așa premii și în Oltenia sînt sigur că paznicii s-ar schimba în fiecare zi, bineînțeles ca directorii de întreprinderi să fie olteni. Precizez că și eu sînt oltean".

Dv. în calitate de oltean, chiar asemenea păreri aveți despre ei ? Personal, nefiind oltean, nu înclin să cred la fel, dar, în sfîrșit, poate știți mai multe... Cert este că s-au făcut felurite glume cu olteni, probabil ca și aceasta, pe care ne-ați trimis-o acum.

Ing. Liviu MACOVEANU

AH, BUNICII, DRAGII NOȘTRI BUNICI !...

de Mihai STOIAN

„Tovarășe Mihai Stoian, Mă adresez dumneavoastră, pentru că ați semnat curierul intitulat „Cum să-ți mai faci prieteni ?", apărut în „Magazin". Vă scrie o bunică. Numai cine nu este bunic și cine nu l-a citit pe Ionel Teodoreanu, nu știe ce înseamnă acest cuvînt ! Ce sentimente și cîtă dragoste și putere de sacrificiu pot avea bunicii pentru nepoți ! Am început scrisoarea mea în felul acesta, pentru a vă arăta, din proprie experiență, ce înseamnă această mare, nebunească dragoste a bunicilor pentru nepoții lor.

Am citit articolul dumneavoastră, referitor la scrisoarea tînărului X, care apelează, cere sfaturi în legătură cu atitudinea bunicilor. În același timp arată și recunoaște că, datorită bunicilor săi, astăzi este aproape vindecat de paralizia ce a căpătat-o la vîrsta de 8 luni. Acum are 15 ani !...

Timp de 14 ani s-au depus eforturi, s-a consumat energie, prin grija imensă de a-l vedea vindecat, nopți nedormite și acea frică, oare vor reuși ? Oare îl vor vedea umblînd pe dragul și neprețuitul nepoțel ? Așa cum singur recunoaște, toate aceste griji și zbuciumul le-au îndurat bunicii, în marea lor dragoste pentru acel care astăzi, cînd este aproape vindecat, în loc de recunoștință prin respect și dragoste, se plînge și face cunoscut prin scris, tuturor oamenilor, cît este de nedreptățit de părinții și bunicii săi !

Eu nu contest cele spuse de tînărul X, dar cum și mie mi s-a întîmplat ca nepotul meu să caute societatea anumitor colegi, care aveau atitudini nu tocmai potrivite pentru un elev, am căutat să-i explic nepotului meu motivele pentru care nu sînt de acord cu aceste prietenii. N-a vrut să țină seama de sfaturile mele și, în ultimă instanță, am fost nevoită să fiu mai hotărîtă și severă. Așa am obținut rezultate bune, căci copilul mi-a mărturisit ulterior că unul din acei băieți fugea de la ore, în clasă se ținea de comicării, disträgînd și pe ceilalți colegi, fuma etc. A rupt deci prietenia, căci una este să fii coleg și alta să fii prieten.

S-au văzut cazuri care ne-au pus pe gînduri și am intrat în alertă, căci chiar în județul nostru, elevi pînă mai ieri buni, disciplinați, care meritau stima colegilor și încrederea părinților, la vîrsta de 17—18 ani s-au împrietenit cu elemente certate cu cinstea și demnitatea și s-au apucat de hoții, furturi etc., făcîndu-i pe bieții părinți de rușine (tatăl unuia din ei este medic, și unul avocat). V-am arătat un caz, dar sînt destule.

Să revin la tînărul nostru pe care, deși merita, nu vreau să-l critic prea aspru. Dacă între nepot, părinți și bunici există neînțelegeri, sînt sigură că aceasta se datorează nepotului. *Care dintre părinți sau bunici nu dorește binele copilului lor ? În cazul nostru, sacrificiul acestor oameni, de a-l reda sănătos, întîi familiei și apoi societății, este destul de grăitor. Îmi închipui că tînărul este o fire independentă și nu primește sfaturile și îndrumările celor mai în vîrstă ca el, și de care acum are nevoie mai mult decît oricînd, fiind la vîrsta cînd e atît de expus experiențelor de tot felul. De aici, desigur, pornesc acele epitete de care se plînge X și care îl jignesc, dar oare atitudinea lui lipsită de bunăcuviință (prin scrisoarea trimisă curierului), nu jignește pe nimeni ? A fost lovit ! Nimeni nu poate crede că bunicul l-a lovit fără ca el s-o merite — să-și facă un proces de conștiință și să vadă unde a greșit de a stîrni mînia bunicului, determinîndu-l să-l lovească ? Dacă are bun simț și nu mă îndoiesc că are, pe viitor nu-l va mai supăra pe bunicul, ci îi va da respectul și cinstea ce i se cuvin...*

D.J.
Deva-Hunedoara"

Tonul scrisorii dv. vă trădează fără drept de apel : sînteți o bunică *autentică* (duioșia, înțelepciunea, tactul — toate ne determină să ne înclinăm, plini de stimă). Evident, departe de semnatarul acestei rubrici gîndul de a propune unor tineri să se situeze pe un fals picior de egalitate cu adulții, fie părinți, fie adulți în general, și cu atît mai puțin față de bunici, în dubla lor calitate, de sînge și de depozitari ai experiențelor multiple, de viață. Așadar, sîntem pe aceeași poziție, deosebindu-ne doar, poate, în chestiunea bătăii. Nu sînt *deloc* de acord cu această formă de corecție, o socotesc absolut ineficientă și crudă. De aceea, spre regretul meu, drumul nostru comun se bifurcă în punctul : mijloace de îndrumare, de corijare. Sînt mii de alte posibilități de a veghea evoluția unui adolescent, de a-i schimba traiectoria, atunci cînd este necesar. De ce să scriem negru pe alb, într-o epistolă vibrînd altminteri de bunătate și finețe : „Nimeni nu poate crede că bunicul l-a lovit fără ca el s-o merite". Perfect, ceva o fi meritat băiatul, problema este ce anume, și, oricum ceva în afara bătăii (nu mai repet argumentele, furnizate de specialiști de renume, cu privire la efectele dezastruoase ale brutalității manifestate în mediul familial). Eu personal n-am văzut, în rîndurile tînărului, nici o obrăznicie camuflată, nici o sete ascunsă, perfidă (și, în fond, cît de nedreaptă !) de răzbunare, ci semnele unui moment de derută ; iar dacă el a avut nevoie să mi se adreseze mie, unui necunoscut, e limpede că n-a mai găsit resurse să rezolve lucrurile înlăuntrul cercului său relațional. Mă asociez din tot sufletul îndemnului dv., indirect adresat celor tineri, de a fi cît se poate de atenți și permeabili la sfaturile celor virstnici, părinți sau bunici, profesori etc. adăugînd un apel propriu — direct — la înțelegere deplină și la azvîrlirea bătăii din arsenalul mijloacelor... educative părintești (sau ale bunicilor). Dumneavoastră, cu inima fierbinte, de bunică, în care atîtea straturi de sentimente s-au depus pe parcursul deceniilor, ar trebui să fiți, nu-i așa, cea mai teribilă aliată a mea, în „mărunta" doleanță pe care-o am și eu la adresa bunicilor (și, indiscutabil, nu numai a lor). Bunicii, ca și copiliăria sînt pentru noi, adulții — și tinerii ar trebui să știe asta ! — un teritoriu neprețuit, de siguranță și iubire.

P.S. MARIANA GOROBEI, str. Mărgăritarului, bloc F, sc. A, et. I, ap. 5, Medgidia — jud. Constanța, are 25 de ani, necazuri cu auzul, în sfîrșit, absența sunetelor duce și la o senzație de... gol, pe care ar dori s-o „mobileze", corespondînd. Tot să corespondeze, aflîndu-se în situații relativ similare, ar dori și DIDINA DOBINCIUC, sanatoriul T.B.C. Mangalia, Pavilionul B, et. II, camera 6 (județul Constanța) — 24 de ani, originară din Flămînzeni-Botoșani. A suferit din fragedă copilărie de o tuberculoză vertebrală, intervenții chirurgicale, urmează totuși școala, a reînceput să învețe să meargă oarecum recent : ZAHARIA GIROVEANU, Cămin-spital, str. Bucegi 12, Focșani — paralizat de ambele picioare, e tînăr, vrea să cunoască exemple de oameni cu voință care și-au depășit condiția fizică ingrată. SCRIEȚI-LE.

CURIER SĂPTĂMÎNAL

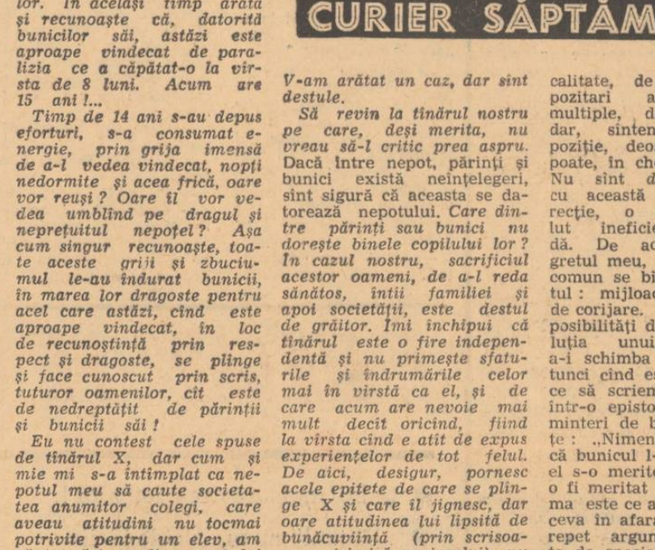

FILATELIE

O temă inedită pînă acum în filatelie : cele cinci simțuri ale omului, înfățișate prin portrete de bărbați, reproduse în patru culori pe valorile noii emisiuni de mărci poștale din tematica picturi, pe care poșta noastră o va pune în circulație la începutul lunii martie.

Aceste picturi, aflate în „Muzeul Bruckenthal" de la Sibiu, sînt opera pictorului Gonzales Coques (1614—1684), care făcea parte din faimoasa școală flamandă. El ne arată simțul **văzului** printr-un tînăr ce-și privește chipul într-o mică oglindă (valoarea de 10 bani) ; un violonist cîntînd înfățișează **auzul** (val. 20 b.); un bărbat întruchipează **mirosul** ducîndu-și la nas mîna stîngă pe care a pus parfum dintr-o sticluță pe care o ține în mîna dreaptă (val. 35 b.) ; **gustul** pe care îl simte bărbatul pictat pe valoarea de 65 bani este acela al ... tutunului din pipa cu care fumează ; în sfîrșit **pipăitul** ni-l arată bărbatul pictat pișcîndu-și mîna dreaptă cu stînga (val. de 1,75 lei).

Pe cea de a șasea valoare (3 lei) este reprodusă o fotografie în culori a clădirii în care se află „Muzeul Bruckenthal", iar pe colița seriei — în valoare de 5 lei — este reprodusă, de asemenea în culori, o litografie înfățișînd o vedere generală a orașului Sibiu din anul 1808, atît mărcile cît și colița fiind tipărite în sistemul tipar-adînc, pe hîrtie cromo dantelată, cu cîte un ancadrament grafic de I. Dumitrana.

Noua serie este întregită cu trei plicuri „Prima zi a emisiunii", francate fiecare cu cîte două din cele șase valori de mai sus, obliterate cu o stampilă specială.

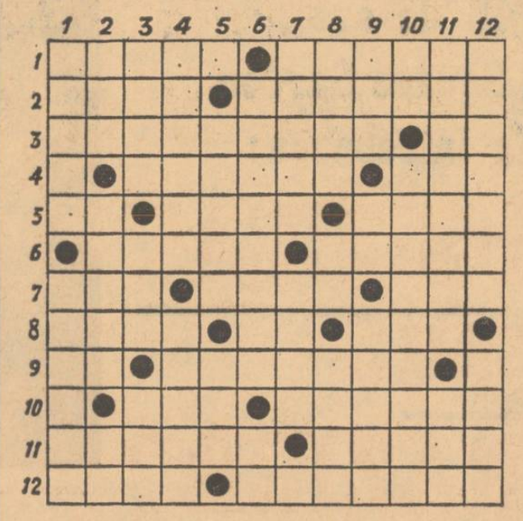

ETERNA EVĂ

ORIZONTAL : 1. Pictor, creatorul tabloului „Madona între sfinte". — Scriitor clasic de limbă idiș, autorul povestirii „O mină de femeie". 2. A scris poezia „Mamei". — Scriitoare italiană contemporană, autoarea romanului „O femeie". 3. Nume de femeie. — Ioana Radu. 4. Scriitoare română contemporană. — Nefericita soție a Meșterului Manole. 5. Nota Simonei ! — Ducesa de Brabant salvată de Lohengrin. (leg.) — Păr ondulat. (fig.) 6. Dorință neastîmpărată. — În circulație... (pl.) 7. Finalul unei împărtiri. — Eroină a lui Emil Zola — Scene ! 8. A pictat tabloul „Femei în costum național". — Semn de intimitate... — Tu și cu una ! ! 9. Posesiv feminin. — Scriitor satiric italian din epoca renașterii, autorul comediei „Curtezana". 10. Prima femeie. — Maimuțărit. 11. Urmașii bunicii... — Zeița înțelepciunii la greci. 12. „Cerească Aida"... (pl.) — Pretendent la mîna unei domnișoare.

VERTICAL : 1. A scris romanele „Regina Margot" și „Doamna de Monsoreau". — Scriitor român (sec. 19) autorul dramei „Zoe", după o nuvelă de C. Negruzzi. 2. Folosită de croitoreasă. — „Femeia fără..." (dramă de Br. Nușici). — În permanență ! 3. Melodie de Camelia Dăscălescu — Literă elină. — Prefix. 4. Pictor francez (sec. 19), autorul tabloului „Frumoasa Zélie". — Poet clasic azerbaidjan autorul poemului „Leila și Medjnun". 5. Creatoarea „Gerovitalului-H3"... — Livadă. (tr.) 6. Sînt închise... — Ileana Cosînzeana. 7. Melodie tematică de Cristoff. — Fotbalist italian, cu nume... feminin. 8. Zeița... uitării, în mitologia elină. — Personajul central al careului... — Oraș în Egiptul antic. 9. „Ea... tot ce aveai mai drag" (poezie de Haldor Lacsnes) — Carmen Mateescu. — Personaj feminin din filmul „Haiducii" (în interpretarea Margăi Barbu). 10. Hectar. — Filozof al antichității elene. 11. Creatorul poeziei „Venere și Madonă". — Poem de Victor Hugo. 12. Scriitor spaniol (sec. 18—19), autorul comediei „Bătrînul și tînăra fată". — Vedetă de cinematograf.

Adam IZGHIREANU

Cuvinte rare : EPI — RAT — IMAV — ANE.

AMINTIRI, AMINTIRI

ORIZONTAL: 1. Mare poet francez din secolul trecut, care a scris „Amintire din noaptea de 4". — „O amintire este o retrăire !" (pl.). 2. Are amintiri... — Mare interpretă a teatrului românesc, care a scris cartea „30 de ani — Amintiri". 3. Mare povestitor autor al volumului „Amintirile căprarului Gheorghiță". 4. Abreviație latină. — Afluent bulgar al Dunării. — Începi amintirile ! 5. Compozitorul piesei clasice corale „Amintiri". — Subțire. (fig. fem.). 6. Nume masculin. — Apoi. (reg.) — George Niculescu. 7. Grup muntos în Banat. — Amintiri din război... 8. Posesiv. — Genialul autor al unor „Momente, schițe, amintiri". 9. Opus cronologic al amintirilor... (pl.). — Frate cu Rac. 10. Altă amintire din război... — Autorul poeziei „Cînd amintirile...".

VERTICAL: 1. Și-a depănat amintirile de călătorie în cartea intitulată „Pe drumuri de munte". — Gustul amintirilor triste... (fig.). 2. Sufix latin. — Amintire din vremea lui Al. I. Cuza. (pl.). 3. A compus piesa pentru vioară și pian „Amintire". 4. Există una a amintirilor... (fig.) — Exclamație de entuzism. — Diftong. 5. Și-a povestit amintirile vînătorești în opera „Pseudokinegetikos". 6. Aproape amor ! — Din amintirile Ei... — Fire. 7. Hatîr... mai modern. — Trage la cîntar... 8. Cinstită. — Cai dobrogeni. 9. Localitate în Cambodgia. — Venerează zeii... 10. Breaslă. (od. pl.). 11. Sufix de familie. — Se compune în amintirea faptelor „de arme"... 12. La munte ! — Îngerese. 13. În amintirea „Unirii" a pictat în 1861 „Proclamarea Unirii". — Constelație australă.

Doru FILERU

Cuvinte rare : AOC — OSMA — APU — REAM — ECU.

OREBUS

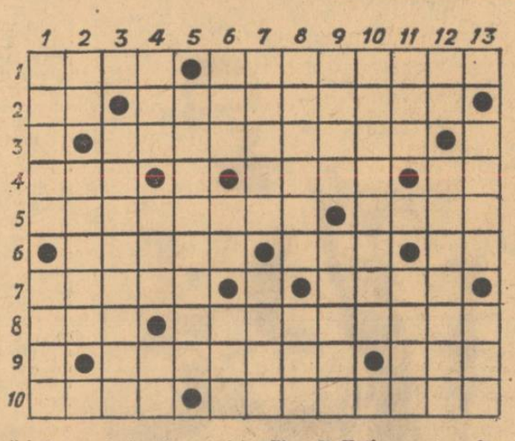

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

„CERBUL DE AUR"

ORIZONTAL : Similea — Rosti — Teatru — Pascal — E — Li — Hristova — Imita — Aliat — R — Nenaseva — Sile — Mae — Clara — Ae — E — Ao — Eso — P — Ph — Tankov — Vioara — Ziua — Analizor — A — Uj — A — An — Sr — Asc — Date — Iv — I — Stal — Militare — Raphael — Saget.

MĂRȚIȘOARE

ORIZONTAL: Răvașe — Papuc — Ura — Căsuțe — I — Ut — Pro — Război — Acri — Pc — Mun — Treisprezece — A — Amoral — Th — Coșar — Fum — Ef — Is — Vif — Șapte — Mita — Rv — Crem — Mărțișor — Le — Nota — Ghiocei.

UMOR STRĂIN

...Și dacă vom locui împreună, Giorgio ne va fi de mare folos în casă. E șomer !

(L'EUROPEO)

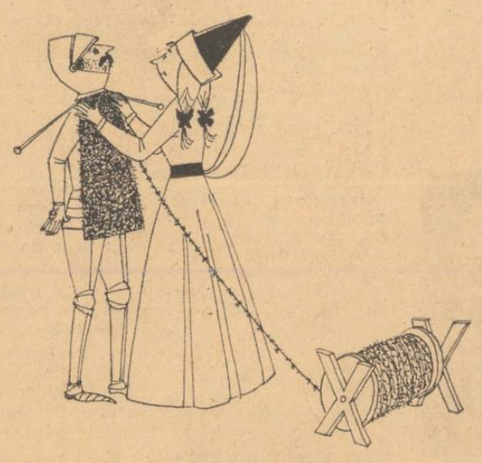

Fără cuvinte

(PARIS-MATCH)

Sînt vecinul de la etajul de jos și am venit să vă mulțumesc. Am uitat fierul de călcat în priză și dacă nu erați dumneavoastră, cu siguranță ar fi izbucnit un incendiu în apartamentul meu.

(KROKODIL)

— Ce mă sfătuiți, să intru sau nu ?

BERLINER ZEITUNG)

Fără cuvinte

(PARIS-MATCH)

Fără cuvinte

(EULENSPIEGEL)

Fără cuvinte

(DOMENICA DEL CORRIERE)

JOCURI DISTRACTIVE

Pantoful balerinei

Balerina a pierdut un pantof. Care dintre cei 12 prezentați în desen reprezintă perechea celui purtat de ea ?

Peste 48 de ore la Madison Square Garden răspuns la întrebarea:

CASSIUS CLAY sau JOE FRAZIER?

de Paul OCHIALBI

Exceptînd marile finale ale campionatelor mondiale de fotbal, puține întreceri sportive au mai reușit să stîrnească un interes atît de mare pe toate meridianele globului ca acest meci de box dintre Cassius Clay și Joe Frazier. În toate timpurile întrecerile pugilistice au avut spectatori numeroși dar nici o dată, de la John L. Sullyan, primul campion mondial al „grelilor" și pînă în zilele noastre — adică într-o perioadă de nouă decenii — un meci de box nu a fost așteptat cu mai multă nerăbdare. Aducerile aminte despre celebrele confruntări Dempsey-Tunney, de acum 45 de ani, socotite la vremea lor „meciurile secolului", nu izbutesc să micșoreze interesul pentru confruntarea dintre Clay și Frazier. Mijloacele tehnice din zilele noastre vor face ca recordul asistenței, stabilit la 23 septembrie 1926 cu prilejul primei confruntări dintre Dempsey și Tunney — 120757 de spectatori pe „Sesquicetennial Stadium" din Philadelphia — să fie cu mult întrecut luni seara. Exceptîndu-i pe cei 19 500 de... privilegiați care și-au putut procura bilete la „Madison Square Garden", lupta dintre Clay și Frazier va mai putea fi urmărită și de alte sute de mii de iubitori ai boxului. Meciul va fi televizat în direct pe ecranele a 344 de săli de spectacole.

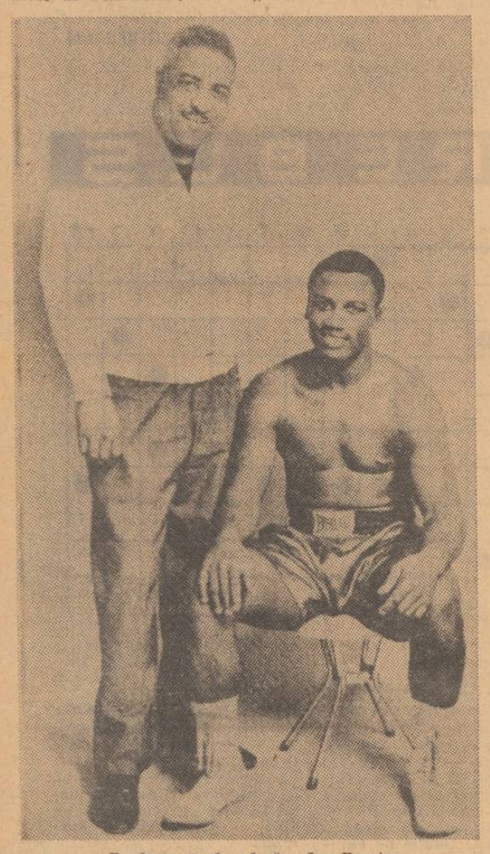

Durham și elevul său, Joe Frazier

Această afluență de public a determinat, desigur, și stabilirea unui record de încasări. Lupta pentru titlul mondial al „greilor" s-a transformat într-o mare afacere în care s-a făcut simțită experiența celor doi organizatori, miliardarul Kent Cook și cunoscutul impresar de la Hollywood, Joey Perrencchio. Acesta din urmă este, printre altele, și „managerul" actorilor Elizabeth Taylor și Richard Burton. Cu aproape două luni în urmă, Cook aprecia că încasările prilejuite de meciul Clay-Frazier se vor ridica, datorită circuitului închis de televiziune, la uriașa sumă de 35 milioane de dolari. Și bursele celor doi boxeri sînt cunoscute: fiecare va primi cîte 2,5 milioane de dolari, bani din care, însă, fiscul american va percepe 30, 50 sau chiar 70 la sută.

La ora cînd citiți aceste rînduri, uriașa sală „Madison Square Garden" din New York este gata să-și primească oaspeții. Ringul pe care vor lupta Clay și Frazier a fost instalat, iar casele de bilete sînt de mult închise. Au fost vîndute și biletele de 20 de dolari și cele de 150. Nu vor rămîne neocupate nici cele zece fotolii excepționale care costă cîte 250 de dolari. Unul dintre ocupanții lor va fi fostul campion mondial Genne Tunney, învingătorul lui Jack Dempsey.

Așadar, mai sînt 48 de ore pînă la marea confruntare dintre cei doi așa ai ringurilor profesioniste. Clay și Frazier și-au încheiat pregătirile. Amîndoi se vor prezenta la luptă cu palmarese excepționale: nici unul nu a cunoscut înfrîngerea ca profesionist. După cum se știe Cassius Clay, fostul campion mondial, a „pierdut" titlul la 9 mai 1967 în fața Marelui Juriu Federal, drept urmare a refuzului său de a lupta în războiul din Vietnam. Va reuși el oare să cucerească din nou centura cu diamante? Iată o întrebare la care personalități marcante ale lumii pugilistice au dat răspunsuri diferite. *Joe Louis*, marele campion al anilor 1937—1949, a declarat: „Am impresia că va cîștiga Clay. E mai abil, mai rapid în riposte și în plus are avantajul de a fi mai înalt decît adversarul său. Cassius știe să-și folosească brațele sale lungi și acest lucru poate fi hotărîtor în această partidă". Un alt fost campion mondial al „greilor", *Max Schmeling*, e de altă părere: „Clay este deficitar la capitolul apărare. L-am văzut cu ani în urmă în partida cu Mildenberger. A primit multe croșee de stînga la figură. Am văzut și filmul meciului său cu argentinianul Bonavena. A primit cîteva lovituri care îi puteau fi fatale. Eu merg cu Frazier. Campionul mondial lovește nărăpraznic. În 15 reprize Frazier are tot timpul să-l prindă descoperit pe Clay și să producă marea surpriză".

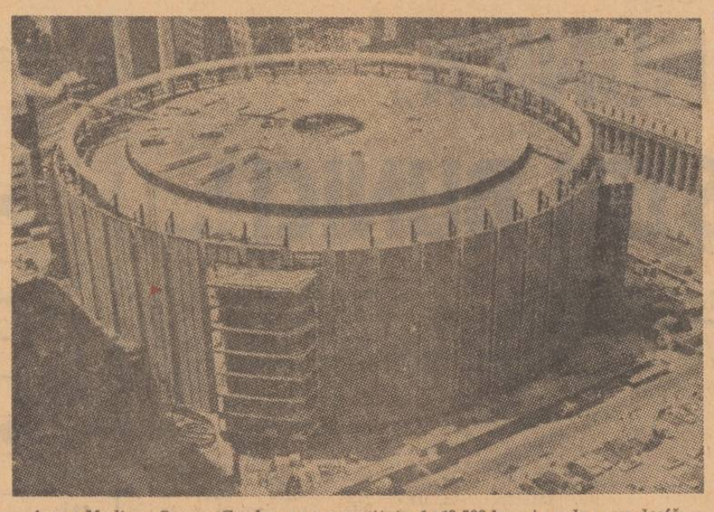

Arena Madison Square Garden, cu o capacitate de 19 500 locuri, unde se va desfășura meciul

În dorința de a afla mai devreme rezultatul confruntării dintre Clay și Frazier revista engleză „News of the World" a consultat o... mașină electronică. Aceasta a indicat că în primul meci Cassius va cîștiga la puncte, iar în partida revanșă Frazier va obține victoria prin K. O. în rundul opt. Nu știm cît credit îi putem acorda mașinii electronice care „vorbește" de pe acum despre revanșă, în ciuda faptului că atît Clay cît și Frazier au anunțat că după acest meci se vor retrage din activitate. Se pare însă că computerul revistei amintite știe el ceva deoarece nu e singurul ce amintește de revanșă. Organizatorii meciului Clay-Frazier au depus de pe acum sume importante în vederea celui de al doilea meci. Și al doilea meci ar avea sens numai dacă în partida de luni, victoria ar reveni lui Clay...

	CLAY	FRAZIER
Greutate	95 kg	92 kg
Înălțime	1,90 m	1,81 m
Anvergura brațelor	2,03 m	1,86 m
Bicepși	38,10 cm	38,10 cm
Torace (repaus)	107,95 cm	106,68 cm
Torace (inspirație)	113,03 cm	111,76 cm
Talia	86,36 cm	86,36 cm
Antebrațele	34,69 cm	33,02 cm
Pumnii	33,02 cm	32,02 cm
Coapsele	63,50 cm	66,04 cm
Pulpele	43,18 cm	33,02 cm

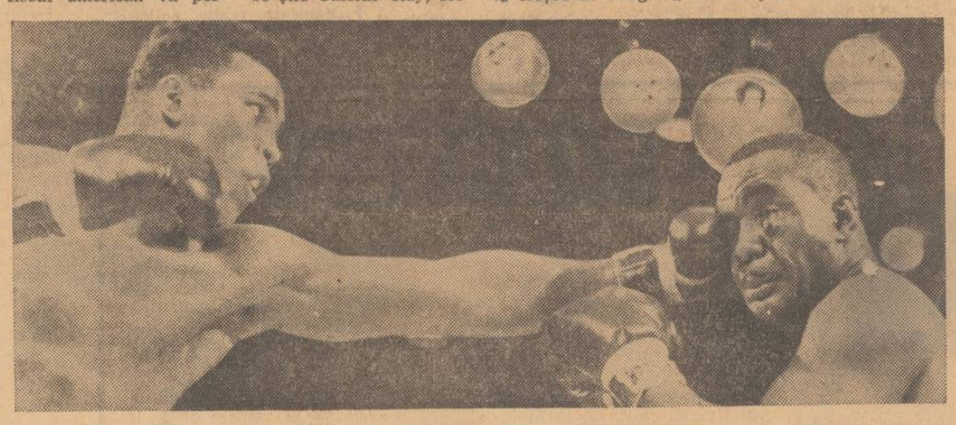

O scenă din meciul Cassius Clay (stînga) — Sonny Liston

INTERMEZZO DESPRE ARBITRI ȘI... ARBITRAJ

de Ioan CHIRILĂ

Mîine vom auzi primul fluier oficial al sezonului, „Cupa" va face inaugurarea. Acum, cînd mai avem doar cîteva ore pînă la avanpremieră, ne-am adresat unuia dintre cavalerii fluierului care în toamna trecută a realizat performanța de a nu cobori niciodată sub „cinci stele". Este vorba de George Ghemigean.

— Ce-mi puteți spune despre arbitrii români?

— *Mă surprinde faptul că o asemenea întrebare se pune unui arbitru.*

— De ce?

— *Arbitrii sînt, în general, ținte de tir, fără vot consultativ...*

— De astă dată, vi-l atribui cu multă plăcere.

— *Atunci, fie... Cred că în ultimii 4-5 ani, arbitrajul românesc a crescut.*

— Argumente?

— *Bineînțeles că în domeniul nostru de activitate atît de supus valurilor și interpretărilor e mai greu să furnizezi argumente, dar simplul fapt că în ultimii ani a crescut simțitor palmaresul echipelor care joacă în deplasare e un început de argument.*

— Ce a contribuit la această echilibrare între „acasă" și „afară"?

— *Măsurile menite să asigure integritatea arbitrului și sancțiunile mai concrete date terenurilor recalcitrante și jucătorilor. De altfel, faptul că în divizia C acestе măsuri sînt mai puțin aspre, se reflectă și în monotonia victoriilor acasă.*

— Ați vreo rugăminte la adresa spectatorilor în acest început de sezon?

— *Aș dori, tare mult ca spectatorii să facă distincție între o victorie meritată și una... forțată. De altfel, adevăratul spectator nu se poate mulțumi decît cu prima victorie.*

— Care e rolul arbitrului?

— *Se exagerează uneori rolul arbitrului în creșterea clasei fotbalului. Sigur că arbitrul poate „plusa" cursivitatea jocului... Din păcate, însă, la noi, multe echipe nu urmăresc în mod deosebit această cursivitate, chiar dacă tu, arbitru, te străduiești să i-o înlesnești.*

— Care sînt arbitrii dv. preferați?

— *Limona, Bentu, Bărbulescu.*

— De ce?

— *Cunosc jocul, au curaj și nu sînt emotivi.*

— Există fotbaliști gentlemani din punctul de vedere al arbitrului?

— *Da, există.*

— Puteți să-mi dați 2-3 nume?

— *O fac, strict din punctul meu de vedere. Mă gîndesc la Anca, la Dinu (Dinamo), la Hălmăgeanu, și la toată... U.T.A.*

— Dar cealaltă categorie?

— *Cîțiva dintre jucătorii rapidiști nu mi se par dispuși să accepte că arbitrul e, totuși, suveran pe teren.*

— Ce părere aveți despre arbitrii foști mari jucători?

— *De cele mai multe ori, acești arbitri continuă să fie marii jucători care au fost. De aici și o serie de gesturi impulsive, născute dintr-un orgoliu care nu vrea să se stingă...*

— Ce ați reținut din El Mundial? Mă refer, bineînțeles, tot la capitolul arbitri.

— *La El Mundial s-au comis greșelile care se comit pretutindeni.*

— Ce părere aveți despre relațiile dintre arbitri și presă?

— *Stelele reprezintă, fără îndoială, un mijloc de stimulare. Uneori, însă, se exagerează cu despicarea firului în patru... Deseori supără și tonul. Ironia nu mi se pare un mijloc de colaborare între arbitru și cronicar... Eu cred că un arbitru care își vede apreciată „opera" cu o singură stea nu are nevoie, de alte mijloace stimulative, care consumă din spațiul necesar cronicii meciului. Îmi aduc aminte că la „meciul lui Cursaru" de pildă, am lipsit. Am vrut să aflu cum s-a desfășurat jocul. Nu am găsit, însă, destule elemente, pentru că s-a consumat prea multă cerneală în... judecarea lui Cursaru.*

— Ce sentimente încercați acum cînd vă dați seama că mai aveți doar doi ani de arbitraj, dat fiind limita de vîrstă?

— *Mărturisesc că am să mă retrag fără părere de rău. E foarte bine cînd și regulamentul te ajută să părăsești arena foarte fierbinte a fotbalului, amintindu-ți că e necesar să te retragi frumos.*

— Ce credeți că trebuie făcut pentru creșterea clasei arbitrilor noștri?

— *Mai mult curaj în promovarea arbitrilor tineri.*

— O ultimă întrebare: ați arbitrat destule jocuri în străinătate. Care e impresia cea mai puternică?

— *Cred că nu greșesc spunînd că în străinătate, spectacolul e la loc de cinste, chiar și la paralele în care singele curge la fel de fierbinte.*

„FULGER" PE 64 DE PATRATE...

- Șahul mai tare decît fotbalul!
- „Blitzul" nu mai ucide ideile...
- Cînd Fischer nu este în formă
- Premieră bibliografică

Acul metronomului bate cu regularitate în sala de concurs, despicînd liniștea încordată de la mesele de joc. Unu, doi, trei, patru, cinci. După cinci secunde, se aude o voce energică:

— Albul!

Ca la comandă, jucătorii care au piesele albe mută în unison, la toate mesele. După cinci secunde, aceeași voce — a arbitrului sau a unui colaborator al lui — comandă:

— Negrul!

De data aceasta, mută jucătorii care au negrele. Și astfel, în același ritm de cinci secunde, care obligă pe adversari să examineze de fiecare dată, fulgerător, pozițiile rezultate, partidele se desfășoară într-un tempo extrem de alert, adeseori cu răsturnări surprinzătoare de situații, spre satisfacția spectatorilor amatori de lupte aprige și, bineînțeles, a șahiștilor care în cele din urmă cîștigă. Un turneu de „blitz" — de „șah-fulger", cum i se mai spune — oferă privitorului neavizat o imagine cu totul neobișnuită. Șahul, un joc static, exterior nespectaculos, prin excelență de meditație și calcul, devine în timpul turneului de blitz un sport în care prezența de spirit, agilitatea, capacitatea de analiză instantanee devin calități esențiale ce se adaugă însușirilor pe care, în mod normal, trebuie să le aibă un bun jucător.

Avantajele concursurilor de blitz sînt multiple. Ele sînt antrenamente bune pentru cei ce suferă de „boala" crizei de timp. Rapiditatea jocului permite consumarea unui turneu cu 16—20 de participanți într-o singură dimineață. Ele adună, adeseori, într-o singură competiție, jucători de valori diferite, oferind și rezultate surpriză. Blitzurile se pot desfășura fie sub forma mutărilor la cinci secunde, fie cu ceas de control; în ultimul caz, jucătorii au dreptul să gîndească maximum cinci minute pentru toată partida — defalcarea timpului pe mutări rămînînd însă la latitudinea fiecăruia.

Marii jucători au agreat, în general șahul jucat rapid. Excepția notabilă a fost, pînă anul trecut marele maestru american Robert Fischer. Opinia lui era categorică: blitz-urile îți ucid ideile! Parțial, o părere justificată. Se cunosc jucători profesioniști care, pentru bani, au practicat în mod exagerat jocul fulger, cu avantaj material sau în timp oferit adversarului, și au ajuns să se plafoneze...

Ținînd seama de aversiunea mărturisită a lui Fischer pentru întîlnirile de tip blitz, participarea sa la tradiționalul turneu fulger organizat anul trecut, după încheierea „meciului secolului" de la Belgrad, a stîrnit un deosebit interes. Interes care s-a văzut că, chiar și atunci cînd timpul de gîndire îi este drămuit doar la cîteva minute, Fischer joacă cu o forță la fel de impresionantă ca și în concursurile obișnuite. În cele 22 de partide jucate, el a acumulat nu mai puțin de 19 puncte! Jucătorul clasat pe locul doi — Tal — a obținut abia 14,5 puncte, iar Petrosian, locul trei, 14 puncte... Fischer a pierdut doar o singură întîlnire și a remizat patru. Dar, cea ce este cel mai interesant, el nu a folosit decît jumătate din cele cinci minute la care avea dreptul pentru a medita pe parcursul fiecărei partide!

Turneul de blitz a îngăduit și efectuarea unui test amuzant. În timpul concursului, la televizor se transmitea meciul internațional de fotbal dintre Iugoslavia și Austria. Care dintre competiții va atrage pe spectatori? se întrebau organizatorii din Herzeg Novi — localitate pe malul Adriaticii, unde se juca concursul. Rezultatul a fost surprinzător. Sala concursului de blitz a fost arhiplină! Sute de persoane au preferat să-i vadă pe așii tablei de șah în loc să urmărească înfruntarea de pe arena de fotbal...

După acest turneu — o premieră bibliografică: toate partidele au fost notate — cu eforturi substanțiale din partea unui mare număr de jucători iugoslavi de categoria întîi, care au trebuit să noteze mutările cu mare rapiditate — și au fost înmănunchiate în prima culegere din lume despre o competiție blitz.

Iată una din partidele cîștigate de Fischer (cu negrele împotriva lui Korcinoi) **1. d4, Cf6. 2. c4, g6. 3. Cc3, Ng7. 4. e4, d6. 5. Ne2, 0—0. 6. Cf3, e5. 7. 0—0, Cc6. 8. d5, Ce7. 9. Cd2, c5. 10. a3, Ca8. 11. b4, b6. 12. Tb1, f5. 13. f3, f4. 14. a4, g5. 15. a5, Tf6. 16. b; c5, b: c5. 17. Cb3, Tg6. 18. Nd2 Cf6. 19. Rh1, g4. 20. f: g4, C: g4 21. Tf3, Th6. 22. h3, Cg6. 23. Rg1, Th6. 24. Ne1, Ch8! 25. Td3, Cf7. 26. Nf3, Cg5. 27. De2, Tg6. 28. Rf1, C: h3. 29. g: h3, N: h3. 30. Rf2, Cg4 +. 31. N: g4, N: g4** și albul a cedat.

Un reporter l-a întrebat pe Fischer dacă este mulțumit de felul în care a jucat. Acesta a clătinat din cap puțin nemulțumit: „N-am fost în cea mai bună formă...".

U. VĂLUREANU

Pe culoare și în cabine

de Eftimie IONESCU

MUSTAȚA SAU SULIȚA? Deținătorul titlului de campion la aruncarea suliței al S.U.A., Bill Skinner, în vîrstă de 31 de ani, s-a văzut suspendat de către clubul său, Tennessee, pentru că arborează o mustață de dimensiuni cu totul neobișnuite pe care comitetul clubului o socotește în neconcordanță cu ținuta sportivă. Mai ales a unui campion.

Skinner a rămas multă vreme în afara stadionului... dar în posesia mustății. Pînă cînd gîndurile bune l-au sfătuit să sacrifice impozanta-i podoabă pentru mai vechea și mai plina de satisfacții pasiune. Și un campion, bine ras și bine dispus, și-a făcut reapariția în concursuri. De unde se vede că și suspendările sînt bune la ceva.

VEȘNICELE CERTURI DIN FOTBALUL ARGENTINIAN. Nu spun nicio noutate atunci cînd afirm că, asemenea unei mari majorități a comentatorilor, consider fotbalul argentinian, sub raport tehnic, cel puțin egal cu fotbalul din Brazilia, așa de mult admirat și recompensat de victoriile din competițiile supreme. Echipelor, jucătorilor și federației din Argentina le lipsește însă de multă vreme o activitate disciplinată. Evenimente cotidiene: certuri, incidente, demisii peste noapte, scandaluri spectaculoase etc., etc.

Cînd constatările liniștitoare privind echipa națională, neatinsă de o criză de selecționer timp de... cinci luni, record absolut pentru ea, veneau de peste ocean, iată, a intervenit iarăși un conflict ca acela care a îndepărtat tehnicieni de valoare de la conducerea „celeștilor". Antrenorul Pizzuți, directorul tehnic al reprezentativei, este acuzat de lipsă de autoritate de către un coleg de breaslă al său, Scopelli, care dirijează secretariatul general al federației. Ultimul a intervenit, reclamînd prerogativele funcției sale, în atribuțiile lui Pizzuti. Antrenorul echipei naționale amenință acum cu demisia dacă Scopelli nu va fi el îndepărtat din postul său. Și, uite așa, alt scandal în fotbalul argentinian!

ÎN CÎTEVA RÎNDURI

● **Coman a lansat provocarea lui Răducanu** pentru postul din echipa națională. Așteptăm răspunsul selecționerului suprem în materie — campionatul...

● **— Cam lungă lista accidentărilor:** Doru Popescu, Sălceanu, Marcu, Pescaru, Ghergheli, Soo, Soos, Helvei. Și campionatul nici nu a început încă!

● **Nu știm încă nimic** despre metodele de delegare ale arbitrilor în returul campionatului. Cu biletele, fără biletele? Pe brigăzi sau separat? Pe cînd dezlegarea misterului?

● **Conversație la Cagliari,** sub huiduielile publicului (adresate... italienilor tot timpul jocului cu Spania), între arbitru (francezul Franciel) și Facchetti: — Ce se petrece aici? — Parcă eu știu?

● **Joc de verificare, la Split,** între lotul reprezentativ iugoslav și echipa locală Hajduk. Cel mai bun atacant al lotului și autorul a două goluri, Jerkovici... de la Hajduk Split.

Pasiunea pentru fotbal nu cunoaște limite și, firesc, se manifestă de multe ori sub aspecte din cele mai neobișnuite. Iată-l, de exemplu, pe tînărul John Hartley din Liverpool care colecționează... fotbaliști din... plumb. Are pînă acum peste 700 de exemplare pe care le-a înșirat (firește) pe o masă reprezentînd un teren de fotbal.

DIN NOU DESPRE COPII...

Pînă vom reuși să-i convingem pe cei ce se ocupă la noi de producerea accesoriilor auto (întreprinderi locale, cooperative meșteșugărești și, bineînțeles, I.D.M.S. direct interesat în stimularea producătorilor) revenim din nou cu un model de scaun pentru copiii ce călătoresc cu automobilul. După cum se vede din fotografie scaunul se poate monta chiar și pe perna din față; el este legat cu două centuri laterale. În față se află o pernă astfel ca în caz de oprire bruscă, copilul să nu se lovească. Se recomandă totuși, montarea scaunului pe perna din spate. Dar, deocamdată, nu avem ce monta.

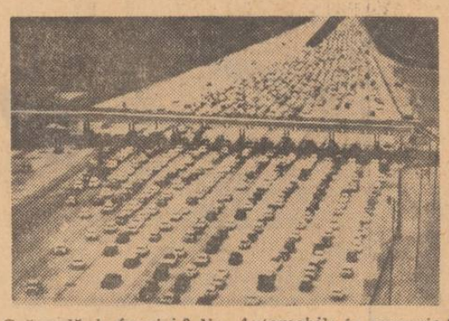

Grămadă de furnici? Nu. Automobile în excursie!

AUTOMOBILISM SĂ STĂM DE VORBĂ

Se pare că apropierea sezonului automobilistic (fiindcă din primăvară pînă-n toamnă putem aprecia că există un astfel de sezon) îi determină pe cititorii rubricii noastre să ne scrie în număr tot mai mare. Deci ieșim cu mașinile din... hibernare și ne pregătim. Să vedem deci despre ce este vorba!

DE PE MELEAGURI BIHORENE un profesor de la o școală de șoferi amatori ne trimite o scrisoare interesantă. S-a pus următoarea problemă: „La o intersecție sosesc simultan trei autovehicule: unul al salvării, unul al miliției și unul al pompierilor. Toate trei sînt în misiune și atunci cine are prioritate, sau mai precis care-i ordinea de trecere prin intersecție?". Interesantă problemă, dar oarecum căutată, fiind greu de presupus să se întîmple chiar așa vreodată. Dar hai să zicem că s-ar putea și așa. Semnatarul scrisorii ne spune că un șugubăț ar fi spus că dacă tot se află acolo o mașină a lor, să dirijeze circulația deci cei de la miliție.

Glumă-glumă, dar legea nu prevede asemenea cazuri. Ce să se facă atunci? Noi am da următoarea ordine de prioritate: pompierii, salvarea, miliția.

UN MARE AMATOR DE FOTBAL din Ploiești, **T. Năstase,** care vrea să meargă cu autoturismul în Cehoslovacia cînd joacă echipa națională de fotbal în „Cupa Europei", este îngrijorat de faptul că la data respectivă îi mai lipsesc șapte zile pînă la împlinirea unui an de cînd are permis de conducere. Credem noi, că fiind vorba de plecarea în grup — într-o excursie organizată de A.C.R. — nu veți avea dificultăți. Filiala A.C.R. din Ploiești vă poate ajuta, făcînd diligențele necesare pentru dv.

DIN BRĂILA, ne-a sosit o scrisoare de la cititorul **C. Tănase.** Îl interesează noul tip de Wartburg 1001. Asemenea tipuri nu se importă la noi și este firesc cînd dispunem de o industrie automobilistică ce produce tipuri moderne și care poate acoperi absolut toate cerințele pieții interne.

CITITORUL nostru **N. Luca** are perfectă dreptate cînd ne scrie că explicația la o fotografie a noului Ford L.T.D. publicată în rubrica „Automobilism" din 6 februarie 1971, cuprinde și o inexactitate. Noul Ford L.T.D. este firesc creația uzinelor... „Ford" și nicidecum a altora. Îi mulțumim pentru sesizare.

DESPRE INDICATOARE am mai scris deseori. Se pare că lucrurile tot nu sînt rezolvate, așa cum ne scrie **N.D.** din București, care s-a lovit deseori fie de lipsa unor indicatoare, fie de prezența lor în locuri unde mai mult încurcă. Are perfectă dreptate. Chiar într-un oraș mare ca Bucureștiul, cu toate cele ce s-au făcut pînă acum nu putem vorbi încă de o folosire rațională, utilitară a indicatoarelor. Așteptăm și noi ca și toți conducătorii auto să vedem rezolvată această problemă.

Cititorul nostru, ne ridică și o problemă concretă: de ce este necesar indicatorul „Sfîrșit de prioritate" pus la capătul B-dului 1 Mai, acolo unde acesta face joncțiunea cu Calea Griviței Este normal să fie așa. Pînă aici, tot B-dul 1 Mai se bucură de prioritate la toate intersecțiile. Cînd se ajunge în Calea Griviței, au prioritate autovehiculele care circulă pe această arteră, care este mai importantă. Normal ar fi fost ca la capătul B-dului 1 Mai să se mai pună un indicator „Cedează trecerea". Supunem celor în drept această propunere spre rezolvare.

DUPĂ CUM NE SCRIE cititorul nostru **Al. Eftimie** din Mizil, este posesorul unui tip de carte-hartă rutieră interesantă, originală și practică. Din păcate noi nu ne ocupăm și de treburi editoriale, dar îi propunem să se adreseze fie A.C.R., fie Editurii Tehnice pentru a trata posibilitățile de editare.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

Afiș realizat de Maria Stiploșek. Din expoziția deschisă la Casa Centrală a Armatei

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

SENSUL UNOR DEZBATERI

AGENDA săptămînală

Ne apropiem de sfîrșitul primului trimestru al acestui an, care deschide drumul unei noi perioade cincinale de creație pe drumul făuririi societății socialiste dezvoltate multilateral. În presă apar informații privind realizările celor ce muncesc în cele mai felurite domenii de activitate, care atestă faptul că, încă din primele zile ale lui 1971, întregul popor a pornit cu tot elanul la înfăptuirea planurilor elaborate de Congresul al X-lea al partidului. În același timp, așa cum este firesc la început de drum, oamenii își cîntăresc forțele, își analizează activitatea trecută, experiența dobîndită, examinează sarcinile de viitor prin lentilele pe care le pun la dispoziție știința și tehnica avansată de care dispunem. Entuziasmul cu care a pornit poporul nostru la îndeplinirea noului cincinal are baze solide ; el se întemeiază pe succesele de pînă acum, pe o economie trainică și pe o investigație prospectivă lucidă, care a determinat pretutindeni luarea unor angajamente sporite încă pentru acest an.

Sensul consfătuirilor de lucru ale activelor de partid din industrie, construcții și transporturi, care au avut loc în toate județele țării în prezența conducătorilor de partid iar în Capitală în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, trebuie văzut în caracterul larg democratic ce caracterizează viața socială și economică în țara noastră. Într-adevăr, cadrul problemelor în care sînt chemate masele de oameni ai muncii să-și spună cuvîntul cuprinde absolut toate domeniile și, cu atît mai mult, sectorul producției bunurilor materiale. Înțelepciunea colectivă a căpătat, mai ales în ultimii ani, valoarea unei noțiuni dintre cele mai concrete iar partidul nostru unește într-un șuvoi uriaș nenumăratele izvoare de creație ale maselor. O dovadă în acest sens o constituie recentele cons-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

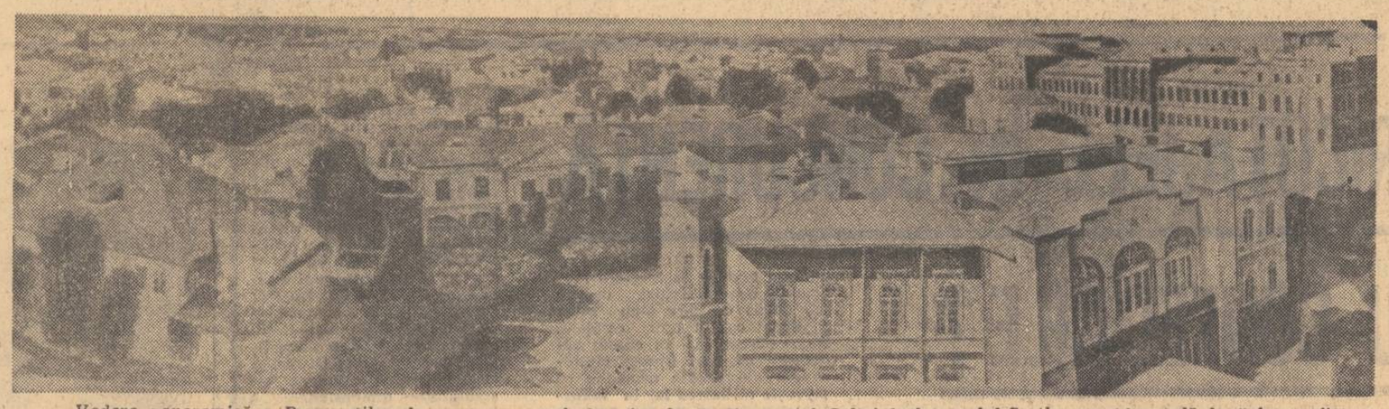

Vedere panoramică a Bucureștilor de acum un secol. Imagine luată din turnul Colței de fotograful Szathmary. (Acuarelă după fotografie)

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XV 701 — SÎMBĂTĂ 13 MARTIE 1971 — 8 PAGINI 1,50 LEI

TRICOTAJELE ÎN CONCURENȚĂ CU CONFECȚIILE?

● FIBRELE CHIMICE REVOLUȚIONEAZĂ ÎN CONTINUARE VESTIMENTAȚIA ● VIITOARELE PREMIERE SÎNT PLINE DE PROMISIUNI ● FINEȚEA TRICOTAJELOR DIN FIBRE „TEROM-TEXT" ● CE ESTE CELOFIBRA CONTEMPORANĂ ● SERIA „ZERO" — UN BAROMETRU AL CALITĂȚII ● AMBALAJELE ȘI ETICHETELE VOR FI PRODUSE ÎNTR-O MODERNĂ FABRICĂ PE PLAIURILE DÎMBOVIȚENE

(Amănunte în pagina a 2-a)

PIAȚA UNIVERSITĂȚII

Mai există enigme?

ÎȘI DEZVĂLUIE TRECUTUL

● Descoperirile arheologice din Calea Victoriei. Au fost găsite vestigiile mănăstirii Sărindaru.

● Soarele artificial din Bucureștii secolului XIX.

● Jurnalul intim al lui Constantin Brîncoveanu.

(Reportajul în pagina a 2-a)

Fotografii : Nicu VASILE

În pagina a 5-a

Pentru un răspuns într-o milisecundă
Convorbire cu acad. Grigore C. MOISIL

Înnoirea vocabularului
de acad. Alexandru GRAUR

Sugestii pentru COPIII NOȘTRI

- *Fetițelor : rochii și pardesie*
- *Camera celor mici*

(Pagina a 6-a)

FOTBALUL REINTRĂ ÎN SCENĂ

(Pagina a 8-a)

Monolog interior despre...

GRIMĂ

de Victor BÎRLĂDEANU

Recent mi-a căzut privirea pe o scrisoare. Expeditoarea, o femeie în vîrstă, dintr-un oraș așezat la poalele munților, relata o istorie ale cărei episoade mi s-au părut, în pofida veridicității lor verificabile, de un grotesc fantastic și tragic.

Femeia rămasă singură de aproape un deceniu, s-a îmbolnăvit acum cîteva luni de o boală destul de grea. De pe urma îngrijirilor pline de solicitudine ale medicilor situația i s-a ameliorat însă simțitor, tar acum se află în afara oricărui pericol. Pînă aici, cum s-ar spune, toate bune și povestea s-ar fi putut încheia cu happy end-ul de rigoare, însoțit de recunoștința firească a omului față de cei care l-au ajutat să supraviețuiască dificilei încercări.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Adolescenți din New York consumînd marijuana.

În mai multe orașe americane a avut loc

ACȚIUNEA „DECIMAREA TRAFICANTILOR DE DROGURI"

● 54 de traficanți de droguri arestați, însemnate cantități de stupefiante confiscate, patru din cele nouă rețele mondiale paralizate — bilanțul unei vaste operații anti-drog, organizate în șapte dintre cele mai mari orașe americane ● Toxicomania — un flagel în ofensivă, care amenință toate păturile sociale din S.U.A. ● 1969 — primul an din istoria New Yorkului cînd heroina face victime în rîndul copiilor sub 15 ani, anul care ucide 224 de adolescenți ● Îndeletnicirile „comis-voiajorilor" lui Victor Santiago. (Relatarea în pagina a 3-a)

LA SCARA 1/1000

Vedere parțială a Combinatului de îngrășăminte azotoase din Tg. Mureș

TRICOTAJELE ÎN CONCURENȚĂ CU CONFECȚIILE?

Pînă și în cel mai depărtat colț de țară imaginea bunicuței ce toarce firul de lînă povestind basme nepoților a devenit astăzi desuetă. Imaginea era pitorească, demnă de a inspira pana poeților, dar îndeletnicirea în sine deosebit de anevoioasă și de înceată.

Atita vreme cît s-a mărginit la tehnica artizanală sau la cea casnică, tricotajul a păstrat o pondere relativ redusă în ansamblul vestimentației umane. Explicabil, de vreme ce confecționarea unei perechi de ciorapi dura o săptămînă, iar a unei jachete de lînă o iarnă întreagă. Cînd în locul fusului și al andrelei, au apărut primele mașini — și asta s-a petrecut cu mult mai tîrziu decît în industria țesăturilor — tricotajele au început să urce rapid în ierarhia vestimentară, ajungînd astăzi să concureze tot mai mult confecțiile, chiar acolo unde ele păreau imbatabile. Astăzi, tricotul e folosit cu același succes la lenjeria de corp ca și la îmbrăcămintea exterioară, cîștigînd necontenit puncte în competiția nemărturisită cu țesăturile. De ce? Fiindcă au un plus de eleganță, fiindcă pot fi, după caz, călduroase sau răcoroase, fiindcă se transformă mai ușor și mai economic în articole confecționate. Adeziunea cetățenilor la această gamă de articole vestimentare apare cu claritate din compararea următoarelor cifre: **în anul 1970 industria românească a fabricat peste 137 milioane bucăți tricotaje (și peste 131 milioane perechi ciorapi) pentru ca în 1975 să ajungă să livreze, potrivit previziunilor, 223 milioane bucăți tricotaje și peste 177 milioane perechi ciorapi. Deci circa 10 tricotaje pentru fiecare locuitor al țării.**

Sarcina este deosebit de importantă. Și, ca urmare, obligă. De creatorii și specialiștii din industria tricotajelor depinde, în mare măsură, cît de bine, de trainic, de frumos, ne vom îmbrăca în viitorii ani. **Drept urmare, așa cum am aflat în investigațiile pe care le-am făcut printre cele mai autorizate persoane din acest domeniu de activitate, pentru viitorul apropiat ni se anunță numeroase premiere. De ordin tehnologic, al folosirii unor materii prime noi și — ca rezultat — al substanțialei diversificări sortimentale.**

În primul rînd, noul, pe care îl așteptăm cu toții, va fi determinat de aportul fibrelor chimice, fibre ce au revoluționat arta îmbrăcămintei. Gama de articole ce se vor realiza prin folosirea acestor noi materii prime (a căror pondere va reprezenta circa 70 la sută din întregul spor de producție al industriei textile) va înlătura monotonia de contexturi, desene sau culori de care s-au plîns pe drept cuvînt unii cetățeni. **De remarcat că, în cursul actualului cincinal fibrele chimice vor ajunge din urmă, în ce privește utilizarea lor în industria românească, pe cele naturale: de la 37 la sută în 1970 ele vor deține, în 1975, 50 la sută din consumul industrial.** Poate însă că acest amănunt interesează mai puțin pe cititori. **În schimb îi va interesa cu certitudine faptul că în afara fibrelor poliesterice tip lînă și bumbac, cu care s-au și obișnuit, vor putea utiliza în viitor țesături și tricotaje din fibre poliesterice texturate, mult superioare sub aspect calitativ și estetic.**

— Folosirea fibrelor chimice, ne spunea inginerul **NICOLAE BREAZU, șeful serviciului de tricotaje din Ministerul Industriei Ușoare,** ne dă posibilitatea realizării unor sortimente inedite, superioare calitativ. Bunăoară, pe baza experimentărilor anterioare făcute de Institutul de cercetări textile, în colaborare cu fabrica de tricotaje „Crinul" din București, încă în acest trimestru a început producția primelor sortimente de tricotaje din fire poliesterice în amestec cu celofibră.

— Cuvîntul celofibră deșteaptă unele amintiri neplăcute cumpărătorilor mai vîrstnici. De aceea v-am sugera să ne dați lămuriri suplimentare.

— În primul rînd, celofibra contemporană este cu totul altceva decît cea existentă cu 2-3 decenii în urmă. Puteți asigura pe cititori că tricotajele executate din celofibră în amestec cu unele materii prime, pe care le vor cumpăra, vor avea o rezistență mai mare decît cele din fibre de bumbac și vor fi mai aspectuoase. Acest avantaj pentru cumpărători va fi dublat de unul pentru economia națională: se vor economisi mari cantități de bumbac din import. Fabricarea noilor sortimente de tricotaje (destinate atît lenjeriei de corp cît și unor bluze, treninguri etc.) va fi extinsă și la fabricile „Moldova" — Iași, „Tricoul roșu" Arad și altele.

— Alte premiere de acest gen?

— Tot în acest trimestru, la „Tricodava" — București a început pentru prima oară producția de tricotaje din fire poliesterice texturate. Sînt mai rezistente, au un aspect și un tușeu plăcut, se întrețin ușor. Jachetele, vestele, rochiile și chiar costumele bărbătești ce se realizează din aceste fire vor fi, cu siguranță, foarte căutate. De ce? Fiindcă sînt elastice, ușoare, comode la purtat. De aceea, spre sfîrșitul anului, pe măsura asigurării materiei prime și a tehnologiilor necesare ele se vor realiza și la alte fabrici — cele din Brașov, Sighet, Oradea și Miercurea Ciuc.

Ne-am continuat investigația noastră în domeniul noutăților vestimentare la unul dintre cele mai reputate combinate bucureștene de tricotaje, cel cu numărul doi.

— Deci, tovarășe director general MIRCEA URMUZACHE, ce pregătiți dv. cumpărătorilor?

— Despre noua producție a fabricii „Crinul" văd că sînteți informați. Voi adăuga doar că numărul noilor modele de rochii și bluze realizate din fibre sintetice și artificiale va depăși cifra de 30. Printre articolele noi pe care le realizează combinatul nostru se numără dantela din poliesteri texturați, blănurile artificiale folosite ca imitație de ovine pentru căptușeli. De asemenea, la fabrica „Luceafărul" experimentăm un interesant procedeu tehnologic: imprimarea prin corodare.

— Adică?

— Tricotul din relon cu viscoză este supus unor tratamente speciale și unor imprimări cu o substanță chimică care distruge componența viscozei, rămînînd doar relonul. Țesăturile astfel obținute au un aspect cu totul deosebit.

— Am aflat multe lucruri interesante despre preocupările producătorilor de tricotaje pentru a pune la îndemîna populației articole vestimentare mai variate, mai frumoase. Am dori însă să aflăm și un alt lucru, care ni se pare esențial: ce intenționați să întreprindeți pentru asigurarea unei calități impecabile a producției? Cumpărătorii devin, cum bine știți, tot mai exigenți. Ei nu mai pot admite „fragilitatea" unor ciorapi ce se deșiră la prima atingere, instabilitățile dimensionale a unor tricotaje din bumbac, defectele supărătoare de vopsire. Ce le putem spune din partea dv.?

Am adresat această întrebare unui specialist în materie, **inginerul VASILE DUMITRESCU, director adjunct al Direcției tehnice-dezvoltare-cooperare din M.I.U.**

— Iată, într-adevăr, o chestiune care ne preocupă îndeaproape. Îi căutăm rezolvarea pe mai multe planuri. Primul, pe planul dotării tehnice și al tehnologiei, dat fiind că între modernizarea producției și calitatea produselor există o legătură indisolubilă. Drept care sectorul de tricotaje va fi dotat în continuare cu mașini și utilaje dintre cele mai moderne, inclusiv în domeniul finisajului, acolo unde se realizează stabilitatea dimensională și rezistența tricoturilor. Difuzarea în întreprinderi a noilor tehnologii stabilite pe baza experimentelor efectuate de Institutul de cercetări textile, însoțită de asistența tehnică acordată de cercetători, este o altă măsură ce va permite să sperăm obținerea de noi progrese și în ce privește calitatea. Aș adăuga măsurile de îmbunătățire și întărire a controlului, atît prin reorganizarea compartimentelor de specialitate din întreprinderi și combinate, cît și prin extinderea autocontrolului muncitoresc „în lanț", folosit cu atîta succes în unele întreprinderi. În sfîrșit, o influență binefăcătoare asupra calității produselor puse în vînzare o va avea cu certitudine înființarea în întreprinderi a unor secții de „seria zero".

— Cum își propun să acționeze asemenea secții?

— În primul rînd aici se verifică în practică documentațiile tehnice întocmite — tipare, procese tehnologice, indici de consum etc. — dîndu-se posibilitatea de a se preveni din timp producerea în serie mare a unor articole necorespunzătoare. Apoi, în noile secții se vor realiza acele „serii scurte" despre care se vorbește atît de mult și care, puse în vînzare în magazinele proprii, vor contribui la sondarea preferințelor cumpărătorilor. Deocamdată secții de „seria zero" se organizează la fabricile noastre din Brașov, Suceava, Piatra Neamț și Miercurea Ciuc.

O ultimă problemă, un ultim interlocutor. Problema e cea a ambalajelor, interlocutorul **ION FARCAȘ,** director general adjunct în M.I.U.

— Protejarea mărfii în timpul manipulării, transportului și depozitării, prezentarea ei cît mai agreabilă este, cum bine se știe, o condiție indispensabilă a calității. Să vorbim puțin deci despre ambalaje, tovarășe Farcaș.

— Într-adevăr și în acest domeniu de preocupări sînt o seamă de noutăți. Întîi, înființarea unor nuclee de creație pe lîngă fiecare combinat, nuclee ce vor realiza diferite ambalaje și etichete. Apoi construirea unei fabrici speciale de ambalaje amplasată în județul Dîmbovița. Sperăm ca cel mai tîrziu în 1973, această întreprindere să livreze și sectorului de tricotaje ambalaje pe măsura calității tot mai bune a produselor. Dacă și industria chimică ne va sprijini prin livrarea unor pungi de polietilenă de o grosime stabilă, tratate antistatic și pe cît posibil imprimate, putem spera că și în ce privește prezentarea produselor noastre nu vor fi cu nimic mai prejos decît cele mai prestigioase mărfuri de peste hotare.

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

Medalionul sculptat în lemn de Karl Storck-tatăl, fixat deasupra uriașei oglinzi de Murano de la Muzeul București

PIAȚA UNIVERSITĂȚII ÎȘI DEZVĂLUIE TRECUTUL

Întretăierea dintre B-dul Republicii și B-dul 1848 este astăzi obiectul unei atracții deosebite datorită noilor și monumentalelor edificii care împodobesc centrul orașului dîndu-i un plus de frumusețe. Și, totuși, deși ar părea de domeniul fantasticului, nu ne desparte decît un secol de cînd la aproximativ o sută de metri exista un post de observație al pompierilor, de unde, în bezna nopții se auzeau la intervale regulate repetatele strigăte ale paznicului care anunța locuitorilor că totul este în ordine, că nu este nici un pericol de incendiu. Relativ la acest fapt o revistă medicală a vremii s-a adresat autorităților cerînd mutarea foișorului devenit o calamitate pentru bolnavii internați în spitalul Colței !...

Chiar edificiul din colțul Pieții 1848 oferă privitorilor o imagine inedită. Este sediul Muzeului Bucureștilor. Un grilaj de fier masiv, porți metalice monumentale, doi lei sculptați pe încadramentul acestora, peronul din fier forjat și sticlă străjuit de doi dragoni, turnulețele poligonale și stema de pe frontonul clădirii, totul se îmbină redîndu-ne atmosfera unor fapte și întîmplări petrecute de mult.

UNDE ERA MARGINEA ORAȘULUI?

Cunoscut sub denumirea de palatul Suțu, ne-am adresat cercetătorilor istoriei orașului, care ne-au oferit cîteva interesante amănunte privitoare la trecutul acestui edificiu. Așa am aflat că în anii 1957—58, cu prilejul unor ample lucrări de restaurare, au fost surprinse de arheologi, pe latura de sud-est a palatului cele mai vechi urme de locuire care aparțin unei case din secolul XVI. Această descoperire, precum și semnalarea unui cuptor de olari de la sfîrșitul secolului XV și începutul secolului XVI, cuptor găsit în curtea spitalului Colțea, dovedește că limitele nordice ale Bucureștilor medievali urcau, în perioada respectivă, pînă spre actuala Piață a Universității. Se precizează acum că acele case moștenite de Stoica Ludescu — autorul cunoscutei cronici „Istoria Țării Românești" (1290—1690) — de la strămoșul său Seman Județul erau niște case modeste, construite din lemn și pămînt. Un alt fapt, extrem de interesant, a fost descoperirea, sub actuala verandă a edificului și sub holul mare, a unei pivnițe cu ziduri groase de 0,75 metri, hruba fiind datată în secolul XVII. S-ar părea că aceste ziduri aparțin caselor lui Stoica Ludescu, case situate în mahalaua Sf. Sava. Săpăturile au mai dovedit că de partea aceasta veche a caselor s-au legat în secolul XVIII noi încăperi. A fost cercetată, de exemplu, o încăpere care găzduia bucătăria, ce pare a fi fost înălțată de clucerul Ioniță Racoviță la jumătatea secolului XVIII. În această încăpere s-a găsit un cuptor de cărămidă și umplut în mare parte cu cărbuni. Se confirmă astfel documentele consemnate de **prof. dr. FLORIAN GEORGESCU, directorul Muzeului Bucureștilor și dr. PAUL CERNOVODEANU** într-un prețios studiu despre palatul Suțu. Deci, la 1834, cînd marele postelnic Costache Suțu s-a hotărît să înalțe actualul edificiu al palatului, era vorba de fapt de a patra fază de construcții pe terenul respectiv. Atunci arhitecții Johann Veit și Conrad Schwienck au ridicat un nou corp de case pe locul celor vechi, iar mai tîrziu, la 17 noiembrie 1863 cunoscutul sculptor și artist decorator Karl Storck-tatăl a deschis cele trei arcade existente și astăzi în holul mare, și a creat scara monumentală, pe peretele din fața căreia s-a montat o oglindă uriașă de Murano. Deasupra ei, Storck a fixat un medalion, sculptat de el în lemn, medalion care întruchipează figura Irinei, nora proprietarului casei. După moartea postelnicului rămîne stăpîn pe palat Grigore Suțu, soțul Irinei, una din fiicele bogatului bancher Ștefan Hagi Mosco. Ei au refăcut și modernizat palatul dîndu-i aspectul actual.

BAL MASCAT ÎN SALONUL GALBEN...

Din studiul amintit mai sus reiese că palatul Suțu era unul din edificiile unde în urmă cu un secol se organizau numeroase baluri, unde petrecerile se țineau lanț. Relativ la acest aspect și la alte întîmplări din trecut petrecute în această casă, Emanuel Hagi Mosco, un urmaș al Irinei, ne-a spicuit cîteva amănunte inedite.

— Irina, nepoata Mariei Brîncoveanu, n-a avut copii cu Grigore Suțu, în saloanele lor avînd loc aproape zilnic serate artistice, literare și muzicale. În afară de recepții, de soarele, adeseori se jucau aici piese de teatru în franțuzește, ele fiind reprezentate în salonul roșu sau în cel galben, denumite astfel după culoarea stofelor mobilelor, perdelelor etc. Dar cele mai gustate petreceri erau balurile mascate, cînd reprezentantele sexului frumos căutau să epateze privirile invitaților prin costumele lor de epocă cît mai extravagante. Atunci, la intrarea în palat stătea de pază un arnăut echipat cu tot dichisul respectiv, cu pistolul la briu și fesul pe cap. În ceea ce privește landoul lui Suțu, în spate, pe un scaun, străjuia, un tînăr arab. Mi-amintesc de acel Soliman, îmbrăcat cu papuci, hăinuță roșie și șalvari și parcă-l văd cum stătea nemișcat ca o statuie, cu brațele încrucișate pe piept.

LUMINAȚIE A GIORNO ÎN... 1875!

Pe la 1875, cînd apariția felinarelor cu gaz aerian era încă o raritate pe străzile Bucureștilor, palatul Suțu părea adeseori scăldat într-o mare de lumină care contrasta cu bezna din împrejurimi. Faptul se datora unei ingenioase aplicații care făcea ca atît balcoanele clădirii cît și întreaga parte superioară a grilajului de fier ce împrejmuia curtea să se transforme în jerbe de flăcări albăstrui. Dar cea mai frumoasă imagine o oferea fațada, unde un Soare miniatural scînteia ca în plină zi. Inovația consta din plasarea pe balcoane și pe vîrful gardului a numeroase țevi metalice prevăzute cu mii de găurele pe unde țîșnea gazul aerian.

În ceea ce privește edificiul, el prezintă un curios stil arhitectonic, atît fațada cît și spatele casei fiind aidoma. Ambele părți aveau la etaj cîte un balcon iar turnulețele poligonale sînt plasate cîte două pe fațadele laterale. Este după părerea mea, singura casă din București cu o asemenea arhitectură. În curte, în spatele clădirii, era o menajerie iar înspre actuala stradă Ion Ghica se mai vede un perete din fier și sticlă — sera cu plante exotice de pe vremuri

ZEIȚA DE LA VIDRA

Vizitînd Muzeul Bucureștilor constatăm expunerea celor mai valoroase documente și obiecte care oglindesc evoluția orașului. Printre exponatele cele mai de preț consemnăm un vas din neolitic denumit „Zeița de la Vidra", vas descoperit de arheologul Dinu V. Rosetti cu ocazia săpăturilor executate în comuna Vidra, din apropierea orașului. Vasul, unul dintre cele mai mari de acest gen, are 38 cm înălțime și prezintă prin decorația lui exterioară, puternice influențe mediteraneene. Spre a ne da seama de valoarea deosebită a „zeiței" notăm că exponatul este considerat drept o raritate în literatura de specialitate din întreaga lume și că, de curînd, o editură japoneză, care scoate o enciclopedie, s-a adresat direcției muzeului solicitînd o fotografie a obiectului, spre a o îngloba în volumul respectiv.

În vitrine se pot vedea, de asemenea, obiectele găsite cu prilejul cercetărilor de la Curtea Veche, relevîndu-se o colecție de vase orientale din secolul 17, aproape unică prin elementele decorative. Ele provin de la Isnik și Brussa. De asemenea, teracotele care împodobeau sălile palatului întruchipează în mod simbolic chipuri de domni și domnițe, ele fiind din secolele 16—17.

JURNALUL INTIM AL LUI C. BRÎNCOVEANU

Una din piesele rarisime ale muzeului este calendarul astrologic care a aparținut domnitorului Constantin Brîncoveanu. Ceea ce-l face mai prețios este faptul că acest calendar conține numeroase file albe pe care voievodul își nota diferite însemnări. Constantin Brîncoveanu îl consulta zilnic, încercînd să înțeleagă astfel... fenomenele naturii! Aceste însemnări redau, de exemplu, discuțiile pe care le purta cu diverși soli ai Porții sau ai imperiului habsburgic, dar și unele evenimente pur personale, ca de exemplu: „Mi-am scos măseaua". Varietatea de însemnări demonstrează meticulozitatea cu care domnitorul își ținea zilnic acest jurnal intim. Tot în vitrina cu obiecte aparținînd lui Constantin Brîncoveanu se află una din săbiile voievodului, sabie bătută cu pietre scumpe. Sceptrul de domnie, din argint, este acum expus la Londra în cadrul unei expoziții românești. Semnalăm apoi actele de înființare a unor spitale bucureștene, cîntarele folosite de zarafii din secolele 18—19, obiectele personale ale lui Gheorghe Bibescu, reliefîndu-se mantaua cu epoleți, unul dintre ei fiind ciuruit de glonțul tras asupra domnitorului cu prilejul atentatului de la șosea, din iunie 1848. La loc de frunte sînt expuse și drapelele de breaslă din a doua jumătate a secolului 19 ale potcovarilor și lucrătorilor în metale scumpe.

Numeroase panouri prezintă obiecte, fotografii, documente legate de începuturile mișcării muncitorești, precum și statute ale Asociațiilor profesionale.

IMPORTANTE DESCOPERIRI ARHEOLOGICE

— În 1968 — ne spune **PANAIT I. PANAIT,** șef de secție la Muzeul Bucureștilor, **a fost aici, de fapt, un adevărat șantier arheologic. Atunci, la cîțiva metri de clădire, spre Piața Universității, datorită unor lucrări edilitare au fost precizate fundațiile unor construcții ce aparțineau ansamblului arhitectonic de la Sf. Sava.**

De altfel, surprizele rezervate nouă, cercetătorilor, de vastele lucrări edilitare din ultimul timp este normal să ne aducă noi elemente privitoare la trecutul orașului. Evidențiez, în acest sens, zidurile unor pivnițe descoperite sub actualul trotuar din fața blocului „Romarta copiilor". Atunci s-a observat că pivnițele scoase la lumină acopereau întreaga suprafață dintre strada Edgar Quinet și B-dul Republicii. Zidurile, groase de 80 centimetri, alcătuite din cărămidă îngustă, înscriau conturul unei construcții care înainta sub caldarîmul Căii Victoriei și delimitau mai multe încăperi desfășurate de-a lungul unui coridor orientat de la nord spre sud. S-a ajuns la concluzia că aceste ziduri sînt din secolul al XVII-lea, iar în ce privește apartenența lor, cred că nu greșesc atribuindule împunătoarei mănăstiri Sărindaru. Vestigiile descoperite pe Calea Victoriei aparțin operei de reclădire a mănăstirii respective de către Matei Basarab. De altfel, latura sudică a edificiului a fost precizată în urma descoperirii, în mijlocul B-dului Republicii, a unor ziduri groase orientate de la est spre vest și făcute din același material cu hrubele găsite sub Calea Victoriei. În urma observațiilor arheologice s-a putut preciza în teren limitele de sud și de est ale uneia dintre cele mai mari mănăstiri din București, dotată cu numeroase chilii. Catagrafia din 1862 menționează, în acest sens, pe latura de răsărit a incintei mănăstirii 16 odăi ale căror pivnițe au fost semnalate. Ele au fost năruite în 1864.

★

Deci Piața Universității și Calea Victoriei, din imediata ei vecinătate, mai păstrează în subsolurile lor încă multe necunoscute, acele surprize arheologice de care pomenea Tudor Arghezi în volumul „Cu bastonul prin București". Într-adevăr, aici fiind punctate pe hărțile vremii importante edificii care au dispărut de mult, nu sînt excluse, în viitorul apropiat, alte descoperiri care să aducă lumină acolo unde încă mai există păreri deosebite asupra vechimii sau dimensiunii acestora.

Simion SĂVEANU

AGENDA săptămînală

SENSUL UNOR DEZBATERI

URMARE DIN PAG 1

fătuiri, rezultatele lor privind ridicarea calitativă a activității creatoare, angajamentele de depășire a sarcinilor de plan care se iau. Nu trebuie uitat că aceste consfătuiri au avut loc după ce, în cadrul întreprinderilor, centralelor industriale, în cadrul unor ramuri, s-au desfășurat dezbateri largi, analize profunde și detaliate, astfel încît, pe bună dreptate se poate afirma că rezultatele, concluziile trase, angajamentele luate aparțin tuturor producătorilor de bunuri materiale, producători și, totodată, proprietari ai mijloacelor de producție, cum se spune într-o formulă pe cît de exactă, pe atît de inspirată.

Caracterul lucrativ, viu, al dezbaterilor a fost subliniat, în mod deosebit, în relatările ziarelor despre consfătuirea care a avut loc la București, în sala Ateneului Român. El a fost viu reflectat de intervențiile secretarului general al partidului, care a clarificat pe loc diferitele probleme ridicate de vorbitori, de concluziile pe care le-a tras tovarășul Nicolae Ceaușescu, concluzii pătrunse de înaltă principialitate teoretică și de spirit practic bazat pe cunoașterea profundă și concretă a realității, de fructuosul schimb de păreri, de idei și experiențe valoroase. În pauzele dintre ședințe, secretarul general al partidului a stat de vorbă cu participanții, aceste discuții directe fiind și ele o continuare a dialogului permanent dintre conducerea partidului și cei ce muncesc, dialog ale cărui rezultate sînt resimțite în întreaga viață socială și economică și care constituie o ilustrare elocventă a înaltului democratism ce caracterizează orînduirea noastră.

Larga dezbatere, caracteristică a vieții noastre social-politice și în această săptămînă, nu s-a limitat doar la producția bunurilor materiale. În afara discuțiilor care continuă în jurul îmbunătățirii formelor de activitate a sindicatelor, al proiectelor de lege privind calificarea profesională a oamenilor muncii sau cea privind comerțul exterior, s-a desfășurat în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu o importantă consfătuire cu creatori din cinematografie, ale cărei concluzii au o valoare deosebită nu numai pentru această artă, ci și pentru viața noastră cultural-artistică, în general. De altfel, în ansamblul culturii și artei și al unor sectoare înrudite, își fac loc forme obștești de organizare, deschizătoare de noi perspective. Un exemplu în acest sens este constituirea Consiliului Național al Radioteleviziunii, care, prin caracterul său reprezentativ, este chemat să contribuie la îmbunătățirea acestui extrem de important mijloc de informație, educare și cultură, cu cea mai largă audiență la public.

Bogata viață politică, desfășurată și în această săptămînă, va fi urmată în zilele următoare de sesiunea Marii Adunări Naționale, a cărei convocare a fost dată publicității și a cărei activitate va fi urmărită, ca de obicei, cu justificat interes de toți cetățenii țării.

ÎNTREPRINDEREA DE COLECTARE A METALELOR

achiziționează de la populație, prin unitățile sale următoarele:

- **ACUMULATOARE AUTO UZATE, DIN PLUMB, ÎN STARE NEDEZMEMBRATĂ — 2,5 LEI/KG.**
- **DEȘEURI ȘI METALE VECHI FEROASE UȘOARE (tablă, cutii de conserve, recipienți, sîrmă, fier beton, cablu și strujituri) NEPREGĂTITE ȘI PREGĂTITE — 0,20 LEI/KG.**
- **DEȘEURI ȘI METALE VECHI NEFEROASE (ambalaje, capace, tuburi de pastă și alte deșeuri din folii de aluminiu) — 3 LEI/KG.**

(6069)

O mănușă pierdută în munți

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

La școala nr. 7 din Hunedoara erau momente de tensiune și îngrijorare. Colegii lui Oswald Clusch, Oși, cum îi spuneau toți, erau tare triști. Dascălii cereau tot mai des informații și amănunte. Părinții nu mai aveau liniște. Cu două zile în urmă, 41 de elevi ai școlii generale plecaseră în excursie pe frumoasele meleaguri ale Retezatului. Probabil că organizatorii au greșit calculele inițiind escaladarea unei înălțimi fără să țină seama exact de timpul pe care-l aveau la dispoziție. Excursioniștii au ajuns la lacul Zănoaga dar noaptea se lăsa deja prin văi. În aceste condiții, s-a grăbit întoarcerea spre cabana Gura Zlata. Cu organizatorii în cap de coloană, copiii au coborît destul de repede. Noaptea se grăbise însă mai tare. Obosiți de drumul lung, 11 elevi dintre cei mai mici au pierdut ritmul „marșului" și au rămas în urmă. Pierderea a fost observată tîrziu. Doi elevi mai mari au fost puși de strajă într-un anumit loc, iar restul grupului a coborît spre cabană. S-a făcut imediat numărătoarea. 11 copii se rătăciseră. Un pădurar a pornit imediat pe cărările munților. Peste cîtva timp, s-a întors numai cu cei doi elevi puși de pază. Abia atunci au început cu adevărat să se îngrijoreze... Patru oameni de la cabană au pornit prin bezna nopții... La puțin timp după miezul nopții, cabana a răsunat de urale. Cei rătăciți sosiseră cu bine. Din nou s-a strigat „catalogul". Oswald Clusch însă, n-a răspuns. Cineva spunea că și-a pierdut o mănușă și a rămas să o caute. Alți doi oameni de la cabană nu erau nici ei de față. Au sesizat micul amănunt cu mănușa și au rămas în munți.

★

Trecuseră 36 de ore. Două nopți și o zi de la întîmplarea din munți. Micii excursioniști au plecat triști, cu autobuzul spre Hunedoara. A doua zi, banca elevului Oswald Clusch era goală. Undeva, departe, în munții Retezat, niște oameni făceau eforturi disperate ca să găsească un copil dispărut. Pentru această misiune grea s-au oferit pădurari, milițieni și profesori din Hunedoara, care cunoșteau potecile munților. În ajutorul lor, a venit un grup de alpiniști din Hunedoara. După o noapte de îngrijorări a urmat o zi și o noapte de căutări organizate. În afară de o mănușă micuță cercetașii nu mai descoperiseră altceva. Dar misiunea a continuat.

★

Oswald a văzut, ca prin vis, lîngă patul său, un om în halat alb. L-a auzit spunînd:

— Nu mai e nici un pericol!

Imediat, altă imagine i-a scormonit memoria. O dimineață cețoasă și răcoroasă, în jur, brazi și murmurul unui izvor. Se pregătea să mănînce ultima bucată de pîine din rucsac. Mîinile amorțite parcă nu-l mai ascultau. Simțea că i s-au scurs puterile... A apărut cineva, parcă un soldat. Și-a amintit Oși. Avea bocanci cu colțari, haine cachi frumoase și basca pusă pe o parte. I-a spus aproape în șoaptă:

— Nu te speria! Te căutam

A urmat un semnal milităresc. Și alți oameni în haine cachi sau cu haine obișnuite s-au adunat în jur. Oși a mai putut rosti:

— Vă mulțumesc!

(S-a petrecut la 2 noiembrie 1970 în Munții Retezat).

I. COJOCARU

Mai există enigme?

Monolog interior despre...

GRIMĂ

URMARE DIN PAG. 1

Numai că acum intervine acel fapt care constituie, în realitate, esența scrisorii. După întoarcerea din spital, femeia s-a pomenit, pe neașteptate, înconjurată de atenția grijulie, prevenitoare a unor oameni care pînă atunci uitaseră pînă și de existența ei, de faptul că trăia în același oraș, la distanță de numai cîteva străzi: erau două nopoate care n-o mai vizitaseră de ani de zile, darămite să-i spună cumva vreo vorbă bună, s-o ajute să biruie deloc plăcutul sentiment al singurătății. De altminteri ,ele dispăruseră atît de fără speranță din viața ei încît aproape le și uitase. De aceea, această schimbare bruscă la față, această piruetă de 180 de grade i s-a părut de o ciudățenie fără seamăn. Nu s-ar putea spune însă că nu s-a simțit flatată, ba chiar se mîngîia cu gîndul că „singele apă nu se face" și că în conștiința nepoatelor s-au trezit cine știe ce remușcări tîrzii, care le-au amintit de singuratica lor mătușă.

Toată ziua, bună ziua, ba nepoatele, ba soții lor o vizitau, îi făceau mici atenții și servicii, o invitau la masă, într-un cuvînt se străduiau să-i intre în voie. Începuse chiar și un soi de stranie și ridicolă competiție între cele două perechi — care din ele să se dovedească mai animată de simțăminte curate, mai plină de devotament și abnegație. O competiție care-i făceau să recurgă la tot felul de șiretlicuri, la gesturi spectaculoase, menite să producă asupra ei o impresie cît mai covîrșitoare.

Pînă cînd, într-o zi, dintr-o pură întîmplare, expediatoarea scrisorii a fost pusă în situația să priceapă mobilul real al neașteptatelor efuziuni: între cele două nepoate s-a iscat o ceartă din care femeia — care asculta dintr-o încăpere alăturată, fără voia ei și fără știrea preopinentelor — a înțeles că ele aflaseră, nu se știe din ce sursă „misterioasă", că ea ar fi în posesia unei averi fabuloase, unor valori tăinuite, zice-se de mare preț, rămase de pe urma soțului. Și cum la urechi le ajunsese și zvonul că n-ar mai avea mult de trăit...

În realitate însă nu era nimic adevărat, femeia nu poseda nici un avut. Dar nu asta e important, decît în măsura în care zvonul ca atare fusese, cum e de presupus, vreo farsă a cuiva care a vrut să exploateze anume apucături, probabil bine cunoscute, ale respectivelor, ceea ce, de altfel, i-a și reușit. Absurdă și tristă mi se pare în toată această istorie bătălia pentru o moștenire prezumtivă, care denotă o hipertrofie de-a dreptul balzaciană a lacomului simț de posesiune. Și mai este ceva, nu mai puțin amar: utilizarea oamenilor, a celui mai pur și mai nobil dintre atributele comportării umane ca pe o „armă" în lupta degradantă pentru înavuțire cu orice preț. Cei ce transformă omenia în grimă decad din condiția de om.

Victor BÎRLĂDEANU

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CU TACUL

de Nicolae LUPU

Cînd ministrul de externe belgian Pierre Hamel l-a vizitat acum cîtva timp pe colegul său american William Rogers, agenda convorbirilor se arăta destul de încărcată: relațiile bilaterale al căror dosar, după cum se exprima oaspetele „nu este dintre cele mai ușoare", probleme europene, situația din Orientul Mijlociu și altele.

Cu toate acestea o parte considerabilă din timp s-a discutat despre... biliard. Nu pentru că cei doi interlocutori și-ar fi descoperit vreo pasiune comună în jocul cu tacul, ci din cauza unei partide de „biliard" de anvergură transoceanică între firme americane și belgiene. Există în lume doar patru fabrici specializate în procesul complicat al producerii bilelor acestui joc. Una se găsește în Anglia, una în Statele Unite și două în Belgia. Întrucît Statele Unite sînt mari consumatoare de bile este explicabil de ce Belgia, cu o producție de 28 000 de bile pe zi (99 la sută merg la export) este principalul furnizor pe piața americană, asigurînd 75 la sută din necesar (1 200 000 dolari). Și aceasta în ciuda unor taxe vamale de 20 la sută în raport cu prețul bilelor americane. Biliardul a ajuns pe agenda a doi miniștri de externe din cauza presiunilor exercitate de singura fabrică de bile de biliard din Statele Unite în direcția unor măsuri protecționiste mai severe destinate a împiedica pătrunderea bilelor venetice din Belgia pe „sfînta" piață americană. Belgienii sînt îngrijorați pentru că activitatea celor două fabrici reprezintă principala ocupație a locuitorilor din Callenelle și Froyennes, asigurînd existența a sute de oameni și a familiilor lor.

Relatările nu dau amănunte asupra rezultatelor convorbirilor. Este evidentă încercarea ministrului belgian de a obține o soluție bilaterală și a nu lăsa ca acest litigiu americano-belgian să devină încă o problemă a Pieții comune pentru că în acest caz ar constitui un punct minor din dosarul voluminos al contenciosului S.U.A. — Piața comună. O astfel de eventualitate ar transforma partida de biliard într-o partidă de poker cu multe mize în cadrul căreia bilele belgiene ar putea fi sacrificate în contextul unor tranzacții globale. Pentru că toate semnele indică transformarea nemulțumirilor ivite de o parte și de alta într-o confruntare și o tocmeală acerbă Țările Pieței comune se plîng de restricțiile americane și amenință cu tot felul de represalii. La rîndul lor Statele Unite, prin glasul șefului serviciului pentru relații externe din ministerul agriculturii au anunțat că vor ridica în fața Gatt-ului problema restricțiilor impuse de Piața comună importurilor de produse agricole americane. Statele Unite consideră că toate cererile sale în negocierile cu reprezentanții Pieței comune nu au fost soluționate în spiritul acordurilor și prevederilor Gatt.

Experții arată că pentru a produce o singură bilă albă de biliard un lucrător are nevoie de 7 zile, pentru una colorată 11 zile, și pentru una multicoloră 15 zile. Cîte zile vor trebui pentru ca bilele să circule fără restricții, ca să nu mai vorbim de celelalte produse supuse litigiului? Greu de spus. De asta se ocupă doar nu producătorii ci diplomații și economiștii care vor, fiecare în felul său, să cîștige partida în detrimentul adversarului.

Peter Lloyd Yeffoc (în prim plan) este unicul burlac din lume capabil să se lupte împotriva legii ca să înfieze doisprezece copii. Fost ofițer în aviația engleză a reușit să obțină autorizația de adoptare servindu-se de tot felul de presiuni, inclusiv meritele militare. Pentru cei doisprezece copii, Peter a fost bucătar, croitor, profesor și elev. Apoi cînd cinci din copiii săi s-au căsătorit a scris și o autobiografie intitulată „Doar unchi".

În mai multe orașe americane a avut loc

ACȚIUNEA „DECIMAREA TRAFICANȚILOR DE DROGURI"

În urma unei vaste operații polițienești, lansate simultan la New York, Chicago, Detroit, Philadelphia, Hartford, Baltimore și New Orleans, autoritățile americane au reușit să aresteze 54 de traficanți de droguri și să confiște 35 kg heroină, 25 kg. cocaină și 128 kg. marijuana.

Printre cei arestați figurează cîteva căpetenii importante ale mafiei americane, care controlau 70 la sută din traficul de stupefiante de pe piața orașului Chicago și 50 la sută de pe cea a New Yorkului. Directorul Biroului național de narcotice, John Ingersol, a declarat presei că arestările operate în cursul razei de săptămîna trecută, pregătită timp de cinci luni, au paralizat parțial patru din cele nouă rețele mondiale specializate în traficul de stupefiante.

În ultimii ani, toxicomania a pătruns adînc în S.U.A., atingînd toate păturile sociale. Autoritățile americane sînt îngrijorate nu numai de proporțiile flagelului, dar mai ales de numărul victimelor, în continuă creștere. Situația este cu atît mai neliniștitoare, cu cît printre miile celor ce plătesc cu viața nesăbuința lor, se numără foarte mulți adolescenți, unii sub 15 ani. În 1960, numărul adolescenților decedați era, la New York, de 15; în 1964 a ajuns la 38; cifra s-a dublat în 1967, pentru a ajunge, în 1969, la impresionantul număr de 224 ! 224 copii uciși într-un singur an, într-un singur oraș, de un singur drog — heroina ! A fost primul an din istoria metropolei americane cînd niște copii sub 15 ani au decedat în urma unor doze prea mari de heroină. Unul dintre aceștia era de 12 ani, altul de 13 ani și trei de 14 ani. Cum de ajungeau drogurile pe mîna copiilor ? Problema este viu dezbătută și azi în Statele Unite. Ea nu îmbracă numai forma unor neglijențe ale părinților ; este consecința activității unor organizații tenebroase, avide după obținerea unor cîștiguri fabuloase, ajunse la metode de un rafinament deosebit pentru răspîndirea drogurilor. A atras atenția recent arestarea, la New York, a trei copii, unul doar de 11 ani, asupra cărora s-au găsit mai multe doze de heroină. S-a aflat, cu acest prilej, că cei trei copii erau „comis-voiajorii" unui traficant de narcotice, Victor Santiago, de 39 de ani. Santiago avea în serviciu o adevărată echipă de copii, între 11 și 15 ani, de care se servea pentru a introduce drogurile acolo unde nu te-ai fi putut aștepta, în special în rîndul școlarilor și studenților.

Evident, heroina are mult mai mulți proseliți în rîndul adulților. Statisticile oferite de Biroul

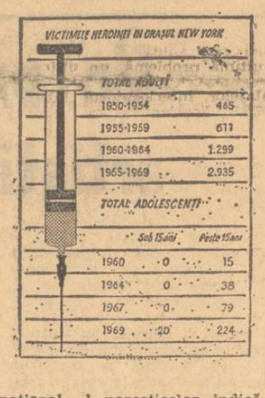

național al narcoticelor indică, în ultimii opt ani, o creștere vertiginoasă a toxicomanilor de vîrstă adultă din S.U.A.: 20 000 în 1963; 68 088 în 1969, dintre care 52 la sută în statul New York și 12 la sută în California. Unii observatori consideră că pentru a afla numărul exact al americanilor adulți care consumă droguri, ar trebui să înmulțească cifrele oficiale cel puțin cu patru ! Numărul victimelor drogurilor a crescut în același ritm, ajungînd de la 465 de persoane între 1950—1954, la 1299 între 1960—1964 și la 2 935 între 1965—1969. Drama exprimată de aceste cifre este cu atît mai zguduitoare cu cît ea se referă doar la victimele unui singur oraș — New Yorkul — și ale unui singur drog — heroina. Această uriașă cifră exprimă și o altă îngrijorare : aceea de a fi fost atinsă într-un moment în care autoritățile americane au luat o serie de măsuri atît împotriva răspîndirii stupefiantelor, cît și pentru combaterea efectelor nocive ale acestora.

Statisticile medicale precizează că aproximativ 70 la sută dintre victime și-au grăbit sfîrșitul ca urmare a folosirii unor doze prea mari de heroină, care cauzează grave perturbații respiratorii și o puternică scădere a presiunii sîngelui. În acest fel și-a găsit moartea și Walter Vandermeer, un băiat de 12 ani din Harlem, cea mai tînără victimă a narcoticelor. Acest caz a declanșat un adevărat scandal în Statele Unite. Au fost ordonate anchete în rîndul școlarilor. Cea întreprinsă în școlile din metropola americană a ajuns la concluzia că flagelul narcoticelor a pătruns pînă și în rîndurile școlarilor din cursurile inferioare. Mii de părinți au amenințat că dacă nu se iau măsuri urgente își retrag copiii de la școală. John Lindsay, primarul New Yorkului, a cerut directorilor de școli din metropolă să introducă, de urgență, în programa de învățămînt un curs privind efectele nefaste ale consumului de stupefiante. Totodată, a fost întărită supravegherea în școli.

Recent, Congresul S.U.A. a votat un credit de un milion dolari pentru alcătuirea, în termen de doi ani, a unui studiu referitor la abuzul de stupefiante. Comisia își propune să cerceteze eficiența luptei împotriva stupefiantelor, consecințele fizice și psihice ale consumului narcoticelor etc. Pe linia luptei împotriva efectelor nocive ale drogurilor se înscriu și măsurile de lărgire a numărului instituțiilor medicale specializate care să se ocupe de toxicomani. O serie de personalități ale vieții științifice și politice din S.U.A. au cerut luarea unor măsuri mai urgente și mai adînci, considerînd că mîile de victime de pînă acum ale drogurilor constituie „un preț prea mare plătit pentru incapacitatea autorităților de a lupta împotriva stupefiantelor". După opinia acestora, eforturile trebuie îndreptate nu în primul rînd în direcția adîncirii cunoașterii efectelor novice ale drogurilor, ci împotriva organizațiilor tenebroase care se ascund în spatele flagelului, a traficanților de stupefiante. Eradicarea răului se poate face numai prin distrugerea acestora.

Unii observatori politici de peste ocean apreciază că uriașa desfășurare polițienească de săptămîna trecută este o reflectare a acestei opinii. Încurajate de bilanțul extrem de favorabil al acestei prime operații, numite de ziariști „decimarea traficanților de droguri", precum și de mările ei imediate — o sensibilă scădere a traficului de narcotice în zilele următoare — autoritățile americane ar putea lansa, curînd, noi acțiuni similare, de aceeași anvergură. Mafia drogurilor este, pe bună dreptate, îngrijorată. Încă o bresă de dimensiunile celei de săptămîna trecută ar putea să-i fie fatală.

George NICOLESCU

remember • remember • remember

köln (II)

Centrul eleganței comerciale e situat pe străzi inaccesibile mașinilor, Hohe Strasse, Schildergasse, înguste și lungi, pline de lume, dinamice, sgomotoase dar nu peste măsură. Vitrinele de la Köln nu au însă rafinamentul celor de la München sau Hamburg și mărfurile cele mai elegante, provenite de la celebre case de modă franceze, italiene ,se oferă simplu, direct, fără hedonismul insinuant al cine știe cărei boutique franțuzești, fără sugestia de somptuozitate a magazinelor de la Roma... Piazza Barberini, via Veneto... sau de la Veneția unde încă secole de-a rîndul ploile nu vor putea spăla aurul oxidat al epocii lui Tizian și Aretino. E însă o abundență cinstită, reconfortantă, care se poate lipsi de ritualurile prea subtile, de toată gama cochetăriilor inventate de psihologia comerțului modern. Aici și vînzătorul e mai puțin actor ca în Orient, sau maestru de ceremonii, ca la Paris — și totul e mai aproape de trocul originar. Pe la începutul veacului trecut Doamna de Staël considera că germanilor le lipsește în afacerile comerciale, universalitatea pe care o manifestă în literatură și filozofie și că negustorii lor „s'en occupent d'une façon presque mécanique". Aș spune mai curînd că în magazinele germane domnește la vînzători o anume placiditate ce poate dezarma acea voluptă des emplettes exaltată de Barnabooth; plăcerea ezitărilor și a alegerii interminabile, nevoia de a te lăsa influențat, convins, chiar dacă ești perfect avizat, sau, dimpotrivă, de a poza în cunoscător imbatabil. Pitorescul e totalmente absent. Nu vezi tarabele italiene sau franțuzești, policromia etalajelor din Montmartre unde adeseori mărfuri derizorii strălucesc prin culoare, răpind trecătorii într-un vertigiu de caleidoscop. Totul e sobru, fiece lucru își exprimă adevărata lui identitate, prețul e fix, nici o surpriză, nici o deziluzie. Și totuși... după un colț, pe o străduță mai laterală, întîlnesc doi turci, probabil muncitori zilieri proaspăt veniți din țara lor în căutarea cîștigului temporar care să-i salveze de mizeria autohtonă, gesticulînd foarte levantin în fața unei vitrine unde stau, atîrnate pe umerașe, haine bărbătești. Au oprit un neamț și încearcă să se facă înțeleși cu vocabulele lor sumare și pronunțate absurd. Îi arată prețurile scrise cu cifre mari pe cercuri de carton portocaliu: 3 D. M., 5 D. M., 7 D. M. Mă apropii și asist la prăbușirea lor interioară; crezuseră că acestea erau prețurile hainelor respective, nedîndu-și seama că, vitrina era a unui atelier de curățătorie chimică rapidă. Figurile lor capătă dintr-o dată reflexe de tbric coclit, în timp ce neamțul se îndepărtează amuzat de ingenuitatea de azi a foștilor tirani ai Europei.

* * *

***A te rătăci, a pierde șirul străzilor e, la început, un lucru ideal. Orașul ți se înfățișează astfel ca o entitate, îi poți vedea adevărata față, dincolo de elementele ce-o alcătuiesc, poți dialoga nestingherit cu el, ești liber de orice țintă, disponibil, absent la orice particularitate. Dacă m-ar întreba cineva unde merg, ce anume vreau să văd, i-aș răspunde că nu merg nicăieri pentru că vreau să văd orașul. Am cunoscut în ultima vreme multe orașe europene, și călătoriile au fost printre puținele bucurii ale unor ani care-și accelerează mereu ritmul marcînd un trunchi sensibil dar nevăzut, cu nemiloasele cercuri menite să dezvăluie un timp, o vîrstă sau o scadență tot mai apropiată. Pretutindeni caut propriile mele ipostaze bănuite sau ignorate.** „Fiece plantă își va fi avînd oare piatra și animalul care să-i corespundă ?" *se întreabă Novalis* (Despre Magie). *Cred că și oamenii își au plantele și pietrele în care sălășluiește muzica aceleași structuri gemene cu propria lor alcătuire... pietrele orașelor, unghiurile abstracte, ideale și subiacente schelete ale tuturor aglomerărilor umane, te solicită să le presimți înrudirea și taina, să te descoperi ascuns în lumea lor. Aici mă regăsesc în preajma volumelor armonioase și masive, prisme contrapunctice în zidirea acestor biserici ale romanicului renan din primul ori al doilea veac de după anul o mie... Și e o incredibilă bogăție de asemenea biserici, infinit mai frumoase decît ai putea-o bănui din fugarele mențiuni ale istoricilor de artă, semn al magnificenței Köln-ului medieval care strălucise prin spirit și purtase solemnitatea Sacrului Imperiu. Fațadele acestor biserici spun prea puțin ca și piatra lor pe care soarele parcimonios al ținutului nu izbutește s-o înnobileze: frumusețea lor e în ciudata dispoziție a volumelor, în cubismul lor monumental care trebuie privit de la distanță, conglomerat de stinci lucrate de geniul unei divinități geologice... volume ce nu ascultă de legile geometrici estetice a italienilor ci de intuiția fantasticului spațial, și în ciuda simplității absolute a liniilor, ochiul sesizează o formă în plină metamorfoză, ai sentimentul că părțile componente ascund înăuntrul lor o viață impenetrabilă. Sînt biserici zidite pentru cerul înalt și metalic, pentru vîntul ce rostogolește nori masivi cu ample reliefuri ca în pînzele marilor peisagiști olandezi, pentru a echilibra rigoarea gîndirii germanice cu permanența necesității a visului și cu frisonul acelui necunoscut de care vorbea Nietzsche:* Ein Unbekanntes ist um mich und blickt nachdenklich, (Das Tanzlied).

a. e. baconsky

N.R. La articolul din nr. 699, Köln (I), rîndul 4 din prima frază se va citi corect : „de o măreție sumbră, *Le vent du Rhin ululе avec tous les*", conform manuscrisului.

DE PRETUTINDENI

Acesta se cheamă noroc!

În Suedia a avut loc o întîmplare aproape de necrezut. Un tînăr tată completa buletinul de pariuri, lîngă el jucîndu-se fiica sa Gill în vîrstă de 2 ani. Se distră arătînd tatălui ce să completeze. Tatăl constată că buletinul era plin de cruci însă îl predă. Bine a făcut căci mica Gill îi aduse noroc — a cîștigat 1/2 milion de coroane suedeze. De atunci distracția preferată a micii Gill este cea arătată în imagine.

Automobil fără șofer

Pe străzile din Tokio a apărut recent un automobil care a provocat o panică generală. Nu avea șofer. După cum s-a dovedit panica era inutilă, deoarece automobilul oprea în fața semnalelor luminoase. Un dispozitiv electronic care ghidează mașina înregistrează în mod automat toate piedicile întîlnite și reacționează prompt. Automobile de acest gen vor fi folosite în Japonia pentru deplasările turiștilor. Dispozitivul electronic va avea funcția de „șofer de rezervă" în cazul în care reacția șoferului este în defect.

Un testament ciudat...

Spre deosebire de confrații săi, buldogul Jacko nu este un biet ciine ci un ciine cu un apreciabil cont la bancă (1 000 000 de drahme) sumă, fără îndoială suficientă pentru a-i asigura o viață fără griji. Și aceasta se întîmplă pentru că așa a vrut fostul său stăpîn, Stylianos Pistolakis din insula Creta, fost deputat. În testamentul său scrie negru pe alb: Nepoatei mele Eleni Kriari îi las un milion de drahme. Ea va folosi banii pentru a asigura hrană și îngrijire cîinelui meu Jacko, unicul prieten al meu în anii de dramatică izolare. Vreau ca animalul să nu sufere pînă la sfîrșitul vieții sale.

6,4 kg. la naștere

În orășelul St. Amandsberg (Belgia) nașterea fetiței Carolina Praet a stupefiat pe medici. Fetița a cîntărit nu mai puțin de 6,400 kg. și a venit pe lume fără să fie necesară nici o intervenție chirurgicală. Carolina este al optulea copil al familiei Praet.

Descoperire interesantă

În sudul Tadjikistanului riurile care curg la suprafață sînt dublate, în subteran, uneori la distanțe apreciabile, de alte riuri care, curios, sînt și mai largi și mai adînci. Această interesantă descoperire a fost posibilă în urma cercetărilor hidrologice efectuate în această întinsă zonă. Albia riului subteran Kafirnigan, de pildă, situată la aproximativ 500 metri adîncime are o lățime de 8 km. Întrucît clima Tadjikistanului este călduroasă și secetoasă, aceste rezerve de apă din adîncimile pămîntului pot juca un rol important în alimentarea plantațiilor de bumbac și îmbunătățirea alimentării localităților. Specialiștii sovietici au acționat deja în această direcție. Prima instalație de captare a apei din riul menționat a fost realizată.

NAMIBIA ȘI JUSTIȚIA INTERNAȚIONALĂ

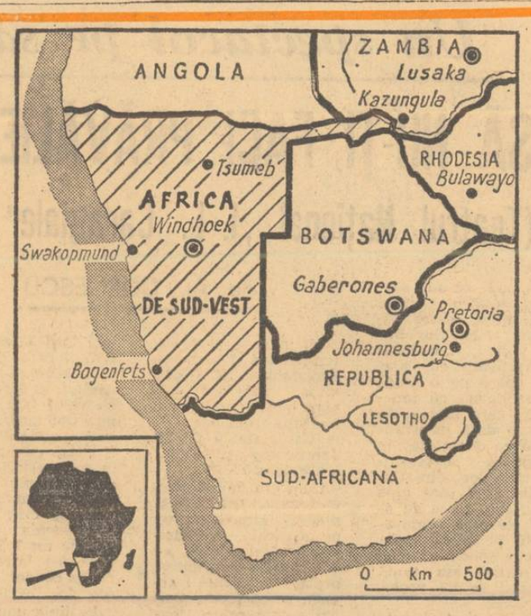

De cîtva timp Africa de Sud-Vest (Namibia) este din nou în actualitate. Curtea internațională de justiție de la Haga examinează, la cererea Consiliului de Securitate, consecințele juridice ale administrării în mod ilegal a teritoriului Namibiei de către Republica Sud-Africană. Cea mai înaltă instanță juridică a comunității internaționale nu va pronunța nici o hotărîre. Concluziile sale urmează să constituie baza juridică pentru eventuale hotăriri ale O.N.U.

Situată în Africa australă, la țărmul Atlanticului, Namibia apare, privită de la înălțime, ca un adevărat briu nisipos ce se întinde de-a lungul fluviului Orange pe o suprafață de 823 876 kmp. Pe această întindere de pămînt arid, podișuri și deșerturi întinse, trăiesc în zilele noastre 1 100 000 de oameni, din care marea majoritate — 1 000 000 sînt namibieni, descendenți ai vitejilor herero.

Sosirea primilor „vizitatori" pe aceste meleaguri îndepărtate are loc în sec. XV, în timpul în care Portugalia devenise prima putere maritimă a Europei și se lansase în operațiunea de recunoaștere a coastei vestice a Africii.

Patru secole mai tîrziu, englezii și germanii aveau să-și dispute teritoriul de azi al Namibiei. Rivalitatea avea să ia sfîrșit în 1884, cînd aproape întreg litoralul acestei țări a fost declarat posesiune germană. În numai șase ani, în ciuda rezistenței populației locale, colonizatorii reușesc să pună stăpînire pe întregul teritoriu.

O dată cu înfrîngerea Germaniei în prima conflagrație mondială, dominația colonială lua sfîrșit în mod oficial în Africa de Sud-Vest. Însă printr-un paradox, această țară care ar fi trebuit să fie printre primele state independente de pe „continentul negru", a continuat să se afle în situația unei colonii. Ea a fost încredințată Uniunii Sud-Africane spre „administrare sub mandat", de către Liga Națiunilor.

Situația s-a perpetuat și după încheierea celui de al doilea război mondial, dar sub o nouă formă: „teritoriu sub tutelă". Nesocotind rezoluțiile O.N.U. care cer Pretoriei renunțarea la „mandatul" său și aplicînd „politica faptului împlinit", Namibia este pe punctul de a deveni cea de a cincea provincie sud-africană.

Îndărătnicia autorităților sud-africane se datorește imensele bogății ascunse în subsolul Namibiei. În spoliarea acestui popor, Pretoria și-a asociat monopolurile străine. Anumite grupuri miniere și companii industriale exploatează bogățiile subsolului Namibiei de... 25 de ani. Datorită exploatării pe scară largă, minele de cupru și diamante — arată o statistică a Națiunilor Unite — riscă să fie epuizate pînă în 1990.

Minele de diamante stăpînite de Harry Oppenheimer, care funcționează din 1883, extrag 98 la sută din producția totală diamantiferă a Namibiei (al doilea producător mondial). În subsolul său se găsesc multe metale de bază: cupru, plumb, zinc, magneziu, beriliu, germaniu, tungsten, vanadiu (locul trei în lume), bismut, litiu. Trebuie adăugat aurul și petrolul recent descoperite, la fel uraniul.

În ciuda dificultăților — teroarea dezlănțuită de către autoritățile rasiste — lupta pentru libertatea și independența Namibiei înregistrează succese. Ea se bucură de sprijinul moral și material al O.U.A., în ansamblu, și al unor țări independente din Africa, de solidaritatea altor organizații care luptă împotriva colonialismului din sudul „continentului negru", de simpatia forțelor progresiste de pretutindeni.

Dumitru FILIP

DE PRETUTINDENI

LA EREVAN (Uniunea Sovietică), constructorii ridică spre înălțimi niște pavilioane ale căror acoperișuri sînt realizate din... apă. Cu ajutorul unor motoare electrice, o roată centrifugă și un dispozitiv special aruncă apă pe o anumită circumferință, jeturile de apă alcătuind o adevărată cupolă. Sub un asemenea acoperiș se pot amenaja braserii, magazine și chiar terenuri de joc. Însemnat este și faptul că instalațiile de acest gen pot fi staționare sau mobile.

●

ÎN LABORATOARELE fabricii de produse farmaceutice din Dorogh (R. P. Ungară), „lucrează" 9 papagali Kakadu. Aceste păsări au o sensibilitate deosebită față de acidul cianhidric. De îndată ce papagalii din secția în care se prepară medicamente ce au în componența lor acid cianhidric, sesizează evaporări de acid, papagalii încep să se agite foarte zgomotos.

●

ÎN CURSUL SĂPĂTURILOR efectuate într-o așezare preistorică din Turcia orientală, savanții autohtoni și americani au descoperit obiecte confecționate din cupru, a căror „vîrstă" este destul de venerabilă — 9 000 de ani. Această zonă arheologică unde au fost depistate și alte urme ale civilizației antice — resturile unui edificiu impunător, cîteva bijuterii — este situată pe malul unui mic afluent al fluviului Tigru.

●

ÎN ÎNTREAGA LUME există, actualmente, circa 250 milioane posesori de posturi telefonice, Zilnic, se înregistrează în jur de 1 miliard de convorbiri Numărul celor care își instalează un asemenea mijloc util de comunicare este din ce în ce mai mare. Deozvoltarea rețelei telefonice depinde în mare parte, de perfecționarea cablurilor subterane. Pînă în prezent, prin cablurile principale se puteau transmite, concomitent, maximum 2 700 convorbiri.

În urma cercetărilor, firma „Siemens" a reușit să pună la punct un amplificator care, atașat pe cablurile principale permite 10 800 comunicații deodată.

Societatea Sotheby din Londra va scoate la licitație un ou fosilizat, cu o vechime de un milion de ani, aparținînd unei păsări acum dispărute, Aepyornis, care a trăit prin Madagascar. În imaginea de mai sus : Oul gigant ce va fi pus în vînzare.

●

ȘANTIERELE NAVALE „Ericksberg" (Suedia) au fost supuse, în ultima vreme unui proces intens de modernizare. Datorită acestor lucrări, șantierele „Ericksberg" vor putea construi nave cu un deplasament de... 500 000 tone.

●

RENUMITA brînză de Roquefort este denumită după un orășel din sudul Franței. Pe colinele din jurul orășelului Roquefort există multe peșteri calcaroase care au o temperatură și umiditate stabilă și din timpuri vechi se prepară acolo celebra brînză preferată.

●

FOSTUL PROPRIETAR al unei mici case de amanet din Londra a relatat unui reporter de ziar un caz interesant : — Într-o dimineață un tînăr a amanetat la mine un aparat de fotografiat, scump. Cu banii obținuți a cumpărat pe loc două verighete. După amiază, a venit din nou, de data aceasta cu mireasa sa. A amanetat verighetele, a scos aparatul de fotografiat și a fotografiat pe viitoarea sa soție. A mai venit spre seară. De data aceasta a amanetat aparatul de fotografiat și rochia de mireasă. Cu banii obținuți, au plecat în voiaj de nuntă.

Convorbiri cu oameni despre oameni

TUDOR VIANU despre ION BARBU

de Ion POTOPIN

Pentru Tudor Vianu cuvintele erau ființe vii care puteau să ridă sau să plîngă, să se bucure sau să se întristeze, și să determine, la rîndul lor, o limpezire, o înțelegere mai profundă, esențială, a valorilor unei culturi. Avînd vocația prieteniei, manifestată cu fidelitate în toate ipostazele vieții sale, profesorul Tudor Vianu, esteticianul, scriitorul, poetul, ne-a lăsat tuturor celor care l-am cunoscut — și cine nu l-a cunoscut dintre studenții ultimului sfert de veac? — dar mai ales celor pe care ne-a cunoscut, acordîndu-ne încrederea sa, imaginea unui profil de efigie goetheană, care devenise pentru noi un ideal.

Mi-a fost profesor și mai tîrziu, timp de cîțiva ani, pînă în 1964, am fost aproape zi de zi împreună cu Tudor Vianu, profesorul dăruindu-mi multe din ceasurile sale de lucru, vorbindu-mi despre unica sa pasiune, poezia. De la versurile noastre treceam la cele ale lui Lucian Blaga, ale lui Ion Pilat, ale lui Vasile Voiculescu și aproape frecvent ne opream la stilistica lui Ion Barbu în ermetismul căruia sensibilitatea lui Tudor Vianu găsea inextricabile carate poetice.

— Știu că pe Ion Barbu l-ați cunoscut încă din anii de liceu și de atunci și pînă la moartea sa ați fost foarte buni prieteni.

— *Așa este. Pe Dan Barbilian — căci așa se numea ca elev Ion Barbu cînd l-am cunoscut la gimnaziul din Giurgiu, în 1911 — l-am iubit de la început deoarece de la prima noastră întîlnire mi s-a relevat ca un spirit în necontenită combustie interioară, drapat în falduri misterioase. Încă de pe atunci tindea să fie exact așa cum avea să-l descrie Eugen Lovinescu: „un tînăr subțiratec, tip oriental, smolit, cu ochi vegetali de plante acvatice, cu pasul precipitat și decis". Nu mai știu care dintre noi a făcut primul gest de apropiere, poate că el, căci era cu doi ani mai mare decît mine și era în plină adolescență. De la început m-a cucerit vocea, o voce profundă care parcă suia asemeni unei seve sonore spre coroana metalică a cuvintelor. De la prima întîlnire ne-am făcut confidențe.*

Cariera literară a lui Ion Barbu nu a început chiar la 15 ani, cu toată ambiția lui de a intra în literatură ca un bolid incandescent. În versurile pe care le-a publicat peste cîțiva ani, Ion Barbu se înscria pe orbita unui parnasianism care cuprindea destulă zare filozofică. Eu mă hotărîsem să scriu despre poezia lui chiar mai înainte de a fi adunată în volum, dar în toamna lui 1919 am renunțat de a mai face critică literară. Vezi, eu veneam spre lumea literară cu o amprentă de puritate pe care o primisem de acasă, de la tatăl meu, doctorul Vianu. El iubea mult florile despre care spunea că sînt ipostaza de puritate a naturii, preliminară stadiului de voluptoasă mistuire al fructelor. Această nevoie de puritate m-a urmărit mereu, toată viața. În prietenia mea cu Ion Barbu tocmai aceste temeiuri de puritate au fost respectate. Aceste temeiuri de puritate am vrut să fie respectate în toate raporturile mele cu oamenii, în raporturile mele cu opera de creație a oamenilor, cu literatura, cu teatrul, cu pictura, cu muzica. Vocația aceasta a prieteniei pure mi-a adus, ce e drept, multe satisfacții dar și multă amărăciune. Mi-am zis, însă, că darurile făcute oamenilor, că risipa sufletului omenesc dăruindu-se în iubire și prietenie, deopotrivă cu aceea a naturii, întreține climatul propriu societăților umane. Și știi ce mai cred eu? Eu cred că ar trebui să ne socotim privilegiați de soartă dacă din multele iubiri și amiciții ale tinereții aprinse, ale unei tinereți care s-a cheltuit cu generozitate și nu totdeauna sub cele mai prielnice zodii, stăruie pînă tîrziu cîte o coloană retezată de care să ne putem sprijini fruntea. Ori tocmai pentru a-mi păstra puritatea unor prietenii, am renunțat la critica literară, după ce debutasem la revista „Sburătorul" și-i promisesem lui Eugen Lovinescu o colaborare regulată la această revistă.

— Dar nu ați ajuns ușor la această hotărîre.

— *Nu, nu am ajuns ușor, mai ales că într-o asemenea luptă pe care o dai cu tine însuți nu poți avea aliați dinafară! Nici nu am căutat. Atunci considerăm că este mai bine să ne aplecăm unul asupra altuia nu pentru a ne judeca, ci pentru a ne înțelege, pentru a ne bucura de umanitatea fiecăruia dintre noi, să sporesc pe cît îmi va fi cu putință fondul de umanitate, prin munca mea la catedră, mai ales.*

Spre aceasta am năzuit cînd eram la Tübingen.

— Acolo mi se pare că v-ați reîntîlnit cu Ion Barbu.

— *El m-a căutat. Trecuseră aproape 10 ani de la prima noastră întîlnire de la Giurgiu. Ion Barbu studia la Göttingen, unde fusese trimis cu o bursă la recomandarea profesorului G. Țițeica pentru un doctorat în matematică. El a venit la Tübingen în toamna anului 1922. L-am găsit considerabil schimbat, adîncit într-o lume de gînduri pe care nu i le mai cunoșteam. I-am și spus:*

— Tot contemplativ ai rămas. Parcă asculți mișcările în spirală ale unui joc secund.

— Chiar așa este, mi-a răspuns matematicianul, cum începusem să-l tachinez. Și să știi că eu nu sînt matematician, ci poet. Poet sînt!

— Bine, știu eu că ești poet, dar pasiunea pentru matematici, studiile pentru doctorat? Că doar n-o să-ți iei doctoratul în arta poetică.

— Nu mă mai gîndesc la nici un doctorat.

— Bine, dar cum ai să justifici în țară bursa?

— Mi-au tăiat bursa! Nu mi-au trimis-o decît două luni. M-am gîndit să plec, dar nu plec. Mă ajută ai mei. Am rămas la Göttingen pentru că îmi place, totul îmi place. Numai teoria numerelor profesorului Landau nu-mi place, sînt impermeabil la asemenea teorii stihiale, dar, în schimb m-am lăsat cu totul în voia demoniei literare.

— Așadar, te-ai dedicat poeziei?

— Da, aceleia care aduce în adîncurile ei o veracitate carteziană și o ardoare de navigator. Un navigator care trebuie să îndrăznească, să nu se lege de catarg, ca Ulysse, prudent, pentru a nu se arunca în valurile unde-l ademenesc glasurile sirenelor. Poetul să îndrăznească, de ce să vadă numai poarta deschisă a tradiției?

Prins în rama tremurată a sufletului, îl revăd pe Tudor Vianu, cald, de o receptivitate nedesmințită, evocîndu-mi-l pe poetul Ion Barbu care se stinsese cu puțină vreme în urmă, la 11 august 1961.

— *Nu, nu-i pot accepta moartea poetului „Jocului secund", parcă de abia m-am despărțit de dînsul și-i păstrez încă în palme căldura strîngerii de mînă, îi aud încă glasul, ca de clopot scufundat. Uite, de atunci din 1922 sînt patru decenii. Am fost cu Ion Barbu la Nürnberg, am vizitat insula Norderney din Marea Nordului, apoi am fost la Berlin. Pentru Ion Barbu era o adevărată tortură să meargă cu mine prin oraș. Mă opream la cîte o vitrină de librărie, pentru a vedea ce cărți au mai apărut. Cînd Ion Barbu vedea că vreau să intru în librărie, încerca să mă oprească.*

— Dacă intrăm nu mai ieșim pînă deseară.

— Numai să văd o carte, îl rugam eu.

— Nu te mulțumești tu numai cu atîta, ai să vrei s-o răsfoiești, ai s-o cercetezi pe toate părțile. Ești un voluptos. Și eu nu vreau să devin statuie lîngă tine. Nu-mi place să stau pe soclul nemișcării.

— Ei, lasă, vrei nu vrei o să stai pe soclul poeziei! Pînă la urmă îl convingeam să intrăm în librărie, dăruindu-ne cîte dintre cele mai frumoase. Uneori plecînd de la un text descifrat într-o carte, începeam să discutăm atît de aprins că vizitatorii ceilalți ridicau privirile mustrătoare spre noi. Atunci ieșeam, strecurîndu-ne sfioși printre aceștia, ferecîndu-ne în tăcerile noastre, dar afară izbucneam, lăsînd tumulturile să se reverse peste îndiguirile bunei-cuviințe, adevărate comunicări spirituale care ne ancorau la țărmurile patriei adusă ori unde am fi fost, în suflet.

...Din cînd în cînd, desprinsă din spațiul ei rece, trecea pe fruntea profesorului Tudor Vianu o umbră de pasăre neagră, tristă, care mă înfrigura. Cine și-ar fi putut închipui că atunci la începutul acelei primăveri de acum șapte ani, doar cîteva luni îl mai despart pe omul atît de plin de viață, atît de generos cu timpul său, de propria sa plecare dintre noi? Pînă la acel 21 mai 1964 cînd se cronometrase pe cadranul pendulei ora 3 dimineața și cînd aveau să fie rostite și ultimele cuvinte ale lui Tudor Vianu, acel neuitat: *„Vă iubesc pe toți!"*, nu, nu mai era mult, dacă în luni, în zile și în ore ne măsurăm durata. Dar cînd timpul este iubire și cu fiecare clipă trăită se sporește umanitatea? O, atunci, este mult, imens de mult! Mai ales cînd acest timp-iubire nu-i mai este îngăduit omului! Ne rămîne însă, amintirea sa, ca o coloană retezată de care ne sprijinim în clipele noastre grele, fruntea însetată de înălțimi.

...Pentru Tudor Vianu cuvintele erau ființe vii care puteau să rîdă, sau să plîngă, să se bucure sau să se întristeze de spectacolul vieții: acum aici nu pot să se bucure, nu pot să rîdă. Vin unul lîngă altul și plîng, parcă vor să-și spele fața de umbre. Plîng! Este dreptul lor! Dar pentru mine amintirea lui Tudor Vianu este numai bucurie, numai lumină!

Ilinca Tomoroveanu și Alexandru Repan — doi dintre interpreții principali ai filmului „Echinox"

LAUREAȚII CONCURSULUI „CERBUL DE AUR"

Ann-Louise Hanson

Helena Vondrackova

Corina Chiriac

Lili Castel

Desene de Neagu RĂDULESCU

Duminică seară a avut loc decernarea trofeelor Concursului de muzică ușoară „Cerbul de aur", ediția 1971.

Iată premiile acordate:

Marele premiu „Cerbul de aur": ANN-LOUISE HANSON (Suedia).

„Cerbul de argint": HELENA VONDRACKOVA (Cehoslovacia).

„Cerbul de bronz": CORINA CHIRIAC (România) și **LILI CASTEL** (Belgia).

Premiul special al juriului: DOVA (Spania).

Mențiuni speciale acordate de Radioteleviziunea Română: DICKIE ROCK (Irlanda); **KIKI DEE** (Anglia); **CĂTĂLINA MARINESCU** (România).

Mențiune de popularitate oferită de municipiul Brașov: JERRY RIX (Olanda).

Mențiuni acordate de Uniunea Compozitorilor din România pentru cea mai bună interpretare a unui cîntec românesc: ZSUZSA KONCZ (Ungaria); **MIMI IVANOVA** (Bulgaria); **NICOLE JAQUEMIN** (Belgia).

Premiul Tinereții, acordat de Uniunea Asociațiilor Studențești din Centrul Universitar Brașov: **DEREK JOHN TILLEY** (Țara Galilor).

NOI, DESPRE FILMELE NOASTRE

„ECHINOX" — viitorul film semnat de Mihai Iacob

— Cunoscînd obiceiul de a se schimba des titlurile filmelor în studio aș vrea să aflu care este ultimul titlu al celui pe care-l lucrați dumneavoastră?

— E atît de „ultimul" încît sînteți prima care-l află. Filmul meu se numea „Inima mea cea de toate zilele", acum poartă titlul: „Echinox".

— Fostul titlu îmi sugerează o temă contemporană. Este, într-adevăr?

— Filmul este atît de contemporan încît acțiunea se petrece chiar în ziua în care se filmează. Deși procesul industrial obligă la organizarea precisă a filmului, deoarece acțiunea se petrece aproape în întregime în București, sper să am posibilitatea de a filma aproape cronologic desfășurarea acțiunii. Va fi în avantajul actorilor și sper că astfel se va atinge unitatea în rol și gradația firească pe care o presupune evoluția dramatică.

— Ce va fi filmul?

— O dezbatere etică, o analiză a devenirii faptelor și, mai ales, o poveste de dragoste. Sper ca spectatorii să se recunoască în parte în unele atitudini ale personajelor și poate chiar în unele momente ale filmului.

— Cine sînt personajele?

— În film apar patru medii principale, înfățișate prin reprezentanții lor: judecătorul Emil Negulescu, care, evident, aduce lumea tribunalului cu o anumită austeritate, cu exactitatea legilor, cu o anumită investigare socială, efectuată prin forța lucrurilor în munca din tribunal, apoi, Gabriela Ionescu, pictriță scenografă, cu lumea ei artistică, preocupările, incertitudinile, aspirațiile, succesele și insuccesele ei.

— Între cei doi va fi „povestea de dragoste"?

— Nu numai, toată lumea iubește în acest film.

— Celelalte personaje cine sînt?

— Inginerul Dan, geolog pe Lotru, evoluînd în lumea aspră și dinamică a marelui șantier, acolo unde firesc este grandiosul, o lume în aerul tare al înălțimilor. Mai apar Toni și Vali, două personaje ce se află la marginea societății, în zona ei cea mai superficială, în lumea barurilor, a traficanților mărunți, o lume în care există și calități autentice umane, uneori sufocate de mediu dar care, cel puțin în parte, se vor afirma în film.

— Va fi o dramă, după cîte înțeleg...

— Da, este o dramă.

— Despre care văd că nu prea vreți să dați amănunte, vă păstrați doar la nivelul generalităților

— Tot ce pot să spun, e că sper ca filmul să aibă un rol educativ și să sublinieze cu tărie ceea ce este important în existența noastră: manifestarea plenară a binelui și frumosul pus în slujba oamenilor.

— M-ar interesa cine este scenaristul și cine mai face parte din echipă.

— Scenariștii sînt doi: Ion Omescu și cu mine, imaginea o va semna Gh. Viorel Todan, montajul Gabriela Nasta, sunetul ing. Oscar Coman.

— Este primul dumneavoastră film pe o temă contemporană. De ce de-abia acum?

— Într-adevăr e prima oară cînd fac un film absolut contemporan, dar este totodată o experiență pe care mi-o doresc de mult.

— Lucrați film din 1956. Ce vă mai interesează acum din ceea ce ați făcut?

— „Darclée", „Străinul" și „Castelul condamnaților".

— Îmi explicați și de ce?

— Mi se pare că mă reprezintă mai mult decît celelalte. De altfel, în mod independent n-am mai semnat decît „Celebrul 702". Restul sînt colaborări precum „Dincolo de brazi" cu Mircea Drăgan, „Tom Sawyer" și „Moartea lui Joe Indianul" cu un regizor german.

— Îmi mai spuneți ceva despre viitorul film, despre formula pe care vreți s-o abordați etc., etc.?

— Îmi rezerv dreptul de a vorbi după ce va fi terminat. Nu-mi pot face publice intențiile, pentru că s-ar putea ca realizarea să fie sub nivelul dorințelor mele.

Florica ICHIM

Harold Lloyd a încetat din viață

Unul din cei mai vestiți comici ai filmului mut, Harold Lloyd, a încetat luni din viață la vîrsta de 77 de ani. Alături de Charles Chaplin, Buster Keaton, Laurel Hardy, Harold Lloyd a fost una din celebrităție perioadei de aur a Hollywood-ului.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 14 MARTIE

PROGRAMUL I: 8.30 Matineu duminical pentru copii; 10.00 Viața satului; 11.30 Mihail Jora; 12.00 De strajă patriei; 12.30 Revista operetei; 13.15 Fotbal: Steaua — Farul Constanța; 15 00 Emisiune în limba maghiară; 16 30 Finalele campionatelor europene de atletism în sală;; 18.00 Unul din doi — emisiune concurs; 19.10 1001 de seri; 20.00 Despre natura lucrurilor; 20.35 Filmul „Jocul de cuburi"; 22.20 Pe aripile Ciocîrliei. PROGRAMUL II: 20.00 Reîntîlnire cu echipajul Val-Vîrtej; 21.45 Cîntece de altădată; 22.10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 15 MARTIE

18.00 Scena și ecranul; 18.30 Revista economică TV; 19.20 1 001 de seri; 19.30 Agenda politică; 20.00 50 de ani în 50 de zile; 20.10 Sfîrșitul nopții (II); 20.55 Ocolul țării în 8 luni; 22.05 Muzică ușoară; 22.45 Telesport.

MARȚI 16 MARTIE

18,00 Aplauze pentru români, 18.20 Brățara de aur; 19.10 Reflector; 19.25 1 001 de seri; 20.00 50 de ani în 50 de zile; 20.10 „Titanic vals" de Tudor Mușatescu; 22.20 Capodopere ale muzicii.

MIERCURI 17 MARTIE

18.00 Universal-șotron; 18.30 Principiile și practica sistemului informațional modern; 19.00 Un cîntec de la Bilca; 19.20 1 001 de seri; 20.00 50 de ani în 50 de zile; 20.10 Filmul „Salvatore Giuliano"; 22.10 Poșta TV; 22.20 Cadran internațional.

JOI 18 MARTIE

PROGRAMUL I: 18.00 Emisiune în limba maghiară; 18.30 Viața literară; 19.20 1 001 de seri; 20.00 50 de ani în 50 de zile; 20.10 Panoramic științific; 20.40 Interpreți de frunte ai cîntecului popular; 21.20 Planeta se grăbește (IV); 22.00 Valsuri și tangouri nemuritoare. PROGRAMUL II: 20.00 Filmul „Clinele din Flandra"; 21.30 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii; 22.00 În savană — film documentar; 22.10 Careul magic.

VINERI 19 MARTIE

17.00 Teleșcoală: 18.00 Florile orașului; 18.40 Lumea copiilor; 19.20 1 001 de seri; 20.00 50 de ani în 50 de zile; 20.10 Filmul „Prințesa tristă"; 21.35 Primăvara lui Tudor; 21.45 Dinamica societății românești; 22.15 Pagini celebre din operete.

SÎMBĂTĂ 20 MARTIE

PROGRAMUL I: 17.00 Emisiune în limba germană; 18.15 Bună seara, fete! Bună seara, băieți; 19.20 1 001 de seri; 20.00 50 de ani în 50 de zile; 20.10 Tele-enciclopedia; 21.20 Cîntă Mihaela Mihai; 21.15 Incoruptibilii; 22.05 Romanțe și cîntece de petrecere; 22.45 Box: România — Danemarca. PROGRAMUL II: 20 00 La fîntîna dorului; 20,30 Itinerar plastic ieșean; 20.45 Seara melomanului; 21.40 Recital Violetta Villas; 22.15 Reportaj pe glob; 22.45 Aghiotantul excelenței sale (VII).

Un prestigios succes artistic al Madrigalului

de Viorel COSMA

Se terminaseră formalitățile de vamă pe aeroportul Schönefeld din Berlin și ne îndreptam cu toții spre avionul ce avea să ne readucă în patrie, cînd deodată un zbîrnîit prelung al telefonului din aerogară l-a solicitat pe dirijorul Marin Constantin la aparat. „Acum 5 minute s-au încheiat lucrările juriului celei de a treia **Bienale de muzică contemporană**, Corului **Madrigal** i-a fost atribuit premiul criticii muzicale de către Uniunea compozitorilor și muzicologilor din R.D. Germană. Vă rugăm să renunțați la plecarea spre București spre a vă ridica premiul".

Cuvintele de mai sus au umezit ochii lui Marin Constantin și, cu glasul tremurînd dirijorul a strigat tuturor: „Frații lor, am cîștigat premiul criticii!" Un ropot de aplauze și un vacarm de urale au umplut salonul aerogării, bucuria **madrigaliștilor** cuprinzînd pe toți călătorii prezenți la aeroport.

În primul moment nu ne-am dat seama de proporțiile reale ale victoriei dobîndite. Nu trecuseră nici 24 de ore de la concertul din **Apollo-Saal** a Operei de Stat din Berlin susținut de către formația noastră. Este adevărat că publicul berlinez a reacționat prompt, cu căldură (chiar în fața unor lucrări dificile la prima audiție ca **Scene nocturne** de Anatol Vieru și **Ritual pentru setea pămîntului** de Myriam Marbé), că muzicienii străini prezenți la concert și-au exprimat pe loc admirația față de noua creație românească și, mai cu seamă, față de tălmăcirea exemplară a **Madrigalului**, dar **Bienala** rămînea o confruntare internațională de stiluri, curente, tendințe, tehnici și școli muzicale contemporane greu de apreciat.

Într-adevăr, succesul **Madrigalului** a marcat de fapt o recunoaștere internațională a creației originale pe de o parte (întregul program s-a axat numai pe muzică românească contemporană), iar pe de altă parte ansamblul Conservatorului din București a cucerit o competiție interpretativă prestigioasă. Pe scenele și podiumurile de concert ale celei de a treia **Bienale de muzică contemporană** au urcat ansambluri prestigioase iar interesul pentru muzica corală a depășit așteptările organizatorilor, întrucît participanții anunțau un veritabil maraton al mijloacelor moderne de expresie ale artei contemporane.

Ansamblul nostru a încercat și a realizat un complex tur de orizont asupra peisajului componistic românesc. Pe drept cuvînt, muzicologul Hanjürgen Schaefer, președintele juriului criticii muzicale, afirma în ziarul **Neues Deutschland**: „Prin concertul coral al **Bienalei**, susținut de corul bucureștean de cameră **Madrigal** în sala **Apollo** a Operei de Stat din Berlin, aceasta a atins cu siguranță punctul culminant". Repertoriul ales de Marin Constantin a slujit atît virtuțile interpretative ale formației, cît mai ales creația noastră. Renunțînd la piesele mici, dirijorul a căutat să prezinte lucrări de amploare menite a solicita toate posibilitățile tehnice ale corului a **cappella**. Ambitusul larg al repertoriului a stîrnit interes deosebit iar diversitatea pieselor a demonstrat varietatea stilistică a muzicii noastre, cultura avansată a genului coral românesc, imensele posibilități de interpretare ale unui perfect instrument uman.

Bocete străbune de Alexandru Pașcanu și **Ritual pentru setea pămîntului** de Myriam Marbé au atras îndeosebi atenția auditorilor asupra bogăției folclorului străvechi, asupra resurselor nebănuite pe care le oferă îmbinarea instrumentelor de percuție cu vocile, asupra ritmicii și polifoniei primitive. Pe de altă parte, **Imnul bizantin** de Doru Popovici, **Păstorița** de Martian Negrea și **Doina oltenească** de Paul Constantinescu au relevat lirismul, poezia, melosul autohton învesmîntat în haine armonice de o rară simplitate și expresivitate. Polifonia sugerată de Sigismund Toduță și Anatol Vieru în piese de complexă țesătură vocală au oferit corului momente de excepțională virtuozitate. „Voci minunate, într-o sonoritate unitară, omogenă, puternică și bogată în nuanțe, o intonație sigură ca de vis — scria **Neues Deutschland** — disting acest ansamblu condus cu siguranță de către Marin Constantin".

Concertul **Madrigalului** încununa de fapt un scurt turneu întreprins în orașele Halle, Halberstadt și Altenburg, unde programul s-a conturat pe două extreme: partea întîi a cuprins muzică universală renascentistă, iar partea a doua muzică românească veche și contemporană. Întîlnirea cu auditorii din Halle ni s-a părut cea mai emoționantă: aici a debutat **Madrigalul** pentru prima oară într-un turneu internațional (festivalul **G. Fr. Händel** din 1965). Acum, corul de cameră al Conservatorului se reîntorcea pe malurile rîului Saale, sărbătorind cel de al 25-lea turneu artistic peste hotare, după nenumărate examene de maturitate artistică „Nu am auzit de multă vreme un asemenea ansamblu coral în orașul maestrului oratoriului" — ne-a declarat docentul Günter Fleischhauer. Iar prof. dr. Walter Siegmund-Schultze, directorul festivalului **Händel** și conducătorul Seminarului de muzicologie al Universității **Martin Luther**, a venit la Berlin să reasculte **Madrigalul** și să-și exprime admirația în **Cartea de aur** a formației noastre.

Încă o dată, corul „Madrigal" și dirijorul Marin Constantin și-au confirmat titlul de autentic „ambasador" artistic al muzicii românești peste hotare.

Un spectacol pe săptămînă

„SĂ NU-ȚI FACI PRĂVĂLIE CU SCARĂ"

(Teatrul Național „I. L. Caragiale" — sala Studio)

de Al. CORNESCU

După ce au prezentat-o mai multe teatre județene, piesa lui Eugen Barbu, „Să nu-ți faci prăvălie cu scară", apare pe o scenă bucureșteană cu intîrzierea care marchează încă o dată incertitudinea ce domnește în alcătuirea repertoriilor teatrelor din Capitală. Căci este greu de înțeles de ce au ocolit ele pînă acum această piesă de construcție solidă și, mai cu seamă, așa cum probabil se va vedea, de succes.

„Să nu-ți faci prăvălie cu scară" adună de-a lungul celor trei acte o galerie de tipuri creionate cu mîna sigură a unui portretist viguros; ea cuprinde o serie de drame individuale, topite în drama colectivă a unei societăți și a unei mentalități aflată în plină destrămare. Scriitorul privește însă drama familiei de circiumari Domnișor dintr-un unghi satiric necruțător și găsește resursele necesare pentru a transforma satira socială într-o comedie explozivă, în care, prin autenticitatea și savoarea dialogului, își dau mîna unele din cele mai bune tradiții ale teatrului românesc, de la Caragiale la G. M. Zamfirescu și Tudor Mușatescu.

Cum era de așteptat, eșafodajul realist al piesei, atmosfera ei nesofisticată, veridicitatea personajelor, au determinat și o interpretare excelentă: actorii, parcă făcuți pentru aceste roluri, joacă cu plăcere, cu vervă, cu convingerea că textul le valorifică calitățile de comedieni iar ei contribuie la valorificarea deplină a textului. Către aceasta a tins, de altfel, și regizoarea Sanda Manu și, datorită concepției ei serioase despre misiunea ce-i revine, stagiunea s-a îmbogățit cu un spectacol remarcabil.

E dificil să faci distincții calitative între actorii Naționalului care slujesc piesa lui Eugen Barbu. Totuși, se cuvine un omagiu mai întîi Eugeniei Popovici, care, de-o viață, realizează tipuri de neuitat și care, și aci, cu rolul bătrînei Elena Domnișor, înscrie încă un motiv spre a fi citată cu litere mari în orice istorie viitoare a teatrului nostru. Și se mai cuvine, de aceea, să întrebăm: de ce, Eugenia Popovici, așa de rar? Sau mai bine să-i întrebăm pe cei ce conduc destinele scenelor bucureștene...

Pe linia unui comic copios, plin de culoare, Raluca Zamfirescu, în domnișoara Aurica, o fată bătrînă care visează să se mărite, este o apariție cu totul surprinzătoare, actrița descoperindu-și noi posibilități care-i deschid drumul spre marea comedie. Și, dacă e vorba de comedie, e inutil de adăugat că Dem. Rădulescu (Ionică Pară) și Rodica Popescu (servitoarea Lina) sînt, întru-totul la ei acasă.

Conflictul propriu-zis, legat de murdăria morală care mocnește în interiorul familiei Domnișor, este redat cu intensitate dramatică și cu scăpărări satirice de Petre Gheorghiu, Matei Alexandru, Ileana Stana Ionescu și, mai șters, de George Paul Avram. Într-o apariție scurtă, Constantin Stănescu realizează un pitoresc vînzător de ziare.

Am lăsat-o la urmă pe Ilinca Tomoroveanu, pentru că rolul mi se pare realizat confuz: Silvia Domnișor, care acceptă cu usurință pălăvrăgeala de amor a lui Ionică Pară, admirîndu-l sincer pentru toate semidoctismele pe care acesta le înșiră ca mărgelele pe ață, să fie, cum se spune în programul de sală, chiar o ființă curată care se sufocă în acest mediu? Sau, mai curînd, o figură demnă de familia Domnișor, din care face parte? Actrița a cam amestecat lucrurile, apăsînd, mai ales, pe pedala „ființă curată" ceea ce creează unele nedumeriri asupra personajului interpretat.

Clepsidra

ACUARELĂ ÎN ALB

de Constantin VIȘAN

Se tăvălesc prin zăpadă. Cu plăcere lacomă, cu frenezie. Ca niște pui de fiară în mijlocul pădurii. Ca niște disperați ai voluptății. Voluptatea albului. Plăcerea contopirii cu natura. Am senzația că toată ceața de omulești confundă zăpada cu marea. Se aruncă în troiene ca în valuri. Se zbat, se întorc pe-o parte și pe alta ca niște delfini, se dau tumba ca iepurașii, chiuie ca niște piei roșii în iureșul luptei.

De ce atîta bucurie...?

Călcăm pe caldarîmul dur, privirile noastre se întîlnesc luni de-a rîndul doar cu zidurile caselor. Și iată, dintr-odată, cerul spre care n-am mai privit zile în șir se află la picioarele noastre. Cer alb, pur, rece, mingîios.

Și dintr-odată, în tunelele întunecoase ale străzilor năvălește marea. Marea pe care am lăsat-o la țărmul ei însingurat. N-a mai avut răbdare să aștepte vara. A venit să ne caute. Temîndu-se să nu înghețe de frig, și-a pus peste șort blănurile dăruite de urși albi și de vulpile argintii. Copiii au recunoscut-o însă imediat și s-au năpustit spre valurile ei. Bucuria e fără margini... Breughel? Coșbuc? Dumbrava minunată? Walt Disney? Alecsandri? Tristele și Ponticele... Lacul lebedelor, Amintiri din copilărie... Muzică de Bach... Voichița.

Toți și toate. Se înalță peste tărîmul alb din fața ochilor mei.

Zăpada ne oferă cea mai tulburătoare întîlnire cu natura. Puful ei condensează rîuri și fluvii, mări și oceane, sufletul copacilor, neliniștile căprioarelor, zborul vulturilor și dorul egretelor, puful păpădiilor, mierea soarelui păstrată în frigidere polare, setea noastră de vis de puritate. Și toate dragostele.

LINGVISTICĂ

ÎNNOIREA VOCABULARULUI

de acad. Alexandru GRAUR

Modul de viață se schimbă. Dar limbajul ?

Vorbim la fel ca strămoșii noștri ?

Limba română, după cum se știe, este o continuare a limbii latine, aduse în Dacia de coloniștii romani. Cu foarte puține excepții, elementele din care s-a format proveneau din latină, băștinașii daci nefurnizînd decît puține cuvinte, mai ales privitoare la realitățile locale și rustice.

Bineînțeles, situația nu a putut rămîne mereu aceasta : pierzînd legăturile organizate pe care le avusese cu Roma, vorbită în împrejurări diferite de cele din Italia, româna a fost silită să inoveze în chip aparte, și anume pe două căi : pe de o parte și-a fabricat singură cuvinte, din materialele pe care le avea la dispoziție, pe de altă parte a acceptat împrumuturi din limbile populațiilor cu care românii veneau în contact nemijlocit.

Influențele străine s-au succedat și s-au înlocuit în mare parte una pe alta, cuvintele împrumutate într-o primă etapă dintr-o anumită limbă fiind eliminate în etapa următoare în profitul altora, ba multe împrumuturi au putut dispărea fără să se pună ceva în locul lor, deoarece împrejurările noi făceau să nu mai fie nevoie de ele. În acest timp, cuvintele moștenite din latinește, sau cel puțin mare parte a lor, rămîneau ferme și dădeau naștere la noi formații.

În oarecare măsură este totuși adevărat că în evul mediu româna avea un lexic împestrițat și încă la începutul secolului trecut un străin care cunoștea latina avea dificultăți serioase cînd încerca să înțeleagă un text românesc, căci foarte multe dintre cuvinte nu aveau nimic de-a face cu latina.

Au venit apoi împrejurări noi, contactele internaționale au depășit etapa în care interesau numai noțiunile concrete. Au început să fie de actualitate termenii filozofici, tehnici. Polonii, maghiarii, germanii, cu care aveam legături nemijlocite, foloseau latina ca limbă a științei, a administrației. Astfel, pe cale indirectă, au început să intre la noi cuvinte de împrumut de origine latină. Cu atît mai mult s-a întîmplat aceasta cînd au fost stabilite legături cu popoarele romanice occidentale și cînd s-a răspîndit și la noi cunoașterea limbii latine. La sfîrșitul secolului al XVIII-lea și mai ales la începutul secolului al XIX-lea cuvintele de împrumut romanice și latine devin numeroase.

Încă de atunci s-au auzit glasuri de protest : falsificăm limba strămoșilor, o transformăm într-o păsărească ridicolă, împiedicăm poporul să ne înțeleagă, rupem orașul de sat și așa mai departe. Este foarte adevărat că s-au făcut atunci excese, cum de altfel se mai fac și azi (despre aceasta îmi propun să intrețin altă dată cititorii), introducîndu-se cuvinte străine numai de dragul de a arăta că cel care le folosea știa mai mult decît ceilalți vorbitori. Nu e mai puțin adevărat că cea mai mare parte a cuvintelor noi au prins și s-au păstrat. Pe de o parte vocabularul în ansamblu a crescut, pe de altă parte noile elemente au dus la eliminarea unor împrumuturi mai vechi. În orice caz, în secolul nostru un străin care știe latinește sau o limbă romanică nu mai are dificultăți ca să înțeleagă un text românesc. Mai mult decît atîta, chiar cunoașterea englezei ajută la înțelegerea românei, deoarece engleza, după cum se știe, are aproximativ 60% cuvinte latinești și romanice. De fapt, prin introducerea de neologisme latinești, vocabularul nostru devine internațional, în același grad ca cel francez sau englez.

Iată un exemplu care va arăta procentul mare de cuvinte noi al limbii noastre actuale. Aleg un text de ziar, deoarece astăzi presa este citită zilnic de întreaga populație a țării și prezintă, chiar prin aceasta, aspectul cel mai obișnuit al limbii. Am luat la întîmplare un articol din „România liberă" (cu data de 2 martie 1971), care începe astfel :

„În fața importantei comenzi sociale ce i se adresează, a problemelor pe care le ridică dezvoltarea societății noastre socialiste în ansamblul ei, arhitectura românească a trecut de la creația cu rezultat individual la realizarea de mari ansambluri, la regîndirea aglomerărilor urbane, a fenomenului urban în general, a funcționalităților, în lumina locului și rolului pe care îl au la noi omul și colectivitatea, a perspectivelor ce li se oferă."

Găsim aici, ca neologisme internaționale, 16 substantive, 7 adjective și 2 verbe. Rezultatul nu e cituși de puțin surprinzător, sondajele pe care le-am făcut cu alte ocazii au fost și mai categorice. Toate cele 25 de cuvinte sînt de origine latină, 3 dintre ele fiind împrumutate în latină din greacă (iar citeva ne-au venit, sub o formă refăcută, dintr-o limbă romanică). Mai interesant este însă alt aspect : afară de dezvoltare *și* ansamblu, *toate au paralele foarte asemănătoare în engleză ; afară de* dezvoltare *și* rezultat, *toate au în rusește forme paralele sau cel puțin derivate din aceleași rădăcini.*

Astfel vocabularul nostru actual permite unei mari părți a străinilor să ne înțeleagă și, evident, ajută și românilor să înțeleagă ce spun și mai ales ce scriu străinii. Nu încape îndoială că sub noua sa formă limba e mai valoroasă, deoarece are o mai mare putere de pătrundere.

Sufereau de... o piatră prețioasă la ficat!

Douăzeci și nouă de mumii — regi și regine ale Egiptului aflate la muzeul din Cairo — au fost consultate. O echipă de cercetători le-a examinat radiografic, notînd pe fișa medicală a lui Ramses al II-lea : variolă, iar pe a altor faraoni mai virstnici : artrită și ateroscleroză... Radiografiile au dezvăluit însă nu numai boli sau semnele unor intervenții chirurgicale dar și... comori ! Sub pielea corpurilor mumificate fuseseră ascunse bijuterii, statuete, cărăbuși sacri... Este pentru prima oară cînd se face o asemenea descoperire. Pînă acum asemenea obiecte erau găsite doar în sarcofage și amuletele pe corpuri și sub bandajele mumiilor, dar niciodată în interiorul scheletelor... așa că nimeni nu se aștepta. Dar cînd medicii examinează nu se poate să nu găsească ei „ceva" chiar la pacienții cei mai... sănătoși !

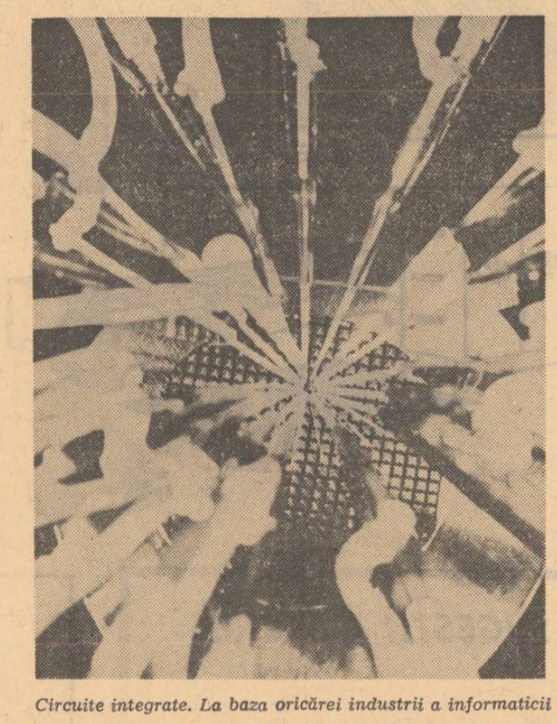

Circuite integrate. La baza oricărei industrii a informaticii

INFORMATICĂ

PENTRU UN RĂSPUNS ÎNTR-O MILISECUNDĂ

Interlocutorul nostru : acad. Grigore C. MOISIL

Calculatorul electronic face parte din universul „obiectelor obișnuite" lumii contemporane. A-i cunoaște mecanismul și posibilitățile trebuie să fie tot atît de obișnuit.

Calculatorul electronic nu mai uimește, nu mai emoționează pe nimeni. Cine mai exclamă „fantastic !" cînd află de pildă că un calculator, cu circuite integrate perfecționate este capabil să dea soluții într-o milisecundă ?! „Bineînțeles, se perfecționează" replicăm. Ne-am obișnuit. Ne-am blazat. Nu mai plutește teama că atentează la locul „inteligenții umane". Copiii răspund astăzi fără să clipească : „calculatorul este o unealtă de lucru..." iar peste puțin, școlarii se vor juca discutînd despre „mărcile" preferate de calculator, aducînd, ca argumente, caracteristicile tehnice... Cît despre „începuturi", ne vom pomeni spunînd „a fost odată, de mult...". A fost acum vreo douăzeci de ani. Ne vom aminti. La noi în țară a început în urma studiilor făcute la Institutul de fizică al Academiei, astăzi Institutul de Fizică Atomică, în 1955, proiectarea și realizarea **primului calculator electronic realizat în țările socialiste, după U.R.S.S. : CIFA—1.** Proiectul logic a fost prezentat de acad. Grigore C. Moisil la Colocviul internațional de matematică de la Dresda (noiembrie 1955) stîrnind un deosebit interes la colocviu și în literatura științifică universală. La Cluj, în 1947 a luat ființă un seminar ce avea să fie nucleul școlii de Analiză Numerică, iar în 1957 la Institutul de Calcul al filialei Cluj a Academiei sub conducerea acad. Tiberiu Popovici a fost creat DACICC-1. De atunci... În familia calculatoarelor acum vorbim de a treia generație. Da, astăzi calculatorul se integrează în geografia „obiectelor" obișnuite ale lumii contemporane. Ceea ce preocupă însă în primul rînd este „facilitarea accesului tuturor, deci dezvoltarea rețelei de calculatoare" și tot în primul rînd „nevoia de a informa și forma utilizatorii", adică nu numai a specialiștilor care elaborează programe ci și a celor ce folosesc programele, a celor ce lucrează cu un calculator, cunoscîndu-i posibilitățile pentru a le folosi cît mai deplin, cît mai bine... Iată de ce ni se pare semnificativ că numeroși cititori ne-au adresat întrebări în legătură cu aceste probleme, rugîndu-ne să le transmitem tov. acad. Grigore Moisil. Între acestea, am ales pentru o primă discuție întrebarea privind înființarea unui Centru de Calcul al Universității din București. „Noi știam, ne spune un cititor, că există mai de mult un asemenea centru în str. Ștefan Furtună nr. 125. Știam că acad. Moisil a inițiat acest centru ocupîndu-se de el. A vorbit despre aceasta în presă și la televiziune, unde de altfel s-au arătat și momente din activitatea Centrului, practica studenților. Așadar, ce s-a schimbat ?"

Iată tov. acad. Moisil, întrebarea noastră.

— Va trebui poate — ne spune domnia sa — pentru a lămuri această problemă, să amintesc faptul că în 1962, Ministerul Învățămîntului a creat Centrul de Calcul al Universității din București, care urma să fie dotat cu calculatorul CIFA—3, atunci în construcție la I.F.A. pentru facultatea noastră. Și este demn de subliniat că țara noastră se manifesta în ceea ce constituia un nou domeniu de cercetare și formare a cadrelor, încă din 1957, cînd la facultatea de matematici au început să se țină seminarii și cursuri despre mașinile de calcul și programarea lor. Colaboratorul meu cel mai apropiat, Paul Constantinescu, este acum director științific la C.E.P.E.C.A. și era, împreună cu C. Popovici, profesor de calculatoare la facultate. Centrul de Calcul a contribuit de asemenea la formarea unei opinii publice favorabile informaticii. Iar printre rezultatele acestei acțiuni de propagandă pentru „utilizarea calculatoarelor" a fost formarea de numeroase centre de calcul ale unor ministere și întreprinderi. Recent s-au înființat centre de calcul teritoriale. Nu trebuie însă crezut că două institute care se numesc amîndouă Centre de Calcul au și același profil. Tocmai fiindcă nu s-a schimbat nimic, era nevoie să se precizeze aceasta într-un act normativ. Iată rostul acestui H.C.M. Mă veți întreba acum ce spune acest H.C.M. privitor la scopul activității Centrului de Calcul al Universității București ? Bineînțeles că scopul lui este cu totul diferit de cel al centrelor de calcul de pe lîngă ministere sau întreprinderi și diferit de cel al centrelor de calcul teritoriale : „Centrul de calcul al Universității din București are ca obiect de activitate specializarea cadrelor în domeniul tehnicilor de calcul și efectuarea de cercetări științifice în acest domeniu." (art. 2.). Ceea ce arată, pe de o parte că a fost bun felul cum Centrul de Calcul al Universității din București și-a dus activitatea de la crearea sa, iar pe de altă parte se dă o indicație precisă asupra activității acestuia pentru viitor. În acest al doilea semestru al anului școlar în curs, studenții facultăților de istorie, de limbă română și de limbi străine vor avea posibilitatea să se instruiască în utilizarea metodelor matematice. Totodată, li se va ține la dispoziție un învățămînt în știința calculatoarelor. Centrul de Calcul al Universității din București le va permite, conform articolului citat, posibilitatea de a-și controla cunoștințele căpătate întrebuințînd calculatorul său. Treptat, toți studenții din București vor putea profita de acest învățămînt, ca și studenții din alte orașe. Acesta este înțelesul articolului citat din H.C.M.-ul în care se definește obiectul activității acestui centru.

— Vă mulțumim, tovarășe academician, rugîndu-vă să nu uitați că din lista întrebărilor noastre, aceasta a fost doar prima...

Catinca MUSCAN

CONSTRUCȚII

CE ESTE O HALĂ BLINDATĂ ?

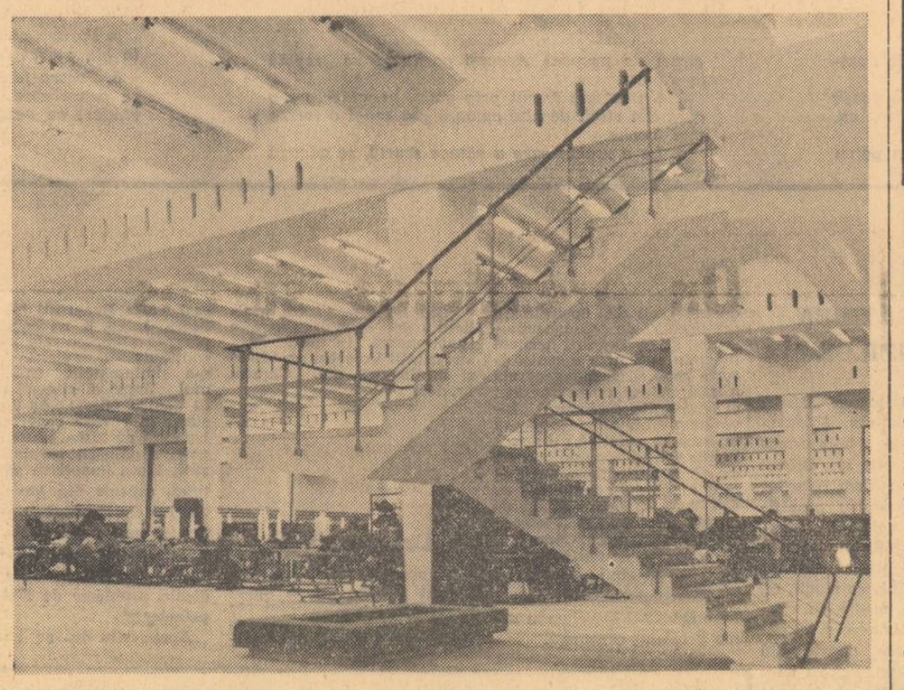

Doi ingineri români rezolvă una dintre dificilele probleme tehnice puse de structura modernă a halelor industriale.

Termenul de hală blindată are în el rezonanțe belicoase, dar prevenim pe cititorii cu imaginație, predispuși să caute dacă nu altceva cel puțin plăcile de oțel care trebuie să apere acest interior de proiectile, că vor fi deziluzionați. În limbajul tehnicienilor hala blindată este doar o hală fără ferestre, fără luminatoare, cu iluminare artificială și instalație de climatizare, ultimul cuvînt al tehnicii moderne sub aspectul structurilor halelor industriale.

Hala din fotografie aparține uneia dintre cele mai moderne și mai noi fabrici textile din țară — „Tricodava" în București. E într-adevăr elegantă. Mai ales pentru o fabrică textilă, în care vizitatorul întîlnește în regulă obișnuitele luminatoare din plafoane (așa-numite de tip „șed") sub care se încrucișează rețele de tubulaturi groase din tablă sau beton, acoperite de praf și înnegrite de vreme dar fără de care nu s-ar putea lucra. Prin ele, instalațiile de climatizare infuzează aerul proaspăt, răcoros și umezit, atît de important în industria textilă unde umiditatea și temperatura mediului de lucru au efecte nebănuit de mari asupra fabricației firelor și țesăturilor.

Aici, după cum se vede tubulatura lipsește dar condițiile climatice sînt perfecte. Pentru că aici, în această hală blindată, se află încorporată și invenția inginerilor Dan Mărăcine și Octavian Amza de la Institutul de proiectări al industriei ușoare. Dumneavoastră observați doar niște orificii dreptunghiulare aproape de plafon dar acestea fac parte din „grinda canal prefabricată" (din beton precomprimat) imaginată pentru prima dată în istoria construcțiilor de cei doi cercetători români. Subliniem **„prefabricată"** pentru că în ultimii ani în diverse părți ale globului s-au realizat tuburi-canal de climatizare din beton care au însă dezavantajul de a se prezenta ca o suprastructură ce trebuia turnată din beton monolitic, direct pe șantier și deci nu se pretează la industrializare și mai ales — ceea ce e deosebit de important, limitează prin soluțiile constructive pe care le impune, dimensiunile halelor. În plus ele oferă și spectacolul dezagreabil al depunerilor de scame și praf.

În încercarea de a se elimina acest din urmă factor s-a imaginat soluția halei blindate **cu pod tehnic,** de fapt un plafon dublu care adăpostește conductele tehnologice și tubulatura instalației de climatizare. Dar și acest sistem reprezintă — din multiple motive — dezavantaje, importante printre care și imposibilitatea prefabricării și a depășirii unei anumite dimensiuni a halelor. Maximum cunoscut în literatura mondială îl reprezenta hala blindată de 100 000 metri pătrați.

Originala și ingenioasa soluție concepută de cei doi ingineri români dezleagă nodul gordian. Ea constă într-o grindă canal care se pretează de minune la prefabricare și care formează în interior un gol ce servește circulației aerului condiționat. Grinda canal îndeplinește astfel, în același timp, funcția de structură portantă și de canal de ventilație, cu parametri climatici net superiori vechiului sistem. Se elimină astfel canalele de tablă, podul tehnic și ceea ce e foarte important se pot realiza hale de dimensiuni nebănuite pînă acum. La fabrica „Argeșana" din Pitești s-a și construit o asemenea hală de 60 000 metri pătrați (de 6 ori față de maximul cunoscut în lume), la Oltenița o hală de 38 000 metri pătrați și așa mai departe.

Există însă un avantaj care le întrece pe toate celelalte și care se pare că este cel ce conferă invenției o valoare cu adevărat mondială și anume, **eficiență economică rezultată din posibilitatea prefabricării acestor grinzi canal.** În locul turnării monolitice care nu permitea desfacerea cofrajului decît după 20 zile, construcția unei hale cerînd un timp îndelungat și consum considerabil de material lemnos, se poate acum trece prefabricarea grinzilor cu metode moderne (prin aburizare, întărirea betonului se face numai în 8 ore) grăbind cu luni de zile darea în funcțiune a întreprinderii. Marea fabrică textilă ce se construiește acum la Giurgiu va intra în funcțiune astfel cu 3—4 luni înainte de termen.

Invenția celor doi români, confirmată multilateral de practică, pare simplă la prima vedere dar din convorbirea îndelungată avută cu unul dintre cei doi inventatori ne-am putut da seama, cîte dificultăți teoretice și tehnice au trebuit să înfrîngă ei pentru a-și duce la capăt ideea. Și dacă azi invenția lor e materializată în hale atît de frumoase precum cea din fotografie, și dacă azi invenția e brevetată în diferite țări ale lumii, și dacă emisari ai unor mari întreprinderi de peste hotare duc tratative pentru a o achiziționa, aceasta se datorește fără îndoială exclusiv talentului și perseverenței celor doi inventatori români.

M. RADIAN

ASCENSOARE FULGER

Recordul mondial de înălțime între turnurile de radio și televiziune îl deține „gigantul de la Moscova" cu 533 m. Cele patru ascensoare care transportă publicul la cele trei platforme de la 147, 269 și 337 m, și la restaurantul turnant cu trei etaje, de la 328 m înălțime, au o viteză de 25 km/oră și sînt construite de firma Stahl din Stuttgart. Pentru a ajunge la platforma superioară, fără opriri, îți trebuie un minut și 10 secunde !

Nimic mai bun decît... frigul

Dacă ne îngheață nasul... curge. Știm. Iar cînd curge sînge din nas ? Nimic mai bun decît... frigul ! Cel puțin așa pretind oftalmologii din Pittsburg. Se introduce în nara pacientului un minuscul „frigider" — un balon congelator alimentat de un lichid avînd temperatura de —20° sau —17°. Balonul păstrează această temperatură timp de 6 minute, apoi... răcindu-se, rămîne pe loc, în chip de tampon. Acest procedeu oprește sîngerarea și previne recidiva. Numai că pentru hemoragiile benigne procedeul a dat naștere la neplăceri. Așa că : nu vă introduceți un congelator în nas decît după recomandația expresă a medicului !

O PERECHE FĂRĂ VIITOR

Acest animal straniu — un amfibian decolorat — trăiește în piraiele și apele freatice dintr-o regiune a R.S.F. Iugoslavia. „Ziua de mîine" îi e amenințată, pe de o parte pentru că aria lui de răspîndire este localizată la extrem, pe de altă, tentează prea mult pe colecționarii de rarități.

MICROBIOLOGIE

În viitor la dispoziția dv.: HORMONUL DE CREȘTERE

Știința învață meseria naturii. A fost realizat în laborator hormonul care acționează asupra creșterii, care accelerează cicatrizarea plăgilor, consolidarea fracturilor.

Hipofiza este o glandă de mărimea unui bob de mazăre situată la baza creierului. Importanța ? Controlează, prin intermediul hormonilor specifici, funcționarea tuturor glandelor endocrine ale organismului. Începînd din 1956, o echipă de cercetători sub conducerea savantului dr. Choh Hao Li a izolat și purificat opt din cei zece hormoni cunoscuți și a precizat totodată modul lor de acțiune. Astăzi încununînd o muncă de 35 de ani în laboratoarele universității din California dr. Choh Hao Li a reușit una dintre cele mai remarcabile performanțe tehnice : izolarea hormonului de creștere, cea mai mare moleculă care a fost vreodată reconstituită de om. 188 de acizi aminați, față de prima enzimă sintetică, realizată în urmă cu doi ani, „ribonucleaza" care număra doar 124. Despre hormonul de creștere se știa încă de aproape o sută de ani că joacă un rol capital în dezvoltarea fizică a copilului și că mii de oameni în lume sînt pitici datorită insuficienței hipofizare. Pentru această performanță, dr. Li a lucrat zece ani, descoperind un larg evantai de acțiuni. Acest hormon nu acționează doar asupra creșterii, el stimulează producția laptelui mamar, declanșează activitatea glandelor sexuale, accelerează cicatrizarea plăgilor, și consolidarea fracturilor. Pe un plan mai fundamental regularizează metabolismul zaharurilor și grăsimilor, deci al procentului de colesterol. Și, devreme ce accelerează creșterea țesuturilor, se pare că joacă un rol nefast, de astă dată, în proliferarea celulelor canceroase. Această observație a dat naștere însă alteia de care se leagă multe speranțe. Dr. Choh Hao Li afirma : „în acest caz, devreme ce cineva a reușit să sintetizeze hormonul creșterii, altul va reuși să sintetizeze hormonul „anticreșterii" care va combate cancerul". Optimism, desigur, dar nu van. Prima sinteză deschide fără îndoială imense perspective terapeutice. Se precizează însă : nu în viitorul apropiat. Hormonul sintetizat nu posedă încă decît 10% din forța activă a celui natural din cauza impurităților pe care le are. Pronosticul ? Vor fi necesari încă vreo trei ani pentru ca performanța atinsă în laborator să treacă în producție industrială.

UTIL ŞI PRACTIC

• Armonie şi frumuseţe

O frunte înaltă şi bombată exprimă armonie şi frumuseţe. Chiar dacă multiplele preocupări, grijile, încordările nervoase, îşi lasă urmele în unele riduri, fruntea luminează şi scoate în valoare trăsăturile chipului omenesc, înnobilîndu-i expresia. O frunte complet neacoperită, cere un profil perfect. Nu toate frunţile sînt însă înalte, şi bombate. Există frunţi înguste, altele teşite, late sau alungite. Persoanele cu o frunte îngustă, vor avea grijă să folosească întotdeauna, un fond de ten sau o pudră mai deschise decît cele folosite pentru restul obrazului.

O frunte prea înaltă în proporţie cu celelalte trăsături va fi umbrită în jurul părului cu o pudră sau un fond de ten mai închise sau, mult mai simplu, va fi acoperită cu un breton.

O frunte prea lată se îngustează, fardînd mai închis o porţiune în regiunea timplelor, totul pierdut în degrade pînă la rădăcina părului.

O frunte teşită prezintă o adîncitură în mijlocul său. Porţiunea aceasta, care pare o umbră, va fi luminată cu un fond de ten deschis, ce va da impresia de suprafaţă plană prin unghiurile de lumină, pe care le reflectă culoarea deschisă.

Pentru a sugera o frunte bombată, se va lumina mijlocul frunţii cu un fond de ten deschis, în formă rotundă, iar restul frunţii cu un fond de ten obişnuit pe care îl aplicăm şi pe obraz.

Ridurile frunţii se acoperă, aşa cum am mai spus şi în alte dăţi, pensulînd adînciturile cu un fond de ten foarte deschis şi pudrîndu-le.

Constanţa POPOVICI

• Pentru gospodine

• Nu lăsaţi niciodată un tub de lipici pe o masă de lemn, fără a pune dedesubt ceva protector. Dacă totuşi se întîmplă să se prindă de masă frecaţi pasta de lipici (uscată) cu o cîrpă înmuiată în alcool de 90°.

• Ştiţi cum trebuie să procedaţi pentru dispariţia urmelor lăsate pe un covor de o mobilă prea grea? Întindeţi o cîrpă udă pe locul respectiv. Cînd firele covorului au absorbit suficientă umiditate, uscaţi cu un uscător electric (de păr). Covorul îşi va recăpăta aspectul.

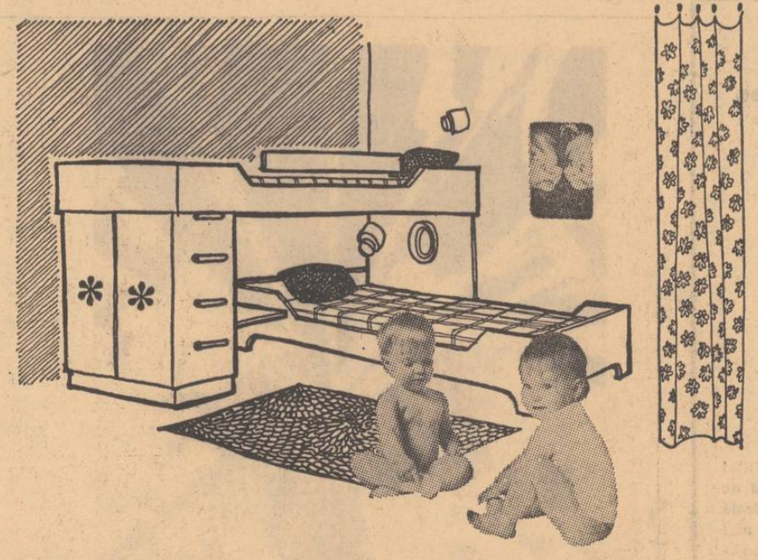

CAMERA CELOR MICI

Paturile suprapuse se amplasează acolo unde nu avem suficient loc pentru a pune comod două paturi simple sau, cum este cazul în camera copiilor, acolo unde suprafaţa camerei este mai bine să fie folosită pentru joacă. De altminteri, cel mai des paturile acestea sînt folosite tocmai în camera copiilor, drept care în ultimul timp au apărut şi în magazinele noastre de mobilă astfel de piese. De obicei, ele sînt combinate cu dulap pentru haine, cu o mică planşetă pentru făcut lecţii etc.

Paturile se pot suprapune perfect unul peste altul sau pot fi dispuse perpendicular unul faţă de celălalt. În acest din urmă caz, patul de sus se sprijină la unul din capete de dulapul de haine. Cîteva dimensiuni: patul de jos se află la 30 cm de pardoseală; între cele două paturi se lasă aproximativ 85—90 cm; patul de sus se află la circa 1,15—150 m de la pardoseala. În cazul în care patul de jos are sertare dedesubt (pentru aşternut sau jucării) el se înalţă cu aproximativ 10 cm mai mult. Husele celor două paturi vor fi din acelaşi material. Dacă însă cei doi copii sînt de sexe diferite, husele vor fi şi ele de culori diferite din gama albastru şi, respectiv, roşu.

Amplasate într-o nişă a camerei, paturile suprapuse se maschează cu o draperie dintr-un material uşor, înflorat, strînsă la cele două capete ale nişei cu cîte un şnur sau cu o bucată lată din materialul respectiv. Desigur, în acest caz, husele trebuie confecţionate din acelaşi material. Întregul va căpăta un aer cîmpenesc, proaspăt, mai ales dacă lemnul din care sînt construite paturile va fi lăsat la culoarea sa naturală şi nu va fi lustruit.

Pentru patul de sus, se va prevede o scăriţă cu 3—4 trepte şi o mică balustradă formată dintr-o scîndură de circa 10—12 cm lăţime. Tot pentru patul de sus, este necesară o mică poliţă în consolă pentru pus o carte. De asemenea, nu veţi uita ca fiecare din cele două paturi să aibă mica sa lampă de noapte.

Trebuie menţionat că cele două paturi pot fi şi numai ocazional superpozabile (în cepuri), ele stînd în mod obişnuit pe pardoseală. Desigur, acest lucru nu este posibil decît în cazul unor paturi mici, pentru copii.

Arh. M. KROCHMALNIC

SUGESTII PENTRU COPIII NOŞTRI

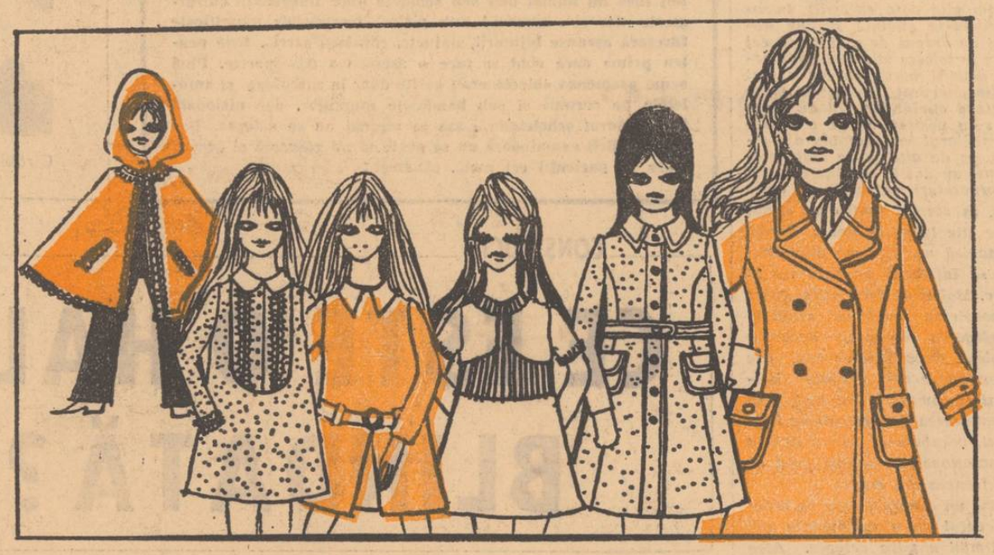

FETIŢELOR: ROCHII ŞI PARDESIE

Vă sugerăm cîteva idei pentru fetiţele dumneavoastră:

1. Pelerină de stofă roşie croită aproape cerc, cu glugă garnisită de jur împrejur cu paspoal, care se găseşte în mercerii.

2. O rochiţă simplă cu o garnitură din patru şiruri de paspoal. Aceeaşi garnitură se repetă la mîneci.

3. Un cordon trecut prin găici, un guleraş şi o cută din stofă de altă culoare pot înnoi o rochie mai veche.

4. La o rochie care a rămas scurtă, se adaugă în talie, o bandă din alt material sau una tricotată, de culoare contrastantă.

5. Pardesiu din tweed, închis cu nasturi pînă la gît, purtat cu cordon în talie.

6. Pentru fete mai mari, un pardesiu cambrat, cu pense care merg pînă jos, închis la două rînduri cu nasturi metalici.

Desene şi text: Doina LEVINŢA

ÎNGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

ANTOANETA ANDREI — Giurgiu. *Pentru o rinită alergică, dacă tratamentul recomandat de serviciul O.R.L. nu a avut efect vă recomandăm Feniramin şi vitamina A, instilaţii locale alternînd cu vitamina C. Dacă nu se ameliorează, va urma o cură balneară cu aerosoli la Govora.*

STANCIU ION — Tg. Secuiesc. *Într-adevăr aţi urmat multe tratamente şi este dezolant să constataţi ineficienţa lor. Citiţi indicaţiile de mai sus şi dacă nici aceste îndrumări nu vor avea efectul dorit, veţi fi obligat să faceţi testările necesare pentru a stabili etiologia rinitei alergice. Vă recomandăm serviciul de alergologie — Spitalul Dr. Carol Davila din Calea Griviţei nr. 4.*

L.L. — Bucureşti. *Dungile albe pe care le prezentaţi se numesc vergeturi. Pentru a preveni apariţia lor în viitor se recomandă: mers pe jos, gimnastică, masaj subacval, duş scoţian şi menţinerea constantă a greutăţii normale a corpului.*

S.M. — Galaţi. *Pentru micozâ şi trichomonas medicamentele cele mai active sînt Metronidazol şi Stamicin. Dacă nu aţi obţinut rezultatul dorit, veţi repeta tratamentul cu Metronidazol timp de 20 de zile şi îl veţi continua şi în perioada ciclului menstrual. Stamicin — veţi folosi sub formă de ovule şi drageuri. Se impune şi tratamentul partenerului pentru evitarea reinfecţiei.*

DANILEVICI VALERIAN — Fălticeni. *Dacă nu aţi primit ajutor de la clinica respectivă este mai greu să vă ajutăm noi prin corespondenţă. Vă sfătuim să vă examineze specialiştii clinicii de neurologie şi să ne comunicaţi diagnosticul. Pentru celelalte simptome descrise vă recomandăm vitamina B_6; Fosfobion; Glicocol şi Antimigrin.*

S.I. — Urziceni. *Vă înţelegem, fistulele perianale sînt trenante şi adesea recidivează, chiar dacă sînt tratate corect. Nu credem că au vreo vină medicii care v-au îngrijit. Eliberaţi-vă de ideile obsedante — nu este cancer. Ar fi bine să vă internaţi în clinica de chirurgie a spitalului Fundeni.*

D. VERONICA — Tulcea. *Tratamentele hormonale pentru a stimula creşterea staturală sînt eficace la vîrstele mai mici, totuşi încercaţi să consultaţi specialiştii clinicii de endocrinologie din Bucureşti, B-dul Aviatorilor 36.*

MARIAN — Gorj. *Cataracta post traumatică poate fi operată în cadrul clinicii de oftalmologie — spitalul Colţea. Indicaţia de internare o eliberează medicii din localitatea dv.*

H.T.H — Suceava. *Vă recomandăm Folcisteina U. Vă felicităm pentru dragostea cu care vă îngrijiţi nepotul, ea va constitui suportul moral pentru a trece mai uşor prin perioada penibilă a climaxului.*

Dr. Ana MURGULEŢ

ÎNGRIJIREA CAPŞUNILOR DIN GRĂDINĂ

Ing. ŞTEFAN BĂLĂNESCU, profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman, răspunde cititorilor **Anton Traian** din Năsăud, str. Gh. Coşbuc 95, **Petrina Ciurea** din Cogealac — Constanţa, **Ion Cîncu** din Sinaia, str. Furnica nr. 42, **Eremia Pascu** din com. Purcăreni — Braşov şi **Constantin Cap** din Brezoi — Vîlcea, str. V. Roaită 519, care cultivă căpşuni şi doresc să ştie ce lucrări de primăvară trebuie să facă în aceste plantaţii.

Prima lucrare este greblarea culturii pentru curăţirea plantelor de frunzele uscate şi resturile de stoloni, aceştia din urmă, contribuind la slăbirea tufelor mamă şi la îndesirea culturii.

Resturile rezultate la curăţirea plantaţiei trebuie arse pentru a distruge germenii de boli şi dăunători. Urmează săpatul printre rînduri şi pe rînd. Pînă la înflorit, se fac trei praşile. Înainte de efectuarea uneia din aceste praşile este bine să se aplice şi îngrăşăminte chimice (în special azotat de amoniu), cîte 10—15 g la metru pătrat. Îngrăşămîntul se împrăştie uniform pe o lăţime de 20—30 cm, în ambele părţi ale rîndului, cu grijă pentru a nu cădea pe frunze, pe care le poate arde.

În lipsa îngrăşămintelor chimice, se poate folosi cu bune rezultate gunoiul de păsări amestecat cu 10—12 părţi apă.

Pînă la înflorit, se aplică tratamente pentru combaterea bolilor şi dăunătorilor. Astfel, la începutul vegetaţiei şi apoi după 2—3 săptămîni, se stropesc plantele cu zeamă bordeleză 0,75 la sută sau cu Captan (Orthocid) 0,3 la sută. Cînd se observă un atac de făinare se fac stropiri cu sulf muiabil 0,4 la sută sau Karatan 0,1 la sută.

Pentru combaterea putregaiului cenuşiu al fructelor este necesar să se facă o primă stropire cu Captan 0,4 la sută, la ofilirea primelor flori. Tratamentul se va repeta după o săptămînă. Larvele de cărăbuş pot fi combătute prin încorporarea în sol o dată cu prăşitul, a substanţelor Heclotox x 3 sau Detox 5 (6—7 grame la metru pătrat).

Pentru a obţine fructe curate trebuie să se aşeze între rîndurile de plante şi sub tufe, un strat de mulci (talaj mărunt, paie, frunze uscate) în grosime de 3—4 cm. Lucrarea aceasta se face cînd au început să se formeze primele fructe.

MUNCA LA DOMICILIU

ION STAVRESCU din *Bucureşti* întreabă dacă pentru executarea de produse şi lucrări de artizanat la domiciliu poate folosi şi alţi membri de familie?

În scopul dezvoltării şi diversificării producţiei de artizanat, cordoane, ţesături broderii, confecţii, împletituri, alte produse, pentru a căror executare nu sînt necesare maşini şi utilaje speciale — ne răspunde consultantul nostru juridic — poate fi folosită şi munca la domiciliu.

Persoanele care încheie contracte în acest sens, pot fi ajutate de membrii lor de familie — soţ, copii, părinţi, socri, surori, fraţi. În nici un caz însă, aceste persoane n-au voie să folosească muncă salariată. Încălcarea acestei interdicţii constituie contravenţie şi se sancţionează cu amendă de la 200 pînă la 1 000 lei: ea atrage totodată desfacerea contractului încheiat pentru executarea de produse şi lucrări prin muncă la domiciliu (Hotărîrea Consiliului de Miniştri nr. 1956/31.XII.1970).

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PREGĂTIREA GHIZILOR

Pentru cititoarea JANA DICU din comuna *Şoldanu, jud. Ilfov,* am primit următorul răspuns de la Oficiul Naţional de Turism referitor la cursurile pentru pregătirea ghizilor, colaboratori externi: candidaţii care solicită înscrierea la aceste cursuri, trebuie să aibă, ca studii, cel puţin şcoala medie cu examen de bacalaureat şi să posede cunoştinţe bogate din toate domeniile. Pentru anul 1970/71 cursurile au început la data de 1 octombrie 1970.

ŞCOLI DE STENODACTILOGRAFIE

ELENA GEORGESCU din *Slatina, MARIN IONESCU* din *Alexandria* şi *NICOLAE FLORESCU* din *Bucureşti* doresc să ştie unde funcţionează şcoli de specializare postliceală de stenodactilografie şi ce condiţii trebuie îndeplinite pentru a urma aceste şcoli. Direcţia generală a învăţămîntului profesional şi tehnic din Ministerul Învăţămîntului, ne informează în această privinţă: În şcolile de specializare postliceală de stenodactilografie sînt primiţi absolvenţi de liceu, cu sau fără examen de bacalaureat, care au reuşit la concursul de admitere. Concursul de admitere se desfăşoară în perioada 15—22 septembrie şi 25—29 septembrie, în cazul necompletării locurilor în urma primului concurs.

Şcoli de specializare postliceală de stenodactilografie funcţionează în Bucureşti, str. Sfinţii Voievozi nr. 52—54 şi în Craiova, str. Caracal nr. 105.

POŞTA

„Dragă redacţie,

În prezenta scrisoare, îmi permit să fac cîteva aprecieri asupra conţinutului revistei...“ În rîndurile trimise, **AMBROSIE RUSU din Călăraşi, calea Bucureşti bloc H2 Scara 1, ap. 5** ne comunică părerea domniei sale asupra conţinutului revistei „care s-a îmbunătăţit în ultimul timp“ şi cîteva sugestii pentru viitor: **„Aş dori să citesc în revistă reportaje în legătură cu lupta omului împotriva poluării aerului şi a apei, lupta împotriva zgomotului, aspecte din lupta împotriva consumului de stupefiante, mai multe teste de perspicacitate, care mi se par foarte reuşite, teste medicale, probleme de logică şi psihologie“.**

Aprecierile dv. ne bucură, stimate Ambrosie Rusu, şi vă promitem să includem aceste teme în preocupările noastre. Unele dintre ele au fost de altfel vizibile şi în numerele apărute.

AUREL BRĂDEANU, Bd. 23 August nr. 15 ap. 10 — Reşiţa. La scrisoarea dv. adresată redacţiei revistei noastre vă facem cunoscut că sobele de încălzire centrală cu gaze naturale tip AMI 3 se produc de la începutul anului 1971 şi se găsesc de vînzare la magazinul „Metalux“ din Bucureşti, str. Smîrdan nr. 41 — la preţul de vînzare cu amănuntul de lei 11 561 buc. Pentru relaţii suplimentare, urmează a vă adresa întreprinderii furnizoare I. I. L. Metalurgica Bucureşti, Şos. Iancului nr. 48.

O lecţie de bucătărie

SECRETUL ALUATULUI FRAGED

O gospodină începătoare nu se va aventura în pregătirea unor dulciuri complicate, care s-ar putea să nu reuşească

O sfătuim să aleagă pesmeţii, fursecurile, tartele mari sau mici (coşuleţe) care au la bază aluatul fraged.

Tartele prezintă avantajul că pot fi servite cu diverse umpluturi — după gust şi sezon. O gospodină poate alege între fructe, — cu sau fără adaus de frişcă, — cremă de vanilie, cremă din brînză dulce de vaci etc.

Fazele de preparare pot fi urmărite în suita de fotografii de mai sus. Explicaţiile care le completează dezvăluie toate secretele pentru reuşirea acestui dulce.

1) Ingrediente pentru două tarte de 23 cm în diametru: 500 g făină, 250 g unt la temperatura camerei, ¼ linguriţă sare, 1 dl de apă.

2) Cerneţi făina pe planşetă, faceţi la mijloc o adîncitură. Puneţi înăuntru sarea şi untul împărţit în bucăţele. Frecaţi untul cu vîrful degetelor, în aşa fel ca să absoarbă treptat făina pînă ce veţi obţine un amestec grunjos ca un fel de griş mare.

3) Turnaţi puţină apă deasupra. Cantitatea de apă depinde de facultatea de absorbţie a făinei. Veţi pune atîta încît să puteţi strînge aluatul în minge. Frămîntaţi-l repede cu podul palmei pînă ce veţi obţine un aluat neted.

4) Strîngeţi-l în minge, presăraţi-l cu făină, înveliţi-l într-un şervet şi lăsaţi-l să se odihnească cel puţin două ore. Ideal ar fi să-l preparaţi din ajun.

5) Împărţiţi aluatul în două jumătăţi şi întindeţi-le cu sucitorul pe planşeta presărată cu făină.

6) Ungeţi două forme de tartă (cu marginile foarte joase) şi tapetaţi-le cu foile de aluat pregătite. Apăsaţi cu degetul pe margini. Înţepaţi fundul aluatului cu furculiţa, ca să nu se umfle la copt. Coaceţi-le aşa ca să rămînă de culoare deschisă sau după cum indică reţeta aleasă.

Tartele se scot din formă după ce s-au răcorit.

Tartă cu mere

După ce aţi procedat ca mai sus, înainte de a da tarta la cuptor, ungeţi-o cu un strat de marmeladă (de preferat de mere) peste care veţi aşeza regulat, felii subţiri de mere crude. Coaceţi la foc iute cam 25 de minute în cuptor încălzit dinainte. Cînd e aproape gata, presăraţi un strat de zahăr şi mai daţi-o cîteva minute la cuptor.

Tartă cu marmeladă

Se pregăteşte aluatul ca mai sus, se coace tarta neumplută, iar după ce e gata, se unge cu un strat bun de marmeladă la alegere. caise, căpşuni, zmeură.

Tartă cu brînză de vaci

Se pregăteşte umplutura din 500 g brînză proaspătă de vaci, 3 ouă, o lingură de smîntînă, un vîrf de lingură cu făină, un praf de sare, zahăr după gust şi o mînă de stafide. Se umple tarta înainte de a fi coaptă, se unge umplutura cu ou şi se dă la cuptor.

Inele

Se prepară aluatul fraged, se întinde o foaie subţire (cam ⅓ cm). Cu un pahar se scot din ea discuri. Jumătate din ele se fac inele scoţîndu-le mijlocul cu un degetar. Se coc toate, circa 10 minute în cuptor fierbinte şi încălziţi dinainte.

Se ung discurile cu marmeladă sau o cremă la alegere. Se aşază deasupra inelele. Se pudrează cu zahăr vanilat.

Olimpia ŞTEFĂNESCU

de caise, prune, trandafiri sau struguri — aliment bogat în vitamine.

Preparate din fructe proaspete, dulceţurile au o aromă şi un gust plăcut. (6160)

Martie, luna

părului

Adresaţi-vă la unităţile COOPERATIVEI „IGIENA“ BUCUREŞTI

(6159)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG

„UNDE AR FI FOST LOCUL MEU?!"

CURIER SĂPTĂMÎNAL

de Mihai STOIAN

Nu este prima dată cînd reproduc scrisori primite de la corespondenți care datorită unor infirmități, nu-și pot construi o existență normală (amintiți-vă de Ioan Ciup). Apelurile lor. atît de patetice, merită, fără îndoială, atît atenția noastra, cît și a forurilor de resort :

„Stimate curier,

Deoarece „timpul costă bani" n-am să-ți reținprea mult atenția cu introducerea și amănuntele de rigoare, fiind incredințată că vei înțelege numaidecît că este vorba de o dramă. Am 33 de ani și de la frageda vîrstă de 8 luni sînt condamnată la imobilitate în pat, folosindu-mă de un cărucior ortopedic pentru „a lua aer", Anii copilăriei au trecut ca orice copilărie, cu micile bucurii sau necazuri. Prima tinerețe a trecut la fel, înconjurată fiind de prieteni și mai ales de frați și surori (sîntem 10). Îmi dau seama că am greșit spunînd că „sîntem", pentru că, de fapt, „am fost" zece ; anii au trecut, fiecare și-a... luat zborul, frate, soră și prieten — numai eu, țintuită în cărucior de o paralizie infantilă, nu am „aripi" nu pot „zbura". Aceasta este de fapt întrebarea care — deocamdată — nu are răspuns : ce să fac ? Baltasar Gracian spune : „Nu există un deșert mai groaznic" decît a trăi fără prieteni — și are perfectă dreptate. Din nou întrebarea: ce să fac ? Aș putea să scap din acest deșert unde m-a adus amiaza fără călăuză, fără să se arate la orizont măcar o umbră cît de slabă ?

Poate cer prea mult ? ! Dacă nu pot scăpa, atunci există cineva să-mi îndrepte pașii măcar spre o oază ? Iată de ce v-am scris. Am ajuns la o vîrstă cînd nu mai cred în iluzii și speranțe (am fost operată de două ori și fără rezultat) — neîncrederea, obsesiile, teama, conștiința capacității mele intelectuale (unde ar fi fost locul meu ? !) toate s-au transformat într-un cerc care se stringe treptat în jurul meu.

Vă rog deci, ca pe lîngă sfaturile dv. (cum ați făcut de atîtea ori) să-mi publicați adresa și dorința mea de a coresponda cu tineri — să-mi scrie despre viață, dragoste, muncă, să-mi scrie despre ce cred ei că ar putea să mă sustragă gîndurilor sumbre ce pun încet și sigur stăpînire pe mine. Poate va fi aceasta o portiță de ieșire din acest cerc ? !

Nu-mi rămîne decît să vă mulțumesc anticipat.

ELENA COSMESCU
orașul Călan, jud. Hunedoara
cart. Crișeni nr. 64".

Stimată Elena Cosmescu, dorința ți-a fost îndeplinită. Cît privește sfaturile, cred că primul răspuns bun, potrivit, ți l-ai dat singură, solicitînd prin intermediul rubricii noastre, o *comunicare* (scrisă) cu alți oameni care, indiscutabil, vor da curs strigătului dumitale de singurătate și dezorientare. Firește, falsele iluzii și speranțele deșarte n-au ce căuta într-o asemenea înspăimîntător de grea situație, cum este cea în care te afli. Dar există o mie și una de soluții „mărunte", practice, la fața locului, acolo unde ești, în atmosfera pe care ai știut să ți-o constitui, capabile să te zmulgă din apatie, din imobilitate. Dacă fizic lucrurile stau așa prost, psihic ești integră și *trebuie* să te miști cu ajutorul creierului, dacă picioarele nu te ascultă. Îndepărteaz-ă de dumneata ideea (mărturisește c-o ai !) potrivit căreia dispui de atît de mult timp, încît nu mai ai chef de nimic. Compuneți un program strict, aglomerat chiar (audiții muzicale, limbi străine, jurnal intim — un om ca dumneata „vede" altfel lumea, și asta merită să fie consemnat pe hîrtie, ieșiri în lume — fie și cu cărucior, cît mai dese, cît mai variate etc., etc.). Încearcă să nu te compătimești într-una, supune-te, dimpotrivă, unui permanent efort (bine articulat, multilateral) și scrie-mi din nou cum merge. Crede-mă, n-am pretenția că „rețeta" de mai sus ar fi infailibilă, eventual găsește singură alta, mai apropiată personalității dumitale, mediului în care trăiești, însă nu te lăsa copleșită de propria-ți milă pentru propria-ți persoană.

Nu vreau să citez acum exemple celebre, de oameni pe care numai voința și luciditatea i-au salvat de la o existență și mai tristă decît le fusese hărăzită. Scrisoarea dumitale depune mărturie : *poți să te miști în orice direcție*, cu o viteză infinit mai mare decît cea a membrelor paralizate, mulțumită — repet — intelectului. Nu-l lăsa să vegeteze, subordonează toate neplăcerile (uriașe, știu) fizice, voluptății de a le înfrînge pe calea judecății, a unui psihic echilibrat, a unui suflet care nu se lasă încovoiat sub povara fizică amintită. Nu-s vorbe goale, prea frumoase cuvinte de îmbărbătare, ci — așa aș dori — o direcție de *mers* (subliniez tocmai acest cuvînt care, pentru dumneata, are o valoare înmiită). Mergi, mergi cu gîndul, mergi cu simțămintele, în toate cele patru puncte cardinale. Nimic, nici o forță din lume, nu te poate opri. Ai nevoie... „doar" de voință. O ai ?

P. S. Am primit, în timp, mai multe scrisori de la oameni aflați într-un impas de felul celui dezvăluit de *E. C.* Vom încerca să-i sprijinim *(Emilia Dimulescu* — Urlați, *Aurelia Ghiran* — Recea Mare etc). Pentru *F. L.* — *jud. Bihor :* Sînt de acord cu punctul dv. de vedere.

V. TIMOC

— Înaintezi tot ce ți-am spus, într-un plic sigilat, cu mențiunea „secret".

G. BADEA

— Așa cum mă pieptăn eu este mai modern...

— Cred că tot semn de curbă a fost.

Adrian ANDRONIC

— Închipuiește-ți ce idee pe nevastă-mea, să mă duc eu pe vremea asta să cumpăr zarzavat !!!

— Bine, tov., dar sărmăluțele astea conțin numai orez...

— Restul puneți dumneavoastră, doar sînt semipreparate !!!!

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Să fie oare adevărat că 1 = 2?

Evident că matematicienii vor fi primii care vor spune că nu este adevărat. S-ar părea însă că, tot matematic, se poate demonstra și contrariul. Și iată cum :

Se pleacă de la identitatea a = b. Această identitate se poate scrie însă și astfel : $a^2 = ab$, sau $a^2 - b2 = ab - b^2$. Dar ultima identitate este exprimabilă și sub forma (a—b) (a+b) = b (a—b).

Întrucît am considerat de la început că a = b, rezultă că, prin simplificarea ultimei relații se ajunge la egalitatea a + a = a, sau 2 a = a, ceea ce echivalează a spune că 2 = 1 sau 1 = 2, luînd de pildă a = 1.

Să fie oare adevărat?

Corăbiile vikingilor

Despre corăbiile vikingilor s-au scris și s-au spus multe în decursul timpului. Deși aceste corăbii contau pentru vremea respectivă ca fiind printre cele mai rapide, ele neavînd dimensiuni prea mari, nu puteau transporta însă încărcături însemnate. Cu toate că pe vikingi i-ar fi interesat să poată transporta mai mult, aceasta nu le era posibil, nefiind în stare să realizeze corăbii mai mari. Deficiența provenea din tehnologia de construire a navelor.

Știți în ce consta această deficiență ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Cum a fost măsurată înălțimea obeliscului?

Thales a făcut uz de o prăjină, cu lungime cunoscută și... de umbra obeliscului, produsă de razele solare, adăugînd la toate acestea cunoștințele sale de geometrie. Să urmărim desenul de mai jos în care se notează

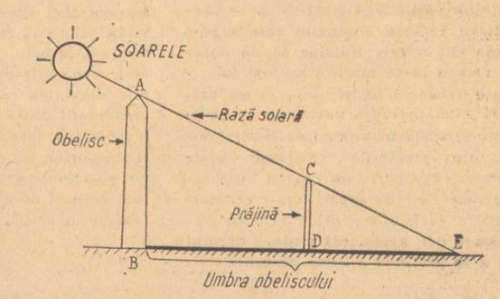

Umbra obeliscului

cu AB obeliscul, cu CD prăjina, cu BE lungimea umbrei obeliscului pe sol și cu DE lungimea umbrei pe sol a prăjinii.

Thales a luat prăjina și a potrivit-o astfel încît vîrful umbrei sale să coincidă cu vîrful umbrei obeliscului. Apoi, a măsurat lungimea umbrei obeliscului, adică porțiunea BE și lungimea umbrei prăjinii, deci distanța DE.

Privind mai cu atenție desenul, se observă că el reprezintă de fapt două triunghiuri dreptunghiuri asemenea, adică triunghiul mare ABE și triunghiul mic CDE.

Thales descoperise mai de mult că la triunghiurile asemenea există niște relații între laturi, și anume că raporturile dintre laturile de același fel sînt egale între ele, adică, în cazul figurii de față, se poate scrie că :

$$\frac{AB}{CD} = \frac{AE}{CE} = \frac{BE}{DE}$$

Din aceste fracții, cunoaștem pe CD, pe BE și pe DE, mărimi suficiente din care se poate calcula AB, adică înălțimea obeliscului. Se va utiliza deci numai egalitatea

$$\frac{AB}{CD} = \frac{BE}{DE}$$

pe care, conform proprietăților fracțiilor, o putem scrie și astfel :

$$AB \times DE = CD \times BE$$

De aici, se va obține :

$$AB = \frac{CD \times BE}{DE}$$

Cu alte cuvinte, înălțimea obeliscului va fi egală cu produsul dintre lungimea prăjinii (CD) și lungimea umbrei obeliscului (BE) totul fiind apoi împărțit la lungimea umbrei prăjinii (DE).

Bineînțeles, că contemporanii lui Thales au jubilat de bucurie că bătrînul lor matematician a izbutit să rezolve problema, bătîndu-și el joc, de data aceasta, de nepriceperea stăpînirii. Dacă această povestire geometrică vă amuză, puteți să o și verificați în practică, cu un stîlp de la liniile aeriene de distribuție electrică sau cu două prăjini, una fiind mult mai lungă decît cealaltă. Probabil că acum, în perioada friguroasă este însă mai greu de găsit un... Soare, darnic în raze.

Știți să numărați ?

Să spunem că un om ar număra pe minut pînă la 200. Ar ajunge deci cu numărătoarea pînă la 12 000 într-o oră, pînă la 288 000 în 24 de ore, și la 105 120 000 într-un an, presupunînd că ar număra incontinuu, zi și noapte, fără a se odihni. Pentru a putea număra chiar în acest ritm, pînă la un bilion, n-ar avea nevoie decît de circa... 9 500 de ani, vîrstă pe care n-au atins-o nici patriarhii biblici. Aveam deci motive să mă îndoiesc de răspuns ?...

POȘTA CITITORILOR

La diversele probleme propuse de noi, au dat răspunsuri bune următorii cititori : *Eugenia I. Petrariu*, din comuna Vinători, jud. Neamț ; *Ileana Drăgănescu*, elevă în cl. a VII-a B, Liceul din Buziaș, jud. Timiș ; *Cornel Nițu*, elev în cl. a VIII-a a Școlii Generale 7, Brașov ; *Iluțiu Ioan*, învățător pensionar, comuna Braniștea, jud. Bistrița Năsăud.

Tov. *Constantin Plămădeală*, învățător din comuna Tureni, jud. Cluj, ne propune ca problemele expuse să fie prezentate în trei numere consecutive ale revistei, iar răspunsurile să apară în cel de al patrulea. Ar fi și aceasta o formulă dar, probabil că pînă la cel de al patrulea număr, mulți cititori și-ar pierde răbdarea. În afară de aceasta nu toți fac colecție de reviste.

Cele două probleme pe care ni le trimiteți sînt interesante, dar prea simple Poate ne expediați altele, la care răspunsurile să fie mai dificile. Vă mulțumim cu anticipație.

Ing. Liviu MACOVEANU

OREBUS

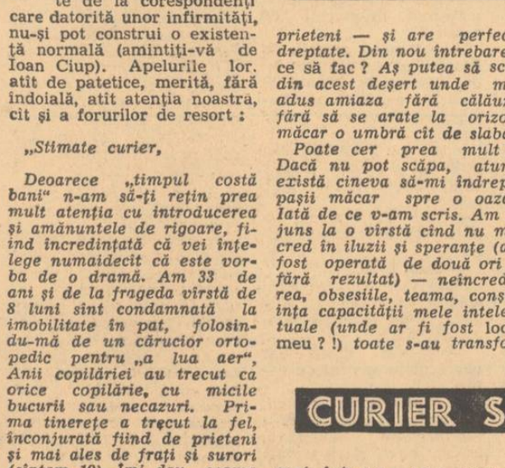

„CÎNTĂ VIORILE"

ORIZONTAL: 1. Viori celebre, unanim recunoscute pentru perfecțiunea lor. 2. Secret de fabricație. — Vioara nr. 1 a României și una din cele mai mari ale lumii. 3. „Vioara", cîntată de Mia Braia. — Orășel în Cipru. 4. Localitate în Norvegia. — Măsură muzicală folosită și la vioară. — Înrăit !! 5. Servește ! — Are... friguri — Arie. 6. În sunet de trompetă. — Primele noțiuni. — Riu în R.S.F. Iugoslavia. 7. Una din cele mai mari „viori" ale lumii. — La lebede! 8. Dă glas viorilor. — Celebra melodie a compozitoarei Mabel Wayne, cîntată mai ales de orchestre simfonice de viori. 9. Născocire. — Calciu. — Țesătură fină. 10. Prietenoasă. — Cunoscut violonist român contemporan. 11. O interpretare... fără greșeală. — Idem. 12. Zburător legendar. — Patria constructorilor de viori Guarneri, Amati, Stradivarius.

VERTICAL: 1. Corzi de vioară. — Celebru constructor italian de viori. 2. Cot la vioară. — Violonist de... mîna întîia. 3. Viori și surori... (sing.) — Arta de a reuși. (fig.) 4. Lugojana lui Filaret Barbu. — Merge cu... cucurigu. — Bun pentru... cîntă viorile. 5. Autorul „Divinei Comedii". — Te „unge" la... inimă. 6. De la țară... — Diminutiv masculin. 7. Contemporan pentru... Ion Voicu. — Tribut. — Auto Club Român. 8. Fiecare are un Festival Internațional „George Enescu". — Tudor Lascu. — Bun „interpret" al „Ciocîrliei"... (ca și vioara! N.A.) — Începe tema! 9. Dansatoare de operă la curtea lui Ludovic al XIV-lea. — Arbust exotic din Mindanao. — Ramură poetică... 10. Acompaniamente muzicale. — Un fel de vioară hindusă. 11. A fi minios. (ban.) — Mare violonist american, elev al lui George Enescu. 12. Ciclu de piese muzicale independente. — Minunată piesă pentru vioară și pian de Ciprian Porumbescu.

Gh. TULEA

Cuvinte rare: MONI — ULA — LEM — TAOLA — REM — ALIM — OTU — UCNI.

DESCOPERIRI

ORIZONTAL : 1. Minunata invenție a lui Gutenberg. (pl.) — Matematician norvegian (sec. 19) care a dovedit că ecuațiile algebrice mai mari de gr. IV nu sînt rezolvabile cu radicali. 2. Numele antic al Armeniei. — Aparat tehnic de frînare. (pl.) 3. Chimist suedez (sec. 19) inventatorul dinamitei și fondatorul premiului internațional care-i poartă numele. — Țară în Africa. 4. Netezirea tehnică a unei suprafețe. (pl.) 5. Primul antibiotic, descoperit de Fleming. 6. Fizician italian (sec. 19) descoperitorul radiofoniei — Asociația Studenților din România. 7. Constructor italian (sec. 17) al unor viori celebre. — Tudor Olaru. 8. Pachet. (tr.) — Uitare. (fig.) 9. Domeniul științific în care acad. Bădărău a efectuat numeroase lucrări. — În Lună ! 10. Oraș în Belgia. — Locuitori antici ai Italiei. 11. O personalitate... — Oraș în R.S.F. Iugoslavia. 12. Domnitor al Țării Românești, fiul lui Mircea cel Bătrîn. (sec. 15) — Măsuri de pe vremea domnitorului Al. I. Cuza. 13. Își respectă cuvîntul. — A conceput teoria filozofică a „ideilor".

VERTICAL: 1. La Constanța! — După masă. (abr.) — Fizician francez (sec. 17) despre care se spune că la vîrsta de 12 ani a descoperit singur primele elemente ale geometriei euclidiene. 2. Cheltuială zadarnică. — Sursă de energie electrică descoperită de Volta (sec. 18 — pl.) 3. Abreviație chimică (acidul paraaminobenzoic). — Nota redacției. — Savantul român care a pus bazele teoretice ale zborului cu reacție. 4. Descoperită de Cristofor Columb în 1492. — Riu în Canada. 5. Invenția lui Stephenson (sec. 18—19). 6. Iese pe la... mijloc ! — Invenția marelui chimist suedez Nobel. 7. Geometria ale cărei baze au fost puse de René Descartes (sec. 17). — La pol! 8. Puterea lor a fost întrevăzută pentru prima dată de fizicianul francez Denis Papin (sec. 18). — Gen de scriere tipografică. 9. Piesă electrică de inducție construită de fizicianul Ruhmkorff (sec. 19). — Venit. (od.) 10. Literă cirilică. — Cometa descoperită de Halley... — În silozi! 11. Leac. (pop.) — Fizician german (sec. 19) care în 1896 a descoperit radiațiile ce-i poartă numele.

Sim. RODESCU

Cuvinte rare: SPA — IRIG — EEL — IRAT — ETI.

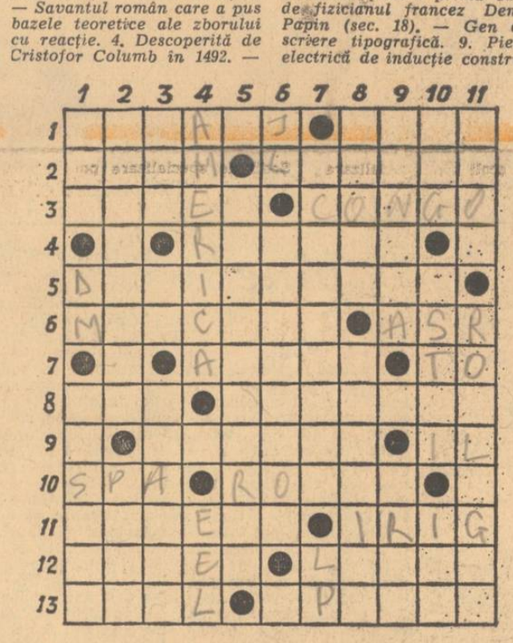

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

ETERNA EVA

ORIZONTAL : David — Alehem — Utan — Aleramo — Margarita — IR — A — Arsene — Ana — SI — Elsa — Cret — Nesaț — Emisi — Cit — Nana — Scn — Aman — TU — Atu — Ta — Arestino S — I — Eva — Imitat — Nepoți — Atena — Arii — Cavaler.

AMINTIRI, AMINTIRI

ORIZONTAL — Hugo — Aforisme — Om — Romanescu — G — Sadoveanu — A — Aoc — O — Osma — Am — Schubert — Fina — Aurel — Apu — GN — Almas — G — Arme — Mea — Caragiale — A — Noutăți — Ric — Rana — Eminescu.

JOCURI DISTRACTIVE

OPT DEOSEBIRI

Între cele două desene sînt opt mici diferențe. Care?

PANTOFUL BALERINEI

(Soluție)

Pantoful nr. 5.

MICA BIBLIOTECĂ „MAGAZIN"

GRĂDINA DE MARK ȚAHAROV

Cînd ești numit inginer principal, se găsește întotdeauna cineva căruia să nu-i fi pe plac. Dar cînd m-au numit pe mine, nu s-a bucurat absolut nimeni. De ce ? Fiindcă sînt un om capabil. De la distanță poate că nu par așa de deosebit, dar, la o privire mai atentă, sînt, într-adevăr, capabil ! Iar dacă, cercetezi mai stăruitor și de foarte aproape — sînt chiar extrem de capabil, din caleafară de capabil.

Încă de pe cînd mi-am susținut disertația de candidat în științe, unii, de prea multă invidie, s-au uitat la mine strîmb. Apoi, cînd m-am apucat de cea pentru doctorat, mulți au început să mă ocolească și au devenit circumspecți. Pe urmă, m-am pomenit chemat la Comitetul Sindicatului din întreprindere și, cu o voce mînghiietoare, mi s-a atribuit un loc de grădină. Și parcă mi l-au dat din tot sufletul, așa numai ca să mă simt mai bine în aer liber.

Eu, desigur, nebănuind nimic, la vremea aceea, am spus :

— Mulțumesc, prieteni ! Sînt adînc mișcat !

Și, iată, îmi cumpăr sapă, greblă, furcă, plus alte cîteva unelte necesare la lucratul pămîntului. Și fac toate astea într-o dispoziție excelentă. Sădesc un măr, pe urmă un păr, un coacăz, un merișor. Pe urmă simt că nu mai pot să mă opresc. Sădesc un ficus, un podbal, pansele, îngrop chiar ciupercile înapoi în pămînt. Am sădit tot ce s-a putut. Locul de grădină e destul de mare. Simt că fiecare bucățică din el îmi devine tot mai dragă. Și, cu fiecare oră ce trece și mai dragă... mai dragă... Simt cum niște gînduri confuze mi se strecoară prin minte... Au început să se trezească în mine nu știu ce instincte. Mai ales atunci cînd crește cîte ceva. Am început să urăsc păsările. Pe ciori, de exemplu, le urăsc din tot sufletul. Îndeosebi cînd zboară deasupra coacăzului. Chiar dacă zboară sus de tot, iau un băț și strig tare după ele. E urît ce strig. Am alungat astfel și privighetoarea. Fiindcă ea, nemernica, se prefacc numai a cînta, dar de fapt, cu coada ochiului, tot la ridichi trage.

Ce a urmat a fost și mai rău. M-am apucat să fac un gard din tufișuri. Nevastă-mea dă să iasă din curte și spune :

— Dragul meu mă duc să cumpăr niște castraveciori !

Eu spun :

— Dar pentru ce să cheltuiești banii cînd îi avem pe-ai noștri ?

Ea vrea să meargă să ia salată.

Eu spun :

— Pentru ce ? Uite, înverzește a noastră.

Ea spune :

— Mă duc măcar după smîntînă.

Eu spun :

— Pentru ce ? Mai bine să cumpărăm o capră. O să avem și smîntînă. O să avem și brînză. Și lînă.

Zis și făcut. Muncim pe rupte. Pe urmă luăm o pauză. Scot țigările, dar le pun imediat înapoi în buzunar. Mă gîndesc : „Pentru ce ? Mai bine să cultiv tutun !" Zmulg din grădină iarba rămasă și plantez în loc tutun. Plantez apoi ovăz, apoi mei, trifoi, hrișcă, orez, griș și chiar fulgi de ovăz. Iar pe nevastă o tot urmăresc să nu plece de acasă. Am luat-o de la slujbă... N-o mai las nici la cercul de teatru.

Ea spune :

— Dragul meu, mă duc doar la piine și înapoi.

Eu spun :

—Asta-i bună ! Dar pentru ce am semănat secară ? Dar griul, de ce l-am pus ?

Ea se uită cu tristețe la mine și plînge, sărmana cu șughițuri, nevenindu-i parcă să-și creadă ochilor. Fiindcă eu, toată ziulica umblu numai într-o vestă străvezie (pe care am croit-o dintr-o pelerină veche), pusă direct pe corp și niște pantaloni bufanți ai bunicului, rămași încă din primul război mondial. Iar în picioarele goale, am niște galoși.

Ea, sărăcuța, în cele din urmă, n-a mai putut să rabde și-mi spune, cu o voce tremurătoare :

— Dragul meu, dar la bufanții tăi, la spate, n-a mai rămas nimic ! Cumpără-ți măcar o pereche de pantaloni !

Eu spun :

— Pentru ce ? Mai bine cultiv bumbac ! Am să scot din el un tort strașnic ! Nici un sintetic nu-l înlocuiește !

Și, în general, simt că sinteticul a-nceput să mă plictisească. La fel ca și estetica ! Simt că nici în cibernetică nu mai cred și nici electricitatea nu-mi mai inspiră respectul de odinioară.

Și tocmai acum îmi pică niște rude. Eu le întîmpin cu, asta... cum să le spun mai frumos, cu... îngrășăminte ! Sînt plin de îngrășăminte ! Diferite sorturi, pe care le amestec, în căutarea celui mai bun.

Rudele au intrat în panică.

— La serviciu — îmi spun ele — un coșmar ! Șeful e disperat. Fără tine nu merge treaba.

Și în urmă, vine o delegație de la Comitetul Sindicatului pe întreprindere. Toți — ca unul — Serghei Ivanovici — spun : termină odată cu toate astea ! Vino-ți în fire ! Ajunge ! Uite în cel hal arăți ! Oprește-te ! La Uzină am primit o comandă nouă. Nu ne mai vedem capul de atîtea treburi. În laborator, ne-a venit aparatură nouă. Întoarce-te la știință !

Eu spun :

— Sigur ! Da' balega cine s-o usuce în locul meu ? Da' socul cine să-l mușuroiască ? Așa... da ! — spun. — Cum îl chema ?... Cu părul creț, cu favoriți... Am uitat cum îl cheamă... Tot n-am timp de el ! Și nici de voi ! — spun. Uite, capra nu e mulsă. Găinile au început să ouă mai prost. Curcanul e niței bolnav. Vițelul șchioapătă — Ei zic — mai cărați-vă de-aici ! Nu mă încurcați ! Acuși încep să cresc iepuri de casă.

Hm ! Dacă au văzut ei așa, s-au dat un pic îndărat. Apoi inginerul din frunte a făcut un semn cu mîinița și toți deodată s-au năpustit asupra mea, m-au luat de mîini, mi-au pus în gură un căluș și — în sanatoriu cu mine, pe contul Sindicatului ! O lună întreagă m-au îngrijit. Și mi-am mai revenit. Pînă la urmă, mi-am amintit pînă și numele ăstuia... pe care începusem să-l uit. Pușkin îl cheamă. Aleksandr Sergheievici !...

Traducere de Elena POPA

Desen de Sergiu MANOLIU

COOP

CONCURS FOTO

Pentru popularizarea activității economice desfășurată de organizațiile și întreprinderile cooperației de consum, Centrocoop organizează un concurs de fotografii, cu premii.

La acest concurs pot participa fotografi profesioniști sau amatori din sistemul cooperației de consum și orice alte persoane interesate, precum și unități foto.

Pentru cele mai reușite fotografii se vor acorda următoarele premii :

Premiul I	un aparat foto Exacta Varex
„ II	2 000 lei
„ III	1 000 lei
5 mențiuni a	500 lei fiecare

Lucrările pentru concurs vor purta pe verso un motto care se va regăsi pe un plic anexat. Acest plic va conține următoarele date : unitatea, localitatea, profilul, cooperativa sau întreprinderea de care aparține și județul, precum și numele și adresa participantului. (Plicul împreună cu lucrările se vor expedia pînă la 30 aprilie 1971, pe adresa : Controcoop — Centrala de producție, prestări, aprovizionare și transporturi — Direcția comercială — București, bd. Magheru nr. 31).

Informații referitoare la tematica și regulamentul de desfășurare a concursului se pot cere la telefon nr. 16 00 10 interior 182. (6158)

După 91 de zile de vacanță competițională

FOTBALUL REINTRĂ ÎN SCENĂ

Cu 91 de zile în urmă, într-o duminică geroasă lua sfîrșit epuizanta campanie de toamnă a celor șaisprezece divizionare. A urmat apoi pauza, lunga și obositoarea pauză competițională, lipsită de farmecul ei cotidian pentru amatorii de fotbal, o pauză care, totuși, nu ne-a ținut departe de fotbal. Poate că mai mult ca oricînd iarna aceasta a fost destul de darnică cu noi, oferindu-ne multiple ocazii de a rămîne în miezul evenimentelor fotbalistice, plăcute, pasionante, chiar dacă ele nu au însemnat acele dispute pe care doar campionatul este în măsură să ni le dăruiască. Nu au fost însă lipsite de interes turneele peste hotare ale echipelor noastre divizionare, mai ales acelea întreprinse de Dinamo și Rapid în țara campionilor mondiali, turnee care au permis o amplă și edificatoare confruntare a unui număr foarte mare de jucători cu fotbalul altor țări. Niciodată în istoria fotbalului nostru nu am avut o situație asemănătoare aceleia din această iarnă cînd nu mai puțin de 13 din cele 16 echipe de divizia A au avut contractate turnee peste hotare pe parcursul cărora au susținut 51 de meciuri. Trebuie să fim de acord cu toții că din acest punct de vedere federația noastră de specialitate a făcut o treabă foarte bună oferind echipelor de club posibilități largi de a se pregăti în vederea sezonului care începe peste cîteva ore. Rămîne ca de mîine să vedem în ce măsură au fost folositoare turneele întreprinse, în ce măsură s-au priceput antrenorii și jucătorii să tragă maximum de învățăminte din meciurile susținute peste hotare. Desigur, nu avem pretenția de a descoperi la echipele noastre divizionare schimbări spectaculoase dar avem, cel puțin, dreptul de a le pretinde o bună prezență fizică, element asupra căruia s-a insistat foarte mult în ultimele luni, ducînd la introducerea în planurile de pregătiri la acel atît de mult discutat și controversat test Cooper.

Sezonul care începe, în afara interesului de natură internă, aspect dominant în activitatea cotidiană a echipelor noastre de club, și este firesc să fie așa, chiar dacă unora nu le place, marchează și începutul unei ample și dificile campanii internaționale. Pe absolut toate planurile fotbalul nostru este angajat, începînd cu echipa A și terminînd cu aceea de juniori. Un foarte mare număr de jucători, care se vor recruta în cea mai însemnată măsură din rîndurile echipelor de divizia A, urmează să fie chemați pentru a angaja disputele de calificare în „Cupa Europei", echipa A și de tineret, turneul final al Jocurilor Olimpice de la München și turneul U.E.F.A., programat în Cehoslovacia. Lesne de înțeles, deci, cît de complexă este activitatea internațională a fotbalului nostru în acest an, cîtă răspundere apasă pe umerii jucătorilor și antrenorilor, a tuturor jucătorilor și antrenorilor am sublinia noi. De aici decurg o serie de obligații pentru antrenori și jucători, pentru conducători de club, pentru federație mai ales, obligații ce trebuie să asigure acel climat necesar unei activități serioase, responsabile, capabilă să ducă fotbalul nostru pe treptele ce și le-a cucerit cu atîta migală în lunile dinaintea campaniei mexicane și pe terenul de la Guadalajara. Nutrind o asemenea speranță urăm antrenorilor și jucătorilor un drum bun, presărat cu cît mai multe satisfacții, acum cînd ne mai despart doar cîteva ore de revenirea lor în arenă.

Ion BOCIOACA

Fotografia : C. BAKCI

MECIURILE DE AZI ȘI MÎINE

Rapid—Universitatea Cluj (se dispută simbătă).
C.F.R. Cluj—Progresul
S.C. Bacău—Dinamo București
U.T.A.—Jiul
Steagul roșu—F.C. Argeș
Politehnica—Petrolul
Universitatea Craiova—C.F.R. Timișoara
Steaua—Farul

CIFRE, CIFRE, CIFRE...

● *În tur s-au marcat 291 de goluri.*

● *Cea mai productivă etapă : a opta cu 31 de goluri.*

● *Cea mai scăzută eficacitate : etapa a XII-a cu 12 goluri.*

● *Cele 291 de goluri au fost marcate de 130 de jucători.*

● *10 jucători au marcat goluri în proprie poartă.*

● *Au fost acordate 19 lovituri de la 11 metri 12 dintre ele au fost transformate.*

● *Atacurile echipelor Dinamo și Politehnica au marcat cel mai mare număr de goluri — cîte 26 fiecare.*

● *Cele mai puține goluri au marcat timișorenii, doar 8, ceea ce înseamnă mai puțin de o jumătate de gol de meci !*

● *Cea mai solidă apărare, aceea a Steagului roșu Brașov, cu doar zece goluri primite. Cea mai vulnerabilă a fost a a C.F.R.-ului din Timișoara — 27 de goluri primite.*

● *Cinci echipe, Steagul roșu, Farul, Universitatea Craiova, Steaua și Universitatea Cluj au un număr egal de goluri marcate cu acelea primite. Echilibru perfect, nu ?*

● *Două echipe, S. C. Bacău și C.F.R. Timișoara nu au reușit în 15 etape nici un rezultat de egalitate.*

DE PE ACESTE POZIȚII REÎNCEPE LUPTA

1. Dinamo Buc.	15	8	4	3	26—13	20
2. Petrolul	15	8	3	4	20—15	19
3. Rapid	15	5	8	2	17—11	18
4. Steagul roșu	15	7	4	4	10—10	18
5. U.T. Arad	15	8	1	6	23—15	17
6. Politehnica	15	7	3	5	26—22	17
7. Farul	15	7	3	5	25—25	17
8. U. Craiova	15	7	3	5	12—12	17
9. Steaua	15	5	5	5	21—21	15
10. S.C. Bacău	15	7	0	8	22—20	14
11. U. Cluj	15	6	2	7	17—17	14
12. F.C. Argeș	15	4	5	6	19—21	13
13. Jiul	15	6	1	8	15—18	13
14. C.F.R. Cluj	15	5	2	8	20—26	12
15. Progresul	15	3	4	8	10—18	10
16. C.F.R. Tim.	15	3	0	12	8—27	6

PE MICUL ECRAN ÎN PRIMELE TREI ETAPE

Am aflat de la secția sport a televiziunii noastre că în primele trei etape de campionat vor fi transmise următoarele meciuri: Steaua—Farul; Progresul—U.T.A. și Politehnica Iași — Dinamo București.

SE VOR APRINDE REFLECTOARELE ȘI PE „23 AUGUST"...

În preajma inaugurării sezonului fotbalistic ne-am adrtsat tov. TRAIAN ILIESCU, directorul general al I.E.A.B.S. **cu următoarea întrebare : cînd se vor aprinde luminile reflectoarelor și pe stadionul „23 August" ? Am primit următorul răspuns :**

„Apreciind stadiul în care se află în prezent lucrările de montare a instalației de nocturnă consider că ele vor fi gata în jurul datei de 1 august În mod absolut sigur multe dintre meciurile viitorului campionat, mă refer la ediția 1971/72, se vor desfășura pe acest stadion la lumina reflectoarelor".

Așteptăm...

ÎN FRUNTEA „TUNARILOR"

Primele locuri în clasamentul goalgeterilor după turul campionatului sînt ocupate de :

Oprea, Tătaru și Doru Popescu, **cu cîte 7 goluri**

Codreanu, Cuperman, Moldoveanu, Adam, Frățilă, O. Ionescu **cu cîte 6 goluri**

Axente, Iordănescu, Dumitrache, Sălceanu, Dudu Georgescu, Pană, Ene Daniel, Caraman, Oblemenco, Bojin, Libardi, Soo, **cu cîte 5 goluri.**

Pe culoare și în cabine

de Eftimie IONESCU

CUM SĂ FIE RETURUL ? O întrebare adresată simbolic, celor 16 echipe din Divizia A, ar da — după părerea mea — următoarele răspunsuri :

Dinamo București: Fără surprize...

Petrolul : Cu Ciupitu... la ciupit puncte !

Rapid în nici un caz. ca în Brazila...

Steagul roșu: Cu un Niki Dumitriu de nota 10 !

U.T.A.: Ca... anul trecut.

Politehnica Iași : 1350 de minute de „inspirație Mărdărescu".

Farul: Fără naufragii.

„U" Craiova: 15 calificative „foarte bine" pentru tunarul Oblemenco.

Steaua: Ca pe vremea lui Constantin...

S. C. Bacău: Un Dembrovschi reconciliat cu golul.

„U" Cluj: O realiniere sub imboldul lui „Haide „U" !

F.C. Argeș : Un tratat de amiciție, pe 15 etape. Ozon-Dobrin.

Jiul : Ca totdeauna — adică o falsă alarmă de retrogradere.

C.F.R Cluj: Trei puncte mai mult ca în prima parte.

Progresul : O cascadă de minuni !

C.F.R. Timișoara : Imposibilul !

CORSO, SOȚUL... Mario Corso, „copilul teribil" al fotbalului italian, stîngaciul cu rol preponderent în „tactica Helenio Herrera", în zilele marelui Internazionale, internaționalul discutat și adulat, cunoaște iarăși momentele gloriei. De cînd Invernizzi, un fost cenușiu jucător al negru-albaștrilor, l-a înlocuit la direcția tehnică pe total antipatizatul paraguayan Heriberto Herrera, Mario Corso, și toți interiștii, au devenit alții... Din jucătorii blazați, refractari, descurajați ai începutului de campionat au ajuns cea mai entuziastă, mai ambițioasă, mai omogenă (sufletește și fotbalistic) echipă. Animatorul ei, v-o repet, Mario Corso. Din flegmaticul, șușuraticul, din romanticul jucător de altă dată, el dă tonul seriozității, al antrenamentelor suplimentare, el muncește cît doi în teren. Cum ? De ce ? În afara explicației generale, de mai sus, mai există una — suplimentară. Ne-o furnizează chiar Corso : „De cînd m-am însurat, altele sînt obligațiile. Cînd mă întorc de la meci soția nu mă întreabă cum am jucat ci... care a fost prima. Acum, ori cît vi s-ar părea de curios pentru un fotbalist sub contract de profesionist, fotbalul nu mai este pentru mine o joacă..."

PORTARII, MÂNUȘILE ȘI GOLURILE. Vă aduceți aminte de festa pe care era cît pe-aci să i-o joace Pele portarului echipei Cehoslovaciei, Victor, la mondiale ? De mîngea aceea catapultată de dincolo de centrul terenului, într-un moment cînd apărătorul buturilor cehoslovace se afla pe undeva prin careu și singurul care l-a observat, din teren, a fost „perla neagră" ?

Ei bine, dacă v-ați adus aminte de acea fază extraordinară din meciul Brazilia—Cehoslovacia, aflați că ea s-a repetat, cu reușite depline, pe parcursul a numai 24 de ore și, culmea, în cadrul aceluiași campionat, în campionatul Austriei. Prima secvență : meciul Graz-Wattens ; Minutul 46. Lovitură de începere pentru Wattens. Centrul atacant Siber observă că portarul lui Graz, Mitici, este... ocupat cu punerea mănușilor și face operațiunea mult în afara careului mic. Șutează de pe linia de centru, lung, înalt, mingea îl depășește pe portarul lui Graz și intră în gol. A doua zi, la Viena, jocul dintre F. C. Viena și Wiener Spirtklub. Schroiff, internaționalul cehoslovac, eroul C.M. din 1962 (Chile), care apără acum poarta lui Viena, era și el atent la schimbarea mănușilor : ceruse o altă pereche pentru că cele cu care începuse jocul erau ude... Cînd, un bolid trimis și el de la vreo 40 de metri, l-a învins...

„Lecția Pele" de la Guadalajara are, vedem, mulți elevi. Doi dintre ei l-au întrecut pe reputatul profesor...

AUTOMOBILISM

ACCIDENTELE POT FI EVITATE

Ne-am gîndit ca în cele ce urmează (și apoi și-n alte numere ale revistei noastre) să ne oprim asupra unor cauze ale accidentelor de circulație, atrăgînd astfel atenția celor ce răspund de buna desfășurare a circulației, pentru a putea lua măsuri care să determine înlăturarea acestor cauze.

DEFICIENȚE TEHNICE. În urmă cu cîteva timp organele de miliție au făcut un control prin garajele instituțiilor. Cu acest prilej s-a constatat că 20 la sută din autovehicule au circulat cu defecțiuni tehnice. Procentul este însă mai mare dacă socotim și autovehiculele întreprinderilor mai mici de la orașe și sate, precum și pe cele particulare.

Autovehiculele cu defecțiuni tehnice sînt un pericol general pentru circulație, un fel de atentat cu premeditare atît la viața celor ce le conduc cît și la cea a altor conducători auto și a pietonilor. Problema aceasta este mai complexă. Desigur, pot fi socotiți direct iresponsabili cei ce circulă cu astfel de autovehicule. De multe ori însă inconștiența lor este determinată și de alți

factori cum ar fi : lipsa de răspundere a unor șefi de garaje care trimit autovehiculele în cursă în stare proastă și, uneori, chiar lipsa pieselor de schimb și a altor utilaje. Toate acestea determină ca o serie de autovehicule să circule cu sistemul de frînare defect, cu direcții care nu sînt bine reglate, fără lumini și multe alte defecțiuni de acest fel ce pot cauza accidente grave.

Credem că în asemenea situații, organele de miliție trebuie să intervină cu fermitate, urmărind respectarea prevederilor legale referitoare la verificarea tehnică anuală și, atunci cînd e cazul, oprind din circulație, chiar în locul unde le întîlnesc, autovehiculele care n-au asigurate condiții optime. Nu se cuvine să fim îngăduitori, fiindcă o astfel de atitudine poate dăuna mult.

NECUNOAȘTEREA REGULILOR DE CIRCULAȚIE. Într-un articol publicat recent, șeful Inspectoratului general al miliției arăta că în urma unor sondaje s-a constatat că mai mult de un sfert dintre șoferii profesioniști nu cunosc la perfecție regulile de circulație, noile prevederi ale legii. Sînt apoi încă mulți șoferi auto care cunosc regulile de circulație abia la nivelul unui candidat la examenul pentru permisul de conducere. În aceste condiții este explicabil, dar nicidecum tolerabil, de ce se menține încă ridicat numărul de accidente săvîrșite din cauza exceselor de viteză, depășirilor neregulamentare, neacordării priorităților etc. Este oare admisibil să ne încredințăm viața și bunurile unor așa-ziși profesioniști ai volanului care n-au nici pe departe cunoștințele elementare ale unor începători ? Se impune de aceea ca o măsură de o deosebită acuitate reciclarea profesională a șoferilor, în toate unitățile de transporturi, mari și mici, acțiune ce trebuie urmărită cu hotărîre de către toți deținătorii de autovehicule, ca fiind un mijloc sigur de reducere în continuare a accidentelor de circulație.

★

Pentru moment ne oprim doar la aceste două cauze ale multor accidente. Despre altele (așa cum spuneam) vom mai scrie în alte numere ale revistei noastre.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

INTERMEZZO CU...

BURT LANCASTER

de Ioan CHIRILĂ

L-am găsit cu greu, în învălmășeala din jurul ringului de la Madison, imediat după ce Joe Frazier anevoie a coborît treptele protejat de „garda lui personală"... Și a fost o plăcere pentru mine, deoarece Burt Lancaster nu are nimic din graba reporterilor aferați de... exercițiul funcțiunii:

— Ce v-a determinat, mister Lancaster, să acceptați rolul de crainic-reporter pentru acest meci ?

— Am vrut să-i fiu de folos prietenului meu Cassius Clay.

— Credeți că victoria lui Frazier este meritată ?

— Mai mult decît atît. E incontestabilă.

— De ce ?

— Mă gîndesc în primul rînd la decizia arbitrilor. Joe a „primit" 28 de reprize, în timp ce Cassius a obținut doar 16... Și cum am avut prilejul să învăț încă din colegiu că formula „arbitrul e suveran" nu e doar o formă de ipocrizie, am renunțat de mult la speculațiile pe teme inexistente.

— Cum v-a plăcut Frazier ?

— Astă seară mi s-a părut un boxer mai eficace decît Cassius.

— Aveți argumente tehnice ?

— Da. A fost mai rapid, a avut un pumn mai puternic, a avut eschive fulgerătoare. Și a folosit un pressing de 45 de minute, care a anulat principala armă a lui Clay: jocul de picioare.

— Se pare, totuși, că favoritul dumneavoastră boxează mai frumos.

— Acesta e și motivul pentru care m-am apropiat de Clay. Dar cu frumosul în box e o poveste întreagă. În meciul de astă seară am avut revelația înlocuirii ideilor mele despre frumosul pugilistic. În fond, Clay e obligat să boxeze frumos. E obligat de anvergură, de alonjă, de picioare. Astăzi, însă, am avut impresia că amicul meu se afla într-un acvarium. Iar în boxul modern, claritatea mișcărilor nu mai reprezintă nimic dacă nu are ritm și tempo. Astăzi Clay a boxat ca Tunney, iar Frazier — ca ...Frazier. Vei spune că această comparație nu e în defavoarea lui Clay, dar trebuie să admitem că între 1927 și 1971 e totuși, o mare diferență.

— Ce v-a impresionat mai mult în meciul de astăzi ?

— Viteza de cocoș a lui Frazier și izbucnirea lui de orgoliu în rundul 5, cînd l-a așteptat pe Cassius, zîmbind, cu garda descoperită.

— Se spune că Muhammad Ali a pierdut meciul în ultimul rund. Sînteți de acord ?

— Nu. Cassius era învins încă din rundul patru.

— Cum asta ?

I-am surprins privirile cînd reveneau în colț, după gong. Erau privirile unui om învins.

— Ce v-a impresionat neplăcut în meciul de astăzi ?

— Fluierăturile arenei, în rundul 8, cînd, după o încrîncenare magnifică, cei doi boxeri și-au permis și ei un moment de respiro. În clipa aceea nu fluiera omul sau sportivul, ci pariorul sau bookmaker-ul.

— Ce credeți că a stat la baza înfrîngerii lui Clay ?

— Probabil, lipsa de condiție fizică. Nu știu dacă ați observat, Cassius a pierdut aproape toate finalurile de runduri. Dacă Frazier a cîștigat, să zicem, nouă runduri, în cel puțin șase, diferența a fost făcută în ultimele 30 de secunde.

— Aș vrea să vă pun o întrebare mai indiscretă: nu vă pare rău că ați fost crainicul primei înfrîngeri a lui Cassius Clay ?

— Nu. Dimpotrivă. V-am mai spus că am acceptat acest rol pentru a-i fi de folos prietenului meu.

— Și credeți că l-ați ajutat ?

— Da. De trei ori da.

— În ce fel ?

— Am tras cortina publicitară de pe fruntea lui Clay. Adică, am reușit să-l prezint, poate pentru prima oară pe „omul Clay".

— Bine, dar comportarea dinainte de meci a fost oribilă. Nu l-ați auzit strigînd despre Joe ca despre „uritul cu picioare plate" ? Nu ați auzit cum l-a făcut „simplu bătăuș" ? Ca să nu mai amintesc acea tiradă în care urla că „puțin îi pasă de toți acești Dempsey și Louis ?"...

— Foarte bine că ați reținut. Clay e doar un copil impulsiv. Să știți însă că „ura" împotriva lui Dempsey și Louis a fost doar expresia perfect omenească a îndoielii sau, și mai bine, a fricii în fața pronosticului dat de doi mari campioni.

— Ce merite vă atribuiți în prezentarea „omului Clay" ?

— Merite e prea mult spus. A fost o pură întîmplare. Imediat după scena mîniei s-a întîmplat să vină scena interviului meu de cabină, în care Cassius a vorbit cu melancolie despre trecerea timpului, despre îmbătrînirea caselor, a oamenilor, a copacilor, pentru ca apoi să mărturisească, atît de frumos, că nu se teme de Joe, ci de tensiunea privirii celor 100 de milioane de telespectatori.

— Ce pronostic îmi dați pentru un eventual viitor match Clay-Frazier.

— Cred că va învinge Clay.

— De ce ?

— Pentru că astă seară Clay a avut puterea să admită că Frazier e un mare boxer, la numai o oră după ce strigase că e un simplu bătăuș.

— O asemenea recunoaștere e, pînă la urmă, un autocompliment care îndulcește înfrîngerea.

— Un copil impulsiv ca bunul meu Cassius nu e capabil de asemenea legături rafinate.

— O ultimă întrebare, mister Lancaster: cum ați putea defini meciul Frazier — Clay 1971 peste douăzeci de ani ?

— Un meci splendid, în care a lipsit cu desăvîrșire ura... Nu vi se pare extraordinar ?...

— Ba da, mister Lancaster.

P. S. Admirabilele imagini televizate mi-au îngăduit să fiu în sala Madison.

Joe Frazier, „locomotiva umană", și-a păstrat centura

de Paul OCHIALBI

Sub privirile curioase a peste 20 000 de spectatori înghesuiți în uriașa arenă de la „Madison Square Garden" și a aproape 300 de milioane de telespectatori, fostul măcelar din Philadelphia, boxerul de categoria grea Joe Frazier a demonstrat cu „brio" tuturora că nu este un „amator" al artei nobile și că nu acceptă niciodată rolul de punchingball montat pe picioare, cum declarau unii lăudăroși la începutul „meciului secolului". Niciodată în istoria plină de peripeții a boxului, un meci pentru titlul mondial la „toate categoriile" n-a fost așteptat cu atîta interes ca această confruntare, care, în sfîrșit, după mai bine de 3 ani a făcut lumină în ceea ce privește adevăratul campion mondial absolut al coloșilor ringului.

Urmărind întîlnirea pe „micul ecran" putem spune că a fost o luptă dură, pasionantă, cu răsturnări de situații inedite, un adevărat meci pentru titlul suprem, care, fără îndoială, îi va obliga pe istoricii boxului să consume multă cerneală, pentru a redacta acest capitol interesant, pentru acei care peste ani și ani vor dori să știe cu lux de amănunte cum au decurs „ostilitățile" în seara zilei de 8 martie 1971. Am sperat că după un spectaculos „comeback" realizat în fața lui Quarry și o victorie muncită, chiar extenuantă, obținută în fața rezistentului Oscar Ringo Bonavena, tehnica și precizia în lovituri a lui Clay vor triumfa în fața duruilui Joe Frazier. Clay a plătit însă un tribut greu lipsei îndelungate din ring. El s-a pripit acceptînd prea de timpuriu această partidă cheie. După primele 6 reprize, cînd Clay a demonstrat din nou că posedă clasa unui Tunney sau Joe Louis, fostul campion, în criză de o bună condiție fizică necesară unui astfel de maraton, n-a mai avut forța în „contre" și nici luciditatea necesară, orientîndu-se greșit. Cu nimic n-au exagerat ziariștii aflați la „bordul" ringului newyorkez cînd l-au denumit pe Frazier, „locomotiva umană" sau tancul „Sherman" în plină acțiune. Fără a-și putea etala în continuare reflexele, Clay a fost de multe ori „demolat" de un boxer decis, abil în lupta de la semidistanță, rezistent și, în același timp, doblat de o voință puțin comună. În condițiile în care s-a desfășurat meciul, cu mîna pe inimă putem afirma că de data aceasta un puncheur și în același timp bun încasator de parcă ar fi fost șamotat cu beton, a înlăturat din calea sa un tehnician de prima mînă, obligîndu-l pentru prima oară să guste din licoarea amară a cupei înfrîngerii. Frazier a arătat că centura cu diamante se află în mîini bune, mai ales cînd în ultimul act al meciului „supercampionilor" l-a expediat la podea pe celebrul Clay. Un lucru rămîne cert. Rivalitatea sportivă dintre cei doi corifei ai categoriei abia a început. Steaua lui Clay n-a apus. Un al doilea meci se impune mai mult ca oricînd și va avea darul să demonstreze suporterilor fideli pugilatului „pro" care este adevărata valoare dintre acești urmași ai „careului magic". Va reuși această copie a lui Dempsey sau Marciano care se numește Frazier să-și reînnoiască victoria în fața stilistului Clay ? Sau campionul detronat Clay se va revanșa și-l va trimite pe Frazier pe banca marilor învinși ai ringului ?

ȘTERGĂTOARE PENTRU FARURI

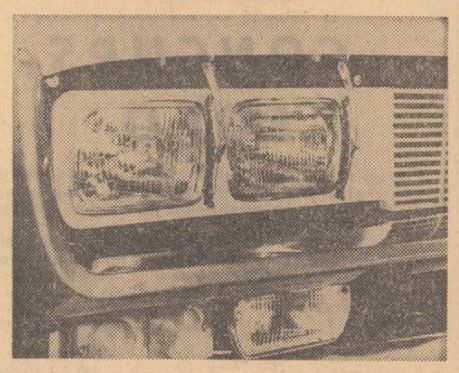

Cunoscutele uzine Volvo au introdus recent la toate automobilele ce ies din fabricație o nouă inovație : ștergătoarele pentru faruri. Acestea pot fi acționate din interior de către conducătorul auto și s-au dovedit deosebit de utile pe vreme nefavorabilă (îndeosebi ninsoare).

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ săptămînală

Puternic îndemn spre noi înfăptuiri

În cursul acestei săptămini s-au desfăşurat lucrările celei de-a VI-a Sesiuni a actualei legislaturi a Marii Adunări Naţionale. Deputaţii au dezbătut şi au votat legi dè o mare importanţă pentru ridicarea pe-o treaptă calitativ superioară a activităţii economice şi sociale a României : Legea cu privire la activitatea de comerţ exterior, de cooperare economică şi tehnico-ştiinţifică a Republicii Socialiste România ; Legea privind perfecţionarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unităţile socialiste ; Legea privind înfiinţarea, organizarea şi funcţionarea Comisiei naţionale de demografie ; Legea privind extrădarea şi Legea cu privire la actele de identitate ale cetăţenilor români, precum şi la procedura schimbării domiciliului şi a reşedinţei.

Expresie a profundului democratism ce caracterizează întreaga activitate politică, economică şi socială a ţării, proiectele principalelor legi supuse discuţiei au fost publicate în prealabil în presă, au fost discutate de mase largi de cetăţeni, devenind astfel rezultatul unor ample consultări cu oamenii muncii, cu specialişti din diverse domenii de activitate.

Votul Marii Adunări Naţionale a exprimat voinţa întregului popor, a confirmat o hotărîre unanimă, o consecventă preocupare pentru perfecţionarea cadrului legislativ necesar dezvoltării tuturor domeniilor de activitate. Legea comerţului exterior exprimă cadrul juridic adecvat cerinţelor actuale ale dezvoltării economiei naţionale precum şi ale participării tot mai intense a ţării noastre la circuitul economic internaţional. Ea asigură o reglementare unitară, de ansamblu, a normelor generale care guvernează activitatea de comerţ exterior, de cooperare economică şi tehnico-ştiinţifică a ţării noastre, planificarea şi organizarea acestei activităţi, precum şi principalele atribuţii ale ministerelor, centralelor, unităţilor producătoare, ale tutu-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Monumente care evocă prezenţa lui

TUDOR VLADIMIRESCU LA BUCUREŞTI

Tudor Vladimirescu împreună cu doi căpitani panduri Ilustrată editată cu prilejul centenarului revoluţiei din 1821

- **Tabăra pandurilor de la Cotroceni**
- **3 000 de documente privind istoria unui valoros monument**
- **Geneza numelui noului şi modernului cartier Drumul Taberei**
- **Unde a locuit Tudor Vladimirescu în Bucureşti, acum 150 de ani**

Amănunte privitoare la perioada dintre 18 martie şi 15 mai 1821 sînt relatate de PANAIT I. PANAIT, şef de secţie la Muzeul Bucureştilor, în pagina a 2-a.

În pagina a 4-a

Rubrica
SPIRALE
Semnată săptămînal
de
EUGEN BARBU

RĂSPUNDEM CITITORILOR PE TEME DE ÎNVĂŢĂMÎNT

(Pag. a 6-a)

Proletari din toate ţările, uniţi-vă !

magazin

ANUL XV — Nr. 702 — Sîmbătă 20 martie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

ÎNVĂŢĂM RAPID, PERMANENT, PRACTIC

Convorbirea noastră cu ing. ION NICULESCU, directorul Centrului de perfecţionare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi

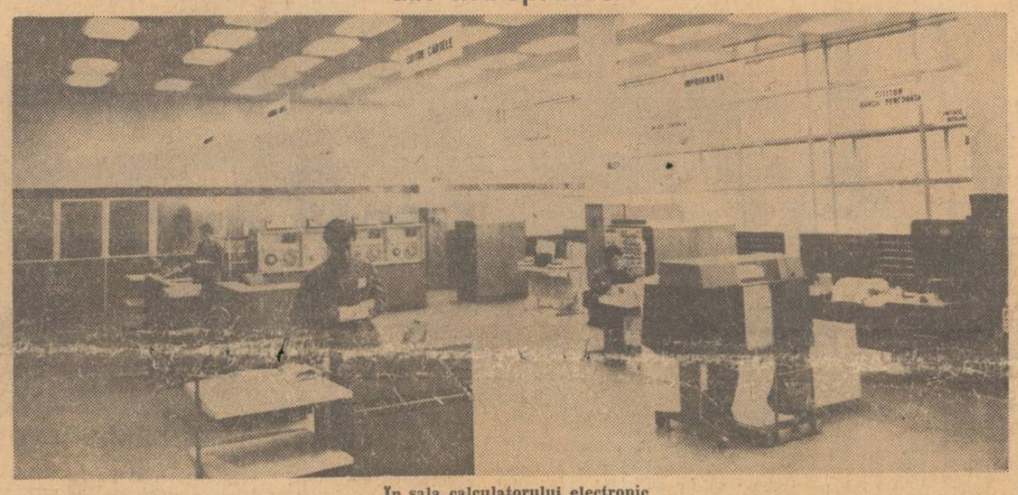

În sala calculatorului electronic

- **Un sistem naţional, unitar de perfecţionare a cunoştinţelor**
- **Învăţămîntul universitar se cere regîndit**
- **Ce este post experienţă ?**
- **O mai largă deschidere spre practică**
- **Eficienţa instruirii la locul de muncă**
- **Una este reciclarea şi alta... policalificarea**
- **Utilitatea existenţei unui organism de coordonare a formelor de pregătire.**

Proiectam acest interviu de mai multă vreme. Am discutat cu cel ce avea să devină interlocutorul nostru despre temă, despre cîteva puncte cheie ale convorbirii. I-am pomenit, la un moment dat despre **reciclare**, cuvînt folosit în ultima vreme cu o frecvenţă mai mare decît de pildă, cuvîntul **tehnică**. Reacţia a fost atunci neaşteptată. Aproape că a refuzat să abordeze acest aspect. Ne-am spus, că poate ne-am lăsat copleşiţi de puterea exarordinară de circulaţie pe care a căpătat-o acest cuvînt, abordînd tema puţin lăturalnic.

Iată-ne, la începutul acestei săptămîni, faţă în faţă cu interlocutorul atît de des solicitat, inginerul **ION NICULESCU, directorul CEPECA.** Începem discuţia din nou de la „reciclare".

— *Ne-aţi combătut ideea de a vorbi despre reciclare. Am greşit punînd astfel problema ?*

— Aţi greşit doar, fiindcă v-aţi referit la reciclare, selectînd cuvîntul, pentru semnificaţia lui bineînţeles, din totalitatea celor care se referă de fapt la pregătire continuă, la învăţare permanentă, la perfecţionare. Vedeţi, **NU POT ACCEPTA IDEEA DE A DISCUTA DESPRE RECICLARE DECÎT CA DESPRE O PARTE A UNUI ÎNTREG. Părerea mea este că acest dialog trebuie început de la ceea ce apare cu adevărat inedit, original, unic aş spune, în felul în care sînt privite astăzi, la noi în ţară, cerinţele perfecţionării noastre, a tuturor celor ce muncim, indiferent de pregătire, de profesie, de funcţie, de vîrstă. ESTE PENTRU PRIMA OARA CÎND SE LEGIFEREAZA UN SISTEM NAŢIONAL, UNITAR DE PERFECŢIONARE. Ideea creării unui sistem naţional nu este formulată nici în ţările cele mai dezvoltate.**

Lucia MANOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

ORAŞELE VIITORULUI ŞI VIITORUL ORAŞELOR

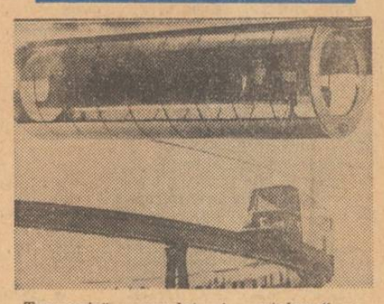

„Tramvaie" suspendate şi „autobuze" monorai în oraşele de mîine ?

- **Vor fi realizate speranţele civilizaţiei moderne ?**
- **Arhitectura e, în primul rînd, o ştiinţă a vieţii**
- **Proiectul oraşului de mîine trebuie să fie un proiect despre îmbunătăţirea existenţei citadinului.**
- **Psihologii şi sociologii chemaţi să gîndească împreună cu arhitectul microclimatul clădirii**
- **Una dintre problemele importante în viitor : circulaţia**
- **În douăzeci de ani, traficul se va dubla. Soluţia optimă va fi găsită pentru o circulaţie în subteran sau în aer ?**

(Amănunte în pag a 5-a)

O ZI ŞI O NOAPTE SUB AMENINŢAREA GANGSTERILOR

Urmările neobişnuite ale spargerii unei bănci din Toulouse. După ce au ocupat clădirea băncii şi au luat ostateci zece funcţionari şi clienţi, banditii au părăsit oraşul cu maşinile puse la dispoziţie de poliţie. Dar nu au ajuns prea departe...

(Amănunte în pag a 3-a)

ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU „MAGAZIN"

Invitaţii noştri ILIE NASTASE şi ION ŢIRIAC ne vorbesc despre :

TENIS — TURNEE — TENISMENI

- **Cînd Newcombe conduce cu 5—3 şi 30—0**
- **Există un „complex Graebner" ?**
- **O maşină în revizie...**
- **Till Buhoglindă**
- **E foarte greu să rămîi tu însuţi...**
- **Un comentator profesionist : Ion Ţiriac**
- **Tenisul nu rămîne pe loc**
- **„Valsul imperial" al tenisului...**

(Amănunte în pag. a 8-a)

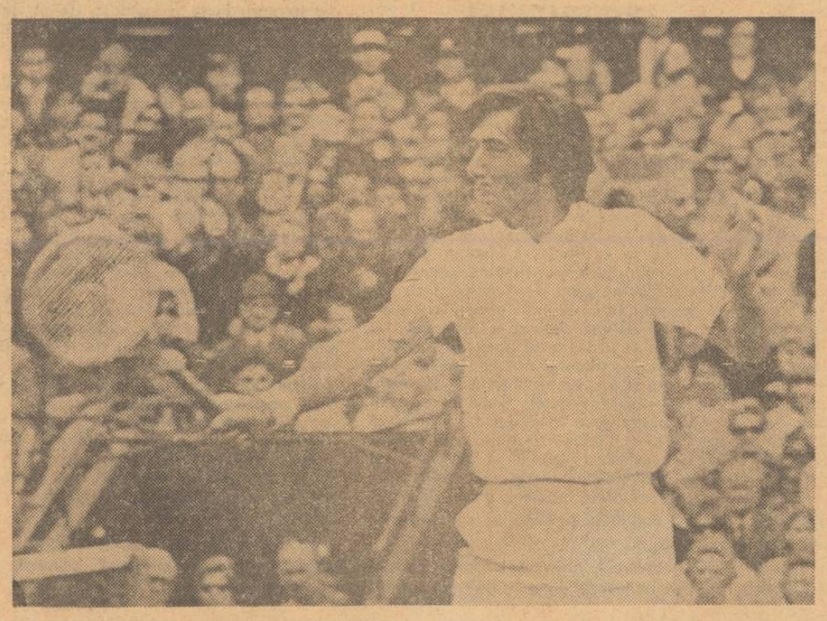

EXPOZIȚII DEDICATE SEMICENTENARULUI PARTIDULUI

Apropierea jubileului de 50 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român se reflectă prin numeroase manifestări, glorioasa aniversare fiind întîmpinată cu deosebită dragoste de întregul popor. Iată cîteva dintre manifestările cultural-artistice consacrate acestui sărbătoresc eveniment, manifestări care vor fi organizate sub egida Comitetului pentru Cultură și Artă al municipiului București.

● **„Destine fericite"** expoziție de fotografii realizate de membrii cercului foto din cadrul Casei de cultură a sectorului IV. Expoziția se va inaugura pe data de 1 aprilie și va fi deschisă întreaga lună.

● **„Filmul românesc în date și imagini"** — expoziții în holurile cinematografelor „Gloria", „Favorit", „Excelsior", „Melodia", „Modern" și „Flamura", care vor putea fi vizionate între 1 aprilie si 8 mai.

● **„Dramaturgia românească în anii socialismului pe scena Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra"** — expoziție în foierul teatrului, între 1 aprilie — 30 mai.

● **„Peisajul românesc contemporan"** cuprinzînd lucrări din patrimoniul Muzeului de artă al municipiului București. Vernisajul expoziției va avea loc vineri 2 aprilie, la orele 18,30, la Casa de cultură a sectorului VIII.

● **„Imagini bucureștene"** — expoziție de artă plastică a cercului de artiști amatori ai Casei de cultură a sectorului IV. Vernisajul la 12 aprilie.

● **„Oameni și realizări contemporane".** Inaugurarea expoziției membrilor cercului de artă plastică a Casei de cultură a sectorului III va avea loc la 6 aprilie, orele 18.30.

● **„Aspecte ale luptei poporului nostru pentru libertate"** — expoziție organizată de Muzeul Bucureștilor la Casa de cultură a sectorului I, începînd de la 7 aprilie.

● **„Portret de țară nouă"** — expoziție de fotografii ce se va deschide la 10 aprilie în localul Casei de creație populară.

● **„Grafica militantă"** — expoziție organizată de Muzeul de artă al municipiului începînd de la 18 aprilie la Casa de cultură M.A.I.

● **„Decada cărții românești"** va avea loc la librăria „Mihail Sadoveanu" între 19 și 29 aprilie.

● **„Din portretistica contemporană"** — expoziție de pictură organizată de Muzeul de artă al municipiului la Biblioteca de artă din B-dul Republicii, la 20 aprilie.

● **„Capitala României la a 50-a aniversare a P.C.R."** — Vernisajul expoziției la 27 aprilie în pavilionul A din parcul Herăstrău. Organizată de Muzeul Bucureștilor, expoziția va cuprinde un bogat material de arhivă, în parte inedit, prezentîndu-se aspecte social-politice și economice începînd din anul 1921 și pînă în prezent.

● **„Afișul și cartea social-politică"** — expoziție care se va deschide la 27 aprilie la Casa de cultură „Fr. Schiller".

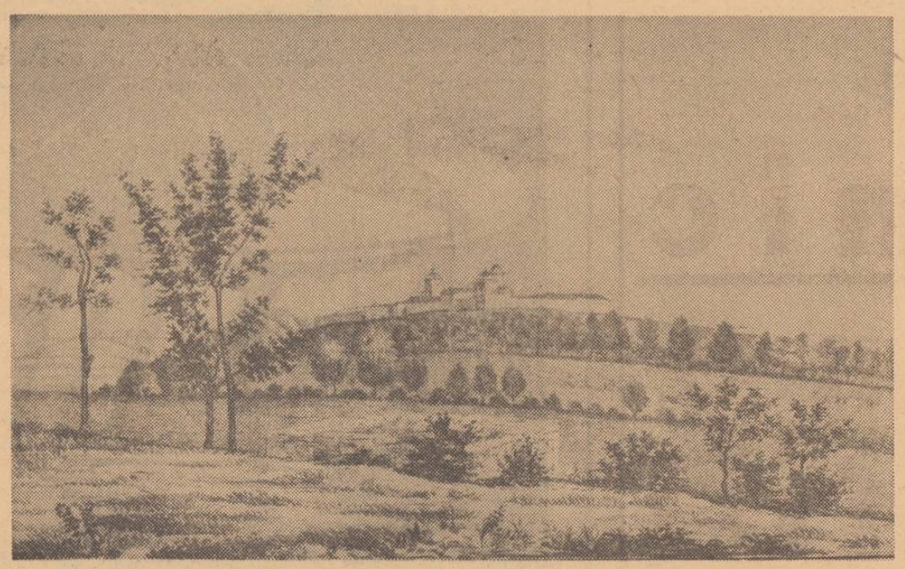

Dealul Cotrocenilor unde și-a stabilit Tudor Vladimirescu tabăra în martie — mai 1821

MONUMENTE CARE EVOCĂ PREZENȚA LUI TUDOR VLADIMIRESCU LA BUCUREȘTI

de Panait I. Panait

șef de secție la Muzeul Bucureștilor

În dantela de boturi de terasă ce însoțește malul drept al Dîmboviței bucureștene, Cotrocenii se profilează ca un veritabil „pisc" străjuit din trei părți de pante repezi. La cîteva sute de metri spre est rîul își urma, cu un veac și jumătate în urmă, cursul contorsionat, umbrit încă de bătrînii codrii ai Vlăsiei. Spre vest cîmpia, acoperită de vii și de culturi agricole se deschidea larg străbătută de vechi drumuri ce legau Bucureștii de satele și orașele de dincolo de Olt. Pe coama dealurilor dominau zidurile ctitoriei lui Șerban Vodă Cantacuzino, întărite în mod temeinic după cîteva incendii și cutremure nimicitoare. Istoria consemnează Cotrocenii la 27 noiembrie 1614. Satul de aici trebuie să fi fost mult mai vechi și destul de puternic. În anul 1660 cînd Gheorghe Ghica dă act de stăpînire asupra Cotrocenilor lui Șerban Cantacuzino, el menționează în afara cîmpurilor și „vite, morile și vadurile de moară."

În cele peste 3.000 de documente care s-au păstrat în arhivele de stat sau în pisaniile ctitoriei, sînt unele știri care par a dovedi că ansamblul arhitectonic datorat lui Șerban a luat locul unei construcții de lemn, fără nici o îndoială mult mai modestă. Numai eventualele cercetări ce se vor face aici vor putea dezlega problema începuturilor locuirii feudale la Cotroceni. **Un șanț despicat decît cele care legau Cotrocenii cu centrul orașului, fie pe malul stîng al rîului, fie printr-o cale ce dădea în Podul Mogoșoaiei. A urmat, cu cei 3 000 de panduri ce-l însoțeau, drumul Dragomireștilor, apoi a dat în cel al Prisicenilor, a străbătut primele sute de metri din drumul Clincenilor pentru a coborî panta destul de repede a Căii Rahovei de astăzi, în apropierea actualei intersecții cu str. Antim. De aici bătuta cale podită cu bîrne de lemn, destul de prost întreținute, i-a condus sub ochii plini de speranțe ai bucureștenilor, pînă la albia Dîmboviței. Datorită atitudinii potrivnice a ostașilor lui Sava, comandantul garnizoanei Bucureștilor, panduriі n-au putut ocupa Mitropolia în timp ce căpitanii citeau pe la răspîntii proclamația conducătorului mișcării, acesta a hotărît să se adăpostească în vechile case brîncovenești de pe Dîmbovița. Este destul de anevoios de explicat de ce Tudor Vladimirescu a rămas în imediata apropiere a celor ce nu se sfiiseră să deschidă foc de armă asupra sa. La 21 martie el se afla totuși în casele lui Grigore Brîncoveanu pe care le cunoștea destul de bine. Unul din martorii evenimentelor din 1821 spune chiar că nu cu mult înaintea începerii ridicării sale Tudor „nu mai trăgea la Brîncoveanu ca mai nainte ci trăgea la Samurcaș, casele căruia erau sub Mitropolie...". Casele acestui mare boier Samurcaș se aflau pe actuala stradă Bibescu. Din nefericire nu se mai păstrează nici-una din aceste clădiri. Cu mai mulți ani în urmă, cu ocazia montării unui canal pe Bd. George Coșbuc, în dreptul actualului parc cu fîntînă arteziană, din Piața Unirii, s-au descoperit fundații groase și pivnițe spațioase care au aparținut vechilor clădiri ale boierilor brîncoveni.** Beneficiind deci de o veritabilă citadelă și dorind să urmărească îndeaproape atitudinea ostașilor lui Sava, Tudor a rămas cu mare risc la poalele dealului. **Se presupune, și este cu totul îndreptățită ipoteza, că Tudor ar fi locuit în aceste prime zile ale șederii lui în București și în casele lui Giani Orășanu, cel pe care o scrisoare atribuită lui Gh. Lazăr, îl numește „ministru" al energicului pandur.** Păstrăm și astăzi, pe str. Ienăchiță Văcărescu 7, în vecinătatea Pieții Unirii, casa Orășenilor. O construcție cu parter înălțat și demisol făcută din cărămidă și bîrne groase de stejar cioplite din bardă. O casă tipic orășenească din cel de al XIX-lea veac. Va fi adăpostit ea în încăperile-i prelungi, dar luminoase, pe Domnul Tudor sau este construită de acel tribun de la 1859, N.T. Orășanu, amintit pe placa de marmoră ce înnobilează modestul edificiu? Numai cercetarea minuțioasă a arhivelor, a materialelor de construcție, a planurilor vremii, va putea clarifica istoria acestui monument. Este drept că exceptînd Cotrocenii, zestrea edificiilor legate incontestabil de prezența lui Tudor Vladimirescu la București, este extrem de restrînsă. Se știe că la 23 martie conducătorul mișcării revoluționare l-a vizitat pe vechiul și bunul său prieten, negustorul M. Gugiu, la Hanul ȘerbanVodă. Dar și acest monument al epocii feudale a dispărut de mult, pe vatra lui ridicîndu-se, încă de la sfîrșitul sec. al XIX-lea, palatul Băncii Naționale.

Ansamblul arhitectonic de la Cotroceni și el modificat în decursul anilor, poartă totuși cu mai multă pregnanță amintirea pandurilor și a conducătorului lor. Încă din ultimele zile ale lui martie Tudor s-a retras aproape definitiv în Dealul Cotrocenilor. La 26 martie el cerea marelui vistier ca în 24 de ore să i se procure **„un meșter evropienesc pentru făcut băstăriile** (fortificații) : **negăsindu-se meșter să fie un inginer".** 1000 de oameni din oraș sau din satele dinprejur, cu topoare, sape și lopeți pentru făcut băstăriile, 5000 cremene de pușcă, 10 000 cartace, gloanțe, 10 lăcătuși pentru dresul armelor. Aici el poruncește dregerea marelui tun cărat din Oltenia, cu defecțiune la sistemul de aprindere. C. Izvoreanu, unul din căpitanii lui, notează că reparația a revenit unor meșteri din București dar că n-a dat rezultate, căci după prima salvă, care s-a soldat cu dărîmarea colțului caselor de la Belvedere, în care erau închiși boierii divaniți, tunul s-a defectat definitiv. În toiul unei nopți el a fost îngropat în dealul Cotrocenilor **„unde poate să se afle și astăzi"** notează C Izvoreanu în însemnările sale mai tîrzii.

Dar în afara preocupărilor oștășești Tudor a beneficiat la Cotroceni de o valoroasă cancelarie din care făceau parte intelectuali de frunte ai zilelor lui : **Petrache Poenaru, Ilarion Argeșeanul, Geani Orășanu, pitarul Tudorache, translatorul de limbă turcă Martinac Bohor cărora li se alăturau căpitanii Dîrzeanu, Chiriac Popescu, M. Cioranu ș.a. Un rol de seamă a revenit lui Gh. Lazăr.** Astfel **ctitoria lui Șerban Vodă era un veritabil stat major al ridicării norodului** din primăvara anului 1821. De aici Tudor Vladimirescu a dirijat bunul mers al treburilor Țării Românești pînă la mijlocul lunii mai. Atunci cînd oștile străine soseau în cealaltă parte a Bucureștilor, la Dudești-Cățelu, el a hotărît să părăsească orașul luînd drumul Pitești-lor. Ultimul obiectiv bucureștean lăsat în urmă, în după amiaza zilei de 15 mai, a fost tabăra de la Cotroceni, această veritabilă redută a oastei pandurilor. **Ce se va fi ales de șanțurile, sau bătăriile, despre care se spune că au fost executate, în parte, după sfaturile transilvăneanului Gh. Lazăr, nu se știe.** S-au mistuit în marile prefaceri ce au cuprins din plin și acest sector al Bucureștilor. **Astăzi noul microraion Drumul Taberei amintește doar locul de găzduire în capitală a celui mai puternic corp din oastea lui Tudor Vladimirescu.** Aceste fapte au rămas consemnate însă în memoriile contemporanilor. Astfel **Chiriac Popescu spune că Tudor a așteptat, la prînzul zilei de 15 mai sosirea întregului efectiv militar în poarta Cotrocenilor unde a rostit o vibrantă cuvîntare de îmbărbătare.** Apoi a încolonat carele cu muniție și bagaje, pedestrimea, cele cinci tunuri pe care le avea în dotare și la urmă cavaleria. Cînd seara se lăsa peste orașul înspăimîntat, Tudor se apropia de Ciorogîrla unde a făcut primul popas. A urmat șederea pentru cîteva ore la Bolintinul din Deal, apoi căderea în captivitate de la Golești, uciderea de la Tîrgoviște și marele dezastru al eteriștilor de la Drăgășani.

★

Tudor Vladimirescu face parte din rîndurile celor mai iubiți conducători ai poporului român. O însemnare contemporană evenimentelor arată că nimic nu se putea auzi mai des pe străzile orașelor din Țara Românească decît cîntecul lui Tudor numit **„Pom. Pom."**

Evenimentele petrecute cu un veac și jumătate în urmă încheie o mare epocă în istoria patriei și anunță vremuri noi. Ele sînt indisolubil legate de București, orașul în care mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu a atins culmile desfășurării ei. Monumente, plăci de marmoră, denumiri de străzi, numele unuia din cele mai importante noi microraioane ale capitalei, Drumul Taberei, cinstesc amintirea acelei impunătoare ridicări populare din 1821.

Învățăm rapid permanent, practic

URMARE DIN PAG. 1

Subliniind ineditul lui, trebuie să spun totodată, că inițierea și aplicarea sistemului este înlesnită firește, de condițiile pe care le oferă o societate socialistă cu o economie planificată, dezvoltată.

— Sistemul acesta de pregătire a și instituit unele forme, pe altele le preconizează. Există un învățămînt postuniversitar, postliceal. În actualitatea discuției ce se poartă despre perfecționare, formele de acest fel, practicate deja, sînt viabile ?

— Sînt viabile doar în măsura în care țin seama de caracteristicile acestui sistem. Să mă explic. Ministerului Învățămîntului îi revine unul din rolurile de bază în instituirea sistemului unitar de pregătire. Mă repet, pomenind denumirea, la fel cum mă voi repeta, folosind cuvintele pregătire și perfecționare. În consecință, cer, anticipat, scuze cititorilor. Sistemul își propune o pregătire continuă, o pregătire rapidă, o pregătire complexă, foarte diversă și cu o funcționalitate foarte mare. Își propune deci, să meargă în pas cu viața modernă, cu solicitările contemporane. **Experiența de pînă acum dovedește** — cel puțin aceasta mi-e părerea — **că actualul învățămînt postuniversitar și postliceal nu a fost lipsit uneori, de pericolul de a teoretiza excesiv pregătirea în dauna aspectului practic al programului, de tendința de a da participanților la cursuri cunoștințe dovedite mai tîrziu inutile sau mai puțin utile pentru inițierea în anumite domenii tehnice. Deci, aș propune o regîndire a lui, o orientare mai atentă spre practică.** Și încă ceva; **dacă în învățămîntul universitar propriu-zis, studiile de specialitate ar fi completate cu însușirea unor metode și tehnici moderne de conducere, formele din sistemul de pregătire postuniversitară sau postexperiență ar fi mult scurtate.** S-ar reduce la necesitatea de a aprofunda doar forme, metode deja cunoscute.

— „Postexperiență" este o expresie nouă. Fiindcă ați introdus-o în convorbire, v-aș ruga s-o explicați.

— Rugămintea dumneavoastră îmi înlesnește de altfel, captarea discuției către a doua formă specifică a sistemului de care vorbeam, și anume pregătirea prin rețeaua ministerelor, a organelor economice, a centralelor industriale, a întreprinderilor. **Postexperiența** denumește formele, metodele, tehnicile reunite ale învățămîntului din rețeaua mai sus-numită.

Supunîndu-se acelorași imperative ca și învățămîntul postuniversitar și postliceal, pregătirea postexperiență optează pentru continuitate, pentru grad mare de aplicabilitate practică, contopind interesul și dorința individuală pentru perfecționarea cu preocuparea conducerilor de instituții și întreprinderi de a extinde formele de pregătire la nivelul întregii organizații pe care o conduc. Ce forme se pot adopta ? Diverse, foarte diverse chiar, ținînd seama de cîțiva factori : **PREGĂTIREA DE BAZA** (ce trebuie să fie suficient de solidă pentru a permite grefarea altor cunoștințe), **VÎRSTA,** care are și ea niște limite în adoptarea unei forme sau alta de învățare, în sfîrșit **FUNCȚIA OCUPATĂ. De la acești factori se pornește la stabilirea unor programe cu forme diferite : fie că e vorba de cursuri teoretice urmate de aplicații practice, fie că se folosesc forme de instruire la locul de muncă.** Se pare că pregătirea la locul de muncă că cele mai bune rezultate, ea permițînd cuprinderea unui număr foarte mare și divers de aspecte, răspunzînd tuturor necesităților de perfecționare, indiferent de funcția unui salariat.

— Materializarea ei presupune în timp, o informare continuă într-o formă foarte condensată. Trecerea unui salariat pe o treaptă superioară a scării ierarhice va fi deci condiționată de nivelul pregătirii lui căpătată printr-o formă sau alta ?

— Categoric, da. **Pregătirea la locul de muncă începe de la angajare și continuă, pe anumite perioade, în funcție de specificul muncii, de factorii care-i aminteam.** Un salariat trebuie să fie bine informat asupra specificului întreprinderii, locului ei în ansamblu unei ramuri, a economiei naționale, dar și în specialitatea lui. Forma este bună, cred, și prin faptul că nu pretinde scoaterea din procesul efectiv de muncă a unor cadre a căror prezență este obligatorie sau, în orice caz, foarte necesară.

— Ne-ați rămas dator cu o explicație, totuși. Reamintindu-vă cerința noastră de a ne spune cîteva cuvinte despre reciclare, completăm întrebarea de atunci, solicitîndu-vă să ne precizați dacă pregătirea postexperiență nu înseamnă de fapt reciclare ?

Într-un fel, da. Dar important nu mi se pare o denumire ci conținutul formei pe care o adoptăm pentru a învăța și a reînvăța. **CE ESTE RECICLAREA ? O formă de perfecționare ce completează, în timp, cunoștințele și experiența unui specialist cu noutățile apărute în domeniul său. Deci pregătirea postexperiență se realizează prin reciclare. A nu se confunda însă reciclarea cu policalificarea. E NECESARĂ RECICLAREA ? Absolut necesară, întrucît progresele sînt mari, chiar dacă transformările ce apar într-un sector sau altul, nu sînt la fel de importante.** De pildă, în ultimii 30 de ani, ritmul progresului tehnic este mult mai spectaculos în electronică, în industria aviației sau în chimia industrială decît, de pildă, în construcțiile civile. **O anchetă făcută pentru a vedea cum folosește un absolvent de facultate, după o perioadă de timp, cunoștințele căpătate a demonstrat că : în construcții un absolvent din 1935 mai folosea, în 1965, aproximativ 25 la sută din cunoștințe, că un constructor de avioane, absolvent în 1960, folosea în 1965 — deci numai după 5 ani — circa 25 la sută din cunoștințe, iar un absolvent din 1940, specialist în electronică, avea nevoie în 1965, doar de 12 la sută din bagajul său de cunoștințe.** Iată dar alte cîteva argumente în sprijinul reciclării, dar mai ales al asigurării unui sistem de învățare permanentă.

— Faptul că formele și metodele moderne de perfecționare trebuie să fie atît de diverse, nu exclude organizarea unui învățămînt programat pe anumite tipuri ?

— ÎNVĂȚĂMÎNTUL PROGRAMAT ESTE SINGURUL CAPABIL SĂ ASIGURE, ÎN FUNCȚIE DE NECESITĂȚI, FORMELE CELE MAI DIFERITE DE A TE PERFECȚIONA, CHIAR DE A TE POLICALIFICA, dacă meseria pe care o ai trebuie să-și schimbe profilul datorită dezvoltării eficiente sau nu a unor ramuri industriale, introducerii sistemului informațional etc. Dar ar fi o greșeală ca, acceptînd anumite forme, să nu considerăm de la bun început că învățămîntul programat nu trebuie să fie **flexibil.** Altfel, ar însemna să avem un program închistat, care să devină inutil în fața unor probleme mereu noi, apărute prin dezvoltarea științei, tehnicei, prin multitudinea informațiilor ce se acumulează în orice domeniu.

— O ultimă întrebare : Centrul de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi pe care îl conduceți are o experiență deosebit de utilă în crearea sistemului național de pregătire. Ce rol îi rezervați pentru viitor, ținînd seama de felul în care sînt evidențiate aceste probleme acum și în perspectivă ?

— CEPECA are, firește, o experiență utilă. A contribuit la perfecționarea cunoștințelor a 10 200 cadre de conducere. A introdus și se străduiește să promoveze metode foarte moderne, active sau participative de instruire rapidă, concentrată, cu mare putere de aplicare în practică (metoda studiului de caz, metoda modelelor sau a jocurilor, metoda incidentelor etc.) **care determină participarea directă a cursanților la procesul de instruire.**

PENTRU VIITOR, atribui **Centrului nostru rolul de a pregăti — ceea ce s-a și început, de altfel — specialiști instructori** (nu știu dacă cuvîntul este bine ales, întrucît înțelesul lui a fost de multe ori banalizat, demonetizat) **care să organizeze, să asigure multiplicarea proceselor de răspîndire a pregătirii în formele și sectoarele cele mai diverse. Într-un cuvînt, specialiști care să vegheze la realizarea funcționării sistemului național pe care-l instituim, prin elaborarea programelor, folosirea metodelor și tehnicilor de instruire, dezvoltarea unei literaturi de specialitate, organizarea unor schimburi de experiență pe plan național și internațional. Cred că numărul acestor specialiști organizatori ar trebui ridicat, în viitorii 3—4 ani, la 2 500.**

Dar, după cum este foarte potrivit ca aplicarea sistemului de care vorbim să nu fie lăsată la felul de înțelegere al unor oameni neinițiați, mi se pare absolut necesar a discuta **utilitatea existenței unui organism de coordonare a acestor multiple forme preconizate.** Mă gîndesc la un organism foarte larg reprezentat, care să asigure aportul și al altor ministere sau organe centrale, în afară de Ministerul Învățămîntului, Ministerul Muncii și Comitetul de Stat al Planificării, care ar învetera **un punct de vedere complex și unitar** asupra aplicării pe faze și după nevoi a sistemului de perfecționare a cunoștințelor în toate sectoarele de activitate.

Lucia MANOLESCU

La unul din cursurile de pregătire

Foto : Nicolae CONSTANTINESCU

Clepsidra

Echinocțiu

de Constantin VIȘAN

Primăvara ne-a tot amăgit. Cu ghiocei, cu mărțișoare, cu zile însorite și cu un cerb de aur care, îndrăgostindu-se de-o căprioară de platină a plecat în călătorie de nuntă spre pădurile Suediei. Noi însă, mai statornici, mai naivi ori poate mai înțelepți, am așteptat-o cu încredere. Și iată, clipa întîlnirii cu primăvara se apropie ! Peste cîteva ore, Pămîntul va vibra în cumpăna ECHINOCȚIULUI. Peste cîteva ore, escadrilele albe ale Primăverii vor ateriza pe toate pistele emisferei noastre. Le-aud cîntecul motoarelor cu clorofilă și al aripilor de floare.

V-ați pregătit să le ieșiți în întîmpinare ? Cineva îmi spunea că prima pasăre a primăverii vine dinspre Mare și deci trebuie s-o aștept pe aeroportul Mihai Kogălniceanu, unde de-atîtea ori am văzut-o poposind, în primăverile copilăriei. Altcineva susținea că primăvara aterizează obligatoriu pe impunătorul aerodrom de piatră al Făgărașilor. Geo Bogza o va aștepta în Piața Cosmonauților, ori poate în fața Ateneului, lîngă statuia Luceafărului.

Mai sînt cîteva ore pînă la echinocțiu și nu m-am hotărît încă unde să-l întîmpin. Am senzația că primăvara ne va juca din nou o festă. Sau poate că ne-a și jucat-o. N-a mai ținut seama de calendar, de ora fixă a echinocțiului și-a venit într-una din nopțile săptămînii care se încheie azi. Am certitudinea că am văzut-o aterizînd la Otopeni. Era tîrziu. Pămîntul mirosea a pepene verde, a floare, a dragoste. M-am oprit și am ascultat. Cu răsuflarea tăiată. Auzeam cum crește grîul în Bărăgan, cum pocnesc mugurii în pădurea Băneasa. M-am gîndit atunci că ar fi mai potrivit să-i spunem pămîntului pe numele lui vechi : Geea sau Terra.

L-am scoate astfel din regnul mineral, geologic, trecîndu-l între ființe, între dragostele noastre fundamentale. Căci pămîntul este o femeie care ne atrage mereu cu nesfîrșitele-i frumuseți și miracole. Între aceste miracole, Echinocțiul este cel mai tulburător. El simbolizează momentul nunții, al dragostei împlinite, al fertilității.

La noapte, lăsați ferestrele deschise !

Ca s-auziți cum crește iarba. Cum țipă cocorii deasupra Mediteranei Cum se îmbrățișează copacii. Cum vorbesc țăranii prin somn cu grîul și cu caii.

Ca să vă intre în case primăvara...

PUTERNIC ÎNDEMN SPRE NOI ÎNFĂPTUIRI

URMARE DIN PAG. 1

ror celorlalți factori care concură la activitatea de comerț exterior, în scopul asigurării unei creșteri susținute a eficienței schimburilor noastre economice cu străinătatea.

Cea de-a doua lege, de-o importanță deosebită, votată de Marea Adunare Națională vizează, în profunzime, o latură esențială a dezvoltării noastre și anume perfecționarea pregătirii profesionale a tuturor lucrătorilor din unitățile socialiste. Această lege corespunde unei cerințe vitale a progresului nostru. Concepția și structura ei, cadrul organizatoric pe care-l creează ne dă dreptul să o apreciem ca o formă originală și îndrăzneață de rezolvare a unei probleme pe care azi și-o pun toate țările dezvoltate ale lumii : asigurarea unui acord perfect între cunoștințe și dezvoltarea tehnică și socială, cunoașterea și stăpînirea a tot ce este mai nou și mai însemnat într-un domeniu sau altul de activitate pentru a putea asigura, pe baze științifice, o cale cît mai lesnicioasă promovării noului și o poziție critică obiectivă, cu certe criterii, în lupta cu rutina, cu inerția, cu practici și deprinderi anacronice. Perspectivele de progres asigurate de această lege care obligă pe fiecare la studiu, reprezintă o viziune științifică asupra dezvoltării noastre în sensul că odată cu adîncirea procesului de democratizare, cei mulți care gîndesc și-și spun părerea asupra activității vor gîndi și mai profund, cu și mai multă îndrăzneală creatoare. Noua lege merge deci mînă în mînă cu procesul dezvoltării sociale, devine parte integrantă și instrument de bază al acestui vast, complex și esențial proces. Importanța ei e scoasă cu putere în evidență de amploarea sarcinilor pe care le avem de rezolvat în anii ce vin, sarcini care reclamă, din partea tuturor, un nivel de pregătire mereu mai înalt, cunoștințe bogate și temeinice, o gîndire elevată.

AGENDĂ săptămînală

Perspectivele sarcinilor pe care le-avem de îndeplinit în anii cincinalului care a început, le-am aflat subliniate cu tărie încă odată, în cursul solemnității de premiere a organizațiilor județene de partid, consiliilor populare și institutelor de cercetare științifică, în cuvîntul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Rezultatele întrecerii demonstrează cu tărie energia, entuziasmul poporului nostru, a clasei muncitoare, a țărănimii și intelectualității. Demonstrează forța mobilizatoare a partidului nostru, capacitatea de-a organiza energia, inițiativa creatoare a poporului. Rezultatele obținute scot în evidență faptul că la îndeplinirea în bune condițiuni a planului de dezvoltare economică și socială a țării un rol important l-a avut larga întrecere socialistă desfășurată între organizațiile județene de partid, consiliile populare și unitățile de cercetare științifică.

Chemarea la întrecere lansată la începutul anului 1970 de organizațiile județene de partid Brașov și Timiș, Consiliul popular al județului Constanța, institutele de cercetări chimice și de cercetări tehnologice pentru construcții de mașini din București și Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea din județul Ilfov, a găsit un puternic ecou în întreaga țară ; întrecerea pentru îndeplinirea și depășirea planului pe anul 1970 a cuprins practic pe toți oamenii muncii din întreprinderile industriale, de pe șantierele de construcții, din transporturi, din unitățile agricole socialiste și din institutele de cercetare științifică.

Din datele cu privire la îndeplinirea planului de stat și a angajamentelor luate rezultă că în anul 1970, pe ansamblul economiei, s-au obținut însemnate depășiri la producția-marfă industrială și livrările către fondul pieței, creșterea productivității muncii în industrie, sporirea beneficiilor, precum și economii peste plan la consumul de metal, lemn, combustibil.

Distincțiile primite de fruntași, cinstesc o muncă pilduitoare, plină de entuziasm, de însuflețire. În același timp, ele își răsfring prețuirea asupra tuturor colectivelor, asupra tuturor județelor, căpătînd o semnificație largă, constituind un imbold puternic spre noi realizări.

Rezultatele obținute sînt o chezășie că noile angajamente luate în acest an în cadrul recentelor consfătuiri județene vor fi îndeplinite cu cinste evidențiind încă odată uriașa forță și energia creatoare a clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, a întregului popor care sub conducerea Partidului Comunist Român înfăptuiește în mod neabătut programul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

DE FIRUL EVENIMENTELOR

N-A IEŞIT LA SPĂLAT...

de Nicolae LUPU

Pentru o societate a cărei cifră de afaceri anuală se înscrie în categoria zecilor de miliarde de dolari, a cheltui 190 milioane pentru publicitate nu înseamnă mare lucru. Şi totuşi cînd un reporter de televiziune ta lui Columbia Broadcasting System a ţinut să facă o incursiune în acest domeniu dezvăluind sumele cheltuite, metodele folosite în scopuri publicitare în cadrul unui film de o oră, el a fost calificat de un membru al societăţii drept „agent al unei puteri străine" iar un alt membru l-a ameninţat că-i „rupe nasul". Orice altă societate de comerţ ar fi fost mulţumită să i se facă reclamă suplimentară, arătîndu-se cît cheltuieşte şi ce eforturi tipice comerciale face pentru a-şi vinde produsele. Nu însă societatea în cauză. Pentru că ea se numeşte — Pentagonul, marele complex militar care nu se mulţumeşte numai cu un astronomic buget destinat activităţii sale şi cursei înarmărilor dar dedică milioanele de dolari menţionate mai sus pentru ceea ce Newsweek numeşte „operaţia de spălare a creierului opiniei publice". De ce ? La fel cum oricare societate particulară pentru a vinde trebuie să convingă publicul de utilitatea produselor sale, Pentagonul consideră că trebuie să convingă populaţia de necesitatea bugetului ce-l primeşte, să sublinieze existenţa unor pericole, şi că banii se cheltuiesc cu folos, că acolo, undeva, cineva are grijă să o păzească. Şi dacă nu există chiar atîtea pericole ? Dacă nu este nevoie de atîţia bani ? Dacă există alte mijloace de a înfăptui securitatea, decît cursa armamentului distrugător ? Cu atît mai rău pentru realitate. Cei 180 milioane dolari sînt destinaţi să afirme contrariul.

Iată ceea ce reuşeşte să demonstreze reporterul Peter Davies de la C.B.S. şi iată de ce Pentagon Incorporated s-a supărat pe el. Davies este familiarizat cu subiectul nu numai pentru că a lucrat 11 luni anchetînd faptele în pregătirea emisiunii ci şi prin aceea că un timp îndelungat a lucrat în calitate de specialist pe lîngă serviciile de publicitate ale Pentagonului. Davies arată că în pregătirea filmului nu a folosit nimic care să aparţină activităţii secrete a Pentagonului, ci numai activităţii sale publice. „Lucrurile nu s-au petrecut — spune Davies — ca şi cum ei ne-ar fi deschis larg porţile şi noi le-am fi dat o lovitură pe la spate. Oficialităţile Pentagonului au crezut pur şi simplu că dacă vom fi printre ele, noi ne vom obişnui să ţinem la ele şi să gîndim la fel ca ele". Dar s-a întîmplat altfel. Încă o dovadă că publicitatea nu reuşeşte totdeauna să spele toţi creierii. Cîte unii mai scapă...

O ZI ŞI O NOAPTE SUB AMENINŢAREA GANGSTERILOR

Urmările neobişnuite ale spargerii unei bănci din Toulouse. După ce au ocupat clădirea băncii şi au luat ostateci zece funcţionari şi clienţi, bandiţii au părăsit oraşul cu maşinile puse la dispoziţie de poliţie. Dar nu au ajuns prea departe...

Banca „Societé Générale" din oraşul francez Toulouse deschisese de cîteva minute. Luni 15 martie, în jurul orei 9, sosiseră prea mulţi clienţi de-odată şi cei trei funcţionari se străduiau să fie cît mai expeditivi, mai ales că doi dintre clienţi se arătau foarte grăbiţi. Poate de aceea a trecut neobservat momentul cînd cinci bărbaţi au intrat în bancă. N-a atras atenţia nici zăbovirea îndivizilor în faţa ghişeului casierului, nici spaima care pusese stăpînire pe chipul acestuia, nici faptul că, la plecare, cei cinci duceau cu ei un geamantan doldora cu bani. Poate că dacă cel care, sub ameninţarea armei, golise casa de bani n-ar fi acţionat semnalul de alarmă, hold-upul din Toulouse ar fi fost socotit o lovitură oarecare, dat fiind suma de bani furată — 120 000 franci. Aşa însă, ca urmare a implicaţiilor cu totul neobişnuite — ostateci, baricadarea bandiţilor, plecarea lor din oraş sub privirile poliţiei, cu o maşină a poliţiei, un oraş întreg, ţinut sub tensiune aproximativ 20 ore — atacul băncii din Toulouse se înscrie în rîndul marilor acţiuni gangstereşti din ultimii ani.

În momentul cînd casierul a dat alarma, o maşină a poliţiei se punea în mişcare pentru o misiune de rutină. Un viraj scurt, un demaraj prelungit şi iat-o în cîteva minute, în faţa băncii. Numai unul dintre gangsteri părăsise banca şi se pregătea să urce în automobilul parcat în apropiere. Luat prin surprindere, n-a avut timp să se folosească de armă şi nici să-şi avertizeze tovarăşii. Ceilalţi patru gangsteri ieşeau liniştiţi pe uşa băncii cînd s-au trezit faţă în faţă cu poliţia. A urmat un violent schimb de focuri. Bandiţii s-au refugiat în bancă, unde s-au baricadat. Cei zece clienţi şi funcţionari aflaţi în bancă au fost luaţi ostateci. Din acel moment pentru locuitorii oraşului Toulouse au început ore de mare emoţie. Vieţile a zece oameni nevinovaţi, între care şi trei femei, se aflau în mare primejdie. Autorităţile erau derutate, neştiind dacă e mai bine să despresoare clădirea sau s-o ia cu asalt.

Încordarea a crescut o oră mai tîrziu cînd unul dintre ostateci, o femeie, a fost lăsată să părăsească banca. Ea a comunicat că ostatecii au fost încuiaţi într-o cameră. Gangsterii, bine înarmaţi, postaţi în principalele puncte ale clădirii, vor să intre în tratative cu oficialităţile oraşului. Dintr-o prăvălie alăturată, s-a reuşit să se stabilească legătura telefonică cu bandiţii. Ca o condiţie prealabilă începerii negocierilor, ei au cerut o sumă suplimentară de 300 000 de franci.

Puţin după ora 17, Jean Mazeres, directorul băncii, intra în clădire. În afară de cele 300 000 de franci, el aducea şi cîteva sandvişuri pentru cei nouă oameni sechestraţi de-de-dimineaţă. Mazeres n-a mai fost lăsat să părăsească banca. În locul lui a fost eliberat un funcţionar al băncii, Bernard Dupart, însărcinat de bandiţi să facă cunoscute celor în drept condiţiile lor. Cei patru gangsteri cereau să fie lăsaţi să părăsească oraşul la căderea nopţii, să li se asigure, în acest scop, două automobile, ameninţînd că în cazul cînd vor fi urmăriţi pe drum, viaţa ostatecilor va fi în pericol.

La două ore după căderea întunericului, două maşini se strecurau cu precauţie în afara oraşului Toulouse. Mai multe echipe mobile ale poliţiei s-au întîlnit cu cele două maşini. Deşi ştiau cine se află în ele, le-au lăsat să treacă nestînjenite... Gangsterii au început să elibereze ostatecii încă din marginea oraşului. Primul beneficiar, o funcţionară a băncii. Alţi trei au fost eliberaţi unul cîte unul de-a lungul autostrăzii Nimes-Marsilia, primul la aproximativ 25 km. de Toulouse, ultimul la 250 km. Una dintre cele două maşini — cea a poliţiei — a fost curînd abandonată, la cîteva zeci de kilometri de Toulouse ; cea de a doua a fost părăsită pe autostradă, în imediată apropiere a oraşului Nimes. Aceasta din urmă, un Mercedes, a fost interceptată, din greşeală, de poliţie, la aproximativ o sută km de Toulouse, în zona respectivă era aşteptată o maşină de acelaşi tip, care îşi umplusе rezervorul de la o pompă de benzină fără să plătească... Bandiţii au deschis focul. Înţelegînd despre ce este vorba, poliţiştii s-au retras lăsînd gangsterii să treacă.

Toulouse-ul şi-a găsit liniştea abia marţi dimineaţă, o dată cu primirea ştirii că ultimul ostatic a fost eliberat. În tot acest timp, poliţia n-a întreprins nici o acţiune de urmărire a gangsterilor, de teamă să nu pericliteze vieţile ostatecilor. De îndată însă ce ultimul dintre ei a fost eliberat, a fost ordonată o vastă acţiune, fiind solicitat şi concursul unor helicoptere. Presupunîndu-se că gangsterii aparţin unei bande din Nimes sau Marsilia — s-a stabilit că au venit din această direcţie, cu o maşină furată din Castelandary, o localitate situată la 120 km sud-est de Toulouse — atenţia principală a poliţiei a fost îndreptată spre aceste localităţi.

Marţi, la ora prînzului, poliţia a înregistrat un prim succes : descoperirea unui suspect, Robert Boissin, de 35 de ani, originar din Marsilia. El a fost arestat în momentul cînd încerca să intre în posesia maşinii sale, parcate în faţa gării din Nîmes. Semnalmentele lui coincideau cu portretul-robot realizat pe baza depoziţiilor martorilor. Cîteva ore mai tîrziu, tot la Nimes, o nouă arestare : un oarecare Orthonioz. Asupra lui s-a găsit o sută de mii de franci. În automobilul său, parcat în faţa unui hotel din Nimes, s-a găsit şi grosul sumei furate de la banca din Toulouse. Orthonioz, ca de altfel şi gangsterul arestat luni la Toulouse, Pierre Arnot, a recunoscut că Boissin este complicele său. Cel de al patrulea gangster a fost arestat miercuri după-amiază la Grand-Combe : Guy Delpied, de 30 de ani. În momentul arestării avea asupra sa un pistol de 7,65 mm, cu un glonţ pe ţeavă, de care a încercat să se folosească. Nepotul său, Max Sauzet, de 21 de ani, este cel de-al cincilea membru al bandei, căutat încă de poliţia franceză.

Cu toate că unul dintre membrii neobişnuitului hold-up din Toulouse n-a fost încă prins, afacerea este socotită practic încheiată. Rapiditatea cu care au fost prinşi patru dintre autorii loviturii, între care şi cel mai important dintre ei — omul care avea asupra lui întreaga sumă de bani — răsplăteşte, într-un fel cele aproximativ 20 de ore de coşmar pe care le-au trăit locuitorii oraşului Toulouse.

George NICOLESCU

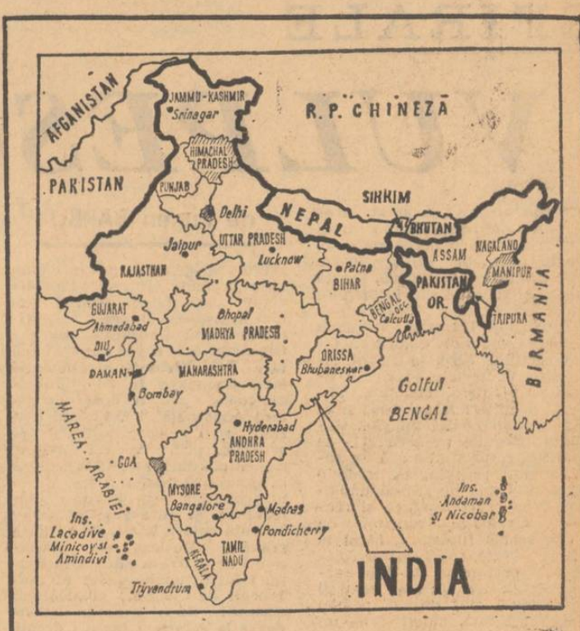

300 MILIOANE DE ALEGĂTORI

Timp de zece zile — în prima decadă a lunii în curs — Republica India a trăit un eveniment deosebit : alegerile generale pentru Lok Sabha — Camera populară (inferioară) a Parlamentului ţării. Cei aproape 300 milioane de cetăţeni cu drept de vot de pe subcontinentul indian — un adevărat fluviu uman — au fost chemaţi în faţa urnelor instalate în nu mai puţin de 342 900 centre de votare.

Potrivit rezultatelor definitive comunicate de Comisia centrală electorală din India, în urma despuierii urnelor, Congresul Naţional Indian, partidul de guvernămînt, a obţinut două treimi din voturile exprimate, adică o majoritate absolută. Aşadar, programul de reforme politice şi social economice al guvernului premierului Indira Gandhi a primit girul poporului, drumul ascendent către civilizaţie al Republicii India avînd cale deschisă.

Pe această uriaşă bucată de pămînt din sudul continentului asiatic, cu o suprafaţă de 3 325 000 kmp, străjuită de o parte şi de alta de apele Oceanului Indian, trăiesc şi muncesc, în prezent, 555 milioane de oameni. Circa 70 la sută din populaţia ţării se ocupă cu agricultura. Limba hindi este limba naţională, iar engleza, pentru comunicare oficială. Există alte 14 limbi constituţionale cu un caracter oficial într-unul sau mai multe state. În total, indienii se servesc de 1 652 dialecte. În Republica India funcţionau, în urmă cu patru ani, 70 universităţi şi 18 institute superioare de învăţămînt.

Din punct de vedere geografic şi fizic, India se împarte, de la miază-noapte către miază-zi, în zona muntoasă himalaiană, în zona de şes a Gangelui, urmată de platoul Dekhan, care se întinde în întreaga parte meridională a ţării.

Subsolul Indiei ascunde mari bogăţii : zăcăminte de cărbuni, mangan, crom, bauxită, vanadiu, wolfram, cupru şi aur, azbest, baritină, feldspat, grafit, mică, cuarţ, salpetru etc. În urma prospecţiunilor geologice, „aurul negru" a fost identificat în mai multe zone.

Istoria Indiei se pierde în negurile vremurilor. Mărturiile despre cultura şi civilizaţia antică înfloritoare de pe aceste meleaguri sînt nenumărate. Documentele, templele şi palatele, unele dintre ele unice prin măreţia şi prin splendoarea lor, păstrate de milenii, vorbesc prin graiul lor nealterat despre strămoşii indienilor de azi, care, mai devreme decît alte popoare, au cunoscut „tainele" fracţiilor şi au izbutit să extragă rădăcina pătrată.

India este o Republică federală. Preşedintele Republicii India este ales pentru o perioadă de cinci ani de către membrii Parlamentului federal şi Adunarea legislativă a statelor. Este asistat de un vicepreşedinte. Guvernul, alcătuit de către primul ministru, este răspunzător în faţa Camerei populare, care-i aprobă sau respinge actele prin vot direct. Fiecare stat dispune de un parlament şi un guvern propriu.

Dumitru FILIP

Şcoala cu program de la 8.30 la 19.00!

Două momente din activitatea şcolii

La, ceea ce se spune în titlu corespunde întocmai. Această şcoală propune elevilor săi un program, care include practic educaţia permanentă. Toate activităţile copilului sînt integrate în viaţă la şcoală, care este deschisă de la orele 8,30 pînă la orele 19. Deci toată ziua. Dar nu vă neliniştiţi. Copiii sînt foarte mulţumiţi şi profesorii la fel.

La 6 ani, elevii învaţă limba engleză, cu ajutorul metodelor audio-vizuale. La 9 ani, vorbesc la perfecţie limba lui Shakespeare şi cu un accent într-adevăr britanic. La 7 ani, li se predă „teoria ansamblurilor". Cercetarea spaţială a ocupat două săptămîni cursul de anul trecut.

Nici pe planul destinderilor nu se pierde timp : tenis de masă şi şah la fiecare recreaţie. Rezultatele sportive sînt excelente. Clasa de scrimă, condusă de un maestru de arme, primeşte scrimeuri care abia au împlinit 6 ani, iar la echipa de fotbal, viitorii campioni sînt primiţi de la zece ani.

Pentru fetiţe s-a amenajat o sală de balet cu baie şi oglinzi, iar pe viitorii artişti plastici îi aşteaptă — gata utilat — un atelier de ceramică.

Mai e oare necesar să adăugăm că reluarea cursurilor — după vacanţe — s-a făcut cu multă bucurie din partea elevilor, care sînt totdeauna veseli şi încîntaţi să afle lucruri noi în orice domeniu ?

Această originală şcoală se află în Franţa, la Neuilly (grupul şcolar Charest).

463 de zile izolat sub pămînt

Recordul mondial al şederii îndelungate în adîncurile pămîntului este deţinut, în prezent, de Milutin Veljkovic. Performanţa sa — 463 zile —, a fost stabilită în grota Samar, nu departe de micul oraşel Svrezig.

Amenajarea locuinţei sale subterane, o „garsonieră" de 3 pe 7 m. nu a fost prea dificilă. El a plasat aici un pat, o butelie cu butan, un reşou, o masă, o maşină de scris, diverse instrumente şi alimente, în special conserve. Cîţiva canari sălbatici din Canada, găini şi cîinele „Big", prietenul său apropiat, au format societatea lui Milutin. Dacă la început „Big" a fost mai puţin sociabil, cu timpul, pe măsură ce adaptarea sa la noul mod de viaţă devenea tot mai evidentă, tristeţea avea să-l părăsească, devenind un ajutor preţios pentru tînărul speolog.

Ziua sa de lucru dura... 12 ore. În acest timp el se ocupa cu hrănirea „locatarilor", efectua diverse măsurători, consemna observaţiile şi cerceta galeriile, bineînţeles explora grota lungă de 3 kilometri fără a pune la socoteală ramificaţiile ei, pentru a recolta

roci, specii de floră şi faună specifice cavernelor.

În explorările sale, Milutin a descoperit dinţi şi fragmente de os aparţinînd ursului cavernelor. Izolarea de lumea înconjurătoare a lui Milutin, în mod voluntar, a fost aproape totală. Din cînd în cînd a folosit telefonul pentru a comunica cu cei ce i-au urmărit activitatea de la suprafaţă.

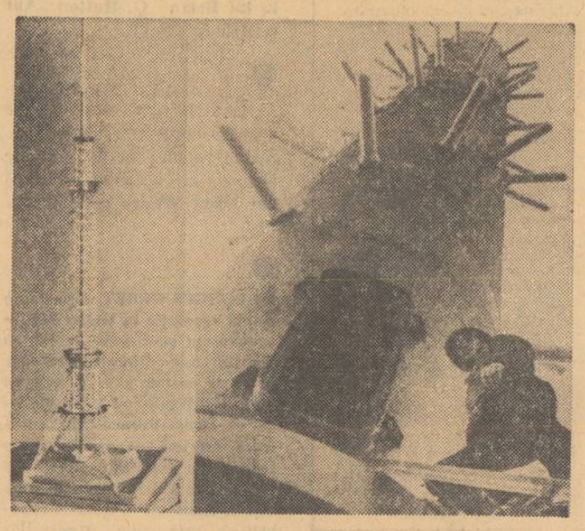

Un nou turn de televiziune se înalţă în U.R.S.S. şi anume la Kiev. Nu de mult s-a început montarea turnului care va atinge o înălţime de 375 m. Turnul a cărui machetă se vede pe fotografie va fi construit din ţevi sudate.

DE PRETUTINDENI

BOTANIŞTII italieni au găsit la poalele Vezuviului Etna un castan distrus de furtună. Diametrul trunchiului este de 6,42 metri, iar din rămăşiţele lui s-au înălţat trei arbori care au format o coroană comună cu un diametru de peste 100 m. Trunchiul nu este atît de bine conservat încît să se stabilească în mod precis vîrsta, oamenii de ştiinţă estimînd-o totuşi la 3 600 —4 000 ani.

ÎN CINCISPREZECE SECUNDE, călătorii pe căile ferate ale Republicii Federale a Germaniei vor putea să-şi reţină locuri în compartimente sau în vagoane de dormit. Operaţia, care necesita înainte între patru şi douăzeci de ori mai mult timp, este efectuată de patru maşini de calcul electronic instalate la Centrul de mecanografie a căilor ferate din Frankfurt. Pe tablourile magnetice ale centrului sînt înregistrate 20 de milioane de locuri iar 310 pupitre de comandă sînt instalate în toate gările mari şi în principalele agenţii de voiaj.

ICRELE NEGRE, care provin după cum se ştie, din icrele de nisetru, morun sau cegă, pot fi produse din... proteine de lapte. Datorită cererii mari de icre negre, specialiştii sovietici în materie au instalat o uzină pilot pentru fabricarea lor pe cale artificială. După cum relevă academicianul Alexandr Nesmeianov, noile icre negre au gustul, mirosul şi înfăţişarea celor naturale.

IN MAROC sînt organizate pentru turiştii străini excursii speciale pe cămile, în pustiu. În timpul excursiei, care durează 52 zile, turiştilor li se oferă posibilitatea de a vedea frumuseţile pustiului african, de a cunoaşte obiceiurile şi mîncărurile populare.

Un tîmplar american Francis Johnson, de 66 de ani, a strîns în 20 de ani patru tone de sfoară pe care a înodat-o cu răbdare şi a strîns-o într-un... ghem cu un diametru de peste trei metri. Nu este un hobby ci fructul unui vechi adagio învăţat de la mama sa : „Nu arunca niciodată nimic". Ca să nu-şi „piardă" ghemul, Johnson l-a prins recent de un copac, cu un lanţ gros.

PROPRIETARUL unui autoturism din R.F. a Germaniei a primit 36 somaţii că nu a achitat impozitul pentru maşină. Suma se cifra la 10.056 mărci. La control s-a dovedit că maşina de calcul electronică de la percepţie a greşit. Cifra 6 scrisă în mod neclar a fost înregistrată drept 0 şi astfel în loc de anul 1965 a ieşit anul 1905. Pe baza acestui calcul percepţia a cerut plata pe 60 ani.

În Japonia este la modă tatuarea artistică. Această „împodobire" durează cîteva zile şi nu este tocmai ieftină. Drept cele mai elegante sînt considerate scenele de mitologie, lucrul durînd însă cîteva luni. Recompensa răbdării constituie o garanţie pentru toată viaţa.

CE ŞTIM DESPRE LUPUL ALB

Lupul alb, sau fantoma albă, cum i se mai spune, animal pe cale de dispariţie, încearcă să se salveze retrăgîndu-se spre nord, spre zonele reci. Pentru a lăsa o mărturie generaţiilor viitoare despre acest misterios animal, fotografiul St. Weimann s-a deplasat în insula Baffin, situată la 250 kilometri spre nord de cercul arctic. Iată ce relatează temerarul reporter în paginile revistei „Animal World" :

„Au trecut 40 de zile pînă am reuşit să întîlnesc primul lup. A apărut dimineaţa, devreme, la 50 de metri de mine. Privea în direcţia mea, dar, eu fiind bine camuflat, cred că nu m-a observat. A pornit spre mine. Cînd a ajuns la vreo 20 de metri de ascunzătoare am declanşat aparatul. Acest mic sunet a fost suficient ca să-l îndepărteze imediat. Am umblat zile în şir cu un rucsac greu în spate. Se înţelege, aparatul era pregătit în permanenţă pentru o eventuală întîlnire. Descopeream urme de lupi în toate direcţiile. După 40 de zile de căutări deşarte prin tundră, m-am decis să schimb tactica, adică, în loc să gonesc eu după lupi, am hotărît să mă instalez într-un loc şi să-i aştept. Aproape o lună de zile am stat la pîndă cîte 18 ore pe zi. Tremuram de frig în micul meu cort şi din cînd în cînd îmi făceam cafea, ceai sau încălzeam cîte o conservă. Din zece în zece zile, străbăteam un drum lung pînă la tabăra centrală ca să mă aprovizionez. Nu cutezam totuşi, să rămîn în tabără nici un minut în plus, de teamă ca nu cumva să apară între timp vreun lup şi eu să nu fiu acolo. La un moment dat s-a pornit un viscol puternic, temperatura a început să scadă. În asemenea situaţie nici nu mă puteam gîndi la investigaţiile mele. Eram ţintuit în cort. Ce puteam face ? Mă bătea gîndul să renunţ la tot şi să mă declar învins, dar, pe neaşteptate, furtuna s-a oprit şi cerul s-a luminat. Atunci, am zărit, în depărtare, patru lupi. A doua zi, am pornit în direcţia aceea. Observ un lup cum scrutează depărtările, iar, în spatele lui, din vizuină, apărea din timp în timp capul unui pui de lup. După vreo 15 minute au ieşit la suprafaţă cîţiva pui de vreo şase luni. Locul pentru vizuină a fost ales atît de bine, încît lupii aveau posibilitatea să controleze o suprafaţă de cîţiva kilometri în toate direcţiile. Surprizele erau astfel excluse. Ceaţa groasă care s-a lăsat în ziua următoare m-a ajutat să înaintez pînă aproape de ascunzătoarea lupilor, dar fără succes, deoarece am fost observat şi noii mei vecini au început să se mute. Nu le făcea plăcere prezenţa mea şi s-au decis să caute alt loc. A doua zi, continuîndu-mi cercetările am constatat cu bucurie că lupii n-au plecat prea departe şi i-am putut observa. Erau opt lupi şi cinci pui. De fapt, lupii albi trăiesc în grupuri mici, cel mult în număr de zece. Aceasta probabil pentru că unui grup mai mare îi este mai dificil să se ascundă şi să-şi procure hrană. Unul dintre părinţi rămînea întotdeauna, „acasă" cu puii, cît timp ceilalţi porneau la vînătoare. De obicei, ei stăteau în vizuină doar o zi-două, pînă li se făcea foame şi cîte patru zile mergeau la vînătoare. Toate aceste observaţii le făceam de la distanţă şi mă frămînta gîndul cum să mă apropii neobservat de lupul alb. În sfîrşit mi-a venit ideea salvatoare să las vinat în apropierea cortului şi să pîndesc cu aparatul pregătit. Într-adevăr, în noaptea următoare, atraşi de mirosul de carne, în faţa aparatului meu au apărut cîţiva lupi flămînzi. Şi astfel, două săptămîni încheiate, am stat culcat în zăpadă cîte douăzeci de ore pe zi, fotografiind şi studiind obiceiurile lupilor. Totuşi eram nemulţumit că la „ospăţ" veneau numai lupii mari, iar eu eram curios să-i fotografiez şi pe cei mici. Atunci m-am decis să le fac o vizită. Sufla un vînt favorabil care mi-a permis să mă apropii la 15 metri de vizuină fără să fiu observat. Puii se jucau sub supravegherea lupoaicei. Cînd deveneau prea neastîmpăraţi, cîteva lovituri îi linişteau. Mai tîrziu am fost martorul unor lecţii la care puii erau învăţaţi să păzească vizuina şi să vîneze. M-a uimit seriozitatea gravă cu care urmăreau „lecţiile".

I-am fotografiat cu duioşie şi mă gîndeam, cîţi oare vor rămîne în viaţă. Iarna în nord era grea, iar spre sud îi pîndeau din ce în ce mai mulţi duşmani.

SPIRALE

VULPESCUL

de Eugen BARBU

Cine ar privi la acest eretic cultivat, agitînd mai recent și o barbă de diac, foarte potrivită lui și foarte trimițîndu-te în epocă, asta poate și din cauza limbajului baroc folosit și a agitației, l-ar cataloga pe Romulus Vulpescu de boem superior, calofil cu febra edițiilor rare, el însuși alcătuitor de seriale scurte în tipar, numerotate, adnotate, pline de trimiteri și precizări asupra calității hîrtiei folosite, stabilind date de predare și de apariție, respectînd adică tot ceremonialul cernelii, de unde o mare impresie de știință bibliofilă, ceea ce corespunde și realității. Grămatic subțire, cu înaltă școală filologică, atent la marea poezie, îngrijitor și colaborator postum al lui Ion Barbu, căruia i-a facilitat apariții în vremuri mai dificile pentru poezia acestuia, suferind de un ușor savantlic **mistocar,** aș zice cu un cuvînt villonesc, traducător al hoțului și canaliei de geniu, provocînd în lexic adevărate furtuni, Romulus Vulpescu în afara arborării unei **nesupuneri** vădite la canoane, este un stihuitor melancolic, **săvîrșind** rar și pe alese, servind mai întîi pe alții și abia după aceea ținînd să-și facă sieși un **trup poetic.** Așa trebuie luat și nu altminteri pentru că opera sa este încă **incorporală,** oarecum livrescă, dar de o bună calitate, **specială** mai ales, destinată unui mic regiment de cunoscători, de degustători de vers.

Dacă știu bine și dacă am citit ca lumea lista cărților ce i-au trecut prin mînă (numeroase interpretări mai ales ale altora) cu aceste **și alte poezii** s-ar afla la al doilea volum de versuri, volum apărut după niște **exerciții de stil.** Controversat, invidiat mai ales, zeflemitor cu confrații, el a fost primit recent de presa literară cu destulă rezervă nejustificată. Esteți de mina a doua cer de la Romulus Vulpescu o evadare din ceea ce excelează : o absconsă și fină comunicare, modernă mai ales prin sugestie, nu atît prin invențiunile formale la care se dedau atîția poetaștri mimetici. Descoperim cu surprindere că ne aflăm în fața unui clasic întîrziat în care bat vag aripi verlaineniene și chiar bătrînul Valéry mai contribuie cu morga lui, azi ușor desuetă, la candoarea nobilă a spleenului vulpesc, atît de particular totuși într-o literatură gemînd de influențe bine preluate. Într-o **Epistolă** versul pare tern : **„Într-o zi, mai degrabă-n amurg / Voi primi o vizită îmbrăcată murg / Obosindu-mă, o voi ruga să mă lase / Dedicat somnolenței mele lemnoase/ În odaia rămasă goală / Va fi doar tăcerea mea orizontală...“** /. Efectul este sigur prin rigoare și lipsa de artificiu, prin acea demnitate nesentimentală atît de prezentă în poezia de mai încoace. Foarte frumoasă este **Ploaia : „Sărutul-ud. Și gura-gust de sodă / Trasată ruta-n hărți, spre coasta gravă / Desleagă-mi gestul-somn de piatră-n odă / Din brațul frînt în unghi să fac etravă/ Trecuți de semn, abandonînd cîrmitul / Să ne-arborăm splendoare la catarte / înalți, drepți, doi, ne vom reface mitul / De abur, arbor, ploaie, carne, carte“.** Încifrarea și ritmica barbiană îl cenzurează încă pe poet deși poemul are ca dată : 1956. Într-o **Carte poștală** iată ce se face pe modelul Topîrceanu : **„Sus, lîngă Turnul Alb e gri / E rece vînt și ud / Jos, cerul Timpei se-nnegri / Și nu există Sud / Brașovul fără tine-i mort / E sumbru, rău, urît / Biserici negre-n suflet port / Și orgi dogite-n git / Contemplu-n cimitirul grec / Un nume brîncovan / Și-aș vrea să plec, nu pot să trec / Și te aștept în van / N-am să revin, n-ai să revii / Munți mici, munți mici și triști / Nu mai există oameni vii / Tu singură există“.** E și niței Eminescu aici, e și plictisul bacovian, dar ce efecte sobre și sigure, ce frumusețe ! Și asta mi se pare că se dobîndește tocmai cînd ajungi la o simplitate după o lungă experiență. Că recenzenții de pînă acum ai lui Vulpescu au fost nedrepți cu el o dovedește și **Telefonul** din care citățm : **„Odaia ta-pustie de bărbat / Cu husele penumbrei de vacanță / Și ușa-n care n-are rost să bat / Și patul m-au uitat cu siguranță / Mi-a mai rămas un singur sclav fidel / Într-un regat ucis de intrigi sumbre / La glasul tău, fac din exil, apel / Să mă evoce muzical din umbre / Dar cifrul de semnale sună-n gol / A timp oprit și gri, ce ne desparte / Complice cu-al absenței, protocol / Mai pică de pe raft, murind, o carte / El numai : Ferm, ironic și lucid / Cu toate că-i trădat mai înțelege/ Că, îmbrîncindu-mi episodu-n vid / În alt culcuș încoronezi alt rege / Mai stăruie un miros de tutun / Răcit în amintiri și în dantele / Și sun nebun, inoportun, sun, sun / Dar nu se-ating de receptor nici ele / El, totuș pătimaș, tot cheamă lung / Mecanic, ritmic, e sfîrșit de lume / Înnebunit că-aparat și ciung / Mîini n-are, cînd revii, să te sugrume“.** Fără finalul anecdotic și o ușoară ezitare la mijloc, poemul ar fi fost o capodoperă. Sigur că unui poet baroc ca el, lui Romulus Vulpescu nu-i ședea bine fără o dare în stambă, cum ar fi aceea din **Pomelnicul regilor sau Marcia alla turca** unde simplele jocuri de cuvinte, calambururile cele mai năstrușnice nu pot ține cu nici un chip locul poeziei. Iată de ce îl prefer în **Testamentul** scris în 65 : **„Cu fiecare zi ce trece / Îmbătrînesc și scad și pier / Simt fiecare ceas de fier / Și aerul îl simt mai rece / Cu fiecare zi mai sper / Că juventutea n-o să-mi secе / Încep din ce în ce mai des / S-aud în fiecare noapte / Cum pică fire de păr coapte / Cum cercuri noi la unghii ies / Cum lucrurile-n jur, cu șoapte / Se pregătesc pentru deces / Ferestrele se-nchid încet / Și ușile se bat în cuie. / Tot universul meu se-ncuie / Nu pot solii să mai trimet / Un soare negru-n cer îmi suie / Sigil pe ultimul decret / În pat e pururea mai frig / Mi se destinde mîna dreaptă / Înaltă, doamna mea așteaptă / Coroana morții s-o ciștig / Afară, ciinele, la treaptă / Presimte pentru ce nu-l strig / Aș vrea s-amin o clipă data / Înțepenit să nu mă las / Mă tem de timpul gol rămas / Ceremonia este gata / Arătătoarele, pe ceas / Le simt tăindu-mi beregata“.** E aici o înaltă tristețe, o frumoasă desfășurare de mijloace literare care trădează în Romulus Vulpescu un poet care dacă s-ar lua mai în serios ar fi capabil de mari surprize. În acest asediu continuu asupra adevăratei poezii, exercitat zi de zi în publicațiile noastre, versurile acestui iconoclast mi se par o adevărată oază luminoasă.

Un arsenal lexic și unul memorialistic

de Boris BUZILĂ

„Un arsenal lexic uriaș“, notează Victor Eftimiu despre volumul *„Crugul anului“* de curînd apărut, al cărui titlu este încadrat pe copertă de două insolite, aș zice chiar misterioase sintagme grafice : mențiunea „suită bucolică“ și numele autoarei — Olga Cantacuzino. De ce insolită și de ce misterioasă ? Pentru că deși învederat de o tradiție multiseculară, de la Hesiod la poemele de început ale compatriotului nostru A. E. Baconsky, să zicem, jurnalul liric al muncilor agricole sempiterne este astăzi departe de a constitui o specie cultivată de poeți. Olga Cantacuzino se dăruie cu pasiune acestei preocupări făcînd să se perinde prin fața noastră, într-o descripție cărela lexicul suculent și prolific îi atribuie o arhaică somptuozitate, nu doar succesiunea pe anotimpuri a îndeletnicirilor sezoniere ale satului dar și reperele tradiționale ale acestuia, în ordinea culturii materiale („moara“, „uleinița“, „pietrăraia“, „piua“...) Pentru exemplificare am preferat o imagine de sezon, începutul primăverii : *„O primeneală, un pornit / semnalul de netălmăcit / Cam prin mijlocul lunii Faur / Străbatenchisul acaret, / simțind iernaticul tabiet ! de prin cuptor, ca din coclaur / Pornirea sloiului în clin / peste avintul din cărare / în bălțărețul cel blajin / ne e solie născătoare...“.*

Mai sîntem însă datori cititorului răspunsul la cealaltă parte a întrebării inițiale : de ce și *misterioasă ?* Pentru că puțini cunosc cine este autoarea acestei neobișnuite scrieri. Olga Cantacuzino, scriitoare și publicistă, cunoscută și sub semnăturile Olga Crușevan și Olga Crușevan-Florescu, s-a afirmat între cele două războaie printr-o laborioasă operă de popularizare a literaturii române peste hotare, cu deosebire în Franța traducînd în limba acestei țări versuri ale poeților noștri de seamă : Eminescu, Alecsandri, Coșbuc, Goga, Minulescu, Arghezi, activitate distinsă și cu premiul „Hamangiu“ al Academiei Române.

În același timp a desfășurat în Franța o amplă muncă publicistică, în calitate de colaborator permanent al revistei „Les Nouvelles littéraires“, solicitată de Maurice Martin du Gard, fratele romancierului.

În legătură cu mișcarea culturală franceză din acea vreme, Olga Cantacuzino deține amintiri susceptibile să constituie veritabile documente de istorie literară. Întrebind-o pe cine a cunoscut în timpul colaborării la „Les Nouvelles littéraires“, răspunsul său a constituit de fapt lista mai tuturor personalităților proeminente ale culturii franceze din epocă ! Paul Valery, Paul Claudel, François Mauriac, André Gide, André Maurois...

Am discutat despre Elena Văcărescu, în al cărui salon, deschis între 6,30—8,00 seara putea fi întîlnit „tot Parisul“ („Tout Paris, tout Paris artistique, tout Paris littéraire, tout Paris politique...“).

— Cum l-ați cunoscut pe Paul Claudel ?

— În salonul Elenei Văcărescu. Era o recepție pentru niște premii literare. Am cîntat la pian cîteva compoziții proprii. Claudel s-a apropiat de mine, am angajat o discuție, după care m-a întrebat „On va à la Coupole“ ? Ne-am dus apoi la cafeneaua „La Coupole“, unde se întîlneau oamenii de artă. De atunci s-a legat sufletește foarte mult de mine ; îmi spunea că nu-l interesează literatura pe care o fac ci personalitatea mea „cu înălțări și căderi, cu entuziasme și deprimări“, zicea...

În 1937, m-am pomenit cu o telegramă în care mă anunța că-mi va face o vizită. I-am comunicat și lui Goga, cu care eram de asemenea prieteni și, după cîtva timp, i-am avut pe amîndoi oaspeți în satul copilăriei mele“. (Vizita lui Goga în satul poetei este consemnată și de recenta monografie a lui Ion Dodu Bălan. B.B.)

Olga Cantacuzino este posesoarea unor amintiri tot atît de prețioase și despre o seamă de scriitori români. În urmă cu cîțiva ani, Biblioteca Centrală de Stat a intrat în posesia voluminoasei sale corespondențe cu Cezar Petrescu (aproximativ 70 de piese).

Întrebind-o ce s-a întîmplat cu corespondența sa cu Paul Claudel și cu alte personalități literare din străinătate (și André Maurois a vizitat-o în satul său), mi-a răspuns că ea ar fi fost trecută cu timpul în posesia unui colecționar, Alexandru Saint-Georges, decedat între timp, fost pe vremuri custodele unui muzeu literar care a funcționat sub egida Fundațiilor, în strada Polonă.

„Nu mai știu unde se află acum aceste scrisori“, a conchis cu regret interlocutoarea noastră. Iată o problemă care ar putea face obiectul unor investigații din partea Muzeului de Istorie a Literaturii !

NOI, DESPRE FILMELE NOASTRE

„OPERAȚIUNEA HYPERION“

— După titlu, filmul la a cărui realizare ai pornit se anunță ca aparținînd genului polițist, este prima întrebare pe care o adresăm regizorului COSTIN AZIMIOARĂ.

— Este, de fapt, o specie a filmului polițist, filmul de spionaj, într-o asemenea rețetă riguroasă ?

— Prin nimic. Nu mi-aș dori decît să realizez cel mai bun film de serie, un film atît de bun din punct de vedere al meșteșugului, și numai al meșteșugului încît să nu încarce memoria spectatorului cu numele uneori greu de ținut minte al autorului total.

— Cu acest film debutezi în lung metraj. Filmele realizate în institut vorbeau despre aspirația spre „autorul total“. Ce te mai leagă de ele sau cum se leagă de ceea ce vrei să faci acum ?

— Este foarte greu de răspuns. Filmele pe care le-am făcut în institut sînt niște eseuri cinematografice, niște filme-parabolă, greu de realizat, în general, într-un studio profesionist. Sînt apte pentru a fi judecate numai în comparație cu genul scurt literar. „Năluca“, de pildă, este un eseu despre ororile războiului, care își prelungesc coșmarurile în plină viață pașnică, „Manechinul nu moare niciodată“ încearcă să rezume dilema faustică în numai zece minute de proiecție cu mijloace plastice de factură simbolică. Și, în sfîrșit, „Fata morgana“, un film tragicomic despre generații, despre aspirații și înfrîngerea lor, despre imposibilitatea comunicării între ele. Acum, ecranizez o partitură scenaristică care se vrea cît mai bine pusă la punct asemenea unui mecanism de precizie cu angrenaj complicat.

— Cine semnează acest scenariu și din cine va fi formată echipa ?

— Autorul Tudor Popescu. Imaginea se va datora lui Nicolae Girardi, decoruri Giulio Tincu, muzica Richard Oshanitzky, costume Nelly Merola.

— Ți-ai fixat deja distribuția ?

— Doar personajele principale, din care aș prefera să-l mărturisesc numai pe Peter Paulhoffer, eroul principal, un detectiv subtil, dublat de un poliglot și triplat de un sportiv complet.

— Va fi un film pe un ecran lat și color ?

— Da, plus sunet stereofonic, s-ar putea chema chiar o super producție de spionaj.

Florica ICHIM

Peter Paulhoffer — interpretul principal al filmului „Operațiunea Hyperion“.

ECOURI • ECOURI

„ȚARA ABUNDENȚEI“ se intitulează ultimul film al lui Pierre Etaix, film de montaj îndrăzneț și caricatural mimînd naivitatea, despre francezii în vacanță.

●

ROMANUL Christianei Rochefort „Stanțe pentru Sophie“ a fost ecranizat de Moshe Mizrahi. În atitudinea de contestare a femeii moderne, Bernardette Lafont primește replica lui Michel Duchaussoy.

●

ULTIMUL film al lui Michel Audiard i-a dezamăgit pe admiratorii săi entuziaști. „Strigătul cormoranului“ pare un film făcut de un umorist care se privește.

●

UN FILM de umor antirăzboinic este considerată pelicula lui Brian G. Hutton „Aur pentru cei bravi“.

●

„CATCH 22“ — de Mike Nicholas este încă un film de război ce descoperă virtuțile absurde ale acestuia, avîndu-l pe Orson Welles ca protagonist.

●

GEORGES GÉRET, actor cu o solidă reputație în teatru dar binecunoscut și dincolo de rampă datorită unor filme dintre care publicul nostru a avut prilejul să vadă „Week-end la Zuydcoote“ de Henri Verneuil, interpretează un nou rol într-un film francez de Jean Dewever avînd ca parteneră pe Sylva Koscina. Titlul filmului: „César Grandblaise“. Este suita aventurilor surprinzătoare ale unui om dintr-un sat.

CURD JÜRGENS joacă într-un film polițist, coproducție germano-franco-italiană, „Cannabis — Ingerul răului“ realizat de Pierre Koralnik. Partenerul lui Jürgens este actorul italian Gabrielle Ferzetti, cunoscut publicului din „Aventura“ lui Antonioni.

●

COTIDIANUL *napolitan „Il Mattino“ publică sub semnătura lui Alfredo Parente o amplă cronică la spectacolul „Trubadurul“ de Verdi, prezentat pe scena operei din Neapole, spectacol printre ai cărui protagoniști s-a numărat și tenorul Ludovic Spiess.*

Reproducem un pasaj care se referă la cîntărețul român :

„Voce clară, sănătoasă, cu un timbru curat, cu articulație liberă și plăcută, capabilă de orice nuanțe. Spiess modulează și cizelează în așa chip metalul strălucitor al mijloacelor sale vocale încît cîntul și recitativul sînt luminate de siguranța stilului și de expresivitatea respirației, vigoarea dramatică alternînd cu avîntul pasiunii, cu suavitatea modulațiilor celor mai fine.

...Tenorul dispune de o metodă infailibilă (...), la care se adaugă siguranța, întinderea și avîntul vocii sale care urcă strălucitoare spre înfricoșătorul vîrf al faimosului „do“ din „Di quella pira“.

Cronica menționează că, la sfîrșitul acestei arii, Ludovic Spiess a fost chemat de mai multe ori la rampă singur fiind, după expresta autorului, „sărbătorit cu entuziasm“.

FILMUL „Conformistul“ poartă semnătura lui Bernardo Bertolucci și urmărește, în Italia anilor '30, degradarea unei personalități în același timp cu epoca.

●

„UN ACTOR UIMITOR“ — a fost caracterizat Jean-Luc Bideau, interpretul principal din „James sau nu“ regizat de Michel Soutter.

Retrospectiva Mary Pickford

Mary Pickford (pe numele ei adevărat Gladys Smith) vedetă necontestată a filmului mut american dintre anii 1910 și 1930, a anunțat, prin intermediul soțului ei, Biddy Rogers, că a autorizat proiectarea a 13 din filmele ei, deocamdată doar în cîteva orașe din S.U.A. și Europa (din Franța, Anglia, R.F.G. și Iugoslavia).

Pînă în prezent, renumita actriță a refuzat sistematic să permită prezentarea peliculelor care i-au adus celebritatea și averea temîndu-se că generația de azi „nu le va înțelege, le va ridiculiza și va rîde în momente nepotrivite“.

Această teamă a determinat-o, de altfel, să cumpere toate negativele filmelor ei pe care le-a putut procura, cu intenția de a le distruge. La insistența soțului, ea a renunțat, în cele din urmă, la această idee și a acceptat să dea cîteva din filme bibliotecii Congresului american unde au fost prezentate, în noiembrie anul trecut. Faptul că proiectarea lor s-a bucurat de o caldă primire la Washington, atrăgînd numeroși admiratori ai filmului mut — dintre care 80 la sută sub vîrsta de 30 de ani — a determinat-o pe Mary Pickford să autorizeze organizarea retrospectivelor menționate, în cadrul cărora vor fi proiectate cîteva din marile ei succese ca : „Biata fetiță bogată“ (turnat în 1917), „Pollyanna“ (1920), „Micul lord Fauntleroy“ (1921)

Mary Pickford, acum în vîrstă de 77 ani, n-a mai turnat nici un film din 1933. Operată cu cîțiva ani în urmă de o cataractă la ochi, ea nu mai iese în lume — pentru ca publicul să-i păstreze imaginea din „anii de glorie“, afirmă ea — și își petrece timpul pe proprietatea sa, „Pickfair“, denumire combinată din numele ei și al fostului ei soț și partener Douglas Fairbanks, cu care a împărțit celebritatea ecranului de altă dată.

„DORIM SĂ RIDICĂM ACTUALA STAGIUNE LA CEL MAI ÎNALT NIVEL“

Convorbire cu actrița Bisztrai MARIA, directoarea Teatrului Maghiar de Stat din Cluj —

Nu am rămas deloc surprins atunci, cînd la capătul firului telefonic, directoarea Teatrului Maghiar de Stat din Cluj — tovarășa BISZTRAI MARIA, actriță a aceluiași teatru, ne-a rugat să fim punctuali la întrevederea fixată. Am respectat întocmai această cerință și iată-ne în cabina interlocutoarei noastre.

...După cum știți, ne spune domnia-sa, abia de cîteva zile ne-am întors dintr-un turneu bucureștean și avem atîta treabă, încît abia ne mai vedem capul.

— Ne vorbește directoarea sau actrița ?

— *Amîndouă.*

— Ce v-a impresionat mai mult la București ?

— *Publicul. Da, acest public cald, exigent, entuziast. Nu exagerez cu nimic dacă mărturisesc că zilele turneului au constituit, pentru mine una din perioadele cele mai fericite din viața mea.*

— Conduceți un teatru care se apropie de venerabila virstă de două secole, mai exact 179 de ani. Cum vi se pare. Greu, ușor ?

— *Atît de greu încît de-a dreptul mă pasionează.*

— Cunoaștem că în actuala stagiune, din inițiativa dumneavoastră, **s-a** încercat și **s-a** reușit o fructuoasă colaborare cu Naționalul clujean.

— *Vă referiți la regizorul Vlad Mugur care a pus în scenă spectacolele și la actrița Silvia Ghelan — „Olga“ din „Trei surori“.*

— Exact.

— *Atunci notați, gîndurile mele : colegi minunați, modești, o adevărată pildă de conduită. Ne-a bucurat enorm posibilitatea de a împărți din succesele noastre cu colegii de la „Național“.*

— Ce veți mai oferi în actuala stagiune publicului clujean ?

— *Potrivit repertoriului : „Bank-Ban“, „Totul în grădină“ de E. Albee, „Maimuța plîngătoare“ a scriitorului clujean Balint Tibor, „Puricele în ureche“ și „A 12-a noapte“ de W. Shakespeare.*

— Cel mai apropiat țel ?

— *Să ridicăm actuala stagiune la cel mai înalt nivel. De altfel, acest țel stă scris și în angajamentele luate de colectivul nostru în cinstea sărbătoririi semicentenarului partidului.*

Al. KISS

La Iași: BALETUL „ROMEO ȘI JULIETA“

Interviu cu coregrafa Mihaela ATANASIU

Opera de Stat din Iași prezintă în curînd prima premieră a anului 1971, baletul „Romeo și Julieta“ de S. Prokofiev, într-o nouă versiune scenică contemporană.

Ne-am adresat regizoarei-coregrafe MIHAELA ATANASIU, întrebînd-o de ce a ales această lucrare.

— Sînt mai multe motive care m-au dus către „Romeo și Julieta“. În primul rînd, simțeam nevoia să realizez un imens cînt de dragoste. Apoi, un Shakespeare-balet. Apoi, curiozitatea în fața incompatibilității — de fapt, nici nu știu dacă incompatibilitatea dintre perenitatea legendei lui Romeo și a Julietei și perisabilul în care cădea fiecare transpunere scenică, fie teatru, fie balet, cu cîteva rare excepții. Cît despre Zefirelli...

Apoi Mihaela Atanasiu ne-a vorbit despre concepția, despre felul în care a fost gîndit și conceput spectacolul...

— Sigur că în spectacolul nostru, ne spune interlocutoarea, *„Romeo și Julieta“ rămîne de fapt ceea ce este : o mare poveste de iubire care însă, nu aparține în exclusivitate eroilor lui Shakespeare, ci cuprinde în torentul ei tot ce este om, viață, suflet. Iubirea dă viață spectacolului, iar ura care declanșează de fapt conflictul, drama, moartea, le este aproape străină oricît ar suna aceasta de paradoxal.*

Încerc să subliniez ideea de complexitate, de orizont inimaginabil și de posibilitate infinită a artei dansului și cu introducerea unor texte din piesă și din sonetele lui Shakespeare. Vreau, de asemenea, ca, în finalul spectacolului, Romeo și Julieta să trăiască peste moarte.

Am întrebat-o apoi pe coregrafă cum aplică la acest balet, socotit clasic, principiile sale de coreografie contemporană.

— Acest balet nu este clasic decît în măsura în care legenda este ea însăși clasică. Întîlnirea dintre Shakespeare și Prokofiev a dat naștere unui spectacol clasic pentru secolul nostru. Am eliminat detaliul anecdotic, pantomima dansată, încercind să esențializez concepția spectacolului în noi dimensiuni conforme suflului epocii noastre.

În continuare, Mihaela Atanasiu ne-a vorbit despre problemele puse colectivului de balet al Operei de Stat din Iași :

— Este vorba nu numai de rezolvarea coregrafică ci de multă concentrare, de actorie. Consumul psihic și nervos cu care balerinii ieșeni se dăruie muncii lor, înțelegerea pe care mi-o arată, m-au făcut să-i iubesc și eu mi-am născut spectacolul din sufletele lor. Natalia Vronski-Gașler, Ion Russu, Ana Bora, Ion Băitănciuc, Gh. Stanciu, Paul Robert și toți ceilalți dansatori sînt deopotrivă, componenți principali ai spectacolului. Împreună cu scenograful George Doroșenco și dirijorul Traian Mihăilescu așteptăm pe spectatorii ieșeni în seara de duminică 21 martie.

La sfîrșitul convorbirii noastre, n-am putut evita obișnuita întrebare asupra proiectelor sale. Mihaela Atanasiu mi-a răspuns că nu se poate gîndi acum la nimic altceva decît la spectacolul la care lucrează acum.

Doina MOGA

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 21 MARTIE

PROGRAMUL 1. 9,00 Matineu pentru copii. 10,00 Viața satului. 11,30 Amfiteatru muzical. Bela Bartok. 12,00 De strajă patriei. 12,30 În reluare la cererea telespectatorilor. Momente din baletul „Romeo și Julieta“ de Prokofiev. 13,15 Fotbal: Progresul — U.T.A. (Divizia națională A). 15,00 Emisiune în limba maghiară. 16,30 Studioul „N“ ; invitații emisiunii: tenismenii Ion Țiriac și Ilie Năstase. 18,00 Cîntare patriei. Concurs coral interjudețean. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal 20,00 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1927. 20,10 Cîntece îndrăgite. 20,30 Film artistic: Cu ochii legați. Comedie polițistă cu Claudia Cardinale și Rock Hudson. Premieră pe țară. 22,10 Reportaj TV. Flacăra tinără. 22,30 Telejurnal. 22,40 Duminica sportivă.

PROGRAMUL 2. 20,00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii. 20,30 Stagiune lirică TV. 21,15 Buletin de știri. 21,20 Carnet bucureștean. 21,30 Actualități literare. 21,55 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 22 MARTIE

18,00 Scena și ecranul. 18,30 Itinerar folcloric. 18,45 În ajunul Congresului Uniunii Generale a Sindicatelor din România. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal și Agenda politică. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1928. 20,10 Împotriva întunericului verde. Film documentar (reluare). 21,30 Steaua fără nume. Muzică ușoară. 22,30 Telejurnal. 22,40 Telesport.

MARȚI 23 MARTIE

10,00-11,00 Teleșcoală. 18,00 — Ateneu — emisiune de actualitate muzicală. 18,30 Toate pînzele sus. 19,00 Reflector. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1929. 20,10 Partid-conștiință trează. Emisiune de cîntece populare cu tematică socială și cîntece muncitorești. 20,30 Seară de teatru: „Apus de soare“ de Barbu Ștefănescu-Delavrancea. 21,30 Contraste. Emisiune muzical-coregrafică. 22,00 Destine paralele. 22,20 Telejurnal. 22,35 Sport.

MIERCURI 24 MARTIE

18,30 Economie, știință, conducere. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1930. 20,10 Telecinemateca: Viva Zapata cu Marlon Brando și Anthony Quinn. 22,05 Poșta TV de Ion Bucheru. 22,15 Comuna din Paris — 1871. „Paris — cînd se coc cireșele“. Film realizat de studiourile de televiziune franceze. 22,50 Telejurnal.

JOI 25 MARTIE

PROGRAMUL 1. 18,00 Emisiune în limba maghiară. 18,30 La volan. 18,50 Mult e dulce și frumoasă. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Istorie vie. 20,50 Planeta se grăbește. 21,25 Cîntece îndrăgite. 21,45 Teleglob. Călătorind prin U.R.S.S. 22,10 Telejurnal. 22,20 Fotbal: Legia Varșovia — Atletica Madrid (repriza a II-a. Cupa campionilor europeni — Transmisiune înregistrată de la Varșovia).

PROGRAMUL 2. 20,00 Concert extraordinar al orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. 20,50 Univers XX. Meteorologia, sateliți și calculatoare. 21,25 Buletin de știri. Sport. 21,35 Istoria filmului. Filmul mut: o artă desăvîrșită.

VINERI 26 MARTIE

17,00 Teleșcoală. 18,00 Căminul. 18,50 Lumea copiilor. Parada micilor interpreți. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1932. 20,10 Filmul artistic românesc: Doi bărbați pentru o moarte. 21,30 Mai aveți o întrebare ? Putem interveni pentru corectarea unor defecte fizice apărute în urma unei boli, a unui accident sau chiar înnăscute ? 22,35 Muzică ușoară interpretată de Eva Pilarova. 22,45 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 27 MARTIE

PROGRAMUL 1. 17,00 Emisiune în limba germană. 18,15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 19,50 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1933. 20,00 Tele-enciclopedia. 20,50 Refrene fără vîrstă. Succese de ieri și de astăzi ale muzicii ușoare de la noi și de pretutindeni. 21,20 Film serial: Incoruptibilii. Trei mîi de suspecți. 22,10 Romanțe și cîntece de petrecere. 22,45 Telejurnal și sport.

PROGRAMUL 2. 20,00 Film artistic. Jane Eyre. 21,35 Cîntare patriei și partidului. 21,45 Buletin de știri și sport. 21,55 Romanțe pe versuri de Victor Eftimiu. 22,20 Film serial: Aghiotantul excelenței sale (VIII).

Un spectacol pe săptămînă

„FREDDY“ — (Teatrul Giulești)

de Al. CORNESCU

Pentru a doua oară într-un răstimp relativ scurt, Teatrul Giulești ne invită să trecem podul Grant spre a vedea o comedie polițistă de Robert Thomas. Predilecția pentru acest autor se explică prin succesul de public înregistrat cu cîțiva ani în urmă iar publicul însuși are un argument de fier : vrea să rîdă, așa că, pentru două ceasuri de amuzament, trece peste necazurile unei lungi călătorii cu tramvaiul, autobuzul sau troleibuzul spre a vedea o piesă polițistă, care mai este, pe deasupra, și comedie.

Cei care s-au distrat copios la „Martorii se suprimă“ a aceluiași autor, prezentată cu cîțiva ani în urmă, nu vor avea motive să se plîngă nici de astă dată, deși piesa este mai subțire, cu unele intenții de melodramă în final, dictate, probabil, de faptul că acțiunea se petrece într-un circ. Circ, clovni, acrobați, mamă decedată, tatăl care ține loc și de mamă, partenerul de arenă care se sacrifică de dragul fiului celuilalt, mă rog, tot tacâmul binecunoscut... Pe acest fundal se desfășoară comedia polițistă, despre care nu vom spune însă nimic spre a nu lămuri dinainte misterul.

Nu e greu de presupus ce s-ar fi ales din această piesă dacă ea n-ar fi fost așezată de către regizoarea Geta Vlad pe umerii solizi ai unor actori ca Șt. Mihăilescu-Brăila și Corado Negreanu, care scot efecte comice pînă și din situațiile cele mai nesemnificative și care completează rolurile cu ceea ce le este propriu numai lor și nu poate fi scris de nici un dramaturg. De aceea, reușita spectacolului trebuie văzută mai puțin în valoarea intrinsecă a piesei, cît în jocul acestor doi admirabili interpreți.

În rest, regizoarea a lucrat cu migală atmosfera culiselor unui circ, a dozat cu meșteșug momentele de mister și cele de comedie, realizînd o reprezentație întru totul agreabilă, din care se mai rețin, în mod deosebit, prezențele reușite ale lui Traian Dănceanu, Dorina Lazăr și Dan Tufaru, ceilalți interpreți, indiferent de mărimea rolurilor, menținîndu-se în limitele unei mediocrități nesupărătoare.

Așadar, un spectacol deconectant, care, judecind după afluența de la primele reprezentații, nu lasă indiferent publicul bucureștean.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

ASTRONAUTICĂ

Strălucita demonstrație de vigoare a tehnicii spațiale sovietice

400 SATELIȚI COSMOS

de colonel inginer Dumitru ANDREESCU

membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

Se lansează la 4—5 zile un satelit. La ce folosesc acești mesageri pămînteni cosmici ?

Nimeni nu-și putea închipui atunci, la 1 martie 1962, cînd era scos în spațiu satelitul artificial „Cosmos"-1 că se inaugura de fapt un grandios program cosmonautic pe baza unei adevărate serii mari, industriale, de obiecte spațiale. Și iată-ne astăzi, tot în martie, după 9 ani de desfășurare a programului consemnînd lansarea exemplarului nr. 400 al seriei.

Am mai avut prilejul să remarcăm anvergura operațiilor spațiale pe care sovieticii le duc astăzi aproape simultan, cu rezultate adeseori extraordinare. Vom nota doar că în anul 1970 în paralel cu plasarea pe diferite orbite a 72 de sateliți „Cosmos" au mai fost lansate din Uniunea Sovietică alte 16 obiecte cosmice, în cadrul altor 7 programe spațiale diferite. Iar unele dintre lansări au constituit adevărate surprize cosmonautice, evenimente de seamă în cucerirea spațiului cosmic. Așa, de exemplu, prin misiunea sa de 18 zile în orbită circumterestră, echipajul „Soiuz"-9 a dovedit posibilitatea acomodării oamenilor la condițiile specifice zborului orbital de durată. Un mare succes s-a obținut și cu „Venus"-7, care a reușit să exploreze atmosfera Luceafărului pe toată grosimea ei, iar în final să descindă pe solul venusian și să supraviețuiască solicitărilor infernale de acolo : circa 500 grade Celsius temperatura mediului înconjurător și aproximativ 100 atmosfere, presiunea gazului atmosferic la sol ! Timp de 23 minute sonda a transmis totuși semnale, funcționînd chiar în condițiile ultravitrege de pe planeta vizitată. În fine, cele două stații „Luna" au schimbat pur și simplu optica perspectivei incursiunilor selenare.

Iată, așadar, în ce context bogat se înscrie programul „Cosmos", al cărui exponent „400" a ieșit deunăzi în spațiu. Dacă vom socoti simplu : 400 „Cosmos", 17 „Molnia", 6 „Meteor", 4 „Intercosmos", 17 „Luna" și 8 „Zond", iar acestora le vom adăuga 9 „Soiuz" și alte obiecte cosmice, automate și pilotate, lansate în spațiu în cei 9 ani de desfășurare a programului „Cosmos" (4 „Proton", 2 „Elektron", 2 „Poliot", plus 6 „Vostok" și 2 „Voshod" si altele), vom avea imaginea cadrului larg de acțiune care integrează acest program.

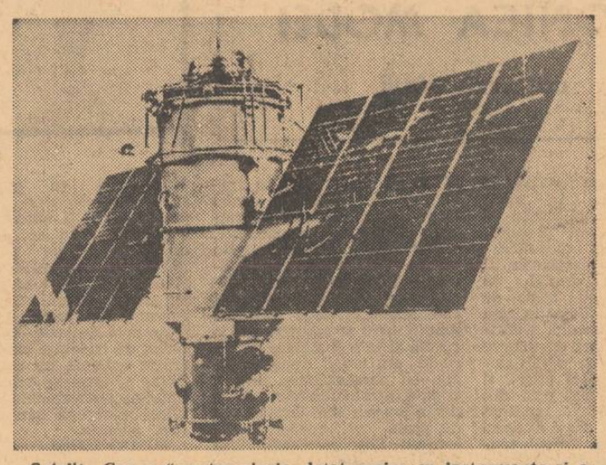

Satelit „Cosmos" meteorologic, dotat copios cu instrumente și aparataj de observare și măsură ultraperfecționat, apt să cerceteze îndeaproape acoperămîntul de nori ai planetei și să informeze operativ despre starea vremii deasupra întregului glob.

PENTRU ȘTIINȚĂ, TEHNOLOGIE ȘI APLICAȚII

În fața acestei frecvențe impresionante a lansărilor — în medie un satelit la 4-5 zile — este firesc să ne întrebăm la ce pot servi atît de mulți sateliți, mai ales că o bună parte dintre ei au durată de existență activă mai mare de 6 luni, unii putînd depăși 2-3 ani.

Pentru a răspunde vom apela din nou la datele anului 1970. Vom observa evantaiul larg al posibilităților de folosire a sateliților „Cosmos". Unii dintre aceștia continuă să exploreze atmosfera terestră, în diferite straturi, pentru a i se preciza caracteristicile și fluctuațiile diurne, sezoniere și locale. Asemenea **„Cosmos" geofizici** (exemplarele nr. 320, 335, 347, 348 și altele) au condus la importante precizări științifice asupra stării atmosferei și relațiilor sale cu factorul determinant de influență: Soarele, precum și cu alți factori, printre care starea uscatului și a oceanului planetar etc. O mențiune specială pentru „Cosmos" — 348 : acest satelit a fost lansat în cadrul acțiunii de cooperare spațială a mai multor țări socialiste, **printre care și țara noastră.** Ca și ceilalți sateliți geofizici ai seriei, și „Cosmos"-348 s-a plasat pe o orbită înclinată sub un unghi de 48,5 grade față de planul ecuatorial, dar mai alungită (223/2073 km), pentru a traversa atmosfera superioară pe toată întinderea sa.

Începînd din ianuarie 1970 seria s-a îmbogățit cu un tip special de **sateliți geofizici, destinați cercetării atmosferice deasupra regiunilor polare** ale planetei, unde se petrec fenomene importante pentru starea vremii pe Pămînt.

O categorie cu totul aparte o constituie sateliții **„Cosmos" glaciologici,** specializați în efectuarea de observații și măsurători asupra calotelor albe, polare, a ghețarilor plutitori (iceberg), a situației de îngheț și dezgheț în ținuturile nordice, pe apă și pe uscat etc.

Printre sateliții „Cosmos" ai anului trecut s-au mai impus atenției, prin numărul și aptitudinile lor, **9 sateliți de navigație** de (exemplu : „Cosmos" — 330, 332, 378, 385 și alții). Este cît se poate de clară însemnătatea acestor radiofaruri cosmice pentru orientarea și conducerea în larg a navelor comerciale și de pescuit, îndeosebi pe căile maritime nordice.

De altfel, importante efecte economice se obțin cu toți sateliții **de aplicație,** rerpezentați copios în Uniunea Sovietică prin exemplare ale seriei „Cosmos" (exemple : „Cosmos" — 321, 324, 369, 388 ș.a.). Alți sateliți, ca de pildă „Cosmos" — 331 și 334 și mulți alții, servesc pentru efectuarea de observații de interes agricol și forestier, pentru cercetări seismice și vulcanologice, oceanografice, hidrometeorologice etc.

În fine, este de remarcat **utilizarea tehnologică** a unui numr foarte mare de sateliți „Cosmos" pentru rodajul pe orbită al structurii și agregatelor sau chiar al unor modele integrale de tesnică spațială nouă (nave pilotate, sonde și stații interplanetare, sateliți). A devenit regulă scoaterea la verificări funcționale pe orbită a tuturor obiectelor cosmice mai înainte de a li se fi dat certificat de folosire operațională. Iar asemenea standuri moderne de încercări se realizează de mai mulți ani în U.R.S.S tot prin sateliții „Cosmos", care au prefigurat pînă acum toate construcțiile spațiale noi (navele pilotate „Soiuz", stațiile „Zond" și „Luna", precum și unii sateliți utilitari).

Iată, așadar, ce arie vastă de cercetări și asigurare acoperă programul sovietic „Cosmos" — cel mai bogat și mai diversificat program spațial realizat pînă acum.

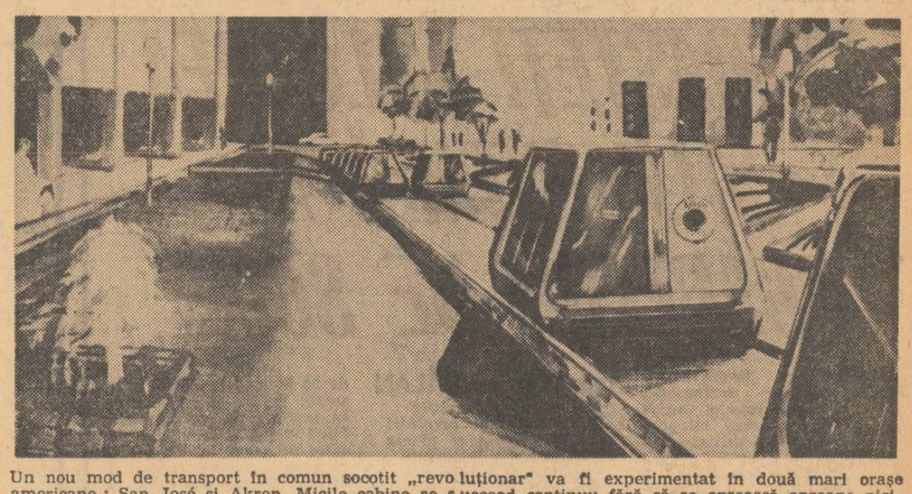

Un nou mod de transport în comun socotit „revoluționar" va fi experimentat în două mari orașe americane : San José și Akron. Micile cabine se succeed continuu fără să se oprească aproape niciodată. Călătorii le „prind din mers". Viteza vehiculelor : 2,5 km/h. De-a lungul lor, trotuarele... circulă cu aceeași viteză. Tot acest ansamblu este subteran pentru a se elimina orice zgomot.

URBANISM

ORAȘELE VIITORULUI ȘI VIITORUL ORAȘELOR

Anul 2 000 nu mai este atît de departe. Nu se prevăd schimbări radicale ale orașelor de azi. Se caută însă o îmbunătățire a microclimatului.

Arhitectura și urbanismul sînt, trebuie să fie, științe în permanentă legătură cu viața. Modul nostru de existență, mediul — se afirmă astăzi — influențează forma locuințelor ce se construiesc, iar acestea la rîndu-le determină destul de puternic și starea fizică și cea psihică a locatarilor. Arhitecții trebuie să țină seama atît de explozia demografică cît și de necesitățile omului modern. Locuința nu mai poate fi privită ca un simplu adăpost, un acoperiș deasupra capului care să te ferească de intemperii, nu mai este nici un lux. Arhitectul modern, sugera cineva, trebuie să îmbine toți factorii, întreg ansamblul condițiilor exterioare care influențează individul fie că ele sînt înregistrate sau nu de organele lui de simț. Un singur exemplu pentru a înțelege. Fiziologii demonstrează că pentru menținerea echilibrului termic ± 37 grade C corpul se adaptează continuu la mediu. Dacă condițiile sînt extreme, sau corpul nu e sănătos sau nu este corect îmbrăcat, echilibrul se rupe, printr-o ușoară creștere a temperaturii țesuturilor, avînd drept rezultat oboseala. De aici suferă randamentul, eficiența muncii. Pentru a calcula confortul termic al unei locuințe trebuie considerați însă o mulțime de factori. Introducerea în programe a testelor de 5 minute mișcare la fiecare 25 de minute a avut ca efect scăderea pragului de temperatură cu 3,3 grade C. Așadar, nu este tot una dacă se construiește o sală de clasă, o maternitate, un restaurant sau o uzină chiar și pentru stabilirea confortului termic. Apoi, folosirea inteligentă a vegetației — arbori, plante agățătoare, peluze etc. — contribuie la îmbunătățirea microclimatului clădirii : absorbția căldurii, reverberația luminii, curenții de aer...

Dar arhitecții orașelor de mîine, care vor juca un rol capital printre specialiștii științelor vieții chemați să îmbunătățească calitatea existenței citadinului vor trebui să fie ajutați de psihologi și sociologi. Sociologul Clarence Stein este, de pildă, cooptat în echipa de planificare a noului oraș de aluminiu — Kitimat din Canada. Stein a observat că una dintre cauzele creșterii delincvenței juvenile în orașe ține de faptul că copiii nu mai îndeplinesc o serie de activități practice care le dădeau un sentiment de importanță. Pentru aceasta, s-au prevăzut la Kitimat arbori și mici ziduri pe care să le escaladeze, terenuri de joacă, spații neasfaltate departe de căile principale de circulație etc. S-a căutat de asemenea să li se dea copiilor posibilitatea de a împărți activitățile adulților, făcîndu-se utili micii colectivități. Să nu se uite că principalul dușman este plictiseala. Într-un cadru monoton, ocaziile de stimulare a imaginației sînt rare. Un cercetător constata că un șoarece așezat într-un labirint, va căuta să schimbe itinerariile pentru a-și atinge hrana, evitînd pe cît poate zonele pe unde a trecut mai des și explorînd locuri mai puțin cunoscute. Pentru om, monotonia devine periculoasă. Sociologul american Lewis Munford afirma : „nimeni nu poate fi mulțumit astăzi de forma orașului. Nu realizează nici una dintre speranțele civilizației moderne nici în ce privește circulația, nici din punct de vedere al mediului social, nici al artei".

Arhitecții și urbaniștii meditează, imaginează, proiectează. Cum va fi orașul viitorului pentru a răspunde tuturor exigențelor ? Iată, de pildă, un proiect, nu total în afara criticilor. Orașul experimental al unui grup de arhitecți sub conducerea lui Athelstan Spilhauss, în Minnesota : O entitate economică, completă, viabilă. Populația limitată (cum ?) la 250 000 de locuitori. Subsolul conține toate canalizările și circulațiile poluante, vaporii sau fumurile degajate, captate și trimise uzinelor ce le vor trata. Gunoaiele vor fi și ele transportate prin conducte subterane la locurile de industrializare a lor. Locuințele vor fi ușoare și nu vor fi construite decît pentru o durată în medie de 25 de ani, pentru a putea fi ușor înlocuite de altele adaptate la pretențiile și dorințele viitorului. Deplasarea se va face în capsule individuale grupîndu-se la nevoie în convoaie rutiere, în blocuri propulsate pe monorai sau în ciorchini introduși în carlinga avioanelor. Călătorul nu va trebui să-și părăsească capsula și tot acest transport va fi condus cu ajutorul calculatorului electronic.

Dar să notăm și cîteva date în ce privește circulația nu cea mai puțin importantă printre problemele viitorului. Previziunile arată, citățm, că în 1985 drumurile vor asigura încă 70 % din traficul călătorilor, aceasta însemnînd însă un trafic de cinci ori mai mare decît în 1965 iar calea aerului va ocupa din total 22 %, adică de 20 de ori mai mult decît în 1965. În următorii zece ani, cînd populația va crește de la 3 295 de milioane la 4 330, numărul călătorilor obișnuiți ai avioanelor va crește de la 800 de milioane. Nu trebuie uitat că astăzi doar o infimă parte a populației mondiale călătorește cu avionul. În Statele Unite, două treimi din populație nu a făcut niciodată vreo călătorie cu avionul. În Europa, procentajul este mai mare. Această progresie regulată și inexorabilă a transportului aerian, pune însă probleme nu puține : saturația spațiului aerian, congestia aeroporturilor, rapiditatea. confortul, siguranța. Avionul comercial hipersonic, de pildă, se crede că va fi pus în funcțiune către anul 1983, mai sigur în 1985—86. Programarea unui asemenea ansamblu urias va fi necesară. Fiecare aeroport va trebui probabil dotat cu calculatoare care vor prelucra rapid informațiile primite prin sateliți iar datele coroborate cu cele ale controlorilor atenți la imensul ecran circular pe care vor fi înscrise : avionul identificat, traiectoria lui în raport cu planul zborului, și cu datele meteorologice... Aceasta, în timp ce în orașe vor fi „mini-tuburi" pentru transport, trotuare rulante, aerotrenuri etc. Și dacă în centrul noilor orașe, naveta va putea fi asigurată de mici automobile sau capsule, pentru bătrînele metropole n-ar fi rău, ne spunea recent unul dintre marii urbaniști, ca circulația să fie total interzisă vehiculelor. Avantajul ar fi multiplu. Nu va fi poluat aerul, oamenii vor merge pe jos, ceea ce este sănătos chiar și pentru cei din anul 2000. și vor putea admira mai bine clădirile, acele monumente arhiteturale care vor merita întotdeauna răgazul de a fi privite.

PSIHOLOGIE

RANDAMENTUL AFECȚIUNII

— Cu care dintre colegii dv. ați dori să lucrați ? Dacă ați avea în familie o petrecere pe care din ei i-ați invita ? Un test interesant care relevă cît de mult contează relațiile dintre oameni în cadrul procesului muncii.

Avea tot dreptul să fie intrigat și nemulțumit șeful secției furnale de la Combinatul Siderurgic din Galați. Două echipe de furnaliști asemănătoare, fiecare cu același număr de muncitori, lucrînd la două furnale cu aceeași tehnicitate se situau la antipozi, sub raportul productivității. Una își îndeplinea cu regularitate planul, îl depășea chiar, cealaltă rămînea mereu datoare producției, situîndu-se, de regulă, cu toate eforturile făcute, sub nivelul cifrei de plan.

La cererea șefului secției și cu acordul muncitorilor unei echipe, care acuzau condițiile de lucru drept cauză a insuccesului, psihologul V. Voicu, șeful Laboratorului de psihologia muncii al combinatului, a cercetat împreună cu factorii responsabili condițiile de lucru ale celor două echipe și găsindu-le aproximativ egale și-a îndreptat atenția asupra relațiilor interpersonale din cadrul echipelor respective, elaborînd un interesant studiu de microsociologie industrială.

Microsociologia mondială a demonstrat fără putință de tăgadă influența pe care o exercită relațiile nemijlocite din cadrul grupului mic, asupra randamentului respectivului grup. Studiind natura raporturilor psihosociale în general și cele din grupul mic în special, sociologii au stabilit natura dublă a raporturilor dintre oameni : pe de o parte caracterul oficial sau formal izvorît din cerințele structurii organizatorice a producției, a ierarhiei, pe de altă parte caracterul neoficial, neformal al relațiilor, ale cărui rădăcini stau în însăși natura socială a omului (care simte nevoia de a intra în relații cu tovarășii lui de muncă, nevoia de a da și primi afecțiune). Cert este că viața grupului mic apare drept una dintre coordonatele principale ale activității de producție și că pentru a avea o desfășurare optimă a procesului de producție este necesară concordanța dintre natura relațiilor formale cu cele neformale (neoficiale). Există chiar o disciplină, sociometria, al cărei obiect este studierea relațiilor preferențiale între oameni.

Instrumentele sociologului gălățean au fost convorbirile cu membrii celor două echipe, observare directă a activității lor precum și un test sociometric. Pentru simpla curiozitate a cititorului redăm cîteva dintre întrebările cuprinse în acest test : „Dacă ar trebui să lucrați de acum înainte într-o echipă formată din numai 3 muncitori cu care dintre colegii dv. ați dori să lucrați ?"; „Dacă ați avea în familie o petrecere mare pe care din ei i-ați invita ?" : „Doriți să lucrați în altă echipă ? Dacă da, în care echipă ați dori și pentru care motiv ?"

Rezultatele cercetării și mai ales ale testului, au relevat că relațiile interpersonale în cadrul celor două echipe este diferit sub raport calitativ. În timp ce în prima grupă șeful echipei este „ales" de cvasitotalitatea oamenilor, ceea ce denotă concordanța dintre relațiile oficiale și cele neoficiale, în cea de-a doua grupă șeful echipei apare practic izolat de colectiv care „alege" în schimb alți doi colegi. Se constată totodată că în timp ce în prima grupă există o atracție reciprocă, un grad de integrare avansat a fiecărui om în echipă și deci o coeziune a acesteia, cea de a doua grupă este mai puțin unitară, oamenii sînt mai puțin legați între ei și în general coeziunea se prezintă destul de precar.

Cercetarea sociologică a mai evidențiat și alte elemente interesante printre care aceea că unitatea echipei depinde în mare măsură de șeful ei, de capacitatea lui organizatorică, de modul cum se comportă cu oamenii. Astfel, deși amîndoi șefii de echipă sînt buni organizatori, șeful primei echipe întrunește mai multe aprecieri pentru că fiind mai tînăr participă mai mult, mai direct, mai dinamic și cu mai multă bună dispoziție la viața și munca echipei decît cel de-al doilea șef care, deși are o experiență mai mare decît primul, este handicapat de vîrstă. De altfel aceasta face ca membrii echipei lui să fie atrași spre un alt membru al echipei pe care l-ar dori și accepta ca șef.

S-a mai evidențiat și un alt element care pare să-și pună pecetea pe calitatea activității echipelor : în timp ce prima echipă e formată din oameni care au lucrat mulți ani împreună și deci gradul lor de integrare în colectiv este mai mare, în cea de a doua echipă, oamenii veniți din diferite întreprinderi, se integrează mai greu în echipă, și echipa în ansamblu în procesul de producție.

Concluziile studiului sociologului gălățean sînt indubitabile și confirmă influența relațiilor interpersonale și a afecțiunii asupra rezultatelor muncii în producție. De unde oricine, și mai ales factorii responsabili din întreprinderi pot trage și unele concluzii printre care și aceea a necesității acordării unei atenții sporite criteriilor de selecție a cadrelor, precum și a intensificării muncii de educare în spiritul colectivității a tuturor celor ce muncesc.

M. RADIAN

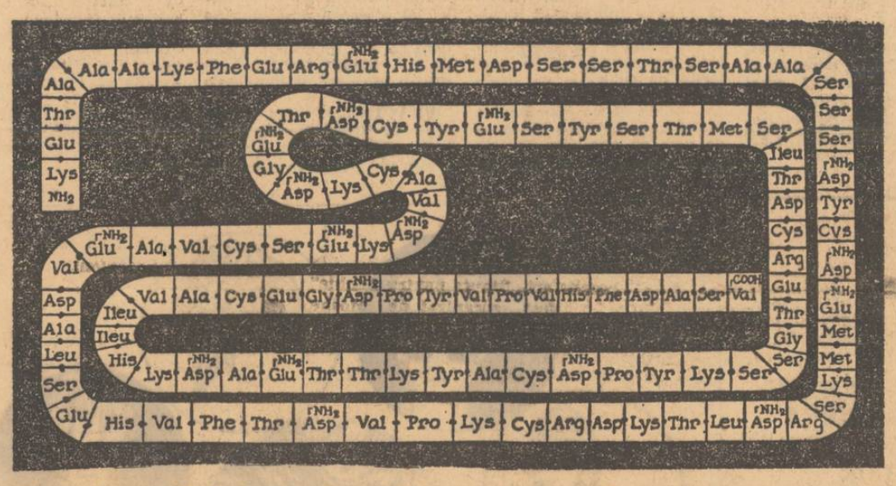

Fiecare din cele 124 de simboluri de trei litere reprezintă unul din elementele enzimei: LYS pentru lysină; GLU pentru glucoză... Dar aceste prescurtări ascund uneori formule lungi de o pagină. Cele patru puncte negre care se văd sînt locurile unde buclele enzimei se încrucișează.

MICROBIOLOGIE

VA PUTEA OMUL SĂ STĂPÎNEASCĂ PROCESELE VIEȚII ?

Două mari descoperiri științifice : sinteza ribonucleasei și a hormonului creșterii deschid perspective imense terapeuticii. Va putea într-adevăr omul reinventa natura ?

În urmă cu doi ani, întreaga lume științifică medicală a primit cu emoție vestea unei mari victorii : sinteza unei enzime — ribonucleasa, de către două echipe de cercetători care au lucrat simultan, separat: doctorii Merrifield și Gutte de la Universitatea Rockfeller și laboratoarele Merck, dr. Denke Walter și Hirschmann. Recent, dr. Choh Hao Li, de la Universitatea din California sintetiza hormonul creșterii. Ar fi așadar necesar o cît mai sumară lămurire a problemei pentru a ne da seama de importanța descoperirilor. Ne îngăduim să citățm așa dar din articolele care relatau victoria.

LA CE SERVEȘTE O ENZIMĂ. CE ESTE EA ?

În vorbirea curentă li se spune „fermenți". Le are fiecare celulă. Omul are zeci de mii. Și fiecare joacă un rol anume în ansamblul nenumăratelor schimburi chimice ce au loc în corpul uman. Unele, de pildă transformă zaharurile, altele se ocupă de substanțele ce derivă din descompunerea zaharului, altele au grijă de grăsimi, altele de proteine etc. Fără enzime, nimic nu merge cum trebuie. Savanții observau cum enzimele pot să realizeze într-o fracțiune de secundă și la temperatura corpului, adevărate „tururi de forță" chimice pe care ei, savanții, cu tot echipamentul modern, nu reușeau să le reproducă. Visau să le domesticească, să le facă să lucreze după voia lor, putînd astfel să stăpînească procesele care au loc. O victorie a omului acum, pare-se atinsă. Imaginea de mai sus, asemănătoare unui joc de copii, este macheta „ribonucleasei". Ea demonstrează în ce ordine sînt legate unele de altele ca vagoanele unui tren, cele 124 de elemente, de 19 feluri diferite, care compun formula sa chimică. De notat că fiecare din milioanele de enzime care există este compusă din aceleași elemente. Doar ordinea se schimbă și există tot atîtea posibilități cîte combinări matematice se pot face între 20 de cifre.

Pentru a înțelege acest plan și această ordine, au fost necesare mii de experiențe și deducții. Firesc. Dificultatea a fost cu atît mai mare cu cît enzimele sînt invizibile chiar și pentru cel mai puternic microscop electronic. În afară de aceasta, este aproape imposibil, chiar cunoscînd ordinea de legătură a vagoanelor, să o realizezi artificial la această scară a infinitului mic. Cercetătorii au fost însă ajutați de natură. S-a descoperit că era destul să compui trenul în linie dreaptă, apoi să-l afunzi într-o soluție anumită. Circuitul complicat pe care-l pretinde natura se reconstruia **spontan.** Calculatoarele electronice au programat și dirijat cele 369 de reacții chimice și 11 931 de manipulări necesare pentru ca fiecare vagon să se așeze la locul lui și la timpul potrivit fără să încurce manevra celorlalte vagoane. Ce perspective medicale se deschid? Enzima numită **L-asparaginasă** promite de a fi eficace pentru tratamentul unor leucemii. **Urokinasa** dizolvă cheagurile-sanguine și ar putea revoluționa medicina inimii. **Dextrinasa** ar permite poate omului să scape de cariile dentare. Diabetul și anemia ca și alte maladii sînt, se afirmă — cauzate de o proastă comportare a enzimelor.

Dacă pînă în prezent nu se puteau recupera decît cantități infime de enzime naturale, astăzi, se pot fabrica și chiar se poate spera să se inventeze unele noi, cu proprietăți capabile să învingă unele boli rebele. Savanții visează.

GUSTURILE NU SE DISCUTĂ

E o zicală cu care oamenii de știință nu sînt de acord. Ei vor să știe întotdeauna „de ce ?" De ce, de pildă, peștii care trăiesc în apele care scaldă Antarctica și a căror temperatură depășește doar cu puțin 0° nu „gustă" căldura. Capturați vii acești pești, de genul Trematomus, au fost cazați în acvarii și supuși observației. Peștii supraviețuiau mai mult de o săptămînă cînd apa acvariului era de +5° C, mureau în șapte minute, la + 15° C, în timp ce, ținuți la — 2,5° C, în apă de mare, se simțeau minunat. Sînt fapte consemnate ca excepționale pentru lumea vie. Secretul ar putea să-l „divulge" lipidele celulelor...

PLANTELE CUNOSC FRICA

Descoperirea pe cît de revoluționară pe atît de dramatică a sentimentelor umane existente la plante, îi aparține profesorului Cleve Backster de la Universitatea din New York, inventatorul unui „barometru electric" asemănător intrucîtva mașinii adevărului, construit special pentru a înregistra senzațiile plantelor la stimuli determinați. S-a constatat astfel că plantele cunosc frica, durerea. Racordîndu-se aparatul cu o plantă (Dracaena messangenana) din familia liliaceelor, aceasta transmitea „curente psihogalvanice" destul de puternice atunci cînd echilibrul ei era deranjat. Exact în clipa cînd cercetătorul gîndea că ar vrea să dea foc plantei, pe diagramă s-au înregistrat mișcări grafice impresionante : era clar că Dracaena reacționa vibrînd și tremurînd din toate fibrele. Mai gravă a fost agitația înregistrată cînd profesorul obliga planta să asiste la un adevărat delict : la picioarele vasului a fost pus alt vas cu apă clocotită în care cîțiva răcușori au murit după o scurtă agonie.

Dracaena a împărtășit durerea și spasmele micilor victime. Un alt profesor american : George Lawrence de la universitatea San Bernardino — California a probat și el aparatul lui Backster. Aplicînd aparatul tot unei specii de liliacee, yucca gloriosa, apropiindu-se de ea și înțepîndu-se cu acul fin din vîrful frunzei, constată un sensibil deranjament electric al plantei care reacționă... emotiv, parcă dureros.

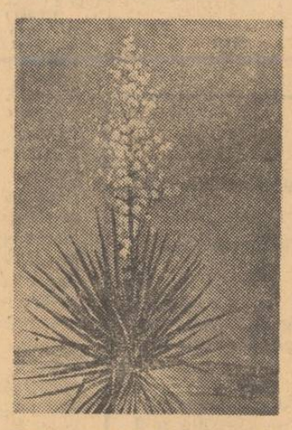

Plantele, s-a observat, au un sistem nervos... Poate sensibilitatea noastră să „descopere" și unul emoțional la plante. Știința nu și-a spus cuvîntul.

Din curiozitățile naturii

Apa care ucide insectele

Afirmația nu este atît de departe de adevăr pe cît pare, dacă ne gîndim că natura este și o chimistă neîntrecută încă. În speță este vorba de o particularitate a apelor unui afluent al Amazonului: Rio Negro. A fost observată de un biolog de la Universitatea Harvard, Caroll M.Williams. Pe tot parcursul rîului nu prea sînt insecte De ce ? Acest rîu care nu-și dezminte numele — este într-adevăr negru — inundă în fiecare an un teritoriu imens, aproape cît întregul Texas. Din seva plantelor scăldate de apele sale, își ia culoarea, și tot de aci, probabil „fabrică" insecticidul. Williams a întreprins o adevărată expediție științifică, o anchetă, o expertiză. Cercetînd în laborator această apă, izolînd componenții chimici, a obținut un concentrat pe care l-a injectat unor gîndaci. Aceștia au pierit. Williams a trebuit să recunoască faptul că Rio Negro oferea o „armă" în lupta împotriva unor insecte dăunătoare tot atît de eficace ca cea pe care o obținuse el, numai că... mai ieftină și mai comodă.

CUNOAȘTEȚI VALOAREA ALIMENTARĂ A BOABELOR DE SOIA?

Ing. Nicolae BĂLAN
Cercetător științific la Institutul de cerectări pentru cereale și plante tehnice din București

Planta cu boabe care amintesc frumusețea perlelor este o sursă imensă de proteine, un produs cu multiple utilizări industriale. Sînt atribute care se conferă (tot mai des) plantei cunoscută sub numele de soia. Și, pe drept cuvînt, căci e puțin probabil să existe o altă plantă de cultură care să egaleze soia prin conținutul de substanțe nutritive valoroase.

Aproximativ de două ori mai bogate decît boabele de fasole și mazăre, boabele de soia conțin pînă la 40—50 la sută substanțe proteice, cu o compoziție echilibrată în aminoacizi esențiali. Prin conținutul său proteinic, soia este foarte apropiată de valoarea alimentară a cărnii. Conținînd 80—90 la sută din aminoacizii necesari proceselor vitale ea depășește totuși carnea printr-un procent mai ridicat privind următorii aminoacizi: arginină, leucină, izoleucină, fenilalanină, triptofan și valină. Proteinele din soia ating 90 la sută digestibilitate.

Soia se mai remarcă printr-un conținut vitaminic relativ complex, reprezentat prin vitaminele: A, B_1, B_2, D, E, C și K. Extractele neazotate ating în boabele de soia 19—35 la sută din substanța uscată, din care 20—25 la sută o constituie conținutul în grăsime. Sub acest aspect, soia este considerată în prezent drept una din principalele oleaginoase. În producția mondială, uleiul de soia se află pe primul loc.

Datorită substanțelor nutritive valoroase pe care le conține, soia a fost utilizată în alimentația umană cu aproximativ 5 000 de ani înaintea erei noastre de popoarele din estul Asiei, în deosebi în China și Japonia. La aceste popoare, soia reprezintă sursa principală de proteine, adică ceea ce în alte părți ale lumii o constituie carnea și peștele. Pe alte meridiane, soia a fost multă vreme considerată ca importantă îndeosebi în alimentația animală. În ultimele de-

• De două ori mai bogată decît fasolea și mazărea, soia conține 40—50 la sută substanțe proteice.

• 200 gr „carne artificială" este echivalentă cu 800 gr carne de vită.

• Făină, ciocolată, lapte, brînză și diferite băuturi — derivate ale boabelor de soia.

cenii, boabele de soia au devenit treptat un produs de mare interes industrial-alimentar. Citām textual din revista Ganaderia nr. 315, anul 1969: „de cîtva timp, se vinde în 35 supermagazine din Olanda un produs alimentar elaborat pe bază de soia, denumit carne artificială. Produsul este foarte solicitat, atît pentru prețul de cost redus cît și pentru valoarea sa alimentară ridicată. Conține numai 0,3 la sută grăsime, avînd în schimb un conținut proteinic egal cu carnea obișnuită. Ca valoare alimentară, 200 grame carne din soia este echivalentă cu 800 grame carne de vită". Un astfel de produs alimentar se folosește de cîțiva ani în Statele Unite ale Americii, iar în ultimul timp și în Japonia. În țările citate, precum și în alte țări, se fabrică din soia un așa-zis izolat proteic cu un conținut de 90 la sută proteine, echivalent cu 3,5—4 kg carne. În multe țări, se produce făină de soia care se folosește pe scară tot mai largă ca adaos proteinic pentru ridicarea valorii nutritive la unele produse de panificație (pîine, biscuiți, macaroane) sau diferite produse de carne. Făina de soia trece treptat și în bucătăria casnică. Din soia se mai prepară în industrie sau în practica gospodărească: ciocolată, lapte, brînză și diferite băuturi, numărul unor astfel de produse fiind în continuă creștere. La noi în țară, boabele de soia prăjite sînt folosite în ultimii ani pentru înlocuirea parțială a nucilor, alunelor și prafului de cacao iar făina de soia este utilizată ca adaos în unele produse de carne.

În general, pe plan mondial, folosirea directă a boabelor de soia a rămas multă vreme limitată din cauza mirosului și gustului specific, la care s-a adaugat necunoașterea operației de inactivare sau distrugere a factorilor antinutriționali conținuți în aceste boabe. Redăm după o rețetă elaborată de Centrul de Cercetări Agricole din Washington, tehnica unui astfel de tratament al boabelor de soia în scopul unor multiple întrebuințări culinare. Boabele sînt înmuiate circa 12 ore în apă rece. Se pun apoi într-un săculeț de pînză, se cufundă în apă caldă și se țin în clocot circa 10 minute. Se trec într-un vas cu apă rece și se decojesc prin frecare, îndepărtîndu-se treptat la curent de apă, cojile care se ridică la suprafață. Se usucă apoi cît mai repede ca să nu se altereze. Se păstrează în pungi sau borcane, ferite de umiditate. Se folosesc întregi, sub formă de crupe sau făină, ca adausuri proteinice într-o largă gamă de preparate culinare, la noi aproape necunoscute.

...ȘI IATĂ CĂ SE POATE!

CRONICA MODEI

de Sanda FAUR

Ani de-a rîndul, am privit moda noastră cu tristețe. Cu nădejde. Cu exasperare. Cu uluire. Cu oboseală. Cu încredere. Că toate aceste simțăminte deodată. Stiloul ni s-a schimbat nu odată în biată spadă care duela cu ceea ce ni se părea adesea lipsit de personalitate, greoi, provincial, încărcat și nu foarte la zi în creația stiliștilor noștri...

Și iată că, am văzut zilele trecute o colecție a Centrului de creație UCECOM * care ne-a șters amintirile neplăcute, ne-a înviat și ne-a pus aripi la speranțele noastre cele mai roze, care ne-a îmbiat să fumăm pipa păcii cu cei cu care ne-am mai certat citeodată și să le spunem deschis: de azi încolo, credem în dumneavoastră.

Am văzut o colecție de primăvară și vară. Apărută exact în săptămînile în care moda lumii e cutremurată de cele mai năbădăioase cicloane ale capriciilor, în care, vai, nu ni s-a decis definitiv destinul — vom purta, cu toatele, la servici și la teatru, șort sau șorț? — în care sîntem invitate să îmbrăcăm, ca pe vremea războiului, pantofi ortopedici și taioare bărbătești cu umeri vătuiți și revere ascuțite, în plină expansiune a unei mode ce se vrea, deliberat, zănatică, urîtă, năzuroasă, antipatică.

În acest plin masochism al modei, în plină derută, în plin haos, creatorii noștri de la UCECOM au venit în fața noastră calmi, senini, echilibrați, cu un punct de vedere ferm, au venit și ne-au demonstrat că gustul ales și simțul măsurii pot opri din degringoladă orice tendință zăludă a modei. Nu o să spun aici și acum că stiliștii cooperației au despicat, primii, apele de pămînturi, că ei au spus cuvîntul cel mai nou în modă, că ei sînt alfa și omega din această primăvară vestimentară în care bate un vînt de nebunie. Dar o să spun: ei știu clar ce modă ne propun și cum vor să ne îmbrace în acest început de deceniu opt. Ei știu cum ne vor: echilibrate, feminine, practice și, dacă se poate, ușor romantice.

ECHILIBRATE. Ani de-a rîndul, moda ne-a vrut pe toate fetițe. A săltat tivul binișor deasupra genunchilor (cînd nici genunchii, nici anii nu ne-ar fi îngăduit-o cu inima ușoară!), ne-a îmbrăcat în rochițele de adolescente, șosete trei sferturi și pantofi cu baretă, travestindu-ne în școlărițe cu riduri și cu firele albe șamponate. S-a terminat. Moda ne dă voie să fim femei în toată firea. Moda ne dă voie să împlinim 30 de ani, să fim niște misterioase și atrăgătoare femei cu fuste lunguțe, pălării cu boruri mari ce cad, moale, întunecînd cît trebuie privirea...

FEMININE. Am rîvnit atîta vreme după țesăturile vaporoase, după materialele fluide, după decolteurile decent chemătoare, după fustele ample, care se rotunjesc ca o corolă și la o jumătate de piruetă, am rîvnit după mînecile cu personalitate, mînecile bogate, strangulîndu-se de la cot în jos sau abia lărgîndu-se de acolo, și revărsîndu-se într-un cloș romantic. Ei bine, iată-ne visurile cu ochii. Pentru la vară, creatorii UCECOM-ului ne văd îmbrăcate în rochii de bumbac ori mătase suple și transparente, în rochii de reverie pastorală, cu bustul bine șnuruit și cu fustele fluturînde, în rochii care ne fac să luăm coșulețul în mînă și să pornim pe cîmp să culegem flori, sau care ne îmbie, pe seară, cînd s-a răcorit și bate vîntul, să punem pe umeri un șal de mătase cu franjuri lungi pe care-l avem de la bunica, și să privim luna care răsare. Sau, tot seara, îmbrăcate în rochii de voal bleumarin cu buline albe, cu volane mari pe poale, cu o eșarfă albă zburînd în vînt, cine va mai spune oare că noi, femeile din ziua de azi, ne-am pierdut, de dragul egalității, grăuntele de mister poetic?!

PRACTICE. Pentru toate orele cu treabă ale zilei, stiliștii UCECOM-ului ne îmbracă în tricotaje. Rochii. Maxi-veste cu pantaloni. Pulovere (chiar și costume pentru bărbații noștri...). Din contexturi care se schimbă de cîteva ori pe parcursul unei jupe. Din culori care se amestecă și se topesc unele în altele cu un rafinament suprem. Din croieli care uimesc prin fantezie. Toată colecția de tricotaje care ni s-a arătat este de un gust ales. Chiar și cînd se amuză să îmbrace manechinele în pantaloni căzăcești sau în șorturi picante.

ROMANTICE. Da, ne-am recitigat dreptul de a purta bentițe de catifea pe git, rochii din dantelă albă în stil Empire, broderii din perle albe și decolteruri adînci pînă în talie (dar înguste!). Tînurile de seară nu ne-au mai părut niște dulci visuri mincinoase, coborîte dintr-un film cu telefoane albe, ci niște foarte posibile rochii din mătăsuri imprimate (pe care le avem), din dantele (care există în magazine), din țesături în genul damascului (care au apărut și ele pe piață).

Totul părea posibil. Totul era coborît aici, pe pămînt, printre noi, pentru noi. Cred că e calitatea cea mai de seamă a colecției: e posibilă, verosimilă, veridică, realizabilă, purtabilă... Într-un cuvînt: cinstită. Pentru asta, trebuie să le strîngem mîna creatorilor de la UCECOM. Mai ales că ne-au făgăduit și apariția acestor modele în serii scurte, prin magazine. E ceva!

*) *Am ales cîteva dintre modelele prezentate recent, de Centrul de creație al UCECOM, în cadrul unei parade a modei. Fotografiile au fost realizate de colaboratorul nostru OCTAVIAN STĂCESCU.*

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

C. TUDOR — *Cluj. Vă mulțumim pentru aprecieri. Enurezis nocturn reprezintă de multe ori o manifestare de tip nevrotic. În cazul copilului dv. pledează pentru aceasta și insuccesele terapeutici aplicate pînă în prezent și faptul că la repetatele investigații pe care i le-ați făcut nu s-a depistat nici o leziune organică. Copilul dv. a reacționat pozitiv la schimbarea mediului. Vă sfătuim să o mai repetați. Nu veți scula copilul în cursul nopții; veți respecta restricția de lichide după ora 18 și veți crea un climat afectiv de calm și securitate în jurul copilului cointeresîndu-l în procesul vindecării. Credem că cel mai util tratament în cazul lui ar fi psihoterapia, pentru care vă adresați medicului psihiatru.*

M.I.C. — *Galați. Citiți răspunsul de mai sus. În cazul dv., vă sînt interzise băuturile alcoolice. Să ne scrieți despre evoluția afecțiunii dv.*

V.P. — *Reșița. Răspunsul la prima întrebare va apare în cadrul rubricii dedicate cosmeticii. Referitor la vergeturi, am mai răspuns. Ele pot fi prevenite evitîndu-se o creștere ponderală bruscă. Faceți dușuri, frecții și exerciții de gimnastică. Internarea în spitalul de chirurgie plastică și reparatorie se face pe baza recomandărilor date de medicii din localitatea dv.*

OLD-BOY. *Vă mulțumim pentru aprecieri. Regretăm că răspunsul nu poate apare imediat. Avem multe scrisori care își așteaptă ordinea publicării. Din desenul pe care l-ați întocmit reiese că dantura dv. a fost mult timp neglijată. Ne vorbiți de predispoziții ereditare — nu le negăm, însă acest argument trebuia să vă determine să o îngrijiți mai atent. Deși sînteți conștient de consecințele stării dv., persiflați realitatea și afirmați că nu aveți timp pentru cabinetul de stomatologie. Totuși, vizitarea acestui cabinet este singura soluție. Cariile nu se vor trata prin corespondență!*

OLGA — *București. Între diagnosticele enumerate de dv. există o relație strînsă. Nu credem că veți beneficia de acupunctură. Este mai bine să vă internați în clinica de endocrinologie „Prof C. Parhon". Pînă atunci, întrerupeți tratamentul cu Metiltiouracil.*

ELENA FÎNÎNEANU: *Fetița dv. va fi examinată la clinica de chirurgie infantilă — B-dul Ilie Pintilie. Specialiștii vor aprecia dacă malformația congenitală pe care o prezintă poate fi ameliorată.*

T. GROZA — *jud. Tulcea. Plantele medicinale se găsesc la unitățile „Plafar" sau la farmacii. În cazul soției dv., credem că nu este suficient acest tratament. Ar fi bine să fie examinată de specialiștii secției de obstetrică-ginecologie din Constanța.*

RADU AFUMATU — *Arad. Vă recomandăm: Folcisteină, Vitamina E. Antideprin.*

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME DE ÎNVĂȚĂMÎNT

STUDIILE NECESARE PENTRU ÎNSCRIEREA LA ADMITEREA ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SERAL ȘI FĂRĂ FRECVENȚĂ

I. ANDREESCU — Galați — ne întreabă ce studii echivalează cu școala generală care dau dreptul absolvenților să se înscrie la admiterea în învățămîntul seral și fără frecvență al liceelor de specialitate.

Ministerul Învățămîntului a întocmit un tabel cu astfel de studii din care extragem situațiile întîlnite mai frecvent la înscrieri. Au dreptul să se înscrie la concursul de admitere cei care posedă certificate de: absolvire a 7 clase primare, absolvire a cursului primar complet (7 clase), de 7 clase complementare, de 7 clase supraprimare, absolvire a școlii elementare de meserii (de 3 ani), absolvire a școlii de arte și meserii cu durata de 4—5 ani, absolvire a școlii inferioare de meserii, absolvire a școlii practice de comerț, a școlii profesionale de agricultură (horticultură, viticultură etc.) cu durata de minimum 3 ani, absolvire a școlii de menaj de gradul I, absolvire a gimnaziului de 3 ani, absolvire a gimnaziului unic (3 ani între 1946—1948), absolvire a cursului inferior de liceu, școală normală de învățători, educatoare și conducătoare înainte de 1948, absolvirea școlii profesionale cu durata de 3—4—5 ani, absolvire a școlii tehnice medii experimentale (ciclul inferior) etc.

La concurs au dreptul deci să se prezinte candidați de toate vîrstele și care lucrează în domeniul specialității în care urmează să se pregătească.

EXAMENUL LA ȘCOALA DE MAIȘTRI

ANTON SILIAN, Șoseaua Colentina nr. 29 Sectorul II București. Urmare scrisorii dumneavoastră adresată redacției revistei „Magazin" Ministerul Învățămîntului vă face cunoscut următoarele:

1. Examenul de absolvire a școlii de maiștri se susține la obiectele prevăzute în planul de învățămînt al fiecărei specialități. În cadrul acestui examen nu se susține proiect de diplomă.

2. Realizarea unor lucrări practice în cadrul examenului de absolvire nu are caracter obligatoriu.

3. În anul școlar 1971/1972, în cadrul Institutului politehnic București, vor funcționa cursuri serale pentru unele secții ale facultăților cu profil mecanic. Relații suplimentare puteți obține din broșura „Admiterea în învățămîntul superior pentru anul universitar 1971/1972", care va apare în curînd în librării.

ÎN ATENȚIA CELOR CARE VOR SĂ DEVINĂ ELECTRONIȘTI, DEPANATORI DE RADIO ȘI TELEVIZOARE

IOSIF DĂNILĂ, com. Mineciu-Sat Mineciu-Pămînteni — Prahova. La scrisoarea dv. vă răspundem următoarele:

La școala de specializare postliceală de electronisti depanatori de radio și televizoare se primesc absolvenți ai liceului, cu stagiul militar satisfăcut și cu domiciliul stabil în orașul unde-și are sediul cooperativa care are plan de școlarizare. Înscrierile pentru concursul de admitere se fac la cooperativă.

Concursul constă din probe scrise și orale la matematică și probă orală la fizică (materia din liceu) — secția reală.

LA BRĂILA UN LICEU CU SECȚIE PE PROFIL LOCAL

VICTOR IANCU — Călărași. În cadrul liceului industrial de chimie și construcții din Brăila (Cartierul Hipodrom) există o secție de tehnologia celulozei, hîrtiei și fibrelor artificiale.

Elevii din acest liceu se pregătesc pentru a fi specialiști în valorificarea lemnului, stufului și paielor, prelucrate în hîrtie, fibre și fire artificiale. Liceul are și învățămînt seral.

ȘCOLI PENTRU PREGĂTIREA COSMETICIENELOR

ELENA D. DUMITRU — București, MARGA IANCULESCU din Pitești, INA GAVRILIN din Suceava și VIORICA DUMITRU și alte cititoare ne-au comunicat dorința lor de a deveni, după absolvirea liceului, cosmeticiene. Ne-am informat, pentru a le răspunde, la Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești — Direcția Învățămînt.

„Specialitatea cosmetician", **ne-a comunicat U. C. E. C. O. M.**, se pregătește prin Școala de specializare postliceală a U.C.E.C.O.M. din București și durează un an și șase luni. Înscrierea candidaților pentru admitere în această școală se face la cooperativele de specialitate din localitatea în care domiciliază candidații. Aceștia se vor adresa serviciului personal, învățămînt din cooperativa de specialitate din localitate. În cazul cînd această cooperativă are plan de școlarizare pentru această specialitate, urmează să primească dosarul cu actele de înscriere la examenul de admitere, avînd în vedere că se primesc numai absolvente de liceu.

Probele concursului de admitere sînt: — anatomia și fiziologia omului (scris și oral), — Chimia organică și anorganică (oral).

Cu candidatele care au reușit la admitere se încheie contracte de școlarizare. După terminarea școlii, acestea vor funcționa în calitate de cosmeticiene la cooperativele respective.

— Mi-e teamă, soră! Este prima mea operație.
— Stai liniștit... și pentru doctor e tot prima lui operație...

(Caricatură trimisă de cititorul nostru GHEORGHE DUMITRESCU *din București.)*

ÎNTREPRINDEREA DE COLECTARE A METALELOR

achiziționează de la populație, prin unitățile sale următoarele:

— acumulatoare auto uzate, din plumb, în stare nedezmembrată — 2,5 lei/kg

— deșeuri și metale vechi feroase ușoare (tablă, cutii de conserve, recipienți, sîrmă, fier beton, cablu și strujituri) nepregătite și pregătite — 0,20 lei/kg

— deșeuri și metale vechi neferoase (ambalaje, capace, tuburi de pastă și alte deșeuri din folii de aluminiu) — 3,00 lei/kg. (6069)

Pieptănături moderne

Cele cîteva modele pe care vi le prezentăm reflectă noile tendințe ale coafurilor moderne pentru păr scurt și păr lung.

Părului scurt i se potrivesc coafurile lejere, netapate. Părul este filat din creștetul capului, pe rotund, în jos, pe ceafă, din ce în ce mai subțire. Poate fi drept, tuns foarte scurt pe frunte și cu bucle libere pe ceafă. Foarte moderne sînt și buclele aranjate de jur împrejurul capului. Această ultimă pieptănătură cere un permanent ușor.

Părul lung se poate lăsa liber, cu cărare la mijloc, puțin ondulat la vîrfuri sau împletit pe ceafă în diferite feluri.

Important este ca atît părul scurt cît și cel lung să fie suplu, să apară natural, chiar dacă este coafat în buclișoare pe tot capul.

Desene de Doina LEVINȚA

Ce este migrena?

Migrena este o varietate particulară a cefaleei (durerii de cap) survenind în criză, adesea precedată de simptome senzoriale, în special oculare și care se însoțește de fotofobie (frică de lumină), grețuri și uneori vărsături.

Femeile sînt mai predispuse la migrenă (în proporție de 2/1 față de bărbați).

Vîrsta la care apare este foarte diferită, de la caz la caz. Migrena își poate face simțită prezența în copilărie, în adolescență, menopauză sau poate însoți bolnavul de-a lungul vieții. Există migrene legate periodic de ciclul menstrual.

Factorul ereditar este adesea prezent.

Cum se manifestă criza migrenoasă? În majoritatea cazurilor, există semne de avertizare: oboseală, indispoziție, irascibilitate, tulburări digestive, insomnii. Accesul propriu-zis poate debuta cu tulburări vizuale, imagini luminoase, flăcări, apoi dispariția unor obiecte din cîmpul vizual. Ulterior, se instalează o durere violentă localizată la jumătatea craniului, resimțindu-se dureros, în craniu, fiecare bătaie a pulsului. Bolnavul nu suportă lumina, zgomotul, se culcă, are senzație de greață și prezintă uneori vărsături. Durata crizei este inegală: de la o oră pînă la 48 de ore.

Cauzele migrenei nu sînt ușor de precizat. Există un teren alergic — bolnavii avînd și alte manifestări: eczemă — astm. Factorii digestivi și în special hepatici explică apariția migrenei după mese copioase, după unele alimente: ouă, crustacee, ciocolată, grăsimi, alcool. Tulburări ale mecanismului vaso-motor, — o hiperexcitabilitate a sistemului nervos și un dezechilibru al centrilor neurovegetativi explică apariția crizei după conflicte, tensiuni psihice, surmenaj. Tulburările endocrine se constată la migrenele menstruale sau de menopauză.

Crizele migrenoase se pot trata astăzi mai ales dacă intervenim la debutul lor. Însăși multitudinea medicamentelor specifice care se recomandă, justifică individualizarea tratamentului de la caz la caz, după un examen medical atent. Dar nu este suficient să ingrijim accesul migrenos. Trebuie să insistăm în descoperirea cauzei și instituirea tratamentului de fond al terenului.

Dr. Ana MURGULEȚ

PENTRU MENIURILE SĂPTĂMÎNII

Praz cu cartofi și cîrnăciori

500 g. cartofi, 500 g. praz, cîte 1—2 cîrnăciori de persoană, 2—3 linguri de ulei sau una de untură, sare, piper, o lingură de smîntînă, 50 g. cașcaval ras.

Se curăță legumele și se taie: prazul în bucăți de 2—3 cm., cartofii în cuburi. Se înăbușe cartofii în uleiul fierbinte, se adaugă prazul, se sărează, se piperează. Se toarnă cîteva linguri de apă, se acoperă și se lasă vasul să fiarbă pe foc mic. Din cînd în cînd, se mai picură puțină apă. Se drege mîncarea cu smîntînă. Separat, se prăjesc cîrnații tăiați rondele, se așează peste legume, se presară totul cu cașcaval ras și se dă cratița la cuptor, să scadă sosul și să se rumenească.

Varză țărănească

(Specialitate bănățeană, cu afumături și găluște din aluat dospit)

200 g. slănină, 200g. costiță, 200 g. cîrnați afumați, 2—3 cepe, o varză acră, puțin ulei sau untură; un pahar de făină, drojdie cît o nucă mică, sare, apă.

Se taie ceapa solzișori și se înăbușe în grăsime. Se adaugă slănina și costița tăiate în felii și cîrnații în bucăți potrivite.

Se spală, se stoarce, se taie varza mărunt și se pune peste afumături. Se fierbe acoperit, pe foc potrivit, adăugînd la nevoie, cîte puțină apă. Între timp, din făină, un praf de sare și apă se frămîntă un aluat de pîine nu prea moale.

Cînd carnea și varza sînt suficient de fierte și aluatul a crescut, se rup din el bucăți, se rotunjesc între palme și se așează deasupra verzei. Se lasă să fiarbă acoperit, scuturînd cratița din timp în timp, ca să nu se prindă mîncarea de fund. La sate se pregătește acest fel în ziua cînd se face pîine în casă.

Ouă pane

6 ouă, 50 g. unt, o lingură cu pătrunjel verde tocat, sare, piper, două albușuri crude, pesmet, unt pentru prăjit.

Se fierb ouăle tari, se curăță și se trec prin mașina de tocat. Se amestecă cu untul ținut la temperatura camerei ca să fie moale. Se adaugă verdeață, se sărează, se piperează. Se la din compoziție cîte o lingură, și, între palme, i se dă formă de ouă. Se trece prin albuș, prin pesmet și se prăjește în unt încins. Drept garnitură — o salată verde sau de andive și chiar murături.

E un prim fel excelent ca să scoată din încurcătură o gospodină, care are oaspeți neanunțați.

Prăjitură economică cu mere

1 pahar cu făină (circa 125 g.) un ou, o lingură cu smîntînă, 100 gr. unt, 750 g. mere, 200 g. zahăr o linguriță rasă de scorțișoară pisată, coaja rasă de la 1/2 lămîie.

Din făină, 50 g. unt, un ou, smîntînă și un praf de sare se frămîntă bine un aluat neted. Se stringe ghem și se lasă la rece să se odihnească cam două ore.

Se curăță merele și se taie în felii subțiri, se amestecă cu zahărul și aromele.

Se împarte aluatul în patru. Din fiecare parte, se întinde cîte o felie rotundă cît mărimea formei în care va fi coaptă prăjitura. Se unge foile cu restul de unt pe ambele părți, se așează în formă, alternînd o foaie de aluat cu un strat de mere. Se termină cu o foaie de aluat. Se dă prăjitura la cuptor cu foc iute și se coace cam 20—30 minute.

Crochete în foi de clătite

Se trece prin mașina de tocat un rest de rasol. Se sărează, se pipărează, se adaugă verdeață mărunt tăiată și dacă tocătura e prea uscată se mai pune o lingură de smîntînă. Se pregătește un aluat de clătite obișnuit — cantitatea se socotește în funcție de cea a tocăturii preparate. Se prăjesc clătitele, se taie fiecare în două. Pe fiecare jumătate se pune cîte o linguriță bună de carne. Se rulează și se impachetează clătita întocmai ca o sarma. Se dau apoi ruladele obținute prin ouă și pesmet și se prăjesc în ulei încins.

Se servesc cu soteuri de legume: mazăre, morcovi, fasole verde etc.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Trisecționarea patrulaterului

Dacă v-ar pune cineva următoarea problemă de geometrie : *se poate tăia cu o singură dreaptă un patrulater în trei părți ? Ce ați răspunde ?*

Denumiri științifice și... populare

După cum se știe, în zoologie, ca de altfel și în alte discipline, ne întîlnim cu diverse denumiri, unele științifice, iar altele populare, corespunzînd celor științifice. De pildă, ursul carpatin, binecunoscutul „Moș Martin", se numește științific Ursus arctos longicephalus, iar o altă varietate, Ursus arctos brachicephalus. În jurul nostru trăiesc numeroase insecte și animale, fiecare purtînd cîte un nume. Referindu-ne la vietuitoarele cele mai comune din preajma noastră, vă amintiți cam ce nume științifice poartă ele ?

În acest sens, vă vom prezenta aici o listă cu denumirile științifice ale unor insecte și animale, rămînînd ca, pe baza cunoștințelor pe care le-ați acumulat mai de mult — sau mai de curînd — de la orele de zoologie, să le găsiți echivalentul în denumirile populare curente. Menționăm că înșiruirea respectivă este făcută după criteriul alfabetic și nu după cel al împărțirii pe familii de specii.

1. ANAS PLATYRYNCHUS DOMESTICA
2. ANSER CINAERUS DOMESTICUS
3. APIS MELIFICA
4. BOMBYX MORI
5. CANIS FAMILIARIS
6. CAPRA HIRCUS
7. CICONIA CICONIA
8. CIMEX LECTULARIUS
9. COLUMBA LIVIA DOMESTICA
10. CORVUS CORAX
11. CULEX PIPIENS
12. DROSOPHILA
13. EQUUS
14. EQUUS ASINUS
15. FELIS CATUS
16. FORMICA FUSCA
17. GALLUS GALLUS
18. GRYLLUS DOMESTICUS
19. HIRUNDO RUSTICA
20. VULPES VULPES

Gîndindu-ne la fabulele lui La Fontaine, însă dînd personajelor respective denumirile lor științifice, știți despre ce fabule este vorba, dacă ne-am exprima astfel : „VULPES VULPES și CORVUS CORAX", sau „LIOGRYLLUS CAMPESTRIS și FORMICA FUSCA" ?

Bineînțeles că La Fontaine, din fericire, nu și-a intitulat nici o dată vreo fabulă în felul acesta însă, dacă nu cunoașteți cu certitudine echivalentele populare ale denumirilor științifice de mai sus, s-ar putea ca, totuși, reflectînd la titlurile unor anumite fabule să aflați și numele comune ale vietuitoarelor respective.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Să fie oare adevărat că 1 = 2 ?

Nu este adevărat că 1=2, deși din demonstrația făcută s-ar părea că așa rezultă. S-a ajuns la o concluzie eronată, întrucît, pe parcursul calculului s-a strecurat o greșeală mai puțin evidentă. Astfel, se remarcă faptul că atunci cînd s-a efectuat simplificarea relației (a—b) (a+b) = b (a—b), în realitate ambii membri ai egalității au fost împărțiți cu zero, întrucît a—a = 0 adică am făcut o operație neadmisibilă.

Corăbiile vikingilor

Spre deosebire de orice construcție navală logică, ce începe cu interiorul și continuă cu exteriorul, corăbiile vikingilor erau construite exact invers, adică mai întîi se realiza carcasa exterioară la forma sa definitivă, și după aceea se confecționa scheletul în interior. Evident că în acest fel nu era posibil să se construiască carcase prea mari, pentru că, nefiind consolidate, se prăbușeau.

Nordicii au renunțat la modul acesta de lucru de abia în secolul XV, trecînd la un sistem rațional de construire, preluat de la producătorii de corăbii de pe țărmurile Mării Mediterane care îl foloseau încă mai de mult.

Construirea inițială a scheletului și ulterior a carcasei, a permis mediteranienilor realizarea unor corăbii incomparabil mai mari decît cele ale vikingilor.

Poșta cititorilor

Am primit scrisori de la cititorii *RENÉ, din Slatina* și *A. BOLOVAN, din București*. Cele două nume sînt pseudonime, și ne întrebăm „de ce ?", cînd răspunsul cititorului René a fost foarte bun, iar celălalt cititor ne trimite o problemă destul de interesantă. Sau, poate, conform lui conu Iancu, „S-o semnăm toți, dar s-o dăm anonimă !" ?

Tov. Bolovan ne propune să urmărim la ce rezultate interesante se ajunge înmulțind numărul 142 857 cu toate numerele, începînd cu 1 și continuînd pînă la cîteva sute. Eventual, încercați și dv., ceilalți cititori, și vă veți convinge ce rezultă !

Tov. PAUL ION CRUCEANĂ, ne trimite un material amuzant, pe care, cu unele mici corective, vi-l propunem ca problemă. Iată despre ce este vorba :

Se spune că în timpul uneia din campaniile sale, Napoleon Bonaparte, împăratul francezilor, era cît pe-aci să fie victima unui complot. Conspiratorii n-au reușit totuși să-l suprime, deoarece planul lor a fost dejucat de un partizan al împăratului, strecurat printre ei. Nedorind ca scrisoarea trimisă lui Napoleon să cadă în alte mîini, potrivnice, și contînd că împăratul este un om inteligent și perspicace, partizanul a preferat să o scrie într-un anumit mod, presupunînd că destinatarul va înțelege sensul său real. Scrisoarea, foarte laconică, era alcătuită din următoarele cuvinte (în franceză) :

Pas n'y pas
Tu si tu
Mal tu mal

Stimați cititori, dv. înțelegeți ce se ascunde sub forma acestui rebus ? Dacă nu, vă oferim și răspunsul :

Citind în alt mod aceste cuvinte obținem :

N'y entre pas
Si entre tu
Tu entre mal.

Deci, interpretînd sensul, rezultă: Nu intra, dacă intri, intri rău (va fi rău de tine).

Mulțumim tov. Paul Ion Cruceană pentru rebusul trimis și, dacă mai are și altele, la fel de amuzante, îl rugăm să nu ne ocolească !

Ing. Liviu MACOVEANU

Opt deosebiri

(Soluția jocului distractiv apărut în numărul trecut)

1) Extremitatea inferioară a axului globului. 2) Mîna stîngă a cosmonautului. 3) Discul de pe partea stîngă a căștii cosmonautului. 4) Țeava tuburilor de oxigen. 5) Tuburile din cutia de vopsele. 6) Extremitatea craterului din dreapta sus. 7) Lipsește o parte a creionului din mîna cosmonautului. 8) Așezarea rachetei (în raport cu casca).

O FERICIRE VIITOARE SCUMP PLĂTITĂ

de Mihai STOIAN

„Vă scriu în speranța că la dumneavoastră voi găsi un sfat bun și înțelept. M-am născut într-o frumoasă zi de iarnă a anului 1952 și eram al doilea copil al părinților mei care de abia se căsătoriseră, cu toate că aveau o fată de șase ani. Faptul că se anunța al doilea copil, adică eu, i-a hotărît să se căsătorească. După doi ani, adică în 1954, tata suferă o condamnare. Vă închipuiți ce a fost pe capul mamei mele care a rămas cu doi copii, fără servici, fără bani, căci a cheltuit foarte mult cu procesul. Cînd a fost tata acasă am dus o viață modestă, cu toate că tata avea salariu bun (acestea le scriu din auzite, de pe la vecine, de la mama, de la rude), dar îi plăcea să se distreze. Aceste „distracții" l-au costat mult după aceea, fiindcă se ducea numai cu prietenii și cu alte femei, nu cu mama. A avut și armă de vînătoare, motocicletă, aparat de fotografiat, și pe toate mama le-a vîndut ca să-i pună avocat la proces. De atunci, din toamna anului 1954, a început pentru mama, pentru sora mea și pentru mine o viață de chin. Țin minte și acum că erau zile cînd mîncam numai pîine goală, așteptînd la geam pe mama, plîngînd. Mama și sora mea plecau dimineața, la școală sora, la servici mama, și pe mine mă închideau în casă, căci nu aveam cu cine sta. După un an de zile mama m-a dus la cămin serviciului unde lucra. Atunci cînd am luat contactul cu copiii, mi-am dat seama că eu nu pot rosti un cuvînt pe care ei îl repetă toată ziua : „tata". Pentru mine, tata era departe, departe, exista numai în poze. Poveștile mele erau acelea pe care mi le spunea mama și eroul era tata : un om rău, bătăuș, care o certa și maltrata toată ziua, care umbla numai cu femei și prieteni de pahar, care... care... avea toate defectele din lume. Toate acestea m-au făcut să nu-i doresc întotarcerea și atunci cînd a venit (aveam 9 ani și jumătate) nu-l puteam suferi și plîngeam că mai bine nu venea. De atunci, din vara lui 1961, a început amîndoi să-și azvîrle în față reproșuri, mama — pentru ce-a făcut tata de-a fost pe drept condamnat, tata — pentru ce-ar fi făcut mama cît a lipsit el, și atîtea alte motive care au dat naștere la certuri ZILNICE (pînă astăzi !) Tata îi reproșa mereu mamei că ne-a îndepărtat de el (avea dreptate !), deoarece nu era chiar așa cum ni-l descrisese ea. Anii au trecut, sora mea a făcut o școală profesională și în 1962 a ieșit și ea cu salariu. Cînd a împlinit 20 de ani s-a căsătorit, peste doi ani au avut un băiețel, dar sora mea s-a îmbolnăvit și a paralizat complet (diagnostic : scleroză în plăci)... Au trecut nouă ani de cînd a venit tata acasă, și în toți acești ani n-am avut o clipă de liniște. Plecarea surorii mele de-acasă, majoratul meu (în februarie 1970), l-au făcut mai liber pe tata și astfel s-a hotărît să plece (unde ?). Mama n-a mai vrut să stea în cameră cu el (asta de prin iulie-august 1969) și a venit să stea în cameră cu mine, și pe motivul că mama l-a neglijat din punct de vedere gospodăresc, tata a luat hotărîrea să plece de-acasă. Nu sînt din copiii „minune" care, cu toate că părinții nu se înțeleg, învață bine. Am rămas repetentă în clasa a XI-a și faptul acesta m-a determinat să-mi iau servici și să trec la seral. Tata nu mai dă bani în casă de prin luna iunie 1970, doar mie mi-a fixat o sumă de 200 lei pe lună, zicîndu-mi că-și caută cameră în oraș, fiindcă „dragoste cu sila nu se face". Mama mă judecă pe mine că nu vreau să stau de vorbă cu tata, să-l conving să rămînă, dar el îmi spune că ne știe toată strada, toți știu ce este în casă la noi (are dreptate, nu există om căruia mama să nu-i spună ce-i în familie sau ce mai face tata), iar el, chiar dacă pleacă tot tatăl meu rămîne și cînd o să am nevoie de dînsul, de vreun ban sau de vreun sfat, îmi va da cu inima deschisă. Acum, cui să-i dau dreptate ? Mamei îi pare rău de ceea ce a făcut, ar face orice să-l rețină. Eu sînt complet dezorientată, nimeni nu-mi dă vreun sfat, viața mi se scurge cenușie, de patru ani nu mai știu ce-i un film, un spectacol.. Eu nu țin cu nici unul, dragostea mea pentru ei s-a transformat în milă, și bunătatea mea în nervozitate. Ce să fac ?

Vă mulțumesc,
B. E. București"

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Răspund cu oarecare întîrziere și cine știe dacă intervalul scurs n-a și dezlegat unele nedumeriri exprimate în scrisoarea dumitale. Într-adevăr, pentru o tînără de 18 ani, „greutatea" pe care trebuie s-o duci în spinare e cam... mare. De la bun început, țin să-ți spun că nu văd de ce te-ai transforma în avocatul uneia sau a alteia din „părți" (asta-i cruda realitate, părinții dumitale par a fi, afectiv vorbind, despărțiți). Evident, tatăl dumitale a greșit **primul** și **fundamental**, nu numai față de mama, ci și față de copiii lui, atunci cînd, prin felul său de viață, prin necinste, a trebuit să suporte rigorile legii. Iar mama, dac-a socotit, la vremea aceea că este bine să-și pregătească copiii, să le spună cu ce a greșit tatăl lor, a făcut — pînă la un punct — bine, fiindcă altminteri, s-au mai văzut cazuri, copiii care află accidental asemenea lucruri, suportă (psihic) infinit mai greu adevărul prea tîrziu dezvăluit. Bineînțeles, un om poate doar greși, și-atunci, după ispășirea pedepsei (două pedepse pentru același fapt nu se dau !) el merită să fie ajutat, sprijinit să revină la normal, să se corijeze ; copiii, mai ales cînd sînt adolescenți, aproape maturi, pot fi de real folos unui astfel de om, dar rolul principal, alci, l-ar fi avut mama dumitale, datoare să vă pună în gardă, la vremea respectivă, și în același timp datoare să nu altereze definitiv, prin cele împărtășite, sentimentele firești ale copilului față de tatăl său. Evoluția raporturilor dintre părinți se verifică, matematic, în eșecul dumitale din clasa a XI-a, trist (te dovedești lucidă și hotărîtă, dacă judecăm după măsurile pe care le-ai luat, trecînd în producție și urmînd școala la seral). Așadar, încercînd să nu influențezi în rău, cu nimic, relația tată-mamă (dimpotrivă, dacă poți favoriza o ameliorare a relațiilor actuale, s-o faci cu sufletul împăcat), stabilește un plan propriu, de perspectivă mai apropiată, și de altă perspectivă, mai îndepărtată, ține-te cu dinții de îndeplinirea lui, depășind necazurile despre care mi-ai vorbit și care ți-au viciat o copilărie întreagă. Nu uita că, astăzi, mîine, la rîndul dumitale, vei fi în situația de a te căsători, de a întemeia o familie, de a avea copii. Transformă toată nefericita dumitale experiență, trecută și prezentă, în **știința** de a crește copiii, de a închega un cuplu trainic, de a fi un om permanent corect, devotat etc. efectuează adică un transfer absolut posibil. S-ar putea ca lanțul neplăcerilor trăite să fie, la un moment dat, „tencuiala" fericirii dumitale viitoare, clădită cu mîini proprii. Te-a „costat" extrem de scump, dar n-ai încotro, fericirea rămîne acum singura șansă.

P.S. — A.C. Jud. Dîmbovița. Vă sfătuim să vă adresați Uniunii județene a cooperativelor meșteșugărești pentru a vă recomanda o cooperativă, care dă lucru la domiciliu.

HOTEL
INTER•CONTINENTAL
BUCUREȘTI
ANUNȚĂ DESCHIDEREA
RESTAURANTULUI DE EPOCĂ
MADRIGAL
PENTRU LUNI 22 MARTIE 1971

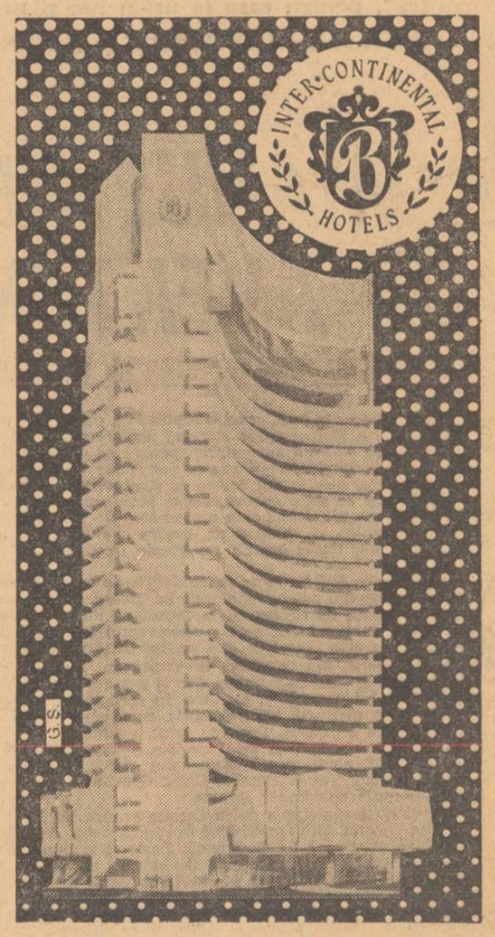

INTRAREA PRIN STRADA BATIȘTEI

UMOR STRĂIN

— Dacă asta este cea mai fericită perioadă din viața omului, ce va fi atunci mai tîrziu... ?

(HEBDOMADAIRE POLONAIS)

— Ai să vezi că o să reușim să umflăm roata !...

(QUIZ)

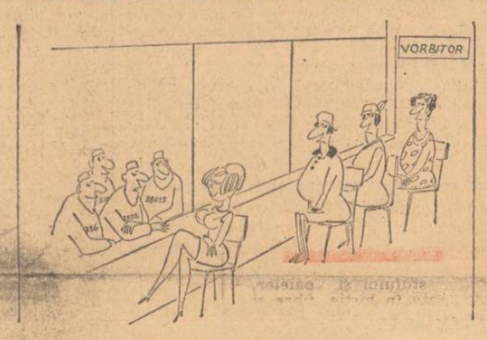

Fără cuvinte

(JOURS DES FRANCE)

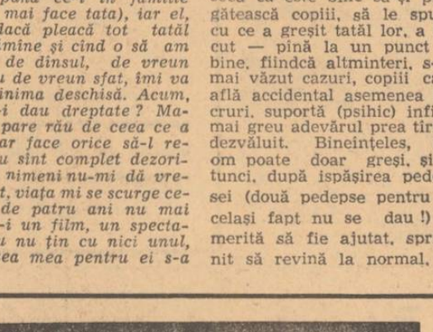

— Vă rog, dați-mi urgent oficiul de invenții

(DOMENICA DEL CORRIERE)

Fără cuvinte

(PARIS MATCH)

COOP
UNIVERSALCOOP
BUCUREȘTI

„Comerțul prin coletărie"

Str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12
Sector 6

LIVREAZĂ PRIN COLET POȘTAL CU PLATA PRIN RAMBURS :

	lei
— REȘOURI DE GĂTIT CU PETROL, CU 2 OCHIURI TIP „RAPID 4" (emailate, cu plutitor metalic)	268,00
— DIVERSE ACCESORII PENTRU REȘOURILE TIP „RAPID" 2 și 4 (fitile, gazificator, manta. grătare, dopuri)	
— PERII ROTATIVE TIP „FAVORIT" (pentru covoare)	70,00
— AUTOSIFOANE CU CAP METALIC	153,00
— CAPSULE PENTRU AUTOSIFOANE (10 buc)	54,00
— APARATE MANUALE DE TRICOTAT „RECORD"	242,00
— BATOZĂ MANUALĂ PENTRU PORUMB	52,50
— URUITOARE MANUALĂ PENTRU CEREALE	122,00
— VERMORELE — cu rezervorul din material plastic	553,00
— ARCURI PENTRU FOARFECI VIE (import)	3,00

REȚINEȚI :

Comanda se face prin carte poștală, iar plata la primirea coletului.
La cerere, obțineți gratuit catalogul mărfurilor ce se livrează la domiciliu.

(6158 A)

JOCURI DISTRACTIVE

Labirintul

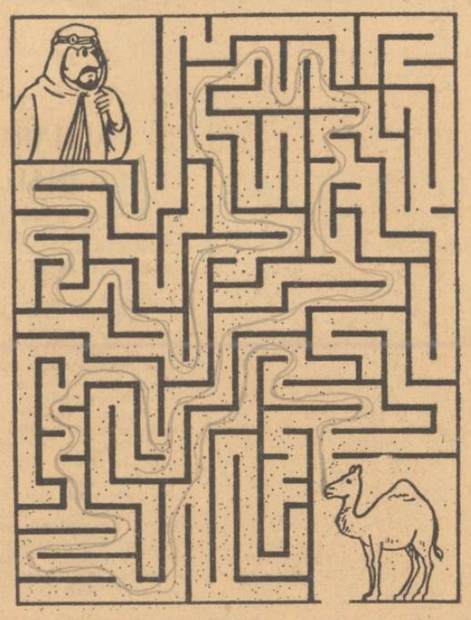

O cămilă s-a pierdut. Vreți să-l ajutați pe proprietarul ei să se descurce în acest labirint pentru a ajunge la cămilă ?

(Soluția în numărul viitor.)

VINE, VINE PRIMĂVARA !

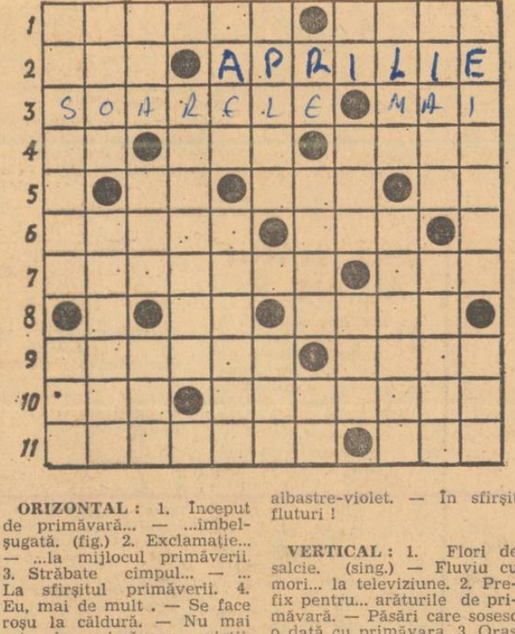

ORIZONTAL : 1. Început de primăvară... — ...îmbelșugată. (fig.) 2. Exclamație... — ...la mijlocul primăverii. 3. Străbate cîmpul... — ... La sfîrșitul primăverii. 4. Eu, mai de mult . — Se face roșu la căldură. — Nu mai este în primăvara vieții. (fig.) 5. O dublă existență... — Maci fără floare ! — Merg la Roma... 6. Prinde culoare la venirea primăverii. — Geniu în mitologia scandinavă. 7. Diviziuni în natură. — A spăla. (pop.) 8. Gem ! — Păcăleală familiară... 9. Ocrotire. (fig.) — Exprimă frumusețea naturii. 10. Înflorată la coadă ! — Dă viață plantelor. 11. Flori mari albastre-violet. — În sfîrșit fluturi !

VERTICAL : 1. Flori de salcie. (sing.) — Fluviu cu mori... la televiziune. 2. Prefix pentru... arăturile de primăvară. — Păsări care sosesc o dată cu primăvara. 3. Oraș în Suedia — Măsoară lucrul mecanic — Este cuprins de ape la venirea primăverii. 4. Se acoperă cu muguri. 5. Privește (a venit primăvara !) — Cîntec de albine... 6. Primăvara este cea a florilor... — Început amețitor ! 7. Repere ! — Mică ambarcație. — Scurt (pe) doi ! 8. Început minunat ! — Simbol al fertilității la vechii egipteni — Din nou la iarbă ! 9. Arbori cu frunze zimțate pe margine — Plin de flori. 10. Plante agățătoare, cu iz exotic. — E pe scenă... 11. Trandafirii galbeni. — Din primăvară în primăvară. (pl.)

Maria DAMIAN

Cuvinte rare : — ALF — RAA — ERG — IGA.

REBUS

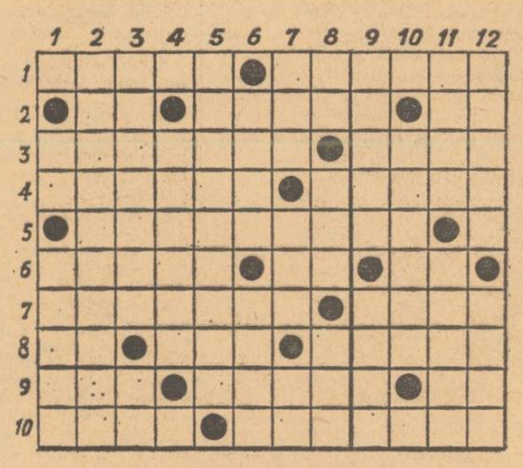

ÎN FORMĂ

ORIZONTAL : 1. Praf de gips folosit în sculptură pentru modelarea de diferite forme. — Formație sportivă. 2. Trăgător de ață... — Armă de foc. — Modelat de olar... 3. Coc pîinea în formă. — Nume masculin. 4. Îndestulată (fig.) — A vărga. (med.) 5. Diformat, (fig.) 6. Diformat. (fig.) — Interjecție. — În vis ! 7. A se conforma ordinelor... A (se) forma din senin... 8. Formată la sfîrșit ! — Formă de muncă agricolă. (inf.) — Om pe deplin format. 9. Refren popular. — Folosește o armă în formă de porțiune de cerc. — Bidiviu dobrogean. 10. Are o formă arhitecturală. — Cuneiformă.

VERTICAL : 1. Barbu Ștefănescu. — Are aceeași formă cu sacul... 2. Absurdă. (fig.) 3. Uniforme pentru sugari... — Atlet în formă. (fig.) 4. Uniformă. 5. Eroziunea pămîntului de către apă (geogr.) 6. Formă de felicitare. — Grup de oase cu diferite forme (anatom.) 7. Fluviu în Italia. — Echipă... în formă. — Bice ! 8. Parce ! — Zeitate hindusă. — Fruct de formă oarecum sferică. 9. Reprezentare grafică a diferite forme de relief. — Centru universitar în Moldova. 10. Practică diferite forme ale artei. 11. Apava. (od.) — Piațetă având de obicei o formă rotundă, cu grădină. 12. Se deosebește în forme... — Forme de manifestare ale culturii. (pl.)

O. CIRCEANU

Cuvinte rare : ILA — ESI — SRI

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

DESCOPERIRI

ORIZONTAL: — Tipare — Abel — Aram — Saboti — Nobel — Nubia — S — Rodari — C — Penicilina — Marconi — Asr — L — Amati — To — Pac — Omitere — A — Optica — Un — Spa — Itali — T — Cineva — Irig — Aldea — O cale — Leal — Platon

CÎNTĂ VIORILE

ORIZONTAL: Stradivarius — Taina — Enescu — Romanța — Moni — Ula — Tact — Ait — Na — Ger — Lan — A — E — Ta — Ab — Lem — Paganini — Eb — Arcus — Ramona — Mit — Ca — I — Tul — Amacala — Ruha — T — Corecta — Id — Icar — Cremona

ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU MAGAZIN • ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU MAGAZIN • ÎN EXCLUSIVITATE PENTRU MAGAZIN

Redacția revistei noastre, profitînd de „scurta vacanță" a tenismenilor noștri Ilie Năstase și Ion Țiriac, aflați în tranziție de la indoor la aer liber, i-a invitat pe popularii noștri campioni să-și petreacă weekend-ul în pagina de sport a „Magazinului", în tovărășia cititorilor noștri...

Ion Țiriac și Ilie Năstase au răspuns cu amabilitate acestei invitații, înaintea „campaniei europene de primăvară", pentru care le urăm noi și noi succese.

Au cuvîntul ION ȚIRIAC și ILIE NĂSTASE.

Invitații redacției noastre ILIE NĂSTASE și ION ȚIRIAC ne vorbesc despre:

TENIS-TURNEE-TENISMENI

ROMANUL MEU DE AVENTURI

de Ilie NĂSTASE

Cînd m-am întors în țară, acum o săptămînă, primul lucru pe care l-am făcut a fost să citesc ziarele noastre din ianuarie și februarie. De ce ? Vă spun drept, pentru că ori de cîte ori joc în străinătate, mă gîndesc mereu la ce vor spune cei de acasă.

Răsfoind ziarele, mi-am dat seama că amănuntele „circuitului american 1971" nu se prea cunosc, astfel încît am să-mi permit să dezvălui cîteva din ele. După cum veți vedea, n-o fac dintr-un orgoliu al învingătorului, ci, dimpotrivă, pentru a arăta că victoria depinde, de cele mai multe ori, de un simplu fir de păr...

Am plecat spre S.U.A. cu un mare deficit de antrenament. Eram și îngrijorat din pricina sănătății lui Țiriac. Mă gîndeam cu o oarecare doză de egoism și la faptul că nu voi beneficia de „ghidajul" lui. (Artur Ashe, care e absolventul unei școli militare, susține că Țiriac este „șeful de stat major" al tandemului român")

Ajuns la Omaha, am constatat că Țiriac are meci peste o oră. I-am spus că ar fi bine să renunțe, dar el n-a acceptat și a pierdut, firește, în fața lui Troehling, un meci în care m-am mirat cum a putut să stea în picioare. Dar, oboseala avea să-și spună cuvîntul și în meciul meu de debut. Deși am jucat a doua zi, m-am chinuit mult ca să-l bat cu 7—5 în setul decisiv pe necunoscutul Charlie Brown... De fapt, acești necunoscuți sînt parcă anume puși să-ți bage bețe în roate. Tot la Omaha, Clark Graebner a fost eliminat de „necunoscutul" pakistanez Rahim.

Cred că victoria din finala de la Omaha asupra lui Richey a fost singura mea victorie fără emoții pînă în ultima seară de la Hampton.

Vreți cîteva exemple? La Richmond, Passarel a avut un set, 5 — 4 și 30—0... Apoi, Gimeno, care îl bătuse pe Franulovici cu un tur înainte, m-a condus cu 4 — 1 (!) în setul decisiv... Situația cea mai disperată am avut-o însă, în meciul cu Newcombe... Campionul de la Wimbledon mă conducea cu 5—3 și 30—0, pe serviciul lui (!) La 30—0 a servit Newcombe, din dreapta sa, și a țîșnit spre fileu. Eu am dat returul pe lung de linie, dar Newcombe a venit bolid cu voleul de backhand și a trimis mingea puternic în partea cealaltă a terenului. Nu știu de unde am avut puterea să mă arunc în direcția mingii. Cred că în clipa aceea am avut cel puțin startul lui John Carlos. În momentul în care m-am apropiat de minge, am lovit în neștire .Newcombe, la fileu, n-a avut timpul nici măcar să-și potrivească racheta. Mingea a „șters" linia. Cei 6 000 de oameni din tribunele sălii din Richmond s-au ridicat toți în picioare. Am așteptat mult liniștirea publicului. M-am uitat între timp în ochii lui Newcombe. Nu izbutea să-și ascundă uimirea. În clipa aceea mi-am dat seama că am cîștigat... Pînă la sfîrșit, adică pînă la 7 — 6 pentru mine, de la 3 — 5 și 0 — 30, am avut impresia că Newcombe nu poate uita crosul meu din alergare... După meci, Țiriac mi-a spus că am făcut cel mai bun joc din viața mea și că acel cros poate fi socotit lovitura mea nr. 1 Cred că are dreptate. Cu acel cros (al disperării, ca să fiu sincer) am izbutit să-l dereglez pe campionul Wimbledonului...

În finala cu Ashe am avut cinstea să fiu comentat la T.V. de Newcombe însuși. Și aici, însă, peripețiile au fost teribile. În setul decisiv, la 3 — 2 pentru Ashe, mi-am pierdut serviciul: 2 — 4. Mai mult decît atît, Ashe a servit imparabil în ghemul următor. Deci, 4 — 2 pentru el și 30 — 0. În 90% din cazuri, un meci între jucători de valori apropiate nu poate avea decît un singur deznodămînt într-o asemenea situație. Și, totuși, în acest moment greu, am început să joc exact ca după crosul din partida cu Newcombe. N-am mai greșit nici o minge. Am cîștigat, astfel, turneul open de la Richmond, împotriva „copilului iubit" al Richmondului (Ashe e originar din statul Virginia). Am fost aplaudat îndelung.. Publicul a fost de o obiectivitate care m-a uluit.

După terminarea meciului, Ion m-a îmbrățișat, dar n-a omis să-mi spună: „Dacă ai să-ți mai continui astfel romanul de aventuri în acest circuit, nu este exclus să-mi provoci un infarct la 31 de ani". I-am răspuns: „Ioane, dragă, am descoperit tactica victoriei. Totul e să ajung în situații disperate".

Și romanul meu de aventuri a continuat cu peripeții și mai cumplite. La Hampton, în semifinala cu Franulovici, am avut 5—3 și match-ball în setul patru. Imi lipsea, deci, o singură minge pentru victorie. De astă dată, însă, Franulovici m-a „întors" și am ajuns 2 — 2 la seturi. În setul decisiv, al cincilea, obsedat la gîndul că pierdusem cu puțin înainte, un meci cu Franulovici „pe o singură minge", „tie-break" (6—7), mi-am pierdut ritmul și astfel am ajuns să fiu condus cu 4 — 0, în acest set decisiv. Ce a urmat e greu de închipuit Franulovici a avut 7 (!) match-ball-uri. Dar steaua mea era undeva sus. Am rezistat tuturor acestor match-ball-uri și am cîștigat.

În sfîrșit, a venit și finala cu Glark Graebner. Cu acest Graebner în fața căruia nu cîștigasem niciodată. Mă gîndeam, mai ales, la cei de acasă, care știau că am fost învins de cinci ori... Îmi dădeam seama, pe de o parte că îmi făcusem pe deplin datoria în acest circuit *indoor* dar lipsa unei victorii la Graebner nu-mi dădea pace, mai ales că în ultimele două întîlniri, cu puține zile în urmă, pierdusem „la mustață" (6 — 7 în prima întîlnire și după ce am avut două seturi la zero — în a doua).

Înainte de joc, Țiriac mi-a spus că povestea cu „complexul Graebner" e o invenție gazetărească și că lucrurile sînt mult mai simple. „Important e să dai returul mai tare, pentru ca Graebner, să nu-și poată face jocul în fața fileului, după servici".

În ziua finalei de la Hampton, însă, retururile mele mai puternice nu i-au mai permis să-și facă jocul. Așa am obținut prima victorie împotriva unui jucător „feroce", care părea de nelnvins.

Vă rog să mă iertați pentru numeroasele cuvinte tehnice. poate plicticoase. Sper, însă, că v-am sugerat ceva din „romanul meu de aventuri". Am uitat să vă spun că Țiriac n-a asistat la finala mea cu Graebner din motive de... inimă. S-a plimbat pe culoarele din afara sălii, „privind" prin intermediul vocii crainicului și al aplauzelor... După meci, mi-a reconstituit partida, ca și cum ar fi notat totul...

Așa a fost în circuitul *indoor* al Americii...

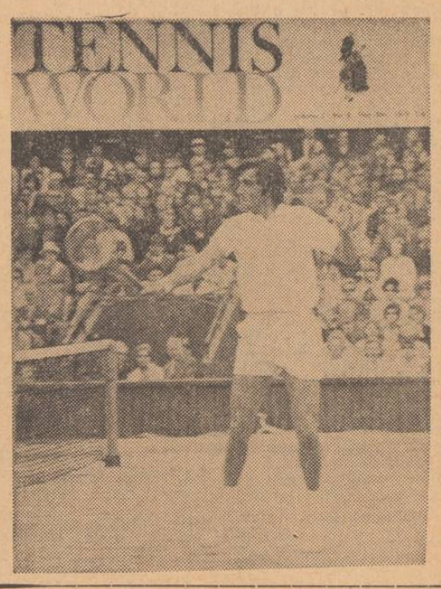

Imaginea din stînga reproduce prima copertă a revistei „Tennis world", nr. 8 din noiembrie-decembrie 1970. În „rol principal" Ilie Năstase.

Imaginea din dreapta. redă un aspect bine cunoscut iubitorilor de tenis : Ion Țiriac în pauza unui meci.

CLANUL TENISMENILOR

de Ion ȚIRIAC

În rolurile principale Rod Laver, Cliff Richey și Ilie Năstase

Răspund cu plăcere solicitării pe care mi-a făcut-o redacția revistei „Magazin", care îmi sugerează să-i prezint pe cîțiva dintre așii pe care i-am întîlnit (Năstase și cu mine) în ultimii ani. Redația revistei „Magazin" face observația perfect normală potrivit căreia, de la mii de kilometri depărtare, jucătorii de tenis nu sînt decît niște raporturi... cifrice furnizate de agențiile de presă internaționale..

Așa stînd lucrurile, să începem...

Acest mare club al supertenis-men-ilor, cum le place să spună cronicarilor și reporterilor anglo-saxoni, e un adevărat panopticum. Să-l luăm, de pildă, pe amicul Richey, **CLIFF RICHEY**, care e mai cunoscut prin... intermediul lui Ilie Năstase... „Cliff" e un om tare dificil... Iată, de pildă, la Omaha, cu o jumătate de oră înaintea finalei în care avea să fie pulverizat de Ilie, s-a întîmplat următoarea scenă... Năstase se echipa în vestiar... În același vestiar se echipau Koch și Graebner... În momentul în care a intrat Richey, Iliuță l-a întîmpinat cu jovialitate : „Hallo, Cliff !" Spre uimirea tuturor, Richey i-a retezat-o lui Ilie : „Nu vorbesc cu tine !" și a ieșit din vestiar, lăsîndu-i pe toți cu gura căscată.

Cliff Richey e un om tare ciudat. Face adevărate crize de nervi dacă adoarme cu 10 minute peste ora proiectată. Mănîncă în special conserve pentru copii, care îi oferă o garanție în plus. E un adevărat metronom... Totul e calculat minut cu minut. Are o nevastă foarte frumoasă, pe care o poartă în toate turneele, pentru ca regimul de familie să nu sufere nici o abatere...

Pe teren e un sclav al tenisului. Niciodată n-am văzut un jucător apărîndu-și cu atîta disperare șansele. Ce păcat că acest jucător foarte înimos e atît de puțin sociabil.

La polul opus se află **ROY EMMERSON**, pe care l-aș considera marele **gentleman** al tenisului mondial. Nu ni s-a întîmplat vreodată — nici lui Ilie, nici mie — să părăsim terenul fără ca „Roy" să fi găsit un cuvînt de îmbărbătare la înfringere sau de laudă la victorie. De asemenea, „Roy" Emmerson are puterea de a se sustrage ritmului apropae mecanizat al turneelor... Nu e un secret pentru nimeni faptul că în preajma turneelor se dă o adevărată bătălie pentru obținerea terenurilor de antrenament... Cînd obții o jumătate de oră, înseamnă că ai obținut foarte mult... Și totuși, nu odată, „Roy" Emmerson ne-a poftit să împărțim cu el terenul „în patru", cînd i-ar fi fost mult mai simplu să joace „în doi"... Așa ceva nu s-ar fi putut întîmpla vreodată cu Laver.

Apropo de **LAVER**... Iată o mașină umană... Laver nu clipește ; Laver nu rîde... Laver nu se încruntă. Laver nu se grăbește. Nu protestează. Nu cedează nici o minge, chiar dacă adversarul său a fost frustrat de un punct perfect valabil. Laver e, într-un cuvînt o mașină. Veți spune : „Și totuși, această mașină pierde din cînd în cînd, așa cum s-a întîmplat recent, cu Cox, în Australia". De acord. Din cînd în cînd, pierde. Eu însumi l-am condus pe Laver cu două seturi la zero la Paris... Vreți o concluzie ? Din cînd în cînd, mașina își permite o scurtă revizie. Iar cel care izbutește să prindă acest moment, „învinge", așa cum s-a întîmplat cu Cox, în Australia, sau cu El Shaffei, anul trecut, la Salisbury...

O figură mult mai vie, mai pitorească, e aceea a brazilianului **KOCH**... Acest Koch e un hippie. Un hippie 100 la sută. Și nu numai ca aspect. E un **hippie** care nu scapă prilejul de a-și expune principiile. Visează un imperiu mondial al păcii, fără să argumenteze, însă, asupra căilor care duc într-acolo. Koch este un foarte bun și sincer prieten. Și are mult umor. L-am întrebat o dată : „De ce îți lași părul atît de lung ?" Mi-a răspuns cu o candoare șmecherească : „Mă ține mai ușor minte lumea. Dacă-mi uită numele, spune simplu : „Cel cu părul lung !"

În rest, ce să vă mai spun ? **ASHE** e un băiat corect, dar extrem de rece... **GRAEBNER** e fudul... **FRANULOVICI** e un om solid... În sfîrșit, **NEWCOMBE** are o morgă greu de închipuit. Înainte de meciul cu Năstase, la Richmond, i-a promis lui Ilie „o lecție de tenis". Din fericire Ilie nu-l ia în serios niciodată. Și astfel s-a întîmplat că, după ce a fost eliminat în semifinală, la Richmond, **DE CĂTRE NĂSTASE**, John Newecombe a comentat pentru televiziune finala Năstase — Ashe. Înainte de finală, trecînd prin fața tribunelor, Ilie l-a zărit pe Newcombe în fața monitorului T.V. și a ridicat brațele admirativ, cu un zîmbet care n-a scăpat nimănui și care spunea : „Ești mare meșter în vorbe, sir John. Nu te văd pe teren. M-ai amenințat de pomană". Trebuie să adăugăm că astfel de tachinări sînt frecvente în „clanul tenismenilor", dar ele nu iau niciodată amploarea „duelurilor" Clay—Frazier...

Am uitat să vă vorbesc despre **ROSEWALL**, singurul australian fără servici puternic. El compensează, însă, acest neajuns printr-o precizie în lovitură pe care nici Laver nu o are. Pe Rosewall l-am văzut dînd șase mingi „pe linie" în timpul unui singur punct.

După această scurtă trecere în revistă, nu pot să omit, totuși, faptul că figura cea mai populară a circuitului **indoor**, de pildă, și nu numai a acestui circuit, este **„NASTY"**, care, prin jocul său în afara oricăror canoane și de o spectaculozitate nemaivăzută acolo, este întotdeauna jucătorul cel mai aplaudat... Deseori, reporterii americani îi atribuie epitetele cele mai diverse. Dar, cel mai apropiat epitet mi s-a părut a fi Till Buhoglindă...

...M-a întrebat odată cineva despre felul cum ne petrecem timpul liber. Răspund : nu prea avem timp liber. Așa-zisul timp liber e umplut întotdeauna cu tot soiul de recepții la guvernator, la primar, la președintele cutărei și cutărei instituții, sau diferitelor vizite. Într-o zi, la amiază, am fost invitați să vizităm portavionul „Kennedy", cel mai mare din lume. Ceilalți s-au dus. Eu a trebuit să renunț deoarece peste o oră jucam cu Orantes. E superb tenisul, dar turneul de tenis este o încercare epuizantă...

„Doresc ca Țiriac să „prindă" forma finalei cu Pilici de la München 1970"

Rep.: Ce ne puteți spune despre „șeful tandemului român"?

Năstase: M-a uimit prin formidabila putere de rezistență, în ciuda faptului că a plecat bolnav. În momentul în care s-a simțit ceva mai bine, a obținut două victorii spectaculoase la Orantes și Koch, fiind totodată și **șeful** dublului nostru în finala cîștigată la Richmond.

Rep.: Ce-l prevedeți jucătorului Țiriac în 1971?

Năstase: Lui „Țiri" îi place să glumească, spunînd că una din performanțele lui în **circuitul 1971** a fost comentariul pe care l-a făcut la T.V., în englezește, pentru finala Newcombe, Rosewall — Ashe, Ralston...

Rep.: Cum a fost comentariul?

Năstase: A avut mult succes. Un succes subliniat, de altfel și în presă. Americanii au scris că Țiriac este un profesionist al microfonului.

Rep. : Să revenim la... planuri.

Năstase: Doresc un singur lucru. Doresc ca Țiriac să revină la forma de la Cleveland, din finala Cupei Davis, și la forma lui München 1970, cînd a cîștigat turneul, învingîndu-l pe Pilici... Dacă se va întîmpla așa, va fi foarte bine.

Principalul handicap al lui Țiriac în indoor-ul american a fost boala. A fost suficient să se simtă o oră mai bine, pentru a avea set-ball la Artur Ashe ..

Rep. : Deci, un Țiriac 1970.

Năstase : Cu un Țiriac 1970, și eu voi juca mai bine. Între noi sudura e atît de mare, încît noi nu formăm un dublu doar pe teren, ci .și în viață...

Rep.: Apropos de dublu. Cum mai merge dublul vostru?

Năstase: Ultimul rezultat ne-a readus la plafonul obișnuit. S-ar putea să meargă și mai bine. Eu am încercat în ultimul timp să forțez ritmul. Pînă acum, amîndoi ne-am construit cu migală fazele, pentru a „lovi" la momentul oportun. În ultimul timp, eu am început să dau returul mult mai puternic, urmînd, de altfel sfatul lui Ion la simplu, din partida cu Graebner. Țiriac e convins că acest lucru presupune un risc, dar crede că pînă la urmă vom avea succes, deoarece trebuie să schimbăm ceva: tenisul nu rămîne pe loc.

Rep. : Ce pronostic îmi dai pentru Ion?

Năstase: Va cîștiga un mare turneu. Și aș fi tare fericit dacă în cursa turneului eu l-aș putea elimina pe unul din adversarii care îl incomodează, așa cum s-a întîmplat anul trecut, la Salisbury, cînd Țiriac m-a ajutat enorm eliminîndu-l pe Tom Okker, omul împotriva căruia am avut greutăți întotdeauna.

Rep.: Și dublul?

Năstase: Acolo, totul e posibil... Sîntem doi jucători tineri... Ion e mai tînăr decît Laver și „Ken" Rosewall.

„Să nu-i cerem lui Ilie Năstase imposibilul. Îl va ataca și singur!"

Rep. : Ce părere aveți despre Ilie Năstase 1971?

Țiriac: Seria de la Richmond (Passarel, Gimeno, Newcombe, Ashe) mă scutește de argumente tehnice. Ca joc, în general, e într-un progres cert. De altfel, împotriva lui Newcombe a făcut cel mai bun meci al carierei sale... Pe deasupra a devenit un luptător, ceea ce nu se întîmpla pînă acum. A învățat să dea totul în momentele cînd e condus, și asta îl apropie de marii campioni australieni. Menționez că acest efort de stăpînire este mult mai mare în cazul unui jucător cu „sînge fierbinte", ca acela a lui Ilie Năstase, decît în cazul foarte calculaților și (aș spune) placizilor jucători australieni...

Rep. : Ce perspective îi vedeți lui Ilie în 1971?

Țiriac: N-aș vrea să forțez nota. Am auzit că aici, acasă, după ce Ilie cîștigase Richmondul, multă lume a fost oarecum decepționată „de înfrîngerea" de la Vanderbilt... Eu cred că un jucător poate fi sprijinit realmente dacă nu i se cere imposibilul, mai ales cînd acest jucător este oricînd gata să se la la trîntă el însuși cu imposibilul.

Rep.: De acord. V-aș ruga, totuși, să-mi spuneți care ar fi planul lui Ilie Năstase pentru 1971?

Țiriac: Pentru un jucător care a obținut pe 1970 locul 6 în clasamentul general **open** publicat de World Tennis, planul ar trebui să fie mare. Eu cred că, în 1971, Ilie ar trebui să cîștige un loc... Acest loc 5, în finalul lui 1971, i-ar da dreptul ca în 1972, adică la 26 de ani, să poată încerca orice. În acest an, 1971, Ilie are trei obligații morale față de el însuși : cite un loc de semifinalist la Rolland Garros, la Wimbledon și la Forest Hills. Planul e copleșitor, vă asigur, mai ales că toate aceste trei mari turnee vor fi **open**... Bineînțeles că, după 15 ani de tenis, nu exclud nici posibilitatea unui insucces. Santana a fost eliminat la Wimbledon, în primul tur, de către Passarel... Și era încă marele Santana. De altfel, un eventual insucces în vreunul din aceste trei mari turnee m-ar bucura, dar numai dacă el s-ar „compensa" ca o superperformanță în celelalte două. În fond, după ce l-am văzut jucînd cu Newcombe, mi-am dat seama că Ilie este capabil de eforturi cu totul ieșite din comun

Rep.: Ce îi urați, acum, la startul sezonului în aer liber?

Țiriac: Să rămînă el însuși, adică Ilie Năstase, campionul elanurilor pure în acest „clan al tenismenilor", motiv pentru care este și unul dintre cei mai aplaudați jucători din lume. Recunosc, e foarte greu să rămîi tu însuți cînd succesul îți face cu ochiul la tot pasul, dar am încredere în mai tînărul meu prieten...

O „întîmplare" pe care o dorim cît de curînd uitată

de Ilie NĂSTASE și Ion ȚIRIAC

Mîine, la T.V. va rula filmul finalei de Cupă Davis pe care am jucat-o la Cleveland, în 1969... Credem că aceasta va rămîne cea mai frumoasă amintire a noastră după părăsirea court-ului... Am revăzut acest film de zeci de ori... Genericul ni se pare foarte reușit... E frumos să valsezi cu racheta în mînă și, mai ales, e frumos gîndul că operatorii te-au ales pentru acest dans nu pentru că ai un picior musculos sau un profil distins, ci pentru că ai ajuns în FINALA CUPEI DAVIS și ai jucat cu Salatiera pe masă.

Pentru noi doi, acel meci, în care culorile sportive ale României au fost angajate mai mult ca oricînd, va rămîne Momentul nr. 1.

Am revăzut filmul. Mai mult ca orice comentariu, acest film demonstrează că am fost adversari de temut. Am pierdut cu un scor care nu spune nimic. Am fost la un pas de un 2 — 3 sau chiar de un 3 — 2... Totul a depins de un rever sau de un match-ball... De altfel, atunci, la Cleveland, noi am cîștigat mai multe ghemuri decît americanii Asta, desigur, nu spune mare lucru, dar poate susține ideia că ne-au învins în primul rînd marea experiență a gazdelor și depărtarea noastră de casă.

Pentru anul 1971, planul nostru nr. 1 rămîne tot Cupa Davis... Avem convingerea că anul 1971 va șterge „întîmplarea" din '70, pe care o vrem, cu nerăbdare, uitată...

Vreți un pronostic? În primele zile ale lui mai, la București, în momentul primului servici în meciul cu Olanda, ne socotim angajați în cel mai mare turneu al anului... Un turneu mai mare decît Wimbledonul, care e, se știe foarte bine, Mecca jucătorilor de tenis din întreaga lume.

AUTOMOBILISM

MECIURILE PRELIMINARE ALE REPREZENTATIVELOR DE FOTBAL ALE ȚĂRII NOASTRE ÎN ACEST SEZON

Publicăm în rîndurile de mai jos meciurile preliminare pe care le au de susținut echipele A, Olimpică, Tineret și Juniori în acest an :

„A"

CEHOSLOVACIA — ROMÂNIA, — 16 mai la Bratislava.

FINLANDA — ROMÂNIA, — 25 septembrie la Helsinki.

ROMÂNIA — CEHOSLOVACIA, — 14 noiembrie la București.

ROMÂNIA — ȚARA GALILOR, — 24 noiembrie la București.

„O"

ROMÂNIA — ALBANIA, — 18 aprilie la București.

ALBANIA — ROMÂNIA, — 24 mai la Tirana.

Echipa învingătoare va juca, în continuare, cu cîștigătoarea dublei întîlniri Danemarca—Elveția.

„T"

Echipa de tineret va juca la aceleași date și cu aceleași echipe ce participă la „Cupa Europei" rezervată echipelor de A, cu excepția Țării Galilor care nu s-a prezentat în competiție și cu echipa de tineret. Orașele de disputare a meciurilor vor fi stabilite ulterior.

„J"

ROMÂNIA — TURCIA, — 21 martie la Cimpina.

BULGARIA — ROMÂNIA, — 28 martie la Sofia.

ROMÂNIA — BULGARIA, — 4 aprilie la București.

TURCIA — ROMÂNIA, — 11 aprilie la Bolu.

NOUL STATUT AL A. C. R.

După cum s-a mai anunțat, în acest an, probabil cît de curînd, va avea loc adunarea generală a Automobil Clubului Român cu care prilej vor fi alese noile organe de conducere și va fi adoptat proiectul noului statut al A.C.R. Noul proiect de statut cuprinde prevederi referitoare la scopul și sarcinile A.C.R., drepturile și obligațiile membrilor A.C.R. și la organele de conducere, centrale și locale ale acestei asociații.

Reiese din noul proiect de statut că A.C.R. își propune în principal : să atragă oamenii muncii la practicarea automobilismului și turismului auto, să-i pregătească și să-i îndrume în vederea creșterii și dezvoltării acestor activități ; să colaboreze cu organizațiile și întreprinderile economice de stat și obștești din țară în vederea dezvoltării automobilismului și turismului auto ; să stabilească și să dezvolte relații de colaborare cu organizațiile internaționale de automobilism și turism auto, precum și cu asociațiile sau cluburile automobilistice din celelalte țări ; să organizeze, să îndrume și să coordoneze activitatea sportivă automobilistică.

Printre altele, membrii A.C.R. au dreptul să participe la excursiile organizate de A.C.R. (de asemenea, pot participa la concursurile automobilistice organizate de A.C.R.) ; să obțină cu prioritate documentele internaționale de circulație rutieră ; să beneficieze de toate avantajele ce decurg din afilierea A.C.R. la organizațiile internaționale de specialitate, din convențiile încheiate de A.C.R. cu asociațiile sau cluburile automobilistice din alte țări sau cu organizațiile și întreprinderile cu profil automobilistic sau turistic din țară ; să beneficieze cu prioritate de asistența tehnică, turistică și juridică și a oricărei alte asistențe acordate de A.C.R.

Noul proiect de statut A.C.R. va deschide cu siguranță noi perspective în desfășurarea activității automobilistice din țara noastră.

RENAULT — UN PALMARES ORIGINAL

Anul 1970, a fost deosebit de favorabil autoturismelor fabricate de Renault. În afara celor 53 de raliuri și curse în formule franceze, disputate în Franța, unde au cîștigat 39 locuri întîi, 32 locuri doi și 29 locuri trei, autoturismele Renault au participat la toate concursurile și raliurile internaționale disputate în diferite țări ale lumii. Rezultatele obținute sînt și aici din cele mai bune. Iată cîteva date care sînt mai mult decît elocvente : autoturismele Renault au participat la 115 raliuri și curse de diferite formule disputate în : Argentina, Australia, Austria, Belgia, Bulgaria, Cehoslovacia, Canada, Elveția, Finlanda, Grecia, R. F. a Germaniei, Italia, Luxemburg, Polonia, România, Spania, Ungaria, Iugoslavia. La acestea, autoturismele Renault (la fiecare competiție au participat mai multe tipuri Renault) și-au înscris în palmares trofee demne de invidiat : de 108 ori locul întîi, de 75 ori locul secund și de 64 ori locul al treilea.

Iată în imagine Alpin-Renault care a cîștigat recent raliul Monte Carlo.

Rubrică realizată
V. STĂNESCU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XV — Nr. 703 — Simbătă 27 martie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

Agendă săptămînală

ÎN DUBLA CALITATE DE PRODUCĂTORI ȘI PROPRIETARI AI AVUȚIEI NAȚIONALE

Dintre evenimentele politice ale acestei săptămîni, Congresul Sindicatelor a stat în mod deosebit în atenția opiniei publice din țara noastră.

Chemat să facă bilanțul activității creatoare desfășurate de clasa muncitoare, de masa largă a salariaților, al contribuției organizațiilor sindicale la construcția economică și culturală, Congresul sindicatelor, prin dezbaterile care s-au desfășurat, în spiritul unei analize principiale critice și autocritice, a dezvăluit și o serie de lipsuri manifestate în activitatea organelor sindicale, adoptînd, totodată, soluțiile corespunzătoare pentru ridicarea pe un plan superior a acestei activități. Ele au în vedere creșterea participării, în cadrul sindicatelor, a salariaților la elaborarea și înfăptuirea politicii partidului și statului de dezvoltare multilaterală a patriei noastre socialiste.

Lucrările Congresului Sindicatelor, dezbaterile sale, se includ în mod firesc în atmosfera creată prin aplicarea măsurilor adoptate ca urmare a hotărîrilor Congresului al IX-lea, ale Conferinței Naționale și ale Congresului al X-lea al partidului, privind perfecționarea conducerii și organizării societății, dezvoltarea în continuare a democrației socialiste, promovarea în raporturile sociale și în relațiile dintre oameni a principiilor etice și de echitate socialiste. Această atmosferă, sesizabilă pentru toți cei ce s-au aflat în aceste zile în sala Congresului, este un rezultat al participării efective a tuturor categoriilor de oameni ai muncii la elaborarea hotărîrilor privind mersul înainte al vieții economice, politice, sociale și culturale, pe toată scara ierarhică a societății, de la întreprinderea industrială sau cooperativa agricolă de producție, pînă la guvern sau Marea Adunare Națională. Așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Congres, „în comparație cu societatea capitalistă, orînduirea noastră oferă nu iluzia democrației abstracte, declarative, ci realitatea exercitării în fapt a drepturilor suverane ale poporului în stat, a celor mai largi libertăți democratice ale maselor, exprimate în ultimă instanță în participarea nemijlocită la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe, la guvernarea țării. Noua e-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Sînt cincizeci de ani de atunci

„ERA O PRIMĂVARĂ FRUMOASĂ ȘI PLINĂ DE SOARE"

● București, anul 1921 ● Între strada Academiei și strada Sf. Ionică ● Congresul a votat ! A fost creat Partidul Comunist Român ● După cincizeci de ani de lupte glorioase, o altă primăvară și un soare mai strălucitor.

Sînt cincizeci de ani de atunci ! La 8 mai 1921 lua ființă Partidul Comunist Român, în Bucureștiul unde încă nu se stinseseră ecourile marilor lupte muncitorești. Mișcarea muncitorească din toate provinciile țării, care se manifesta tot mai puternic ca o mișcare unitară, în locul luptelor de clasă, hotărîse să pregătească Congresul în cadrul căruia să transforme partidul socialist într-un partid comunist, un partid revoluționar, capabil să conducă cu mînă sigură proletariatul în lupta pentru înfăptuirea sarcinilor sale istorice.

Zilele premergătoare acestui congres au cunoscut aprige confruntări de idei în însești rîndurile mișcării muncitorești socialiste. Responsabilitatea acesteia în fața istoriei, apărea limpede în cele scrise într-un manifest alcătuit de un grup de membri ai partidului socialist, în noiembrie 1920 : „Noi nu reprezentăm numai interesele grupării, oricum restrînse, ale muncitorilor organizați, ci și pe acelea ale păturilor proletare largi și încă neorganizate. Față de aceste interese, de răspunderea ce o avem către întreaga clasă muncitoare, de la sate și din orașe, către toți salariații, către toți năpăstuiții, datoria noastră, acum cînd pornim la reorganizare, e de a asigura în primul rînd stabilitatea mișcării".

Stabilitatea mișcării — iată o expresie care înseamnă mai mult de-

Const. ȘTIRBU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

MAI TARE CA MEDICAMENTELE!...

Prin cultură fizică se poate obține prelungirea vieții, menținerea sănătății, scăderea în greutate și creșterea în înălțime a omului, îndreptarea unor defecte fizice și întărirea sistemului nervos. Cum ? Veți afla răspuns în articolul din PAGINA A 8-A.

INTERVIUL CITITORILOR cu CORNEL DINU

Ce ați dori să știți despre „fotbalistul român nr. 1" al anului 1970 ?

ÎN CURÎND

în paginile revistei „Magazin" veți găsi răspunsurile la întrebările dumneavoastră

(Alte amănunte în pag. a 8-a)

ÎN PAGINA A 5-A

Ce este stress-ul psihic ? Îl putem evita ?

●

Secretele cameleonului

Mașinile nu vor mai polua atmosfera ! ?...

●

Un fantastic univers în miniatură

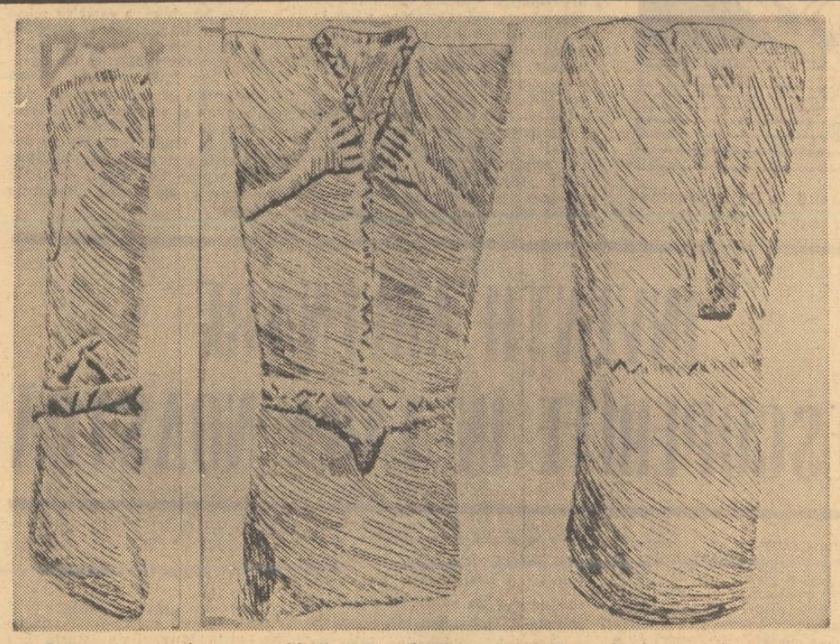

Desene reprezentînd din profil, din față și din spate una dintre ciudatele statui descoperite la Baia de Criș. Se observă ciocanul de miner (stînga), *ajurul dacic în zig-zag* (mijloc) *și sacul pentru căratul minereului aurifer* (dreapta).

Mai există enigme ?

● Uneltele făurite în urmă cu milenii. stau la baza tehnicii de astăzi ? !

● Muzeele din Sibiu și Sighișoara posedă vestigii ale cuptoarelor unde „chimiștii" antichității au realizat primul aliaj metalic din lume.

● Sculpturile cu ciocane de miner și ornamentații dacice găsite la Baia de Criș.

● Interesante amănunte despre tehnica minerității în diverse epoci ale omenirii sînt relatate în pagina a doua de dr. ȘTEFAN OLTEANU, cercetător la Institutul de istorie „Nicolae Iorga" al Academiei de științe sociale și politice.

GLOB MAGAZIN

ÎNTÎLNIRE CU LOCUITORI DIN PĂDURILE AMAZONIEI

Locuitor din triburile Mekrononti Caiapos

● Expediția unui explorator elvețian în pădurile virgine din Brazilia.
● Secvențe din viața indienilor care locuiesc la 4 000 de kilometri în interiorul pădurii Amazoniei.
● Condițiile grele de trai și acțiunile aventurierilor avizi de îmbogățire au redus mult numărul populației din aceste locuri puțin cunoscute.

(Relatarea în pag. a 3-a)

Monolog interior despre...

UIMIRE

de Victor BÎRLĂDEANU

Pentru el starea de uimire a ajuns un fel de mod de viață. Trăiește într-o continuă uimire. De dimineață, de cum deschide ochii, și pînă-n adînc de noapte, cînd îi închide, nu face altceva decît să treacă din uimire-n uimire.

Să fie limpede de la început: nu e vorba de uimirea extatică a celui care se bucură de fiecare clipă petrecută pe pămînt, care se delectează epicureic cu marile și măruntele miracole ale existenței de fiecare zi. Nici de uimirea neghiobă a celui care nu pricepe efectiv mai nimic din ce se întîmplă cu el. Și nici de uimirea autentică a omului pus față în față cu neprevăzutul.

E la mijloc cu totul altceva. Pentru acest exemplar uman uimirea de fapt joacă rolul unui panaceu universal împotriva răspunderii. *El se declară uluit de faptul că în sectorul de activitate ce i s-a încredințat treburile merg*

CONTINUARE ÎN PAG. 7

INVENȚII MILENARE descoperite în țara noastră

Sînt cincizeci de ani de atunci

„ERA O PRIMĂVARĂ FRUMOASĂ ȘI PLINĂ DE SOARE"

URMARE DIN PAG. 1

cit ne-ar arăta sensul strict al cuvintelor. Stabilitatea mișcării însemna înlăturarea confuziilor ideologice ce bîntuiau mișcarea socialistă, înlăturarea tuturor tendințelor de adoptare a unor soluții care nu corespundeau realității proprii. Pe bună dreptate scria ziarul „Socialismul" din 6 noiembrie 1920 : **„Teoria marxistă care ne călăuzește ne impune să cunoaștem, în rîndul întîi, împrejurările în care trăim, mediul țării noastre, solul în care trebuie să săpăm și fiecare să așezăm temelia organizațiilor noastre".**

Consiliul general al Partidului socialist, întrunit între 30 ianuarie — 3 februarie 1921, a accentuat delimitarea curentelor din mișcarea muncitorească, precizînd că Partidul Comunist urmărește organizarea proletariatului pe principiile luptei de clasă, al solidarității internaționale proletare, în vederea cuceririi puterii politice, a socializării mijloacelor de producție, pentru construirea socialismului.

Dar cită trudă cerea desăvîrșirea acestei delimitări, cită energie cheltuită în impunerea argumentată și convingătoare a punctului de vedere comunist! Militanți neobosiți ca Gh. Cristescu, fost secretar general al partidului pînă la congresul al III-lea, Leonte Filipescu, Gh. Niculescu-Mizil, David Fabian, Gh. M. Vasilescu, E. Köblös, M. Macavei, C. Ivănuș, E. Rozvan și mulți alții au luptat din răsputeri pentru triumful creării partidului revoluționar, de tip nou. Jandarmeria și poliția au păsit pe urmele lor și valul de arestări a început încă din toamna anului 1920. **„Aducerea la putere a generalului Averescu, călăul pus în 1907 de burghezie și moșierime să înghenunche țărănimea, avea un înțeles precis,** scria Mihai Gh. Bujor. **El avea misiunea de a salva aceiași stăpînire, de data aceasta de muncitorime, pe care trebuia de asemenea s-o înghenunche și s-o strivească".**

În ciuda represiunilor exercitate de autorități, a condițiilor grele ce le aveau de întîmpinat delegații veniți la Congres, sau în drum spre Congres, acesta s-a deschis totuși în acea zi de 8 mai 1921, care de atunci este înscrisă în calendar cu culoarea roșie a sărbătorilor.

În sala Congresului

Ducîndu-ne cu gîndul spre această zi, iată ce aflăm din amintirile unui participant — Mihai Cruceanu :

„În București, în 1921, era o primăvară frumoasă și plină de soare. Delegații s-au strîns în localul sindicatelor din strada Academiei, unde era și redacția ziarului nostru, „Socialismul". Cele trei camere strimte și o sălită îngustă gemeau de lume. Se vorbea în camera de la mijloc, cu ușile deschise ca să se audă în toate încăperile. Incurcătura asta ne-o făcuse poliția și Ministerul de Interne averescan, închizîndu-ne localul clubului în timpul grevei generale și ținîndu-l sigilat. După două zile de dezbateri, în care dreapta propunea moțiuni de amînare a Congresului, iar noi le respingeam, s-a văzut că majoritatea delegaților sînt hotărîți pentru prefacerea partidului în Partid Comunist. Lipsa unui local mai corespunzător ne stingherea mult. Cei cîțiva care conduceam dezbaterile ne-am hotărît să ne prezentăm, în delegație, la Ministerul de Interne spre a cere redeschiderea localului nostru din strada Sf. Ionică și continuarea congresului acolo. Delegația s-a format din cinci persoane din care făceam parte și eu, în afara deputaților în parlament. La interne am fost primiți de ministrul Argetoianu, care după ce ne-a avertizat că ne este interzis să ne unim cu bolșevicii, a acceptat să redeschidă sala și ținerea congresului timp de trei zile.

A doua zi, în sala cea mare a clubului, împodobită de tovarășii și tovarășele noastre, care se întreceau parcă între ei, se întindea în fund o masă lungă acoperită toată cu pînză roșie, iar deasupra un modest vas cu flori. M-a impresionat această sobrietate. Era o însuflețire mare printre cei de față, delegați și asistenți. Primul raport — asupra activității Comitetului Central — s-a referit în cea mai mare parte la greva generală".

În continuare, autorul acestor rînduri, cu emoție vădită, chiar după trecerea a cîtorva decenii, arată cum s-au desfășurat dezbaterile care au luat adesea un caracter dramatic, cît de aprigă a fost lupta cu acei ce căutau tot felul de subterfugii ca să zădărnicească fondarea partidului.

Ora supremă

Acea oră supremă a venit, după ce a fost parcursă o bogată ordine de zi, cuprinzînd prezentarea și discutarea unor documente de importanță capitală pentru activitatea de viitor a partidului.

Delegații au fost invitați să se pronunțe, prezentîndu-se în față, la masa invelită în pînză roșie și semnînd procesul-verbal. În această oră solemnă, inimile celor care participau la luarea istoricei decizii au bătut puternic în piepturi. **Rezultatul a fost salutat cu ovații în sală,** scria Mihai Cruceanu. **Ochii tuturor străluceau. Dintr-odată, în întreaga sală a izbucnit, înălțătoare, „Internaționala". A fost un moment de adîncă emoție. Ne priveam cu ochii strălucitori unii pe alții de parcă atunci ne-am fi văzut pentru prima dată.**

Transformarea partidului socialist în partid comunist avea o importanță deosebită, în funcție de schimbările structurale ce aveau să intervină în viața internă de partid, în aplicarea creatoare a unor principii marxist-leniniste. Ziarul „Socialismul" scria în această privință că un partid devine comunist nu numai prin schimbarea numelui ci **„de abia cînd el își schimbă structura și tipul de organizare".** cînd devine un partid cu membri **„convinși, conștienți, încercați în luptă și capabili să reziste la luptă și să conducă masele la atac".**

Cînd nici nu se uscase bine cerneala...

Prin crearea Partidului Comunist Român, în mai 1921, lupta revoluționară din țara noastră a fost ridicată pe o treaptă superioară, masele populare avînd în partid un conducător clarvăzător și ferm, continuatorul luptelor seculare duse de poporul român pentru libertatea lui, pentru înaintarea României pe drumul civilizației.

După ce s-a luat hotărîrea creării partidului **s-a** trecut la citirea raportului asupra statutului și asupra presei și propagandei. Dar discuțiile au fost curmate brutal de intervenția poliției și armatei.

Iată ce relata unul din participanții de frunte ai congresului, Constantin Mănescu : **„În sală a intrat comisarul regal, colonelul Georgescu, șeful parchetului militar, însoțit de 10—15 ofițeri și, în plus, de un pluton de soldați din regimentul de vînători de munte cu baïoneta la armă.**

Comisarul regal, cu o alură marțială, spune : „Domnilor, în numele legii, Congresul încetează și vă ordon să fiți liniștiți".

Apoi a cerut congresiștilor care votaseră pentru crearea partidului comunist să semneze într-un proces verbal cu multe foi volante, mai dinainte aranjate.

A fost un moment de înaltă conștiință revoluționară. Aproape toți cei prezenți trecură cu mîndrie și demnitate prin fața mesei, unde puneau semnătura pentru a pecetlui opera pe care o îndepliniseră.

„Pe cînd se semna procesul-verbal, povestește mai departe Constantin Mănescu, **un uruit de camioane ne atrage atenția și vedem cum în partea dinspre palatul regal se oprese circa 25 de mașini însoțite de soldați înarmați ; aceasta însemna că domnul Argetoianu dăduse ordin să fim arestați.**

După semuare, comisarul regal ordonă pe un ton ironic : „Acum, domnilor, doi cîte doi, veți ieși afară, la mașinile ce vă așteaptă la scară, care vă vor duce la noul dv. cămin !" Cei care nu votaseră, fură lăsați liberi.

Mașinile pline cu congresiști, care cîntau Internaționala, transportară majoritatea congresiștilor la închisoarea Văcărești — și o parte la Jilava. Era ora 5 după amiază, cînd am ajuns la închisoare. După îndeplinirea formalităților uzuale de încarcerare, pentru că toți tovarășii erau dispuși și cu voie bună, după ce ne-am aranjat fiecare în cele două dormitoare de la parter și în alte patru camere de la subsol, am „continuat congresul", adică am discutat pe marginea creării P.C.R.".

Așadar, nici nu se uscase bine cerneala semnăturilor de pe actul de constituire, cînd participanții la congres, hîrțuiți dintr-o sală în alta, urmăriți și șicanați la fiecare pas, au fost siliți să ia calea închisorii unde au început interogatoriile duse pînă la disperare și încheierea dosarelor cu specificarea **„crimă contra siguranței statului".**

În aceeași zi, redacția ziarului „Socialismul" a fost percheziționată o după-amiază și o seară, confiscîndu-se o mare cantitate de manuscrise și publicații.

Curînd avea să se însceneze faimoasa farsă judiciară din Dealul Spirii, pe banca acuzării fiind aduși 271 de comuniști.

Desigur, Congresul nu și-a mai putut continua atunci activitatea. Nu s-au putut adopta hotărîrile corespunzătoare nici în privința programului, nici a statutului, nu s-au putut lua în dezbatere nici problema tineretului, a cooperativelor, a naționalităților, toate figurînd pe ordinea de zi. Ele rămîneau a fi discutate cu alt prilej.

Important este însă faptul că acest mare Congres a reușit să pună bazele Partidului Comunist Român, partid care, de-a lungul anilor, a dovedit că slujește cu fidelitate și devotament interesele supreme ale clasei muncitoare, ale întregului popor.

Acum 50 de ani, în mai, era o primăvară frumoasă și plină de soare. După 50 de ani, această primăvară este mai înfloritoare ca oricînd, cu soare mult, cu milioane de oameni aducînd partidului florile cele mai frumoase ale dragostei și recunoștinței lor.

Const. SIRBU

Contemporani cu noi

„Socotesc că n-am greșit sfătuindu-vă să nu vă mulțumiți niciodată cu ceea ce ați învățat"

...Nu știu ce le va spune oamenilor în ziua despărțirii. Va fi emoționat. Va vorbi puțin, foarte puțin. Poate i se vor înceța ochii. Știu doar o parte din ceea ce ar fi dorit să le spună. Atît, cît a vrut să-mi mărturisească. Știu pe a cui figură îi va întîrzia privirea. Și ce gîndește despre unii dintre ei. NICOLAE AVRAM, *muncitorul specialist din secția turnătorie a Uzinei de motoare și compresoare „Timpuri Noi" mă va ierta că încerc să-i transcriu gîndurile transmițîndu-le tovarășilor de muncă din mijlocul cărora va pleca peste cîteva săptămîni. Fiindcă atunci, în ziua cînd proaspătul pensionar le va spune la revedere, după aproape 40 de ani de muncă, vor fi momente prea puține pentru a le mărturisi gîndurile sale intime...*

„Mă despart greu de voi, de tinerețea mea, de meseria care mi s-a prins de suflet, de zidurile uzinei, de toate. Voi știți că și sănătatea mea și a nevestei mă obligă să ies la pensie mai devreme decît mi-ar fi fost voia. Am să mai vin pe aici. Va trebui. Măcar să mai intru în secție și să mă uit la voi. Să mă bucur, privind cum muncești tu, Ion Ștefan pe care te socotesc un om de aur. Nu țiam spus-o pînă acum. Să știi însă că așa gîndesc. Să string mîna lui Gheorghe Barbu, lui Constantin Codrescu — să nu uiți că mi-ai fost ucenic, fiindcă eu n-am să uit, niciodată, — lui Constantin Simion. Măi Simioane, îți aminteșți cînd o cam luaseși razna ? Ai fost supărat pe mine, cînd îți vorbeam între patru ochi ? Ți-o fi trecut, că nu ți-a prins rău. Ești om de nădejde, acum. Băieți ! Tuturor aș vrea să vă string mîna. Chiar și celor care nu mai sînt aici. Am lăsat în secție o parte din priceperea mea, din viața mea.

Nu vă spun toate astea ca să vă induioșez. Am iubit și iubesc munca iar acum, la ceasul despărțirii, caut printre amintiri. Doamne, mi se pare că am început să îmbătrînesc. Dar ce să fac ? Dacă amintirile îmi vor ține de cald de acum încolo, n-am de ce să nu le chem. Nu vă uit pe voi toți, așa cum nu uit momente care-mi vin acum în minte. Eram ucenic și păzeam de multe ori „discuția", cum credeam eu atunci, a lui Ion Tărăngoi, Ion Vișinescu, Mihai Demene, muncitori cu experiență ai fabricii. Mai tîrziu, am aflat că toți trei erau comuniști în ilegalitate și citeau, acolo în camera unde se păstra ventilul cubilourilor, ziarul „Scînteia". Cînd se apropia cineva, băteam cu o bucată de fontă în ușă iar ei ascundeau foile în burlanul ventilatorului. N-am să uit nici ziua cînd am devenit membru de partid. Era în mai, 1945.

Cu fiecare dintre voi, am să stau de vorbă. Măcar în gînd. Că pe voi, tinerii, vă iubesc așa, într-un fel special. Socotesc că n-am greșit, sfătuindu-vă să vă iubiți profesia, să aveți orgoliul muncii, să nu vă mulțumiți niciodată cu ceea ce ați învățat. Unii s-au dus la liceu și chiar la facultate, îndemnați de mine. Asta mă face să mă mîndresc. Unii mi-au purtat pică fiindcă n-am tăcut niciodată cînd i-am văzut greșind. Nu-mi pare rău. Așa am crezut că e bine.

Mie mi-a plăcut meseria aleasă. Să-i faceți și voi pe alții, mai tineri, s-o îndrăgească. De cîte ori voi veni pe la uzină, aș vrea să-mi spuneți în primul rînd ce ați mai învățat nou, cîți au mai intrat la liceu, cîți l-au promovat, ce piese noi, ce economii de metal ați mai reușit să realizați la secția turnătorie. Ca să am impresia că și mîna și inima mea au fost lîngă voi. Să nu rîdeți dacă mă veți vedea, poate, de mînă cu Bogdănel, nepotul meu de 5 ani. Doar sînt bunic. Dar nu mă simt bătrîn. La revedere băieți, pe curînd !"

...Nu știu dacă nea Avram ar fi vorbit, chiar așa cum am așternut eu rîndurile acestea pe hîrtie. Dar acestea îi sînt gîndurile lui în pragul pensionării, într-o dimineață cînd încă grijile producției sînt în miezul existenței sale.

Lucia MANOLESCU

AGENDĂ săptămînală

ÎN DUBLA CALITATE DE PRODUCĂTORI ȘI PROPRIETARI AI AVUȚIEI NAȚIONALE

URMARE DIN PAG. 1

tapă de dezvoltare a țării — făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate — pune sarcini mari și complexe în fața întregului nostru popor chemat să-și unească și mai strîns eforturile, să-și valorifice tot mai larg spiritul de inițiativă, capacitatea și elanul creator, să ridice pe un plan superior întreaga activitate de edificare a noii orînduiri". De aci decurg, de altfel, și sarcinile deosebit de importante ale sindicatelor, pe care Congresul are menirea să le definească și să stabilească în mod clar atribuțiile și obiectivele activității sindicale în condițiile noi ale dezvoltării socialiste românești.

Locul sindicatelor în societatea noastră este determinat de realitatea fundamentală potrivit căreia oamenii muncii din România au dubla calitate de producători și, în același timp, de proprietari ai mijloacelor de producție, ai avuției naționale. Reunind în rîndurile lor milioanele de oameni ai muncii, sindicatele oferă un cadru organizat în care aceștia își exercită drepturile și obligațiile ce le revin ca producători și proprietari, găsind astfel terenul cel mai propice pentru a participa, sub conducerea partidului, la rezolvarea treburilor economice și sociale, la guvernarea țării. De aci, și sfera largă de atribuții care revin sindicatelor, pornind de la faptul că, în țara noastră, clasa muncitoare, toți oamenii muncii au posibilitatea și sînt chemați să se manifeste în adoptarea hotărîrilor și măsurilor care privesc mersul înainte al societății, perfecționarea activității în toate domeniile construcției socialiste și pînă la problemele sociale, de viață și de muncă sau cele ale activității cultural-educative. În legătură cu sarcinile ce revin sindicatelor, secretarul general al partidului a arătat că acestea „sînt chemate să organizeze, în ultimă instanță, controlul muncitoresc asupra tuturor organismelor societății — în economie, în viața socială, în domeniul învățămîntului, culturii, sănătății, al serviciilor publice — în interesul maselor largi de oameni ai muncii. Exercitarea acestui control asigură tuturor celor ce muncesc posibilitatea de a influența nemijlocit activitatea statului, a organelor puterii, a celorlalte organizații de masă și obștești ; aceasta reliefează faptul că în țara noastră poporul este cu adevărat stăpîn pe destinele sale, își făurește în mod conștient viața așa cum dorește".

Opinia publică din țara noastră a urmărit lucrările Congresului Sindicatelor cu un legitim interes, cu convingerea că ele vor da un nou impuls pe linia organizării și unirii eforturilor clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii, în vederea înfăptuirii cu succes a programului elaborat de Congresul al X-lea al partidului de dezvoltare socialistă multilaterală a României.

Clepsidra

ASTENII DE PRIMĂVARĂ

de Constantin VIȘAN

Ascult sgomotele orașului. Acum s-au mai liniștit. Întunericul nopții le vătuiește, le îndepărtează parcă, le adaugă o surdină misterioasă.

Un tramvai alunecă pe undeva prin Colentina. Din sala cinematografului Patria se aud replicile lui Mihai Viteazul. Lipscanii visează fluvii de mătase. La spitalul Colțea medicul de gardă se grăbește spre sala de operație unde îl așteaptă un automobilist îmbătat cu narcise.

Dar cine nu s-a îmbătat cu ceva în această duminică plină de accidente, prima zi după echinocțiu ?

Pînă și casele, pînă și străzile. Toate păreau amețite, grizate. De soarele care le-a scăldat cît a fost ziua de lungă într-o lumină de miere caldă, atîțitoare.

Acum, orașul stă cu mîinile sub cap și se uită la cer. Peste cîteva ceasuri va trebui să se scoale ca să plece la lucru și pe el nu-l prinde deloc somnul. Dar cum să poți dormi după o zi ca asta ? Zîmbește Parcă niciodată n-a văzut atîta lume pe străzi, atîtea fete frumoase. Cu gîndul la soare, mai toate uitaseră maxi-mele acasă și se năpustiseră la Șosea. Numai mini, numai zîmbete, numai cîntece. Ca o viitură a bucuriei. Văzîndu-le, orașul a uitat că e de piatră ; și-a lăsat baltă toate interesele și-a hoinărit la braț cu fetele. Ca un crai de Curtea Veche.

Le-a plimbat cu barca în Cișmigiu, a băut bere la Buturugă, a așteptat cu ele la Otopeni venirea berzelor, le-a cumpărat de la țigănci ghiocei și viorele, le-a recitat cu aer romantic versuri de Minulescu.

Fetele... Fete frumoase ca-n București... mai zise orașul și atîpi imediat.

În virful picioarelor, ca să nu-l trezesc mă apropii de masa unde știam că mă așteaptă pagina albă pe care trebuia să scriu Clepsidra. Rămîn contrariat. Pagina nu mai e albă. S-a transformat într-o frunză. Dar iată, altă uimire. În locul mesei un brad. Șifonierul prinde și el siluetă de copac. Seamănă grozav cu nucul din grădina copilăriei. Ramele tablourilor, scaunele, televizorul s-au prefăcut în cireși.

Știți că nu e rău ? — le spun. E mai frumos acum. Tot aveam eu nevoie de-o livadă. Și de-o pădure.

Chemați degrabă cucii, mierlele și privighetorile și-apucați-vă de înflorit. Și de cîntat.

Primăvara e scurtă.

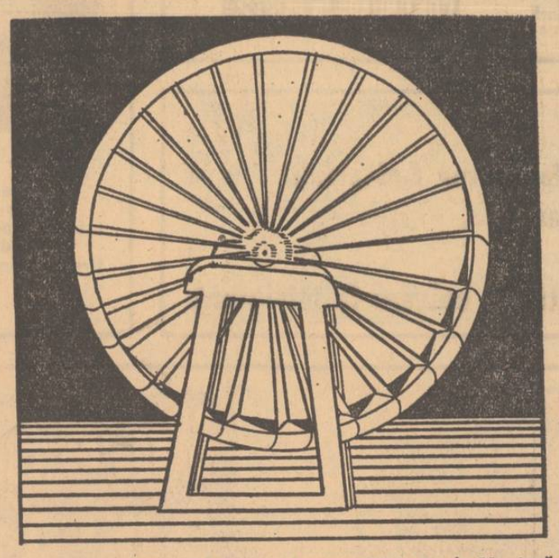

Roata hidraulică cu 24 cupe descoperită la Roșia Montană (desen reconstituire)

Mai există enigme?

INVENȚII MILENARE DESCOPERITE ÎN ȚARA NOASTRĂ

Cetăți inexpugnabile aprovizionate cu apă printr-un sistem de aducțiune alcătuit din țevi ceramice, case încălzite de calorifere la fel ca și băile termale, o metalurgie înzestrată cu utilajele necesare făuririi armelor, podoabelor și monedelor, meșteșugari inițiați în arta creării splendidelor vase ceramice pictate sînt numai cîteva dintre amintirile păstrate de pămîntul românesc despre populațiile care au viețuit aici în urmă cu milenii. Iată că ideea, ce părea la un moment dat fantastică, și anume că la baza multora dintre utilajele făurite de știința și tehnica mondială au stat uneltele făurite de oamenii din epocile neolitică, a bronzului sau fierului, se concretizează datorită descoperirilor arheologice din ultimele două decenii. Relevăm în acest sens, concluzia savantului englez **J. D. BERNAL,** din lucrarea „Știința și istoria societății": **„Este interesant de observat că, deși materialele s-au schimbat, majoritatea soluțiilor găsite în acel timp** (autorul se referea la epoca neolitică) **sînt folosite și astăzi, constituind deseori baza tehnicii moderne".** Și, exemplificînd una dintre aceste soluții preistorice, savantul englez scria: **„Cruciala descoperire a arcului (care a avut loc în epoca veche a pietrei) reprezintă prima utilizare de către om a energiei mecanice potențiale... fiind una dintre primele mașini folosite de om".**

Minerii antichității

De la senzaționala descoperire de acum un deceniu, pusă în evidență de C. S. Nicolăescu-Plopșor, referitoare la cele mai vechi unelte făurite de oamenii de acum 600 000 de ani, unelte găsite pe valea Dîrjovului și a altor afluenți ai Oltului, pînă la epocile mai apropiate de noi, cea a bronzului și fierului, epoci caracterizate de o intensă extragere și prelucrare a metalelor, dezvoltarea tehnologiei legate de acest meșteșug a atras după sine mai cu seamă în epoca fierului, un considerabil progres în toate domeniile vieții umane. Referitor la evenimentul cu adevărat epocal al descoperirii bronzului, precum și al variatelor utilaje folosite de mineri în diverse perioade istorice am solicitat opinia cercetătorului dr. **ȘTEFAN OLTEANU de la Institutul de istorie „N. Iorga" al Academiei de științe sociale și politice.**

— În urmă cu aproximativ patru milenii s-a reușit crearea unui aliaj între cupru și cositor. Atunci s-au pus bazele metalurgiei bronzului, reducerea și prelucrarea minereurilor de cupru și obținerea bronzului dînd numele acestui aliaj întregii epoci (circa 1900—1150 înaintea erei noastre). Descoperirile arheologice ne-au atestat pe viu că această realizare a dus la intensificarea extracției și prelucrării cuprului, aurului și altor metale. O problemă interesantă care s-a ridicat în fața cercetătorilor trecutului a fost aceea că nicăieri în Europa nu s-au găsit fragmente din cuptoarele care au servit la reducerea minereului de cupru în epoca bronzului. Sînt totuși unele indicii care pledează pentru existența acestora. Mă refer la prezența în țara noastră a metalului brut sub formă de lupe de cupru, adică a bucăților de aramă care s-au scurs în procesul reducerii în partea inferioară a cuptorului. Asemenea lupe se pot vedea astăzi la muzeul Brukenthal și la cel de istorie din Sighișoara, ele fiind găsite la Gușterița, lîngă Sibiu sau în apropiere de Sighișoara. Prezența acestor resturi de metal indică existența cuptoarelor de redus cupru dispărute între timp.

Roata hidraulică de acum 1800 de ani

Relativ la tehnica minieră folosită de romani pentru extragerea aurului din minele din Dacia cercetările întreprinse în zona auriferă din Transilvania au dus la descoperiri interesante. Dintre utilajele romane găsite evidențiez vestigiile unor roți hidraulice cu cupe care erau utilizate pentru evacuarea apei din galerii. La Ruda, lîngă Brad (jud. Hunedoara), pe galeriile unde se exploata aurul din filon au fost găsite resturile unei asemenea roți. Tot aici erau și fragmente de pive care serveau la sfărîmarea minereului aurifer și la amalgamarea lui. Una din pivele de la Ruda avea o înălțime de 1,26 metri și un diametru de 0,60 m. O altă roată hidraulică a fost descoperită la Roșia Montană. Aceasta avea 24 de lopeți făurite din lemn de fag, diametrul roții fiind de 3,5 metri. Acționarea acestei roți se făcea manual de 2—3 oameni. Colegul meu și coautorul studiului „Din istoria mineritului în România" inginerul de mine Nicolae Maghiar, a găsit în mina „Petru și Pavel" din Bucium, jud. Alba, un butuc al unei roți hidraulice, alături de opaițe cu inscripții romane. Lîngă butuc erau și cîteva doage ale ciuberelor și resturile unui troc, în ceea ce privește tehnica minieritului, la Ruda romanii au folosit sistemul puțurilor înclinate cu trepte în tălpi, de unde denumirea de astăzi „Treptele romane".

Ciudatele statui de la Baia de Criș

Trei monumente, unice prin întruchiparea lor, pot fi văzute astăzi la Muzeul de istorie din Deva. Ele au fost găsite în mina de aur de la Baia de Criș, județul Hunedoara. Cele trei piese, asemănătoare, aproape identice, nu diferă decît prin dimensiuni și anume înălțime și lățime, ele prezentîndu-se fără capete.

Cercetătorul **OCTAVIAN FLOCA** într-un studiu privitor la aceste statui relatează că cele trei piese reproduc schematic siluetele avîntate ale personajelor. La două dintre ele, partea inferioară este mai groasă și nefasonată, fiind destinată spre a fixa monumentele pe sol. Cioplitorul în piatră care le-a lucrat n-a fost preocupat de a reproduce detaliat corpurile omenești, membrele superioare fiind modelate schematic, cu brațele lipite de corpuri, antebrațele repliate pe piept, degetele depărtate. După părerea istoricului menționat, statuile nu ar reprezenta personaje feminine, de fapt aflîndu-ne în fața unui stil deosebit de execuție. De asemenea ele ar fi avut la origine și capete realizate tot atît de schematic.

Un element plastic prezentat de toate piesele este ciocanul-topor, unealtă introdusă sub centură, iar pe spate se observă puternic conturat un sac — poate un coșuleț — pe care cele două bretele îl fixează solid, sac care servea pentru transportul minereului aurifer. **Atît ciocanele cît și sacii indică pregnant tema reprezentării sculpturilor: trei mineri, iar forma ciocanelor atestă și vîrsta lor: din secolele XII—V î.e.n., adică din prima epocă a fierului. Prezența pe centurile fiecărei statui a unui ornament în zig-zag, element pe larg utilizat de civilizația dacică de la primele ei origini drept un motiv decorativ preferat, este semnificativă.** De altfel, acad. prof. **C. DAICOVICIU** a scris despre aceste sculpturi : **„Ne putem întreba dacă faimoasele statui de «mineri» din muzeul din Deva, găsite la Baia de Criș, nu sînt tot dacice".**

În concluzia studiului său, prof. Octavian Floca mai emite ideea că aceste statui ar reprezenta divinitățile tutelare ale minerilor care indică, în același timp, diversele munci ale acestora.

Cuptorul înalt de la Ghelar

Cercetările arheologice din ultimii 10—15 ani au pus în evidență evoluția procedeelor tehnice în domeniul mineritului, permanența valorificării bogățiilor subsolului, **faptul că multe din procedeele folosite de daci s-au continuat pînă în epoca medievală. În același timp s-a relevat aportul minerilor de pe teritoriul țării noastre la dezvoltarea patrimoniului tehnicii miniere universale.**

Merită subliniat faptul că în Muzeul științelor din Londra este expus, la loc de cinste, un model de cuptor înalt descoperit la Ghelar, județul Hunedoara. Construit din piatră, partea de jos era căptușită cu un material refractar. Curentul de aer era introdus printr-o deschidere în partea inferioară a cuptorului, iar deasupra el avea un capac și o platformă de încărcare. În interiorul său s-a găsit o bucată mare de fier redus, după părerea specialiștilor vestigiile acestui cuptor aparținînd secolelor IX-X.

★

În diverse muzee ale lumii sînt expuse realizări ale poporului nostru de-a lungul veacurilor, realizări care denotă ingeniozitatea constructorilor lor. Citățm printre altele un model al morii cu făcae expusă la München, în Muzeul capodoperelor științei și tehnicii, moară care este o precursoare a turbinei Pelton. De asemenea, căruciorul purtat pe șine de lemn prevăzute cu aș și inimă (macaz) descoperit la Brad, primul vehicul cu schimbător de șine folosit în mine, modelul lui fiind expus la Muzeul din Berlin.

Simion SAVEANU

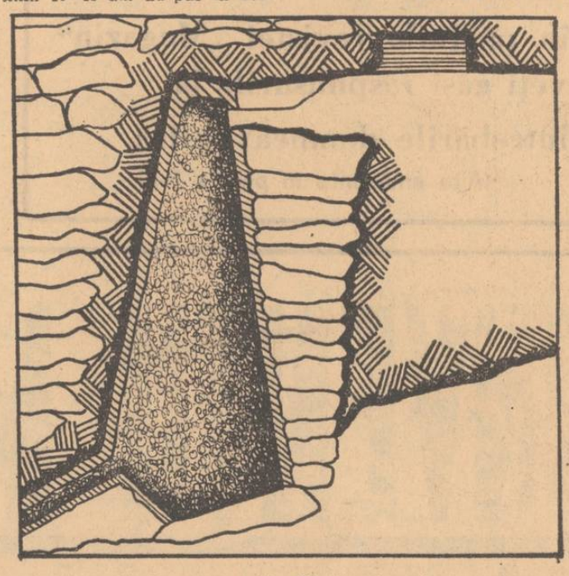

Cuptorul de la Ghelar (desen)

ÎNTÎLNIRI CU LOCUITORI DIN PĂDURILE AMAZONIEI

PAUL LAMBERT, autor de teatru, radio, televiziune, etnolog și explorator elvețian, a terminat în anul care a trecut o nouă expediție, în Amazonia. Peripețiile călătoriei sale, însemnările privind viața triburilor de indieni, activitatea sa depusă în scopul apărării „semenilor noștri înapoiați" cum îi numește, merită, socotim a fi consemnate. Redăm mai jos cîteva momente din această călătorie.

Încă de la bun început trebuie arătat că puțini europeni au ajuns în pădurile virgine de pe teritoriul brazilian. **„De ce să nu recunosc** — declară Lambert — **pregătirile de plecare în această expediție s-au desfășurat de multe ori cu gîndul la Richard Mason. Era un explorator englez care a plecat în anul 1969 prin locurile spre care ne îndreptăm noi. A fost găsit mort cu capul plin de sulițe otrăvite".**

Și totuși temerara expediție a avut loc. Cea mai grea porțiune s-a dovedit a fi — așa cum era de altfel de așteptat — călătoria în susul fluviului Amazon, de fapt un pericol permanent. Au fost străbătuți mii de kilometri cu bărci speciale subțiri și fragile sub un soare torid necruțător. În aer sau în apă insecte și reptile veninoase. Opririle la mal pentru odihnă, pe înserat, erau urmate uneori, din cauza fiarelor sălbatice, de adevărate nopți de groază.

Încet, încet, grupul se apropia de cei pe care dorea să-i întîlnească, să stea în preajma lor, oameni aflați încă în stadiul de sălbăticie.

Un trib aproape necunoscut

Primul popas, la un trib aproape necunoscut Mekrononti Caiapos la 4 000 km în interiorul pădurii Amazoniei. De fapt, din motive lesne de înțeles, expediția — prudentă — s-a oprit la circa 60 km de sat. Din acest moment rolul principal a revenit lui Hilmar Gluck, recunoscut — nici mai mult nici mai puțin — ca specialist în a intra în legătură cu triburile înapoiate. În astfel de ocazii trebuie să te arăți pașnic, cu gînduri prietenești, să inviți pe cei la care ai ajuns, nicidecum să-i vizitezi cu forța. A luat cu el diferite obiecte tentante, — viu colorate sau lucioase — și a plecat în pădurea deasă.

După zile de așteptare înfrigurată, din întunericul pădurii au apărut indienii. Goi, femeile purtînd copiii în spate agățați în niște plase făcute din plante, bărbații înarmați cu arcuri și sulițe. În anturajul lor, câini, maimuțe și papagali. **„După ce două civilizații separate de milenii s-au privit față în față,** spune Lambert, **teama reciprocă a dispărut și — simbol al încrederii — a început schimbul. Pentru cuțite, oglinzi, inele, am primit produse artizanale ale tribului ca sulițe, arcuri, coliere foarte fine din pietre lucioase ș.a."**

Al doilea popas la tribul indian **Meinacoxet Kamaiura** de care apropierea se face identic. Sînt liberi, inofensivi, ba chiar prietenoși cînd intuiesc că n-ai venit ca dușman. Trăiesc lîngă un curs de apă pescuind puținii pești care există, culeg anumite plante pentru mîncat, cîntă cu un fel de flaut, fac dragoste și... așteaptă moartea. Sînt fascinanți, au corp frumos. Deși există sărăcie în alimentație, statura lor este excepțională, atletică. Atît bărbații cît și femeile sînt supli, viața grea a pădurii nu i-a abrutizat.

Viața zilnică, distracțiile

Hrana de bază a oamenilor din triburi este peștele — iar cînd este secetă, salvarea vine de la plante și în special de la manioca pe care știu s-o facă comestibilă înlăturîndu-i partea toxică. Pescuitul este destul de original : se fac baraje de-a lungul riului curgător din plante ce secretă un suc amețitor pentru pești. Un alt mod de a pescui este cu ajutorul arcurilor ale căror săgeți sînt de... 2 m.

Căsătoria este cunoscută și se desfășoară după un ritual special. În anumite perioade fetele de măritat se așează pe malul unui lac, apoi cu capul

sprijinit în mîini (poziție la care renunță din cînd în cînd doar pentru a nu amorți) privesc ore întregi luciul apei în care își vor vedea soțul. La 15—20 m de ele, în hamace din plante împletite și situate la înălțime, bărbații le privesc.

Cînd se decid, coboară, se apropie și pun mîna pe umărul celei alese. Astfel, viitoarea soție, înainte de a se întoarce spre cel ce a atins-o, vede chipul soțului în apa lacului. În acest fel se consfințește căsătoria.

Femeile alăptează copiii pînă la... 8 ani, fiind convinse că numai laptele de mamă este cel care reușește să-i țină în viață pînă la această vîrstă. De cum împlinesc doi ani însă, sînt introduși în apă și învățați să înoate, uneori înainte de a ști să meargă.

Distracție, în sensul nostru, este doar „Serbarea celor șase". Este vorba despre șase trunchiuri de copaci — fără coroană — îngropați astfel încît rămîn deasupra pămîntului circa 1,50 — 2,00 m. Copacii — ornamentați cu frunze, pene și plei colorate — simbolizează de fapt tot atîtea morminte. Dansul și cîntul — cu flauturi și tobe — durează o zi și o noapte neîntrerupt.

Triburile de indieni se războiesc uneori între ele dar nu din sete de cuceriri sau jaf. Sînt războie ce urmăresc salvarea rasei. Dacă femeile unui trib, de pildă, mor de vreo epidemie bărbații respectivi îngroziți că se pierde rasa se năpustesc la triburile vecine și fură femei.

Viitorul acestor oameni ?

Numărul de indieni aparținînd triburilor din aceste locuri a scăzut vertiginos. Din 1930 și pînă în 1970 tribul Munducuri a ajuns de la 19 000 oameni la 1 200 ; Guarani de la 5 000 la 300 ; Caraja de la 4 000 la 400 ; Cintas Largas de la 10 000 la 500. În medie din 400 familii indiene a rămas doar una.

Motivul ? În primul rînd condițiile grele de viață, în al doilea acțiunile unor aventurieri veniți de prin toate colțurile lumii. Avizi de îmbogățire aceștia au masacrat metodic indienii bombardîndu-i sau otrăvindu-le mîncarea. Este motivul pentru care Paul Lambert — omul — a făcut filme pe care le-a trimis pretutindeni (la O.N.U., UNESCO, Organizația Mondială a Sănătății), a ținut conferințe. Toate intitulate „Fraterna Amazzonia" și cu intenția de a salva viața acestor „semeni" care trăiesc îngroziți cu gîndul la moartea pe care le-o aduc oamenii civilizați.

„Serbarea celor șase" în tribul Meinacoxet Kamaiura.

remember • remember • remember

köln (III)

La Sfinții Apostoli, sus în Neumarkt, într-o dimineață cu lumină severă și cu același vînt care ne-a însoțit toate zilele petrecute la Köln, am întîlnit un grup de călugărițe hispane din tagma fericitei Teresa de Avila, suava poetă a secolului de aur, ale cărei poeme au lăsat în memoria mea crîmpeie muzicale de incantație naivă :

Vivo sin vivir en mi,
I de tal manera espero,
que muero porque no muero.

Tinere, sau mai curînd fără vîrstă, în straiul lor impecabil și riguros desenat, cum le-ar fi pictat Zurbaran, decanul artiștilor monastici, au trecut pe sub copacii desfrunziți, ocolind superbul templu și intrînd înlăuntru, lăsară în jurul bisericii ca un contur de umbră străvezie. Voi intra și eu să văd interiorul corului în treflă care e mîndria acestei „capodopere a romanicului renan, dar imaginea ei exterioară e dominantă și poți sta multă vreme privind-o din felurite unghiuri cînd îți apare mereu alta, schimbîndu-și înfățișările o dată cu perspectiva. Nimic mai despuiat de orice idee ornamentală ca acest tîrziu și puternic romanic de pe malurile Rinului, răspunzînd parcă inflexibilității dogmatice a epocii — și totuși multiplele corpuri geometrice ale acestei biserici, în mișcarea lor ideală capătă dintr-o dată un sens baroc prin natura relațiilor dintre ele, foarte deschise. Aceeași impresie de baroc al volumelor la Sfîntul Gereon, unde excrescența lor are în centru vechiul decagon al unei zidiri anterioare și undeva zac amintirile unei biserici paleocreștine, poate încă din vremea cînd romanii înălțaseră aici un oraș.

Impunătoare de la distanță, biserica Sfîntul Martin cu patru turnuri îngemănate la înălțime și masiva clopotniță. O recunosc dintr-o imagine pictată de Memling în ciclul său dedicat Sfintei Ursula, respectiv sosirea la Köln — compoziție pe un fundal perfect realist spre deosebire de impenitentul fantezist Carpaccio care în aceeași scenă plasează o fortăreață imaginară fără nici o legătură cu orașul de pe malurile Rinului. Răvășită de bombardamente, a fost restaurată dar e încă închisă și posomorită. Și Sfînta Maria Lyskirchen tot pe malul fluviului, și mai departe undeva Sfîntul Kunibert, mare, grandioasă (încă nereconstruită total) ultima dintre bisericile romanice de la Köln, isprăvită abia pe la mijlocul secolului al XIII-lea, avînd morminte vechi rămase dintr-o capelă zidită cu o jumătate de mileniu înainte, între care acela al unuia dintre misionarii anglo-saxoni, contemporani ai lui Bonifaciu-Winfrid, apostolul englez al Germaniei ce reușise să creștineze în primele decenii de după 700, popoarele păgîne de peste Rin. Orice vestigiu care mă poartă dincolo de anul 1 000, spre hotarele primului ev mediu, îmi dă o ciudată senzație de vechime imemorială, mă simt migrînd spre o lume infinit mai îndepărtată în timp decît antichitatea... capete enigmatice răsărind din ceață, căpetenii hirsute, martiri dezarmați și solitari printre neamuri eteroclite, păduri stăpînite de zeități exilate, mistuindu-se în obscure și enigmatice mitologii. Îndeosebi aici, pe malurile Rinului, unde se scăldară frumoasele Gudrun și Brynhild, spune Volsunga Saga, și unde, înainte de a porni spre împărăția hunilor, își ascunsese tezaurul Gunnar, scufundîndu-l în valuri... s-a mai rămas aproape nimic din acele epoci încrucișate în semiîntuneric, poate doar pietre răzlețe, și nume, pierdute și ele în labirintul eruditilor.

Încerc să-mi imaginez orașul pe la 1 250 cînd toate bisericile lui romanice erau ridicate în spațiul restrîns al fortificațiilor care apărau cei 40 000 de locuitori din Kölnul acelui timp. Fără somptuozitatea Veneției, fără fastul Revennei, cucerită de mozaicurile bizantine, fără strălucirea incomparabilă în epocă a Constantinopolului, acest oraș trebuia să fi avut totuși, o măreție a lui, sumbră, septentrională... imensă coroană imperială de fier sau de piatră, învăluită de negurile, norii, vîntul și păsările Rinului.

*

Fluviul e consecvent cu metalul sever al valurilor sale ridicate de vînt. După amiază rece de noiembrie pe cheiul masiv, înghețat în beton, însuflețit de copaci desfrunziți... perspectivă largă peste apele care poartă șlepuri lungi și elegante vase de pasageri, poduri noi și temelnice se arcuiesc înalte, lăsînd navele să lunece pe sub ele... cîndva pe albia aceasta va fi lunecat și Corabia nebunilor *imaginată de Sebastian Brant în veacul al XV-lea și reluată în zilele noastre de americana Katherine Anne Porter. Poetul alsacian se inspirase din tradiția Carnavalului renan care transforma încă din cele mai vechi timpuri, lăsata secului într-o sărbătoare de libații și luxurii pantagruelice, iar aici la Köln pînă azi petrecerile bîntuie zile în șir într-o dezlănțuire ce violează brutal ponderea și cuviința germană. În acele zile întregul Köln, cu musafirii veniți din multe orașe germanice, devine o imensă Narrenschiff plutind pe apa Rinului într-o debusolădă ce nu și-a pierdut cu totul vigoarea și ingenuitatea originară.*

Parcurg cîțiva kilometri de-a lungul fluviului... parcuri, turnuri medievale, grădina zoologică... am fost și voi rămîne probabil întotdeauna un pasager al corabiei lui Bzant, legănată de valuri abstracte, spre nicăieri, sub cerul ce ne îngăduie tuturora un drum fără întoarcere.

a. e. baconsky

DE PRETUTINDENI

Pe lîngă pompele de benzină din Japonia se vor introduce automate care vor da apă curată sau o soluție de curățat în schimbul unei monede. Un alt model de automat este destinat pentru proprietarii de mașini care și-l pot instala în garaj.

●

ESTE APROAPE SIGUR că ideea elicopterului aparține lui Leonardo da Vinci care a înfățișat grafic acest aparat de zburat încă în 1486. Recent însă, un savant englez, Charles Gibbs-Smith, a descoperit la biblioteca din Copenhaga un manuscris flamand, datînd din 1325, care cuprinde un desen interesant — ceva în genul unui elicopter jucărie. După părerea oamenilor de știință este vorba de prima idee grafică a elicopterului. Deocamdată nu este cunoscut și autorul acestei idei.

●

O FIRMĂ engleză de patiserie a început să expedieze pîinea în ambalaje de hîrtie de diferite culori. Ambalajul are pentru fiecare zi a săptămînii o altă culoare, încît clientul vede de la distanță dacă pîinea este proaspătă.

●

NINA ROMANENKO, salariată în vîrstă de 24 ani la o creșă din Moscova a devenit cîștigătoarea unui concurs de televiziune care a durat cîteva luni. Obiectivul concursului a fost descoperirea unei fete între 18—24 ani care să dețină calități feminine deosebite. Candidatele concursului trebuiau să pregătească printre altele o salată gustoasă, să gătească produse de patiserie, să prezinte arta lor coregrafică și să răspundă „în mod chibzuit și inteligent" la toate întrebările puse.

●

PARTICIPANȚII expediției sovietice în Mongolia au ajuns la concluzia că pustiul Gobi a fost cîndva un ținut înfloritor. O parte considerabilă a suprafeței sale era acoperită de apă. Cu 130 milioane ani în urmă erau aici păduri și rîuri pline de pești. În pustiu au fost găsite rămășițele unor plante gigantice, a unor saurieni și crocodilii.

●

TREI TINERI vest-germani au traversat Antarctica pe o distanță de 3 000 kilometri — de la Belrano la Mc. Murdo — în numai 90 de zile. În timpul acestei îndrăznețe călătorii, unul din membrii grupului, Fritz Stammberger, în vîrstă de 29 de ani, s-a încumetat să plonjeze de pe un iceberg în apa aflată la limita înghețării — minus 4 grade Celsius (din cauza salinității ridicate, apa îngheață în această regiune la minus 5 grade Celsius). El a reușit să înoate timp de 3 minute. Poate că acest record ar fi fost îmbunătățit dacă în apropierea sa nu ar fi apărut, din adîncuri, o balenă.

Puppy, cățelușul de șase săptămîni, nu mai este orfan !... El a fost adoptat de maimuța Judy, „pensionara" unui parc zoologic din California.

●

500 AVIOANE de transport supersonice zburînd șapte ore pe zi ar putea ridica temperatura stratosferei cu 4 grade centigrade, lucru care ar avea un efect nefast asupra vieții terestre, releva de curînd la Bâton — Rouge (Louisiana) profesorul Panofky, unul dintre cei mai de seamă meteorologi americani.

●

O MACHETĂ a trenului „zburător" realizată de o fabrică de locomotive din München, a fost recent prezentată publicului. Acționat de un motor de inductie linear, el urmează să alunece de-a lungul unei străzi suspendate. Perne magnetice, produse de generatoare electrice Diesel chiar în tren, îl mențin în suspensie. Într-un transrapid au loc 200 de persoane. Transbordarea lor din tren în tramvaie sau invers ar putea avea loc chiar în cursul călătoriei, la o viteză redusă la o sută de kilometri pe oră și pe sine paralele.

În primele zile ale lunii în curs, la Grand Palais din Paris a fost inaugurată expoziția „Arta pe teritoriul Iugoslaviei, din preistorie și pînă în prezent". Printre exponate se află un cap de femeie sculptat în marmură (imaginea noastră), descoperit la Salona, lîngă Split, vechi de două milenii.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CÎND AȘCHIILE VOR DEVENI SEMINȚE

de Nicolae LUPU

Ne sosesc vești dintr-un colț obscur, foarte obscur, al continentului african ; pe teritoriul Rhodesiei de sud condusă de Smith, se află 15 kilometri pătrați de pămînt, cunoscuți sub denumirea de regiunea Tangwena. De mult și-a făcut sălaș aici tribul Tangwena. Prin 1930, autoritățile coloniale au promulgat un faimos document de „repartizare" a pămînturilor conform căruia zona Tangwena a fost declarată „regiune europeană". Întîmplarea face ca pînă la instaurarea în Rhodesia de sud a regimului Smith nimeni să nu se fi grăbit să informeze pe cei din tribul Tangwena despre existența unui astfel de document și nici măcar să-l pună în aplicare. Nu se știe care au fost rațiunile — fie birocrația colonială, fie alte preocupări mai rentabile — care au salvat ani de zile tribul. Și în acest caz s-a dovedit că instaurarea regimului rasist Smith a însemnat intensificarea asupririi coloniale.

Tribul a primit ordin să părăsească pămînturile care „nu-i aparțin". Ordinul a fost urmat de apariția în așezările tribului a unor detașamente de poliție dotate cu cîini și diferite instrumente contondente, de alungarea populației, distrugerea colibelor, confiscarea cirezilor de vite și vinderea lor, în sfîrșit de tot ceea ce putea face imposibil traiul tribului în regiunea Tangwena. Ce-i drept, oamenii au fugit în munții din apropiere dar au declarat, prin glasul șefului de trib Rekayi, autorităților regimului de la Salisbury : „Nu vom părăsi pămînturile părinților noștri. Ne-ați distrus colibele și grădinile noastre. Dar vom reveni, vom reclădi, vom planta din nou. Nu vom pleca pînă la moarte".

Și de cinci ani, lucrurile se petrec întocmai. Rasiștii vin, distrug și pleacă. Băștinașii se întorc, clădesc și așteaptă. Un ziarist englez își exprimă părerea că pînă la urmă băștinașii vor trebui să cedeze pentru că nu au capacitatea de rezistență necesară a face față tuturor forțelor angajate de regimul Smith împotriva lor. Poate, dacă totul s-ar reduce la încleștarea din acel minuscul punct al continentului african. Șeful tribului, întrebat care sînt cele mai puternice visuri nutrite de oamenii săi, a spus : „Pămînturile lor, vitele lor, și posibilitatea de a trăi în pace". Or, astfel de năzuințe animă milioane de africani ceea ce reduce puterea forței folosite de rasiștii rhodesieni împotriva populației băștinașe, la adevăratele proporții : o minusculă expresie a încercării de a opri mersul înainte. Un cunoscător al celor ce se petrec în Africa spunea simbolic că ori de cîte ori vrei să nimicești ceva care are rădăcini adînci, atunci aschiile se împrăștie precum semințele și multe, multe cresc. Așa va fi și pe pămîntul Tangwenei.

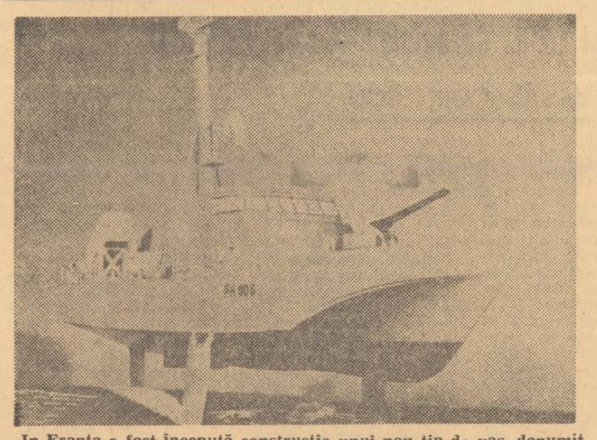

In Franța a fost începută construcția unui nou tip de vas, denumit hidropter. Este vorba de un vas de 3,5 tone, propulsat de doi reactori, care va putea atinge 90 km/oră și va putea transporta un număr de 200 de persoane, navigînd pe mare. Spre deosebire de naviplan, care alunecă pe pernă de aer, hidropterul are un sistem de suspensie bazat pe două aripi, cu profil aerodinamic, care rămîn sub nivelul apei.

ATENȚIE, ELANI!

Specialiștii în cinegetică consideră că cea mai densă populație de elani din Europa se află în regiunea Moscova, unde numărul acestora se ridică la circa 9 000. Marele număr de elani generează anumite probleme una dintre ele fiind salvarea animalelor aflate în situații grele. Regiunea Moscova avînd o populație densă și o industrie dezvoltată sînt frecvente cazurile cînd elanii vin „în conflict" cu orașul. Odată, un elan și-a făcut apariția în plin centrul Moscovei, în piața Maiakovski. Recent, o tînără femelă a fost „descoperită" în stradela Kolpacinii, în apropiere de redacția ziarului „Vecerneaia Moskva". Neobișnuita „cititoare" a fost luată în primire de un grup de lucrători, unic în felul său, de la Inspecția de vînătoare regională, care se ocupă cu salvarea animalelor sălbatice aflate într-o situație critică în oraș. Animalul a fost narcotizat, după care a fost transportat cu mașina într-o pădure din afara orașului.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

LINGURA-PISTOL !...

În piața pustie mașina înaintă fără zgomot oprindu-se la cîțiva metri de vitrina încă luminată. Omul de la volan murmură :

— Vedeți ?

— Da, e cineva acolo.

— Bine. Piața-i pustie.

După o clipă omul de la volan stinse motorul și cei trei coborîră. Aveau fețele acoperite.

— Să mergem !

Cu mîinile în buzunare se îndreptară spre magazin făcînd un efort să meargă încet, ca niște trecători fără treabă. În vitrină străluceau bijuteriile.

— Gata ? spuse unul din ei și ceilalți doi dădură din cap scoțînd pistoalele. O ultimă privire spre piață ca să se asigure că nu-i vede nimeni apoi cel înalt apăsă clanța și împinse : ușa era închisă cu cheia. Dinăuntru o voce neliniștită întrebă :

— Cine-i ?

— Ei drăcie, e închisă, ce facem ?

— Lăsați-mă pe mine..... Banditul întinse pistolul. Cel de lîngă el îl apucă repede de mînă : Ce faci, ești nebun, vrei să ne înhațe ?

— Nebun ești tu ! Acum nu mai avem încotro, am intrat în horă. La o parte.

Omul trase și zgomotul de metal și de sticlă spartă sună îngrozitor în liniștea nopții. Broasca sări și cei trei năvăliră în magazin :

— Mîinile sus ! Erau nervoși, Făcuseră, firește un zgomot infernal.

Priviră în jur ; trebuiau să se miște repede; unul din ei repetă : „repede : Mîinile sus ! Repede !"

Cele două persoane din magazin, Pietro și Carla Fusi, priveau încremeniți. Ea scoase un strigăt și el aplecîndu-se o trase sub tejghea spunînd totodată cuiva din încăperea alăturată : Ferește-te Enzo, ia pistolul !

Un zgomot de pași grăbiți, zgomotul unui scaun ce cade ; și cei doi tineri dispărură sub tejghea de unde Pietro mai strigă odată : Trage Enzo !

Bandiții se întoarseră în direcția încăperii de unde se auzea un fîșnet ușor : văzură în pragul ușii profilîndu-se statura masivă a unui om cu mîna întinsă amenințător, ce se pregătea să tragă.

Nu mai ezitară. Îmbrîncindu-se spălară putina.. erau acum în piață, terorizați de arma ce-i amenința din spate.....

— Dă-i drumul repede — strigă unul ; mașina o luă din loc ca un bolid dispărînd în ceață. Dăduseră greș dar cel puțin erau în viață.

Totul se petrecuse în cîteva secunde.

*

În magazin, după ce dispăruseră bandiții, se făcu o liniște stranie. Revenindu-și Enzo Fusi exclamă :

— Cheamă carabinierii !... Repede ! Apoi traversă magazinul și trase obloanele ;

— Repede, pînă nu-și dau seama că... a fost o lingură !

Exact așa. În timp ce Carla plîngea încet și Pietro telefona carabinierilor, Enzo privi arma cu care înspăimîntase bandiții. O lingură.

Era la masă cînd auzise avertismentul fratelui. Acum supa trebuie că s-a răcit.....

S-a petrecut la Solaro, în Lombardia.

(Din „Domenica del Corriere")

SPIRALE

DOI POEȚI

de Eugen BARBU

Argintatul peşte şi alte poezii adună mi se pare versurile selectate cu grijă de Dinu Ianculescu după ani de zile de apariţii sporadice prin publicaţiile noastre. Actor de o îngrijită ţinută, recitator de poeme la festivalurile radiodifuziunii, un intelectual de înaltă structură, autorul face pasul decisiv odată cu tipărirea acestei plachete la editura **Eminescu.**

Dinu Ianculescu practică inscripţia uşor romantică şi intimistă atît de la modă înainte de al doilea război mondial. Ritualul poetic are o sacralitate ce nu scapă cititorului, totul este spus cu o dignitate prejudecată : **„Aur sus la ora / turnului pe clopot / În albastru, nave / duse spre declin / Peste racla frunzei / nechezat şi tropot / caii depărtării / albi cu şoldul plin** (Aur sus). Uneori, urme pillatiene pot fi bine distinse în poezia lui Dinu Ianculescu. Asimilarea este perfectă şi de o frumoasă realizare : **Cită răbdare în struguri / sub ale soarelui ruguri ! / Aracii au venit din pădure / s-ajute viţa, s-o-ndure / Ea a stat rezemată / toamna la judecată / Pusese în strugure vin / din mai, pe la Sin Constantin / Piatra cerului, cu dinţii a rupt poalele catrinţii / Şi nu i-a cîrpit o iotă / aţa vîntului la fotă / Acuma ciorchinii-n găleată / şueră şi nu se-mbată / Şi-ntr-al butiilor bust / aşează must / Iarăşi răbdare / la săcătoare / Şi la pritoc / iau din livezi busuioc / să moară cu el, la fereastră / de sticlă albastră".**

În toată poezia lui Dinu Ianculescu pluteşte ceva diafan, versurile lui au graţie şi delicateţe : Iată „Îngerii blonzi" : **„Au ieşit / îngerii blonzi / să caute luna / Ascultă / cum trec / însoţiţi / de copaci / Cu braţele-n / aripi / se fac / dimineaţă"** sau acest „Madrigal" : **„Mă bintuie / la ora din adîncuri / fără întoarceri / frunzele de toamnă / Şi-a zilei stinsă rochie / înveleşte / la nesfîrşit / genunchii voştri, Doamnă !".** „În depărtare" nu se pare o bijuterie : **„În depărtare / ora de sare / Vara se pierde / în svonul verde".** Sigur că există şi clişee în aceste încercări, dar lucrul mi se pare firesc **(singele meu are culoarea iubirii sau pe trepte subţiri spoiesc zidul dorinţelor)** dar iată acest fragment frumos de poem care răscumpără totul **„Poate a fost apă, poate a fost zi / Noaptea ca o lance, ora ca un leş / Cită amintire timpul a cules / Ca să pară virstnic şi să nu-l mai ştii / Totuşi, pentru sine, ochiul a ales / Umbra şi lumina, care nu vor fi /"** sau : **„uşor la car, prin vîntul hăis şi cea / în toamna care-n cer a hăulit / îndepărtat, neauzit, abia".**

★

„O casetă cu şerpi" a lui Petre Stoica trădează mijloacele mai vechi ale acestui poet. El este un versificator rece, organizindu-se în jurul decorului banal, făcînd artă din platitudinea habitudinii. Ceea ce la alţii este fatal ; anecdotica, la acest poet îmi pare mijlocul de a ivi strofe şi poeme întregi de o preţioasă ţesătură. S-ar putea vorbi de o ştiinţă a aglomerării la Petre Stoica, de vinarea cuvintelor celor mai terne şi de asocierea lor savantă pentru a naşte un plictis plin de patină. Griurile lui intenţionate dau tocmai din această cauză o strălucită calitate versurilor sale. Iată începutul unei elegii ciudate : **„Flaşnetarii s-au prăbuşit la capătul străzii / un singur papagal mai zboară prin lume / şi strigă Sesame deschide-te, un singur papagal / curînd îl mănîncă însă pisicile primăverii".** Este o poezie a peisajelor deşerte, a duminicilor triste, fără oameni pe străzi, a unei retractilităţi impuse în care singurătatea devine monstruoasă şi se face cancer devorator de suflete. Un ţipăt mut de disperare vastă străbate poemele lui Petre Stoica care spune totul cu o degajare descurajantă, ştiind să folosească excelent cuvintul : **„În sfîrşit pe roţi ruginite a sosit şi duminica / o sărbătorim spălîndu-ne de pe faţă funinginea / săptămînii sau privind plictisiţi pe fereastră / a sosit cu promisiuni aurii, cu bomboane cleioase / pînă şi călăul are zi de odihnă, recită din Biblie / îşi îndeamnă copiii să lase nebunul în pace / în parc bătrînii desleagă cuvinte încrucişate / dar se poticnesc la cuvîntul moarte şi pleacă / visînd eternele duminici din rai, visînd / nu-i nimic, vîntul face dreptate, stinge focul / pasiunilor mici, linge praful de pe gurile statuilor / bronzul să poată rosti mai departe sentenţe / nu-i nimic, stimaţi, iubiţi, preamăriţi păminteni / iată şi seara, închinaţi-vă la altarul săptămînii / şi rugaţi-vă pentru sufletul lui Cristofor Columb / rugaţi-vă demni".** Sigur că nu lipsa virgulelor ne supără cel mai mult aici, ci sfîrşitul ratat al poemului, dar pînă la finalul pus există destule motive de incintare. Petre Stoica este un poet al stărilor crepusculare, cintăreţ al burgurilor devorate de inactualitate. Iată **Treflă pe treflă,** poem superior : **„Stăm la o masă aşternută cu amurg de coniac / printre picioarele noastre aleargă animale teribile / dar numai în zori ucidem tigrul, acum / pindim armonia cuvintului, carnea sa / e mentă, smochină, ori smirnă şi iată / că pămintul ne slăveşte pe toţi / de ce să ne mănînce vulturul acela / o, şi e vară, şi toamnă, şi iarnă, şi încă / ne aflăm în acest carusel, dar nu vă speriaţi / toate drumurile duc mîine la riul care ne spală moartea adunată pe faţă / şi, desigur vom fi / treflă pe treflă".** Îmi place la acest poet tocmai starea lui de levitaţie levantină, bahică cu noblеţe, fără disperări şi imprecaţii şi tocmai de aceea mai convingătoare. Mijloacele sale artistice superioare îi îngăduie să reuşească acolo unde alţii ratează de obicei din lipsa de muniţie : **„Tramvaiul meu are suave aripi de libelulă / seara mă poartă lin deasupra culorilor aspre / mă depune în camera voastră ; / tocmai mîncaţi / potîrnichi pepit, tocmai vă ştergeţi barba brumată / în vecini copilul primeşte două clopote la fund, au / pe terasa înstelată o femeie destoinică mîngîie / coarnele diavolului, dar apa robinetului picură / totul ar fi în ordine şi chiar în distinsă dezordine / numai că Nichita Stănescu lipseşte iarăşi de-acasă / taie în lună litere de vis pentru ţesut cuvinte de vis / revine cu mantia zeului pe umeri, deci rondul meu / se încheie, îmi desbrac bufonul de romburi şi ciomburi / şi tramvaiul meu deraiază şi nu-mi rămîne decît / să iau din cuibul îngerului o bomboană de malţ / treptat dizolvîndu-mă".** Cu o mai strînsă supraveghere a unor dilataţii plate, încărcindu-i poezia cu lest, Petre Stoica ar rămîne cel mai interesant expresionist al nostru. Şi cred că o demonstraţie în acest sens nu se mai cere făcută...

„AŞTEPT CU NERĂBDARE VIITOAREA STAGIUNE BUCUREŞTEANĂ"

Interviu cu Magda IANCULESCU

— V-aţi întors de curînd de la Lille, unde aţi interpretat rolul Mareşalei din „Cavalerul Rozelor" de Richard Strauss. După cîte ştiu, acum doi ani aţi mai apărut pe scena Operei din Lille, în aceeaşi operă. În afara faptului că vă place mult acest rol, foarte apropiat sensibilităţii şi posibilităţilor dv. vocale, ce v-a atras la Lille ?

— Stilul de lucru şi distribuţia, alcătuită din soliştii de la diferite scene lirice europene : de data aceasta am cîntat alături de interpreţi de la Operele din Köln, Düsseldorf şi Viena.

— Şi dirijorul ?

— Jef Nachtergaele, prim dirijor al Operei din Gand (Belgia).

— Aţi avut dificultăţi de întîmpinat ?

— Mai întîi repetiţiile lungi şi obositoare, cele opt ore pe zi de stat pe scenă, de cîntat cu orchestra, de punere la punct a întregului ansamblu. Timpul fiind foarte scurt, acest stil de muncă era absolut necesar. În al doilea rînd, dificultăţile de limbă : s-a cîntat în limba germană şi nu toţi interpreţii — ca să nu mai vorbim de figuranţi, toţi francezi — cunoşteau partitura în original foarte bine. În al treilea rînd, publicul, această „necunoscută" pe care nu-l vezi în întunericul sălii, dar pe care-l ştii acolo, pîndindu-te, gata să te aclame, dar şi să te fluiere. Am avut cu toţii un trac !...

— Apropo de public, cum recepţionează francezii pe Richard Strauss ? Mă gîndesc că Wagner sau Richard Strauss sînt totuşi mai accesibili publicului din ţările de limbă germană.

— Judecînd după afişele din această perioadă, în Franţa se cîntă multă muzică germană din a doua jumătate a secolului trecut. Exact cu o săptămînă înaintea „Cavalerului" fusese o excelentă reprezentaţie cu „Lohengrin". Cel mai bun criteriu îl constituie însă marele succes pe care l-am avut cu „Cavalerul Rozelor". După fiecare act au fost ovaţii şi rechemări la rampă, răsplătindu-ni-se astfel efortul depus la repetiţiile epuizante de care vă pomeneam. Or, pentru noi, artiştii, aceasta este cea mai preţioasă răsplată. O satisfacţie în plus ne-a oferit-o una dintre cronici care, apreciind foarte favorabil întregul spectacol, „admirabil pus la punct", cu o minuţiozitate a interpretării şi a regiei amintind de o „delicată broderie medievală", justifică succesul şi prin faptul că „în mod evident, interpreţii se cunosc bine şi sînt obişnuiţi să cînte împreună !" Aşa încît deruta cronicarilor — nu odată înclinaţi spre maliţiozităţi gratuite — de data aceasta ne-a bucurat, nefiind nici lipsită de haz. Nici vorbă de „obişnuinţa de a cînta împreună !"

— Îmi place foarte mult afişul (un afiş mare de doi metri pe unu, anunţînd „Cavalerul Rozelor" de Richard Strauss cu Magda Ianculesco **„en vedette").**

— L-am păstrat special, pentru că afişele sînt un vechi „of" al nostru ; prezentarea lor grafică nu ne aduce aproape nici un serviciu, Nu se pot vedea de la distanţă iar de aproape trebuie să-ţi pui ochelari ca să poţi citi distribuţia scrisă cu litere de ziar.

— Proiecte pe anul acesta?

— Un turneu în Iugoslavia, Tosca şi Aida în Belgia şi Franţa, cîteva concerte în Italia. Ceea ce aştept cu nerăbdare este însă viitoarea stagiune bucureşteană în care s-a programat reluarea „Cavalerului Rozelor", în primul rînd pentru că rolul Mareşalei va fi pentru mine un debut pe scena Operei Române şi în al doilea rînd pentru că adevăratul şi permanentul examen în cariera mea îl constituie confruntarea cu publicul nostru, care-mi dă mereu emoţii şi satisfacţii incomparabil mai mari decît ale spectatorilor de pe alte meridiane.

Georgeta CIOCILTEA

PREMIERE

văzute de Neagu RĂDULESCU

Mariana Stoica şi Ludovic Spiess în „TURANDOT" la Opera Română.

H. Nicolaide, Puiu Călinescu şi Aurel Storin autorul piesei „BIMBIRICĂ", care se joacă la Teatrul „C. Tănase"

NOI, DESPRE FILMELE NOASTRE

„ZECE SECUNDE" — noul film al regizorului Mircea Mureşan

Sebastian Papaiani şi Ioana Cassetti într-o scenă din filmul „Zece secunde".

— *La ce se referă cele 10 secunde ?*

— Este vorba de intervalul în care se decide dacă eroul moare sau nu.

— *De ce depinde această şansă ?*

— De nişte calcule pe care eroul şi le face, de conjuncturâ, de reacţiile celor din jur şi, bineînţeles, de imprevizibil. O şansă din zece, decisă în 10 secunde.

— *Cînd este situată acţiunea filmului ?*

— În februarie 1945, în cursul evenimentelor care au premers venirea la putere a primului guvern democrat, cînd, în diferite oraşe din ţară au post preluate prefecturile, fază importantă a revoluţiei, caracterizată printr-o luptă făţişă. În acest moment, partidul comunist era abia la cîteva luni după ieşirea din ilegalitate.

— *Este un film politic, aşadar ?*

— Un film de factură politică. Înfăţişează lupta politică dintre partidele aşa-zis „istorice" şi grupurile democratice sub conducerea P.C.R.

— *Care este genul cinematografic în care s-ar putea înscrie filmul dumneavoastră ?*

— L-aş numi film de aventuri eroice. Utilizez o formulă de narăţie despuiată de orice artificii de expresie. Va fi o naraţiune nu lipsită de nuanţare psihologică, dar, în general, foarte directă şi dură.

— *Care sînt personajele asupra cărora se centrează interesul ?*

— Personajul principal, care, de altfel, determină toată dramaturgia conduce întreaga tramă, va fi prefectul propus de judeţeana P.C.R., Drăgan Mihail, interpretat de Ilarion Ciobanu. A fost condamnat la moarte în timpul războiului pentru nesupunere la ordinele militare şi este urmărit mai departe de destinul condamnării la moarte, deoarece, în momentul în care este destinat pentru funcţia de prefect, se şi încearcă un atentat împotriva lui. Atentatul eşuează, dar eroul va continua să fie ameninţat cu moartea, primejdie care devine din ce în ce mai insistentă pe măsură ce filmul evoluează.

— *Acesta ar fi nucleul principal al acţiunii ?*

— Da, pentru că odată intraţi în prefectură, comuniştii sînt împresuraţi de elemente reacţionare sprijinite de o bandă de criminali de război, clădirea este minată, iar agresorii dau un ultimatum de o oră.

— *Cele zece secunde se referă la acest ultimatum ?*

— Sînt, de fapt, ultimele din această dramatică oră.

— *Toată acţiunea se petrece în interiorul şi imediata apropiere a prefecturii asediate, în sensul unei unităţi clasice ?*

— Mai există şi acţiuni care pregătesc nucleu dramatic.

— *Cine sînt cei care se află în clădire ?*

— În afară de prefect sînt şi ajutoarele sale mai apropiate, apoi o gardă de muncitori. Mai sînt şi nişte persoane ce au nimerit întîmplător acolo, precum un ziarist cam ridicol şi hilar de la un ziar independent din Capitală (rol ce-l va interpreta regizorul Geo Saizescu), secretara prefectului, plus un grup destul de numeros din protipendada industrială şi negustorească a oraşului, convocaţi pentru a li se aduce la cunoştinţă primele măsuri ale noii administraţii în legătură cu eliminarea sabotajului din producţia de război şi stîrpirea speculei.

— *Cui aparţine scenariul ?*

— Îmi aparţine, dar este după o idee de Corneliu Leu.

— *Care sînt membrii echipei de filmare ?*

— Operator este George Cornea, decorurile sînt semnate de Marcel Bogos şi costumele de Virgil Moise.

— *Dar din distribuţie cine mai face parte, în afară de cei citaţi ?*

— Sandu Sticlaru, Sebastian Papaiani, Iulian Necşulescu, Mihai Mereuţă, Valeria Seciu, Ioana Casetti, debutează interpreta de muzica uşoară Mihaela Mihai, apoi Ion Besoiu, Octavian Cotescu, Ştefan Mihăilescu-Brăila, Gh. Aurelian şi mulţi alţii.

Florica ICHIM

O CASĂ PICTATĂ DE GH. TATTARESCU

de Aurel LEON

Pe strada Fulger nr. 12 din cartierul ieşean Tătăraşi se află o căsuţă veche, ca de altfel toate construcţiile din partea locului. În ea s-a mutat de cîţiva ani familia Vasile Ionescu, cumpărînd imobilul de la Ioan Borş, ofiţer pensionar. În momentul predării casei, foştii proprietari au spus între altele :

— În această casă a locuit Gh. Tattarescu în perioada cînd a executat pictura catedralei mitropolitane, iar pereţii din camera mare sînt pictaţi de el. Dacă daţi la o parte straturile de var ajungeţi la lucrare.

— De unde ştiţi ?

— De la familia prof. Savinescu, proprietarii dinaintea noastră, care, la rîndul lor, ştiau de la vînzătorii casei.

Şi astfel casa înconjurată de trandafiri din Tătăraşi a trecut de la un locatar la altul împreună cu acest secret, peste care fiecare a aşternut noi straturi albe.

Numai că actuala gospodină, funcţionară la căile ferate, e şi o pasionată pictoriţă amatoare. Astfel că în loc de a mai adăuga o nouă pojghiţă de var s-a apucat cu răbdare să scoată la iveală presupusa operă neştiută a lui Tattarescu, începînd cu tavanul. În adevăr, tavanul e pictat în frescă, ceea ce a făcut ca varul dat peste pictură să nu facă priză perfectă şi deci, să se poată executa înlăturarea. Deşi e vorba, în ansamblu, de un model decorativ oarecum uzual pentru epoca de baroc pretenţios a sfîrşitului de veac XIX, format din motive ornamentale geometrice, pornind de la un dreptunghi şi sfîrşind în volute de cerc, combinate cu stilizări florale şi cornuri ale abundenţei, sînt citeva elemente care singularizează acest tavan şi anume cele care evadează din făgaşul arhitipului. Ele pledează pentru ipoteza Tattarescu, în orice caz pentru o lucrare de artist-pictor şi nu de oarecare zugrav. Întregul ansamblu e realizat în griuri subtil potenţate şi în culori lucrate, tonalităţi surde de roşu şi albastru, de o noblеţe ce poate fi şi a paletei lui Tattarescu. În cele patru colţuri se află încadrate mici picturi în ulei reprezentînd flori (trandafiri, maci, dalii şi crizanteme) ce, de asemenea, pot fi atribuite lui Tattarescu. Adăugînd că unele motive ornamentale din acest tavan amintesc pe cele observate pe cojocul înflorat al „Portretului de ţăran muntean", pictat înaintea şederii în Iaşi (1880—1886), se pare că în adevăr Gh. Tattarescu e autorul acestor ornamentaţii de interior domestic. Să se fi amuzat artistul împodobindu-şi camera, sau o fi executat o dorinţă a gazdei sale ieşene ? În orice caz, se confirmă că cele susţinute de foştii proprietari nu erau fără temei şi, dacă afirmau că Tattarescu şi nu altcineva a locuit şi a pictat acesti pereţi, înseamnă că ştiau ceva. Bineînţeles, lăsînd specialiştilor libertatea de a confirma sau nu, această, deocamdată, ipoteză, mai ales după terminarea îndepărtării straturilor suprapuse.

Casa din str. Fulger nr. 12 — Iaşi

ECOURI • ECOURI

JEAN-PAUL BELMONDO turnează în regia lui Henri Verneuil filmul „Le corse". Pe genericul acestei pelicule, alături de cunoscutul actor francez, mai figurează Robert Hossein şi Omar Sharif.

CLAUDE GENSAC va interpreta pentru a şasea oară rolul de soţie a comicului Louis des Funés în filmul „Jo", care îl are ca regizor pe acelaşi Jean Giraul, realizatorul tuturor celorlalte filme din seria „jandarmilor".

DESPRE *„Ja, ja, mon général"*, realizat de marele comic Jerry Lewis, se spune că rivalizează cu „Dictatorul" lui Chaplin. Rămîne de văzut.

QUEIMADA" de Gillo Pontecorvo („Bătălia pentru Alger") este odiseea unui Lawrence din Antile, cu Marlon Brando în rolul principal.

NOUĂ FILM al lui Ralph Nelson, „Soldatul albastru", se ocupă de o temă de mare actualitate în Statele Unite : raporturile cu populaţia indiană de pe teritoriul ţării.

O AUSTRALIE legendară este adevăratul protagonist al ultimului film turnat de Tony Richardson, „Ned Kelly", acţiunea situîndu-se în 1870.

PRIMUL ACTOR care a interpretat un rol de cow-boy în filmul american a fost Gilbert Anderson, cunoscut sub numele de Ronco Billy. De curînd, el a decedat la Hollywood în vîrstă de 90 ani.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 28 MARTIE

PROGRAMUL 1. 9,00: Matineu duminical pentru copii. 10,00: Viaţa satului. 11,30: Tiberiu Brediceanu. 12,00: De strajă patriei. 12,30: Revista operetei. 13,15: Fotbal: Sport. Club Bacău — C.F.R. Timişoara. 15,00: Emisiune în limba maghiară. 16,30: Studioul „N". 18,00: Unde-i greşeala ? 19,00: Voci tinere. 19,20: 1 001 de seri. 20,00: 50 de ani în 50 de evocări. 20,10: Filmul „O sută de băieţi şi o fată". 21,35: Întîlnire pe platou cu: Nicolae Herlea, Ion Voicu, Vali Niculescu, Viorica Flintaşu, Emil Gavriş, Stanciu Simion, formaţia Guido Manusardi, Stela Popescu, Ştefan Bănică. 22,35: Duminică sportivă.

PROGRAMUL II: 20,00: Pinocchio şi Cippolino. 20,30: „Discurs pentru o floare" de Paul Everac. 21,35: Carnet bucureştean. 21,45: Edith Pieha. 22,00: Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 29 MARTIE

18,00: Scena şi ecranul. 18,30: Pe deal pe la Cornăţel. 18,45: Revista economică TV. 19,20: 1 001 de seri. 20.00 : 50 de ani în 50 de evocări. 20,10: Filmul „Martorul principal". 21,20: Ocolul ţării în 8 luni. 22,20: Muzică uşoară.

MARŢI 30 MARTIE

18,00: Orele culturii arădene. 18,20: Steaua polară. 19,00: Reflector. 19,20: 1 001 de seri. 20,00: 50 de ani în 50 de evocări. 20,10: „Viaţa ce ţi-am dat" de Luigi Pirandello. 22.00 Jungla din Borneo. 22.25 Muzică şi... surprize.

MIERCURI 31 MARTIE

18,00: Universal-şotron. 18,30: Economie, ştiinţă, conducere. 19,00: Moment folcloric. 19,20: 1 001 de seri. 20,00: 50 de ani în 50 de evocări. 20,10: Filmul „Marele Gatsby". 21,40: Poşta TV. 21,55: Cadran internaţional. 22,30: Bucuriile muzicii.

JOI 1 APRILIE

18,00: Emisiune în limba maghiară. 18,30: La volan. 18,50: Viaţa literară. 19,20: 1 001 de seri. 20,00: Istoria vie. 20,50: Flori de primăvară... 21,05: Planeta se grăbeşte. 21,40: Teledivertisment '71.

PROGRAMUL II: 20,00: Concert simfonic. 21,00: Nicolae Filimon. 21,35: Filmul „Colonia Lanfieri".

VINERI 2 APRILIE

18,00: Căminul. 18,50: Glume de aprilie. 19,20: 1 001 de seri. 20,00: 50 de ani în 50 de evocări. 20,10: Filmul „Bună ziua, doctore". 21,40: Panoramic ştiinţific. 22,15: Handbal masculin: V.F.L. Gummersbach — Steaua Bucureşti.

SÎMBĂTĂ 3 APRILIE

PROGRAMUL I: 17,00: Emisiune în limba germană. 18,00: Bună seara fete ! Bună seara, băieţi ! 19,00 Cîntare patriei şi partidului. 19,20: 1 001 de seri. 20,00: 50 de ani în 50 de evocări. 20,10: Teleenciclopedia. 21,00: Reîntîlnire cu Gigliola Cinquetti. 21,10: „Incoruptibilii". 22,00: De dragoste. 22,50: Concert de jazz.

PROGRAMUL II: 20,00: Arta plastică. 20,15: Teledivertisment. 21,15: Seara melomanului. 22,05: Reportaj pe glob. 22,25: „Aghiotantul excelenţei sale".

Meridiane LITERARE

● PROBLEMA accelerării ritmului lecturii continuă să preocupe cercetătorii din diferite ţări. În cadrul catedrei de limbi străine a Institutului electrotehnic de comunicaţii din Odesa a fost construit un dispozitiv pentru lectură rapidă. Este vorba de un aparat acţionat electric, care face să se perinde prin faţa ochilor, într-un ecran cuprinzînd nu mai mult de 4—5 rînduri, textul cărţii citite. Cum nu există cărţi imprimate pe o bandă continuă, inventatorii aparatului propun, pentru moment, soluţia „sacrificării" cărţilor, prin lipirea în bandă a paginilor. Viteza rulării benzii este reglabilă, putîndu-se ajunge pînă la parcurgerea a 2—3 pagini pe minut, respectiv 3 600 semne pe tipar. Dar, notează „Literaturnaia gazeta" care a relatat despre acest procedeu, adepţii acestui sistem recunosc că deocamdată ei „tatonează problema".

● *ÎN CALIFORNIA a încetat din viaţă la vîrsta de 70 de ani Jean London-Miller, fiica mai mare a lui Jack London, autoarea cărţii recent reeditată în S.U.A. „Jack London şi timpul său". Cu puţin timp înainte de moarte, Jean London-Miller mărturisea într-o scrisoare că lucrarea „Jack London şi timpul său", avînd caracterul unei biografii obiective, nu cuprinde amintirile personale despre marele scriitor, amintiri pe care fiica acestuia le avea aproape gata pentru tipar.*

● CU OCAZIA împlinirii, a unui sfert de veac de la moartea lui Gerhardt Hauptmann, editura Aufbauverlag din R.D.G. pregăteşte o ediţie bibliofilă a dramei acestuia „Răscoala ţesătoarelor", ilustrată de Käte-Kolwitz.

● COMITETUL sovietic jubiliar pentru sărbătorirea a 150 de ani de la naşterea lui Dostoievski a dat publicităţii măsurile menite să celebreze în această ţară memoria scriitorului. Vor apare noi ediţii ale operelor lui Dostoievski, cărţi de critică consacrate scrierilor lui, se vor organiza expoziţii şi sesiuni ştiinţifice. Manifestările vor culmina la 11 noiembrie 1971 cu o adunare festivă la Teatrul Mare din Moscova.

● ARHIVA cunoscutului scriitor austriac Franz Theodor Csokor, mort în 1969, cuprinde numeroase lucrări inedite, în curs de publicare în ţara sa. Este vorba de piesa „Alexander", fragmente consacrate socialistului austriac Friedrich Adler, mitului biblic al lui Iov şi respectiv împăratului Carol de Austria. În fondul de manuscrise al Bibliotecii municipale din Viena au intrat aproximativ 30 poeme inedite şi o vastă corespondenţă aparţinînd scriitorului. Csokor este cunoscut îndeosebi prin lucrarea sa dramatică „3 noiembrie 1918" consacrată prăbuşirii imperiului austro-ungar şi prin romanul „Cheia abisului".

● GÜNTHER GRASS şi Siegfried Lenz, care au însoţit în decembrie trecut la Varşovia delegaţia condusă de Willy Brandt, care a semnat Tratatul polono-vestgerman, au declarat la întoarcere că au avut întrevederi fructuoase cu scriitorii polonezi. Siegfried Lenz a anunţat că va scrie împreună cu un scriitor polonez o carte alcătuită din două episoade distincte inspirate din trecutul recent al celor două ţări, după care speră să se poată face şi un film în coproducţie.

Un spectacol pe săptămînă

„SĂPTĂMÎNA PATIMILOR"

(Teatrul Naţional „I. L. Caragiale" — sala Comedia)

de Al. CORNESCU

„Ipoteză dramatică de veac eroic moldav", aşa se subintitulează „Săptămîna patimilor" de Paul Anghel. Şi, firesc, în faţa acestei formule neobişnuite pentru o piesă de teatru, trebuie să laşi la uşă orice fel de prejudecăţi şi să accepţi sau să respingi ceea ce ţi se dă, fără a cere să se respecte canoanele genului sau cele, şi mai riguroase, ale istoriei.

Probabil că mulţi spectatori se vor întreba dacă eroul din „Săptămîna patimilor" este Ştefan cu adevărat, dat fiind că, începînd cu Bolintineanu, continuînd cu Delavrancea, Sadoveanu sau Iorga, figura domnitorului ne era restituită în alte dimensiuni. Dar autorul lansează o „ipoteză" privind perioada luptelor de la Valea Albă şi ea pare verosimilă sau, în orice caz, omenească perfect explicabilă. În plus, chiar dacă ţesăturii dramatice i se pot găsi cusururi, Paul Anghel este un scriitor de elevată eleganţă ; lucrarea are caracter poematic şi ararеori istoria privită cu un ochi contemporan a avut un interpret mai interesant din punct de vedere literar.

Spectacolul de la Naţional, încredinţat regizorului George Teodorescu, are, paradoxal, mari calităţi, alături de defecte nu puţin importante. Se cuvine, în primul rînd, citat faptul că, în rolul lui Ştefan, Gh. Cozorici se dovedeşte încă o dată un mare interpret al acestui gen de dramaturgie. El joacă cu discreţie noblеţea personajului, gesturile au frumuseţe firească iar vocea sa plină dă autoritate şi domină spectacolul. Alături de el, alţi actori construiesc schiţe remarcabile ale unor roluri episodice: Emanoil Petruţ, Const. Dinulescu, Dorel Iacobescu, Emil Liptac, Silvia Popovici, Valeria Gagialov. Dar sînt şi unii pe care regizorul nu i-a putut stăpîni şi care tot ce fac pare fals şi tot ce spun sună fals, culminînd cu acea scenă a întîlnirii dintre Ştefan şi Kesarion, interpretat de Florin Piersic, căruia nu-i fac nici o vină pentru ciudata — ca să fiu îngăduitor — sa apariţie în mijlocul sălii şi nici pentru modalitatea de a-şi striga replicile peste capul spectatorilor.

În încheiere, un cuvînt bun pentru admirabilul decor conceput de I. Popescu-Udrişte, care, şi de această dată, apare ca un admirabil creator de atmosferă.

PSIHOLOGIE

CE ESTE STRESS-UL PSIHIC ÎL PUTEM EVITA ?

Convorbire cu dr. R. FLORU

directorul ştiinţific al Institutului de psihologie al Academiei de ştiinţe sociale şi politice

Ce este stress-ul ? S-ar părea că la viteza cu care captăm noutăţile, nimeni n-a mai avut răgazul să traducă acest cuvînt, lăsîndu-l să intre ca atare în vocabularul civilizaţiilor contemporane.

Ne-am pomenit pronunţînd cuvîntul „stress" cu dezinvoltură, mai înainte chiar de a-i descifra bine înţelesul. Ne-a impresionat şi l-am înscris în „moda zilei". A luat locul „astemiei", „suprasolicitării nervoase". Stressul înseamnă de fapt ansamblul **răspunsurilor** adaptative la situaţii extreme. A devenit un diagnostic mai interesant pentru definirea acelui „puls neregulat" observabil la neantrenaţii din cursa de viteză a secolului, la acea „pierdere a suflului" sau pentru senzaţia resimţită de „şocul viitorului", cum a mai fost denumit. Viteza de lucru, viteza de circulaţie a ideilor, avalanşa noutăţilor tehnice rostogolită în cotidian au avut fără îndoială ecou în psihologia contemporanilor. Şi dacă medicina modernă este firesc preocupată astăzi de posibilităţile şi limitele organismului uman în faţa diferitelor solicitări, sociologia şi psihologia sînt chemate să studieze pe alte coordonate valenţele de adaptare la viitorul-prezent. Întrebarea la care vor trebui să răspundă în ultimă instanţă este : **POATE FI APARATA SOCIETATEA, POATE FI FERIT INDIVIDUL DE STRESS-UL PSIHIC ? CUM ?** Este şi întrebarea pe care i-am adresat-o directorului ştiinţific al Institutului de psihologie al Academiei de ştiinţe sociale şi politice — Dr. **R. FLORU.**

— Viaţa este esenţialmente dialectică şi ar fi cu neputinţă cunoaşterea, cercetarea ei fără a o privi şi gîndi dialectic.

— Să începem aşadar cu...

— Delimitarea şi „defrişarea teritoriului" de investigare. Problema este foarte complexă. Relaţiile între agentul stressant, „factorul agresor" sau ceea ce provoacă stress-ul şi individul supus lui, sînt de o infinită varietate şi variabilitate. Nu orice „agent" considerat „stressant" pentru cineva este stressant şi pentru altul, nu oricine „răspunde" la fel, nu oricînd şi nu oricum. Pentru a înţelege ce se întîmplă trebuie cunoscută „biografia" omului respectiv în contextul ansamblului lui de răspunsuri adaptative la agenţii psihici şi în deosebi a semnificaţiei lor; la aceasta se adaogă momentul în care-l „prinde" agentul agresor. Aşadar iată variaţii „de tip" şi „în timp". Se ingemănează fără îndoială aci o serie de factori psihici, psihosociali şi fizici.

— Sîntem tentaţi astăzi să ne referim în deosebi la factorii de suprasolicitare. Oboseala în faţa stimulilor în exces, a informaţiilor prea multe, din care „nu ne mai descurcăm".

— Este doar unul din factori, ca să vorbim acum doar de cauze. Dar şi aci este important de a şti intensitatea acestor suprasolicitări, multitudinea, durata lor. Iar inversul suprasolicitării, — subsolicitarea — constituie un factor la fel de agresiv.

— Acea foame de stimuli de care vorbiţi şi în cartea dv. „Impulsul curiozităţii", produce, aşa cum s-a demonstrat experimental, halucinaţii vizuale, tulburări psihice, tulburări ale percepţiei obiectelor la fel cu cele care apar în urma administrării unor droguri toxice. Vă citez. Pentru a conchide că este necesară păstrarea unui echilibru. Bine, dar tocmai aici este întrebarea : cum ? Ce soluţii ne oferă psihologia ?

— Psihologia nu poate împiedica o catastrofă naturală, dar prin cunoaşterea legilor psihicului poate oferi mijloacele optime pentru a-i face faţă. Pentru aceasta lucrăm „asupra individului" şi asupra instrumentelor. Ergonomia oferă soluţii pe versantul adaptării maşinii la om, a condiţiilor de mediu în care lucrează: amplasarea optimă a maşinilor, a uneltelor, aeraţia încăperilor de lucru, estetica industrială, culoarea, arhitectura... Psihologia cercetează individul, personalitatea lui, relaţiile de muncă, motivaţia în muncă, „biografia" sa complexă. Pentru că încă o dată la întrebarea „există un stress pur psihic ?", răspunsul este „nu". Se poate detecta, fără îndoială un primum movens — punctul de început, declanşator, care, în ansamblul unor date, unor relaţii, creşte, se deformează poate, izbucnind la un moment dat într-un conflict psihic sau psiho-social. OR, UN TRATAMENT PSIHOLOGIC POATE EVITA STRESS-UL. Prin identificarea tuturor „de ce"-urilor, prin reducerea cauzelor la dimensiunea lor „reală", „obiectivă", prin antrenarea capacităţii de adaptare. De pildă ? Un examen este stressant şi concluziile pot fi false. O urmărire „în timp" a elevului va da profesorului o imagine mult mai fidelă decît un test scurt. Este importantă cunoaşterea din diferite unghiuri a dezvoltării copilului. Mediul familiar, de pildă. O tensiune în familie este simţită, recepţionată, trăită de copil. Acesta va fi marcat de un conflict existent în familie şi va fi la alt tonus... Discutînd apoi de suprasolicitare şi subsolicitare. Nu cred că şcolarii sînt astăzi excesiv de „încărcaţi". Posibilitatea lor de receptare a informaţiilor este mult mai mare. Problema cred că trebuie pusă altfel. Important este „ce îi dai" şcolarului, privind informaţia din punct de vedere al eficienţei ei şi, evident, „cum anume" i-o dai. Se face o opoziţie între memorizare şi gîndire. Cred că ar trebui să ne referim la memorizare cu gîndire. Un învăţămînt prin „descoperire", prin stimularea curiozităţii, prin modelarea unor situaţii reale, prin construirea activă a elementelor care i se dau. Pedagogii sînt chemaţi să fie psihologi şi prin cunoaşterea personalităţii copilului vor putea să-şi dozeze acţiunile de învăţămînt, de îmbunătăţirea performanţelor şi capacităţilor lor de acumulare şi gîndire. Psihologii încearcă să sensibilizeze oamenii pentru aceste probleme. De la atitudinea faţă de copii, la cea a relaţiilor interumane, obligîndu-i să gîndească asupra comportamentului lor. Faţă de ceilalţi şi faţă de ei înşişi. Cum să-şi organizeze lucrul, cum să-l alterneze, căutînd situaţiile de creştere a variaţiilor senzoriale. Contactul mai frecvent cu natura, cu arta precum şi diversele metode de „relaxare-concentrare activă" pe perioade scurte —mărese capacitatea de lucru, scad bombardamentul senzorial, cresc tonusul cerebral, oferind o tonalitate mai bună pentru receptarea noului, pentru menţinerea în ritmul accelerat al secolului. Fără îndoială că atita timp cît ştii că în mîna ta stau mijloacele de a creşte capacitatea de adaptare la ritmul impus de societatea modernă, stress-ul psihic poate fi evitat.

Catinca MUSCAN

LA TELEFON... INIMA

Folosit de către om de cîteva decenii, telefonul a fost introdus abia de curînd, în mod nemijlocit, în diagnosticarea medicală. Mai precis, este vorba de o instalaţie specială, concepută de cardiologul vestgerman Heinz Sykosch : un stetoscop de o construcţie aparte, cuplat la aparatul telefonic, face posibil controlul cardiac, la o distanţă de mai mulţi kilometri. După afirmaţiile specialistului amintit, noul aparat va fi de mare ajutor acelor bolnavi ce trăiesc cu un stimulator cardiac implantat. Cu ajutorul stetoscopului... telefonic, se înregistrează la clinică — fără a fi necesară deplasarea pacientului, — activitatea inimii, medicul putîndu-se decide imediat asupra măsurilor ce trebuie luate.

NAPOLEON AL III-LEA ŞI... MARGARINA

Pentru a pune capăt numeroaselor reclamaţii ale marinei, se spune — Napoleon al III-lea a lansat un concurs în 1869 pentru descoperirea unui produs destinat să înlocuiască untul obişnuit. Un produs miracol : să aibă gustul, culoarea şi valoarea nutritivă a untului dar să nu rîncezească niciodată ! După cum se vede, Napoleon al III-lea avea o încredere nelimitată în capacitatea ştiinţei. Ceea ce este mai puţin sigur e că ideea lui sau premiul concursului au putut fi decisive. Fapt e că un tînăr, student încă, Mège-Mouriès, pasionat de problemele alimentaţiei a experimentat un nou „unt" pornind de la untura de vacă. Aşa s-a născut „margaron"-ul devenit apoi margarina. Numele i-a fost dat de la un cuvînt grecesc semnificînd „alb de perlă". Comercializarea margarinei a început în 1872. De o sută de ani ! Bineînţeles, an de an, fabricarea s-a perfecţionat, materia primă a fost pe rînd grăsimile animale, uleiurile vegetale, ceea ce nu schimbă de loc data naşterii. După cum se vede, de o sută de ani, acest „unt" nu a rîncezit.

MAI MULTE MÎINI PENTRU UN SINGUR OM ?

O asociaţie pe care electronica modernă încearcă să o realizeze: om/maşină. Omului îi revine aci rolul de sistem nervos superior putîndu-şi exercita din plin inteligenţa, imaginaţia, gîndirea, decizia — iar maşinii, pe cel al sistemului nervos inferior (sau reflex). Se creează dispozitive care să „răspundă" prompt unor impulsuri electrice, ansambluri complexe în care sînt asociaţi manipulatori şi calculator electronic — pentru ca forţa sau dexteritatea manuală să fie înlocuite şi mărite, pentru a i se deschide omului accesul de lucru în spaţii periculoase sau în activităţi de extremă fineţe şi precizie. Cercetările ştiinţifice, industria sînt interesate. Medicina îşi va găsi aci răspuns la eforturile de recuperare a bolnavilor ai căror nervi sau muşchi au fost accidentaţi.

TEHNICĂ

Maşinile nu vor mai polua atmosfera!?...

V-aţi gîndit, aţi bănuit măcar că presiunea atmosferică are influenţă asupra maşinii dv., a consumului de combustibil şi al gradului în care poluează mediul înconjurător ? Un om de ştiinţă român a găsit o soluţie originală de rezolvare a problemei.

Procesul cel mai important din motorul cu ardere internă este totuşi... arderea. Vă asigurăm că nu-i o glumă deoarece ea, arderea, asigură performanţa motorului, durabilitatea şi fiabilitatea lui, economia de combustibil, compoziţia gazelor de ardere despre al căror efect nociv se vorbeşte tot mai mult.

Pentru a pune în temă cititorul neavizat vom menţiona un lucru pe care orice automobilist îl ştie şi anume că un motor trebuie reglat ca să funcţioneze bine, normal, adică să realizeze o ardere bună, un consum minim de benzină şi o compoziţie minimă de poluanţi în gazele de evacuare. Reglarea ţine însă seama de condiţiile de presiune la altitudinea la care se află localitatea respectivă. Or, astăzi, în două ore şi jumătate, autoturismul reglat la Bucureşti, ajunge la Braşov care are o altă altitudine (650m). El va consuma — datele sînt stabilite în mod precis prin experimente repetate — mai mult cu 6—8 la sută decît în reglajul iniţial, evacuînd şi mai mulţi oxizi de carbon. Dacă la noi s-ar legifera mai strîns cantitatea de oxizi de carbon admisibili în gazele de evacuare ale maşinilor — aşa cum ea există deja în unele ţări — şoferul nostru bucureştean ar deveni, involuntar, contravenient la Braşov.

Faptul are implicaţii şi în industria forestieră unde camioanele lucrează la diferenţe mari de înălţime şi unde problema economiilor de combustibil şi a uzurii motoarelor se dovedeşte acută. În plus, noi exportăm camioane şi turisme de teren în ţări unde condiţiile geografice obligă la o circulaţie cu mari variaţii de înălţime. Columbia, China, Africa.

Pînă acum, specialiştii au realizat refacerea procesului de ardere normală pe două căi : prima, amintită — corectarea carburaţiei (reglajul ei de către un specialist); a doua — un dispozitiv automat pentru diferenţe de nivel mai mare, circa 1 500 de metri.

Dar iată că profesorul dr. docent CĂLIN ADRIAN VASILESCU, laureat al Premiului de Stat, actualmente profesor la Institutul Politehnic din Bucureşti, a găsit o cale nouă, ingenioasă şi, mai ales, foarte eficientă. Ea s-a materializat sub forma unei invenţii privind modificarea momentului aprinderii, invenţie care a fost distinsă cu Medalia de aur la unul dintre cele mai pretenţioase Saloane Internaţionale de Invenţii, Bruxelles, 1970, şi a fost brevetată într-o serie de ţări între care S.U.A., Anglia, R.F.G., Franţa, Polonia etc.

Omul de ştiinţă român a plecat, la realizarea invenţiei sale, de la faptul că, la altitudine, ca urmare a scăderii presiunii aerului, reacţia chimică de ardere îşi micşorează viteza şi, deci, arderea are o durată mai mare, cu efecte negative, printre care scăderea puterii motorului, mărirea consumului, arderea uleiului de pe cilindru, creşterea uzurii, mărirea cantităţii produşilor poluanţi.

Invenţia se bazează pe principiul că mărirea avansului la aprindere (declanşarea scînteii electrice) restabileşte parţial viteza arderii. Drept care, la distribuitorul de aprindere (Delcoul obişnuit), pe lîngă comenzile automate existente, s-a mai prevăzut o comandă automată care acţionează în funcţie de presiunea atmosferă. Astfel încît motorul se menţine tot timpul, independent de variaţiile de altitudine, în regim optim. Interesant este şi faptul că acest dispozitiv are calitatea de a corecta şi la altitudini constante variaţia presiunii exterioare a atmosferei, lucru insesizabil de către conducătorul auto, dar cu efecte concludente asupra performanţelor motorului şi a poluării mediului înconjurător. Amănuntul nu este lipsit de interes pentru că experimentele făcute pe plan mondial au arătat, de pildă, că presiunea şi temperatura unei localităţi poate varia de la o zi la alta destul de mult pentru a modifica dispozitivul de ardere al motorului.

— Toată lumea era orbită de calea clasică a rezolvării problemei : corecţia carburaţiei. Noi am sesizat că e nevoie de ceva în plus pentru a combate şi poluarea şi uzura motorului şi pentru a interveni multilateral asupra procesului de ardere, ne spune profesorul dr. docent Călin Vasilescu. Aşa am pus la punct dispozitivul nostru care, sperăm, va fi fabricat în curînd în serie industrială, aducînd maşinilor româneşti un plus de competitivitate pe piaţa mondială şi un plus de eficienţă pe piaţa internă. Dar poate că mulţumirea cea mai mare ne-o produce gîndul că odată aplicată, pe scară industrială, ea va contribui la îndepărtarea pericolului de poluare a atmosferei oraşelor noastre.

M. RADIAN

OCEANOLOGIE

UN FANTASTIC UNIVERS ÎN MINIATURĂ

Vegetale, animale, bacterii, ouă, larve, organisme adulte ; planctonul este un univers complet cu „păşunile" sale, cu prăzi şi prădători minusculi. De această entitate biologică depinde aproape tot restul vieţii marine.

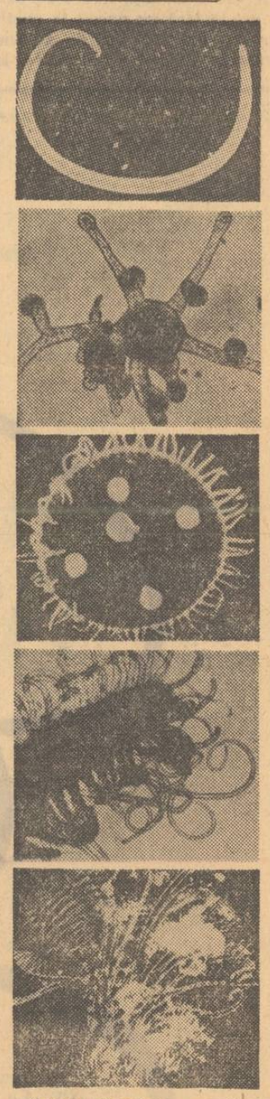

Acest plancton conţine mai ales apă : 90% în medie dar ceea ce subsistă, după desecarea totală, conţine în jur de 40 000 de calorii pe kg Un kilogram corespunde aproximativ unui pescuit de cinci ore, cu fileul lung de 2 m şi la mică viteză.

În imagini : mostre de zoo şi fitoplancton.

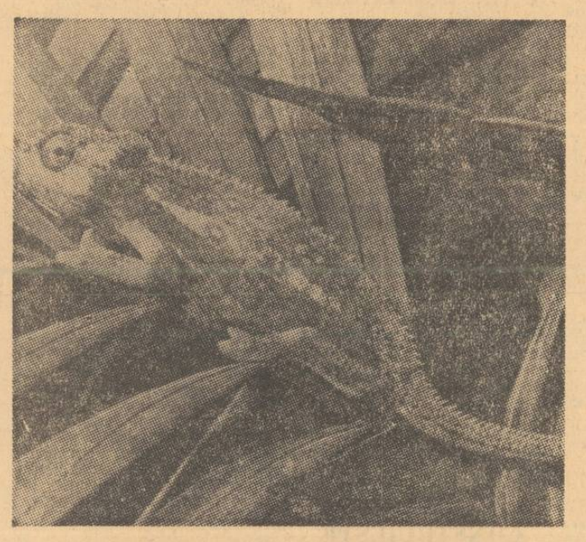

ZOOLOGIE

SECRETELE CAMELEONULUI

De ce-şi schimbă culoarea ? Cîte răspunsuri nu s-au dat la această întrebare ! La urma urmei, nouă nu ni se împurpurează obrajii de bucurie sau ruşine, nu ne îngălbenim sau ne înverzim de invidie sau de spaimă ? ! Ar putea şi lui să i se întîmple la fel !

Priviţi-l pe cameleonul îndrăgostit, în haine de nuntă, atît de impresionante prin colorit încît să nu lase de loc indiferentă pe cameleoniţă. Sau după luptă. Învingătorul şi învinsul au „culori" distincte. Unii factori fizici au, de asemenea, o influenţă. Temperatura, de pildă. Sau lumina. Se pot şi se fac şi o serie de experienţe: un cameleon aşezat pe o stofă roşie, apoi pe una verde, pe una albastră. Schimbările de culoare nu sînt spectaculare, aşa cum ne-am închipui, dar la unele specii şi... cu răbdare, ele sînt foarte clare. Istoria cameleonului, care, aşezat pe fusta ecosez a stăpînei sale, a murit încercînd cu disperare să devină... ecosez — nu este decît o glumă, desigur, dar prin aceasta nimeni nu s-a gîndit să nege capacitatea de adaptare a lui. „A lui "? Exprimarea noastră este cu totul neprecisă. Există 80 de specii. De la cei „obişnuiţi" din regiunile noastre pînă la cameleonul uriaş din Madagascar care atinge... 60 cm lungime. Evident, capacitatea de a-şi schimba culoarea nu este deloc aceeaşi pentru toate speciile. Oricum, mecanismul acestor variaţii de culoare este mai bine cunoscut decît semnificaţia lui. Aşa cum ne explică J. Marsault într-un articol din revista Science et Vie cameleonii, ca de altfel multe alte animale susceptibile de a-şi schimba culoarea posedă în pielea lor celule speciale — chromatofore. Ele conţin cîte un pigment negru, roşu, galben şi pot să se retracteze la extrem sau să se dilate. Dacă, de pildă, celulele roşii se „întind" în timp ce celelalte se contractă la extrem, animalul va deveni roşu. Mecanismul fiziologic care comandă aceste celule este complex. Pe de o parte, hormonal, pe de alta, de natură nervoasă. Dar schimbările de culoare care i-au creat celebritatea nu sînt singurele particularităţi interesante ale cameleonului. Limba lui de pildă este un instrument unic, fantastic. Are lungimea corpului animalului şi se termină printr-o ventuză excesiv de adezivă. Cînd o insectă se află la 20 de cm distanţă, cameleonul comun nu ratează ţinta. Şi ochii cameleonului ! V-aţi uitat vreodată cu atenţie ? Privirea lui pare să aparţină unui animal dintr-o altă planetă. Şi prudenţa cu care se agaţă de ramurile arborilor ! Nimeni niciodată nu a văzut un cameleon căzînd ! Dar... de ce-şi schimbă cameleonii culoarea ? Ce semnificaţie are ?!

Aspirina, medicament cu două tăişuri

Pe de-o parte vindecă, pe de alta... „Un piramidon şi o aspirină" e medicaţia majoră din sezonul rece. Mulţi dintre dumneavoastră au folosit-o chiar ieri Se pare că nimeni nu se îndoieşte de eficacitatea acestui tratament. Şi, totuşi, tratamentul poate fi dăunător unora dintre noi. S-a constatat că aspirina pătrunzînd în stomac, afectează integritatea mucoasei. Prin „fereastra" făcută, acidul clorhidric din sucul gastric pătrunde şi atacă celulele peretelui stomacal şi al capilarelor sanguine. 70% din persoanele cărora li s-a administrat o doză de 2 grame de aspirină, pierd între 2 şi 6 ml de singe. Pentru un om sănătos acest lucru nu are consecinţe. Eroziunea se vindecă repede. Dar pentru bolnavii de ulcer ?

Literatura ştiinţifică din ultimii ani scoate în evidenţă nocivitatea aspirinei pentru bolnavii de ulcer. De pildă din 1 634 bolnavi internaţi în The Royal Newcastle Hospital din Australia cu diagnosticul hemoragie gastro-duodenală acută, două treimi sufereau de ulcer peptic cronic şi urmaseră un tratament cu aspirină înainte de internarea în spital. Prejudiciile aduse mucoasei stomacale de către aspirină sînt mult diminuate dacă administrarea se face după un prînz sau după o prealabilă dizolvare a ei. Atenţie mare la folosirea medicamentelor din farmacia personală.

NU SE MAI ADMITE SCUZA

La un moment dat părea să se acrediteze ideea că este suficient ca un criminal să aducă în faţa instanţei „ca scuză" o adeverinţă genetică şi anume că „s-a născut" criminal. Are un Y mai mult decît toţi ceilalţi. acel celebru cromozom al crimei : XYY. În cercurile juridice internaţionale nu se acceptă însă o asemenea pledoarie, şi nu infirmînd adevărurile ştiinţifice prin care se face o corelare între comportamentul antisocial şi această anomalie genetică. S-a constatat că trăiesc în întreaga lume sute de mii de indivizi care deşi au acest cromozom supranumerar, trăiesc paşnic în societate. Numai în Marea Britanie, o statistică a scos în evidenţă existenţa a 20 000 de adulţi bărbaţi care avînd un Y în plus nu au totuşi cazier judiciar. Deci, se poate, stăpîni o fire eventual irascibilă.

CE ȘTIM DESPRE IGIENA BUCĂTĂRIEI?

de dr. Elena BARNEA

Cercetător științific la Institutul de Igienă și Sănătate Publică

În bucătărie, gospodina își petrece o bună parte din zi. De multe ori, aici se la și masa. Femeia solicitată în producție și acasă are nevoie să fie ajutată în gospodărie de restul membrilor din familie și în special de copii, care primesc astfel și o educație a muncii în sînul familiei. Uneori, activitatea din bucătărie este lăsată pe seama persoanelor mai în vîrstă, dar acestea, ca și copiii, au o sensibilitate mai mare a organismului la condițiile mediului în care trăiesc. Toate aceste motive impun o anumită igienă a acestei părți componente a locuinței. De asemenea, în așezarea bucătăriei în incinta apartamentului, substanțele prezente aici, în special cele mirositoare, și gazele de ardere influențează tot aerul locuinței.

Considerăm că nu mai este cazul a insista asupra necesității păstrării curățeniei bucătăriei. Resturile alimentare sub forma gunoiului neîndepărtat la timp, vesela, tacîmurile, suprafețele mobilierului, a podelei și a pereților necurățate la timp constituie surse de mirosuri, înlesnesc dezvoltarea microbilor, a mușchilor, a gîndacilor etc. Materiile organice (carne, grăsimi, zarzavaturi) depuse pe plita sau cuptorul mașinii de gătit, produc prin ardere substanțe nocive ca acroleina, acizi grași volatili, oxizi și chiar hidrocarburi cancerigene.

O problemă deosebită ridică însă procesul de ardere, care stă la baza pregătirii majorității alimentelor consumate de om. Prin ardere, carbonul, elementul de bază al oricărui combustibil (lemne, cărbune, gaze naturale etc.) se combină cu oxigenul din aer, rezultatul fiind degajarea de căldură și formarea de oxizi de carbon. Cînd procesul de ardere este complet, prin consumul unui kg de carbon se eliberează o cantitate de căldură de 9 400 calorii, iar ca gaze de ardere aproape în exclusivitate bioxid de carbon. Aceeași cantitate de carbon produce prin ardere insuficientă, numai 2 600 calorii și 2,3 kg oxid de carbon.

Ambele gaze, atît oxidul de carbon cît și bioxidul de carbon, acumulate în aerul pe care îl respirăm, devin dăunătoare organismului. Dar, în vreme ce bioxidul de carbon produce numai modificări funcționale, manifestate în special prin creșterea frecvenței respirației, oxidul de carbon este extrem de toxic. Afinitatea sa extraordinară față de hemoglobina din sînge, de 200—300 ori mai mare decît a oxigenului, împiedică transportul acestuia la țesuturile organismului prin formarea unui produs denumit carboxi-hemoglobina. Concentrații chiar foarte mici acționează asupra oxigenării țesuturilor, prin inhibarea respirației celulare. În consecință, în funcție de concentrația sa în aer, oxidul de carbon produce o intoxicație acută de diferite grade, sau cronică de lungă durată.

Oxidul de carbon fiind un gaz incolor fără miros și neiritant nu este semnalat în aerul înconjurător. Nu arareori însă dureriile de cap, amețelile, insomniile, turburările de memorie, lipsa poftei de mîncare, palpitațiile, respirația grea la efort, durerile precordiale etc. sînt frecvente printre membrii familiilor care nu întrețin o ardere corectă la mașina de gătit și nu aerisesc frecvent bucătăria. Aceste simptome apar ca o consecință a intoxicației cronice cu oxidul de carbon.

Rezultă deci că modul în care se desfășoară procesul de ardere este deosebit de important, atît în privința randamentului termic, cît și a felului gazelor de ardere. Modul în care se desfășoară acest proces este important în special la mașinile de gătit tip aragaz, cu gaze naturale sau lichefiate, care s-au extins mult la noi în țară nu numai în mediul urban dar și rural. Acestea nu au un coș de evacuare a gazelor de ardere. În consecință pentru a nu periclita aerul bucătăriei și respectiv sănătatea locatarilor, este nevoie de o foarte corectă folosire.

Este, de pildă, încetățenită ideea greșită printre cei care gătesc la aragaz, că pregătirea termică a alimentelor se face mai repede, respectiv cantitatea de căldură este mai mare, cînd presiunea gazului este reglată la maximum, cu flacără cît mai mare. În aceste condiții, și mai ales cînd bucătăria este neaerisită, iar oxigenul consumîndu-se treptat în procesul de ardere a scăzut, arderea se produce incomplet și rezultatul este exact contrariu. Dar aceasta nu înseamnă numai încetinirea ritmului de pregătire a mesei, ci și o serioasă risipă de combustibil, avînd mai ales, așa cum am arătat, efecte negative asupra sănătății.

Pentru a înlătura toate aceste inconveniente este necesar să asigurăm o combustie completă prin reglarea , la o presiune moderată, a gazului, în prezența unui aer curat, menținut prin aerisirea frecventă sau ținerea oberlichtului de la geam deschis permanent. Pentru a îndepărta cît mai ușor gazele de ardere, inclusiv aburii și mirosurile degajate din procesul de fierbere, aragazul trebuie așezat la geam și acoperit cu o hotă de ventilație sub forma unei calote terminate printr-un tub deschis în exterior. Ea poate fi confecționată destul de simplu, dintr-o foaie de metal. De dorit ar fi însă să fie produsă în cadrul întreprinderilor de industrie locală sau în unitățile cooperației meșteșugărești.

O mențiune specială legată de folosirea aragazului trebuie acordată combaterii obiceiului destul de frecvent de a ne încălzi cu ajutorul acestuia, în cîte o zi mai friguroasă de început de toamnă sau de sfîrșit de primăvară. Geamul închis în astfel de situații mai ales cînd focul este deschis la maximum, face ca aerul din cubajul mai mic al bucătăriilor să se încarce cu oxid de carbon în concentrații mari, care produc intoxicații acute, uneori chiar mortale, în special la copii, persoane cu anemii, boli cardiopulmonare. În astfel de perioade mai reci, este mult mai sănătos să folosim o îmbrăcăminte mai groasă, iar persoanele mai sensibile la frig să apeleze, de la caz la caz, la serviciile unui radiator electric sau chiar la... focul din sobe.

Nu este bun nici obiceiul de a ține aragazul aproape permanent deschis și de a executa în aceste condiții în bucătărie și alte munci decît cele specifice de pregătire a mesei. Timpul de folosire a aragazului este necesar a fi limitat la cel mult patru ore, ceea ce este suficient pentru o familie, fie ea chiar numeroasă. În restul timpului, bucătăria bine curățită se aerisește pentru îndepărtarea mirosului. Bucătăriile cu o suprafață mai mare decît cea obișnuită, de 7-9 metri pătrați, care au și alte mijloace de încălzit (sobă, calorifer) după ce au fost aerisite pot fi adecvate și altor scopuri, dar numai dacă sînt corespunzătoare ca suprafață și suficient de luminoase.

Garsonierele, sau unele locuințe mai vechi, dispun de un spațiu de bucătărie mai redus. Este, de aceea, de dorit să nu se folosească mai mult de un focar de ardere, cel mai indicat fiind și acesta să fie un reșou electric, deoarece în acest fel nu se mai impurifică atmosfera cu produși de ardere.

Înlocuirea producerii de căldură în gospodărie, pe baza procesului de combustie, prin energia electrică, va rezolva în viitor desigur cel mai bine, nu numai scurtarea duratei de pregătire a alimentelor, dar și eliminarea impurificării aerului în produși de ardere. Pînă atunci însă, dispunem de suficiente condiții ca, dovedind atenție și spirit gospodăresc, să avem o bucătărie mereu curată, bine aerisită, în care să nu existe produși nocivi de ardere.

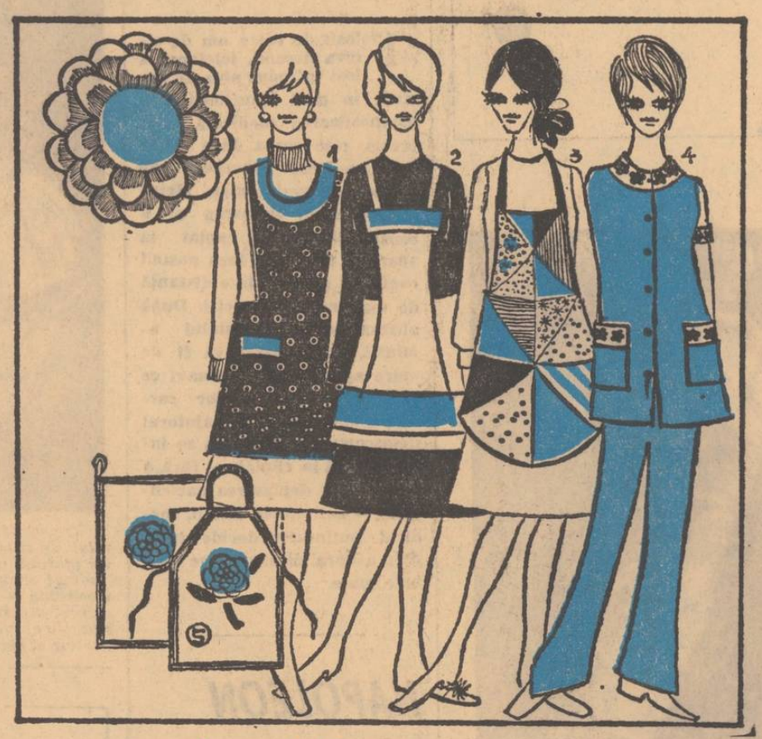

ALEGEȚI ÎMBRĂCĂMINTEA POTRIVITĂ!

A respecta regulile de igienă în bucătărie, unde fiecare gospodină își petrece o parte din timpul său, înseamnă a ști și cum să fii îmbrăcată pentru a feri alimentele, prepararea lor, de contactul cu îmbrăcămintea purtată la birou și pe stradă. Nu vom face treabă în bucătărie în ținută de stradă. Nu vom găti, fără a proteja capotul sau costumul pantalon-jachetă pe care-l avem purtată la birou și pe stradă. Nu vom face treabă în bucătărie în ținută de stradă. Nu vom găti, fără a proteja capotul sau costumul pantalon-jachetă pe care-l avem purtat casă, cu un șorț. Putem cumpăra un șorț din stambă sau din material sintetic de la un magazin de stat. Dar putem să ne aranjăm și singure un șorț care să fie mai original, mai vesel, mai plin de fantezie.

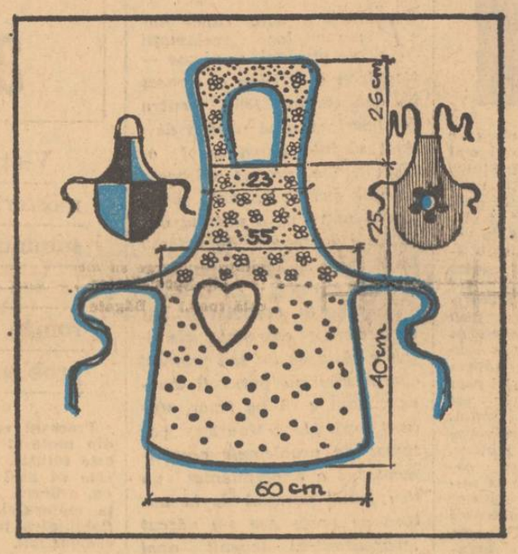

TIPARUL PRACTIC AL UNUI ȘORȚ

Pentru amatoarele de croit, dăm mai sus un tipar de șorț practic care se îmbracă peste cap și se leagă la spate, în talie.

În stînga tiparului, un șorț din două culori contrastante iar în dreapta, un șorț dintr-o țesătură în dungi, pe care aplicăm o floare decupată din alt material.

Folosiți cele cîteva modele pe care le publicăm pentru a le reproduce întocmai sau doar pentru a vă inspira pentru combinații proprii:

1. Șorț din material în bulină pe fond negru, înșirat cu benzi din alt material uni, roșu sau galben;

2. Șorț din două culori permițînd adoptarea celor mai îndrăznețe combinații;

3. Din resturi de materiale pe care le avem în casă, putem confecționa un șorț decorativ, decupînd triunghiuri de material și unindu-le cu ajutorul unui tipar dinainte stabilit.

4. Dintr-un material ușor — o pijama de casă avînd o bordură lată la șold, mîneci și buzunare pe care aplicăm flori decupate. Este o variantă pe care o puteți adopta în cazul cînd nu vă place șorțul.

5. Un șorț care se poate lucra rapid: îndoiți colțurile unui șervet de bucătărie și adăugați cordonul și bretelușa din alt material.

MÎINI FRUMOASE — MÎINI SĂNĂTOASE

În general, nu ne dăm seama cît de elocvente pot fi mîinile noastre. Mîinile frumoase ori perfect proporționate nu sînt apanajul tuturor femeilor, dar suplețea lor, frumusețea epidermei, a unghiilor depinde de fiecare dintre noi.

Ca primă precauție, în timpul îndeletnicirilor casnice, vom purta mănuși. La început avem senzația că nu putem ține în mînă nici un obiect, dar trebuie perseverat fiindcă ne vom obișnui. Gîndiți-vă la munca minuțioasă de mare precizie pe care o depun medicii chirurgi, purtînd mănuși fine de cauciuc.

Dacă din cauza unei meseri grele sau din lipsă de timp pielea mîinilor s-a ofilit, în loc să le ascundeți, ceea ce de-abia atrage atenția asupra lor, hotăriți-vă să le consacrați în fiecare seară cîteva minute și anume: înainte de culcare, masați mîinile pornind de la extremitatea degetelor spre încheietură folosind la această operațiune o cremă specială de mîini.

În cursul zilei, cînd vă spălați mîinile, uscați-le cu grijă astfel încît să nu rămînă nici o urmă de umeazeală, apoi aplicați o cremă uscată care are avantajul de a pătrunde bine în piele, fără a murdări îmbrăcămintea.

Gimnastica mîinilor dă rezultate excelente în ceea ce privește suplețea articulațiilor. Iată cîteva sugestii: brațele ridicate deasupra capului, mîinile bine deschise, degetele întinse și depărtate. Închideți și deschideți repede mîinile. Cu brațele ridicate strîngeți pumnii și deschideți brusc mîna îndepărtînd degetele la maximum ori pianotați cu degetele apăsînd cu putere pe fiecare obiect.

În cursul zilei, cînd vă spălați mîinile, uscați-le cu grijă astfel încît să nu rămînă nici o urmă de umeazeală, apoi aplicați o cremă uscată care are avantajul de a pătrunde bine în piele, fără a murdări îmbrăcămintea.

Gimnastica mîinilor dă rezultate excelente în ceea ce privește suplețea articulațiilor. Iată cîteva sugestii: brațele ridicate deasupra capului, mîinile bine deschise, degetele întinse și depărtate. Închideți și deschideți repede mîinile. Cu brațele ridicate strîngeți pumnii și deschideți brusc mîna îndepărtînd degetele la maximum ori pianotați cu degetele apăsînd cu putere pe fiecare obiect.

Îngrijirile vor fi acordate în funcție de meseria pe care o îndeplinîți. De exemplu, persoanele care lucrează cu soluții alcaline își vor spăla mîinile la sfîrșitul lucrului cu o soluție acidă. Grăsimea va fi îndepărtată cu o soluție detergentă apoi mîinile vor fi unse cu cremă. Dacă degetele sînt galbene din cauza fumului de țigară și frecate, de obicei, cu o rondea de lămîie, este ineficace să folosiți și piatra ponce.

Dacă mîinile se umflă, se roșesc, cauzele pot fi diferite (tulburări glandulare, circulație defectuoasă a sîngelui, variații bruște de temperatură etc.) și în consecință se impune un tratament medical intern adecvat și un tratament local, ca spre exemplu: masajele cu o cremă vitaminată. Un remediu eficace pentru activarea circulației sîngelui constă în introducerea mîinilor în apă caldă în care am dizolvat în prealabil sare de mare (125 g la 1 litru de apă). Este necesar să-l practicăm de cel puțin două ori pe săptămînă.

Ludmila COSMOVICI

MĂNUȘILE GOSPODINEI

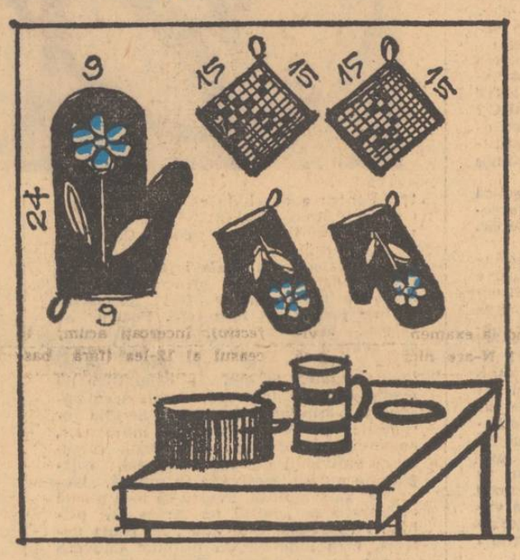

Alegeți cîteva bucăți din materiale pe care le aveți în casă, matlasați-le și confecționați două mănuși sau șervețele cu bride. Veți apuca fără grijă, minerele unor vase fierbinți.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

DAMIAN CHIROȘ — jud. Dolj. *Nu orice surditate poate beneficia de intervenția chirurgicală. Vă vor examina specialiștii clinicii O.R.L. din București.*

ADRIANA B. — București. *Corecții operatorii în scop estetic ale nasului se fac în cadrul clinicii O.R.L., spitalul Colțea.*

M.H.H. — Buzău. *Adresa care vă interesează este policlinica specială cu plată, str. Negustori 1.*

D.T. — Loco și V.V.V.-X — Hunedoara. *Probleme de andrologie nu se rezolvă fără o consultație la endocrinologie și neuro-psihiatrie.*

MANEA C. — Satu Mare. *Nu aveți dreptul de a fi atît de decepționată. Nu sîntem de acord cu fraza dv. „mă gîndesc la singurătatea care mă așteaptă în viitor". Specialiștii clinicii de ortopedie vă vor ajuta. Nu mai amînați internarea, este momentul oportun pentru a interveni.*

DRAGOȘ POPESCU — Rupea. *Problemele de andrologie implică examinări la serviciul de neuropsihiatrie și endocrinologie. Este inadmisibil să vă administrați din proprie inițiativă tratamentul hormonal. Starea dv. actuală poate fi datorită acestor tratamente neadecvate. Sperăm pentru viitor să vă orientați conform prescripțiilor medicilor care vă vor ține sub observație.*

OLIMPIA PAL — jud. Timiș — *Pentru angiomul pe care îl prezintă fetița dv., vă recomandăm clinica de dermatologie — Calea Șerban Vodă 216 — București.*

L.O. 6 Virtoapele — Teleorman—*În cazul nistagmusului — după descrierea dv. — nu credem oportună intervenția chirurgicală. Totuși, pentru a primi un răspuns competent este necesar un examen la spitalul de boli de ochi din str. Bolintineanu 9 — București.*

MARIANA D. — Iași. *„Răul de automobil" se combate cu medicamentul Emetiral — dacă nu este eficient se va asocia cu Nilfan. Există și o serie de recomandări: nu vă uitați pe ferestrele laterale ale vehiculului, priviți înainte, ascultați muzică. Cel care conduce, va fi atent la viraje deoarece virajele bruște accentuează simptomele.*

Dr. Ana MURGULEȚ

PE TEME CULINARE

Pastă de pește sărat

1—2 scrumbii sărate, o ceașcă de lapte, 100 g ulei, zeama de la 1/2 lămîie, măsline.

Se curăță scrumbiile de piele și de oase, se pun la desărat în lapte. După cîteva ore se scot și se dau prin mașina de tocat. În pireul obținut se încorporează zeama de lămîie și treptat, untdelemnul (ca pentru maioneză). Pasta se așează în formă conică pe o farfurie rotundă. Se decorează așezînd în vîrful conului o măslină. La baza lui, de jur împrejur, se pot înșirui tot măsline sau se presară pătrunjel verde tocat.

Alivenci moldovenești

I. Se amestecă bine 500 g de brînză proaspătă de vaci cu 3 ouă, două linguri de făină, două de mălai opărit cu lapte clocotit, 1/2 linguriță rasă de sare și una de zahăr. Se unge o formă cu unt și se tapetează cu pesmet. Se toarnă compoziția înăuntru și se presară deasupra bucățele mici de unt. Se dă la cuptor. După ce s-a rumenit se scoate, se taie bucăți și se servește cu smîntînă.

II. Se bate un kg. de chișleag (lapte prins de crud) cu trei linguri de mălai și se lasă acoperit cam 15 minute. Se adaugă două linguri de făină și 6 ouă, sare și puțin zahăr, se frămîntă bine totul. Se coace și se servește ca mai sus.

III. Se amestecă 250 g mălai cu 100 g făină. Se toarnă deasupra 1/2 litru de lapte prins și 250 g. smîntînă. Se frămîntă totul. Se adaugă 150 g caș ras sau cașcaval și două ouă, bătute cu un praf de sare. Se amestecă din nou compoziția și se toarnă într-o tavă bine unsă cu unt și presărată cu făină. Se coace în cuptor cu foc potrivit circa o oră și un sfert.

Alivencile se pot pudra cu zahăr și servi ca desert.

Tort ieftin

Pentru blat: **6 ouă, 400 g. zahăr pudră, 9 linguri de apă, 300 g. făină, unt pentru uns forma.**

Pentru cremă: **200 gr. unt, 4 cartofi făinoși, 200 g zahăr, 250 g nuci rișnite, puțină esență de rom sau 1/2 baton de vanilie.**

Pentru sirop **150 g zahăr, un pahar cu apă.**

Se bat gălbenușurile cu cele 9 linguri de apă, se adaugă 350 g zahăr și se bate în continuare pînă ce amestecul se leagă Se încorporează treptat făina. Separat, se bat tare albușurile spumă, se adaugă restul de zahăr pudră și se bat pînă ce capătă aspectul de bezea. Spuma de albușuri se amestecă ușor, cu restul compoziției, se toarnă totul într-o formă unsă cu unt și presărată cu făină. Se coace circa 45 de minute în cuptor potrivit și încălzit dinainte.

Se taie în două, după ce s-a răcorit și se însiropează cu un sirop subțire făcut din zahăr, apă și puțină coajă rasă de lămîie.

Crema: **Se fierb cartofii și se trec prin sită. Se freacă untul spumă împreună cu zahărul și pireul de cartofi Se adaugă nucile rișnite, romul sau miezul de la vanilie. Cu jumătate din cremă se umple tortul, cu restul se îmbracă. Se decorează cu cîteva boabe din dulceață.**

Olimpia ȘTEFĂNESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PREGĂTIREA ÎNSOȚITORILOR DE BORD

UN GRUP DE TINERE DIN BUCUREȘTI s-au adresat redacției revistei noastre, solicitîndu-ne relații în legătură cu condițiile de selecționare pentru însoțitorii de bord. Publicăm răspunsul primit din partea Direcției generale a aviației civile din Ministerul Transporturilor.

Condițiile de selecționare pentru însoțitorii de bord sînt: domiciliul stabil în București (buletin de București); vîrsta 19—22 ani; cunoașterea a două limbi străine citit și vorbit (engleză, germană, franceză, italiană, rusă).

Cursul de însoțitori de bord se ține la Centrul de antrenament și perfecționarea cadrelor din Aeronautica Civilă și durează 3—4 luni. Examenul de selecție vizează înfățișarea fizică și cunoașterea celor două limbi străine pentru care a optat candidatul. Data examenului va fi anunțată prin presă, în cursul lunii iulie.

CUMULUL PENSIEI CU SALARIUL

NICOLAE BOTUȘESCU din Orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, pensionar pentru limită de vîrstă dorește să afle dacă poate lucra ca zilier, fără a i se diminua pensia. Iată răspunsul consultantului juridic al revistei noastre: Legea pensiilor prevede că pensionarii cu pensii integrale pentru limită de vîrstă pot cumula pensia cu salariul, dacă au împlinit vîrsta de 62 ani bărbații și 57 ani femeile, dacă sînt angajați în posturi cu pînă la 1/2 normă inclusiv sau cu contracte de muncă pe durată determinată de pînă la 4 luni, în cursul unui an calendaristic, ori lucrează ca persoane fizice, cooperative agricole de producție și case de ajutor reciproc (art. 58 Legea 27/1966). Dv. puteți deci lucra cel mult 4 luni în cursul unui an calendaristic, fără a vă fi afectat dreptul la pensie.

Pensionarii menținuți sau reîncadrați în muncă sînt obligați să comunice unității la care lucrează că au calitatea de pensionari și organul de pensii care le plătește pensia. Totodată, trebuie să aducă la cunoștință organului de pensii la care sînt în plată, în cel mult 15 zile, că au fost angajați și data de la care lucrează.

CONDIȚIILE ANULĂRII UNEI CĂSĂTORII

C. B. din București — arată că a fost informat că în cazul în care soția s-a recăsătorit ca urmare a faptului că soțul a fost declarat mort, în condițiile unei absențe de 18 ani, căsătoria a doua se anulează, dacă hotărîrea declarativă de moarte este anulată.

Informația ce vi s-a dat este eronată — ne informează consultantul nostru juridic. Într-adevăr Codul familiei se ocupă de anularea căsătoriei încheiată cu încălcarea unor dispoziții legale. Dar Codul familiei precizează că în cazul în care soțul unei persoane declarată moartă — s-a recăsătorit și după aceasta hotărîrea declarativă de moarte este anulată, căsătoria cea nouă rămîne valabilă. Prima căsătorie este desfăcută pe data încheierii noii căsătorii.

CUM SE CONSTRUIEȘTE UN INCUBATOR

MIHALACHE SANDU, comuna Valea Sării — Vrancea, cere, în scrisoarea trimisă, cîteva sfaturi pentru construirea unui incubator, cu o capacitate de 100 de ouă, care să funcționeze pe bază de curent electric. Răspunsul vi-l dă colaboratorul nostru ing. **TH. MARCAROV.**

Aparatura de incubație poate fi găsită la orice unitate agricolă socialistă creșcătoare de păsări.

Dar fiindcă insistați totuși să construiți dv un asemenea incubator, vă furnizăm cîteva amănunte. Confecționați din lemn o cutie, de formă pătrată, cu înălțimea interioară de 25—30 cm, prevăzută pe una din laturi cu o ușă cu geam. Cutia va avea, în partea superioară, un capac demontabil (prins în șuruburi la colțuri). Pereții cutiei și ai capacului vor fi dubli, la o distanță de 20 mm, spațiu care va fi umplut cu materiale izolante. Dimensiunea cutiei depinde de capacitatea proiectată, avînd grijă ca pentru un ou să se afecteze 30 cm². În interiorul cutiei, se vor plasa, începînd de sus în jos **o placă de azbest** prevăzută cu o rezistență electrică (100—200 wați) care se prinde de capac la o distanță care s-o ferească de aprindere (20 mm); **sertarul pentru ouă,** cu margine de circa 6 cm, liberă în partea ușii (un fel de sită pătrată, cu ochiuri de 6—10 mm); **sertarul colector** de pui plasat sub sita de ouă și **rama cu pînză de sac,** care se va folosi pentru păstrarea umidității. Cutia va fi montată pe patru picioare, la o înălțime de 0,7—0,8 m. Se va face în capacul cutiei un orificiu central reglabil (prevăzut cu o rozetă) pentru evacuarea aerului care pătrunde prin orificiile mai mici existente în pereții laterali. Principiul de încălzire constă în realizarea pe planuri orizontale a unor temperaturi constante, astfel că la partea superioară a ouălor puse la incubat să se atingă, în permanență o temperatură de 39°. Va trebui să vă procurați un termometru cu cot (astfel că rezervorul cu mercur să fie montat la nivelul superior al ouălor), un termostat pentru menținerea constantă a temperaturii și un higrometru pentru controlul umidității.

POȘTA

Cititorii **V. GHIOLDUM** din Bacău și **M. MARDARE** din Brașov ne sesizează unele inexactități strecurate în articolul **„ARCADA DE LA CAȘIN"** apărut în numărul nostru din 6 martie a.c. Arcada despre care este vorba se află în comuna Mînăstirea Cașin, la 13 km de Orașul Gh Gheorghiu-Dej și nu în comuna Cașin așezată la 5 km de același oraș, așa cum a afirmat autorul articolului. Totodată, Mînăstirea Cașin a fost construită între anii 1653—1658 și nu în 1665 cum, greșit, se precizează în articol.

Există, după cum sînt de părere cititorii noștri, și alte confuzii în ceea ce privește referirile asupra păstrării zidurilor mînăstirii, proveniența arcadei etc. Făcînd cuvenitele rectificări, mulțumim celor doi cititori pentru sesizările lor.

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG

ÎN SFÎRȘIT, INTRAȚI ÎN DIALOG!...

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Stimate curier,

Determinată fiind de purtările fiicei mele, în etate de 15 ani, vă scriu, poate puteți să-mi indicați drumul pe care să-l aleg în comportarea mea față de ea.

Într-un cuvînt nu a intrat în liceu datorită faptului că nu a învățat, avînd cîteva colege care nu o lăsau în pace, fiind tot timpul împreună. A promovat clasa a opta „trasă de păr". Regret deoarece este un element talentat. Eu sînt singură, deci n-are tată. Ea a rămas cu bunica și a făcut ce-a vrut. În vara trecută am avut un accident și mi-am fracturat piciorul. Țintuită fiind la pat, fata mea pleca în fiecare zi la ștrand cu prietenele venind acasă mai întîi pe la orele 20.30, iar apoi, în cele din urmă, ajungînd să vină și la orele 23,30-24. I-am tăiat rația de masă, am certat-o zilnic, am bătut-o cu bastonul, dar toate au fost zadarnice. M-am săturat. Mereu îmi spune același și același lucru : „Cu cît mă certi și mă lovești mai des, cu atîta voi face eu contrariu celor ce-mi ceri". Iar eu am ajuns să fiu bolnavă de nervi, și cu piciorul în gips.

Acum, deși nu mă pot deplasa, ei nici nu-i pasă, dacă pleacă la piață și-i atrag atenția să cheltuiască cît mai puțin, ea își oprește bani, să aibă pentru țigări (căci fumează) și îmi dă eronat socoteala. Vorbesc într-una, arătîndu-i disperarea în care mă aflu, în van orice cuvinte. Spuneți-mi, vă rog, ce și cum să procedez ?

Trebuie să adaug că de amici tot nu se lasă, merge în clasa a noua la școala generală, dar nu învață. Spune că va mai da o dată, la liceu. Bineînțeles, îmi dau perfect de bine seama că nu va izbuti la liceu, și mă gîndesc că și o meserie, pe care ar trebui s-o îmbrățișeze, tot se cere învățată, dar cum, cînd ea umblă de colo-colo, pleacă dimineața, după amiază merge la școală, seara iese în oraș, fiindcă vine „obosită" de la școală, se duce să se „recreeze" (de la o vreme vine mai devreme, pe la orele 21-22, și totuși e destul de tîrziu, nu ?)

Mama îmi spune s-o las în pace, să-și facă de cap, pentru că nu-și mai revine dacă a apucat-o pe această cale, eu însă nu-s de acord. Vă rog din suflet, pentru că am văzut că aveți bunăvoință să ne ajutați, pe noi, ființa care avem necazuri, răspundeți-mi. Cred că și eu am partea mea de vină, pentru c-am lăsat-o să aibă prietene. Iertați-mă că semnez cu inițiale,

Z.I. București".

Deși vă străduiți să dați cît mai multe „amănunte", capabile să contureze situația în care ați ajuns, dumneavoastră ca mamă, și fiica dv. ca adolescentă, trebuie să remarc sărăcia observațiilor transcrise. Încercînd să recapitulez situația pe scurt, pot spune deci : un copil fără tată trăiește o perioadă (cît ?) cu bunica (așadar în afara mediului firesc, familial, ce i se cuvine oricărui copil), revine (sau nu revine) alături de mama sa care suferă accidentul și rămîne imobilizată la pat (poate că această situație nouă a modificat și unghiul dv., de vedere), perspectiva, acordîndu-vă răgaz suficient pentru a medita — în sfîrșit ? ! — asupra evoluției propriei fiice, după care înregistrez eșecul la admiterea în liceu, totuși — pozitiv — continuarea studiilor, simultan cu o sete teribilă de prietenie, de lărgire a cercului relațional, absolut naturală la anii aceștia explozivi.., (întrerup aici încercarea mea de „sistematizare" a datelor furnizate, deoarece îmi dau seama că ele plutesc, totuși, într-o generalitate destul de accentuată).

Evident, atunci cînd ai mamă (și poate și tată), e greu să te împaci (sufletește) cu situația de a trăi la... bunica (s-a demonstrat, nu o dată, că pînă și copiii orfani de ambii părinți, trăind în cămine, ies mai echilibrați psihic decît copiii care au ambii părinți în viață, dar trăiesc în cămin fiindcă au fost părăsiți, neglijați, maltratați etc.). Dumneavoastră singură afirmați : „Ea a rămas cu bunica și a făcut ce-a vrut"... Și tot făcînd ce voia, iat-o fumînd la 15 ani, iat-o venind acasă la miezul nopții, iat-o căzînd la examen. A cui e vina ? N-are nici un rost să căutăm, exclusiv, vinovatul, deoarece am convingerea că (durerea și îngrijorarea dv. reies net din rîndurile scrise) nu există un singur vinovat, ci o constelație de vini și greșeli educative serioase. De pildă : din cîte înțeleg, dv. îi socotiți vinovați de evoluția fiicei, în bună măsură, pe actualii ei prieteni ; dar dacă v-aș întreba cum îi cheamă pe aceștia, dacă au fost în casa dv., dacă ați reușit să vă apropiați măcar de unul, doi dintre ei, pentru a avea, oricît, un control minim asupra grupului lor, probabil că răspunsul ar fi negativ. M-am oprit asupra acestui exemplu, pentru că el indică, mi se pare mie, singura cale de urmat la ora actuală, în stadiul actual al evoluției fiicei dv. Încercați să cîștigați de partea dv., a poziției pozitive pe care o aveți acum, de interes și exigență, (fie și tardive), pe unul sau doi din membrii grupului de prieteni, poate pe cei cu influență mai puternică asupra celorlalți (asta se află ușor chiar de la fată), explicați-le cu gravitate, apelînd la „maturitatea" gîndirii lor, toate temerile pe care le încercați, cereți-le (fără nici o jenă) ajutorul, sprijinul deplin, începînd cu problema învățaturii (sînt convins că fata, atunci cînd proprii ei prieteni — firește, dacă nu-s niște „derbedei", și-atunci orice punte de comunicare cu aceștia ar fi trebuit de mult ruptă, interzisă ! — ar, să zicem, ironiza-o pentru notele slabe luate la școală, efectul ar fi infinit mai profund decît... bastonul de care aminteați cu prea multă candoare). În orice caz, încercați să destrămați ruptura totală instalată între dv. și fiica dv. chiar prin intermediul prietenilor ei (repet, dacă-s — cît de cît — tineri onorabili) aducîndu-i în casă, stimulîndu-le laturile bune, dorința lor naturală de a pare cît mai degrabă adulți, atotștiutori etc. Cu tact, cu încredere, cine știe, i-ați determina pe toți să devină, din factori „nocivi" ai evoluției fiicei dv. factori extrem de favorabili. În nici un fel nu-s de acord cu concluzia, categoric eronată : „Cred că și eu am partea mea de vină, pentru c-am lăsat-o să aibă prietene". Dac-ați fi întrerupt fraza, v-aș fi dat dreptate : „Cred că și eu am partea mea de vină, *pentru c-am lăsat-o...*". Așa „simt" : c-ați neglijat-o mulți ani (nu neapărat din punct de vedere material, fizic, ci *afectiv*). Încercați acum, în ceasul al 12-lea (fără bastoane, insulte, pseudo-morală, fără „suspendări" ale mesei) să intrați în dialog creator (neadmițînd nimic din ceea ce nu se cere admis !) cu fata.

V. TIMOC

— De ce ai adăugat, sus, paisprezece ? !
— Nu e paisprezece ci întîi a patra...

Cornel TABACU

— De ce ții ziarul invers ?
— Ca să citesc corect buletinul meteorologic !

VIOREL SANDU

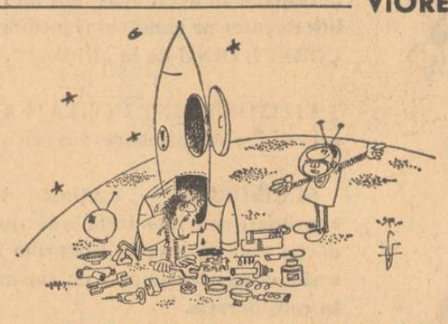

— Singuri n-o scoatem la capăt, crede-mă ! Hai mai bine să căutăm un mecanic !

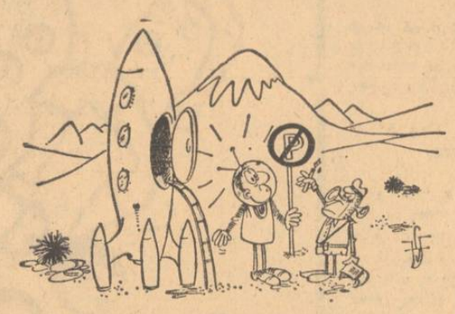

Fără cuvinte

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Oglinda

Oamenii au luat cunoștință de propriul lor chip din vremuri greu de definit, poate încă de pe cînd nu descinseseră de tot din maimuță, privindu-se în luciul liniștit al apelor, în timp ce se adăpau. N-am putea preciza dacă atunci ființele care se admirau mai mult în oglinda apelor erau masculii sau femelele însă, ceea ce este cert, mai tîrziu, de cînd dispunem de date istorice, se pare că totuși femeile au fost acelea care au consultat mai frecvent oglinzile. Foarte probabil că frumoasa Cleopatra, ca și alte frumuseți feminine ale omenirii, care au trăit înainte sau după renumita regină a Egiptului antic, ar fi avut păreri mult mai bune despre propria frumusețe a chipului lor, dacă ar fi dispus de oglinzi de calitate superioară. În realitate, timp de milenii, oamenii au folosit ca oglinzi bucăți de metale, lustruite mai mult sau mai puțin bine, în care chipul nu se putea totuși reflecta impecabil. În acest scop se întrebuințau aurul, argintul sau bronzul. Datorită imperfecțiunii lustruirii, astfel de oglinzi ofereau imagini destul de difuze și deformate. Astăzi, oglinzile constituie articole foarte banale, însă calitatea lor este incomparabilă cu aceea din trecutul îndepărtat. Să fie însă acest trecut chiar atît de îndepărtat? Întrebarea următoare aș adresa-o îndeosebi femeilor, beneficiarele cele mai fervente ale oglinzilor : **Știți cînd și unde a fost realizată prima oglindă din sticlă ?**

Cuvinte celebre

Istoria ne relatează despre asasinarea multor personalități, în împrejurări diferite. Unele dintre aceste personalități au mai apucat însă, în ultimele clipe ale vieții, să rostească anumite cuvinte sau propoziții, care au devenit apoi celebre, fiind folosite uneori și în vorbirea curentă, cînd vrem să ne manifestăm anumite opinii, surprize etc.

Iată două astfel de exemple :

1. — **Non tangere circulos meos !**
(Nu atinge cercurile mele !)

2. — **Et tu, mi fili, Brutus ?**
(Și tu, fiul meu, Brutus ?)

Știți cine a rostit aceste cuvinte, și cu ce ocazii ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Trisecționarea patrulaterului

La întrebarea dacă se poate tăia cu o singură dreaptă un patrulater în trei părți, răspunsul este categoric „DA". De ce ? Urmăriți figura alăturată... Menționăm că nu este neapărat necesar să vă gîndiți la patrulaterul clasic, întîlnit la cursurile de geometrie din licee și chiar universități, adică așa-numitul „patrulater convex", ci la un altul, mai puțin comun, „patrulaterul concav". Firește că pentru patrulaterul convex, problema propusă este imposibil de rezolvat. Puteți spune că figura

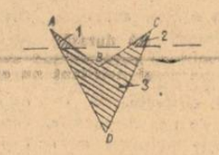

prezentată nu este un patrulater, adică suprafața limitată de patru laturi ? !

Denumiri științifice și... populare

1. *Rața domestică = ANAS PLATYRYNCHUS DOMESTICA*
2. *Gîsca domestică = ANSER CINAERUS DOMESTICUS*
3. *Albina meliferă = APIS MELIFICA*
4. *Fluturele de mătase = BOMBYX MORI*
5. *Cîinele domestic = CANIS FAMILIARIS*
6. *Capra = CAPRA HIRCUS*
7. *Barza albă = CICONIA CICONIA*
8. *Păduchele de lemn (ploșnița) = CIMEX LECTULARIUS*
9. *Porumbelul domestic = COLUMBA LIVIA DOMESTICA*
10. *Corbul = CORVUS CORAX*
11. *Țînțarul comun = CULEX PIPIENS*
12. *Musca de fructe (de fermentații) = DROSOPHILA*
13. *Calul = EQUUS*
14. *Măgarul = EQUUS ASINUS*
15. *Pisica domestică = FELIS CATUS*
16. *Furnica neagră = FORMICA FUSCA*
17. *Găina domestică = GALLUS GALLUS*
18. *Greierul de casă = GRYLLUS DOMESTICUS*
19. *Rîndunica comună = HIRUNDO RUSTICA*
20. *Vulpea comună = VULPES VULPES*

Cît privește titlurile fabulelor lui La Fontaine, primul este „Vulpea și corbul", iar al doilea, „Greierul și furnica".

POȘTA CITITORILOR

Tov. **A. DUMITRESCU**, pensionar din București, ne trimite două procedee de verificare a unor calcule aritmetice, utile în diverse împrejurări, din care publicăm cu această ocazie unul, considerîndu-le pe amîndouă interesante și utile. Îi mulțumim și, eventual, așteptăm și alte vești !

VERIFICAREA ERORILOR DE INVERSARE A CIFRELOR PRIN REGULA LUI 9 — LA ADUNARE

Contabilii și statisticienii, care în activitatea lor sînt nevoiți să întocmească situații cu coloane lungi de numere, știu că printre erorile frecvente sînt și acelea ale inversării cifrelor în interiorul unui număr, de ex : în loc de 462 scrie 426, sau 3123 în loc de 3213 etc.

Descoperirea unor astfel de greșeli se poate face cu ajutorul regulii lui 9.

Considerăm cunoscut faptul că prin inversarea a două cifre alăturate se obține o diferență de 9 (fie direct, fie că cifrele diferenței adunate ca simple unități totalizează cifra 9). Ex. în loc de 45 s-a scris 54. Diferența lor este 9. (54 — 45 = 9). Sau 72 cu 27 (72 — 27 = 45 în care 4 + 5 = 9).

Pentru a explica felul în care descoperim eroarea, ne vom servi de un exemplu. Avem de adunat o coloană cu următoarele numere : 116 + 43 + 48 + 67 + 52 = 326, în care numărul 48 este scris eronat. S-a scris 48 în loc de 84.

Avînd ca cifră de control suma de 362 observăm că diferența dintre totalul corect și totalul greșit este 36 (362 — 326 = 36) și că 3 + 6 = 9. Acest fapt ne îndreptățește să admitem că s-a strecurat o eroare de inversare a cifrelor la unul din numerele date. Pentru a-l descoperi procedăm astfel : scădem din cifra 10 ultima cifră a numărului rezultat ca diferență între cele două totaluri respective de la 36. Deci 10 — 6 = 4. Cercetăm care dintre numerele adunate prezintă diferența de 4 și constatăm că, vinovatul este 48. Făcînd corectarea de rigoare, ajungem la totalul bun de 362.

Se înțelege că aplicarea acestei reguli se face numai atunci cînd avem o cifră de control, adică cunoaștem totalul corect la care trebuie să ajungem.

Ca aplicare practică putem menționa :

— verificarea totalurilor unor indicatori derivați, cu indicatorul de bază (în statistică sau planificare) ;

— verificarea totalurilor conturilor analitice, cu contul sintetic (în contabilitate).

Ing. Liviu MACOVEANU

ZICALE

ORIZONTAL. 1. Ziua... — ...bună (!)... — ...de dimineață (pl.)... 2.... se... — ...cunoaște (arh.) 3. Un cîine (sălbatic N.R.)... — ...negru... 4.... în cer(ul)-pl... — gurii (fig. neart.) 5. A auzi... 6... musca (fig.)... — ...pe (sic.)... 7.... perete (poet. pl.) — Frica (mai curînd emoția. N.R.)... 8.... păzește... 9.... dovlecii (sing. fig.) — Caută (inf.)... 10... și... — ...vei găsi. 11. Cu căldură (adj.)... — mă iscălesc...

VERTICAL: 1. Asin. (arh.) — A slăbi peste măsură. (medic.) 2. Împărat bizantin. (sec. 5) — Fund de cupă ! 3. Afluent al riului Ilmenau. — Figură geometrică. 4. Plasă de prins pește. — Cosmetic moldovenesc. — Sunet de trompetă. 5. Barbu Nicolau. — Întreprinderea de Salubritate București. — Caută-l în carul cu fîn... 6. Aceia. (pop.) — Rămîne după împărțire. — Localitate în Congo. 7. Prost dispus. — Riu în Brazilia. 8. Descoperit — Contradicție gramaticală. 9. Banchet — Porumb scurt cu boaba mare. (pl.) 10. Radu Costache. — Interjecție. — Face muzica... 11. Localitate în Japonia. — Hectare. (pop.).

Ene PANĂ

Cuvinte rare: ILOU — ETRA — EVO — IRIR — RAETE — DAPA — IIDA.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

VINE, VINE PRIMĂVARA !

ORIZONTAL : Martie — Mult — Iga — Aprilie—Tractor — Mai — IO — Rac—Nins — S — EE — Aci — EO — Obraz — ALF — R — Regnuri — Lai — C — GM — Cioc — Pavăză — Arta — Ata — Embrion — Dediței — Uri.

ÎN FORMĂ...

ORIZONTAL : Ipsos — Echipa — AC — Pușca — OL — Brutari — Radu — Sătulă — Stria — Denaturat — T — Pocit — TI — IS — Execută — Isca — TA — Ara — Matur — Ila — Arcas — AT — Casa — Scriere.

OREBUS

1 APRILIE

ORIZONTAL : 1) Tradițională de 1 aprilie ; 2) A păcăli (fig.) — Comparativ pentru o știre de necrezut. (pl.). 3) Păcăleli ; 4) Singur... — ...fără păcăleală (adj.) — Un necunoscut ; 5) Sare peste casă... — Dus... dar de la spate ; 6) Nici eu și nici el... — Minciuna în anumite limite ! — — Farmecul unei păcăleli reușite ; 7) Au bancurile lor... — Fără grabă ; 8) Aici este ceva obișnuit... plasa ; 9) Tras pe sfoară... — Diminutiv feminin — Merge cu motocicleta ; 10) Specialitatea lui Păcală (pop.) — Băgate la apă... — Esteri ! ; 11) Nu poate fi tras pe sfoară. — Rămîne la urmă.

VERTICAL : 1) A amina. — Păcăleală (fig.) ; 2) Duse cu vorba... — Scobit ; 3) Roade de lemnul. — Păcălită (fig.). — Gînd de început ! ; 4) Greu de păcălit (fem. fig.) — ...la fel și acesta (fig.) ; 5) Pe jumătate păcălite ! — Făcută de oaie... (masc.) ; 6) Animal ascuțit... — Surogat de cafea : 7) Se pricep să păcălească... — „11 aprilie" ! ; 8) Așezare. — Fără valoare. — Tras în piept... ; 9) Generat de o glumă bună ; 10) Cioc... pe frunte. — Păcălit (fig.) ; 11) ...și acesta la fel. — O păcăleală ce și-a atins scopul (masc.).

Gheorghe NISTOR

Cuvinte rare : CAV — ELA.

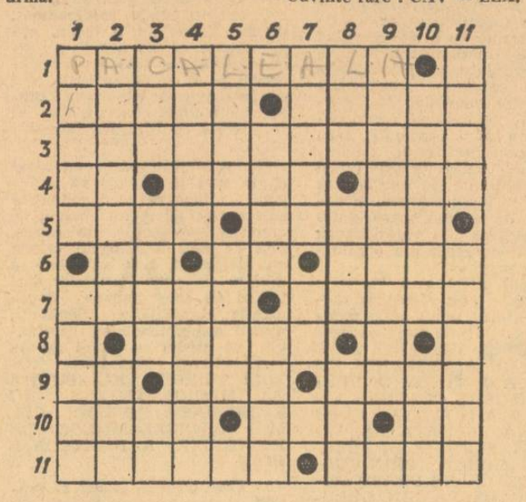

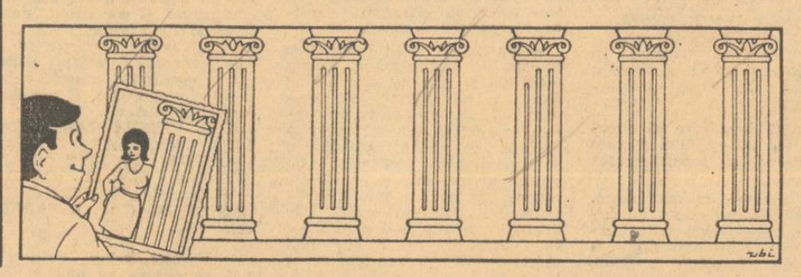

AVEȚI SPIRIT DE OBSERVAȚIE ?

Lîngă ce coloană a fost făcută fotografia ?

(Soluția în numărul viitor)

LABIRINTUL

(Soluție)

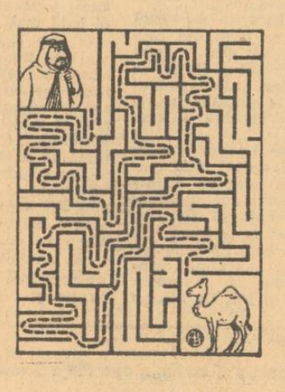

URMARE DIN PAG. 1

prost — „și doar s-au depus atîtea eforturi, tovarășe" — dar uită să pomenească de brambureala organizatorică pe care o patronează cu inimă ușoară, de neritmicitatea aprovizionării cu materii prime și materiale, de lipsa grijii elementare pentru condițiile de muncă ale oamenilor. Manifestă o formidabilă perplexitate cînd i se reproșează că a rămas în urmă cu pregătirea profesională, că nu s-a mai ținut la curent cu realizările științei și tehnicii mondiale pe tărîmul meseriei sale, că nu e suficient de receptiv la nou ; la toate aceste meritate invinuiri răspunde cu o dezarmantă nedumerire, de parcă i s-ar fi adus tocmai la cunoștință sosirea unei cosmonave cu marțieni. Dar uluiala sa atinge culmea cînd este criticat pentru faptul că nu știe să se poarte cu oamenii, că din această pricină s-a creat în rîndurile colectivului o atmosferă irespirabilă. Deschide ochii mari, se dă cîțiva pași înapoi, se proptește bine pe picioare și exclamă cu un aer de uimire jignită în stare să impresioneze și pietrele : „Cum, eu am o atitudine arogantă, eu nu țin seama de părerile oamenilor, eu nu le permit să-și afirme spiritul de inițiativă ? Eu care la chenzina trecută am chel-

Monolog interior despre...

UIMIRE

tuit două sute de lei la bufetul din colț făcîndu-le cinste lui nea cutare, și lui nea cutărescu ? ! Eu care l-am cununat pe maistrul X, care i-am botezat inginerului Y doi nepoți, care mi-am petrecut concediul anul trecut la țară, la părinții lui Z ? Ce ingrați sînt oamenii !". Și în fața unor asemenea manifestări de ingratitudine nu poate, firește, decît să-și exprime extrema uluială.

Alibiul acesta suprem — uimirea — i-a intrat atît de profund în sînge încît nu se mai poate dezbăra de el nici măcar atunci cînd e totalmente lipsit de sens. A ajuns să se mire pînă și de faptele cele mai obișnuite ale traiului cotidian, temîndu-se ca nu cumva să se găsească cineva care să-l tragă la răspundere pentru cine știe ce intîmplare petrecută în prezența sau în preajma sa. Nu e oare mai prudent să-și aibă pregătită din vreme scuza pe care o socotește invulnerabilă, uluiala ?

Întrebarea pe care mi-o pun din cînd în cînd se rezumă la simplul : pînă cînd ? Pînă cînd își va mai imagina că ingenuitatea nedumerită poate ține loc de competență, că răvășita candoare poate substitui prioceperea și capacitatea organizatorică ? Pînă cînd va considera uimirea un argument și un temei „moral" ? Întrebarea s-ar cuveni poate pusă și celor ce-l mențin în funcție.

O întrebare la care singurul răspuns posibil nu e, nu poate fi, în nici un caz, uimitul : „Ce-aveți, tovarăși, cu el ?".

Victor BÎRLĂDEANU

ATLANTIC BAR

Nicu CONSTANTIN și Al. LULESCU prezintă

Premiera spectacolului «DAI UN BAN... .. DAR FACE»

Vineri 19 martie

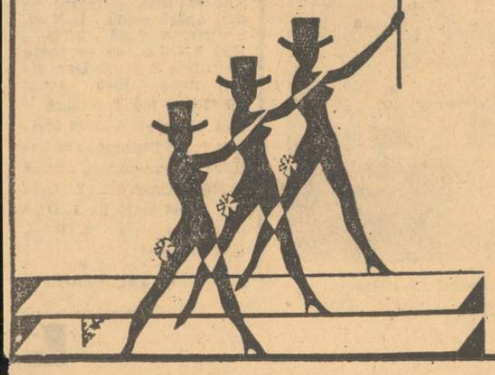

CU:

TRIO CABAN, ANY COSMA, MARIAN MUNTEANU
și
solista germană
ELKE MITTANG

Dansează : RUDI FRIEDMAN — BOJIDAR PETROV SOFI SIMIONESCU — NICK RĂDULESCU — MIA MÎNDRU

În reprezentație : DOINA ȘI CORNEL PATRICHI (în coregrafie proprie)

Număr special : PĂPUȘARUL ZOLLA

Coregrafia : VIORICA CIȘMIGIU

„ATLANTIC SEXTET" condus de GERHARD ROMER
solist instrumentist : VANIA LESCENCO

„ATLANTIC BAR"

Str. Academiei 35—37 București

Deschis între orele 22—4.

Rețineți mese la telefon 16.29.36.

Joi : Relache.

(6195)

recom

COOP

CONCURS FOTO

Pentru popularizarea activității economice desfășurată de organizațiile și întreprinderile cooperației de consum, Centrocoop organizează un concurs de fotografii, cu premii.

La acest concurs pot participa fotografi profesioniști sau amatori din sistemul cooperației de consum și orice alte persoane interesate, precum și unități foto.

Pentru cele mai reușite fotografii se vor acorda următoarele premii :

Premiul	I	un aparat foto Exacta Varex
„	II	2 000 lei
„	III	1 000 lei
5 mențiuni a		500 lei fiecare

Lucrările pentru concurs vor purta pe verso un motto care se va regăsi pe un plic anexat. Acest plic va conține următoarele date : unitatea, localitatea, profilul, cooperativa sau întreprinderea de care aparține și județul, precum și numele și adresa participantului. (Plicul împreună cu lucrările se vor expedia pînă la 30 aprilie 1971, pe adresa : Centrocoop — Centrala de producție, prestări, aprovizionare și transporturi — Direcția comercială — București, bd. Magheru nr. 31).

Informații referitoare la tematica și regulamentul de desfășurare a concursului se pot cere la telefon nr. 16 00 10 interior 182. (6158)

INTERMEZZO CU...

MIHAI ALBU

Au plecat tenismenii pe Coasta de Azur... la ora asta, probabil că Ilie Năstase își citește numele pe tabelul de start, undeva sus printre capii de serie... Tenisul va aștepta, deci, cel puțin o săptămînă... V-aș propune să-i lăsăm și fotbalului o săptămînă de răgaz... La ora asta, probabil că Tache Macri și-a răsturnat ceașca de cafea în farfurioară, dar nu pentru a găsi în piraiele de porțelan alb rezultatul meciului de mîine, ci pentru a-i atrage atenția lui Floareș sau Regep că un antrenament în plus, chiar și prin centrul Bacăului, nu e doar o fantezie de tinerețe...

Pentru astăzi, un scurt intermezzo, cu baschetul, sau, mai exact, cu MIHAI ALBU.

— Ce e nou în baschet, Puiule ?

— *Noi sînt semnele de luptă dintre nou și vechi.*

— Și cine învinge ?

— *Nu știu. Am spus că sînt doar semne de luptă.*

— Ce e vechi ?

— *Vechi sînt visurile.*

— Adică ?

— *Visăm, de pildă, să ne clasăm pe locul 4 la „europene".*

— Și sînt doar visuri ?

— *Nu chiar. Deși nu trebuie să omitem că în mai avem obligația să învingem cel puțin Ungaria, în turneul de calificare din Polonia.*

— Tu crezi în posibilitatea acelui loc 4 ?

— *Da. Cred.*

— De ce ?

— *Foarte simplu. În baschetul european există, după cum știi, probabil, o delimitare. Primele două locuri, sînt rezervate, în general, baschetbaliștilor sovietici și iugoslavi, care au o clasă superioară. Urmează un pluton masiv, de zece echipe în care figurează și echipa noastră. Orice poziție ocupată de una din aceste 10 echipe nu poate mira pe un specialist.*

Ioan CHIRILĂ

— Ce te face să crezi că anul acesta avem șansa de a fi atît de aproape de „tandemul imbatabil ?"

— *Mă gîndesc în primul rînd la progresul tehnic al jucătorilor înalți ca Popa și Georgescu. Dacă și Novac va putea juca, șansele noastre vor fi și mai mari.*

— De ce crezi că au progresat jucătorii înalți ?

— *Pentru că a crescut în general media de înălțime, astfel încît cei mai înalți au avut de înfruntat mai multe obstacole, și de-aici progresul. Trebuie să admitem că nu putea fi vorba de progres cînd Novacek era singurul jucător înalt.*

— Și totuși, se juca frumos.

— *Acasă aveam jocuri superbe. Un Folbert, un Mimi Niculescu, un Fodor sau un Nedef nu puteau juca decît frumos. Baschetul european era, încă de atunci, altceva. Și noi am descoperit cam tîrziu acel altceva...*

— Ce mai e vechi, Puiule ?

— *Vechi sînt disputele teoretice dintre antrenorii noștri. Nu e un secret pentru nimeni faptul că avem antrenori cu „multă carte". Într-o ședință de colegiu se revarsă tot atîta materie cenușie cît într-o ședință de comunicări la Academie. Din păcate, aceste dispute sînt prea abstracte și mai au defectul că urmăresc nu atît creșterea valorii baschetului, cît doborîrea orgoliosă a adversarului.*

— Ce-ar mai fi vechi ?

— *Vechi sînt și eu. Vechi ar fi și Mimi Niculescu, dar aș vrea să văd cîți tineri au intuiția celor 39 de ani ai lui Mimi !...*

— Ce-ar fi nou ?

— *Nou, sau, relativ nou, ar fi mini-baschetul, care corectează marele handicap al instruirii tardive. Nouă ar fi formula recentă a turneelor în orașe succesive, care va îmbunătăți, sperăm, rezistența de concurs a baschetbaliștilor noștri. În fond, baschetul este un sport de turneu, iar formula „din duminică în duminică" nu putea asigura frecvența necesară unui turneu european sau mondial. Singurul care fixează, de altfel, ierarhiile.*

— Ce părere ai de tehnica jucătorilor noștri ?

— *Bună și, pe alocuri, foarte bună.*

— Care e jucătorul tău preferat ?

— *Diaconescu.*

— De ce ?

— *Într-o singură fază poate da peste cap un curs de teorie și metodă.*

— Dar antrenorul preferat ?

— *Sînt doi. Dan Niculescu și Ferencz.*

— De ce ?

— *Ferencz, a fost primul meu antrenor, la Sibiu, și a avut încredere în foarte tînărul Albu. Dan Niculescu este ultimul meu antrenor și-mi lasă impresia că are încredere în bătrînul Albu.*

— Ești un sentimental, Puiule.

— *De ce aș fi ipocrit ?...*

INTERVIUL CITITORILOR

cu CORNEL DINU

Cititorii nu sînt întotdeauna de acord cu întrebările adresate de ziariști sportivului lor preferat. Revista „Magazin" dorește să dea posibilitatea cititorilor săi de a lua un interviu „în exclusivitate" și în manieră personală. În acest sens am ales ca prim interlocutor pe cunoscutul jucător de fotbal CORNEL DINU de la „Dinamo".

CITITORII SÎNT INVITAȚI a-i adresa acestuia orice întrebare, din orice domeniu.

SCRISORILE — conținînd întrebările exprimate concis — trebuie să ajungă la redacție pînă în ziua de 10 aprilie 1971. Cele sosite după această dată nu vor mai fi luate în considerație.

RĂSPUNSURILE lui Cornel Dinu vor fi publicate pînă la sfîrșitul lunii aprilie a. c.

Mai tare ca medicamentele !...

În Uniunea Sovietică își desfășoară activitatea de mai bine de un an un nou centru științific, Institutul de cercetări științifice în problemele medicale ale culturii fizice, IGOR MURATOV, doctor în științe medicale, directorul Institutului, răspunde la o serie de întrebări în legătură cu activitatea acestuia. Reproducem mai jos atît întrebările cît și răspunsurile.

— Institutul pe care-l conduceți este unic în felul său în Uniunea Sovietică. Spuneți-ne ce scopuri urmărește el ?

— Institutul nostru are menirea de a studia efectul culturii fizice asupra sănătății omului. Nicăieri în lume nu există un institut similar. Institutele tradiționale de cercetări științifice în domeniul sportului își concentrează principalele eforturi asupra soluționării problemelor sportului de performanță. Trebuie să recunoaștem că în acest domeniu s-au obținut realizări destul de importante. Multe recorduri și medalii obținute de sportivi se datoresc în mare măsură și oamenilor de știință, care ajută la cunoașterea și valorificarea posibilităților reale ale organismului uman.

Cu totul altfel stau lucrurile cu lucrările de cercetare menite să ajute omul să-și mențină și să-și întărească sănătatea. SCOPUL URMĂRIT ESTE ACELA DE A PRELUNGI CU MULȚI ANI VIAȚA OMULUI CU AJUTORUL CULTURII FIZICE, DE A-L AJUTA SĂ-ȘI MENȚINĂ SĂNĂTATEA, VIGOAREA, ENERGIA ȘI PUTEREA DE MUNCĂ. PRIN CULTURA FIZICĂ SE POATE OBȚINE SCĂDEREA ÎN GREUTATE ȘI CREȘTEREA ÎN ÎNĂLȚIME A OMULUI, ÎNDREPTAREA UNOR DEFECTE FIZICE ȘI ÎNTĂRIREA SISTEMULUI NERVOS. Tocmai în această direcție își desfășoară activitatea științifică institutul nostru.

— Sînteți de părere că exercițiile fizice pot să aibă aceeași eficacitate ca și medicamentele ?

— Nu aceeași, ci mai mare. În fond, medicamentele nu înseamnă altceva decît pătrunderea nefirească în organism a unor elemente străine acestuia, dacă privim acest mijloc de tratament din punct de vedere al evoluției omului. Diferite organe și sisteme organice ale omului s-au dezvoltat și s-au perfecționat în decurs de mai multe secole, contînd pe propriile lor forțe și posibilități, și nu pe ajutorul farmacologiei. Pînă și cel mai inofensiv medicament, vindecîndu-ne de o boală, are numeroase efecte negative secundare. Și cea mai mare nenorocire este că organismul își pierde sistematic capacitatea proprie de a lupta contra bolilor cu mijloacele cu care l-a înzestrat natura.

Nu este mai puțin adevărat că la aceasta trebuie să adăugăm, totuși, că medicamentele sînt acelea care au salvat omenirea de bolile infecțioase, față de care organismul nostru era dezarmat. Este suficient să arătăm că, potrivit datelor statistice de care dispune Organizația Mondială a Sănătății, numai antibioticele au prelungit în medie cu 7 ani durata vieții întregii umanități. TOTUȘI TREBUIE SĂ SPUNEM CĂ MEDICAMENTELE NU REPREZINTĂ DE LOC CEL MAI RADICAL MIJLOC DE PREVENIRE A NUMEROASE BOLI.

— Cum trebuie, atunci, să luptăm contra bolilor ? Putem oare scăpa de astfel de boli cum sînt cancerul, infarctul cardiac, ateroscleroza, sarcomul?

— Nu există boli incurabile. Succesele realizate de știința medicală și mai cu seamă de genetică ne permit să sperăm că se va găsi un remediu radical și contra cancerului. În zilele noastre, în centrul atenției oamenilor de știință se mai află și o altă categorie de boli, și anume bolile sistemului cardiovascular. În prezent, aceste boli capătă o răspîndire din ce în ce mai mare. Acest fenomen este strîns legat de modul de viață al omului din zilele noastre. Evoluția l-a creat pe om pentru o activitate plină de mișcare, de eforturi fizice, pentru a opune rezistență mediului înconjurător, l-a creat pentru luptă și nu pentru odihnă. Toate laturile negative ale vieții pe care noi le atribuim civilizației se datoresc incapacității noastre de a ne adapta la noile condiții de viață. Progresul tehnico-științific aduce omenirii unele din cele mai mari binefaceri. El poate, însă, genera și cele mai serioase nenorociri, dacă vom folosi într-un mod irațional realizările lui, dacă vom aplica la modul nostru actual de viață reprezentările și normele trecutului.

Numărul lor este destul de mare. *Putem vorbi, de pildă, despre concepția noastră cu privire la confort, care este dezmințită astăzi de experiența noastră în domeniul odihnei active, constituind un mijloc cu adevărat eficace de restabilire a forțelor unui om obosit. Putem vorbi, de asemenea, despre tendința care mai dăinuie încă la unii părinți de a-și „scuti" copilul de cultura fizică pe motive de sănătate, deși organismul lui reclamă exerciții fizice, are o mare nevoie de ele.* S-ar mai putea da și alte exemple de concepții tot atît de învechite.

Iată de ce este atît de necesar SĂ ÎMBINĂM ÎN MOD RAȚIONAL BINEFACERILE CIVILIZAȚIEI CU UN MOD SĂNĂTOS DE VIAȚĂ. *Stadioanele, bazinele și sălile de gimnastică vor înlocui pentru omlumea naturii, cea care i-a călit organismul. Exercițiile prelungite de alergare într-un ritm lent și uniform îi vor căli mușchii inimii, îl vor scăpa de infarct și de ateroscleroză. Gimnastica, înotul, jocurile în aer liber, canotajul, schiul, patinajul îi vor întări mușchii brațelor și picioarelor, îi vor fortifica organismul. OMUL DE ORICE VÎRSTĂ CARE PRACTICĂ REGULAT DIFERITE SPORTURI NU ȘTIE CE ÎNSEAMNĂ BOLILE CARDIOVASCULARE, RĂCELILE, DURERILE DE CAP, HIPERTENSIUNEA.*

— Vorbiți despre cultura fizică ca despre un mijloc profilactic sau ca despre un remediu curativ ?

— Am în vedere ambele aspecte. Efectul pe care-l are cultura fizică ca mijloc de combatere a hipochineziei, adică a mobilității insuficiente a omului de astăzi, provocate de prea mult confort, este cunoscut de o vreme destul de îndelungată. Gimnastica de dimineață, gimnastica igienică au tocmai menirea de a compensa cantitatea și calitatea mișcărilor, de care, din păcate, sîntem scutiți în viața noastră de toate zilele.

Unii medici folosesc exercițiile fizice ca pe un remediu curativ, ca pe un fel de medicament.

— Care este caracterul exercițiilor considerate de medici ca fiind cele mai eficace ?

— S-a constatat că aparatul locomotor al unui om normal îi permite să trăiască cel puțin 150 de ani. Creierul, plămînii și stomacul omului sînt, de asemenea, destul de rezistente. Punctul lui slab este inima. *În primul rînd inima este aceea care limitează durata vieții omului. De aceea considerăm că sînt de foarte mare utilitate exercițiile care întăresc inima. Este vorba mai ales de exerciții de alergare, de înot, de schi.* Sînt convins că într-un viitor apropiat medicii vor fi în măsură să prescrie pacienților lor doze de exerciții, așa cum prescriu azi medicamentele. Dar, pe cînd medicamentele, cum sînt validolul sau valocardinul, nu vindecă, ci doar înlătură durerile, EXERCIȚIILE DE ALERGARE ȘI MERSUL CU SCHIURILE VOR PUTEA SĂ VINDECE RADICAL BOLILE DE INIMĂ. *Tratamentul prin exerciții fizice și, pe lîngă aceasta, prevenirea bolilor prin sport par a avea cele mai bune persepctive pentru tămăduirea generală a omenirii în lumina recentelor descoperiri, care permit să se creadă că însușirile fizice cîștigate și dezvoltate prin exerciții fizice acționează asupra aparatului genetic al celulelor și se transmit prin ereditate. PRACTICÎND SPORTUL, NOI NU NUMAI CĂ NE ÎNTĂRIM SĂNĂTATEA, CI TOTODATĂ PUNEM BAZELE SĂNĂTĂȚII GENERAȚIILOR VIITOARE.*

Pentru iubitorii de statistici

CE ESTE ȘI CE NE ARATĂ MEDIA ENGLEZĂ

Media engleză, întîlnită în multe comentarii ale ziarelor de specialitate din străinătate, este rezultatul unui calcul ce folosește, în afara obișnuitului clasament, la formarea unei idei privind evoluțiile echipelor de-a lungul campionatului. Ea se alcătuiește în felul următor : **pentru meciurile susținute acasă** se acordă zero puncte în caz de victorie, minus două puncte pentru înfrîngere și minus un punct pentru rezultat de egalitate ; **pentru meciurile din deplasare** se acordă un punct pentru victorie, minus un punct pentru meci pierdut și zero puncte pentru meci nul. Făcînd acest calcul pe baza rezultatelor obținute de echipele noastre divizionare de-a lungul celor 17 etape de campionat am ajuns la următoarea constatare : **nici una dintre echipe nu a reușit pînă acum să aibă o medie engleză pozitivă.** Dar, spre documentarea dumneavoastră, iată cum se prezintă situația :

Dinamo — 3 ; Rapid — 4 ; U.T.A., Petrolul și Steagul roșu Brașov — 5 ; Farul — 6 ; Steaua, Politehnica Iași și Universitatea Craiova — 7 ; Universitatea Cluj — 9 ; Sport Club Bacău și F.C. Argeș — 10 ; Jiul — 13 ; C.F.R. Cluj — 14 ; Progresul și C.F.R.-Timișoara — 16 ;

Deci, media engleză reflectă în bună parte situația din clasament a echipelor.

PE CULOARE ȘI ÎN CABINE

de Eftimie IONESCU

• **PE O PLAJĂ DIN CALAO.** În turneul sud-american, dinamoviștii au evoluat, se știe, și la Lima. După meciul cu Universitario cîțiva dintre jucători au pornit-o pe străzile frumosului orășel Calao, o prelungire spre mare a capitalei Lima. Curînd au ajuns la țărmul Pacificului, pe una dintre marile plaje.

Un grup de puști i-au înconjurat, imediat ce i-au zărit, pe românii. Povestește Dinu : „Nu știu dacă cel mai mare dintre ei avea mai mult de opt ani. Ne-au făcut, la început, o mică gardă de onoare. Au pășit un timp alături de noi, discutînd între ei, cu gravitate, pe șoptite. Și, după puțin timp, au început să strige, asemenea autorilor unor mari descoperiri : Dumitrace ! Nunweier ! Lușescu !... N-am mai avut trai cu ei pînă cînd nu ne-am oprit, pînă cînd nu am așteptat ca vreo doi dintre ei să fugă cu iuțeală de gazele spre casele lor, să revină cu imense albume de autografe, pe care le întîlnești acum în ediții de sute de mii, în mîinile unor puști ca micuții prieteni din Calao sau în ale unei grațioase domnișoare din Guadalajara. Eram cu toții internaționalii români pe cele două colecții. Cu fotografii, cu fișe biografice. Am dat cuvenitele autografe și ne-am reîntors la hotel escortați de drăguții, vorbăreții și simpaticii peruvieni. Asta n-aș mai fi crezut-o. Pe o plajă din Calao jucători români să fie identificați cu ușurința cu care, probabil, puștii noștri îi recunosc pe celebrii lor Challe, Rubinos, Chumpitaz, Cubillas sau Sotil..." Ce ți-e și cu televiziunea asta !

• **AVEAM, CU ANI ÎN URMĂ,** un excepțional violoncelist, centru atacant al Unirii Tricolor, pe Sonny Niculescu. Avem astăzi un violonist de mare talent, tot centru înaintaș, pe Kun II, de la U.T.A. Pe cînd vom avea plăcerea cumpărării unui bilet la un recital al său ?

• **GILL MĂRDĂRESCU,** la cîteva momente după înfrîngerea de la Timișoara, a Politehnicii : „Vom cîștiga campionatul, nu-mi retrag pronosticul, tocmai pentru că am... fost învinși aici".

• **TOT UNA DE LA TIMIȘOARA.** Îndată după terminarea meciului, toți jucătorii timișoreni au rămas încuiați în cabina lor pentru un intens program medical de refacere. Cheia cabinei ? În buzunarul treningului lui Macri care... conducea, pe stadion, antrenamentul jucătorilor neutilizați în partida cu Politehnica. Spectatorii beneficiau de un supliment neașteptat. Tot în prețul biletului pentru jocul propriu-zis.

• **PANTEA** și-a recîștigat apetitul de gol într-un moment foarte prețios pentru Steaua. Poftа lui a însemnat două puncte în deplasare pentru formația bucureșteană.

• **AM REVĂZUT,** duminică dimineața, pe terenul gloriei sale — Progresul U.M.T. din Timișoara — aproape întreaga formație de 14 karate, de odinioară, a Ripenslei. Timp splendid, asistență record, ambianță de mare meci. Și se juca o partidă din divizia secundă. Ah ! Timișoara ! Ce suflet generos pentru fotbal ai și ce echipe (încă) modeste... Pe cînd mereu și iar mereu aminata lor intrare în lumina reflectoarelor consacrării ?

„Ion Ionescu (tricoû în dungi, în prim plan) și Joseph Jurion — doi celebri internaționali — împing irezistibil pe C. S. Bruges spre prima divizie..." (citat din ziarul „Les Sports" Bruxelles)

MOZAIC

EDDY MERCKX binecunoscuta vedetă a ciclismului profesionist era sătul pînă peste cap de foarte numeroasele sale admiratoare care îl „bombardau" cu scrisori de dragoste, cu propuneri de căsătorie. Motiv pentru care a anunțat că va face publice în cadrul unei lucrări aceste trimiteri poștale — 1 200 propuneri de căsătorie și 800 scrisori de dragoste primite înainte de recenta sa căsătorie. Iar eventualele amatoare de a se vedea publicate în partea a doua a lucrării erau invitate să-i trimită scrisori și propuneri. De atunci corespondența lui s-a redus considerabil.

BOXERUL american Martin Peres a prezentat la sosirea în Europa cărți de vizită cu o titulatură foarte modestă ; Martin Juan Peres regele K.O.-ului. Cînd a fost rugat să explice acest titlu boxerul a arătat : — În ultimile șase întîlniri susținute am fost făcut K.O.

ȘAH

Botezul unei noi variante

Revista „Chess Life & Rewiew" (S. U. A.) publică sub semnătura marelui maestru iugoslav Svetozar Gligorici un articol. Din care extragem :

„...Adeseori, se poate auzi pe o scenă o frază ca aceasta : «Avem plăcerea să vă prezentăm o nouă stea...» Nimic de acest fel nu se întîmplă în teoria șahistă cu cele aproximativ 40 de deschideri și mii de linii de joc care acoperă aproape orice schemă logică de dezvoltare pentru fiecare din jucători în prima fază a partidei.

Deși concurenții sînt înfometați după noi arme cu care să-și surprindă rivalii, ei sînt nevoiți să adere la sistemele elaborate deja și recunoscute... Cu toate acestea, în prezent este notabilă o creștere a popularității așa numitelor «deschideri neregulate». Acestea — de fapt, termenul mai potrivit ar fi de «deschideri mai puțin studiate» — au dus spre apărări destul de frecvente acum 1.e4, d6 (Pirc) sau 1.e4, g6 (Robatch). Un mare exponent al acestor eforturi de a pune noi probleme în deschideri adversarilor este marele maestru danez Bent Larsen. El încearcă cu orice preț să-și stingă țelul, chiar jucînd 1.b3, mai degrabă decît 1.g3, mutare utilizată atunci cînd albul vrea neapărat să fiancheteze nebunul. La urma urmei, nu este chiar o abordare atît de rea ca cineva să se pună cu albele în situația negrului, avînd însă un tempo folositor pentru dezvoltarea nebunului.

În această situație, a fost o ușurare reconfortantă să vezi o nouă deschidere botezată în buletinul concursului „Marele Premiu" de la Lugano. Este vorba de deschiderea «Barcza — Larsen», numită astfel la sugestia jucătorului danez, care a ținut să-l onoreze și pe marele maestru maghiar Barcza, care a jucat deschiderea în mai multe rînduri cu încheiere din 1957".

În continuarea articolului, marele maestru iugoslav Svetozar Gligorici prezintă pe larg noua deschidere ale cărei mutări constitutive sînt **1.d4, e6 2.e4, c5 3. d5, e:d5 4.e:d5, d6.** Cu toate că poziția rezultată seamănă aparent cu o deschidere semi-Benoni, legătura este doar superficială, pentru că nu există majoritățile de pioni — pe aripa regelui pentru alb, pe aripa damei pentru negru — ca în Benoni.

Gligorici consideră că răspunsul cel mai ambițios al albului — dar și cu două tăișuri — este **5.Cc3.** Continuarea **5.C4** este considerată mai sigură, în timp ce mutarea **5.Cf3** este apreciată ca fiind mai elastică.

O baterie ingenioasă

Revista sovietică „64" a publicat la sfîrșitul lui ianuarie rezultatul concursului de compoziție pe anul 1969 la secția trei mutări. Premiul întîi — acordat compozitorului Voronov — are un conținut tematic extrem de interesant, jocul albului bazîndu-se pe resursele surprinzător de mari ale unor baterii.

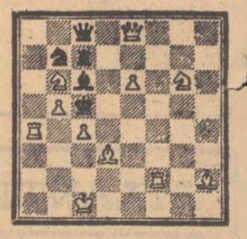

Soluția problemei este 1.Ng1! — se formează bateria T-N cu prețul acordării unui cîmp de refugiu pentru regele negru pe d6! — cu amenințarea 2.Tf5+, Rd6 3.Nh2 mat. În prima sa tentativă de apărare, negrul joacă 1...R:b6. Acum, la 2.Tf5+ urmează 2...Cc5 și albul nu mai poate da mat. Dar, albul are o altă posibilitate prin descoperirea bateriei pion-turn: **2.Tb2+!, Cc5 3.b: c6 mat.** Negrul se mai apără și cu **1...N:e8,** pentru ca după **2.Tf5+, Rd6 3.Nh2+,** să se poată răspunde **3...R:e6.** Dar, albul poate juca acum **2.Td2+ (se formează o altă baterie!) 2...Rd6 3.Nf5 mat** (prin descoperirea bateriei nebun-turn!). După **1...Rd4** urmează **2.Tf3+, Rc3 3.Ne4 mat! La 1...D:e8** albul răspunde **2.Tf6+!, Rd6 3.e7 mat!**

U. VĂLUREANU

AUTOMOBILISM

Cum circulăm pe ceață

Cunoscutul și apreciatul nostru specialist PETRE CRISTEA, care de cîteva decenii desfășoară o activitate laborioasă pentru dezvoltarea automobilismului nostru, pentru pregătirea unor noi generații de ași ai volanului, autorul mai multor cărți și lucrări de specialitate, publică în ultima vreme numeroase articole în revista „Autoturism", dînd sfaturi prețioase, bazate, pe o practică și experimentare îndelungată. Recent el a publicat un articol deosebit de interesant privind conducerea pe timp de ceață. Întrucît se apropie sezonul cețos am extras cîteva din sfaturile lui venind astfel în ajutorul cititorilor rubricii noastre.

Evident, este prudent să fim bine pregătiți pentru sezonul cu ceață, atît ca echipament cît și ca metode de a conduce. Bateria, dinamul sau alternatorul și releul regulator trebuie să fie în perfectă ordine ; două faruri

speciale de ceață cu lumină galbenă, avînd becuri puternice preferabil cu iod) vor fi montate cît mai aproape de marginile caroseriei, spre a evita acroșajele cu alte mașini și cît mai jos posibil, pentru că s-a observat că densitatea ceții este mai slabă în apropiere de suprafața drumului (deși în circa cinci la sută din cazuri se poate întîmpla invers).

Chiar farurile de ceață fixate pe bara din față (sau sub ea) sînt relativ expuse lovirilor. De aceea este necesar, în timpul cît nu le folosim, să le protejăm cu cîte o husă specială.

Farurile se vor regla astfel ca atunci cînd mașina este complet încărcată, fasciculul luminos (care trebuie să fie larg și subțire ca o lamă de cuțit) să bată aproape paralel cu suprafața drumului, adică foarte puțin înclinat în jos. De reținut că acest reglaj prezintă o foarte mare importatnă practică.

În cazul în care nu dispunem de faruri de ceață, folosim faza scurtă, însă atunci vom fi nevoiți să circulăm mult mai încet, din cauza pînzei alburii formată prin reflecția și refracția luminii albe a farurilor în miliardele de picături ale ceții din fața mașinii. Eventual dacă farurile normale sînt solidare cu capota, ca la Renault Dauphine, vom deschide capota și o vom menține astfel plasînd un ghemotoc de hîrtie în deschizătură, pentru ca farurile să bată mai jos.

O altă soluție provizorie este folosirea șuruburilor de reglaj aflate sub rama farurilor. Cu ajutorul lor deplasăm oglinzile la maximum posibil, astfel ca fasciculul de lumină să bată cît se poate de jos (evident, a doua zi va trebui să reglăm farurile din nou).

Este foarte util apoi să avem la spate două lanterne cu lumină cît mai puternică și geamuri roșii curate și pe afară și pe dinăuntru (ceea ce foarte adesea nu se întîmplă).

Adeseori ceața prezintă densități care variază pe parcurs. Le vom sesiza în special observînd cum linia mediană a drumului devine mai vizibilă și vom regla viteza de mers după „calitatea" ceții. În lipsa liniei mediane vom circula mai încet luînd ca fir conducător marginea dreaptă a drumului pe care o vom urma la circa 1 m dstanță.

Atît noaptea cît și ziua, conducerea pe ceață solicită enorm sistemul nervos. Chiar oamenii cu sănătate perfectă și bine odihniți devin „năuci" după cîțiva kilometri de mers prin ceață.

De aceea se recomandă în mod expres să facem cît mai frecvent pauze pentru destinderea nervilor, oprind mașina numai în locurile de parcare și ținînd lanternele aprinse ! Eventual putem să tragem mult pe dreapta în colțul final al spațiului de parcare și să dormim pînă cînd ceața dispare sau este dizolvată de o ploaie salvatoare.

Mergînd pe ceață în spatele altor mașini, avem totdeauna impresia că cei din fața noastră circulă prea încet. Însă, dacă îi depășim, ne dăm imediat seama că nu sîntem în stare să mergem nici măcar atît de „încet" cît puteau ei ! Deci să-i lăsăm din nou înainte, să ne ținem după ei, însă la cea mai mare distanță posibilă, privind înainte cu atenție maximă și gata de a frîna cu reflex fulger.

Cele mai multe accidente se produc în astfel de situații. Așadar, dacă ne dăm seama că cel din față depășește limitele prudenței, este cuminte să nu-l mai urmăm. Pentru că dacă se va ciocni de un camion oprit sau va intra într-un grup de mașini tamponate viața noastră va fi și ea în pericol.

De obicei farurile de ceață consumă mai mult curent decît cele normale. De aceea, dacă ceața este foarte densă și persistentă riscăm să descărcăm bateria și astfel luminile se vor slăbi tocmai atunci cînd avem cea mai mare nevoie de ele. Deci la viteze sub 20 km/oră se recomandă să circulăm în viteza a III-a sau a II-a, pentru ca generatorul să debiteze curent suficient.

Pe ceață densă pericolul de accident este mai mare ziua decît noaptea. De aceea trebuie să mergem cu faza lungă aprinsă. Cu faza scurtă riscăm să fim văzuți prea tîrziu, căci ziua se circulă mai repede decît noaptea. Chiar pe negură este preferabil să aprindem faza lungă care ziua nu poate orbi pe nimeni ; în schimb, mergînd relativ repede, este bine să fim văzuți și să vedem pe ceilalți de la distanțe cît mai mari.

Rubrică realizată de V. STANESCU

Faruri pentru ceață montate la un FIAT-125

Far pentru ceață, montat în spate

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 704 — Sîmbătă 3 aprilie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

AGENDĂ săptămînală

BILANȚUL PRIMULUI TRIMESTRU

Din ziarele apărute în cursul acestei săptămîni, de la radio sau de la televiziune, opinia publică românească a putut lua cunoștință de modul în care s-a încheiat în județele țării, în marile întreprinderi industriale, activitatea din primul trimestru al acestui an. De pretutindeni, de pe întreg cuprinsul patriei, veștile sînt bune. Anul de muncă început în condițiile unei deosebite efervescențe creatoare, a unei intense activități politice, se dovedește a fi chiar de la acest prim bilanț — bilanțul primului trimestru — un an rodnic. Sarcinile de plan — mai mari decît în același trimestru al anului trecut — sarcinile calitative — substanțial sporite — sînt îndeplinite ritmic în principalele sectoare de activitate. La aceste rezultate o contribuție de primă însemnătate s-au dovedit a fi avut cunoașterea din timp a sarcinilor de plan, măsurile organizatorice luate de conducerea partidului și statului nostru încă de anul trecut, cît și dezbaterile profunde, temeinice, a problemelor producției care au avut loc în toate județele țării; un rol de seamă au avut, de asemenea, adunările generale ale salariaților care au reușit să promoveze un spirit de înaltă exigență muncitorească în analiza activității întreprinderilor, în stabilirea măsurilor necesare desfășurării unei activități mai eficiente, la noi dimensiuni cantitative, la indici calitativ superiori. Mobilizarea marilor resurse de inteligență creatoare, stimularea puternică a inițiativei, creșterea simțului de răspundere, a exigenței caracterizează

CONTINUARE ÎN PAG. ②

METROUL
DE CE? PE UNDE? PE CÎND?

În marile aglomerații urbane ale lumii, trenul subteran, cunoscut îndeobște sub denumirea de metrou, constituie cea mai uzitată modalitate de descongestionare a traficului rutier. În viitor și bucureștenilor le va deveni familiară imaginea rapidului mijloc de transport subteran.

● Concurența autoturismelor împinge transportul în comun sub pavajul străzilor ● O interesantă statistică internațională argumentează avantajele trenului subteran ● Au început studiile preliminare pentru construirea metroului bucureștean ● Modernizarea rețelei stradale în București.

Vom începe aceste rînduri prin citarea unei afirmații a lui **ALEXANDRU GROZA**, director adjunct științific la Institutul de studii și cercetări pentru transporturi, recent publicată în presă: **„La un flux de peste 40 000 de călători pe oră și sens, flux de care Bucureștiul se apropie, numai metroul poate face față."**

O observație la care nu pot decît subscrie cei trei milioane și jumătate de bucureșteni care călătoresc zilnic în mijloacele de transport public actuale. Într-adevăr, în ciuda progreselor reale și continue ale transportului în comun, durata călătoriilor zilnice ale bucureștenilor continuă să fie excesivă, greviqu-le serios bugetul de timp. Problema care se pune, de altfel, în toate marile aglomerații urbane ale lumii.

Factorul care a revoluționat transporturile moderne este, în același timp, cel ce amenință să tulbure din ce în ce mai mult condițiile de trafic ale marilor metropole. Este vorba, cum ați ghicit desigur, de automobil. **Mai puțin decît alte mari orașe ale lumii, dar cu tendințe îngrijorătoare, Capitala noastră începe să înregistreze în orele de vîrf acele „ambuteiaje" care paralizează traficul.** Transportul în comun — tramvaie, autobuze și troleibuze — suferă în mod evident de aceste efecte ale aglomerației, marcînd întîrzieri cronice. **S-a ajuns la situația paradoxală că modernele autobuze de astăzi circulă, în marile orașe, cu o viteză medie egală și chiar inferioară tramvaielor cu cai de acum un secol.**

Care este soluția? Restricții de circulație pentru autoturisme? Deși aceste vehicule individuale transportă un număr mult mai redus de persoane decît cele publice, tentația călătoriei autonome și „din poartă în poartă" este mare, astfel că asemenea restricții (aplicate, de altfel, parțial, în unele metropole din occident) ar părea nepopulare. Lărgirea și modernizarea rețelei stradale? Posibilitățile existente se dovedesc destul de limitate. În acest sens ni se pare extrem de interesant un studiu întocmit de Uniunea Internațională a trans-

M. PAULIAN
Mircea SCRIPCĂ

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Un desen sugestiv apărut într-o publicație belgiană demonstrează un lucru aparent de necrezut: autobuzele ultramoderne circulă în marile metropole ale lumii cu aceeași viteză medie (9 km pe oră) ca și tramvaiele cu cai de acum un secol. Cauza? Marea aglomerație a străzilor, provocată de „explozia" autoturismelor.

ÎN DIRECT DIN AFRICA

● Mai mare decît Niagara ● Cu mașina pe... pirogi ● Prima ploaie africană ● Priveliști carpatine la... O grade latitudine ● Ca în „Hatari" ● Frig la ecuator ● Țara miilor de coline

Membrii expediției transafricane românești ne-au transmis noi vești și aceste trei imagini în exclusivitate pentru cititorii „Magazinului"

...Trecerea din Republica Africa Centrală în Republica Democrată Congo, în dreptul localității Bangassou, se face peste riul M'bomou cu ajutorul unui bac. Dar dacă bacul este stricat — așa cum l-am găsit noi — cum se pot traversa trei mașini peste un riu lat de 300 m. și adînc de 4 m.? Metoda propusă de băștinași — pirogile !... Și după cum se vede din imaginea de mai sus s-a putut și așa.

...Am străbătut o parte din vestita pădure Ituri, cu bogăția sa de vegetație ecuatorială, cu colibele de frunze ale pigmeilor și cu zveltele okapi — mamifere înrudite cu girafa... Și după cum se poate observa din fotografie, pigmeii sînt destul de ospitalieri.

Prin rezervații, cu mașinile și însoțiți de ghid, într-un adevărat „safari fotografic"

Alte amănunte în pag. a 3-a

MISTERIOSUL ORAȘ DINTR-O INSULĂ DUNĂREANĂ

Mai există enigme?

Porțiune din portul cetății de pe insula Păcuiul lui Soare. Se observă platforma ae piatra care coboară pînă la apă. Aici era debarcaderul unde ancorau corăbiile

- **A fost descoperită Vicina, faimosul oraș medieval care devenise în secolul XII-XIV cel mai mare centru comercial de la Dunărea de Jos?**
- **Numeroase obiecte de podoabă și monede din aur, argint și bronz precum și piese din țările mediteraniene și răsăritene găsite pe teritoriul cetății din insula Păcuiul lui Soare.**
- **Instalații portuare amenajate acum 1 000 de ani. Se mai văd locurile pe unde erau trasate otgoanele corăbiilor care ancorau.**
- **După studii îndelungate la fața locului, arheologul PETRE DIACONU, cercetător principal la Institutul de Arheologie, relatează în PAGINA A DOUA concluziile sale privitoare la originea și istoria puțin cunoscută ale acestei cetăți.**

În pagina a 4-a

„Tatălui meu i-a plăcut viața printre oamenii simpli și creația lor artistică"

Convorbire cu
Béla BARTÓK-junior

CÎTEVA ADUCERI-AMINTE DESPRE VICTOR ION POPA

de Horia OPRESCU

OCEANUL — UN NECUNOSCUT!...

- Continentul albastru reclamă o altă dimensiune de spațiu și timp pentru cercetare
- Inventarierea comorilor din adîncuri este abia la început
- Echilibrul marin trebuie apărat, nu distrus

Acad. Eugen PORA semnează în pagina a 5-a un articol pe această temă

ÎN CINSTEA SEMICENTENARULUI PARTIDULUI

Glorioasa aniversare a 50 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român prilejuiește zi de zi noi și noi manifestări în întreaga țară. În București, sub egida Comitetului pentru cultură și artă al municipiului, vor avea loc în continuare numeroase manifestări cultural-artistice, dintre care reliefăm cîteva.

● **„Slavă patriei — slavă partidului"** — recital de versuri, cu concursul actorilor Teatrului de Comedie. Recitalul va avea loc la Casa de cultură a sectorului 2, joi 8 aprilie.

● **„Te slăvim pămînt strămoșesc"** — seară de poezie la care vor recita versuri actori ai Teatrului „Ion Creangă". Manifestarea va avea loc joi 15 aprilie la biblioteca comunei Pantelimon.

● **„Muzica românească contemporană cîntă partidul"** — montaj muzical la Biblioteca de Artă, marți 20 aprilie.

● **„Cîntec de împlinire"** — montaj muzical-literar la Casa de cultură a sectorului 5, marți 20 aprilie, cu concursul actorilor Teatrului „Bulandra".

● **„Pagini din lupta eroică a P.C.R."** — montaj literar organizat marți 20 aprilie la biblioteca „Alecu Russo". Participă actori ai Teatrului Giulești.

● **„Poeții cîntă partidul"** — seară de poezie cu concursul actorilor de la Teatrul Mic. Manifestarea va avea loc marți 20 aprilie la biblioteca „Cezar Petrescu".

● **„Lumini pe frontispiciul celor cinci decenii"** — montaj muzical-literar și coregrafic organizat joi 22 aprilie la Casa de cultură a sectorului 2.

● **„Versul meu l-am închinat partidului"** — medalion literar. Întîlnire cu poetul Nicolae Tăutu, vineri 23 aprilie, la biblioteca din str. Laborator 49.

● **„Pagini literare dedicate luptei P.C.R."** — seară literară organizată de biblioteca „Dobrogeanu Gherea" la Casa de cultură a sectorului 3. Manifestarea va avea loc marți 27 aprilie, la ea dîndu-și concursul actori de la Teatrul „C. I. Nottara".

● **„Cîntare partidului"** — recital de versuri organizat miercuri 28 aprilie la biblioteca „Gr. Alexandrescu".

● **„Te cîntăm partid iubit"** — recital de versuri. Manifestarea va avea loc joi 29 aprilie la biblioteca comunei Chiajna.

● **„Imn partidului"** — seară de muzică. Prezintă compozitorul Nicolae Petri, luni 3 mai, la Biblioteca de Artă.

● **„Cîntăm părintele iubit"** — seară de poezie la care își dau concursul actori de la Teatrul „Ion Creangă". Manifestarea va avea loc marți 4 mai la Biblioteca Municipală.

● **„Omagiu luptătorilor comuniști"** — recital de versuri, miercuri 5 mai la biblioteca „N. Bălcescu".

● **„50 de primăveri"** — recital de versuri organizat cu concursul cenaclului literar „Barbu Delavrancea" și al unor actori de la Teatrul „C. I. Nottara", miercuri 5 mai, la biblioteca „Dobrogeanu Gherea".

● **„Slavă partidului"** — recital de versuri la care participă artiști de la Teatrul „Ion Creangă", miercuri 5 mai la biblioteca „G. Ibrăileanu".

● **„Vers de slavă închinăm partidului"** — recital organizat de biblioteca „Cezar Bolliac" la școala generală 182, miercuri 5 mai.

● **Seară de muzică și poezie românească"** — cu participarea poeților Ion Bănuță, Victor Tulbure, Traian Iancu și a artiștilor Lelia Cîncu, Nicolae Rafael, Victoria Dinu și Valentin Plătăreanu. Manifestarea va avea loc joi 6 mai la Casa de cultură a sectorului 8.

● **„Partidului, inima și versul"** — seară de poezie la care își dau concursul actori de la Teatrul „C.I. Nottara", joi 6 mai, la Casa de cultură a sectorului I.

MISTERIOSUL ORAȘ DINTR-O INSULĂ DUNĂREANĂ

de Petre DIACONU

cercetător principal la Institutul de Arheologie

În colțul de sud-vest al Dobrogei apele Dunării închingiuiesc o insulă cunoscută de localnici sub numele de Păcuiul lui Soare. Insula, avînd o lungime de 6 km, se întinde de la Ostrov — vest 2 km — și pînă în dreptul dealului Dervent. În capătul de nord-est al insulei, cercetările arheologice, ce se efectuează an de an începînd cu 1956, au scos la iveală ruinele unei cetăți impresionante prin masivitatea zidurilor și arhitectonica complexelor.

Cetatea distrusă în cea mai mare parte de apele Dunării, a avut inițial o formă rectangulară. Zidul de incintă, păstrat uneori pe o înălțime de 4 m, este construit din blocuri mari de piatră, paralelipipedice, frumos fasonate. Mortarul folosit la legarea pietrelor din paramente este preparat din praf de cărămidă, var și nisip fin; cu alte cuvinte, e vorba de un mortar hidrofug, rezistent la umezeală. În timp ce la înălțimea păstrată zidul de incintă are o grosime de 4,20 m, la bază, grosimea acestuia este de 6 m. Diferența de lățime e determinată de o serie de praguri dispuse pe fețele verticale (paramente) ale zidului de incintă. Natura sedimentară a solului i-a obligat pe constructori să așeze temeliile de piatră pe o substrucție din pari de stejari înfipți în pămînt peste care se află alți pari de stejari dispuși longitudinal și transversal. Toate aceste detalii și alte cîteva pe care nu le vom mai aminti aci reflectă competența și abilitatea contructorilor care au durat fortificația din insula Păcuiul lui Soare.

BAZA NAVALĂ BIZANTINĂ

Poarta cetății, aflată pe latura de nord a zidului de incintă, se prezintă sub forma unei încăperi-turn înzestrate cu două intrări: una, exterioară, de tip cataractă, prevăzută cu o ușă care se glisa pe verticală, iar cealaltă, interioară, prevăzută cu două canaturi blocate în spate cu ajutorul unui drug de lemn ale cărui capete intrau în cîte o nișă. Pavimentul încăperii-turn este format din cinci rînduri de blocuri de piatră, suprapuse. Încăperea a avut și etaj, la care se ajungea printr-o suită de trepte.

Un alt complex de la Păcuiul lui Soare, deosebit de interesant, este reprezentat de „portul" cetății. Acesta a fost amenajat pe latura de sud a zidului de incintă. El se prezintă sub forma unor platforme de piatră care coboară spre exterior. Platformele sînt flancate de o parte și de alta de cîte un turn masiv, rectangular. În dreapta și în stînga „intrării" în port constructorii au amenajat — în zidul de incintă — numeroase deschideri (fante) prin care erau trase otgoanele corăbiilor ancorate în debarcader.

Existența instalațiilor portuare definește cetatea din insula Păcuiul lui Soare ca fiind o bază navală în adevăratul înțeles al cuvîntului.

Cînd, de către cine și de ce a fost construită baza navală din insula Păcuiul lui Soare?

Observațiile de ordin stratigrafic la care se adaugă și numeroasele elemente de cultură materială ne îndreptățesc să afirmăm că cetatea a fost zidită în a doua jumătate a secolului al X-lea și că ea este opera ostașilor împăratului Ioan Tzimiskes.

Se știe — din izvoarele literare — că în anii 970—971 bizantinii au purtat lupte grele cu drujinele kieviene ale cneazului Sviatoslav. Ultima parte a acestor lupte s-a desfășurat la Dorostolon (Dorostorum-ul antic). La capătul războiului, Dobrogea a fost anexată Imperiului bizantin și apoi transformată într-o provincie, condusă de un guvernator (strateg) cu reședința chiar la Dorostolon. De teama repetării unor atacuri, bizantinii au fortificat linia Dunării, reparînd vechile cetăți romane și așezînd în ele garnizoane. Cu același prilej a fost construită și baza navală din insula Păcuiul lui Soare, bază navală în care urma să se adăpostească flota bizantină de pe Dunăre, însărcinată cu controlul acesteia și cu paza capitalei provinciei. La scurtă vreme după terminarea construirii ei, cetatea a fost distrusă de către răsculații din nord-estul Peninsulei Balcanice. Începînd însă cu anul circa 1 000 ea va intra din nou în vederile bizantinilor. Refortificată, ea va servi — de acum încolo — ca punct de sprijin pentru o unitate militară terestră. Așadar, în anul circa 1000, cetatea își pierde caracterul de bază navală. De altfel, acum pericolul pentru bizantini nu-l mai reprezenta o populație de navigatori ca aceea a kievienilor, ci una nomadă de stepă — în speță — a turcomanilor.

În secolul al XI-lea cetatea va cunoaște o mare prosperitate economică. Și, nu este de mirare. Sîntem într-o vreme în care ostașii de la Păcuiul lui Soare se ocupau în timpul lor liber cu munca ogoarelor; unii dintre ei se îndeletniceau cu diferite meșteșuguri sau chiar cu schimburile comerciale. De altfel, așa se explică existența pentru secolul XI la Păcuiul lui Soare, pe de o parte, a unor obiecte lucrate la fața locului, iar pe de altă parte, a numeroase mărfuri aduse fie din zona Golfului Persic și din Caucaz, fie din regiunile grecești, maghiare etc.

La cumpăna dintre veacurile XI și XII această prosperitate este curmată brusc de o invazie a cumanilor.

ORAȘUL MEDIEVAL DIN INSULA PĂCUIUL LUI SOARE

După o perioadă de viețuire firavă care a durat aproximativ 150 de ani, vom asista — către mijlocul secolului al XIII-lea — la o repopulare a cetății și la reimprospătarea activității ei economice. Meșteșugurile de toate felurile capătă o dezvoltare neobișnuit de mare. Măsura acestei dezvoltări o dă însăși constatarea că la Păcuiul lui Soare se obținea, în secolul XIII, fonta, — procedeu tehnologic necunoscut în acele vremuri multora dintre regiunile Europei. În veacul al XIII-lea, dar și în cel următor, așezarea din insula Păcuiul lui Soare va juca rolul de autentică piață comercială, unde se încrucișau mărfuri aduse din cele mai depărtate colțuri ale continentului. Arheologii au descoperit aci obiecte de podoabă venite din țările mediteraneene, piese de harnașament caracteristice zonelor răsăritene, ceramică de Damasc și constantinopolitană etc. Intensitatea relațiilor comerciale se reflectă în mulțimea și varietatea monedelor — din aur, argint și bronz; astfel, alături de emisiunile de aur, aparținînd împăratului Ioan Dukas Vatatzes, se găsesc monede bulgărești, monede ale despotatului latin din Mistra (sudul Greciei), monede sîrbești, tătărești, raguzane ș.a. Un deosebit interes îl prezintă monedele de bronz avînd pe una din fețe tamgaua tătărască, iar pe cealaltă față, crucea. Numismații opinează că aceste exemplare sînt emisiuni locale, caracteristice Dobrogei. Referindu-ne la a doua jumătate a secolului al XIV-lea, nu putem trece cu vederea existența monedelor de bronz emise de despotul dobrogean Ivanco precum și a monedelor (de argint) bătute în Țara Românească de Vlaicu Vodă și Mircea cel Bătrîn.

Către sfîrșitul veacului al XIV-lea, așezarea începe să decadă, iar zece-douăzeci de ani mai tîrziu ultima pîlpîire de viață din cetatea de pe insula Păcuiul lui Soare se va stinge ca urmare a unui atac dat prin surprindere de către oștile otomane.

Varietatea vestigiilor materiale, proprii secolelor XIII—XV, intensitatea locuirii materializate în trei „nivele de viețuire", mulțimea monedelor, caracterul locuințelor, ne determină să afirmăm că așezarea din insula Păcuiul lui Soare avea toate atributele unui oraș medieval.

„FEREASTRA SPRE MARE" A MUNTENIEI

Dar care era numele acestui misterios oraș? Izvoarele literare, diferitele acte ale Patriarhiei din Constantinopol, portulanele italiene și multe alte documente vorbesc de existența la Dunărea de Jos, tocmai în aceste vremuri, a unui oraș fortificat cu numele de Vicina. Din documente mai rezultă că Vicina era nu numai un vestit centru comercial, ci și sediul unei mitropolii. Se știe doar că Iachint, primul mitropolit al Țării Românești (1359), a fost și ultimul mitropolit de Vicina. În plus, tot izvoarele literare ne informează că Vicina ființa ca oraș încă din secolul XI.

După unii cercetători Vicina s-ar fi aflat la Măcin sau la Niculițel, după alții la Mahmudia sau la Isaccea; dar nici una din identificările propuse nu s-a putut impune ca o soluție acceptabilă și aceasta pentru simplul motiv că nici una din localitățile amintite nu se află pe o insulă.

Căci, să fim bine înțeleși, Vicina — faimosul oraș medieval — cel mai mare centru comercial și religios de la Dunărea de Jos (în secolele XIII—XIV) se afla într-o insulă a fluviului. Tocmai această realitate istorico-geografică constituie temeiul identificării așezării de la Păcuiul lui Soare cu Vicina. Într-adevăr, începînd de la gurile Dunării și pînă la Păcuiul lui Soare nu există vreo altă așezare care să fi ființat în secolul XI și secolele XIII—XV (epocă în care este documentată Vicina de izvoarele literare), iar, pe deasupra, să fie situată într-o insulă (așa cum era situată Vicina).

În măsura în care localizarea propusă de noi va fi confirmată de viitoarele cercetări, în chip necesar se vor reconsidera și problemele legate de comerțul Vicinei cu regiunile din stînga Dunării, deoarece Vicina în insula Păcuiul lui Soare trebuie privită ca fiind „fereastra spre mare" nu a Moldovei cum se credea pînă acum ci a Munteniei.

Mai există enigme?

Imagine reprezentînd poarta de nord de pe insula Păcuiul lui Soare

AGENDA săptămînală

BILANȚUL PRIMULUI TRIMESTRU

URMARE DIN PAG. 1

rezultatele adîncirii și lărgirii democrației economice promovate de conducerea partidului nostru.

Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost încă din primele zile ale acestui an în mijlocul muncitorilor, a vizitat întreprinderi din numeroase județe și din Capitală; a discutat cu cadrele de conducere, cu tehnicienii, cu cei care lucrează nemijlocit în producție și, la fața locului, a dat prețioase indicații pentru organizarea activității la nivelul exigențelor noului cincinal. Participarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la adunarea generală a reprezentanților salariaților de la uzinele „23 August" din Capitală, întîlnirea cu cadrele de conducere din centralele economice, întîlnirea cu activul de partid al Capitalei și cadrele de bază din industrie, construcții și transporturi, cuvîntările rostite cu prilejul acestei întîlniri, sînt mărturii de-o forță deosebită ale stilului de muncă dinamic, profund realist al conducerii partidului, a secretarului său general. Contactul permanent al conducerii de partid cu realitățile din fabrici și uzine, de pe ogoare, cu cei ce muncesc în domeniul culturii, creează un dialog viu neîntrerupt, între partid și popor, un dialog rodnic, prestigios și eficient, capabil să exprime prin bogatul său conținut și prin rezultatele sale forța orînduirii noastre socialiste, superioritatea sa de netăgăduit. Bilanțul primului trimestru constituie și-n această privință o confirmare. Sarcinile de plan, angajamentele luate pentru înfăptuirea unei sarcini suplimentare, se îndeplinesc și se depășesc. Totodată se creează premizele trainice ale succeselor viitoare examinîndu-se cu luciditate și îndrăzneală neajunsurile care încă se mai manifestă, căutîndu-se noi resurse, noi posibilități de perfecționare a activității în toate domeniile. Efortul de gîndire, voința neclintită de autodepășire, hotărîrea de-a mobiliza toate energiile de care dispunem definește momentul acestui prim bilanț dintr-un an cu adînci semnificații. Căci pentru întregul popor acest an înseamnă mult: este primul an al unui nou cincinal, este anul sărbătoririi semicentenarului Partidului Comunist Român. Și anul care a început, din care un prim trimestru a și trecut, s-a dovedit a fi la înălțimea semnificațiilor prin profunzimea și intensitatea vieții politice, prin maturitatea politică a celor ce muncesc — români, maghiari, germani — uniți într-o singură voință în jurul forței conducătoare a poporului nostru — Partidul Comunist Român.

Dacă la acest sfîrșit de trimestru putem spune, pe baza veștilor primite din toată țara, că anul a început cu bine în industrie, la fel putem spune și despre agricultură. La sate muncile agricole de sezon se desfășoară intens și cu spor. În multe județe lucrările sînt mai avansate și calitativ superioare celor din anii trecuți. Și-n agricultură își spun cuvîntul măsurile inițiate de partid pentru o mai bună organizare a producției, a muncii, pentru cointeresarea mai puternică a mecanizatorilor, lucrătorilor din întreprinderi, țăranilor cooperatori. La lucru prezența e masivă, fapt care constituie o garanție că lucrările se fac la timpul optim. Interesul pentru obținerea unei producții sporite determină grija deosebită pentru calitatea lucrărilor. Desigur, volumul de muncă, acum, primăvara, e mare. E nevoie de pricepere, de hărnicie și mai ales de bună organizare. Sînt calități care se vădesc pretutindeni unde lucrările se fac bine și la timp.

Din fabrici și uzine, de pe ogoare, veștile care ne parvin sînt de bun augur. Primăvara se arată rodnică. E rodnicia unei munci pline de avînt și încredere, a muncii care — cu toții o știm — slujește țării întregi și nouă tuturora. Este rodul muncii pe care zi de zi îl dorim mai bogat, pe măsura cerințelor de progres a țării și poporului nostru.

METROUL DE CE? PE UNDE? PE CÎND?

URMARE DIN PAG. 1

porturilor publice, cu sediul la Bruxelles. Potrivit acestuia, **pentru a se asigura un flux de 50 000 călători pe oră și sens,** (de care nici Bucureștiul nu e, în orele de aglomerație, foarte departe) **ar fi necesare următoarele variante: a) o stradă de 227 metri lățime, cu cîte 35 benzi de circulație pe fiecare sens, pe care să circule cîte 1 000 de autoturisme pe bandă; b) o stradă de 35 metri lățime, cu cîte 4 benzi de circulație pe fiecare sens, pe care să circule doar autobuze la cîte 20 de secunde interval; c) o stradă de 18 metri lățime, cu cîte 3 linii paralele în ambele sensuri, pe care să circule numai tramvaie, la cîte 30 de secunde; d) un tunel de 9 metri lățime pe care să circule în ambele sensuri cîte un tren la fiecare două minute, transportînd 1 300 călători într-o cursă.** Cum primele trei variante sînt, evident, imposibil de pus în practică, singura soluție rămîne metroul, soluție adoptată de altfel în multe orașe ale lumii a căror populație depășește un milion de locuitori. Așa cum bine se știe, problema a devenit actuală și pentru București, în anii imediat următori urmînd să se definitiveze complexele studii necesare pentru executarea unor lucrări de asemenea anvergură.

Este, desigur, prematur, să se poată spune de pe acum, unde și cum va fi construit metroul bucureștean. Așa cum ne informează **ION MALCOCI, inginer șef al I.T.B.,** studiile pentru viitoarea rețea de metrou au și început, dintre acestea interlocutorul nostru menționînd pe cel privitor la prognoza traficului de călători, elaborat cu ajutorul unor modele matematice evoluate și a calculatorului electronic de la CEPECA. Fiindcă studiile sînt incipiente și dat fiind marele interes general pentru acest modern mijloc de transport socotim interesant să reproducem sugestia cuprinsă într-o scrisoare a unui cititor, **inginerul PAVEL MATEESCU.**

„Nu trebuie să fii specialist în transportul public nici statistician, ci doar un bucureștean oarecare, ne scrie cititorul nostru, pentru a-ți da seama că cea mai aglomerată arteră de circulație din Capitală este cea nord-sud. Înclin să cred, deci, că alegerea primei linii de metrou se va opri la acest traseu. După părerea mea, o linie Piața Sudului — Piața Scînteii ar degreva considerabil traficul prin partea cea mai aglomerată a Capitalei, urmînd ca o a doua linie, perpendiculară pe prima, să lege marile cartiere Titan și Drumul Taberei.

Care este propunerea mea? În cazul în care am prevăzut just concluzile specialiștilor, consider că ar fi foarte util să se folosească experiența constructorilor metroului din Bruxelles și din alte orașe, și anume folosirea provizorie a tramvaielor subterane pe tronsoanele terminate. Un asemenea prim tronson ni se pare a fi în București tocmai cel ce leagă Piața Unirii de Piața Victoriei, puncte unde, printr-o fericită coincidență, trec actualmente linii de tramvai. Pasajele subterane existente și cele ce urmează a fi construite ar putea constitui, în același timp, și locul de coborîre spre stațiile subterane, așa cum s-a practicat în construcția noului metrou din Budapesta. Mă gîndesc la stațiile Piața 1848, Universitate, Piața Romană, Piața Victoriei. Firește, că ulterior, pe măsura avansării lucrărilor, linia de metrou va putea fi prelungită spre nord pînă la Piața Scînteii (și chiar la Aeroportul Băneasa), iar spre sud pînă la Piața Sudului sau cartierul Berceni".

Am reprodus în extenso sugestia cititorului nostru întrucît ni s-a părut că aduce un punct de vedere interesant. Dar, așa cum mai spuneam, abia după încheierea tuturor studiilor, necesare se va putea cunoaște cu certitudine unde, cum și cînd va fi executat metroul bucureștean.

Pînă atunci vom continua să ne bazăm pe mijloacele de transport tradiționale, pe care conducerea I.T.B. ni le promite mai numeroase și mai confortabile. Încă din acest an vor fi înființate numeroase noi trasee de autobuze și tramvaie. Și vehiculele de transport public sînt pe cale să cunoască înnoiri, tramvaiul articulat și silențios, al cărui prim exemplar a și fost creat, fiind o dovadă în acest sens. Pînă la construirea metroului, lucrare care necesită o perioadă de timp relativ mare, se pune totodată în mare actualitate necesitatea îmbunătățirii rețelei stradale, condiție indispensabilă pentru îmbunătățirea transportului public. De aceea, ne-am gîndit să încheiem aceste rînduri cu următoarea declarație făcută de un factor autorizat, inginerul **PETRE DAESCU, directorul direcției de drumuri și spații verzi a Consiliului Popular al Municipiului București:**

— În scopul înlesnirii fluenței circulației, al descărcării orașului de circulația de tranzit, s-a trecut la **MODERNIZAREA ȘI COMPLETAREA DRUMULUI DE CENTURĂ AL CAPITALEI,** planificat a fi realizat într-o primă etapă în lățime de 7 metri, iar în final în lățime de 14 metri. Asemenea lucrări vizează terminarea tronsonului Otopeni-Tunari, asigurarea legăturilor între șos. Alexandriei și autostrada București-Pitești, între șos. Alexandriei și șos. Giurgiului, între autostradele București-Ploiești și București-Pitești etc. Concomitent, pe drumul de centură se vor executa și o serie de pasaje denivelate pe șos. Colentina, șos. Alexandriei, la Chitila etc.

Se mai are în vedere ÎNTREGIREA INELULUI PRINCIPAL DE CIRCULAȚIE A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI, prin construirea pasajului denivelat din Piața Victoriei cu trei nivele (unul la suprafață, altul pe direcția Bd. Ana Ipătescu — șos. Kiselef), a pasajului Basarab peste calea ferată, precum și a pasajului sub calea ferată din zona Jiului-Scînteia. De asemenea se va întregi inelul principal între Piața Presei Libere și intersecția șos. Vitan cu prelungirea către șos. Mihai Bravu. Pe acest traseu se va executa noua arteră între Piața Presei Libere și Splaiul Unirii, iar între Splaiul Unirii și șos. Mihai Bravu se va executa, pe lîngă linia de tramvai, și partea carosabilă a drumului. Tot pe acest inel se va construi un pod nou peste Dîmbovița în zona Abatorului. ÎNTRE LINIA DE CENTURĂ ȘI INELUL PRINCIPAL, pe inelul intermediar, se va executa un pod nou la Ciurel și o arteră de legătură între zona Ciurel și Cartierul Drumul Taberei (strada Lujerului). Tot pe același inel intermediar sînt prevăzute lucrări de continuare a arterei dintre Podul Grand și str. Chișcani cu legătura spre str. România Muncitoare, str. Cluj și Bd. Mărăști.

ALTE LUCRĂRI PREVĂZUTE ÎN NOUL CINCINAL: construirea a două benzi de circulație pe șos. Alexandriei, construirea și reconstruirea unor poduri, ca Mărășești, Străulești, Cotroceni, Grozăvești, Timpuri Noi, Serelor (Zona Vitan), construirea de pasaje pentru pietoni pe Bd. Magheru (în dreptul străzii Cosmonauților) pe bd. Bălcescu (colț cu str. C.A. Rosetti) în Piața Unirii, pe Calea Victoriei (la intersecția cu Bd. Gh. Gheorghiu-Dej și str. Lipscani), Piața Gării de Nord etc. De asemenea, se vor moderniza și alte artere și străzi ale Capitalei, consolidîndu-se fundațiile și refăcîndu-se îmbrăcămințile exterioare pentru a permite o mai bună desfășurare a circulației rutiere.

După cum se vede, în așteptarea viitorului metrou, edilii Capitalei se străduiesc să asigure cetățenilor posibilități de transport cît mai bune. Să sperăm că vom avea prilejul să le consemnăm cît mai curînd ca realități.

M. PAULIAN
Mircea SCRIPCĂ

Clepsidra

Ca un stol de flori albe

de Constantin VIȘAN

— Berzele! Au venit berzele! — strigă copilul cuprins de-o mare bucurie.

Tatăl ridică ochii spre cerul boltit peste arătătorul omulețului sensibil la evenimentele primăverii. Același lucru fac și trecătorii atinși de semnalul copilului.

— Parcă sînt un stol de flori albe...

— Da! — spune tatăl plăcut surprins de comparația micului reporter. Constată și el că berzele seamănă într-adevăr, cu un stol de flori albe. Nu e urît deloc. Flori care sboară pe cer.

Tatăl și copilul înaintează ținîndu-se de mînă prin lumina care a inundat străzile orașului.

În piața gării o imensă jerbă de baloane se agită în vîntul de primăvară. Din clipă-n clipă te aștepți ca uriașa legătură de pepeni fragili să se ridice în văzduh tîrîndu-l acolo și pe firavul invalid de care sînt legate. Stăpînul baloanelor nu se sinchisește însă de amenințarea vîntului. Stă neclintit. A trecut el prin primejdii mult mai serioase și tot a scăpat. Cam ciuntit, cam împuținat, ce-i drept, dar uite că tot mai poate să facă ceva pe lume. Să dăruiască bucurii copiilor. Baloane roșii și albastre, baloane galbene, baloane verzi, baloane de toate culorile pe care sînt desenate rațe și cai înaripați, Pinochio și Capra cu cei trei iezi, Scufița roșie, Lizuca și Patrocle, Till Buhoglindă și Fetița cu chibrituri.

— Mie să-mi iei cinci baloane, tăticule!

— Cinci?

— Da, cinci.

— Dar de ce neapărat cinci?

— Pentrucă dacă iuai flori, tot atîtea ai fi cumpărat. Acum, în loc de flori vreau baloane. Am să le dau drumul în cer ca să se întîlnească acolo cu berzele. Și să le spună: Bine ați venit!

Tatăl, ascultător, cumpără cinci baloane. Copilul le leagă grav, unul de altul și le dă drumul în aer. Vîntul le prinde în brațe, se joacă o vreme pe deasupra pieței, apoi se repede cu ele în sus, tot mai în sus. Toți trecătorii curioși, copiliții pe neașteptate, urmăresc baloanele pînă li se umezesc ochii, pînă nu mai zăresc nimic. Singurul care nu obosește, singurul care nu pierde nici o clipă din ochi buchetul de baloane, dansînd pe scena albastră a cerului, este copilul. Vede chiar și momentul întîlnirilor lor cu berzele.

— Bine-ați venit! spune stolul de flori colorate al baloanelor.

— Bine v-am găsit! răspunde stolul de flori albe al berzelor.

SECVENȚE

ȘCOALA BUNICILOR

O școală cu anul I și anul II, cu sute de elevi, organizată de un om inimos, cu inițiativă, funcționează de anul trecut, în cartierul Iris din Cluj. De ce îi închinăm aceste rînduri? Pentru particularitatea ei: este O ȘCOALĂ A BUNICILOR. În vremurile de azi, cînd toată lumea învață, se informează, se perfecționează, nici bunicii clujeni nu vor să stea comod, în fotoliu. Mai pot învăța, mai pot ajuta celor mai tineri care lucrează și n-au destul timp să se ocupe de creșterea și educarea copiilor, a nepoților lor.

În cartierul clujean Iris, în școala organizată din inițiativa doctorului Emil Florea și la a cărei funcționare contribuie medici, educatori, activiști de cruce roșie, activiști culturali, oameni în vîrstă cu experiență în munca educativă, asistente, felceri, surori medicale — învață bunicii. Unii au absolvit primul an. Alții sînt deocamdată „boboci". Cunoștințele pe care le acumulează prin conferințe, seri culturale, spectacole, vizite, concursuri educative etc. sînt verificate de o comisie care face aprecieri pe baza unor note între 6 și 10. Încă o notă este acordată pentru activitatea practică și rezultatele educative ale fiecărui bunic.

La terminarea școlii, bunicii vor ști mai bine cum să se îngrijească de sănătatea lor și a familiei, de pildă cum să prevină și să combată bolile cardiovasculare la vîrstnici și la copii, cum să se ocupe de educarea copiilor, cum să fie mai folositori societății. În orice caz, bunicii clujeni merită de pe acum o notă bună pentru conștiinciozitatea și răbdarea lor de elevi cu părul alb. Și, cine știe? Nu cumva, se vor molipsi de la ei și alți bunici dornici să învețe?

Cei mai înaintați la învățătură: bunicii din anul II
Foto: Ferenc CSOMAFAY

PE FIRUL EVENIMENTELOR

MUTAȚIE MAI MULT SAU MAI PUȚIN GENETICĂ

de Nicolae LUPU

Cînd Winston Churchill era tînăr și își cheltuia superenergia juvenilă, de pe atunci proverbială, în calitate de reporter și combatant în războiul burilor, și-a pierdut pistolul. Pe căi întortocheate, după o călătorie îndelungată, obiectul a ajuns acum cîteva zile la o licitație la Londra și a fost achiziționat pentru suma de aproape 10 000 de dolari de către producătorul de film american, Carl Foreman. Recent, după zeci de ani de la episodul încheiat cu licitația de la Londra, un alt tînăr Churchill — de astă dată de sex feminin — nepoata cunoscutului om politic, Arabella Churchill, a pierdut ceva — evident un obiect nu atît de ofensiv ca Mauserul bunicului: coroana de regină a frumuseții la festivalul organizat în fiecare an la Norfolk (Virginia — S.U.A.) în cinstea pactului nord-atlantic. Spre deosebire de Winston, pierderea suferită de Arabella nu se datorește participării sale prea intempestive la episodul în cauză și nici lipsei de atuuri ci pur și simplu refuzului de a participa la această festivitate destinată a cinsti, după cum se exprimă ziarul Daily Mirror, „unul din monumentele bunicului său". Ce a determinat refuzul nepoatei?

Intr-o scrisoare trimisă organizatorilor festivalului, Arabella Churchill arată că ea este „îngrijorată și dezamăgită" de politica bazată pe ideea că „o națiune poate impune altei națiuni punctul său de vedere pe calea forței armate. Bunicul meu s-a folosit de formula „cortina de fier". Cred că noi avem de făcut față cortinei finale", precizează Arabella referindu-se la primejdia cursei înarmărilor. „Acumularea unei cantități tot mai mari de arme — subliniază nepoata lui Churchill — împiedică desigur posibilitatea coexistenței pașnice". N.A.T.O. reprezintă și după părerea ei un anacronism care scapă de sub control și de aceea nu trebuie încurajat.

Scrisoarea Arabellei a produs consternare printre organizatori, care se pregăteau să dea o valoare simbolică festivităților din acest an prin încoronarea nepoatei unuia din fondatorii blocului atlantic. Printre reginele din anii trecuți figurează fiica fostului candidat republican la președinția Statelor Unite, Barry Goldwater și fiicele fostului președinte democrat Lyndon Johnson. A rămas foarte puțin timp pînă la găsirea unui candidat de aceeași anvergură. Este cert că Arabella merită o coroană de frunze de măslin. Dar dacă cea atlantică pierdută de ea va ajunge vreodată la licitație din lipsă de pretendenți, am sugera să se ofere o sumă cu mult mai mare decît s-a încasat pe Mauserul bunicului. Nu de alta, dar pentru omenire gestul ei poate însemna mult mai mult.

ÎN DIRECT DIN AFRICA

Din jurnalul expediției românești transafricane

15 FEBRUARIE — BANGUI

In cele două săptămîni de staționare în capitala Africii Centrale am trecut printr-o nouă perioadă de aclimatizare, luptîndu-ne cu căldura umedă, cu mult mai greu de suportat decît cea din vestul Africii.

După vizita în satul pigmeilor, am avut o nouă revelație la cascada Boali : o imensă cădere de apă înaltă de peste 60 m. Privite de departe, cele 12—16 șuvoaie par că izvorăsc dintre palmieri și se varsă peste arboretul ce acoperă malurile de jos. In sezonul ploios, întregul perete de stînci e acoperit de o uriașă pînză de ape în spume ; atunci cascada are într-adevăr o măreție ce o întrece pe a Niagarei..

Am plecat din Bangui, udați de primii stropi de ploaie din Africa, care doreau parcă să ne amintească faptul că de aici înainte ne vor însoți mereu prin umeda pădure ecuatorială.

19 FEBRUARIE — BANGASSOU

Cîteva zile drumul roșcat a șerpuit peste dealuri și văi. Pădurea ecuatorială verde și răcoroasă se face tot mai simțită. Din loc în loc, între palmieri și bananieri înconjurate de garduri vii — colibele de lut ale băștinașilor sango. Trecerea din Republica Africa Centrală în Republica Democrată Congo, în dreptul localității Bangassou, se face peste rîul M'bomou cu ajutorul unui bac. Dar dacă baoul este stricat — așa cum l-am găsit noi — cum se pot traversa trei mașini peste un rîu lat de 300 de m și adînc de 4 m ? Băștinașii ne-au propus o metodă neobișnuită : șase pirogi peste care s-au fixat prin frînghii două scînduri ce trebuiau să susțină o mașină. Cînd am văzut ciudata ambarcațiune, am devenit atît de sceptici încît am și început să ne gîndim la întoarcerea spre Bangui. Aceasta însemna, însă, consum de benzină, zile irosite... Optimismul vislașilor ne-a dat oarecare curaj și... prima încercare a reușit. Celelalte două mașini, mult mai grele, trebuiau descărcate. Și totuși scîndura a trosnit la urcarea primului microbuz. Încă două scînduri au întărit pe primele și, sub privirile noastre îngrijorate, au trecut pe rînd ambele mașini, apoi bagajele.

Șaisprezece vislași își coordonau perfect mișcările în ritmul cîntecului — un cor bărbătesc avînd ca solist pe cîrmaci, în care măsura cîntecului dicta bătaia lopeților în apă.

Acum am înțeles de ce Livingstone, marele explorator al Africii, a îndrăgit atît de mult pe africani. Inteligența, spiritul practic, îndemînarea lor depășesc uneori cunoștințele inginerești. Ne-a dovedit-o această neobișnuită traversare.

24 FEBRUARIE — KISANGANI

Cîteva zile am călătorit tot spre sud, prin pădurea ecuatorială — obiectul atenției scriitorilor și al oamenilor de știință deopotrivă. Cu toții am citit despre bogăția speciilor de plante care o alcătuiesc, despre etajarea lor, despre rețeaua de liane și plante epifite, despre mulțimea insectelor și a păsărilor care îi populează desișurile, despre fiarele care se ascund în umbră. Aici, însă, pot spune că „am pipăit" cu adevărat jungla.

In mijlocul acestei vegetații luxuriante am cunoscut pe stăpînii desișurilor de nepătruns — oamenii cu figuri aspre, a căror viață e intim legată de pădure.

Cu ajutorul fierului și focului smulg junglei terenul pe care își clădesc locuința, în jurul căreia plantează bananieri, manioc, ananas, cafea. Nici un animal nu scapă privirii și lăncii ascuțite ; nici un lemn, oricît de tare, nu rezistă macetei (un cuțit lung și lat, ceva între satîr și iatagan).

Oamenii aceștia, izolați de lume, salută trecerea mașinilor noastre, ne zîmbesc cu prietenie. Intr-o noapte am campat alături de cîteva colibe. Dimineața, chemarea tam-tamului i-a strîns pe toți în jurul nostru, oferindu-ne ce aveau de-ale gurii.

...Intre timp, colectivul expediției s-a mărit și împreună cu Zair, maimuțica-mascotă a zoologului nostru, numărăm acum nouă suflete. Am ajuns în cel mai mare oraș din nordul Republicii Democrate Congo, situat pe malul fluviului Congo, la numai o jumătate de grad de ecuator. La amiază, cînd soarele este exact deasupra capului, căldura devine înăbușitoare.

Intr-o noapte am pățit, mai bine zis ne-a prins, și o ploaie ecuatorială adevărată : rafale de apă, însoțite de repetate descărcări electrice.

Pentru traseul viitor ne pregătim de-acum pelerinele...

27 FEBRUARIE — MAMBASA

Am străbătut o parte din vestita pădure Ituri cu bogăția sa de vegetație ecuatorială, cu colibele de frunze ale pigmeilor și cu zveltele okapi — mamifere înrudite cu girafa — pe care le-am admirat la stațiunea Epulu, unde se păstrează cîteva exemplare ale acestor animale aflate pe cale de dispariție.

Tot aici am ascultat muzică inedită interpretată de pigmei la „likembe" — un instrument alcătuit dintr-o mică cutie de rezonanță pe care sînt prinse la un capăt 12—16 lame metalice de diferite lungimi.

28 FEBRUARIE — BUNIA

Legăturile de lemne și sacii de cărbuni așezate la marginea drumului, spre vînzare, ne indică ocupația principală a locuitorilor din aceste părți. Un scurt popas lîngă rîul Ituri, pentru colectare de material de arbori exotici (palmieri, bananieri, papaya) ne amintește că sîntem totuși în Africa.

1 MARTIE — KASENYI

Astăzi la noi în țară e ziua Mărțișorului. Un gînd bun pentru mamele și soțiile noastre !...

Drumul spre lacul Albert este greu dar superb : serpentine de pe care se dezvăluie priveliștea văilor și culmilor acoperite cu pajiști, tufe, arbori și colibe. Peisajul cvasicarpatin ne provoacă o ușoară nostalgie. Trecem pe lîngă o placă ce ne obligă să facem o fotografie : altitudinea 1 450 m, cumpăna apelor între bazinul fluviului Congo și al Nilului. Și, dintr-odată, în depărtare, la poalele înălțimilor, apare întinderea nesfîrșită, albăstră-cenușie, a lacului Albert, învăluit într-o ușoară ceață.

La Kasenyi, localitate situată chiar pe malul lacului la 618 m altitudine, luăm contact cu munca pescarilor africani, o parte dintre noi însoțindu-i la pescuit cu barca, departe în larg. O valoroasă recoltă de alge și pești a completat colecțiile noastre

3 MARTIE — ISHANGO

Ne îndreptăm spre vestitul parc Albert, unul din sanctuarele florei și faunei din această parte a Africii. După o bucată de drum croit printre coline și pajiști, tufișuri dese și arbori, dintr-odată ne apare în față silueta întunecată a masivului Ruwenzori („Munții Lunei") pe al cărui vîrf (5 119 m) învăluit în nori ghicim zăpada veșnică ce-l acoperă. Tentația e mare dar... pornim, însoțiți de un ghid, să vizităm această zonă nordică, străbătută de riul Semliki, care face legătura între lacurile Eduard și Albert. Acum, peisajul ce se deschide în jurul nostru arată așa cum îl văzusem în filmele despre Africa : întinderea nesfîrșită a platoului, savana cu iarbă mărunță, de un verde crud sau galbenă ca un lan de grîu copt ; ici-colo, printre tufe, euforbii arborescente cu ramificații bogate — plante suculente de consistența cactușilor.

...Ochii și aparatele de luat vederi scrutează împrejurimile, în dorința de a întîlni cît mai degrabă pe reprezentanții faunei africane. Aceștia se arată treptat : grupuri de antilope care privesc cu precauție caravana noastră de mașini, apoi turme de elefanți, prea departe pentru a fi imortalizați pe peliculă.

O placă înfiptă în mijlocul acestor întinderi ne oprește, provocîndu-ne o emoție firească : ECUATORUL. Pe aici trece linia imaginară ce înconjoară ca un brîu globul terestru : sîntem exact la jumătatea distanței dintre poli. Facem fotografiile de rigoare și... pășim în emisfera sudică.

In amurg ne-am oprit la cantonul Ishango, un grup de cabane pitorești situat pe faleza de la izvorul lui Semliki din lacul Eduard. De aici se vede deopotrivă întinderea savanei și înălțimile care o domină, oglinda lacului și panglica șerpuitoare a rîului ce se pierde după malurile acoperite cu tufișuri. Nu ne mai vine să plecăm, admirînd această priveliște scăldată în lumina roșietică a asfințitului, a cărei liniște era tulburată doar de fornăiturile hipopotamilor...

7 MARTIE — RUINDI

Ne aflăm la cocheta stațiune de safari din zona centrală a parcului Albert, situată la sud de lacul Eduard.

Timp de două zile am călătorit pe drumuri diferite prin lanțul de munți Mitumba care mărginesc lacul spre vest.

Am petrecut o noapte în satul Lubero, situat la 2 000 m altitudine, la cîțiva kilometri sud de ecuator (pe care l-am traversat astfel pentru a treia oară). A fost prima noapte din Africa în care a trebuit să îmbrăcăm puloverele și să intrăm în sacii de dormit.

Insoțiți de ghid, plecăm cu mașinile prin rezervații într-un adevărat safari fotografic. De data aceasta avem mai mult noroc : nenumărate exemplare de antilope grațioase și agere, de diferite specii turme de bivoli negri, fioroși, de care ne apropiem cu prudență ; zeci de hipopotami masivi, ce se confundă cu nămolul mlaștinii în care se tăvălesc ; giganții elefanți a căror prezență printre case și oameni ne-a pus puțin în încurcătură ; iar pe malul lacului sute de pelicani, rațe și păsări „marabu", ce se plimbă printre bărci, case și grămezile de pește..

Căutînd locul unde ni s-a spus că sînt lei, nu am găsit decît resturile prînzului lor — scheletul încă proaspăt al unei antilope pe care îl curățau vulturii și păsările mărunte — serviciul de ecarisaj al savanei.

10 MARTIE — GISENYI

Zona sudică a parcului Albert cuprinde cîțiva vulcani — unii stinși, alții încă activi — a căror înălțime depășește uneori 4 500 m.

Nu am rezistat tentației de a călca pe urmele lui Tazzieff, urcînd pînă în vîrful lui Nyiragongo (3 470 m). Priveliștea craterului învăluit în aburi, a platoului vulcanic și a conurilor semețe din jur ne-a recompensat oboseala pricinuită de drumul greu și vremea ploioasă.

In sfîrșit am trecut prin Goma, ultimul oraș din lungul și dificilul nostru traseu prin Congo și... iată-ne în Ruanda.

12 MARTIE — KIGALI

Drumul spre capitala Ruandei ne-a purtat prin locuri deosebit de pitorești, cînd străbătînd văi, cînd urcînd în serpentine pînă în vîrful unei culmi de unde se văd pînă la orizont numai înălțimi și depresiuni.

Intreaga țară este un labirint de văi și munți cu o înălțime medie de 1 600 m dar atingînd și 2 500 m ; mii de coline ale căror spinări rotunjite sînt acoperite pînă sus cu pășuni, pîlcuri și arbori și parcele cu diverse culturi.

Printre acestea sînt presărate colibele ruandezilor — urmașii triburilor batusi și bahutu — munteni falnici, purtînd pe cap caracteristicile oale și coșuri mari, sprijinindu-se în bețe lungi ; femeile înfășurate în veșminte ușoare, viu colorate.

Kigali, oraș cu circa 50 000 locuitori, este așezat în centrul țării, scăldat în verdeață și — evident — înconjurat de coline.

De aici traseul nostru ia direcția nord, spre Uganda, apoi Kenya și Tanzania.

Valeriu CIMPOERU

Cele 100 de „străzi" subterane...

Note de călătorie din R. P. Ungară

Dealurile molcome ale Tokaiului, împinzite de vii, se întind în preajma unui mare centru industrial, Miskolc, al doilea oraș ca mărime și număr de locuitori după Budapesta. Tîrgușorul care a dat numele podgoriei e o așezare liniștită, gospodărească, de viticultori. In mijlocul său, o clădire istorică, veche de multe secole : o mică vinărie ce și-a păstrat intact aspectul exterior și interior de acum 600 de ani. Ca și faima vinurilor pe care le desface. Un pahar de vin vechi, dulce, parfumat, ne-a dat aici confirmarea deplină a justeței renumelui de care se bucură licoarea Tokaiului.

Dar a fost doar un preludiu. Peste cîteva minute aveam să ne oprim în fața unei clădiri scunde, nu prea arătoase, aflată în apropiere. Cine ar fi putut bănui că sub această clădire modestă se află un adevărat oraș subteran, avînd circa 100 de „străzi" întinse pe circa doi kilometri, lungi galerii situate pe trei nivele diferite. Este vorba despre celebra pivniță Midi, una dintre cele mai vechi și mai faimoase din această podgorie.

Am pătruns în acest labirint subteran, feeric luminat de becuri electrice, întrebîndu-ne cum se descurcau strămoșii viticultorilor de astăzi (pivnițele sînt vechi de cîteva secole) în întunericul total al galeriilor de odinioară. Coborîm, înaintăm, urcăm pe „ulițele" ce se întind pe o suprafață de 1 800 metri pătrați, străjuite toate de masive butoaie conținînd fiecare cîte 2—2,5 hectolitri de vin (în total 14 000 hectolitri). Deasupra capetelor noastre atîrnă ciudate stalactite cafenii cu nuanțe negru-verzui. Pereții sînt și ei tapetați cu aceeași substanță neobișnuită, moale și poroasă ca un burete. Gazdele ne explică că este vorba de o ciupercă, unică în lume, prietenă bună a vinurilor. Intre ciupercă și vin există o simbioză reciprocă, prima dezvoltîndu-se numai într-un mediu îmbibat cu odoarea băuturii lui Bachus, iar vinurilor prijindu-le în mod deosebit vecinătatea ciupercii.

Pătrundem în cel mai de jos „etaj" al pivnițelor : 18 metri adîncime. Intrăm într-o sală cu aspect straniu. De jur împrejur pereții sînt plini de sticle introduse în orificii săpate în pămînt. Sticlele au un aspect puțin îmbietor : sînt acoperite cu un strat gros de mucegai, din aceeași ciupercă ce domnește aici pretutindeni. Sticlele stau nemișcate de zeci de ani în această vinotecă, fiecare cu o etichetă marcînd soiul și anul recoltei. Aceste mărturii ale evoluției vinurilor din Tokai sînt, așa cum ne spunea specialistul ce ne-a însoțit în peregrinările noastre subterane, de o mare importanță științifică, oferind o bază pentru cercetări interesante.

Urcăm din nou spre o sală circulară, botezată de gazde „catedrala". Este sala de degustare. Am răspuns și noi cu plăcere invitației reprezentanților gospodăriei agricole de stat Tokai de a ne iniția în tainele parfumatei băuturi. Pe care, din păcate, nu avem mijloacele necesare de a le împărtăși și cititorilor. Am spune, doar, că aceste vinuri sînt rude apropiate ale varietăților de Cotnari, îndeosebi ale „Grasei".

Pornim spre Miskolc, printre înălțimi terasate, cu senzația inedită a unor speologi ieșiți la lumină după o îndelungată ședere în subteran.

Paul MARIAN

De pretutindeni

PENTRU a atrage atenția cititorilor asupra producției sale editoriale, o editură din München intenționează să scoată un volum consacrat pădurii, în care filele vor emana arome de pădure. Desigur este greu de anticipat dacă volumul va fi interesant și prin restul conținutului.

●

CEA MAI MARE colecție de meteoriți din Uniunea Sovietică (de la Muzeul de mineralogie al Academiei U.R.S.S.) se poate mîndri cu noi exponate. Colegii americani ai oamenilor de știință sovietici au dăruit muzeului doi meteoriți care au căzut pe pămînt în anul 1969, în timpul „ploii de piatră" din Mexic.

●

PENTRU CĂ i-a dat o palmă șoferului autobuzului cu care călătorea, Alois Niedergesäss din Bavaria a fost condamnat la plata unei amenzi de 150 de mărci. Acuzatul a primit sentința nedumerit, adresîndu-se instanței : — Dar, domnule judecător, adormisem și el m-a trezit mai devreme cu o stație !...

IN S.U.A. bicicletele sînt din nou la modă. Se apreciază că în prezent se află în circulație 64 milioane de asemenea vehicule cu două roți așezate una după alta. Fabricanții se grăbesc să folosească noul val de simpatie de care se bucură bicicletele. S-au pus în vînzare dispozitive de încălzire care fac posibilă folosirea bicicletei și pe timp friguros, veste fosforescente pentru cei ce pedalează noaptea precum și pulverizatoare pentru împrăștierea de substanțe care țin departe ciinii de bicicliști.

●

IN OLANDA a fost realizat un dispozitiv care permite înotătorilor să se antreneze pe uscat. Cu ajutorul aparatului, mîinile și picioarele înotătorului fac mișcările caracteristice stilului bras. Dispozitivul dezvoltă musculatura și este de neînlocuit pentru cei care vor să învețe înotul.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

ATACUL DIN CABINETUL MEDICAL

Oz i de martie. Orele 15,30. La Paris. O zi obișnuită de activitate din viața unui medic consultant. Sala de așteptare era plină de bolnavi.

In cabinet a intrat un tînăr cu părul lung, ce nu părea să aibă mai mult de 20 de ani. Doctorul Guyard începuse să completeze fișa. A ridicat ochii și a rămas înmărmurit. De sub paltonul tînărului ieșea la iveală țeava unei carabine.

— Dă-mi banii, sau... !

Era pentru prima dată de cînd practica medicina că se afla într-o asemenea situație. Citise adesea prin ziare întîmplări cu bandiți, dar chiar... în cabinetul lui, în timpul exercitării profesiei... Uimirea nu l-a făcut să-și piardă sîngele rece. Nu s-a intimidat. A încercat să se opună, să se apere, să lupte. Tînărul a apăsat pe trăgaci. O durere surdă în umărul stîng. Sîngele a țîșnit din rană. A țîșnit din plin pătînd pereții cabinetului. Medicul nu s-a dat bătut. Adunîndu-și puterile, în ciuda sîngelui pe care-l pierdea în mare cantitate, a continuat lupta cu agresorul. Acesta se pregătea să apese a doua oară pe trăgaci. Momentul era grav. Medicului îi trebuia forță, luciditate, stăpînire de sine. Al doilea glonte îi putea fi fatal. Cu orice preț trebuia să-l împiedice. După o luptă aprigă în condiții inegale, tînărul viguros, iar el rănit, pierzînd la fiecare mișcare sînge, medicul a reușit totuși să-și dezarmeze adversarul. A prins carabina și dintr-un salt a fost la fereastră. A deschis-o iute, cu singura mînă pe care o mai putea folosi și a aruncat arma în curtea interioară.

Dar lupta nu se sfîrșise. Abia se reîntorsese de la fereastră, cînd a zărit în mîna adversarului o altă armă. Nu și-a dat seama ce putea fi. In tot cazul nici pușcă, nici revolver, nici o altă armă de foc. Ținînd-o strîns tînărul a făcut o săritură, aplicînd rănitului o lovitură cruntă în cap. Doctorul a căzut în nesimțire. Agresorul s-a văzut eliberat. A vrut să părăsească în mare grabă cabinetul. Dar trebuia să treacă prin sala de așteptare. Altă ieșire nu exista.

Bolnavii alertați de zgomotul armei, au încercat să i se opună. Fără rezultat. Unul singur, după o îndelungată luptă corp la corp, a izbutit pînă la urmă să-l imobilizeze pe bandit. Intre timp ceilalți chemaseră telefonic poliția și Salvarea. In scurt timp au sosit simultan cele două mașini. Doctorul Guyard a fost transportat de urgență la spitalul cel mai apropiat. Pierduse mult sînge. Se impunea o transfuzie imediată. Tînărul salvator, după ce predase echipei de poliție pe bandit, îl însoțise pe medic în Salvare, în drum spre spital. S-a oferit imediat ca donator. Din fericire știa că avea grupa de sînge ideală: se potrivea pentru orice transfuzie.

Un ultim amănunt: donatorul suferea de o infirmitate. La genunchiul drept avea o proteză. Venea cu regularitate la medic pentru control. Acum era fericit: izbutise să plătească o datorie de onoare. Pentru umanitatea cu care fusese la rîndul lui îngrijit de doctorul Guyard.

(Întîmplarea s-a petrecut la Paris în martie 1971).

Înconjurat de lupi

Era un obicei vechi, ca de sărbători să se aprovizioneze cu vin. Părăsind șoseaua și luînd-o pe drumul anevoios ce ducea la satul renumit în vinurile sale, omul spera ca la întoarcere să vină și cu vinat. Își luase pentru asta pușca de calibru 12 și setterul irlandez Demon, nelipsit în plimbările prin pădure.

Ajuns la destinație, după ce schimbă cîteva vorbe cu amicii, coborî într-un „catei" (denumire grecească ce s-a păstrat pînă azi pentru a indica locul de păstrare al vinului) și cumpără cei optzeci de litri de vin. Cînd duse vasele în mașină, avu neplăcuta surpriză să constate o defecțiune la motor ce nu se putea repara decît într-un atelier : se arsese bobina de inducție. Hotărît să ajungă acasă în aceeași zi, încredință vinul unui țăran, mașina mecanicului și o porni la drum.

Trebuia să traverseze muntele și dacă n-ar fi fost norii aceia amenințători care se adunau deasupra, totul ar fi fost simplu.

Porni totuși. In drum se întîlni cu o veche cunoștință, don Ilario, care-și conducea nepoata spre ieșirea din sat, ea avînd același drum. Don Ilario făcu prezentările și-l rugă să aibă grijă de Isabella. O porniră pe drumul capricios al muntelui, aci urcînd, aci coborînd, discutînd ca să treacă timpul despre activitatea din zonă, despre munca lui... Intre timp norii coboriseră și primele picături timide la început se transformară în cîteva clipe într-un potop. Cei doi înaintau curajos, pe drumul anevoios acum din cauza noroiului. După o jumătate de oră, pînza deasă de apă le făcu drumul imposibil. Să continue era absurd și periculos. Observară la o sută de metri ceva ce aducea cu un adăpost și se grăbiră fericiți într-acolo.

Dărămătura se mai ținea în picioare ca prin minune, dar oricum nu aveau de ales. Demon nu voi însă cu niciun chip să intre la adăpost. Agitat, tot mirosea în dreapta și stînga, schelălăind ușor, vrînd să se facă înțeles.

Omul intră cu grijă, făcu loc fetei care tremura de frig și frică. Stringea nervos pușca în mînă. Ceva nu era în regulă. Oare ce-o avea Demon de se agită atîta ? Întunericul se făcu greu dar răsuflară ușurați cînd ciinele încetă cu scîncitul și veni docil la picioarele lor.

Ploaia răpăia cu furie. Pe neașteptate, înfiorător, se auzi urletul. Lupi ? Imposibil. Nu există în regiunea asta. Demon se ghemuise la pămînt tremurînd. Din nou zgomotul acela sinistru, acum mai aproape. Ce se putea face cu o pușcă încărcată cu alice pentru iepuri ? Omul se sprijini de o bîrnă uitînd de șubrezimea adăpostului, și aceasta căzu tîrînd după ea alte bîrne și bucăți de tencuială. Pentru cîteva clipe urletul lupilor fu acoperit. Omul se ridică de jos cu greu, înveli cu haina sa fata aproape moartă de frică și apoi, în patru labe, își căută pușca pe care o scăpase căzînd. Dădu cu mîna de ceva.

Era o cartușieră cu gloanțe mari. De afară, corul lupilor devenise halucinant. Nu știa dacă nu era cumva victima unei iluzii. Nu. Ținea în mîini o cartușieră adevărată. Ca în transă scoase alicele, le înlocui cu celelalte care se potriveau și trase în direcția punctelor luminoase ce se aflau acum la doi pași. La lumina galbenă le zări umbrele. Încă o detunătură și niște schelălăituri ca de cîine. Alte două gloanțe porniră și ecoul lor se prelungi înfricoșător. Oare cînd s-a luminat ?

Sub cerul greu luminat la intervale de fulgere îndepărtate, cei doi păreau două spectre. O porniră la drum pe coastă.

De atunci, cînd pleacă, în buzunarul drept pune alicele, iar în cel sting cartușele. Nu se știe niciodată.

S-a petrecut acum trei luni în Apeninii calabrezi.

(Din „Domenica del Corriere")

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Un nou președinte la „Casa Rosada"

Republica Argentina are în prezent un nou președinte, cel de-al 35-lea din istoria sa. Săptămîna trecută, la „Casa Rosada" (palatul prezidențial din Buenos Aires) a avut loc ceremonia instalării șefului juntei militare, generalul Alejandro Lanusse, care a preluat puterea în urma destituirii antecesorului său, generalul „fără armată" — Robertó Marcelo Levingston.

Ocupînd întreaga parte de miazăzi a continentului sudamerican, cu excepția unei bucăți înguste de pămînt în vestul Cordilierilor, unde se află Republica Chile, Argentina este, cu ai săi 2 776 700 km.p., al doilea stat, în ordinea mărimii, din America Latină. Clima este foarte variată. In nordul țării — tropicală și subtropicală. In regiunea strîmtorii Magellan (Țara de Foc) — destul de friguroasă, chiar aspră. In Munții Anzi, pe măsură ce se urcă spre înălțimi, clima trece de la cea tropicală și subtropicală la cea temperată și rece — spre creste, în regiunea zăpezilor veșnice.

VASTUL TERITORIU al Argentinei poate fi împărțit, din punct de vedere economico-geografic, în patru zone principale: ANZII, regiune de mare altitudine, cu înălțimi de pînă la 7 000 metri ; NORDUL, cu cîmpiile sale păduroase și șesuri fertile ; PAMPA, cea mai importantă regiune economică a țării; PATAGONIA, podiș semiarid, propice creșterii oilor (20 milioane de capete, cu 60 milioane kilograme de lînă anual).

MAJORITATEA POPULAȚIEI țării este alcătuită din urmașii coloniștilor europeni, mai ales spanioli și italieni. Metișii reprezintă numai 3 la sută din cei aproximativ 25 milioane de locuitori ai Argentinei. Indienii — populația băștinașă — masată în cîteva regiuni din nord-vest, în sudul Patagoniei și în Țara de Foc, sînt în număr de 25—30 000.

TERITORIAL-ADMINISTRATIV, Argentina se compune dintr-un district federal și 23 de provincii. Buenos Aires este capitala țării, un colos care se întinde la nesfîrșit, în care trăiesc și muncesc șapte milioane de oameni (inclusiv în suburbii). Toate căile de acces — rutiere, ferate, aeriene și de apă — duc spre acest imens oraș, cel mai important centru economic al țării. Dezvoltarea capitalei s-a desfășurat într-un ritm vertiginos. Dacă spre sfîrșitul secolului trecut număra... 70 000 locuitori, astăzi populația este de 100 de ori mai numeroasă. Spaniola este limba oficială.

ECONOMIA argentiniană se caracterizează printr-o dezvoltare mai ridicată a agriculturii (creșterea animalelor fiind cel mai important sector) și a unor ramuri ale industriei prelucrătoare, a căror producție este destinată îndeosebi exportului.

EXPLOATAREA BOGĂȚIILOR ascunse în subsolul Patagoniei constituie speranța cea mai serioasă în transformarea industrială a Argentinei. Acest ținut, care coboară în trepte de la Anzi spre țărmul Atlanticului, vitreg și vitregit pînă nu demult, este socotit actualmente „regiunea cu cele mai mari rezerve de petrol din țară, cu unicele zăcăminte de cărbune, cu cele mai bune minereuri de fier". Acțiunea de punere în valoare a Patagoniei, „o pată albă" pe harta țării cu ani în urmă, a început din 1970, prin lansarea unui plan guvernamental de dezvoltare.

Dumitru FILIP

SPIRALE

POEZIA INTELECTULUI

de Eugen BARBU

Eliberarea poeziei de rimă, lărgirea spațiului liric cu incursiuni în discipline adiacente, trimiterile vertiginoase în citate biblice sau folosirea frazelor celor mai banale cu nemaipomenite imperecheri metaforice au reînviat arta cuvîntului, au întinerit-o. Din păcate, în acest teritoriu sacru și cult s-au strecurat impostori și imposturi, fabricanți și ingenioși care dau un gust amar poeziei, confecția a vrut să uzurpe invenția, puritatea este înlocuită în unele cazuri cu trișeri și contrafaceri. Unde lipsește însă candoarea inițială a poetului și limba secretă a creatorului adevărat rezultatele sînt dezastruoase. Nicăieri ca aici nu ies mai repede la suprafață petele de ulei ca la aceste naufragii în marea lirismului. De ce spun toate astea? Pentru că o anumită blazare își face loc la cititor. El este mereu mințit și nu mai are încredere în poezia ce se refuză a fi descifrată. Dicteul automat era la urma urmelor o formă de a dinamita regula clasică, și atît, abia după aceea venea decorativul, pentru că și în surrealism există o vastă puritate cu toate accidentele formale. Actor al propriilor sentimente ce se cer transcrise într-o limbă ezoterică, poetul modern trebuie să se ferească ca dracul de tămîie tocmai de ceea ce face atît de facilă poezia ultimelor decenii: ușurința de a fi scrisă. O asemenea poezie care e mai întîi **de idei** nu suportă versul ieftin chiar dacă este îndrăznet, nu suportă discursul, chiar dacă el are tonuri patetice, nu suportă pe de altă parte uscăciunea care e nu numai moartea poeziei, dar anularea ei din memorie.

Vasile Nicolescu face parte din familia Nina Cassian, Negoițescu, Doinaș, Baconski, Liviu Călin, a livreștilor ezoterici către care se zbat și alte brațe de înotător fără să reușească să atingă țărmurile încă virgine pentru ei ale acestei poezii specioase, pline de cultură, de aluzii, de incifrări la modul superior ce nu-și permite totuși refularea în enigmatic. Poezia lor plină de o taină superioară, inițiatică cere un bagaj prealabil de lecturi, trimiterile se pot face cu ușurință numai cînd în aria cunoștințelor există toate reperele.

„Clopotul nins" este încă o dovadă în suita începută mai demult de poet a căutării unei linii pure, lipsite de spectacol, inexorabile și fără concesii. Sînt în versurile lui Nicolescu accente din Eliot, Saint John Perse și din Desnos fără ca asta să-i atace propriul corp poetic, bine și solid alcătuit. Aparent banale, poemele din „Clopotul nins" au o dignitate fără egal, o compoziție subtilă, ușor de distins pentru cine cunoaște muzica lor: „Soare tăiat / chipul tău / răsare iar peste Arno / arie pură" venind din les sans cou sau: „Tu ce mi-ai spus că nimeni nu poate să-ndure îngrozitoare spații / deși trupul meu în fiecare noapte rătăcea departe de tine / în carul fără triumf al umbrei / tu ce mi-ai spus că nimeni nu poate să-ndure îngrozitoarele spații / culoarele reci ale somnului / nimicul ce se cască în lumina lucrurilor / asurzitoare tăcere / ce macină firul de iarbă și umerii stîncilor" trimițîndu-te direct la acele superbe accente din cunoscutele poeme ale lui Saint John Perse: **semnele ilicite ale nopții, norii confederați sau fundarea de imperii prin tumult pretorian**, poeme în care soarele își îngroapă frumoșii lui sesterți în nisipuri... Iată acest cer de tăgadă al lui Vasile Nicolescu, de o înaltă ținută lirică: „**Tot mai strein e cerul și gura ta și ochii / tot mai streină alba cochilie de vis / în care nuntă sacră serbarăm lîngă sorii / veniți în lungi alaiuri din guri de paradis / Tot mai streină seara cu trena ei suavă / cu foșnetul veciei prin frunze scăpărînd / sub cerul de tăgadă, cu margini de otravă / tot mai streini, cînd ceața ne-nghite rînd pe rînd**".

Fără tentația intimistă, cu o mai mare răceală a sentimentelor, cu o gheață a cuvintului și așa destul de distant, am fi avut o poezie și mai bună. „Alb sfîșiat" mă confirmă: „**E-atîta depărtare-ntre noi. Parcă o mare / se cască goală-n spații surpindu-le-n fărîme / cu ibișii fără virstă și capete de fiare / Cu țărmuri sarcofage și putrede parîme / E-atîta depărtare-ntre noi! Transfigurată / numai zăpada pune ușoare punți de spumă / pașilor tăi de aer prin zarea zbuciumată / cînd clipa se strecoară prin seară ca o pumă**". Sîntem foarte aproape de poemele lui Eliot: **Jurămîntul focului și Moartea prin apă** („Cortul rîului spart"; „ultimele degete ale frunzei..."; „nimfele s-au spulberat" sau: „rîul asudă / petrol, gudron, trag șlepuri lent, prin virtejit torent"). Aș cita cu o mare plăcere și „Obsesie de galben", poem ce amintește interpretările pianistice ale lui Lipatti, tocmai prin surdina pusă, prin acea învăluire muzicală a cuvîntului: „**Ceremonie de galben, ochi / ai austrului, stratificați / pe crengile visului / eșarfă la glezna condorului / deasupra abisului / Suris al Sfinxului, galben / culoare-a zăvoarelor / rămase în carne / soboruri de frunze-amurgind / fără lințoliu / Ceremonie de galben, ghitară / trist zumzăind la Yucatan, zălog pe trupul celui împușcat / prin fumul galben pogorînd / fără păcat / Ceremonie de galben, virteje / de păsări tropicale / aer rănit de tumbele zeilor / trecînd cu fulgere-n mîini / sub porți triumfale / Ceremonie de galben, culoare / a spaimei cînd îți bate moartea / în toiul nopții să-i deschizi / arpegiu de graur sub bolțile nucilor / măști de Atrizi**", trimițîndu-te direct la acea formidabilă imagine a poetului pe care l-am mai citat a-i fi familiar lui Nicolescu și care putea să scrie: **mult timp voi duce amintirea unor fețe tăcute, de culoarea papalei și a uritului** (Saint John Perse). Ei sînt din aceeași familie, pentru că, iată cum scrie Vasile Nicolescu: „El cîntă și valurile se preschimbă în valuri / lămîii înfloresc fără veste și caprele-vedenii / pe buza prăpastiei joacă / Dar zeul vrăjmaș nevăzut îl ascultă / El cîntă și marea cu clopote de alge salută / soarele care — se-ntoarce blînd din asfințit: o, Flaut / ficțiune de aur, prelungire a soarelui pe buzele visului / Dar zeul vrăjmaș nevăzut îl ascultă / El cîntă improvizînd măsura lucrurilor, rădăcina și ritmul, extazul și zborul în doi, pribeaga moarte / ce ne dă tireoale / Dar zeul vrăjmaș nevăzut îl ascultă / El cîntă înteițind lumina și înteițind / albul virtej din miezul pămîntului / din mielul de jertfă, din carnea fără sînge-a copacilor / Dar zeul vrăjmaș nevăzut îl ascultă"... Discursul poetic poate să pară ușor retoric, dar e vorba de o retorică nobilă, ca la Valéry, să zicem, unde cadrul se constituie din aluzii prețioase, abstracte la un nivel înalt. Universul poetic al lui Vasile Nicolescu tinde către spații elisee.

„Tatălui meu i-a plăcut viața printre oamenii simpli și creația lor artistică"

Convorbire cu Béla Bartók-junior

O asemănare leită cu tatăl său fac să-l recunoaștem repede pe Bela Bartók-junior în asistența venită la deschiderea expoziției documentare consacrată celei de-a 90-a aniversări a marelui muzician maghiar. A doua zi ne-am întîlnit cu oaspetele, întreținînd o convorbire cordială.

— Pentru a cîta oară sînteți la București, stimate Béla Bartók?

— Sînt pentru a patra oară. Bucureștiul îmi este binecunoscut. De altfel, ca și mulți dintre muzicienii români cu care am mai avut prilejul să mă întîlnesc.

— Să ne scuzați că vă punem o întrebare, oarecum indiscretă dar care cred că v-a mai fost pusă și cu alte ocazii. Cum se explică faptul că nu ați îmbrățișat cariera tatălui dv.? Sînteți, după cîte știm, inginer constructor de căi ferate.

— E explicabil. Nu am avut niciodată veleități de muzician. Îmi place muzica, merg la concerte dar nu cred că aș fi realizat ceva dacă mă dedicam muzicii. De altfel, tatălui meu i-a plăcut să le dea copiilor libertatea de a acționa independent în alegerea carierei. Deși a fost om de artă nu i-a fost indiferentă matematica. Pot să spun că-i plăcea matematica și că urmărea cu interes felul în care mă pregăteam la această disciplină în anii de studențe la politehnică.

— Tatăl dumneavoastră a fost compozitor de muzică simfonică, de operă, a fost dirijor și pianist, folclorist. Care dintre aceste preocupări credeți că a predominat în cariera lui? În ce direcție se poate spune că Bartók și-a îndreptat dragostea și talentul său?

— Îl consider pe tatăl meu în primul și în primul rînd un folclorist în sensul cel mai autentic al cuvîntului.

— Cum a ajuns la această îndeletnicire atît de pretențioasă care-i cerea totodată mult timp pentru culegeri?

— Béla Bartók s-a întîlnit cu muzica populară nu la țară, ci în oraș, ascultînd cîntecele fetelor venite de la sate. Tata a avut apoi prilejul să viziteze unele sate din jurul orașului Tg. Mureș de unde era un cumnat al lui. A vizitat apoi multe sate din părțile Bihorului, întîlnindu-se în peregrinările sale cu un alt pasionat de folclor, Zoltan Kodaly. Contactul mai strîns cu muzica populară românească l-a sporit prețuirea pentru această muzică, în culegeri și transcrieri fiind ajutat de cîțiva folcloriști români.

— Cam cîte cîntece populare românești a culeș?

— Circa 3 500, din circa 10 000 cît numără întregul patrimoniu folcloric al lui. De altfel, această muzică ocupă locul al doilea, după cea populară maghiară. A mai culeș, după cum se știe, folclor slovac, bulgar, arab, turcesc, însă în mai mică măsură.

— Sînt editate aceste culegeri?

— În parte, da. Dacă mă refer la muzica populară românească, pot spune că un ajutor de preț i l-a dat, în tipărire, Constantin Brăiloiu, unul din bunii prieteni ai tatălui meu. El l-a ajutat și la unele stilizări, deși tata reușise să învețe destul de bine limba română.

— Despre ce alte prietenii ne mai puteți aminti?

— Desigur, de cea a lui George Enescu, pe care l-a întîlnit adeseori și la București, în concertele date de tatăl meu în străinătate și a multor altora despre care s-a amintit la recentul vernisaj al expoziției deschise aici, în București.

— Ce l-a atras pe tatăl dumneavoastră spre creația populară?

— Tatălui meu i-a plăcut viața printre oamenii simpli și creația lor artistică. De cîte ori venea dintr-o expediție folclorică ne povestea, entuziasmat, despre cele văzute. Lui îi plăcea arta populară în totalitatea ei, căci acasă la noi organizase adevărate expoziții de broderii, de instrumente populare, de tot felul de obiecte artizanale. Țin minte ce bucurie mare a avut atunci cînd, în 1934, a fost eliberat de îndatoririle sale didactice de la Conservatorul din Budapesta și numit de Academia Ungară pentru a se ocupa de clasificarea tezaurului de cîntece folclorice al țării.

Autoexilîndu-se înaintea celui de-al doilea război mondial, Bartók a luat cu el ceea ce avea mai de preț: colecțiile sale folclorice. Fascismul l-a făcut să se despartă de țară, nădăjduind la zile mai bune. Din păcate, în 1945 a închis ochii.

— Cum vă explicați faptul că de pe urma lui a rămas o operă atît de vastă?

— A fost un om care a muncit, care și-a impus o disciplină fermă. Tot timpul și-l consacra studiului și scrisului. Chiar și celui literar. Îi plăcea să locuiască în cartiere retrase iar în casă, în camera cea mai ferită de zgomot. Cu toate acestea, nu era un om ursuz. Ba, aș spune că era foarte vesel, cu simțul umorului. Printre colecțiile sale originale, păstra una alcătuită din plicuri cu adrese greșit scrise.

— În aceste zile, de cînd vă aflați în România, ce impresie v-au făcut manifestările consacrate lui Béla Bartók?

— O impresie excelentă. Mi-a plăcut atmosfera în care s-a desfășurat vernisajul și celelalte manifestări de caldă simpatie și de prețuire pentru Bartók. Sînt convins că există o preocupare vie pentru difuzarea muzicii bartokiene în rîndurile maselor.

Încheind convorbirea noastră, Béla Bartók-junior se grăbea să plece pentru a vizita muzeul George Enescu, și astfel spre a regăsi unele momente emoționale ale prieteniei celor doi mari creatori și interpreți.

Const. SIRBU

DIN CARNETUL UNUI IMPRESAR

George SBÂRCEA

• *TITO GOBBI ne trimite vorbă că vrea să cunoască România și să cînte pentru publicul ei. El, care la marele ospăț al muzicii a încăput, cam un sfert de veac, printre cei mai aleși, a aflat de uimitrea unor artiști italieni întîlnind publicul nostru. Aceștia i-au spus că, la noi, „ascultătorii sînt capabili să abordeze orice muzică cu aceeași înțelegere și însuflețire reținută". Este imaginea ce stărue în mulți muzicieni străini, oaspeți ai țării.*

Cred că, dînd de privirile aprinse și gîndurile călătorind pe culmi ale marelui bariton italian, publicul nostru n-are să-și rețină de fel însuflețirea.

• *AM CUNOSCUT, prin Cristophor Eschenbach, un artist al pianului cu adevărat remarcabil. Nu numai virtuozitatea tehnică și jocul spiritualizat au fost pentru noi o revelație, ci și felul cum ne-a vorbit despre Dinu Lipatti. Spunea că arta marelui pianist, așa cum o perpetuează cîteva din înregistrările sale, va fi în stare să fecundeze încă mult timp spiritul cîtorva generații de pianiști. Cînd l-am întrebat ce i-a plăcut mai mult la noi, a răspuns, cu surisul său modest, că i-a plăcut îndeosebi pacea cîtorva străduțe bucureștene, către lacuri, unde ar vrea să trăiască într-o fericită ignorare a tumultului contemporan, cu un pian bun și-o duzină de auditori aleși.*

Fiind aproape sigur că o duzină de astfel de auditori fideli și-a cucerit de pe acum cu concertele sale din Capitală, pianistul acesta nobil și-a exprimat dorința de a reveni între noi chiar în viitoarea stagiune.

Afișele din decembrie 1971 vor conține răspunsul pe care, ca impresar, i l-am dat!

ECOURI

DOI TINERI cineaști mexicani: Arturo Ripstein și Rafael Castanedo fac un film asupra vieții lui Luis Bunuel. Acesta a acceptat să joace propriul său rol dar pînă acum a refuzat să turneze scene în care să apară cu aparatul de filmat în mînă sau care să reprezinte activitatea sa din timpul montării unui film. Bunuel vrea să apară doar în postura unui om obișnuit, nu și în cea a unui maestru a celei de a șaptea arte.

FILMULUI „Elise sau viața adevărată" (în regia lui Michel Drach i s-a decernat recent „Premiul fraternității" pentru mesajul său de pace. Rolul principal este deținut de Marie-José-Nat.

CÎTEVA ADUCERI-AMINTE DESPRE VICTOR ION POPA

de Horia OPRESCU

Sînt aproape cincizeci de ani de cînd l-am cunoscut. A fost o împrejurare, oarecum neobișnuită. Într-o zi, un vechi amic, salariat mai răsărit la **Casa Școalelor**, m-a invitat să-l însoțesc în mansarda arătatei instituții culturale (localul Ministerului Învățămîntului de pe strada numită, azi, Nuferilor). În acea zi, într-o cămăruță cu lumina filtrată prin fereastra acoperișului, unde îi fusese îngăduit să locuiască, temporar, lui Victor Ion Popa, l-am găsit șezînd în pat, cu pături și din războiul ce, nu demult, îl trăise, combatant anonim; scene din lumea cărților; proiecte scriitoricești... Nici o iotă însă despre lipsa lui materială, cruntă. Și nici despre atitea proiecte ce, în nenumărate sensuri, l-ar fi consacrat. Deoarece, așa cum se dovedise scriitor, ar fi putut să fie: pictor, sculptor, caricaturist, critic de artă, actor, om de catedră.

VICTOR ION POPA autoportret

În acea zi a început prietenia noastră. Am desfăcut micul pachet ce-i adusesem. Și-am ascultat și învățat atitea... Vorbea încetișor, cu ton molatec, fără nici o retorică, disecînd în adîncime, atacînd, simplu și firesc, felurite teme.

Entuziasmul, munca și modestia acestui artist par, astăzi, fabuloase. Nicicînd n-am întîlnit o energie mai masivă și stăruitoare, într-un trup atît de subțire și, aparent, firav. Ziua fiindu-i neîndestulătoare, noaptea îl surprindea la masa de scris, în sala de repetiții, pe schela decorului din scenă... Dimineața, un morman de scrum de țigară și un pîntecos ibric de cafea, desert, străjuiau, asemenea unui cenotaf, o fișie din viața lui... Detaliul este pilduitor, îndeosebi pentru tinerii de acuma. Deoarece, în actualitate, statul manifestă o înaltă grijă pentru cultură. Iar, pe atunci, prea adesea, orînduirea oficială, răminea surdă și oarbă, dacă nu ostilă chiar, la atitea vrednice sugestii.

Va trebui să se arate odată detaliat și documentat, cîte idei generoase și de strictă utilitate, a generat Victor Ion Popa. Cu cîtă dăruire, în marasmul epocii, le-a luat în piept și, cu uriașe eforturi personale, le-a dat viață, fie măcar parțial.

Nu se poate arăta cu cîtă inventivitate și instinct scenic, transforma el, cantinele ori sălile de mese, în localuri de teatru! Astfel, oarecum departe de centru, pe strada Uranus, în Dealul Spirii, Victor Ion Popa fundează primul teatru muncitoresc. Îl fundează din nimic, spre a vorbi așa. Dar alege un repertoriu, izbutește distribuții și montări ce răpesc teatrului bulevardier din centru, atîția spectatori.

Prin 1932, visa un teatru studențesc. În 1935, în cadrul Expoziției edilitare „Luna Bucureștilor", reînființează un foarte pitoresc **„Han al lui Manuc"**. Reconstruiește un veritabil colț al urbei de altădată. Cu străzile, grădinile, localurile, curiozitățile, pitorescul și tipurile umane din vremi.

Pe malul lăcului Herăstrău, un an mai tîrziu creează, cu concursul profesorului D. Gusti, Muzeul satului, astăzi ființînd ca element cultural și etnografic de faimă universală.

Muncește asiduu la ateneele populare, ridicîndu-le, pe cît se putea atunci, nivelul. Participă, calitativ, la expozițiile cu care România a figurat la Paris, Belgrad, New York.

În vasta sală a cafenelei Grand, pe Calea Victoriei (peste drum de biserica Zlătari) stabilește o expoziție de senzație: cîteva zeci de portrete ale scriitorilor și actorilor contemporani, ornează zidurile localului. A fost o realizare originală, de o atracție imensă. Dar care, neîndoios, nu i-a procurat nici o centimă.

★

Visător cu aderență la realități, s-a străduit să lămurească adevărul ce-l însuflețea. Să-l transducă în fapte. Zadarnic! Mîhnit (dar nu înfrînt) părăsește capitala. Îl urmează, încrezători în steaua lui atîția tineri actori pe care el i-a lansat și cu care continuă a munci efervescent: Vasiliu Birlic, Radu Beligan, Geo Barton, Jules Cazaban, Fory Eterle, Nineta Gusti, Ion Manta, N. N. Matei, și alții care, acum îmi scapă din minte. El are ideile. El preia cea mai dificilă muncă. Mai rar am văzut un om să se risipească într-atîta. Și niciodată un ins mai devotat, mai sprijinitor aproapelui. Totuși experiența provinciei a ratat. Și a revenit în Bucureștiul tuturor amărăciunilor și nădejdiilor. Deseori, duminica, îl vizitam în cămărușele unde domicilia, pe str. Donici nr. 16, ori Școalei 12. Soția lui, actrița Maria Mohor care, ca într-o superbă romanță, îl adora, ne făcea cafele. El citea ori povestea într-o tainică atmosferă de boemă elevată. De-aici, la plecare, într-o aspră seară de februarie, conducîndu-ne pînă la ușă, constată că unul dintre oaspeți n-avea palton... Fără ezitare, Victor Ion Popa își demantaua din cuier, îmbrăcîndu-și, mai cu voie mai fără, musafirul. La protestele acestuia, șoptește ca să nu-l audă altcineva:

— Lasă... Eu am și pardesiu. Apoi, foarte curînd, martie-i aici.

Nu peste mult, atîtea eforturi și privațiuni îl răpun. Uriașul ce dăinuia sub înfățișarea-i blînd-surîzătoare, se surpă. Cel al cărui nume evoca izbinda, e înghițit de pămînt, cu mult înainte de vreme.

Păstrez pe un petic de hîrtie, însemnat cu scriitura-i tremurîndă și totuși citeață, o confidență de resemnată bărbăție. Asemeni unui stins cîntec de lebădă:

S-a răsculat o lume de mizerii...
În carnea mea și sîngele-i bolnav.
Nu-i colț, în mine, nesupus durerii:
Doar sufletul mai străjuiește brav.

„MĂ SLUJESC DE TEHNICA REPORTAJULUI EXCLUSIV CA ROMANCIER"

Ne spune TRAIAN FILIP, autorul romanului „Patima nopții"

de Boris BUZILĂ

— Reprezentați, stimate Traian Filip, în presa cotidiană, una din cele mai prompte și mai stăruitoare prezențe scriitoricești în materie de reportaj. Vă considerați reporter?

— Dimpotrivă, personal pot să mărturisesc că nu sînt un reporter, că îmi lipsește acea vocație care îl mînă pe ziarist pe teren, făcîndu-l să răscolească necontenit faptele, să caute lucruri extraordinare pe care să le comunice pe nerăsuflate. Mă slujesc de tehnica reportajului, exclusiv ca romancier. La început am scris romane și numai după aceea am învățat să scriu reportaje. Consider că este mai greu să scrii un reportaj bun decît o pagină de proză. În reportaj nu ai voie să amesteci datele personale cu datele realității; libertatea pe care ți-o dă reportajul este mult mai redusă, și cu cît te apropii de realitate, cu cît ții s-o reflecți mai exact, cu atîta obligațiile sînt mai acute și mai severe. Într-un cuvînt, reportajul are legi fixe, pe care dacă vrei să le folosești, le poți folosi și în proză.

— Cu alte cuvinte, printre mijloacele prin care un scriitor își poate realiza „documentarea" necesară concepției și elaborării scrierilor sale, s-ar număra și perspectiva „reportericească" asupra realității...

— Cercetarea realității, „documentarea" — termenul a fost compromis prin accepția simplistă ce i-a fost multă vreme atribuită, dar îl păstrez pentru a rămîne în cadrul discuției — presupune o experiență de-o viață. Niciodată nu poți să spui că ai cunoscut totul, că la o singură privire ți s-a relevat întregul adevăr. De aceea cred că una dintre obligațiile prozatorului este să călătorească necontenit, să vină în contact cu cît mai multă lume. Dacă vrei să mărturisești că ai cercetat realitatea și cum anume ai făcut-o, o poți face, dacă nu, poți să n-o faci. De obicei, cînd spui că ai fost pe teren și te-a interesat un anume lucru, treci drept un reporter care „se documentează". În ceea ce mă privește, am dosare întregi cu date și întîmplări pe care le-am adunat de pe teren și pe care nu le-am folosit niciodată în reportaj, pentru că nu cădeau în raza de observație a acestuia. Ele însă pot constitui substanța mai profundă și mai interesantă a unor viitoare lucrări literare. În urmă cu doi ani, cînd insula Ada-Kaleh își trăia ultimele săptămîni înainte de a fi acoperită de apele Dunării, m-am dus acolo, nu ca „reporter" ci pur și simplu ca scriitor, încercînd să-mi fixez în memorie ce se întîmpla. Nu știu cînd o să folosesc acest material. În programul meu de observare a realității, această vizită a devenit însă foarte importantă, ea asociindu-se cu multe altele de același gen. Desigur, există cazuri cînd un asemenea material se cere utilizat cu o mai mare operativitate. Faptul că m-am aflat la Arad, primăvara trecută, în timpul inundațiilor, că am asistat la eroica apărare a orașului, m-a îndemnat să scriu împreună cu Vasile Nicorovici o carte aflată acum sub tipar: „Apele lui Saturn". Este o cronică documentară, o cronologie completă a evenimentelor dramatice din primăvara anului trecut.

— Definiți-ne, vă rog, noul dumneavoastră roman „Patima nopții".

— Dacă în primul volum al ciclului, „Vîntul din fața soarelui", voiam să atribui funcția de sentiment dominant, susceptibil să dea nota fundamentală a cărții — dăruirii, volumul al doilea, „Patima nopții", pune accentul pe gelozie, iar cel de-al treilea, intitulat „Singurătatea femeilor", va fi o carte despre fidelitate. Ultimul din ele, avînd drept titlu provizoriu „Pelerina sau mantia arlechinului" va avea drept coordonate dorul și duioșia. Gelozia nu este un sentiment derivat al dragostei ci un component al acestui ansamblu complex, pe care îl numim iubire; cred că el se manifestă absolut în toate cuplurile în nuanțe și grade diferite. În „Patima nopții", el străbate treptat toate gradele, ajungînd la tensiunea supremă, dirijează și organizează, dezorganizează și reasamblează întreaga masă de sentimente. Ideea am urmărit-o prin realizarea unor cupluri, a unor chipuri diverse din diferite straturi sociale, de la boierul de demult, care simbolizează concepția feudală a raporturilor de familie, pînă la personaje mai tinere și mai apropiate de zilele noastre, la care sentimentul de dragoste capătă uneori aspectul frivolității. Unul din autorii mei preferați este O'Neill; m-am simțit foarte apropiat de O'Neill din acea piesă splendidă care se numește „Doi într-o singură ființă". Bineînțeles, m-au interesat, sub acest raport, și alte creații. De altfel, dragostea este prezentă în toate romanele mele; cred că prin această lentilă se pot distinge foarte bine adîncimile sufletului omenesc, că în aceste raporturi oamenii se descoperă și se definesc plenar.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 4 APRILIE

PROGRAMUL 1 9,00 Matineu duminical pentru copii; 10,00 Viața satului; 11,30 Sigismund Toduță; 12,00 De strajă patriei; 12,30 În reluare, la cererea telespectatorilor: Interpreți îndrăgiți de muzică populară 13,00 Emisiune în limba maghiară; 14,30 Fotbal: Dinamo—Progresul și Austria — Ungaria. Transmisiuni directe de la București și Viena; 18,00 Cîntare patriei; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1941; 20,10 Film artistic: „Inamicul public nr. 1" cu Fernandel; 21,55 Pagini alese din operete; 22,10 Telejurnal; 22,20 Selecțiuni din concursul „Premiul Eurovizunii" — 1971.

PROGRAMUL 2 20,00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii; 20,10 Seară de teatru: „Doi pe un balansoar" de W. Gibson; 22,05 Buletin de știri; 22,10 Reluarea serialului de sîmbătă seara.

LUNI 5 APRILIE

18,00 Scena; 18,30 Mîndrele — montaj folcloric; 18,50 Revista economică T.V.; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 19,50 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1942; 20,00 Ancheta TV; 20,50 Film serial: Cavalerul Furtună; 21,40 Steaua fără nume — muzică populară; 22,35 Telejurnal; 22,45 Telesport.

MARȚI 6 APRILIE

10,00—11,00 Teleșcoala; 18,00 Ateneu; 18,15 Toate pînzele sus! 19,00 Reflector; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1943; 20,10 Seară de teatru: Alibi pentru eternitate; 21,00 Saltă hora bucuriei; 21,30 Carnet cinematografic; 21,40 Reportaj TV. De aici, încep răspunderile; 22,00 Telejurnal; 22,15 Ritmuri moderne.

MIERCURI 7 APRILIE

18,00 „Ex-Terra 71"; 18,30 Economie, știință, conducere; 19,00 Un virtuos al tambalului; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1944; 20,10 Intermezzo muzical; 20,15 Tele-cinemateca: „Războinarea" cu Gregory Peck. Premieră pe țară; 21,50 Poșta TV; 22,05 Cadran internațional; 22,35 Fragmente din opera „Turandot" de Puccini; 23,05 Telejurnal.

JOI 8 APRILIE

PROGRAMUL 1 18.00 Emisiune în limba maghiară; 18,30 La volan; 18,50 Mult e dulce și frumoasă; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Istorie vie; 20,40 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1945; 20,50 Antologie lirică; 21,10 Intermezzo folcloric; 21,20 Planeta se grăbește; 22,00 Telejurnal; 22,10 Recital Enrico Macias.

PROGRAMUL 2 20,00 Concert simfonic al orchestrei de studio a Radioteleviziunii; 20,45 Univers XX — Planeta albastră are nevoie de apă; 21,10 Noutăți literare; 21,20 Buletin de știri — Sport; 21,30 Istoria filmului. Mut sau vorbitor?

VINERI 9 APRILIE

17,00 Tele-școală; 18,00 Căminul; 18,50 Lumea copiilor — Mult mi-e dragă primăvara; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1946; 20,10 Seara televiziunii bulgare. Film artistic: „Al 8-lea"; 21,50 Cîntece și jocuri populare bulgărești; 22,10 Rodope — film documentar; 22,25 Un interpret celebru: N. Ghiaurov; 22,50 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 10 APRILIE

PROGRAMUL 1 17,00 Emisiune în limba germană. Bună seara, fete! Bună seara, băieți! 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 50 de ani în 50 de evocări. Anul 1947; 20,10 Tele-enciclopedia; 21,00 Luceafărul — versuri; 21,10 Film serial: Incoruptibilii: „Primejdia are aripi"; 22,00 Fantezie la un cîntec de petrecere; 22,30 Telejurnal; 22,40 Săptămîna sportivă; 23,00 Cîntec și dans.

PROGRAMUL 2 20,00 Film artistic: Jocul de cuburi (reluare); 21,45 Buletin de știri — Sport; 21,55 Cîntă Josephine Backer; 22,40 Aghiotantul excelenței sale (ultimul episod)

„Destine" (Epoleții invizibili) se intitulează balada de Silvia Andreescu și Theodor Mănescu, a cărei prezentare pe scena Teatrului de stat din Oradea este dedicată sărbătoririi semicentenarului partidului.

In fotografie: **Nicolae Toma și Eugen Țugulea într-o scenă din spectacolul a cărui regie este semnată de Szombati Gille Otto, decorurile de Biró I. Géza iar costumele de Maria Hațeganu Birea.**

Un spectacol pe săptămînă

„CUM SE JEFUIEȘTE O BANCĂ" (Teatrul Mic)

de Al. CORNESCU

Pus cu totdinadinsul să-și facă „vad", Teatrul Mic se înfățișează publicului cu un titlu de piesă polițistă — „Cum se jefuiește o bancă" de Samy Fayad — al unei comedii deloc polițiste ci, pur și simplu, bufe. Orice încercare de a căuta și a găsi puțină substanță în acestă lucrare, este sortită eșecului. Autorul n-are nici o altă ambiție, alta decît de a stoarce risul spectatorilor, pînă și încercarea de jefuire a băncii — care se petrece în actul al doilea — neavînd prea mare legătură cu ceea ce se întîmplă înainte. Toată construcția nu-și propune altceva decît să determine reacția sălii, fără a mai ține seama că, pe undeva, mai este necesar și un fir logic, fie el cît de subțire. O comedie, așadar, la care unii se amuză, în timp ce alții zîmbesc puțin jenați, cu toții uitînd, însă, întreaga aventură din momentul în care și-au ridicat hainele de la garderobă. Astfel încît, în afara adevărului că „rîsul este sănătos", nu cred că această piesă mai servește la ceva. Dar poate că și asta este uneori suficient.

Teatrul Mic l-a invitat pe Mihai Berechet să pună piesa în scenă și regizorul a făcut totul ca să apropie spectacolul de genul comedillor italiene zgomotoase, pe care le urmărim adesea pe ecrane în diferite distribuții dar cu același conținut. N-avem, din acest punct de vedere, de reproșat decît faptul că actorii pronunță cuvintele românești cu accent italian, de parcă ar fi niște italieni care, străduindu-se să vorbească în limba română, nu pot scăpa de influența propriului lor fel de a vorbi.

Spectacolul are însă ceva surprinzător acolo unde te aștepți mai puțin. Căci cine ar fi putut crede, văzînd-o trecută în distribuție pe Olga Tudorache, că această mare actriță de dramă poate întruchipa comedia însăși! Nu e vorba de un rol comic mai reușit sau foarte reușit; ceea ce face Olga Tudorache este de dimensiunile miraculoase ale unor comedieni de înaltă factură, care cuceresc sala printr-o inegalabilă predispoziție pentru rîs. Nu știu dacă acrița va mai fi distribuită în comedie dar, chiar dacă ar rămîne numai cu acest unic rol, încă s-ar putea număra printre marii noștri comici.

În restul distribuției, firește, sînt actori foarte buni și alții care, cum se spune, se achită.., Tatiana Iekel, Rodica Mandache și Marin Benea se încadrează atmosferei și scot efecte comice pe măsura fiecăruia. La fel, Tudorel Popa, Dinu Ianculescu și Arcadie Donos, care, însă, nu sînt prea bine serviți de text. În schimb, Florin Vasiliu duce cu greu un rol croit, după cum pare, pentru altcineva. Dar, indiferent de succesul unuia sau altuia, indiferent de text sau de regie, acest spectacol se numește... Olga Tudorache.